

C:\Users\Plazma\Desktop\Knhy pdf\G\Gemmell
David\Gemmell_David-Rigant_1-Mec_v_bouri.PDB

PDB Name: Gemmell_David-Rigant_1
Creator ID: REAd
PDB Type: TEXT
Version: 0
Unique ID Seed: 0
Creation Date: 12.9.2004
Modification Date: 12.9.2004
Last Backup Date: 1.1.1970
Modification Number: 0

DAVID GEMMELL - MEČ V BOUŘI

Věnování

Meč v bouři s láskou věnuji Stelle Grahamové, spolu se srdečnými díky za osmáct let skvělého a věrného přátelství.

Poděkování

Děkuji svým korektorkám Lize Reevesové a Broo Dohertyové, a také Alanu Fisherovi, Val Gemmellové, Mary Sandersonové, Billu Woodfordovi, Tonymu Fenelonovi a Janu Dunlopovi za to, že přikrmovali mou představivost. A zaměstnancům Deep Pan Pizza, the Crumbles, Eastbourne, za jejich vřelé přátelství a jejich Regular Americano se slaninou a papričkami navíc.

Prolog

Byl jsem malý, když jsem ho viděl naposledy, ušmudlaný kluk s vlasy jako sláma z vysočiny. Bylo odpoledne mých jedenáctých narozenin. Den předtím zemřela moje sestra při porodu a její děťátko s ní. Můj ovdovělý otec byl k neutišení a já odešel z domu brzy ráno a nechal jsem ho s jeho hořem. Taky jsem byl smutný, ale jako u většiny dětí, i můj žal byl ještě zabarven sebelitostí. Ara umřela a zkazila mi narozeniny. Ještě teď se při té vzpomínce třesu.

Skoro celé dopoledne jsem se potuloval po lese a hrál si. Válečnické hry. Byl jsem hrdina pronásledující své nepřátele. Byl jsem z nich ten nejnebezpečnější šermíř. Byl jsem sám král Přízrak.

Viděl jsem ho už jednou předtím, když s několika družiníky přijel na náš statek stojící na samotě. Jenom projížděli a táta jim dal vodu a trochu chleba. Král sesedl, tátovi poděkoval, a potom tam chvíli stáli a povídali si o letním suchu a potížích, které způsobilo. Mně bylo asi pět, myslím, a pamatuju si jenom, jak byl velký, a to, že měl divné oči. Jedno žlutohnědé, druhé zelené jako drahokam. Táta mu vyprávěl, jak nám posel jeden býk, když ho zasáhl blesk. O tři dny později k nám dorazil jezdec a přivedl nádherného dlouhorožehého býka, jehož nám dal. Od té chvíle byl můj táta králův člověk. Bylo mi právě jedenáct, když jsem ho uviděl zas. Unavilo mě hrát si sám, a tak jsem zašel k domu mého bratrance v Rozsedlince, asi tři míle od našeho domu. Bratranec mi dal něco k jídlu a nechal mě pomáhat mu se štípáním dříví. Přikutálek jsem poleno k němu a postavil ho na nízký pařez. On pak máchl sekerou a rozštípl ho. Když dokončil práci, odnosili jsme dřevo na hromadu a rozštípané kousky jsme skládali k severní zdi domu.

Byl jsem unavený a byl bych u něj přespál, jenomže jsem věděl, že táta by si dělal starosti, takže jsem se hodinu před západem slunce vydal k domovu. Vyšplhal jsem do Balgenských vršků a zamířil k lesu. Cesta mě zavedla do blízkosti starého kamenného kruhu. Táta mi vyprávěl, že ho vytvořili obři v minulém věku, ale teta povídala, že ty kameny samy byly kdysi obry, jež proklel Taranis. Nevím, který příběh je pravdivý, ale kruh je podivuhodné místo. Stojí tam osmáct olbřímích kamenů, každý přes dvacet stop vysoký. Kámen je velmi tvrdý, zlatavé barvy, vůbec se nepodobá šedé žule Druaghských hor.

Nechtěl jsem jít ke kruhu, protože bych si tak trochu zašel. Ale když jsem procházel mezi stromy, zahlédl jsem vlčí smečku. Zastavil jsem se a zvedl kámen. Vlcí člověka napadají jenom zřídkakdy. Drží se od nás dál a já se jim nedívám. My je lovíme a zabíjíme, kdykoliv se nám namane. Vůdce smečky stál nehybně a upíral na mě zlaté oči. Zamrazilo mě a s naprostou jistotou jsem věděl, že tenhle vlk se mě rozhodně nebojí.

Chvilí jsem stál na místě. Vlk vyrazil směrem ke mně. Pustil jsem kámen, otočil se a zdrhal. Věděl jsem, že vlci klušou za mnou, a tak jsem utíkal, až se za mnou prášilo, přeskakoval jsem padlé kmeny a dral se kapradím. Zpanikařil jsem a prchal bez přemýšlení. Potom jsem se vynořil z lesa jenom pár yardů od kamenného kruhu. Utíkat dál by znamenalo smrt. Když jsem si uvědomil tohle, pomohlo mi to překonat strach a v hlavě se mi začalo rozjasňovat. Kousek přede mnou rostla nízko na stromě větev. Skočil jsem a vytáhl se nahoru. Vůdčí vlk byl těsně za mnou. Taky skočil, sevřel v zubech moji botu a strhl mi ji. Vylezl jsem ještě o kousek výš a vlci se tiše seběhli kolem stromu.

Když jsem teď byl v bezpečí, začal jsem se zlobit, jak na sebe, tak na vlky. Ulomil jsem suchou haluz a hodil ji dolů na smečku. Vlcí odskočili a začali vrčící přecházet pod stromem.

A tehdy jsem zaslechl jezdce. Vlci se rozprchli, odběhli zpátky do lesa. Už jsem chtěl na muže zavolat, ale něco mě zastavilo. Nevím, co to bylo. Nemyslím, že jsem se bál, ale snad jsem vycítil nějaké nebezpečí. Prostě jsem se na silné větvi přikrčil a sledoval je, jak vjíždějí do kamenného kruhu. Bylo jich devět. Všichni měli meče a dýky. Šaty měli pěkné, koně vysoké, jako byli ti, na kterých jezdili královi Železní vlci. Když sesedli, odvedli koně z kruhu a připoutali je opodál.

"Myslíš, že přijede?" zeptal se jeden z nich. Ještě pořád ho vidím, vysokého, se širokými rameny, žluté vlasy měl pod přílbou z leštěného železa spletené.

"Přijde," řekl druhý muž. "Chce mír."

Připojili se ke svým druhům, kteří se v kamenném kruhu posadili do kruhu. Jelikož jsem se rozhodl, že se jim neukážu, tak jsem ležel docela tiše. Tiše se mezi sebou bavili a já jasně zaslechl jen tu a tam pár slov.

Slunce zapadalo a já se rozhodl, že se odvážím vydat mezi vlky a půjdu domů. Tehdy jsem spatřil toho jezdce na bílém hřebci. Okamžitě jsem ho poznal.

Byl to král Přízrak.

Neumím ani popsat, jak jsem byl vzrušený. Ten muž byl již tenkrát téměř legenda. Jeho vous ve skomírajícím světle vypadal jako rudé zlato. Měl okřídlenou přílbu z lesklého stříbra a kyrys se znakem svého rodu, kolouchem v ostružině, a slavný sešíváný plášť. U boku měl bájný meč vyrobený Seidhe, se zlatým jílcem. Vjel do kruhu, zastavil hřebce a zadíval se na muže. Připadali mi napjatí, skoro jako by je jeho přítomnost vyděsila. Když sesedl, povstali.

Byl bych tehdy slezl, jen abych byl blíž legendě. On však tasil meč a zarazil ho do země před sebou. Muž se spletenými žlutými vlasy promluvil první.

"Pojď k nám, Connavara. Promluvíme si o novém míru."

Přízrak chvíli jen mlčky stál, silné ruce měl položené na hlavici meče a sešíváný plášť mu povlával ve větru.

"Nepozvali jste mě sem mluvit," řekl hlubokým, mocným hlasem. "Pozvali jste mě sem zemřít. Tak pojd'te, zrádci. Jsem tu. A jsem sám."

Oni pomalu vytahovali meče. Cítil jsem jejich strach.

A pak, když slunce zapadalo v karmínovém ohni, muži zaútočili.

1

Té noci, kdy se zrodil velikán, blížila se od severu zuřivá bouře, zatím však byly zachmuřené černé mraky zakryté zubatými, sněhem pokrytými štíty Druaghských hor. Vzduch kolem porodní chýše byl klidný, nehybný a těžký. Na nebi se nad kmenovým územím Rígantů třpytily jasné hvězdy Caer Gwydion a měsíc v úplňku zářil jako lucerna.

V chýši, osvětlené lampou, se nyní rozhostilo ticho, když Varaconn, lovec koní s vlahýma očima, poklekl u své manželky a uchopil ji za ruku. Merie se na něj usmála, protože bolest na chvíli ustoupila. "Neboj se," šeptla. "Vorna říká, že chlapec bude silný."

Plavovlasý mladý muž vrhl pohled na druhou stranu malé kruhové chýše na vědmu, krčící se u železného ohřívadla. Právě ulamovala zátky tří hliněných nádobek a odměřovala tmavý prášek. Varaconn se zachvěl.

"Je čas na jeho dušejméno," poznamenala Vorna, aniž se otočila od své práce.

Varaconn váhavě pustil ruku své ženy. Neměl vědmu, hubenou jako tyčka, rád, ale ji neměl rád nikdo. Je těžké mít rád něco, čeho se bojíte, a černovlasá Vorna byla podivínka, oči měla jako jasně modré knoflíky a nikdy nemrkala. Jak je možné, přemítal Varaconn, že věkovitá stará panna, bez vlastních zkušeností se sexem či rozením dětí, může být tak schopná porodní bába?

Vorna vstala, obrátila se a upřela na něj hrozivě zamračený pohled. "Teď není čas na přemýšlení o věcech zrozených z hlouposti," utrousila. Varaconn sebou trhl. Vyslovil snad otázku nahlas? Určitě ne.

"Dušejméno," řekla Vorna. "Běž."

Varaconn znovu uchopil manželčinu ruku a zvedl ji ke rtům. Merie se usmála a pak se jí obličej znovu stáhl bolestivou křečí. Varaconn vycouval ke dveřím.

"Všechno bude v pořádku," ujistila jej Vorna.

Varaconn si přes útlá ramena přehodil plášť s modrozelenými kostkami a vyšel do noci.

Bylo teplo, vzduch byl vlahý, a přesto, aspoň na okamžik, tu bylo chladněji než v chýši, a on se nadechl svěžího vzduchu. Zde, daleko od osady, byla silně cítit horská tráva a borovice, a v ní zachytil také lehkou příměs zimolezu. Když přivykl teplu letní noci, sňal si plášť a položil ho na sedátko kolem kmene staré vrby.

Čas na dušejméno, říkala Vorna.

V té chvíli, o samotě pod hvězdami, se Varaconn poprvé za devatenáct let svého života cítil jako dospělý. Měl najít dušejméno pro svého syna.

Svého syna!

S tím pomyšlením se mu hrud' vzedmula pýchou.

Sleduje starou kozi stezku se vypravil po zeleném úbočí Caer Druagh, Starší hory, a šplhal výš. Když putoval vysoko nad údolím, honila se mu hlavou spousta myšlenek. Vzpomínal na svého otce a napadlo ho, nač asi myslel, když před devatenácti lety šplhal do téhle stráně. Jaké sny hýčkal pro novorozeně? Zemřel na zranění utržené v boji s Pannony, když bylo Varaconnovi šest. Jeho matka překročila Temné vody o rok později. Poslední, nač si mladý muž vzpomínal, byla na kost vyhublá žena se zapadlými očima, vykašlávající krev a hleny. Šíročka vychoval popudlivý strýc, který se nikdy neoženil a nesnášel lidskou společnost. Laskavý stařík se velmi snažil být chlapci dobrým otcem, ale podařilo se mu - mezi mnoha dobrými věcmi - předat schovanci vlastní ostražitost před přátelstvím. Výsledkem bylo, že Varaconn

se nikdy nesnažil být oblíbený, navázat důvěrnější vztah pro něj bylo obtížné. Mezi ostatními rigantskými muži nebyl neoblíbený ani oblíbený a jeho život byl vcelku bezvýznamný, až na dvě věci: jeho přátelství s Ruathainem, prvním válečníkem, a jeho svatbu s překrásnou Merií.

Varaconn se zastavil v půlce svahu a zadíval se na osadu Tři Potoky hluboko dole. Ve většině domů byla tma, protože se blížila půlnoc a Riganti byli sedláci, lidé vstávali před rozbřeskem. Avšak v některých oknech se mihotalo světlo lamp. Banouin Cizinec bude kontrolovat své tabulky a připravovat se na příští cestu za moře a Cassia noční ženka zase bavít hosta, zaučovat nějakou čerstvou krev do nocí požehnaných radostí spojení.

Varaconn šel dál.

Jeho svatba s Merií mnoho lidí překvapila, protože její otec přijal dvě desítky mladých mužů, žádajících o její ruku. Dokonce i Ruathaina. Merie je všechny odmítla. Varaconn nebyl jedním z nápadníků. Skromný mladík ji ve všech směrech považoval za nadřazenou.

Jednoho dne, když vysoko v horách krotil v ohradě klisnu, se na něj přišla podívat. Ten den se v síních jeho nejmilejších vzpomínek koupal ve slávě. Když se Varaconn pohyboval po ohradě, Merie se opírala o plot. Nejdřív nevěděl, že tam je, tolik se soustředil na navázání pouta s klisnou. Koně miloval a v dětství strávil hodně času tím, že je pozoroval. Všiml si, že stádo vždycky vedou samice a že neposlušná hříbata uklidňují tak, že je vyženou z bezpečí stáda. Když se hříbě ocitlo o samotě, začalo být ustrašené, protože na jednotlivého koníka se brzy vrhli dravci. Po chvíli klisna dovolila vzpurnému zvířeti vrátit se do stáda. Takto potrestané hříbě pak pěkně poslouchalo. Varaconn při cvičení koníků používal stejné techniky. Oddělil divokého koně od ostatních, nechal ho v kruhové ohradě a pak ho praskáním provazu přinutil běhat kolem plotu. Koně pud poháněl uprchnout z dosahu nebezpečí, a teprve když byl v bezpečí, ohlédl se zpátky na to, co jeho strach způsobilo. Varaconn nechal koníka chvíli běhat a potom, nevěda, že ho Merie pozoruje, svěsil ramena a ke klisně se otočil zády. Kobylka sklonila hlavu a přiblížila se k němu. Varaconn šel dál a pomalu měnil směr. Klisna sledovala každý jeho pohyb. Při chůzi na klisnu tiše mluvil a nakonec se k ní obrátil čelem, podrbal ji po nose a pohládl po štíhlé šíji.

"S koňmi se ti mluví snáz než se ženami," poznamenala Merie. Varaconn se prudce zarděl.

"Já... toho moc nenamluvím," řekl. Snažil se jí nevšímát a dál pracoval na koníkovi, do hodiny už na něm pomalu objížděl ohradu. Občas pohlédl na Merii. Nehýbala se. Nakonec Varaconn sesedl, zhluboka se nadechl a přistoupil k místu, kde čekala. Nesmělý a zakřiknutý, ani se jí nepodíval do očí. I tak to, co viděl, mu naplnilo srdce touhou. Měla na sobě dlouhé zelené šaty a široký pás vyšívaný zlatou nití. Dlouhé tmavé vlasy jí volně visely na ramena, jen na temeni měla spletený copánek, a byla bosá.

"Chceš koupit koníka?" zeptal se jí.

"Možná. Proč tě ta kobylka začala tak najednou poslouchat?" chtěla vědět.

"Byla strašně vyděšená. Nutil jsem ji běhat, jenomže ona nevěděla, co jí hrozí. Viděla, jak klapala tlamou, když utíkala?"

"Ano, vypadala hodně navztekaná."

"To nebyl vztek. Tohle dělají hříbata. Vrátila se k chování mláděte. Říkala mi: 'Potřebuju pomoc. Prosím, buď můj vůdce.' Tak jsem svěsil ramena a pomalu se otočil. A ona za mnou přišla a připojila se k mému stádu."

"Takže teď jsi její hřebec?" "Vlastně bych tak byl vůdčí klisna. Hřebci bojují, ale stádo vedou kobylky."

"Ruathain říká, že jsi skvělý bojovník a dobrý člověk." To ho překvapilo, krátce jí vzhlédl do tváře, aby viděl, zda se mu nevysmívá. Oči měla zelené. Veliké oči. Tak krásné. Ne zelené jako tráva nebo listí v létě, ale jasné tou věčnou zelení drahokamů. Přesto nebyly studené...

"Teď na mě civíš," napomenula jej.

Varaconn zamrkal a provinile uhnul pohledem. Znovu promluvil. "Ruathain vyprávěl, že v boji proti Pannonům jsi stál po jeho boku a zarazil jejich útok."

"Je příliš laskavý. On ví, že jsem byl moc vyděšený na to, abych utekl," přiznával. "Ruathain byl jako skála - jediné bezpečné místo v rozbouraném moři. Nepoznal jsem nikoho, kdo by byl jako on. Bitva byla zmatená - muži ječeli a třískali do sebe meči. Všechno bylo hrozně rychlé a zuřivé. Ale Ruathain byl klidný. Byl jako bůh. Neuměla sis ani představit, že by ho mohli zranit."

Ji to zřejmě podráždilo, i když Varaconn neměl nejmenší tušení proč. "Ano, ano, ano," prskla. "Každý ví, že Ruathain je hrdina. Chtěl si mě vzít. Řekla jsem ne."

"Proč bys ho odmítala? Je to úžasný muž."

"Copak jsi vážně takový jelimánek, Varaconne?" vyhrkla, otočila se na patě a odešla.

Varaconn byl úplně zmatený a svůj problém nanesl před Ruathainem. Svalnatý plavovlasý mladý válečník byl venku se třemi svými honáky, stavěli z kamení zídku přes ústí rokle vysoko v severním údolí. "Každou zatracenou zimu," vrčel Ruathain, kladoucí zrovna veliký kus břídlíce na místo, "tady uvízne pár mých krav. Tak teď už ne." Varaconn sesedl a několik hodin mužům pomáhal. Pak, během přestávky, ho Ruathain uchopil za loket a odvedl k nedaleké bystřině.

"Nepřišel až sem nahoru, abys mi pomáhal stavět zídku. Co máš na srdci, příteli?" Bez čekání na odpověď si svlékl košili a kamaše, stáhl si holínky a vlezl doprostřed bystřiny. "U Taranise, ta ale je studená," vydechl. Voda byla jen pár palců hluboká, tekla přes bílé oblázky. Ruathain si lehl a nechal vodu proudit přes sebe. "Člověče, tohle je nádhera," křikl a obrátil se na břicho. Varaconn seděl na břehu a pozoroval přítele. Přes ohromnou sílu, široký, plochý obličej a svislé plavé kníry bylo na Ruathainovi něco ohromně dětinského a měl zdánlivě nevyčerpatelnou schopnost dostat ze všeho, co dělal, maximum. Válečník si ošplchal obličej a mokkými prsty si prohrábl vlasy, pak vstal a vylezl na břeh. Zakřenil se na Varaconna. "Měl ses ke mně připojit."

"Potřebuju tvou radu, Ru."

"Máš potíže?"

"To nemyslím. Jsem jen zmatený." A pověděl mu o Meriině návštěvě. Když mluvil, viděl, jak mladému válečníkovi tuhnou rysy, nakonec se zatvářil smutně. Varaconn si vynadal do mamlasů. Ruathain Merii požádal o ruku. Očividně ji taky miloval! "Promiň, Ru. Jsem to ale blbec," řekl. "Odpusť, že jsem tě otravoval." Ruathain se nuceně usmál.

"Ano, jsi blbec. Jsi ale taky můj kamarád. Ona mě očividně nechce, podle mě je ale zamilovaná do tebe. Zajdi za jejím tátou."

"Jak by mě mohla milovat?"

"To bych taky moc rád věděl," pravil Ruathain smutně. "Ženy jsou pro mě záhadou. Když jsme byli všichni malí, vždy za námi chodila. Pamatuješ? Házeli jsme po ní klacky a křičeli, ať jde pryč."

"Já nikdy klacky neházel," namítl Varaconn.

"Proto tě možná miluje. Nyní běž a uprav se. Cefir by ošuntělého nápadníka nepřijal. Nejlepší plášť a kamaše."

"To nedokážu," povzdechl si Varaconn.

Ale dokázal. Svátba byla za tři týdny první den léta, na svátek beltine.

A potom následoval nejlepší rok jeho života. Merie byla jeho radostí a Varaconn nemohl uvěřit svému štěstí. Na jaře a v létě následujícího roku Varaconn chytil a zkontroloval šedesát dva poníků. Šestnáct z nich bylo vynikajících a většinu z nich prodal jako jezdecké koně šlechticům Dlouhého lairda (Pozn. překl.: Titul laird ve Skotsku odpovídal pravomocemi a povinnostmi přibližně našemu vladykovi). Zisk byl vysoký a Varaconn si chtěl koupit železný meč, jako byl ten vypůjčený, co měl nyní.

Poplácal jílec, a to mu dodalo sílu. Přesto se vrátil záchvěv strachu.

Zítřka měli jít Riganti do boje proti Mořským vlkům, utábořeným za řekou Seidhe. Varaconn nesnášel násilí a s mečem ani kopím to moc neuměl. Co řekl Merii, byla pravda. Když Pannonové zaútočili, stál ztuhlý strachem vedle siláka Ruathaina. Jistě, bojoval, oháněl se bronzovou čepelí ve vzteku zrozeném ze strachu a Pannonové utekli. Ruathain tři z nich zranil a jednoho zabil.

Varaconn se modlil, aby už nikdy nebyl zatažen do boje. Strach se před pěti dny proměnil v hrůzu, když zabil toho krkavce. Jel na divokém koníkovi, cválal přes kopce. Když vyjel na vrcholek, z vysoké trávy vzlétl krkavec. Koník se překvapeně vzepjal a zamával kopyty. Krkavec padl mrtvý k zemi. Varaconn byl zděšen. Geasa při jeho zrození prorokovala, že zemře do týdne po zabití takového ptáka.

Svěřil se se svými obavami Ruathainovi. "Zabil ho ten kůň," usoudil Ruathain. "Ty jsi svou geasu neporušil. Nelam si s tím hlavu. Drž se mě, bratránku, a bitvu přežiješ." Varaconn však neuklidnil.

"Na tom koníkovi jsem jel já. To já ho řídil."

Varaconn byl tak vyděšený, že Ruathain nakonec vytáhl svůj meč, který byl ze železa a umně opracovaný. "Vem si tohle," vybidl Varaconn. "Je požehnaný čtyřmi velkými kouzly druidů. Nikoho, kdo ho má u sebe v bitvě, nezabije."

Varaconn věděl, že měl okamžitě odmítnout. Čepel měla nevyčíslitelnou hodnotu. Většina válečníků měla bronzové zbraně, ale před dvěma lety Ruathain odehnal svůj dobytek na pobřeží a vrátil se k Rigantům s tímto mečem. O svátku samain se k němu sbíhali mladí muži z klanu a žebrovali, aby je nechal na skvělou čepel aspoň sáhnout. Varaconn cítil záchvěv studu, protože natáhl ruku, meč si vzal a možná tak Ruathaina odsoudil k smrti v boji místo sebe. Nedokázal se příteli ani podívat do očí.

"Vorna říkala, že tvoje dítě bude syn," poznamenal Ruathain.

"Jo, syn," přitakal Varaconn, jehož změna tématu potěšila.

Chvilí seděli mlčky a stud sílil. Nakonec Varaconn potěškal meč a nabídl ho válečníkovi zpátky. "Nemůžu si ho vzít," řekl.

"Pche, člověče, jistěže můžeš. Já zítřka neumřu. Já svou geasu neporušil. Nech si meč a po bitvě mi ho vrátíš."

"Moc mě to uklidnilo," přiznal Varaconn. Chvilí seděli mlčky, pak vyděšený mladík promluvil znovu. "Vím, že Merii miluješ," řekl a na přítele se nepodíval. "Vidím to pokaždé, když se na ni koukneš. A nemám tušení, proč si místo tebe vybrala mě. Ani teď to nedává smysl. Ale prosím tě - jako svého nejlepšího přítele - abys jí byl oporou, jestli... umřu."

Ruathain Varaconnovi stiskl rameno. "Nyní mě dobře poslouvej. Ať se ti moje slova vpálí do duše. Já tě nenechám umřít. Drž se u mě, bratránku. Až začne boj, budu ti hlídat záda. Nic víc dělat nemusíš. Prostě se drž blízko mě."

Sám na horském úbočí Varaconn sevřel jílec Ruathainova železného meče. Dotkl se kůží omotaného jílece, pevně ho sevřel a strach ho znovu opustil. Sedl si na balvan a prosil bohy o znamení, aby mohl dát svému synovi dobré dušejméno. Chlapcovo rigantské jméno bude Connavar, Conn, syn Varův.

Pod tímhle jménem si vyslouží pocty mezi lidmi. Ale dušejméno jej spojí se zemí a ponese s sebou kouzlo noci. Varaconn se modlil, aby zahlédl orla. Orel v měsíčním světle by bylo dobré dušejméno, pomyslel si. Vzhlédl k obloze, avšak žádného orla neviděl. Pomodlil se tedy znovu. Daleko na severu zaduněl hrom. Varaconn viděl, jak postupující mračna zhasínají hvězdy. Téměř nad hlavou se mu zablesklo a blesk ozářil horu. Zvedl se prudký vítr. Varaconn vstal z balvanu, chystal se vyhledat úkryt. O nohu se mu otřel meč.

Železný meč!

Varaconn se polekal, že by blesk mohl udeřit do něj, a tak meč vytáhl a odhodil od sebe. Tři stopy dlouhý meč vířil vzduchem a pak se zabodl do země a jen se chvěl.

V té chvíli se opětovně zablesklo, blesk udeřil do meče a roztříštil ho.

Vzápětí se rozpršelo.

Varaconn seděl zhroucený na balvanu a civěl na úlomky zčernalého železa. Po chvíli vstal a vydal se na dlouhou cestu zpátky do porodní chýše.

Když se přiblížil, zaslechl slabý pisklavý křik svého novorozeného syna, jemuž dělal ozvěnu bouřlivý víchř.

Dveře se otevřely a Vorna, vědma a porodní bába, mu vyšla vstříc.

"Máš jméno," řekla. Nebyla to otázka. Tupě kývl, "Vyslov ho nahlas," nařídila mu.

"Bude se jmenovat Connavar, Meč v bouři."

2

Ruathain se vracel zpátky ze zemí jižních Rigrantů, když zahlédl, jak si na kopci nad kovárnou hrají kluci. Zastavil svého kaštanového koníka, sesedl a z kraje lesa chlapce pozoroval. Honili se navzájem a on slyšel jejich smích, jejich radost. Ruathain se usmál. Byl to příjemný zvuk. Byl zvlášť rád, že je mezi nimi i desetiletý Connavar. Přinejmenším to znamenalo, že nemá potíže - dostávat se do potíží totiž bylo, naneštěstí, hochovo největší nadání.

Ruathain toužil být co nejdřív doma, protože z trhu s dobyt看em na jihu to byla domů dlouhá cesta a posledních deset mil vedlo do prudkého kopce. Jeho koník byl unavený a funěl. Ruathain ho poplácával po čumáku. "Popadni dech, chlapče. Až budem doma, donesu ti vědro toho nejlepšího ovsa."

Z místa, kde byl, hluboko pod hrajícími si hochy, viděl svůj dům, postavený na soutoku tří potoků, po nichž byla osada pojmenována. Byl to krásný dům, dobře postavený z uleželého dřeva a s tlustou doškovou střechou. Uvnitř bylo v létě chladno a v zimě teplo, když byly okenice zavřené a zatopeno v krbu. V ohradě za domem se pohybovaly maličké postavičky. Ruathain se usmál. Merie osedlala poníka a prováděla ho po ohradě. Jejich nejmladší synek se držel sedla. Bendegit Branovi byly teprve tři roky, ale už neznal strach, a pro šermíře byl zdrojem veliké pýchy. Jeho vlastní koník zafřkal a strčil ho hlavou do prsou.

"Tak dobrá, chlapče. Jedeme," prohlásil Ruathain. Už chtěl nasednout, když od chlapců na kopci zaslechl začátek rozhořčené hádky.

Než k nim Ruathain doběhl, rvačka už propukla naplno a byla pěkně surová. Govannanovi tekla z nosu krev.

Ruathainův devítiletý syn Braefar ležel v trávě zpola v bezvědomí a jeho adoptovaný syn Connavar se po zbývajících třech chlapcích oháněl pěstmi, útočil i hlavou a kopal jako mula. Další hoch šel k zemi, když dostal osklivou ránu za pravé ucho. Connavar po něm skočil a pěstí ho praštil do nosu.

Ruathain doběhl za něj, popadl ho za límec zelené haleny a zvedl ho do vzduchu. Desetiletý chlapec se v jeho ruce otočil a drobnou pěstí udeřil Ruathaina do obličeje. Ruathain kluka pustil a dal mu jednu tvrdě za uši, až ho srazil k zemi.

"Tak to stačí!" zařval. Na kopci se rozhostilo ticho. "Co se to tu, ve jménu Taranise, děje?" Žádný z chlapců nepromluvil a žádný se mu nepodíval do očí.

"Jen jsme si hráli," ozval se nakonec Govannan, jemůž na halenu kapala krev. "Teďka jdu domů." Klučina a jeho čtyři potlučení kamarádi se courali dolů z kopce. Connavar seděl v trávě a třel si hlavu. Braefar se pokoušel vstát, ale znovu upadl. Otec k němu došel a klekl si do trávy.

"Kde tě to bolí?" zeptal se štlhlého chlapce. Braefar se nuceně usmál, v obličeji však byl popelavý.

"To nic není, táti. Jenom se mi motá hlava. Upad jsem, zrovna když Govannan zvedl koleno. Teď mám před očima hvězdičky."

"To je zajímavý způsob, jak to podat," poznamenal Ruathain a prohrábl synkovi plavé vlásky. "Chvilí zůstaň ležet, dokud se svět nepřestane točit." Vstal a došel k místu, kde seděl Connavar. "To byla dobrá rána," řekl mna si bradu. "Ještě ji cítím." Udělat z problému vtíp na Conna obvykle zabralo. Vztekal se vždy jen krátce. Vtíp ho obyčejně uklidnil a na tváři se mu rozhostil poťouchlý úsměv. Potom se dala situace - ať to bylo cokoliv - řešit. Tentokrát se však hoch neusmál. Vzhlédl k Ruathainovi a mocného šermíře poprvé výraz v Connových zvláštních očích znepokojil. Jedno oko měl zelené a druhé žlutohnědé, ve slunci potom získávalo zlatou barvu.

Ruathain poznal, že se stalo něco závažného. Posadil se a podíval se chlapci do obličeje. Rysy měl pevné a nevýrazné. Na pravé tváři se mu začínala vybarvovat velká modřina a spodní ret měl natržený. "Kvůli čemu jste se rvali?" zeptal se válečník.

Connavar chvíli mlčel, pak si prohrábl rudozlaté vlasy. "Říkal, že můj táta byl zbabělec. Že utekl." Těma zvláštníma očima zapátral v Ruathainově tváři a pozorně sledoval jeho výraz.

S tímhle strachem žil Ruathain mnoho let, a teď, když to přišlo, cítil, jak mu klesá srdce. "Tvůj táta byl můj přítel, Conne. Stál po mém boku ve dvou bitvách. Byl jsem hrdý na to, že je můj přítel. Rozumíš mi? Se zbabělcem bych se nepřátelil."

"Takže neutekl?" Ruathainovi se do očí upřely zeleno-zlaté zraky.

Ruathain si povzdechł. "Porušil svou geasu. Zabil krkavce. Právě ses narodil. Noc před bitvou. Varaconn zoufale toužil vidět tě vyrůstat, být tu, aby tě vedl. Tížila ho myšlenka na smrt. Seděla mu na ramenou jako hora." Odmlčel se - v duchu se vrátil k tomu strašlivému dni před deseti lety, kdy se kmeny spojily, aby zahnały nájezdníky z moře. Dvanáct tisíc rváčů s ohnivýma očima, proti nimž stálo osm tisíc odhodlaných Keltů. Byl to den plný krve a hrdinství, ani jedna strana necouvla byt' o palec. V žáru bitvy propukla strašlivá bouře, blesk stíhal blesk a bojující to vyhazovalo do vzduchu se zčernalými těly. Ruathain se zhluboka nadechl. "Poslouchej mě dobře, Conne. Varaconn byl můj bratr po meči. V ten den stál po mém boku a chránil mi záda, jako jsem já chránil jeho. To je to, co se počítá."

"Tak utekl?" zeptal se chlapec. Všechno v té dětské tvářičce žebrouilo o velkou, uklidňující lež.

A Ruathain mu tento dar nemohl dát. Čest pro něj znamenala vše. Přesto věděl, že mladí nazírají svět s jistotou zrozenou z nezkušenosti. Muž byl buď hrdina, nebo zbabělec. Nebylo tu místo pro žádné odstíny šedi. Učinil poslední pokus, jak Connavarovy starosti utišit. "Poslouchej, vetřelci byli poraženi - ale podnikli poslední útok. Už se stmívalo. My vyhráli. Ale oni málem prorazili. Na tvého tátu a na mě se jich vrhlo pět. Jeho tam zabili. Nechej to tak. Já ztratil přítele. Ty jsi ztratil otce."

Jenomže Conn se setřást nenechal. "Kam ho zranili?" zeptal se.

"Zajímáš se o špatné věci, Conne. On byl skvělý, chrabří a šlechetný muž. Na jedinou chvíli... zpanikařil. Nesud' ho za to příliš tvrdě. Když bylo po boji, seděl jsem s ním. Jeho poslední slova patřila tobě a mámě. Tolik tě chtěl vidět vyrůstat. A byl by na tebe pyšný, protože jsi silný kluk."

"Moje záda žádný nepřítel nikdy neuvidí," řekl Connavar. "Já neuteču."

"Nebud' trouba," štkl Ruathain. "I já utekl. Dobrý válečník pozná, kdy má zůstat stát a bojovat a kdy se stáhnout a bojovat jindy. Utéct není hanba."

"Není to hanba," zopakoval Connavar. "A kdo hlídal záda tobě, když můj táta utekl?"

Ruathain neřikal nic. Connavar vstal. "Kam jdeš?" zeptal se šermíř.

"Najít Govannana. Musím se mu omluvit."

"Nemáš se za co omlouvat."

Connavar zavrtěl hlavou. "Měl pravdu. Můj otec byl zbabělec." Kluk odkráčel. Ruathain tiše zaklel. Přišel za ním Braefar. "Ještě pořád je rozzlobený?" zeptal se.

"Rozzlobený a ublížený," přitakal Ruathain.

"Myslím, že by je dokázal zmlátit všechny. Mě vůbec nepotřeboval."

"Jo, je silný," řekl jeho otec. "Jak se cítíš, Větre?" pokračoval, používaje zkratku Braefarova dušejména, Vitr nad vodou.

"Už líp. Govannan má tvrdá kolena." Braefar se zazubil. "Stálo to za to, vidět, jak ho Conn srazil. On se nebojí ničeho - a nikoho."

Ale ano, bojí, pomyslel si Ruathain smutně. Bojí se, že bude jako jeho otec.

Vzhlédl k modré obloze. "Říkal jsem ti, drž se u mě," prohodil smutně.

"Cos říkal, táti?" zeptal se zmateně Braefar.

"Mluvil jsem se starým přítelem. Pojd', půjdeme domů."

Zvedl Braefara na konika a odvedl zvíře dolů z kopce. Mohl jsem mu zalhat, říkal si v duchu, povědět mu, že jeho táta neutekl. Ale vidělo to asi dvacet mužů ze Tří Potoků. Dřív nebo později se ten příběh musel vynořit. Merie bude, samozřejmě, vzteky bez sebe. Conna divoce chránila a milovala ho víc než syny, které měla s Ruathainem.

A rozhodně víc, než miluje mě!

Ta myšlenka se mu nečekaně vynořila v hlavě jako otrávený šíp vystřelený ze zálohy.

Vzali se pouhé čtyři měsíce po bitvě. Nikoliv z lásky. To Ruathain věděl. Vzali se, protože Merie věřila, že Connavar bude potřebovat silného otce, který by jej naučil dovednostem Rigrantů. Ruathain si byl jist, že ho začne milovat, když se k ní bude chovat laskavě a soucitně. Občas měl dokonce dojem, že u ní vidí skutečnou náklonnost k němu. Pravdou však bylo, že bez ohledu na to, jak moc se snažil, vždy mezi nimi byla vzdálenost, kterou prostě nedokázal překročit. Jedné noci, o svátku samain, když byl Connovi rok, Ruathain si o svých problémech promluvil se svou matkou Pallae. Otec mu zemřel přede dvěma roky. Ruathain seděl pod mohutnou korunou Nejstaršího stromu vedle Pallae. V celé osadě lidé pili, hodovali a tančili. Ruathain sám byl trochu opilý, protože střízlivý by se o něčem takovém bavit nedokázal. Jeho matka, vysoká, důstojná paní, jež si i přes šedé vlasy uchovala svou téměř nadpozemskou krásu, mlčky poslouchala. "Udělal jsi něco, čím bys ji urazil?" zeptala se Pallae.

"Nikdy!"

"Jsi si jistý, Ru? Jsi bujný, jako byl tvůj otec. Nezasil jsi sémě na jiném poli než svém vlastním?"

"Ne. Dávám ti své slovo. Vždycky jsem byl věrný."

"Uhodil jsi ji někdy?"

"Ne, ani jsem na ni nikdy nezvedl hlas."

"Tak to ti nemůžu nijak pomoci, chlapče můj. Můžu jenom říct, že na tebe má zlost. Musíš doufat, že ji to časem přejde. Předpokládám, že k tomu dojde, až ti porodí vlastního syna."

"A když ne?"

"Váží si tě?"

"Jistě. Ví - každý ví - že bych nikdy neudělal nic přizemního."

"A ty ji miluješ?"

"Víc, než umím vypovědět."

"Tak váš vztah buduj na úctě, Ru. Víc dělat nemůžeš."

Znovu o tom mluvili až o šest let později, když Pallae ležela na smrtelné posteli. Ruathain seděl mlčky u ní a držel ji za ruku. Jen doufal, že tiše odejde ve spánek. Rakovina z ní stáhla maso. Pallae se svíjela bolestí a plakala. Vorniny bylinky zprvu alespoň zmírňovaly agónii, ale v poslední době neměly ani ty nejsilnější větší účinek. Přes bolest a rostoucí křehkost Pallae lpěla na životě. V posledních dnech upadala často do deliria, takže Ruathaina někdy ani nepoznala a mluvila k němu, jako by byl jeho otec. Ale v noci, kdy zemřela, otevřela oči a chabě se na syna usmála.

"Bolest zmizela," zašeptala. "Je to požehnaná úleva." Poplácal ji po ruce. "Vypadáš unaveně, synáčku," řekla. "Měl by sis jít domů odpočinout."

"Půjdu. Brzy."

"Jak ti to klope s Merií?"

"Pořád stejně. Stačí, že já ji miluju."

"To nikdy nestačí, Ru," řekla smutným hlasem. "Chtěla jsem pro tebe víc než to." Chvíli ležela mlčky a chraptivě dýchala. Pak se usmála. "Chová se Connavar slušně?"

Zavrtěl hlavou. "Ten kluk se narodil, jen aby tropil rošťárny."

"Je mu teprve sedm, Ru. A má dobré srdce. Nebud' na něj příliš tvrdý."

Ruathain se uchechtl. "Příliš tvrdý? Pokoušel jsem se s ním promluvit. On jen sedí a poslouchá, pak se vyfíčí ven a

zase provede nějakou neplechu. Trest přijme bez reptání a za den dva ráno ukradne pekaři koláče a večer mi nechá v posteli pod peřinou živou žábu." Najednou se rozesmál. "Merie si šla lehnout první. Přisáhám, že vyletěla až ke stropu jako vyplašená labuť."

"Ty ho ale miluješ?"

"Jo, to miluju. Minulý týden, zrovna jsem Merii vykládal o osamělém vlkovi nahoře v lesích, Conn poslouchal. Sebral můj nejlepší nůž a vytratil se. Je mu sedm, a já ho nakonec našel, jak se krčí v lese, na hlavě má rendlík místo přílby a číhá na vlka. Má odvalu. A když se na tebe zakření, odpustila bys mu cokoliv."

Lampa u postele zhasla a ložnice se ponořila do tmy. Ruathain zaklel, zašel do kuchyně a ze zdi sundal lampu. Vzápětí byl zpátky, ale když Pallae na tvář dopadlo světlo, viděl, že odešla.

...

Merie zvedla Brana z poníka a objala ho. "Líbilo se ti to, mazlíčku?" zeptala se hošika.

"Ještě, mami," zařvatlál sápe se po šimlíkovi.

"Později," slíbila mu. "Hele, tady je Caval," řekla ukazujíc na černého válečného hafana ležícího ve stínu. Brana to rozptýlilo, snažil se jí vydrat z náruče. Merie ho postavila na zem a chlapeček se rozběhl k mohutné feně. Malýma ručkama ji popadl kolem krku a přitulil se k ní. Fena mu olízla obličej. Bran se zahihňal. Po obloze přeletěl černý stín a na doškovou střechu neohrabaně přistála veliká vrána. Pták naklonil hlavu a na vysokou štíhlou mladou ženu v zeleném dole upřel oko jako třpytný drahokam.

Z domu vyšla další žena. "Manžel se ti vrátil," řekla Meriina sestřenice Pelain. Merie vzhledla na kopec a uviděla vysokou postavu, Ruathain vedl svého koníka dolů k domu. V sedle koníka seděl malý Braefar. Z nějakého důvodu, na nějž si pak později nemohla vzpomenout, se Merie rozzlobila.

"Jo, je doma," pravila Merie tiše. Pelain se na ni ostře podívala.

"Ty ani nevíš, jaké máš štěstí," vyhrkla. "On tě miluje."

Merie si ji nevšímala, ale bylo to těžké. Jakmile se Pelain jednou do něčeho zakousla, bylo těžší setrát ji než mastífa. "Věděla bys, co tím myslím, kdybys byla provdaná za Borgu," pokračovala Pelain s trpkým úsměvem. "Vleze do postele zleva a převálí se přes mě napravo. A někde uprostřed zachruje a zeptá se: 'Bylo to i pro tebe tak úžasné?' Naštěstí obvykle usne dřív, než odpovím."

Merie se zazubila. "Neměla bys takhle mluvit. Borga je dobrák."

"Kdyby pekl chleba stejně rychle, jako se miluje, tak bychom dokázali nakrmit všechny kmeny odsud až k moři," prohlásila Pelain. Přenesla pohled na přicházejícího válečníka. "Vsadím svoje věno, že on se o tebe neotírá jako letní větřík." Merie zrudla. "Ne, to ne," přiznala a okamžitě toho zalitovala.

"Tak by sis ho měla trochu víc cenit," poznamenala Pelain. "Vím, že já bych si ho cenila."

Hněv znovu vzplál. "Tak sis ho měla vzít," štekla Merie.

"Byla bych to udělala - kdyby mě byl požádal," odpověděla Pelain a v jejím hlase se neozval sebemenší náznak urážky. "Dva silní synové a žádné mrtvé děti. Ten má silné semeno."

Pelain v posledních pěti letech přišla o čtyři děti. Žádné se nedožilo pátého dne. Merie na chvíli ovládla svůj hněv, nahradily ho láska a soucit. "Jsi ještě mladá," řekla sestřenici. "Máš pořád dost času."

Pelain zavrtěla hlavou. "Vorna říkala, že už žádné děti mít nebudu."

Ruathain otevřel branku do ohrady, zavedl koníka dovnitř a postavil synka na zem. Braefar vzal otěže a odvedl koníka pryč. Válečník políbil Merii na tvář a pak se otočil k Pelain. "Jestli jsi sem přišla, aby sis ze mě utahovala," prohodil s úsměvem, "měl bych si tě přehodit přes rameno a odnést zpátky do domu tvého manžela."

"Prosím, udělej to," opáčila, "protože on není doma a já mám velkou postel, co jenom čeká na skutečného muže." Ruathain tam chvíli jen ohromeně stál. Pak se rozesmál nahlas.

"Nebesa, z tebe se ale stala nestydatá ženská," prohlásil.

Dokonce i normálně otevřenou Pelain zřejmě vlastní poznámka překvapila. "Nestydatá nebo ne, poznám, kde mě nepotřebují," odpověděla koktavě, než zamířila domů.

Ruathain uchopil manželku za ruku a políbil ji ji. Vrána nahoře náhle zakrákala a začala poskakovat po střeše. Ruathain vzhledl. Neměl ptáky mrchožrouty rád, ale věděl, že slouží svému účelu, a obvykle je nechával na pokoji. Z téhle vrány se mu ale zjezily vlasy na hlavě.

"Dostal jsi na trhu dobrou cenu?" otázala se ho Merie. "Slušnou. Nic víc. Norviové taky přihnali svůj dobytek. Měl jsem štěstí, že jsem prodal hned první den. Třetí den už cena znatelně klesla. Chovali se kluci dobře?" Otázka způsobila, že se Merie zase rozzlobila. Proč by jeho nepřítomnost měla způsobit změnu v jejich chování? Copak si myslí, že je nějaká přihlouplá holka, která nezvládne neposlušná děcka?

Nevšímaje si otázky, řekla mu: "Právě mám v troubě horký masový koláč. Musíš mít hlad."

"Hladověl jsem po tobě a chlapcích," odpověděl. Ona se slabě usmála a odešla ke dveřím. Už ji chtěl následovat, když se na druhé straně domu objevil Connar. Merie se široce usmála, nálada se jí na okamžik změnila, jako když z mraků vykoukne slunce.

"Kde jsi byl, můj milý?" zeptala se ho. "Už je koláč hotový, mámo?" opáčil.

Přistoupila blíž a prohlížela si modřinu na jeho tváři a natržený ret. "Cos prováděl? Zase ses rval, Conne?"

"Jenom jsme si hráli, mámo," vysvětloval jí a vymanil se jí z objetí. "A stejně už jsem všechno řekl Kolohnátovi." Vrhł se do domu. Merie se prudce otočila k Ruathainovi.

"Co tím myslíš? Co ti řekl?"

"Zapletl se do rvačky s Govannanem a dalšími kluky. Už je to vyřízené. Nezáleží na tom."

"Mně na tom záleží, manžel. Proč se poprali?" Ruathain pokrčil rameny. "Kluci se perou. To se brzo urovná." Malý Braefar vyšel ze stáje, aniž by si ho všiml.

"Govannan říkal, že Connův táta byl zbabělec, co utekl z boje," řekl chlapec. "Ale Conn mu za to zlomil nos. Mělas ho slyšet, mámo. Když se zlomil, krásně to křuplo."

"Běž domů!" zařval Ruathain. Překvapen, protože jeho táta zvedal hlas zřídka, Braefar zacouval a pak utekl do domu.

Merie přistoupila k manželovi. "Cos mu řekl?" šeptla. Vrána nad nimi pronikavě, dlouze zakrákala. "Řekl jsem mu pravdu. Co bys chtěla, abych udělal?"

"Jo, teď se musíš cítit skvěle," zasyčela a zelené oči jí svítily vztekem. "Chtěl bys, aby opovrhoval vlastním otcem, vid'?"

"Nic nemůže být vzdálenější od pravdy, ženská. Je mi líto, že tě něco takového vůbec napadlo."

"Tak tobě je to líto? Proč by mělo? Ty jsi přece ten, kdo nechal jeho tátu umřít. Jenom abys mohl získat jeho nevěstu." Jakmile je vypustila z úst, již svých slov litovala. Za deset let, co byli spolu, to ještě nikdy nevyslovila nahlas. Ticho přerušilo zapleskání křídel a vrána odletěla k lesu na severu.

Ruathain stál úplně nehybně, tvář měl zcela bez výrazu a světlé oči upíral do jejích. "Tak tohle si myslíš?" zeptal se jí strašlivě klidným hlasem.

Pýcha ji přiměla necouvnout. "Ano," řekla.

Náhly chlad v jeho očích ji vyděsil, ale když promluvil, hlas měl ztěžklý smutkem. "Dvacet mužů ho vidělo umírat. Tohle by o mně neřekl žádný z nich. Prostě to není pravda. Chráníl jsem ho celý den. Potom utekl. A tím to skončilo," Hlas mu ztvrdl. "Ale žena, která se vdá za muže, o němž je přesvědčená, že se podílel na vraždě jejího manžela, není lepší než prašivá děvka. A s takovou ženou já nebudu mít nic společného. Ani teď, ani kdy jindy."

Pak kolem ní vešel do domu. Té noci, když sfoukli svíčky a uhasili lampy, se Merie ocitla ve velké pohodlné posteli sama.

Ruathain si sbalil pokrývku a spal ve stodole.

Příští ráno si zavolal dělníky a tesaře, kteří začali se stavbou nového domu na druhém konci Dlouhé louky. O tři týdny později si do něj přestěhoval své věci.

Osadu Tři Potoky jejich rozhodnutí poněkud mátl. Copak nebyl Ruathain nejpočetnější muž, bohatý a chrabrý? Copak nebyl dobrý otec a ochránce? Copak neměla Merie to štěstí, že našla muže, který se postaral o mladou vdovu a jejího syna? Bylo velmi dobře známo, že ji zbožňoval a její dítě vychovával jako své vlastní. Tak proč, divili se lidé, se odstěhoval?

Vědma Vorna by jim to mohla povědět. Protože právě sbírala bylinky na louce v kopcích, když viděla, jak kolem domu krouží veliká vrána. Ona ale neřekla nic. Nebylo moudré, aby se lidé pletli do záležitostí bohů. Zvláště bohů smrti a poťouchlosti, jako byla Morrighu.

Vorna si přitáhla plášť úžeji k tělu a odešla do lesa Stromu přání.

...

Jestli rozhodnutí způsobil zmatek v osadě Tři Potoky, vliv na Ruathainovy děti měl potom ničivější. Devítiletý Braefar byl celé týdny k neutíšení, věřil, že je za roztržku zodpovědný on. Connavar měl také nesmírný pocit viny, věděl, že k rozkolu vedla jeho rvačka s Govannanem. Bendegit Bran také neustále propukal v pláč, přestože byl ještě příliš malý, aby pochopil ohromné důsledky celé této záležitosti. Věděl jen, že už svého tatínka nevidá tak často, a vůbec nechápal proč.

Merie sama o tom nemluvila. Snažila se dětem dát stejnou lásku, pozornost a péči, ale často se zamyslela, a děti ji mnohokrát našly, jak sedí u okna, hledí na kopce a oči má zvlhlé slzami.

Connavar, jak ostatně bude činit již vždy, se snažil problému postavit čelem. Jednoho večera, měsíc po rozchodu, přišel do Kolohnátova domu a zaklepal na dveře. Ruathain seděl u vyhaslého krbu a na obývací pokoj vrhala chmurné světlo jediná lampa. Kolohnát brouskem obtahoval stahovací nůž. "Co tady děláš, chlapče?" zeptal se.

"Přišel jsem za tebou," odpověděl Connavar.

"Viděls mě dneska nahoře na louce. Pomáhal jsi mi značkovat dobytek." "Chtěl jsem s tebou mluvit o samotě. Proč jsi tady? Je to kvůli něčemu, co jsem udělal? Nebo Vít? Jestli ano, tak mě to moc mrzí."

"S tebou to nemá nic společného, Conne. Je to jen... takhle to prostě chodí."

"Tak je to kvůli tomu, co říkala matka?"

Ruathain laskavě zvedl ruku, dávaje tak znamení, že vyptávání končí. "Conne, o tomhle se nebudu bavit. Je to mezi tvou matkou a mnou. Ale ať už se mezi námi stalo cokoli, věz tohle. Ona i já tě pořád milujeme - i Větra a Brana - a vždycky budeme. Teď mazej domů a do postele."

"Všechny nás to mrzí," řekl Conn v posledním pokusu.

Ruathain kývl, "Jo, všechny."

"To už se to nikdy nespraví?"

"Pro vás ano, Conne."

"A co ty? Chci, abys byl taky šťastný."

Ruathain vstal z křesla a přistoupil k chlapci. Zvedl ho a políbil na tvář. "Já jsem šťastný z tebe, synku. Teď běž." Otevřel dveře a postavil Conna na schůdky verandy. "Budu se dívat, jak běžíš domů - pro případ, že by byli Seidhe na lovu malých kluků."

Connavar se zazubil. "Ti mě nechytí," opáčil a vyrazil přes louku.

V následujících měsících spolu Ruathain a Merie téměř nemluvili, jen tehdy, když Kolohnát přišel navštívit Brana. I pak byl hovor chladný, škrobený a zdvořilý.

Connavar to prostě nedokázal pochopit, i když z kuchyně zaslechl ta poslední rozzlobená slova, která si Ruathain a Merie vyměnili. Podle něj to však byla jenom slova. Slova byl jenom hlasitější dech. Sama o sobě určitě nemohla

napáchat takovou škodu.

Rok po rozchodu konečně promluvil o celé záležitosti s někým mimo rodinu. Conn se sblížil s cizincem Banouinem. Tmavovlasý kupec s olivovou pleť dorazil na území Rigantů před dvanácti lety s karavanou koníků naložených obarveným sukem, vyšívanými košilemi, kořením a solí. Jeho zboží bylo velice kvalitní a také oprávněně vysoko ceněné. Strávil mezi Riganty asi tři měsíce, nakupuje bronzové a stříbrné ozdoby od kovolijce Gariaphy a kvalitní kůže ze zvláštního černobílého skotu Dlouhého lairda. O těchhle kůžích tvrdil, že po nich bude vysoká poptávka v jeho vzdálené zemi Turgonii. Když potom přijel druhým rokem, zaplatil a nechal si postavit dům. Mezi lidmi strávil zimu a jaro, což potom činil každým rokem. Ale třetí rok začal nosit kostkované kamaše a dlouhou modrou halenu klanu Severních Rigantů. Nikdo se neurazil, Banouin měl totiž takové osobní kouzlo, že všichni pochopili, že oděv nosí jako projev úcty.

Banouin sám si divokého Connavara se zvláštníma očima také oblíbil. Setkali se jednoho večera před třemi lety, kdy Conn vlezl okénkem do malého skladiště a stáje, kde Banouin přechovával své zboží. Osmiletý chlapec však netušil, že ho malý kupec zahlédl, jak se plíží vysokou trávou, a pozoroval ho, když šplhal přes vnější zeď a protahoval se okénkem. To chtělo značnou odvahu, jelikož se svolením vesnické rady Banouin dětem vždycky tvrdil, že je čaroděj, který každého mladého zloděje promění v ropuchu. Děti tomu věřily a mládež ze Tří Potoků se Banouinovu domu většinou vyhýbala.

Banouin se zájmem tiše vstoupil do skladiště, kde Conn lovil v sedlových vacích, naskládaných u protější zdi. Banouin vyčkával ve stínu. Nakonec Conn narazil na vak, kde byly zdobené zbraně, a vytáhl bronzovou dýku s jílcem zdobeným tepaným stříbrem, kterou vyrobil Gariapha. Chlapec, sekaje do vzduchu, předváděl hraný souboj, otáčel se a skákal, jako by byl obklopen nepřáteli.

Nakonec se zastavil, přistoupil k oknu a zamával čepelí ve vzduchu. To poslední Banouina překvapilo, stejně jako následující. Místo aby vylezl ven a utekl s dýkou, se chlapec vrátil a nacpal dýku zpátky do vaku. "Proč jsi ji neukradl?" zeptal se Banouin a jeho hlas se odrážel mezi stropními trámy.

Kluk se otočil na patě a zvedl zaťaté pěsti. Kupec se vynořil ze stínu a sedl si na dlouhou dřevěnou krabici. Conn se vrhl zpátky k vaku, vytáhl čepel a stál připraven.

"Ty se mnou chceš bojovat?" podivil se Banouin.

"Mě v ropuchu neproměníš, Cizinče," prohlásil vzpurně hoch.

"Byl bych to udělal, kdyby ses pokusil odejít s mým nožem. Jelikož jsi sem ale nepřišel krást, tak proč jsi přišel?"

Conn pokrčil rameny. "Byla to výzva. Děláte to i tam, odkud pocházíš?"

"Ano," řekl Banouin. "Přítel mě jednou vyzval, abych vylezl na skálu bez provazu. Byla rovná a dobře šedesát stop vysoká."

"Dokázals to?"

"Skoro. Spadl jsem a zlomil jsem si nohu. Pak už jsem se hloupým výzvám vyhýbal."

V té chvíli vyběhla zpoza vaků velká krysa. Banouin vytáhl cosi z rukávu a švihl rukou nahoru a dolů. Vzduchem prolétla lesklá čepel a chlapec viděl, že hlodavec skončil přibodnutý ke stěně. Conn si tělíčko prohlížel, i malý železný vrhací nůž, který z něj trčel.

"Krysy roznášejí nemoci," vysvětloval Banouin. "Takže, o čem jsme to mluvili?"

"O hloupých výzvách," odpovéděl hoch.

"Aha, ano. Vrať zpátky tu dýku, dones mi můj nůž a pojď se mnou do domu. Promluvíme si - tedy pokud se pořád ještě nebojíš."

"Přijdu tam," slíbil hoch. Banouin o tom dost pochyboval a vrátil se do domu. O malou chvíli později se objevil Conn a přinesl vrhací nůž, očištěný od krve. Asi hodinu pak seděli a povídali si. Zpočátku byl Conn celý nesvůj, ale brzy měl plno otázek. Mohl by se naučit házet nožem? Naučil by ho to Banouin? Odkud Cizinec přišel? Jak vypadají kraje na jihu? Od toho dne uzavřeli přátelství, z něhož se oba velmi těšili.

Po večerech Banouin s Connem často sedávali na ochoze před Banouinovým domem a povídali si o událostech ve světě - světě pro rigantského jinocha plném záhad a dobrodružství. Banouin cestoval daleko a často se plavil na lodích do krajů za velkou vodou. Conn v životě neviděl loď a představa plavby na takovém plavidle mu připadala nebezpečně vzrušující. Také s údivem zjistil, že lidé za vodou hovoří různými jazyky. Když mu to Banouin řekl, považoval to za nějaký vtip, a když Cizinec promluvil vlastním jazykem, znělo to jako hatmatilka, a Conn se rozesmál. Ale za rok již znal mnoho vět z Banouinova jazyka.

"Máš dar se učit a ucho na jazyky," prohlásil jednoho dne Cizinec po krátkém rozhovoru v turgonštině. "Většina horalů má potíže s postavením našich sloves."

"Je to psina," opáčil Conn.

"Učení by měla být psina," řekl Banouin. "A život vlastně taky. Bohové vědí, že je dost krátký." Tmavé oči upřel do Connových. "Už se nesměješ tolik jako dřív," poznamenal. "Proč?"

Connavar nechtěl mluvit o soukromých záležitostech domácnosti, ale pohár se všemi obavami a úzkostí způsobenou rozchodem přetekl, a on tomuhle cizozemci najednou začal vyprávět celý ten strašný příběh. Když skončil, pocítil rozpaky. "Neměl jsem o tom mluvit," vyhrkl.

"Ne, to není pravda, Conne," pravil mu laskavě Banouin. "To je jedna z největších výhod, když máš přátele. Můžeš si před nimi ulevit na duši a oni tě za to nebudou soudit. Ani nebudou nikde opakovat, cos říkal."

Connovi se ulevilo. "Chápeš ale, proč žiji odděleně? Miluji se. Byla to jenom slova. Nic víc."

"Slova jsou silnější než železo," vysvětloval mu Banouin. "Všechno, co děláme - všechno, čím jsme - je zrozené ze slov. Předsudky na člověka přecházejí se slovy jeho otce a matky nebo starších přátel, kterých si váží. Náboženství a mýty - vlastně to může být to samé - udržují naživu slova spíš než činy. Vloni jsi kvůli slovům Govannanovi přerazil

nos. Už jste se zase skamarádili?"

"Ne."

"Tak vidíš. Slova."

"Ale matka dává Kolohnátovi za vinu Varaconnovu smrt. To přece není pravda. Varaconn umřel, protože byl zbabělec, protože utekl. Když nemá pravdu, mělo by to znamenat rozdíl, ne?"

"Možná mělo, ale neznamená," sdělil mu Banouin. "Ruathainovi podle mě nezáleží na tom, že neměla pravdu, ale na tom, že tomu příběhu věřila. On je pyšný muž. A jeho pýcha je opodstatněná, protože je spravedlivý, chrabrá a čestný. Jemu hodně záleží na tom, aby ostatní viděli, že je takový. Protože to je vzácné a je za tím tvrdá práce. Není snadné být čestný. Svět je plný lstivých, prohnanych lidí, kteří o cti ani věrnosti nemají vůbec ponětí. Intrikují, kradou a, v očích světa, mají vždy úspěch. Být poctivý chce veliké úsilí a neutuchající odvalu. A co se spravedlnosti týče, být spravedlivý je ze všeho nejtěžší. Ruathain je dobrý člověk. Že ho jeho žena mohla považovat za tak nízkého, pro něho muselo být jako smrtelná rána."

Connovi pokleslo srdce. "Takže ty myslíš, že se už k sobě nikdy nevrátí?"

"Nebudu ti lhát, Conne. Chtělo by to asi zázrak. Tvá matka je taky pyšná. A on ji přirovnal k prašivé děvce. Takovou urážku mu nikdy neodpustí."

"Nevzal si jinou ženu," namítl Conn. "Ani ji neodvrhl před radou."

"Jo, to je jiskřička naděje," souhlasil Banouin. "Ale jenom jiskřička."

"Já nikdy nezalžu nikomu, koho miluju," prohlásil Connar ohnivě.

"Tak to budeš výjimečný a hloupý muž," usoudil kupec. "Myslíš, že být pravdomluvný je hloupé?" "Tvá matka řekla něco, o čem opravdu věřila, že je pravda. Myslíš, že to bylo moudré?"

"Ne," souhlasil chlapec. "To nebylo moudré. Všechno je to hrozně matoucí."

"Život je často matoucí, když je ti jedenáct." Banouin se usmál. "A čím budeš starší, tím zmatenější budeš." "Můžu udělat něco, abych je svedl dohromady?" Banouin zavrtěl hlavou. "Vůbec nic, chlapče. Tenhle problém si musejí vyřešit oni."

3

Přes svůj obdiv k Cizinci, Connar nedokázal přijmout skutečnosti, že své matce a Kolohnátovi nemůže nijak pomoci. Následujícího večera zahlédl vědmu. Vorna sbírala vysoko na jižním svahu květiny pro bylinné léky. Connar nechal práce, přešel ohradu a rozběhl se po louce nahoru. Vorna ho viděla přicházet a přerušila sbírání.

"Můžu s tebou mluvit?" požádal ji.

Vorna položila pytlík s bylinkami na zem a posadila se na malý balvan opodál. "A ty se nebojíš, že tě proměním v lasičku?"

"Proč bys to dělala?" podivil se.

"Copak tím nejsou vědmy vyhlášené?" opáčila ona.

Chvilí o odpovědi přemýšlel. "Umíš to? Ovládáš tak silná kouzla?"

"Možná," prohodila. "Jestli mě rozzlobíš, tak to zjistíš. A teď, co chceš, protože já mám moc práce."

"Můj otec je Ruathain a moje matka -"

"Vím, kdo jsou tví rodiče," štekla. "Pokračuj."

Conn se jí podíval do hluboko zapadlých modrých očí. "Chci na ně seslat kouzlo, aby se do sebe znovu zamilovali."

Vědma prudce zamrkala a tvrdou tvář jí projasnil vzácný úsměv. "No to se podívejme," řekla a poškrábala se v rozčuchané prošeďavě černé kšticí. "Takže ty po mně chceš, abych použila svá kouzla. Nepochybně k tomu máš dobrý důvod."

"Jsou nešťastní. Všichni jsme nešťastní."

"A jak mi zaplatíš, mladý Connare?"

"Zaplatím?" zopakoval zmateně. "Vědmám se platí?"

"Ne, pracujeme jenom ze samé lásky," odsekla, "a žijeme ze vzduchu a oblíkáme se do obláček." Předklonila se a upřela na něho pronikavý pohled. "Ovšemže se vědmám platí! Teď mě nech přemýšlet..." Opřela si bradu do dlaně a dívala se mu do očí. "Nebude to velké kouzlo, takže si jako platbu nevyžádám tvou duši. Možná nohu. Anebo ruku. Ano, ruku. Která to bude, levá, nebo pravá?"

"K čemu bys chtěla moji ruku?" zeptal se a couvl.

"Třeba sbírám ruce malých kluků."

"Já nejsem malý! A ty se mi vysmíváš, vědma. Jen do toho, proměň mě v lasičku. A až to uděláš, vyběhnu ti po noze a kousnu tě do zadku!" Ačkoliv to Vorna nedala najevo, hoch na ni udělal dojem. Jen pár rigantských děcek by se odvážilo k ní přijít takhle blízko, a dokonce ani dospělí by s ní takhle nemluvili. Báli se jí, a oprávněně. Věděla, že chlapec má strach, ale přesto se jí postavil.

"Máš pravdu, dělám si z tebe legraci," přiznala. "Tak teď mluvmě jasně. Má kouzla dokážou zabíjet nebo léčit. Umím taky připravit lektvar, aby se muž zamiloval do ženy. To není těžké. Ale Ruathain už Merii miluje. A i když si to uvědomila, teprve když odešel, ona miluje Ruathaina. Problémem je pýcha, Connare, a já nesešlu žádná kouzla, která by ji jednoho nebo druhého zbavila." Zalovila v měšci u pasu a vytáhla pár tmavých semínek. "Víš, co je tohle?" zeptala se.

"Ne."

"Ty jsou z květů náprstníku. Troška jich dá nový život chřadnoucímu srdci. Je to jako zázrak. Stačí ale o trošku víc, a

je z nich smrtelný jed. Pýchaje taky taková. Příliš málo, a člověk si neváží sám sebe. Svět ho rozdrtí na prach. Příliš mnoho, a stane se z něj nadutec, marnivec a chlubil. Při správném množství se objeví člověk, se kterým můžeš chodit po horách. A Ruathain je právě takový muž. Pohrávat si s jeho pýchou by znamenalo zničit všechno, čím je. A Merie je dost chytrá, aby věděla, že ho ztratila. Nemůžu ti pomoci, Connavare. Pochybuju, že by ti dokázali pomoci i Seidhe."

"Ale mohli by?" zeptal se chlapce. Jeho odpověď jí dělala starosti.

"Ať tě to ani nenapadne," varovala ho. "Seidhe jsou nebezpečnější, než si umíš vůbec představit. Běž domů a nechej rodiče, ať si svoje problémy vyřeší sami." Když odcházel, zavolala na něj: "A jestli tě někdy proměním v lasičku, bude to lasička bez zubů."

On se k ní otočil a věnoval jí oslnivý úsměv, pak se rozběhl zpátky k ohradě.

Té noci, těsně před půlnocí, se vyplížil z postele a v tichosti se oblékl. Braefar se v posteli vedle něj zavrtil, ale neprobudil se. Caval, ležící pod oknem vedoucím na západ, zvedla velkou černou hlavu a zadívala se na něj. Connavar si natáhl škorně, potom poklekl k feně, poplácal ji po čele a poškrábal za ušima. Napadlo ho, že vezme psa s sebou. Bylo by hezké mít na takové výpravě společnost. Pak zvážil nebezpečí a zamítl to. Jaké má právo riskovat Cavalin život? Prošel pokojem a protáhl se za závěs, který odděloval jejich ložnici od obývacího pokoje. V domě byla tma a on opatrně postupoval ke kuchyni, kde si vzal starý bronzový nůž s dlouhou čepelí, který si zastrčil za opasek. Zvedl závěs na kuchyňských dveřích a vyklouzl do noci. Zamířil na sever k lesu Stromu přání.

Měsíc stál vysoko, ale jeho světlo temnotou mezi stromy neproniklo. Connavarovi prudce bušilo srdce, když šplhal do kopce. Žádného ze Seidhe ještě nikdy neviděl, ale slyšel o nich mnoho příběhů. Duchové obdaření mocnými kouzly a temnou věštbou, některá jejich jména byla uchovávána v rigantských bájích. Bean-Nighe, pradelna u brodu. Válečníci, odsouzení ke smrti, ji vídali, jak klečí u řeky a pere zakrvácené šaty. Ji Connavar vidět nechtěl, ani její sestru, Bean-Si, také známou jako Lovici či Toužici. Jediný pohled na její tvář bílou jako kámen naplnil muže takovým žalem, že mu z toho puklo srdce. Seidhe, jehož chtěl potkat, byl znám jako Thagda, lesní stařec. Povídalo se, že když za ním přijdete a dotknete se jeho mechaného pláště, splní vám tři přání.

Connavar cestou do svahu zpomalil. Tak se vyprávělo, že když se Thagdovi někdo znelíbil, rozeplnul kabát a z břicha mu vystoupila mlha, která člověku sežrala svaly a nechala jen holé kosti.

Chlapec se zastavil na pokraji lesa. V ústech měl sucho a třásl se mu ruce. Tohle je hloupost, říkal si s pohledem upřeným na nepřátelské řady stromů. Připadaly mu teď tak zlověstné. Představoval si hrůzy, které by na něj mohly ve hvozdu číhat. Zvedl se v něm hněv a utopil strach. Nejsem jako můj otec, řekl si v duchu. Nejsem zbabělec. Zhluboka se nadechl a vstoupil do lesa.

Mezi stromy panovalo ticho a mezerami v listoví pronikaly paprsky měsíčního světla, pilíře jasného stříbra, prosvětlující přízemní mlhu, která se vznášela podrostem. Connavar si otíral zpoceně dlaně do kamaší a svádělo ho to sáhnout po noži. Jdeš požádat o laskavost, říkal si vážně. Jak by to vypadalo, kdybys za Thagdou přišel se zbraní?

Šel dál. Mlha mu vířila kolem kotníků. Zvedl se vítr a šustil listím. "Jsem Connavar," zavolal chlapec. "Chci mluvit s Thagdou." Jeho hlas zněl slabě a vyděšeně, což v něm znovu vzbudilo hněv. Nebudu se bát, sliboval si. Jsem rigantský válečník.

Čekal, ale na své volání odpověď nedostal. Zašel hlouběji do šerého hvozdu a sešplhal z příkrého svahu. Před sebou měl malý palouk a v měsíčním světle se zalesklo skalnaté pleso. Zavolal znovu a tentokrát se kolem něj rozezněl ozvěnou jeho vlastního hlasu. Nikde se nic nehýbalo. Netopýr, liška ani jezevec. Všude bylo ticho.

"Jsi tady, Thagdo?" křikl.

Thagdo... Thagdo... Thagdo...

Zvuk pozvolna utíchal. Connavarovi začala být zima a únava z porážky na něm seděla jako balvan. Je to jenom les v noci, říkal si. Není tu žádné kouzlo.

Pak se to ozvalo. Nejdřív si myslel, že je to ženský hlas, ale vzápětí si uvědomil, že to křičí bolestí zvíře. Popošel doleva a uviděl ostružinové houští. Uprostřed vězel světlý kolouch, snažil se postavit a na lesklých slabinách měl krvavé skvrnky.

"Jen klid, maličký," uklidňoval zvířátko Connavar. "Jen klid a já ti pomůžu."

Ostražitě se proplétal ostružinami. Tahaly ho za šaty a bodaly do kůže. Chlapec vytáhl nůž a přerýl ohnutý stonek. Druhá část, nyní uvolněná, se vymrštila vzhůru. Conn ho částečně odrazil předloktím, ale stonek ho švihl přes obličej a do krve ho poškrábal. Jak se dral dál, ostružiny houstly a dlouhé trny ho drásaly stále víc. Koloušek, poplašený jeho příchodem, se začal zmitat ještě víc. Conn k němu laskavě promlouval. Než se ke kolouchovi dostal, byl vyčerpaný a třásl se hrůzou. Conn opatrně přešel ostružinami kolem, vrátil nůž za pás a zvedl zvíře do náručí. Koloušek byl těžší, než čekal. Držel si jej na prsou, pomalu se obrátil a dral se ostružinami ven. Každý krok přinášel novou bolest a kamaše měl na cáry.

Na palouku koloucha postavil a přejel mu rukama po bocích. Rány nebyly hluboké a rychle se zahojí. Kde má ale mámu? Proč zůstal koloušek opuštěný? Conn se vedle zvířete posadil a hladil je po dlouhé šíji. "Příště budeš vědět, že se máš ostružinám vyhýbat," řekl. "Tak už běž. Najdi si mámu."

Kolouch nesměle poodešel a pak se otočil a zadíval se na chlapce. "Tak mazel," vybídl ho Conn a mávl rukou. Kolouch odběhl o tři kroky a pak odskákal do lesa. Connavar se zadíval na své rozervané šaty. Merie rozhodně nebude mít radost. Kamaše byly nové. Zvedl se na nohy a vydal se do kopce, pryč od lesa Stromu přání.

Probudil se těsně před úsvitem. Braefar už byl oblečený a natahoval si vysoké boty do půli lýtek. Conn zívá a na posteli se obrátil. "Už jsi spal dost dlouho," podotkl Braefar.

"Byl jsem v noci venku," odpověděl Conn. Posadil se a pověděl bráškově o dobrodružství s kolouchem v lese Stromu přání. Braefar zdvořile poslouchal.

"Něco se ti zdálo," prohlásil na konec.

"To teda ne!"

"Tak kde máš ty škrábance, cos o nich mluvil?" Conn se podíval na své ruce, potom odhodil pokrývku a prohlédl si také stehna a lýtká. Kůži měl hladkou. Vykulil se z postele a zvedl odhozené kamaše. Nebyla na nich vidět jedna jediná trhlina. Braefar se na něj zazubil. "Radši se oblíkni, snílku. Nebo ti nezůstane nic k snídani."

Sám a zmatený si Conn natáhl kamaše a sáhl pro halenu. Když ji zvedal, vypadl z ní nůž a zazvonil o dřevěnou podlahu. Nebyl to však ten starý bronzový nůž s dřevěnou střenkou, který si vzal do lesa. Tahle zbraň, lesknoucí se v ranním slunci, měla čepel ze zářícího stříbra a jilec vyřezaný z parohu. Záštitu byla ze zlata a hlavici tvořil kulatý černý kámen se zasazenou stříbrnou runou. Byl to ten nejkrásnější nůž, jaký kdy Conn viděl.

Prsty sevřel jilec. Dokonale mu padl do ruky. Zabalil ho do kusu látky, vyšel ven a rozběhl se k Banouinovu domu. Cizinec spal, ale když se vzbudil, našel Conna sedět u své postele. Zívlně a odhrnul pokrývku.

"Nejsem sedlák," řekl. "Obvykle tak brzo nevstávám."

"Je to důležité," opáčil hoch a podal muži sklenici studené vody. Banouin se posadil a napil se.

"Povídej," vybídl hosta. Conn mu povyprávěl o výletu do lesa Stromu přání, jak zachránil koloucha a vrátil se domů. Potom Cizinci pověděl, jak našel nůž. Banouin ho vyslechl v unaveném tichu. Jeho výraz se však změnil, když chlapec vybalil čepel, Banouin ho uctivě zvedl, pak seskočil z postele, odnesl si nůž k oknu a zkoumal ho v denním světle. "Je úžasný," zašeptal. "Nevím, co je to za kov. Není to stříbro, ale ani železo. A ten kámen na jílcí..."

"Je to seidheská zbraň," poznamenal Conn. "Je to dárek pro mě."

"Tohle bych prodal za sto... ne pět set stříbrných."

"Nechci ho prodávat."

"Tak proč jsi mi ho sem nosil?"

"Nemůžu nikomu říct, že jsem šel do lesa Stromu přání. To se nesmí. A nemůžu lhát mámě. Napadlo mě, že bys mi mohl poradit."

"Dokonale mi padne do ruky," řekl Banouin. "Jako by byl vyrobený pro mě."

"Mně taky," ozval se Conn.

"To není možné, chlapče. Mám mnohem větší ruku než ty." Podal nůž Connovi, jenž sevřel jilec.

"Hele," ukázal mu Conn. Jilec mu přesně zapadl do pěsti, zlatou záštitu měl opřenou pod palcem a černý kámen mu právě vyčníval z dlaně. Banouin si nůž pomalu vzal. Jilec jako by se v jeho ruce protáhl.

"Je to kouzelná čepel," prohlásil Banouin. "Ještě jsem nikdy nic takového neviděl."

"Co mám dělat?" zeptal se Conn.

"Věříš mi?" opáčil Cizinec.

"Jistě. Jsi můj kamarád."

"Tak mi ten nůž dej."

"Dát... Tomu nerozumím. Je můj!"

"Požádals mě o pomoc, Conne," řekl Banouin. "Jestli mi věříš, udělej, co říkám."

Chlapec chvíli jen stál. "Tak dobře," pravil nakonec. "Dám ti svůj nůž,"

"Je teď můj?" zeptal se Cizinec. "Ano. Je tvůj. Ale pořád to nechápu."

Banouin, s nožem stále v hrsti, mávl na Conna, aby ho následoval, a z ložnice došel ke krbu. Dlouhým klackem prohrábl popel ze včerejšího ohně, rozfoukal k životu uhlíky a přidal třísky. Když se oheň rozhořel, pověsil nad něj měděný kotlík. "Vždycky rád začínám den nějakým bylinkovým čajem," prohodil. "Něco teplého a sladkého do žaludku. Sušený bezový květ s medem mám obzvlášť rád. Dáš si taky?"

"Ano," řekl Conn. "Děkuju." Chlapec byl nesvůj a nedokázal odtrhnout oči od nože. Banouin byl jeho přítel, ale také kupec, jenž žil pro zisk. Když byla voda horká, Banouin připravil dva hrnky bezového čaje a odnesl je ke stolu. Položil nůž na leštěné dřevo a usrkl čaje.

"Velmi jsi mi pomohl, Connavare," poznamenal vážně. "Moji lidé mají ve zvyku odměnit se těm, kteří nám pomáhají. Proto bych ti chtěl dát dárek. Rád bych, abys měl tenhle nůž. Je to skvělý nůž a spousta lidí se bude ptát, kdes ho vzal. Ty jim řekneš - a nebude to lež - že ti ho daroval Banouin Cizinec. Pomůže ti to vyřešit tvůj problém?"

Conn se usmál. "Ano, pomůže. Děkuju, Banouine."

"Ne, dovol, ať ti já poděkuju za důvěru. A taky ti dám radu, už nikdy nikomu tolik nevěř. Každý člověk má svou cenu, Conne. A ať je moje duše zatracena, tohle je skoro moje cena!"

...

Banouin Cizinec vedl svou karavanu šestnácti koníků dolů úzkou stezkou k přivozu. Mělká rána na paži mu pořád trochu krvácela a krev prosakovala obvazem napuštěným medem a vínem. Přesto měl skvělou náladu. V dále viděl zubaté štíty Druaghských hor, stojících na stráži nad zemí Rigrantů.

Skoro doma. Usmál se. Místem jeho narození byl Kámen, město Pěti Kopců, v Turgonii, osmnáct set mil daleko přes moře. Většinu života v srdci věřil, že Kámen je jeho domovem. Teď věděl, že to nebyla pravda. Caer Druagh přijala za vlastní jeho duši. Miloval tyhle hory s vášní, o níž nevěřil, že je jí schopen. Banouin strávil šestnáct let putováním mezi mnoha kmeny Keltů, Riganty, Norvii, Gathy a Ostrý, Pannony a Perdii. A mnoha dalšími. Obdivoval je a mazanou jednoduchost jejich způsobu života. Pomyslel na vlastní lid a jako by ho na kůži zastudil mrazivý vítr. V té chvíli věděl, že jednoho dne dorazí i do těchto hor, se svými vojsky a kamennými silnicemi. Podrobí si zdejší lidi a navždy změní jejich život. Stejně jako to udělali v zemích za mořem.

Pomyslel také na Connavara, s láskou i smutkem. Uplynulo již téměř pět let od chvíle, kdy za ním přišel s tou seidheskou čepelí. Dorůstal v muže, bezpečný ve víře, že je příslušníkem kultury, jež přetrvá. Chlapci teď bylo... kolik?... patnáct, téměř šestnáct. Skoro muž a již vysoký, širokoplecí, mohutně stavěný.

Za mořem Banouin viděl, co následovalo po velké bitvě, těla tisíců mladých Keltů - mužů jako Ruathain a Connavar -

tahali do velké pohřební jámy. Tisíce dalších pochytili a prodali do otroctví, jejich vůdce přibili za ruce a nohy k obětním kůlům, aby u silnice umírali pomalou a bolestivou smrtí a dívali se přitom, jak jejich národ pochoduje do zapomnění.

Banouina se zeptali, jestli by se nechtěl zúčastnit organizování obchodu s otroky.

Odmítl, ačkoliv by zisk měl obrovský.

Jak dlouho potrvá, než přijdou sem? uvažoval. Pět let? Deset? Déle určitě ne.

Dorazil k úpatí kopce a pomalu se zvířaty postupoval k přivozu. Na břehu sesedl. Na kolíku u posledního sloupku visel starý mosazný štít. Vedle něj byla dlouhá dřevěná palice. Banouin do štítu dvakrát udeřil, zvuk se nesl přes vodu. Z chýše na protějším břehu vyšli dva muži. První na malého obchodníka zamával. Banouin mu zamával v odpověď.

Muži pomalu přetáhli prám s plochým dnem přes řeku Seidhe. Když prám dorazil ke břehu, starý Calasain vyhákl čelní desku a sklopil ji na molo. Potom hbitě vyskočil na břeh a zazubil se. V úsměvu mu chybělo pár zubů. "Pořád naživu, co, Cizince? Ty ses musel narodit pod šťastnou lunou."

"Bohové se o muže, který se k nim modlí, postarají," opáčil Banouin s úsměvem.

Calasainův syn Senecal, menší rozložitý muž, také vystoupil na břeh a prošel kolem řady koníků. U devátého odvázel provaz. Převoznický prám byl malý a naráz mohl přepravit pouze osm zvířat.

Banouin odvedl první půlku na prám, vytáhl čelo a pomohl Calasainovi tahat provaz. Neohlížel se, protože věděl, že Senecal si pomáhá k pár drobnostem z vaků. Calasain to zjistí, jako ostatně vždycky, a až se zase Banouin vypraví k jihu, stařík mu vše zahanbeně vrátí.

Když přistáli na severním břehu, Calasainova manželka Sanepta mu přinesla hrnek bylinkového čaje oslazeného medem. Banouin jí poděkoval. Napadlo ho, že když byla mladá, musela být velmi krásná. Jenže únava, stáří a tvrdý život její krásu zničily.

Během hodiny byli všichni koníci na severním břehu a Banouin zašel s Calasainem zpátky na molo. Tam se oba muži posadili, popíjeli čaj a dívali se, jak se na hladině odráží sluneční světlo.

"Potíže cestou?" zeptal se Calasain, ukazuje na ránu na Banouinově paži.

"Trochu, ale aspoň to nebyla taková nuda. Co stalo tady za těch posledních osm měsíců? Někaké nájezdy?"

Stařík pokrčil rameny. "Nájezdy jsou vždycky. Mladí si sem tam potřebují vyzkoušet síly. Zemřel ale jenom jeden muž. Udělal chybu a pustil se do Ruathaina. To teď není nejmoudřejší. Vlastně to asi není moudré nikdy. Co vezeš?"

"Barvené sukno, perly, korálky, stříbrné a zlaté nitě. Sukno se prodá rychle. Je obarvené novým purpurovým barvivem, které v moku nepouští. A trochu koření, nějaké hřivny, železné, stříbrné a dvě zlaté pro Riamfadu. Všechno by se mělo prodávat dobře."

Calasain si povzdychl a ošlehané tváře mu potemněly ruměncem. "Omlouvám se za syna. Ať už sebral cokoliv, najdu to."

"Já vím. Nejsi za něj zodpovědný, Calasaine. Někteří lidé si prostě nemůžou pomoci a kradou."

"Velice se za něj stydím." Chvilí seděli v družném mlčení. Potom znovu promluvil Calasain. "Jak to vypadá na jihu?"

"U Norviů na pobřeží se objevila nějaká nemoc. Horečka a odbarvení kůže. Proletělo to mezi nimi jako lesní požár. Každý šestý zemřel."

"Slyšeli jsme o tom. Dostalo se to za vodu?"

"Ano. Až do mého domova."

"Pořád ještě tam bojujíte?"

"Doma ne. Ale jejich vojska se přesunula na západ. Dobyli mnoho okolních zemí."

"Proč?" zeptal se Calasain.

"Budují říši."

"K čemu?"

"Asi aby všechny ovládli. Aby zbohatli krví ostatních. Já nevím. Myslím, že se jim asi válčení líbí."

"To jsou ale hlupáci," poznamenal Calasain.

"Dal se Ruathain zase dohromady s Merii?" zeptal se Banouin ve snaze změnit téma.

"Ne. Už je to skoro šest let. Přesto ji neodvrhne. Zvláštní člověk. Už se vůbec neraduje. Málokdy se usmívá a nesměje se nikdy. Chlapi kolem něj chodí po špičkách. Pohádal se s kovářem Nanncumalem a praštil ho tak tvrdě, že když kovář padal, prorazil ohradu. Copak se v jeho manželství tak zvrtilo? Proč se podle tebe vlastně rozešli? Byla mu snad nevěrná?"

Banouin pokrčil rameny. "Nevím. Ať už mají jakýkoliv důvod, je škoda obou. Mám je rád. Jsou to dobří lidé."

"Jsou to Riganti," podotkl Calasain s úsměvem. "My jsme všichni dobří lidi. Vítej doma, Cizince."

O čtyři hodiny později, když zapadající slunce zalévalo hory ohněm, překonal Banouin poslední hřeben a zahleděl se na osadu Tři Potoky. Když uviděl roztroušené domky a statky, mostky přes potoky, dobytek a ovce pasoucí se na šťavnaté trávě, spadla mu ze srdce velká tíha.

A tam, uprostřed osady, rostl obrovský dub, známý jako Nejstarší strom, a nejnižší větve měl ověšené lampami.

Domov, pomyslel si Banouin - a to slovo vychutnával. Jsem doma.

...

Connavar rád šplhal a teď právě seděl na nejvyšší větvi Nejstaršího stromu. V duchu se potýkal s problémy, jimž v patnácti ještě nemohl rozumět. Miloval Ruathaina i svou matku a moc ho bolelo, že pořád žijí odděleně. Jeho matka Kolohnáta urazila, nespravedlivě ho obvinila. Věděla, že se mýlila, ale byla příliš pyšná, aby se omluvila a pokouřila. On věděl, že to ona ví, ale neudělal nic, aby propast překročil. Mladíkovi to připadalo nesmírně hloupé.

Občas v noci slyšel, jak Merie v posteli, kterou vyrobil Ruathain, tiše pláče a snaží se to ztlumit tlustým vyšívaným polštářem. Pro Connavara to byla záhada. Celý život viděl, jak se Merie chová k manželovi chladně, zřejmě jí na něm

nezáleželo. A teď hořekovala, jako kdyby jí zemřelo dítě. A přes všechn svůj žal se nedokázala přimět k tomu, aby se zhluboka nadechla a přiznala, že neměla pravdu. A Kolohnát se změnil. Byl teď zatrpklý a rychle se rozčílil. Connavar se zachvěl, když si vzpomněl na rvačku s Govannanovým otcem Nanncumalem.

Connavar šel zrovna s Ruathainem a Braefarem, když Nanncumal vyšel ze své kovárny. Oba muži se nijak zvlášť neměli v lásce, protože právě Nanncumal byl příčinou veškerých potíží, když Govannanovi pověděl o smrti Connova otce. Kovář byl velký muž, silný v ramenou, měl mohutné bicepsy.

"Drž toho svého kluka dál od mé kovárny," řekl a ukázal na Connavara.

Ruathain se na něj podíval. "A proč bych měl?"

"Je to zloděj, proto. Ukradl mi z přihrádky hřebíky."

"To je lež!" vyjel Conn rozhořčeně. Zaťal pěsti a popošel ke kováři, ale Ruathain ho stáhl zpátky.

Nanncumal na něj ohrnul pysk a potom zase promluvil: "Zmizely po tom, cos tu byl a očichával mou dcerku. To mně stačí. Teď toho kluka drž zpátky," zavrčel a otočil se k Ruathainovi. "Jestli ho tu ještě jednou chytím, utrhnu mu uši."

"Tak ty mu utrhneš uši?" zopakoval Ruathain hrozivě tichým hlasem. "Vyhrožuješ mému synovi, když stojím před tebou? To není moudrý čin, Nanncumale."

"Není to tvůj syn," vyštěkl kovář. "Je to zbabělčův parchant!"

Ruathain pokročil dopředu. Nanncumal zvedl levačku, aby se chránil, ale rána byla příliš rychlá, tvrdá rána pěstí, která kováře zasáhla na levé tváři a rozrazila kůži. Nanncumala to srazilo na zem a hlavou napřed narazil do plotu vedle kovárny. Prostřední břevno při nárazu prasklo. Kovář se snažil vstát, ale pak se sesul na udusanou hlinu. Příběhlo pár chlapů, aby se podívali na rvačku, ale už bylo po všem. Ruathain k ležícímu muži přistoupil blíž a nohou ho obrátil na záda. Kovář měl otevřené oči. Ruathain promluvil znovu hluchým, chladným hlasem. "Connavarův otec jel do té bitvy se mnou a celý den bojoval po mém boku. Ty jsi tam ale nebyl, jak si vzpomínám. Bolelo tě břicho nebo tak něco. Vlastně, kováři, jsem tě ještě nikdy neviděl bojovat. Neměl bys tak rychle soudit odvahu ostatních. Až to uděláš příště, najdu si tě."

Connavar se chvěl radostí i bolestí z té vzpomínky. Nanncumal si to zasloužil. Věděl, že Conn nic neukradl. Ve skutečnosti mu vadilo Connovo přátelství s jeho dcerou Arian. Dobrá nálada Conna přešla. Od té rvačky se mu vyhýbala a chyběla mu, její smích a vůně jejích zlatých vlasů. Zavřel oči a vzpomněl si na ten lov. Začínalo jaro. Arian spolu se svou sestrou Gwydií a několika dalšími dívkami z osady trhala na kraji západního lesa květiny. Connavar se šel projít a narazil na ně. Arian měla lem žlutých šatů vyhrnutý nad kolena a brodila se mělkou, ale prudkou bystřinou. Connavar zavolal na pozdrav. Ona se sklonila a šplíchla na něj. Se smíchem se brodil za ní, ale ona se mu vyhnula, vyskočila na břeh a rozběhla se do lesa. Conn se hnál za ní a chytil ji kolem pasu. Spolu pak spadli do měkkého podrostu.

"Proč jsi mě postříkala?" zeptal se.

"Abych zchladila oheň ve tvých očích," řekla mu. Pravou ruku měl položenou kolem jejího štíhlého pasu. Podíval se na její holé nohy. Na světlou pleť vrhlo slunce skvrny světla. Náhle se mu stáhlo hrdlo, cítil, jak mu prudce buší srdce. Pohlédl jí do modrých očí. Zřetelnice měla velké a on v nich viděl svůj odraz, jako by se v nich vznášel. Měl pocit, jako by se pomalu nořil do vody, a než se stačil ovládnout, začal ji líbat. Arian měla teplá ústa. Jazykem se dotkla jeho rtů. Connavar zasténal a rukou sklouzl na její stehno. Náhle se mu vymanila a odkulila se dál. Posadila se a prohrábla si dlouhé plavé vlasy. "Vidím, že voda tě dost nezchladila," prohodila. Conn se nezmohl na slovo. Ona se najednou zahihňala a dala si ruku před pusou. Conn sledoval, kam se dívá, sjel pohledem dolů a spatřil trapnou vybouleninu na svých kalhotách. Zrudl, převálil se na kolena a pak se vyškřábal na nohy. Arian se k němu rozběhla a popadla ho kolem krku. "Nezlob se na mě," řekla, protože si spletla ruměncem hanby za násilnější cit. Conn si ji přitáhl blíž.

"Já se nezlobím," řekl, "Miluju tě. Příští rok na svátek samain promluví s tvým otcem. Vezmeme se."

Ona se od něj odtáhla a usmála se. "Třeba budu souhlasit," řekla. "Třeba ne."

Conn nevěděl, co na to má říci, jen přimhouřil oči. "Teď se zlobíš," vyhrkla Arian vesele, přistoupila blíž a pohládila ho po tváři. Snažil se ji chytit, ale ona mu vyklouzla a rozběhla se za ostatními děvčaty.

Conn, sedící vysoko na stromě, si vzpomínal na žár, sálající z jejího stehna. Pocítil neklid.

Jeho pozornost upoutal jakýsi pohyb na jihu. Ze svahu sestupovala řada koníků. Connovi poskočilo srdce. Banouin se vrátil!

Rychle slezl dolů, seskočil na zem a vyrazil k Banouinovu domu. Zaslechl podkovy soumarů klapat na posledním dřevěném mostku a na Cizince zavolal.

Banouin ho zahlédl a zazubil se. Cizinec vypadal menší a nakrátko zastřížené tmavé vlasy měl protkané stříbrem. Conn věděl, že je starý, bylo mu k padesátce. Byl však pořád v dobré kondici a silný. Cizinec sesedl. Patnáctiletý jinoch byl nyní o několik palců vyšší než muž. "Jak se ti vede, Connavare?" zeptal se Banouin.

"Bancias tol var," odpověděl chlapec. Banouin zatleskal.

"To je nádhera, Conne. Pamatuješ si to."

"Já nic nezapomínám," odvětil mladý muž vážně. "Rád tě zase vidím. Ukaž, pomůžu ti vyložit soumary. Pak mi můžeš povprávět o svých cestách."

Banouin došel ke skladišti a sundal závoru ze dveří. Společně s Connavarem sundali z koníků vaky a zanesli je dovnitř. Koníky pak vypustili na ohrazenou louku za domem.

Banouinův dům byl, stejně jako všechna rigantská obydlí, postaven celý ze dřeva. V obývací místnosti však Cizinec vyložil podlahu mozaikou z kamenů a stály tu tři pohovky, žádná křesla. Místnost byla čistá a bez prachu.

"Vidím, že ses mi staral o dům," poznamenal Banouin. "Děkuju."

"Donesu něco k jídlu," nabídl se Conn, vstal a vydal se ke dveřím.

Banouin chtěl něco namítnout, ale mládenec už byl pryč, pelášil přes louku k domovu, čtvrt míle vzdálenému. Vrátil se

s plátěným pytlíkem, z něhož vyndal velký kus masového koláče, několik zralých jablek, hroudu sýra zabalenou v síťovině, bochnik čerstvého chleba a hlíněnou misku plnou chutného soleného másla.

Když se najedli, Banouin zapálil dvě lampy a natáhl se na lenošku. "Co mi tu opravdu chybí z mé domoviny," prohodil, "je horká, provoněná lázeň po cestě. Každé takhle velké městečko by u nás mělo lázně a v mnoha domech by se pyšnili vlastní koupelnou."

"Tvoji lidé se hodně koupají?" zeptal se Connavar.

"Každý den."

"Proč? Copak páchnou?"

"Kdyby se nekoupali, ohavně by smrděli."

"To teda mají smůlu," prohodil Connavar.

Banouin se uchechtl, "Je to zvláštní. Čím víc se koupeš, tím víc to potřebuješ. Já jsem se koupal přede dvěma měsíci v Turgonii. Byla to nádhera. Potom jsem se vydal na cestu domů. Ve třech dnech jsem páchl. Po deseti dnech jsem málem nesnesl vlastní společnost. Potom se zápach vytratil." Banouin vstal, sundal si svůj dlouhý kabát a přehodil jej přes pohovku. Connavar si povšiml zakrváceného obvazu na paži.

"Jak tě zranili?" chtěl vědět.

"Před čtyřmi dny mě napadli lupiči. Byli to norvijští vyhnanci. Jednomu se podařilo škrábnout mě nožem. Není to nic vážného."

"Zabil jsi je?"

"Ne, ty krvežíznivý mladý divochu. Tomu s nožem jsem zlomil ruku. Pak utekli."

"Měl jsi je zabít. Teď na tebe možná budou čekat v záloze příští jaro."

"Pokud ano, budu si pamatovat tvou radu. Teď mi pověz, co se zatím udalo ve Třech Potocích."

"Braefar o slunovratu přede dvěma týdny vyhrál závod. V celé zemi teď není šťastnějšího kluka," vykládal Conn. "Naparuje se jako kohout."

"A co ty?"

"Já doběhl druhý."

Banouin se posadil. Zahlédl v Connových očích pobavený záblesk a uhodl, že toho je víc. "A co Govannan? Myslím, že on je mezi mladíky nejrychlejší."

"On taky," přitakal Conn s úsměvem. "Vítř zřejmě zachytil jeden z ukazatelů závodu a otočil ho. Govannan a ti za ním vběhli do močálu. On se ale nevzdal a přes všechno doběhl třetí. Arian říkala, že skoro celý večer si ze zadku vytahoval pijavice. Třeba bude mít příští rok víc štěstí."

"Proč ti nevěřím, že tím ukazatelem otočil vítř?" zeptal se Banouin.

Conn se zasmál nahlas. "Protože jsi podezřavý, Cizinče. Stejně jako Govannan."

"To tedy skutečně jsem," souhlasil Banouin. "Zmínil ses o Arian. Pořád si ji chceš vzít?"

"Ano, je to ta nejkrásnější dívka na světě. A já ji velice miluju."

"To pak ale bude Govannan tvým švagrem," poukázal Banouin.

"Jo, on je rozhodně jeden z červů v jablku. Její táta je další. Láska ale vše překoná, Cizinče. Rigantská žena má právo si manžela vybrat sama. Zatančíš si na mé svatbě?"

"Nejsem zrovna tanečník, ale připojím se - a rád. Teď bys měl jít domů. Jsem unavený a potřebuju se pořádně vyspat v měkké posteli." "Můžu přijít zítra? Naučíš mě víc z jazyka tvého lidu? Budeš mi vyprávět o městech z kamene?"

"Tady jsi vždycky vítaný, Conne. Nemáš ale svou práci?"

"Jenom do poledne."

"Tak potom tě moc rád uvidím. Vyřídí matce moje pozdravení. Řekni jí, že mám tu zelenou saténovou košili, co jsem jí slíbil."

Connavar došel ke dveřím. "Vyhráli tvoji lidé další války?" otázal se.

"Obávám se, že vyhráli, Conne."

"Musíš mi všechno povykládat."

...

Arian si nebyla jistá, co je vlastně horší, strach či léčba, protože obojí bylo propletené. Pořád si to obracela v hlavě tam a zpátky. Panika ji vždycky zasáhla bez ohlášení, přemohla ji, když někam šla nebo když ležela v posteli nebo když prala prádlo v potoce na mělčině. Začaly se jí třást prsty, přemohla ji prázdnota a tma, která vysávala sluneční teplo.

Vzpomínala si na ten hrozný den, kdy se její strach zrodil. Její malá pětiletá sestríčka Barie, která s ní spala v posteli, kašlala a měla horečku. Matka jí dala bylinkový čaj oslazený medem a Barie se přitulila k Arian. Starší dívka, nyní téměř třináctiletá, ji odstrčila, protože děcko bylo celé rozpálené a byla horká letní noc, vlhká a dusná. Barie se otočila a popadla svou hadrovou panenku. Znovu zakašlala a usnula. Arian se vzbudila uprostřed noci a snažila se vzpomenout na to, co se jí zdálo. Cítila vedle sebe Bariinu baculatou nožku. Byla studená.

"Pojď sem, maličká," šeptla. "Zahřeju tě." Otočila se, nehybnou postavíčku objala a přitáhla k sobě. Barie byla bezvládná. Arian ji chvíli objímala, ale pak ji nehybné tělo poplašilo. V místnosti byla tma jako v pytli a ona sestríčku neviděla do tváře. Vstala z postele, slezla z púdy a zašla k ohni. Skoro vyhasl. Arian poklekla u krbu, přiložila trochu třísek a rozfoukala řevavé uhlíky k životu. Vyskočil plamínek. Přidržela u plamínků knot svíčky a počkala, až chytí, pak se vrátila na púdu. Došla k posteli a podržela svíčku nad Bariiným obličejkem. Vzhlížely k ní světlé, mrtvé oči. Děcku na tvář ukápl horký vosk. "Promiň," vyhrkla Arian bez přemýšlení. Odpovědi se jí nedostalo. Už nikdy žádnou odpověď nedostane. Arian se roztřásla. Nějakou dobu tam jenom seděla a na prsty jí stékal horký vosk.

Potom šla probudit rodiče. Její matka kvílela a plakala, a dokonce i otec - nevrlý a zatrpklý kovář - u postele proléval slzy. Za Arian přišel Govannan, přitáhl si ji k sobě a silnými prsty ji hladil po zlatých vlasech. Neříkal nic, protože se nic

řici nedalo. Rozkošné děcko zmizelo do noci, už nikdy se nevrátí, a zármutek příbuzných se slovy vyjádřit nedal.

Následujícího dne, když se procházela v lese na kopci, Arian přepadl strach. Podlomily se jí nohy a ona se vzlykajíc sesula na zem. "Já nechci umřít," skytala. "Nikdy. Nechci být tak studená."

Strach, jak jednou začal, dál sílil. Seděla pod stromem a strach se krmil její duší a užíral ji. Zaslechla kroky koně, a zoufale toužíc po společnosti, postavila se a rozběhla se po zvuku. Jezdec byl muž středního věku s kulatým, laskavým obličejem. Nebyl Rígant a ona ho považovala za kupce či vyslance, mříčícího k siní Dlouhého lairda. Jezdec přitáhl otěže a zastavil.

"Co se děje, mladá dámo?" zeptal se a přízvuk a zaoblené samohlásky prozradily jižana.

"Nic," řekla a utírala si slzy. "Jenom jsem... trochu jsem se polekala."

"Je tady nějaké zvíře?"

"Ne." Ted' se cítila hloupě a přinutila se k úsměvu. "Jen jsem usnula a něco se mi zdálo."

"Třeseš se," řekl a sesedl. Nebyl vysoký - jen o palec či dva vyšší než ona. Přistoupil blíž a objal ji. "No tak," uklidňoval ji. "Neboj se. Je přece krásný slunečný den a v tomhle lese není nic, co by ti ublížilo."

Strach začal ustupovat, ale Arian věděla, že tam je a čeká. Přitulila se k muži a on ji poplácával po zádech a hladil po vlasech. Pomalu se cítila klidnější. Pak jí sklouzl rukou na hýždě. Napjala se, ale on na ni dál klidně mluvil. "Dokážu uklidnit všechny tvé obavy," říkal. "Dokážu ti přinést radost a zařídít, že slunce bude svítit jasněji. Věř mi." Políbil ji na tvář. Pak jí něžně položil ruku pod bradu a zvedl jí hlavu. Svými rty se otřel o její. Pravou rukou jí sklouzl po boku a přes břicho. Zachvěla se. Měl pravdu. Strach byl pryč. A slunce svítilo jasněji.

Ze své první zkušenosti s mužem si nejvíc vzpomínala na teplou kůži na své, muže nad sebou, jeho tělo zvlhlé potem, její tělo reagovalo, plné života. Už žádný strach, žádná děsivá prázdnota, žádné myšlenky na hrob.

"Líbilo se ti to?" zeptal se, když spolu leželi v trávě.

"Ano, bylo to hezké."

"Kolik ti je?"

"Třináct. Skoro čtrnáct."

"Takže ty nejsi noční ženka?"

"Ne. Můj otec je kovářem ve Třech Potocích."

"Jsi milá holka," poznamenal, vstal a natáhl si kamaše a košili. Sáh do měšce a hodil jí stříbrnou minci. "Necháme si tuhle schůzku jenom pro sebe, ano? Soukromá chvilka divů a radosti."

Arian kývla a už nic neřekla, když nasedl na koníka a odjel pryč.

Asi o dva měsíce později vyhledala radu Eriathy, zrzavé noční ženky, která jí neomaleně sdělila, že je těhotná. Arian se k smrti vyděsila a žebroňovala o Eriathinu pomoc. Noční ženka jí podala bylinný lektvar. Chuť měl odpornou, a když jí sklouzl do žaludku, účinek byl příšerný a bolestivý. Těhotenství však skončilo a Arian Eriatze dala kupcův stříbrňák.

Poté seděli v malé kulaté chýši, kde Eriatha bavila své zákazníky. Eriatha podala Arian hliněný pohárek sladkého moštu, aby spláchla pachut' lektvaru. "Na takovéhle hrátky jsi ještě příliš mladá," řekla Eriatha. "Proč jsi to udělala?"

Arian jí se zadržáváním řekla o smrti sestřičky a hrozném strachu, který po ní zůstal - studený strach, který uklidnilo rozpálené, zpocené a zmítající se kupcovo tělo. Eriatha ji trpělivě vyslechla, a když promluvila, nekritizovala. "Všichni svůj strach zvládáme, jak nejlépe umíme," pravila. "Ale - a já chci, abys mi věřila - válet se s cizinci přináší příliš mnoho nebezpečí. Já to vím. Když mně bylo třináct - což mi teď připadá jako před sto lety, ačkoliv je to jenom deset - taky jsem objevila opojnou radost ze hry. Bylo to se ženatým mužem - přítelem mého otce. Když nás objevili, moje rodina mě vyvrhla, můj klan mě vyhnal. Ted' s muži spím za peníze a žiju sama. Já se pro takový život hodím, Arian. Ty ne. A pomysli na tohle, když ses snažila překonat svůj strach ze smrti, způsobila jsi smrt dítěte ve svém lůně. To není maličkost, děvče."

"To nebylo dítě," namítala Arian. "Byla to jenom krev. Dítěti bych nikdy neublížila."

Eriatha si povzddechla. "Najdi si jiný způsob, jak se vyrovnat se svým strachem."

"Och, strach už je pryč," vyhrkla Arian. "Tak hloupá už víckrát nebudu."

Strach ale nezmizel a ona ten rok ještě třikrát předala stříbrňáky Eriatze, mince, jež jí dali muži na silnici. A nyní ji začala mučit další obava. Co když některý z těch kupců přijede do Tří Potoků a pozná ji? Co když otec zjistí, že žije jako noční ženka? Jako Eriathu, i ji vyženou.

Arian takové myšlenky zahнала. Brzy její obavy skončí. Blížil se svátek samain a Connavar slíbil, že se s ní ožení. Potom nebude muset sedět, jako teď, u silnice. Bude s ní Conn, aby utišil její strach, aby ji pevně objal, jako ona měla obejmout Bari.

Když bude Connavar u ní, smrt si pro ni nepřijde. On je silný a odvážný a sálá z něj život.

Zatímco Arian seděla v trávě a myslela na Conna, přiblížili se dva muži s naloženým povozem.

Arian se roztřásl ruce, pocítila rostoucí touhu. Vstala, odhodila si dozadu zlaté vlasy a vykročila jim vstříc.

...

Noční ženka Eriatha otevřela dveře své chýše a pozvala dál mladého muže, jenž čekal venku. Conn se sehnul pod nízkým překladem a vstoupil do domku. Chýše byla malá a kulatá. Nebyla tu žádná okna ani půda, jen uprostřed hořel oheň obložený kruhem kamenů a kouř stoupal vzhůru k otvoru v kuželovité střeše. U západní stěny stálo široké lůžko s peřinou nacpanou prachovým peřím. Byla tu dvě křesla s vysokými opěradly a u nich na špinavé podlaze ležely dva staré koberce. Conn věděl, že tady Eriatha nežije, jenom tu provozovala svůj obchod.

Ruathain mu řekl, že je z klanu Pannonů, a Kolohnát taky dal Connovi mince, které jí měl předat. "Chovej se k ní uctivě, Conne," radil Ruathain. "Je to dobrá žena a platí osadě desátek. Vloni, když přišly povodně, byla od úsvitu do soumraku venku a pomáhala stavět přehrady. Pracovala do úmru."

"Nepotřebuju nevěstku," namítal Conn.

"Všechno se musíš naučit, Conne. Každý muž - jako každý pes - se dokáže pářit bez poučení. Ale jestli svou ženu miluješ, budeš ji chtít taky potěšit. Eriatha tě může naučit jak. Pak se o svatební noci nebudeš muset motat po vlastní ložnici."

"Mohl bys mě to naučit ty," poznamenal Conn. Ruathain se rozřehtal. "Ne, Conne, já bych ti to mohl říct. Eriatha tě to naučí."

Takže teď byl tady a snažil se nedívat na postel. "Děkuju za tvé přivítání," pronesl formálně, když ho vyzvala, aby se posadil. Eriatha se zkušeně usmála a uklonila se. Byla malá, štíhlá, ale ne hubená, a zrzavé vlasy jí volně spadaly na světlá, pihovatá ramena. Šaty měla z heboučké, namodro obarvené vlny a nepyšnila se žádnými ozdobami, neměla vyšívaní ani spony. Sedla si naproti němu, tak blízko, že se kolena téměř dotýkali. Conn se jí podíval do tváře. Byla starší, než si původně myslel - mohlo jí být dokonce až pětadvacet. Z dálky vypadala mnohem mladší. Chvilí se na sebe jen mlčky dívali. Vypadala klidná, ale Conn byl stále nejistější. Sáhl rukou pro měšec.

"Ještě ne," zarazila ho. "Nejdřív mi řekni, proč jsi sem přišel," Hlas měla na ženu hluboký a chraplavý.

"Mám se ženit," vysvětloval Conn. "Kolochnát... můj táta..." Odmlčel se. Cítil se stále trapněji.

Eriatha se předklonila a vzala ho za ruku. "Tvůj otec," řekla, "chce, aby z tebe byl dobrý manžel, schopný uspokojit manželku o svatební noci."

"To bych zvládl," opáčil Conn v obraně.

"Ovšemže ano, milence," řekla mu. "Pověz, umíš zacházet s mečem?"

Conn se uvolnil. Tenhle předmět hovoru se mu líbil mnohem víc. "Ano, umím. Jsem rychlý a silný a Banouin říká, že umím držet rovnováhu."

"A uměl jsi to, když jsi meč držel v ruce poprvé?"

"Ovšemže ne. Ale učím se rychle."

"Milování je naprosto stejné, Connavare. Je to umění. Milenci jsou jako tanečníci, pohybují se zároveň na hudbu, kterou slyší jenom duše. Každý muž se umí vyspat se ženou, Connavare. K tomu žádnou dovednost nepotřebuješ. Ale milovat se... tam leží mnohem větší radost."

Ladně vstala z křesla, shrnula si šaty z ramen a nechala je sklouznout na koberec. Pak si klekla a zula mu vysoké boty. Vstala a uchopila Conna za ruku. Stál tam před ní, celý napjatý, a přál si, aby sem nikdy nepřišel. Ona zvedla jeho ruku a přitiskla si ji na ňadro. Bradavka pod jeho dlaní byla tvrdá. Cítil vůni jejích vlasů. Eriatha přistoupila blíž a dala mu ruku kolem krku. "Myslím, že bych měl asi jít," vyhrkl. "Tohle byla chyba."

"Bojíš se?"

Otázku položila šepetem, ale jemu to v uších znělo jako hromobití. Místo aby se víc napjal, nějak ho to uklidnilo. Conn se zazubil. "Ano, bojím se. Myslíš, že je to hloupé?"

"Ne," ujistila ho, rozvázala mu tkanice od košile a přejela mu rukou po nahé hrudi. Conn sklonil hlavu a políbil ji. Ústa měla teplá, její jazyk chutnal sladce. Rozepjala mu opasek a on cítil její teplé ruce na bocích a žár ohně na nahé kůži nohou. Spustila se před ním na kolena a přitiskla si tvář k jeho ztopořenému pyji. Uchopila ho do ruky, políbila žalud a jazykem přejela po špičce. Conn tiše zasténal a zaslechl, jak se hrdelně směje.

"Ještě se bojíš, Connavare?" zeptala se.

"Ne." Sklonil se, vzal ji za lokty a zvedl na nohy. Eriatha ho odvedla k posteli a lehli si vedle sebe. Conn se přesunul nad ní. Ona zkušeně zvedla nohy kolem jeho boků a on do ní vstoupil. Už samo teplo bylo příjemné, ale nebylo to nic ve srovnání s pocitem souladu, který ho obklopoval. Dokonalost takového druhu ještě nikdy nezakusil, dokonce se mu o ní ani nesnilo. Kůže na kůži, její rty na jeho, jejich těla se pohybovala společně. Ztracen v extázi se začal pohybovat rychleji, celým svým bytím se soustředil na ten pohyb, teplo a vlhkost.

Ztratil pojem o čase i místě. Celý vesmír se smrškl do její chýše a svět do její postele. Na ničem nezáleželo - kromě zoufalé potřeby, již cítil, přirážet stále tvrději. Tělo měl zmáčené potem. Zvedl se na loktech a naposledy přirazil. Při tom pohybu vykřikl a pak se, ztěžka dýchaje, sesul na postel. Nějakou dobu leželi mlčky. Pak ho začala Eriatha hladit po hrudi a břiše. Vzrušení se dostavilo rychle a on se na ni chtěl znovu převálit. Eriatha ho odstrčila. "Tak to ne, milence, teď je čas začít s tvým vzděláváním. Už jsi mi ukázal, že se umíš pářit. A děláš to nádherně. Teď zjistíme, jak rychle se umíš doopravdy učit."

"Co se musím naučit?" zeptal se jí.

"S tělem milanky zacházíš, jako by bylo tvé vlastní. Dáváš jí stejné potěšení, jaké ona přináší tobě, rukou, ústy a tělem. A musíš se naučit být trpělivý, Connavare, a ovládat se. Dokážeš udělat to, co ti říkám?"

Usmál se. "Přesvědčíme se," navrhl.

"Tak tu chvíli lež a jen se mě dotýkej," vybídla ho. "A já ti ukážu tajemství hry."

Učila ho celý večer až do noci. Nikdy nesměl zjistit, že svůj první orgasmus předstírala, ani se nedozví to, jak ji překvapilo, že druhý a třetí byly opravdové.

Nakonec seděli mlčky na posteli a popíjeli cidre. "Kéž bych ti mohla říct víc, Connavare," pravila Eriatha. "Ale ty se - jak jsi sliboval - učíš rychle. A své manželce budeš přinášet radost. Kdo je ta šťastná?"

"Arian - je to kovářova dcera. Muselas ji vidět. Má zlaté vlasy a tvář bohyně."

"Ano, viděla jsem ji. Je moc hezká," prohodila Eriatha, slezla z lože a oblékla si vybledlé modré šaty.

Conn vycítil změnu v její náladě. "Co se děje?"

"Nic se neděje," odpověděla. "Ale je pozdě, je čas, abys šel."

"Řekl jsem něco?" otázal se, vstal a došel si pro šaty.

"Hlupáčku," pravila a něžně ho pohladila po tváři. "Neřekl jsi ani neudělal nic, čím by ses mě dotkl. Vlastně právě naopak. Běž domů a nech mě si odpočinout. Utahal jsi mě a já se potřebuju vyspat."

Conn se oblékl a přistoupil ke dveřím. Vzal ji za ruku a políbil. "Na tuhle noc nikdy nezapomenu," řekl. "Já taky ne. Jdi

domů."

Teprve když odešel, vrací se domů lehkým mrholením, vzpomněl si, že jí nedal peníze. Pomalu se vrátil k její chýši a už chtěl zaklepat na dveře, když zevnitř ze tmy zaslechl pláč. Znělo to žalostně a víc než to, nekonečně soukromě.

Mlčky vyndal z měšce tři stříbrňáky a nechal je ležet za dveřmi.

Pak si přetáhl kapuci přes hlavu a vydal se domů.

•••

Léto pominulo, obilí bylo sklizeno, vymláceno a uskladněno, mladí muži z osady se vydali do lesů vysočiny se svými staršími příbuznými, aby doplnili zásoby topiva na zimu. Mladší chlapci, s dlouhými plátěnými pytlíky přes rameno, sbírali klacky na zátop a pak je nosili dolů do údolí. Několik pracovních čet dospělých vybralo stromy ke kácení, načež se muži pustili do práce se sekerou a pilou. Bylo tu hodně soušek, takže ty pokáceli první, a potom osekali větve, aby starší hoši mohli kmeny nařezat na polena, jež se dala skutálet dolů.

Connavar a Braefar tahali a tlačili čtyři stopy dlouhou pilu. Svlečení do pasu, opálenou pleť zmáčenou potem, pilovali, co měli síl. Braefar měl kolem puchýřů na pravé dlani omotaný kus starého hadru. Látkou prosakovala krev. Byl o rok mladší než Conn, o hlavu menší a o dvacet liber lehčí než jeho polobratr. Jako by si příroda se šermířem Ruathainem krutě zahrála. Syn štíhlého Varaconna vypadal s každým dnem víc a víc jako Ruathain, byl vysoký, silný a již ukazoval nesmírnou energii a sílu, kdežto šermířův vlastní syn měl kosti jako ptáček a byl drobný.

Pro Braefara to bylo zdrojem ponížení, protože i když dokázal předběhnout i nejrychlejšího z Rigantů a z luku střílel daleko lépe než většina mužů, ještě nevládl bronzovým obouručním mečem ani nedokázal dostat na zem býčka. Kůži měl měkkou, a ať pracoval sebetvrději, nedokázal si udělat žádné mozoly. Pokaždé, když ho poslali pracovat s měděnou pilou, ruce mu krvácely.

Oba mládenci pracovali celé dopoledne, a když se slunce blížilo k polednímu, odložili pilu a posadili se do stínu pod rozložitý dub, aby se najedli. Po modré obloze klouzaly bílé obláčky, vrhající tu a tam na zelené údolí stín, a kolem vrcholů Druaghských hor visela temnější mračna, slibující pozdě odpoledne déšť.

Bratři si rozdělili chleba s medem, který zapíjeli studenou vodou z pramene, jenž nedaleko prýštil ze skály.

"Dneska jsi toho moc nenamluvil," prohodil Conn a obrátil si pohár vody na propocené rudozlaté kadeře.

Braefar chvíli mlčel, a když promluvil, nepodíval se Connovi do očí. "Myslím, že Cizince máš radši než mě," prohlásil. Jeho poznámka Connavara překvapila. Braefar si nikdy nestěžoval a citové střety neměl rád. Conn až teď pochopil, proč mu Braefar v posledních několika týdnech připadal tak vzdálený.

"To mě mrzí, Větre," řekl. "Jsi můj bratr a mám tě moc rád. Ale Banouin toho ví hodně o světě a já se chci učit."

"Co tě může naučit?" opáčil Braefar zatrpkle. "Učíme se sedlačit, jezdit, střílet a bojovat. Učíme se velké písni Rigantů. Co víc potřebujeme?"

Conn dojedl poslední sousto chleba a olízl si z prstů med. "Viš, co je to voják!" zeptal se.

"Voják? Ne."

"To je muž, který celý rok bojuje."

"Takový muž je blbec," prohlásil Braefar. "Kdo pracuje na jeho hospodářství, když on bojuje? Kdo sklízí jeho úrodu a krmí jeho zvířata?"

"On žádný statek nemá. Platí ho zlatem, aby bojoval ve válkách. A poněvadž nemá žádný statek, nemusí se pozdě v létě vracet domů, aby sklídl úrodu. Banouinovi lidé mají vojska plná vojáků." Braefar se zasmál. "Tak to se musejí v zimě dost nudit, když všichni jejich nepřátelé odejdou domů."

Conn zavrtěl hlavou. "Jejich nepřátelé nemají žádné domovy. Protože vojáci jdou za nimi, pobijí je a zaberou jejich půdu."

"To je hloupé," namítal Braefar. "Co bys dělal s půdou, která je daleko od té tvé?"

"Banouin říká, že ty lidi, kteří přežijí, přinutíš platit daně dobyvateli. Ve zlatě nebo v obilí nebo ve dřevě nebo v dobytku."

"Pořád to nedává žádný smysl," trval na svém Braefar. "Chleba přece nemůžeš sníst víc. A dobytek potřebuje hromadu pastvin. Kdyby tátovi někdo nabídl tisíc krav navíc, tak by odmítl. Nebylo by tu pro ně dost trávy."

Conn se zasmál. "Je to složitě a já tomu sám ještě úplně nerozumím. Ale tahle vojska vojáků napochodují na cizí území a dobyjí ho. Co tam naloupí, pošlou do měst z kamene, kde žijí jejich vládci. Z toho lupu pak vytvoří další vojska vojáků a dobyjí další území. Tam pak postaví další města, která spojují velké kamenné silnice."

"Kamenné silnice? Děláš si ze mě legraci."

"Ne," řekl Conn. "Banouin říká, že teď je v zemi za mořem jedna kamenná silnice, co měří sto mil. A přes řeky jsou postavené kamenné mosty."

"Ničemu z toho nemohu uvěřit," ohrnul pohrdlivě nos Braefar. "Kdo by byl tak hloupý, aby stavěl kamennou silnici? A proč?"

"Aby se vozy a vojska mohly pohybovat rychleji."

"Myslím, že tě obloudil, Conne," zabručel Braefar vstávaje. "Teď se vraťme zpátky do práce."

"Co tvoje ruka?"

"Bolí to, ale až skončíme, bude bolet méně."

Conn k bratrovi přistoupil a popadl ho kolem útlých ramen. "Jsi můj bratr a můj nejlepší přítel. Větre. A já nikdy nedopustím, aby se mezi nás cokoliv postavilo." Braefar se nuceně usmál. Banouin vyrazil na svou každoroční cestu na jih a teprve teď se k němu Conn vrátil. Přes slunce přeběhl mrak a na palouk dopadl stín. Braefar se vymanil z Connavara objetí a vrátil se k pile. Při práci se nedokázal své trdnomyslnosti zbavit. Posledních několik let pro něj nebylo snadných, když se díval, jak je jeho otec stále zahořklejší a matka vzdálenější. Teď se Conn sblížil s Cizincem a Braefar zůstal bez přátel. Zvlášť po vítězství v závodu o slunovratu. Govannan a jeho kamarádi s ním nemluvili.

Bratři se dřeli další dvě hodiny, pak Braefara opustily síly. Měl pocit, jako by ho klacky tloukli po rukou, a v ramenních kloubech ho páliło. Nikdo z ostatních jinochů pracovat nepřestal, a Braefar se dřel ještě dlouho poté, co měl přestat. Pila se pohybovala stále pomaleji. Nakonec ji pustil a zahanbeně tam stál. Conn si setřel pot z čela a přešel silný kmen.

"Sedni si. Namasíruju tě."

"Cítím se jako hlupák," šeptl Braefar.

"Nesmysl. Většina kluků velkých jako ty sbírá dříví na podpal. Tys odváděl chlapeckou práci a dělal jsi ji dobře." Conn mu položil ruce na ramena. Braefar se napjal, ale dotek byl jemný, stejně tak jemně ho Conn chvíli hnětl.

Na mýtině se rozpršelo a muži pracující kolem nich si udělali přestávku. Braefar byl stále podrážděnější. Kdyby byl vydržel ještě chvíli, nikdo by si nevšiml, že zklamal.

Uviděl, jak se do kopce k nim šplhají dívky z vesnice, přinášející košíky s jídlem a džbánky jablečného moštu. Connovy ruce se pohybovaly stále pomaleji, až nakonec přestal, Braefar vzhlédl. Jeho bratr se díval dolů na dívky. Braefar neměl tak dokonalý zrak a jednotlivé tváře nerozeznal. "Je tam?" zeptal se.

"Ano, je tam," zašeptal Conn a sedl si vedle bratra. Když se dívky přiblížily, Braefar ji spatřil. Arian se bavila se svou tmavovlasou sestrou Gwydií a obě dívky se smály. Přestalo pršet a mezi mraky vykouklo slunce. Ve slunečním světle náhle zazářily Arianiny vlasy jako zlato. Vypadalo to jako kouzlo.

"Je tak krásná," vydechl Conn. Některá z děvčat se vydala za svými bratry, jiná za svými miláčky. Zbytek se shromáždil uprostřed mýtiny, kde dívky položily košíky na zem. Arian se chladně rozhlédla kolem sebe a pohledem přejela i oba chlapce. Conn zaklel. "Pořád si mě nevšímá."

"Proč by to dělala?"

"Před třemi dny jsme se měli sejít, ale Kolohnát se doslechl, že nahoře na pastvině se objevily vlčí stopy, tak jsme to jeli obhlédnout. Opozdil jsem se jenom o hodinu, ale ona nebyla tam, kde jsme se dohodli. Od té doby se mi vyhýbá."

"Nepůjdeme si pro něco k jídlu?" zeptal se Braefar ve snaze změnit téma.

"Ne. Nemám hlad." Conn vstal a zašel k prameni. Jakmile odešel, Arian a Gwydie se přiloudaly k Braefarovi.

"Krvácí ti ruka," podotkla Gwydie a posadila se na pokácený kmen.

"To bude dobré," prohlásil Braefar. Přes palouk přeletěl stín. Braefar vzhlédl a uviděl nad nimi kroužit vránu. Pták roztáhl křídla, zpomalil let a přistál na větvi na kraji lesa.

"Čeká na drobky," poznamenala Arian. Zvedla z košíku plátýnko, vyndala kousek jablečného štrúdlu a podala ho Braefarovi.

"Ten měl být můj," ozval se Govannan, přicházející přes mýtinu. "Proč rozdáváš moje jídlo?" Byl to urostlý mladý muž, širokopleci, s hranatou bradou a zapadlými tmavými očima, které vždycky vypadaly rozzlobeně.

"Jídlo pro tebe má Gwydie," řekla Arian. "Merie mě požádala, abych tenhle košík donesla Connarovi a Větřovi."

"Tak jste měly nejdřív přinést jídlo mně," zavrčel Govannan a sebral Gwydi košík z ruky. "Muži by měli dostat najíst dřív než děvka. Není to tak, Větříčku?" Braefar se pokusil o smířlivý úsměv. Govannan byl o dva roky starší a o hodně větší. Byl taky vyhlášený vztekloun.

"Nech ho na pokoji," vyhrkla Gwydie, při čemž Braefarovi pokleslo srdce. Proč to holky nikdy nedokážou pochopit? Govannan by ho nechal na pokoji, ale teď, když se do toho zamíchala ženská, cítil povinnost pokračovat.

"Co jsem řekl?" zeptal se Govannan. "Copak to nebyla pravda? Koukni na něj. Vypadá jako holka a ještě chudince krvácí ručička."

"Což dokazuje, jak tvrdě dřel," prohlásila Arian a ve světle modrých očí jí zaplál hněv.

Prosím, buďte zticha, říkal si v duchu Braefar. Všechno jenom zhoršujete!

"Možná jsem se v něm zmýlil," řekl Govannan. "Možná je to vážně malá holka."

Popadl Braefara a zvedl ho. Hmátl po opasku Braefarových kamaší a stáhl mu je. Pak se krutě zasmál. "Ne, není holka, ale chlupatý jako muž taky není." V té chvíli byl Govannan otočen a do tváře ho zasáhl Connova pěst. Z rány na lícní kosti vytryskla krev. Govannana to srazilo k zemi. Převrátil se v trávě a se zaťatými pěsti se zvedl.

Pak zaútočil. Conn ustoupil stranou a mocným levým hákem ho zasáhl do brady. Govannan šel znovu k zemi. Vstal již poněkud pomaleji a postupoval opatrněji. Braefar, hořící hanbou, si vytáhl kamaše a odcházel pryč. Gwydie k němu doběhla.

"Omlouvám se za bratra," řekla. "Občas se opravdu chová jako pitomec."

"Tohle jsi způsobila ty, huso!" vybuchl Braefar. "Teď mě nech na pokoji,"

Govannan zatím šel k zemi počtvrté, ale znovu vstal. Jedno oko měl nateklé, že skoro neviděl, a rty mu krvácely. Zatím nezasadil jedinou ránu. Conn ho znovu udeřil, uštědřil mu přímou ránu levačkou, která jím otfásla. Govannan se zakymácel, ale nepadl. Stejně náhle, jako se objevil, Connův hněv vyprchal. Přistoupil blíž a soupeře objal. "To stačí. Vane," řekl. "Vzdej to."

Govannan Conna udeřil čelem nad oko. Z rány vytryskla krev, Conn zacouval. Govannan ho zasáhl pravačkou a pak levačkou. Conn se zapotácel a pak švihl pěstí a zasáhl Govannana do obličeje zuřivým zvedákem, následovaným pravým hákem, který ho odmrštíł do trávy. Govannana téměř opustily síly, a tak se jenom vzepřel na rukou a pomalu se dostal na kolena. Zvedl se na třesoucí se nohy, zapotácel se dopředu a pokusil se dát ránu. Při tom ho Conn zachytil a položil do trávy. Přiklekla k němu Gwydie a plátýnkem mu otírala ránu. Arian se přitom na Conna rozzlobeně podívala. "Jsi hnusný surovec," vyjela.

Conn se rozzlobil, ale neodpověděl. Místo toho vstal a vyrazil do lesa.

Nad ním se vznášela černá vrána.

Connavar měl vražednou náladu, když procházel lesem, odstrkoval stranou visící větve a prodíral se podrostem. Všechno to byla Arianina chyba! Neměla si ho nevšímát. Přinejmenším to bylo nezdvořilé. To samo vykříslo jiskru hněvu. A pak, když Govannan zahanbil Větra, jiskra dopadla na suchý troud a oheň vzplál.

Vynořil se na úzkou jelení stezku a vyrazil do kopce. U skalní stěny zahnul doprava a zamířil k Riguanským vodopádům. Rozhodl se, že si zaplave a zchladí si tak hlavu. Do oka mu stekla krev a on si na tržnou ránu na čele přitiskl prsty a mačkal, dokud krvácení neustalo.

Koutkem oka zachytil na kraji lesa pohyb a uviděl, jak dolů slétá černá vrána, klesá k zemi jako zasažená šípem. Zaujalo ho to, a tak zahnul doleva a prodíral se řídnoucím podrostem.

V šedém proutěném křesle tam seděla jakási stařena zabalená do staříckého zeleného plédu. Na kolenou měla malou rybářskou síť a opravovala ji. Conn se rozhlédl kolem po nějakém domě či srubu. Nic tady ale nebylo. Třeba žije v některé jeskyni, napadlo ho. Překvapilo ho, že ji tu ještě neviděl.

"Daanino pozdravení," řekl. Ona nevzhledla od práce. "Kéž se na tebe Taranis nikdy neusměje," opáčila suchým, chraplavým hlasem. Byla to zvláštní odpověď, ale Conn měl stejný pocit. Kdo by chtěl, aby se na něj usmál Bůh smrti?

"Mám ti donést vodu, starucho?"

Ted' zvedla hlavu a Conn se díval do těch nejtmavších očí, jaké kdy viděl, zornice i duhovky dokonale splývaly, vypadaly jako leštěné černé oblázky. "Já žádnou vodu nepotřebuju, Connavare. Ale je laskavé, že se ptáš."

"Jak to, že mě znáš?"

"Znám hodně věcí. Co si přeješ?"

"Nerozumím ti."

"Ovšemže rozumíš," hubovala a odložila síť. "Každý muž má tajné přání. Jaké je to tvoje?"

Pokrčil rameny. "Nejspíš být šťastný. Mít hodně silných synů a pár krásných dcer. Dožít se vysokého stáří a vidět vyrůstat své syny a jejich syny."

Stařena se opovržlivě zasmála, znělo to, jako když pila řeže suché dřevo. "Své přání sis vybral z veřejného soudku. Po tomhle tvé srdce neprahne, Meči v bouři."

"Proč jsem tě ještě nikdy neviděl? Kde bydlíš?"

"Nedaleko. A já jsem tě viděla plavat v jezeře, skákat z vodopádů, běhat lesem s tvým polobratrem. Jsi plný života, Connavare, a tvůj osud tě volá. Jak odpovíš?"

Chvilí stál mlčky. "Ty jsi čarodějka?"

"Čarodějka ne," řekla. "Na tohle ti dávám své slovo. Pověz mi, po čem toužíš?"

Za ním se cosi pohnulo a Conn se prudce otočil. Za ním stála rigantská vědma Vorna. Ruce držela natažené před sebou a zkřížené, jako by odrážela ránu. Nedívala se však na něj. Stála tam a zírala na stařenu. "Pojď se mnou zpátky, Conne," řekla. "Pojď pryč z tohoto místa. Neodpovídej jí."

"Copak se bojíš vyslovit nahlas to, po čem toužíš, chlapče?" zeptala se babice, nevšímajíc si Vorny. Conn se opravdu bál, i když nevěděl proč. Když však pocítil strach, vždycky ho pohltil hněv. "Nebojím se ničeho," prohlásil.

"Conne! Nemluv," varovala ho Vorna.

"Tak řekni mi to!" zavřískla stařena.

"Toužím po slávě!" zařval na ni.

Mýtinou zavál chladný vítr a před očima se mu zablesklo. Upadl a zamrkal.

"A té se ti dostane," zašeptal mu v hlavě hlas.

"Neměl jsi mluvit," řekla Vorna smutně. Conn si protřel oči a podíval se vědmě do bledé tváře. Dlouhé prokvetlé vlasy měla zcuhané, plášt' od bláta a roztřepený po letech nošení. Vypadala utahaná až do morku kostí.

Conn zalétl pohledem k babizně. Ta však byla pryč.

Nebylo tu žádné proutěné křeslo, jen starý, tlející pařez, a žádná síť. Pařez však s nedalekým keřem spojovala velká pavučina, na níž se ve slunečním světle třpytila rosa.

Otřel se o něj strach z nadpřirozena jako dech zimy. "Kdo to byl?" zašeptal a couval k lesu.

"Lepší je její jméno nevyslovovat. Pojď se mnou, Connavare. Promluvíme si na bezpečném místě."

...

Vorna bydlela v jeskyni asi míli od vodopádů. Jeskyně byla rozlehlá a prostorná, na podlaze byly položeny tlusté houně a západní stěnu lemovaly pěkně vyrobené police. Byla tady malá postel, kavalec, s přehozem z ovčiny, a dvě prostá křesla vyřezaná z jilmu. Ze zadní stěny prýštil pramínek a stékal do hluboké nádržky. Třemi přirozenými okny ve skále svítilo dovnitř slunce a jeho paprsky pronikaly šerem nad jejich hlavami, jako by to byly krovky vyrobené ze zlata.

Conn, celý nervózní, následoval vědmu dovnitř. Pokud věděl, žádný rigantský muž ještě nikdy nevstoupil do přibytku vědmy Vorny. Když si jeho oči přivykly příšeří, viděl, že na některých policích jsou nádoby a misky, jinde zase ležely pečlivě složené šaty. Jeskyně byla útulná a kupodivu tady nebyl žádný prach. O jednu stěnu bylo opřené koště a u nádržky ležela dvě vědra a mop. Conn se rozhlížel kolem sebe. Vorna došla ke křeslu a posadila se. "Cos čekal?" zeptala se. "Usušené lidské hlavy? Kosti?"

"Ani nevím, co jsem čekal, ale tohle to rozhodně není," přiznal hoch.

"Sedni si, Connavare. Musíme si spolu promluvit. Nemáš hlad?"

"Ne," řekl rychle, nechťel ani pomyslet na to, co by mohla mít vědma ve spízi. Posadil se naproti ní.

"Ta žena, kterou jsi viděl, byl duch - seidheská bohyně, chceš-li. Poslouchej mě pozorně, a až uhádneš její jméno, neříkej ho nahlas. Už samotné jméno přináší neštěstí. Jak víš, jsou tři bohyně smrti. Ona je jednou z nich. Občas ji lidé vídají jako stařenu, jindy je poblíž vidět vrána. V rámci světa duší a jeho kouzel je nejméně mocná ze Starších duchů,

když však přijde na pozemský svět a záležitosti lidí, je tou nejzlomyslnější bytostí. Poprvé jsem zjistila, že o tebe má zájem, když jsem nad domem tvého otce Varaconna viděla letět vránu té noci, kdy ses narodil. To ona té noci přivolala bouři, bouři, co zničila čepel, která by byla Varaconnovi zachránila život. Znovu jsem ji uviděla v den, kdy tvoje matka řekla Ruathainovi ta hrozná slova. Víš, Connavare, ona vyvolává rozbroje, je kazimír, láme srdce. Když je poblíž, rodí se temné činy tam, kde předtím bylo jen světlo a smích. Už víš její jméno?"

Conn kývl. Všechny rigantské děti slyšely o Morrighu přinášející noční můry.

"Jak si můžeš být jistá, že to byla ona?" zeptal se.

Vorna si povzddechla a opřela se v křesle. "Jsem vědma. Mám nadání na to, abych tyhle věci znala. Neměl jsi před ní vyslovit své nejtajnější přání. Ona má moc ti ho splnit." "Proč by to měla být taková hrůza?"

"Kdysi dávno se k ní modlila jedna žena, žádala, aby se do ní zamiloval nejpohlednější muž na světě - bohatý muž, něžný a milující. Přání jí bylo splněno. Zamiloval se do ní. Jenže už byl ženatý, a bratr nevěsty přijel do jejího srubu a rozsekal ji na kusy, muže s ní. Teď už chápeš?"

"Já ale žádal o slávu. Za ni přece nemusím platit žádnou cenu!"

Vorně se hubenou tváří mihl hněv. "Copak jsi vážně tak hloupý, Conne? Jaká je cena za slávu? Nakrmíš jí rodinu? Přinese ti mír na duši? Sláva je přelétavá. Je to harapanna, která přebíhá od jednoho mládence k druhému. Pověz mi o Calavanusovi."

"Byl to veliký hrdina, za dnů mého děda," začal Conn. "Silný šermíř. Vedl Riganty proti Mořským vlkům. Zabil v souboji jejich krále. Měl meč, který plál jako oheň. On poznal slávu."

"Ano, to poznal," štěkla. "Pak zestárl a zeslábl. Prodal svůj meč kupci, aby si mohl koupit jídlo. Žena mu utekla a synové ho opustili. Když jsem ho viděla naposled, plakal ve svém srubu a pořád mluvil o dnech slávy."

Conn potřásl hlavou. "Já nebudu jako on. Ani jako Varaconn. Moji nepřátelé nikdy neuvidí moje záda a muži nebudou plivat na moje jméno. Banouin mi slíbil železný meč. Ponesu ho do bitvy. To je můj osud."

"Vím něco o tvém osudu, Connavare. Jenom trochu, ale dost na to, abych tě varovala. Musíš hledat vyšší cíl než jenom slávu. Pokud to neuděláš, budeš jenom další šermíř, jako byl Calavanus."

"Třeba to pro mě bude dost," opáčil umíněně.

"Nebude to dost pro tvůj lid."

"Můj lid?" zeptal se zmateně.

Vorna se na chvíli odmlčela, vstala z křesla a přistoupila ke kamennému krbu. Světlo zvenčí sláblo a ona připravila oheň, ale nezapálila ho. "Vloni," začala vyprávět, "napadla smečka hladovějících vlků lvici s pěti lvíčaty. Bojovala s nimi zuřivě a odvedla je od svých mláďat. Byla ochotná zemřít, aby zachránila svá lvíčata. Ale nezemřela, i když byla těžce zraněná. Zabila sedm vlků. Čtyři další se ale dostali přes ni. Když dokulhala zpátky do jeskyně, její lvíčata byla pobitá a sežraná. Dalo by se říci, že si vysloužila velikou slávu. K čemu jí ale byla? Její zranění znamenala, že už žádná další lvíčata mít nebude. Byla poslední svého rodu - rodu, který sahal až k prvnímu úsvitu. Myslíš, že jí záleželo na tom, že zabila sedm vlků, že její odvaha zářila jako maják?"

Vorna mávla pravou rukou. Vyšlehly plameny a na protější stěně zatančily stíny. S povzdechem se zvedla na nohy a přistoupila k západní stěně. Z první police zvedla malou krabičku, otevřela ji a vyndala tenký zlatý řetízek, na němž visel malý ohnivý opál. "Pojď sem," nařídila mu. Conn poslechl. Z jejich vybledlých šatů cítil kouř ze dřeva, smíšený se sladkou vůní levandule a meduňky. V té chvíli se jí vůbec nebál. A s náhlou jistotou cítil, že Vorna není jen čarodějka, které se každý bojí. Byla to také osamělá stárnoucí žena, nenaplněná a rozhodně ne šťastná.

Podíval se jí do jasných modrých očí. "Děkuju ti, že mi pomáháš," řekl. Ona kývla a zadívala se mu do tváře.

"Nepotřebuju tvoji lítost, dítě," pravila tiše, "ale vítám laskavost, z níž se zrodila." Připjala mu zlatý řetízek kolem krku. "Tenhle talisman tě před ní ochrání. Ale nemůžu udělat nic, abych jí zabránila manipulovat s lidmi kolem tebe. Ukaž mi ten nůž, Connavare."

V duchu sebou trhl. Neřekla svůj nůž, ale ten nůž. Věděla to?

Pomalou vytáhl stříbrnou čepel z pochvy, kterou si vyrobil. Ona zbraň uchopila do hubených prstů. "Narodil ses se štěstím," řekla. "Kdybys byl nezachránil toho koloucha, byl bys v těch lesích zemřel, krev by ti vytekla z žil. Uhodls, že to stvoření bylo Seidhe?"

"Ne."

"Ne," zopakovala. "Oni by to poznali. Tvoje myšlenky pro ně byly hlasité jako melodie dud. Jsou to podivíni. Zabíjejí bez slitování a občas za strašlivých muk. A přesto dovolí hloupému děcku žít jen proto, že zachránilo koloucha. A dokonce ho za to ještě odmění." S povzdechem mu nůž vrátila. "Běž domů, Connavare, a přemýšlej o tom, co jsem řekla."

...

Každý říkal, že Riamfada je šťastný a spokojený mládenec, i přes svou tělesnou vadu se pořád usmíval. Ženy si vysoce cenily spony a přívěšky, které vytvářel, muži obdivovali jílce mečů a přezky opasků odlévané z bronzu, občas i ze stříbra. Jeho otec, kovolijec Gariapha, byl na chlapce pyšný a neustále ho chválil. Což o Gariaphovi hodně vypovídalo, protože ne mnoho mužů by, když je jejich synové zastínili, bylo tak velkorysých.

V sedmnácti letech byla Riamfadova rodina díky mládeňcovu nadání téměř zámožná. Cizinec Banouin si vzal jeho věci a prodal je za mořem za cenu, která Riamfadovi připadala pohádková. Právě tyto zisky mu umožnily začít pracovat i s malým množstvím zlata.

Chlapec se narodil v roce mrzáků, kdy tři rigantské děti přišly na svět chromé či mrtvé. Jak bylo zvykem, děti s tělesnými vadami položili pod kopec, aby v noci zemřely. Riamfada jediný mezi znetvořenými a chromými nezahynul.

Jeho matka Wiocca za ním za rozbřesku zašla, přitulila ho k sobě a přidržela u prsu, aby se mohl napít. Všichni si mysleli, že přišla o rozum. Ona si toho nevšímala. Celá rada se zabývala jejím činem a zavolala si Gariaphu, aby podal

důkaz. Plešatějící kovolijec s kulatými rameny před nimi stál a bránil právo své ženy krmit jejich syna. "Vložili jsme ho do rukou bohů," hájil synka. "Ti mu život nevzali. Teď jeho život patří jí."

"Jak by kdy mohl přispět Rigrantům?" zeptal se Dlouhý laird.

"Stejně jako já," prohlásil Gariapha. "Na to, abych odlíval spony, nepotřebuju nohy."

Na žádost rady vyhledal Dlouhý laird vědmu a požádal ji o věštbu. Ona ji však odmítla dát. "Můžeš se mě ptát, jenom když jsou lidé v ohrožení," prohlásila. "Tohle dítě nikoho neohrožuje."

Rada to probírala dlouho do noci. Ještě nikdy nebylo tak vážně zmračenému dítěti dovoleno přežít, a nebyl tu žádný precedens, o něž by se mohli opřít. Nakonec, když se blížil Riamfadův druhý úsvit, došli k rozhodnutí - hlasováním jedenáct ku deseti - ve prospěch práva Wioccy vychovávat svého syna.

Když bylo Riamfadovi šest, projevoval velkou dovednost při práci s voskem a přípravě odlévacích forem. Měl dobré oko a obratné prsty a tvořivé nadání, jež mu jeho otec mohl jenom závidět. Když mu bylo deset, navrhoval složité vzory a uzly, vytvářel neobyčejně krásné spony. Gariapha ho každý den odnesl do své dílny a posadil ho na židli s vysokým opěradlem. Přes pahýly nohou mu přehodil pokrývku a kolemkřehkého, vyhublého tělíčka mu ovinul dlouhý pás, který chlapce přidržoval na místě. Hoch se potom předklonil a pustil se do práce.

A potom, jak každý dobře viděl, Riamfada byl pořád šťastný.

Samořejmě to nebyla pravda. Jenom zřídka poznal skutečnou radost - dokonce ani když vytvářel složité kousky, vyvolávající obdivné vzdechy u těch, kteří je spatřili. Riamfada nebyl se žádným svým návrhem nikdy skutečně spokojený, což, částečně, bylo zdrojem jeho génia.

Kdyby se ho však někdo zeptal na to, kdy poprvé poznal velkou radost, byl by mu pověděl o dni tehdy před rokem, když se vydal do kopců a naučil se plavat v tůni pod Riguanskými vodopády. Pracoval právě na své lavici, když na něj padl stín. Hoch se otočil a uviděl širokoplecího chlapce se zvláštníma očima, jedno měl zelené, druhé hnědozlaté.

"Jsem Connavar," řekl ten hoch. Riamfada věděl, kdo to je. Za teplých dní ho Gariapha vynášel ven na plácek za dílnou a tam na sluníčku otec a syn poobědvali. Riamfada často vidával vesnické chlapce, jak se honí a hrají si. Žádný se k němu nikdy nepřiblížil.

"Jsem Riamfada. Co chceš?"

"Chtěl jsem tě vidět," odpověděl Connavar. "Každý o tobě mluví."

"No, tak jsi mě viděl," utrousil Riamfada a otočil se zpátky ke své práci. Namočil štětec do směsi a přetřel vytvarovaný kousek vosku.

"Co to děláš?"

"Natírám směs kravského trusu a jílů na vosk."

"Proč?"

"Abych kolem vosku mohl postupně vytvořit obal. Až bude dost silný, tak ho vypálím. Potom se vosk roztaví a já budu mít formu, do které odliju bronz nebo stříbro."

"Chápu. To musí trvat dost dlouho."

"Mám čas."

Connavar chvíli jen mlčky stál. "Jdu k vodopádu," řekl. "Zaplavat si."

"Dobrá. Doufám, že se budeš bavit."

"Chtěl bys jít taky?"

Riamfada se přinutil k zářivému úsměvu. "To by bylo příjemné. Běž napřed. Až tohle dokončím, dohoním tě a půjdeme spolu."

"Nemůžeš běhat," podotkl Connavar, nevšímaje si Riamfadova sarkasmu. "Proč bys ale nemohl plavat? Stačí se jenom položit do vody a hýbat rukama. A já jsem silný. K vodopádům tě klidně donesu."

"Proč? Proč bys to pro mě dělal?"

"Proč bych neměl?" opáčil Connavar.

"Vždyť mě ani neznáš. Nejsme kamarádi."

"To je pravda, ale jak máš někoho poznat jinak, než že si s ním povídáš? Pojď se mnou. Nauč se plavat."

"To nemyslím."

"Je tam nádherně - slunko se odráží od hladiny, plavou tam stříbrohřbeté rybky, kolem rostou vrby. Bojíš se?"

"Ano," přiznal se Riamfada.

"Čeho?"

"Bojím se, že se mi to zalíbí. Že tam budu šťastný."

"Ty se bojíš být šťastný?" zeptal se ho překvapeně Connavar.

"Jdi pryč. Nech mě být," řekl Riamfada.

Ale Connavar neodešel. Chvíli tam mlčky stál. "Chápu," řekl nakonec. "Myslíš, že by mě mohla tvoje společnost přestat bavit a už bych tě tam víckrát nevzal."

Teď byl překvapený Riamfada. "Jsi velice vnímavý."

Gariapha, jenž poslouchal v pozadí, vyšel dopředu. "Měl bys souhlasit, synku. Má pravdu. Je tam moc krásně."

Riamfada neříkal nic a vrátil se k natírání. Gariapha přistoupil k synovi a položil mu ruku na rameno. "Poslouchej mě, mladíku. Když ses narodil, já už byl pomalu starý. Nikdy jsem neměl sílu, abych tě zanesl až do kopců. I když je škoda, že jsem to nezkusil. Běž s ním. Kvůli mně."

Zmučený chlapec zhlédl ke Connarovi. "Kolik je ti?" zeptal se náhle.

"Skoro šestnáct," odvětil Connavar.

"A proč teď? Kde jsi byl těch posledních šestnáct let? Copak jsi nevěděl, že jsem tady?"

"Věděl. Ale - abych byl upřímný - nikdy jsem si na tebe nevzpomněl. Mrzí mě to. Pak jsem minulý týden zašel k

vodopádům s bráškou Braefarem. Povíдали jsme si a on se zmínil o tobě. Říkal, jaká je škoda, že nemůžeš chodit, a napadlo ho, jestli by ses dokázal naučit plavat. Posledních pár dní jsem o tom přemýšlel. Stálo by to za pokus."

"Když to napadlo tvého bratra, tak proč tu není on?" Connavar se zakřenil. "Můj bratr je ten, kdo v naší rodině obstarává myšlení. Má spoustu dobrých nápadů. Jak ulehčit poklizení v domě, chytání králíků nebo krocení koní. Jeho nápady ale musí provádět jiní lidé. On má obvykle moc práce s vymýšlením nových věcí. Takže chceš jít?"

"Ano," řekl Riamfada. "Chci. Ale něco... potřebuješ něco vědět. Za prvé, neovládám svá střeva a měchýř. Nosím látkové pleny, ale občas to prosákne." Věděl, že se při řeči červená, ale říkal si, že je lepší to říct hned, než se později stydět.

"Nelam si s tím hlavu," uklidňoval ho Connavar. "Dávám ti slovo, že mně to nevadí. Mám v tlumoku jídlo a pití a jsem silný jako býk. Měli bychom vyrazit hned. Slunko je vysoko a hřeje a voda je studená."

Když říkal, že je silný jako býk, nelhal. Nesl Riamfadu na ramenou dvě míle, než vyšplhal na poslední kopec před vodopády. Pak, nahoře na rovince, se rozběhl. Pro mladého kovolijce to bylo vzrušující a nádherné, poprvé v životě se pohyboval rychle. A byl vysoko, vyšší než nejvyšší muž.

Když dorazili ke svahu, Connavar zpomalil, pak se opatrně vydal dolů k tůni. Bylo to to nejkrásnější, co kdy Riamfada viděl, stovky stop čisté modré vody, pěnicí se pod vodopády. Na druhé straně visely až k hladině vrbové větve a nahoře poletovali ptáci jasných barev. Connavar ho sundal a posadil do trávy zády ke kmeni stromu. Mladší chlapec si stáhl košili, boty i kamaše. Riamfada viděl, že má záda zelené košile promáčené močí. "Nedělej si starosti," zazubil se Connavar. "Vypereme to ve vodě. Teď dolů se šaty."

Další dvě hodiny zažíval Riamfada rozkvět nesmírné radosti. Nejdřív ho děsilo, že se kolem něj voda uzavře, ale Connavar ho držel a radil mu, ať se zhluboka nadechne. "Vzduch v plicích tě udrží na hladině," sliboval mu. "Když musíš vydechnout, tak pomalu, potom se zase rychle nadechni." Po dvou hodinách byl Riamfada vyčerpaný, ale téměř k zbláznění šťastný. Pět temp se dokázal pohybovat vodou. Vlastní silou se pohyboval kupředu, zatímco Connavar plaval vedle něj.

Nový přítel ho vynesl z vody a oba mladíci se usadili ve slábnoucím světle, dovolující, aby jim teplý vzduch usušil kůži.

"Tohle byl nejskvělejší den mého života," prohlásil Riamfada. "A mylil jsem se. I kdybych sem už nikdy nepřišel, navždycky si to uchovám v paměti."

"Zase se sem podíváš," sliboval Connavar. "Sice ne zítra, protože mám spoustu práce, ale pozítří - jestli bude hezké počasí - se pro tebe zastavím."

"Mně počasí nevadí," řekl Riamfada.

"Tak dobře - bez ohledu na počasí."

K Riamfadovu domovu dorazili před západem slunce. Gariapha i Wiocca čekali ve dveřích a tvářili se ustaraně. Když však viděli štěstí ve tváři svého syna, usmáli se.

"Plaval jsem," vykládal Riamfada otci. "Dopravdy, že ano, Conne?"

"To teda plaval," souhlasil jeho přítel.

V následujících týdnech Riamfada uplaval pokaždé větší kus. Když ho Conn donesl do vody, převrátil se na záda a sám se doplácál doprostřed jezírka. Tohle cvičení uvolňovalo napjaté a bolavé svaly zad a ramenou, a jak rostla jeho síla, tak rostla i chuť, a on začal přibírat na váze.

"Je to jako nosit malého koně," řekl Connavar jednoho dne, když se blížili k poslednímu hřebeni.

Riamfada už chtěl odpovědět, když se podíval dolů a viděl, že ve vodě již jsou jiní mládenci. Srdce mu pokleslo.

"Vezmi mě domů!" vyhrkl.

"Proč?"

"Nechci, aby mě viděl někdo jiný."

Connavar ho sundal, posadil ho do trávy a přisedl si k němu. "Jsi můj kamarád a máš tolik odvahy, jako kdokoliv jiný. Jestli chceš jít domů, tak tě vezmu. Jenom si to ale chvilku promysli."

"Ty prostě nevíš, jaké to je," řekl Riamfada, "nebýt celý muž. Ta hanba."

"Máš pravdu, kamaráde, nevím to. Vím ale, že oba rádi plaveme, a v tůni je spousta místa."

Riamfada si povzdechl. "Takže ty mě považuješ za zbabělce?"

"Myslím, že je to na tobě," prohlásil Conn s úsměvem. "Já tě nesoudím."

Riamfada se příteli podíval do tváře. Conn mu neříkal pravdu. Kdyby musel jít celou tu cestu zpátky, byl by zklamaný. Riamfada si povzdechl. Co je jeden další trapas v životě plném hanby? "Tak zajdem dolů a zaplavem si," řekl nakonec.

Connavar ho zvedl. Nedal si ho za krk, nýbrž ho nesl v náručí. Když se přiblížili k tůni, jeden z mláďenců vylezl z vody a vyšel jim vstříc. Byl vysoký, s hluboko zapadlými tmavými očima. Riamfada cítil, jak se Conn při jeho příchodu napjal.

"Kdo je to?" šeptl.

"Govannan, kovářův syn."

Ostatní mládenci také vylezli z vody. Govannan se zastavil před dvojicí.

"Ty musíš být Riamfada," řekl. "Já jsem Govannan. Přátelé mi říkají Van." Napřáhl ruku. Riamfada mu jí potřásl.

Kovářův syn představil jednoho po druhém i ostatní. Pak se otřepal. "Když vylezeš z vody, je docela zima. Promluvíme si dole v tůni." Otočil se, rozběhl se na břeh a skočil do vody. Jeho přátelé ho následovali a odplavali k vodopádům, kde vylezli po kamenité pěšince a z vyčnívajícího balvanu zase skákali do vody.

"Oni mě přivítali," řekl Riamfada.

"Proč by neměli?"

"Všiml jsem si, že s tebou nemluvil." "Nejsme přátelé. A teď si půjdeme zaplavat. Dneska nemám moc času. Mám se

sejít s Větrej, jdeme na lov. Máma říkala, že na samain bude potřebovat maso aspoň na šest zvěřinových koláčů."

"Já maso nejím," prohodil Riamfada, když ho Conn dával na zem. Conn na něj vytřeštil oči.

"Maso tě posiluje - zvlášť hovězí."

"Možná. Ale nejdřív musí umřít zvíře, vyděšené a v bolestech."

Conn se zasmál, neznělo to však nijak opovržlivě. "Jsi zvláštní, kamaráde. Měl z tebe být druid. Ti taky jedí jenom zeleninu, jak jsem slyšel. Proto jsou všichni tak vyzábli."

...

Braefar byl stále podrážděnější. Brzy se setmí a on nerad lovil sám, bál se, že na něj z podrostu vyskočí vlci nebo lvi. Pak viděl, jak z osady vybíhá Conn.

"Co tě tak zdrželo?" chtěl vědět.

Conn se na něho zazubil. "Nemůžeš se dočkat zabíjení, Větríčku?"

"Máma říkala, že chce aspoň tucet holubů a tolik králíků, kolik najdem."

Conn si dřep a poplácal po hlavě černou Caval. Fena mu strčila čenich do dlaně a pak mu olízla obličej.

"Chceš luk, nebo prak?" zeptal se Conn Braefara.

"Mně je to jedno. S obojím jsem lepší než ty."

"Začínáš se nafukovat, bratříčku. To rád vidím. Vezmu si luk. Půjdem s Caval vyplašit nějaké králíky."

Než se setmělo, zamířili domů. Zabili tři králíky a pět holubů hřivnáčů. Bylo to méně, než v co Braefar doufal, ale Merie bude mít i tak radost.

Cestou zpátky přes první můstek zaslechli zpoza stodoly zvonivý smích. Braefar se napjal. Ten zvuk byl nakažlivý, a on věděl, kdo se směje. Byla to Arian, a Braefar ji znal natolik dobře, aby věděl, že není sama. Horší, byla s mužem. Ten hrdelní smích byl vyhrazen pro případné nápadníky. "Měli bychom jít domů," podotkl. Conn mu podal králíky a vyrazil ke stodole. Braefar ho zachmuřeně následoval.

Vyšel měsíc a v jeho světle Braefar poznal mladíka, stojícího s Arian. Byl to Časta. Opíral se o stodolu a ruku měl opřenou o dřevo těsně nad Arianiným ramenem. Tiše spolu rozmlouvali.

"Co tu děláš s mou ženou?" zeptal se Conn.

Časta překvapeně nadskočil. Byl o dva roky starší než Conn a mohutně stavěný. "Co tím myslíš, s tvojí ženou?" opáčil. "Arian se nezaslíbila nikomu."

"Víš, že ji o samainu požádám o ruku," namítl Conn.

"Já neřekla, že ti ji dám," ozvala se Arian pronikavějším hlasem, než zamýšlela.

"Tady to máš," přisadil si Časta. "Tak proč nás nenecháš na pokoji?"

Braefar sebou trhl. Pak se podíval na Arian. Té zářily oči a on okamžitě poznal, že ji představa, jak se kvůli ní dva muži perou, vzrušuje. Mladíkovi se z toho udělalo špatně.

"Neper se s ním, Conne," řekl tiše.

"Cože?"

"Tohle ona chce. Koukni se na ni."

"Neplet' se do toho, Větre. Tohle není tvoje věc." Conn vykročil k druhému mládenci.

"Jsem v nevýhodě," řekl Časta úlisně. "Pracuju pro tvého tátu, a když ti dám výprask, který si tvoje hrubiánské chování žádá, tak mě pošle pryč."

"I kdyby se stalo něco tak nepravděpodobného," prohlásil Conn, "tak on se o tom nedozví."

"To rád slyším," řekl Časta a levačkou zasáhl Conna přímo do obličeje. Conn se zapotácel. Časta následoval pravým hákem, který zasvířel vzduchem, neboť Conn se mu pod rukou sehnul. Mladší muž zasáhl Častu prudkým zvedákem do břicha a pak ho levým hákem praštil do brady. Časta zacouval a hned zaútočil znovu. Conn padl na kolena, vymrštil se a srazil Častu na zem. Starší muž dopadl tvrdě, ale překulil se na kolena. Conn přikročil, a když soupeř vstával, zasáhl ho tvrdě pravačkou. Časta šel znovu k zemi. Zvedl se pomalu, klopýtl a přepadl dozadu na stěnu stodoly. Arian se otočila na patě a odešla. Conn ji následoval.

Braefara tížila kořist, kterou nesl, ale snažil se pomoci Častovi na nohy. "Jenom jsme si povídali," mumlal Časta. "Ona mě sem pozvala. Teď mě bolí hlava - a znepřátelil jsem si pánova syna."

"Nikoho sis neznepřátelil," ujistil ho Braefar. "Conn se neumí na nikoho dlouho zlobit. A stejně jsi z toho vyvázl líp."

Časta se lítostivě usmál. "To bych vážně rád slyšel proč."

"On skončil s Arian. Věř mi, ona nosí jenom potíže."

"Jo, ale stojí za ně," řekl Časta. "Riskoval bych další výprask za jednu hubičku."

"Myslím, že ti z těch ran zmžkl mozek," sdělil mu Braefar. "Žádný chlap, který se s ní ožení, si nikdy nebude jisty, že je otcem jejích dětí." Viděl však, že na Častu to žádný dojem neudělalo.

Bylo po půlnoci, když se Conn tichounce vplížil do ložnice. Braefar se probudil, když zavržala postel, "Předpokládám, že mezi vámi dvěma je zase všechno v pořádku," prohodil do tmy.

"Všechno je v naprostém pořádku, bratříčku," ozval se Connův hlas.

"Pořád si ji chceš vzít?"

"Jistě. Proč bych neměl?"

"Je to koketa. Copak to nevidíš? A já si nemyslím, že jí na tobě záleží."

Braefar z mlčení vyčetl, že se Conn hněvá, a rozhodl se, že už víc neřekne.

...

Conn ležel vzhůru a v hlavě měl zmatek. Večerní události ho velmi znepokojily. Ani ne tak rvačka, kterou si, pravda, docela užil, ale zvláštní, podivná nálada, která se Arian zmocnila, když se spolu procházeli lesem. Zprvu zachovávala rozzlobené mlčení, ale když došli k potoku, roztřásla se. Conn se jí zeptal, jestli je jí zima, a položil jí ruku kolem ramen.

Její reakce ho ohromila a potěšila. Arian ho popadla kolem krku a líbala s takovou vášní, až mu to bralo dech.

Conn o téhle chvíli snil, zvláště od noci strávené u Eriathy, ale byl vcelku ochoten vyčkat do svátku samain a svatební procházky kolem Nejstaršího stromu. To, co nyní minili udělat, bylo proti rigantským zákonům a riskovali tím nejvážnější trest, přinejhorším dokonce bičování a vyhnanství pro oba. I když tohle všechno věděl, Conn se nedokázal ovládnout a ve chvíli byli oba nazí a leželi na svých šatech. Conn se snažil použít dovednosti, kterým ho naučila Eriatha, ale Arian ho k sobě přivínila, přitáhla ho k sobě, do sebe. Pohybovala se rychle a zoufale. Conn se jí zadíval do tváře. Oči měla doširoka otevřené a nezaostřené, zuby vyceněné, jak se na něj tlačila. Nehty ho škrábala na zádech a tiše sténala.

Milování s Eriathou bylo krásné a úžasné jej uspokojilo, ale tady, s velkou láskou svého mladého života, Conn cítil, jak dosahuje nových výšin extáze. Arian se pod ním otřásala a pořád dokola vykřikovala. Jak ho to Eriatha naučila, Conn se držel zpátky, pohyboval se pomalu a rytmicky. Teď na něj Arian zaostřila modré oči, zornice měla obrovské. Conn ji něžně políbil a pak pomalu zrychlil pohyby. Ona se ve chvíli znovu otřásla a vykřikla, vzepjala se k němu. Conn nepřestával a nakonec si dopřál vyvrcholení. Měl pocit, že s jeho semenem do ní prýští i jeho duše a spojuje se s jejím duchem. V té chvíli mu zašeptala do ucha: "Miluju tě." Byl to ten nejsladší zvuk, jaký kdy v životě slyšel. Srdce se mu rozbušilo a vidění rozmazalo. Nedokázal ani promluvit, a tak ji znovu políbil, pak se překulil na bok a objal ji. Její zlatá hlava mu spočívala na rameni a on ji hladil po boku.

"Jsem tvůj," sliboval, "teď a navždy."

"Už se nikdy nebudu bát," řekla mu. Ta slova jí otřásla, nerozuměl jí, ačkoliv v jejím hlase zaslechl úlevu, ale dál se jí neptal.

Teď, když ležel ve své posteli, nedokázal vyhnat z hlavy to, co říkal Braefar.

Je to koketa. Copak to nevidíš?

Ovšemže to viděl a živě si vzpomínal na její smích, když tam potmě stála s Častou. Jenom to samo sice nestačilo, aby mu to dělalo starosti, ale byla tu také ta nesoustředěná vášeň. Tenkrát to necítil, jak se mu krev hnala žilami a měl vybuzené smysly, ale když se ohlédl nazpět, cítil, že Arian před svým prvním orgasmem dokonce ani nevěděla, kdo je. Odpověděla teprve poté.

Zahnal pochyby do koutku mysli a soustředil se na jedinou velkou pravdu té noci. Řekla mu, že ho miluje.

A za několik dní se stane jeho ženou, matkou jeho dětí, jedinou věčnou láskou jeho srdce.

...

Příští ráno bylo jasné, svěží a chladné. Vysoko na kopci na sever od osady přitáhl Ruathain otěže a zachmuřené se zadíval na pastviny, kde se pásla jeho stáda. Šest set dlouhohřbých krav sem bylo sehnáno. Od severu vál studený vítr. Ruathain se zachvěl, protože plášť nechal doma a na sobě měl jenom modrou halenu a tenké kamaše. Vzhledl k obloze. Byla šedá a nepřátelská, bál se, že ohlašuje tvrdou, trpkou zimu.

Svátek samain bude už za dvanáct dní. Ruathain pobídl patami konika a pomalu projel skrz stádo, občas se naklonil a vybraným kravám a býčkům udělal na zádech značku modrou barvou. Osmidenní slavnost byla vždy časem velké radosti pro lid Rigantů. Letos se bude slavnost pořádat ve Třech Potocích a do osady přijdou horalové z daleka široka. Postaví se stovky stanů a poslední den tu bude víc než devět tisíc příslušníků klanu.

Ruathain se však v duchu nezabýval hostinou a tancem. Byl chovatelem dobytka a zima nebyla jenom dobou plnou nebezpečí, dřiny a námahy, ale také ztrát. Přežijí jen nejtvrďší chovné kusy. Některé zabije prudký mráz, jiné zničí pády a zpřelámané hnaty. K tomu přijdou vlci a velké kočky a dokonce - občas - i medvěd probuzený ze zimního spánku.

Rozhodnout, které kusy by měly dostat šanci přežít, bylo vždycky obtížné. Stejně jako porážka těch méně šťastných, aby bylo čím nakrmit hodující. Namočil ruku do vědra, které měl pověšené na sedlové hrušce, a projel kolem Bannioy. Odchoval ji jako telátko, když jí matku zabila lvice, a vyrostla z ní dobrá chovná kráva. Teď jí však bylo osm a už dva roky byla jalová. Naklonil se a udělal jí na širokém hřbetě okrovou šmouhu.

Za ní se popásal postarší býk Mentha. Přežije nadcházející mrazy, vlky a lvy? A pokud ano, dokáže příštího jara pokořit mladší býky a zplodit ve svém stádě skvělé syny?

K Ruathainovi dojel jeho hlavní skoták, Arbonacast. Neřekl nic, jen tam mlčky seděl vedle svého pána. "Nuže?" zeptal se Ruathain, když ticho narůstalo.

Arbonacast si všiml, že se pán dívá na Menthu. Skoták pokrčil rameny. "Já bych mu dal šanci."

"Dát mu ještě šanci? Není to sentiment?" otázal se Ruathain.

"Částečně. Je to ale dobrý býk. A nenasytný." Na svahu pod nimi, jako by vycítil, že se baví o něm, starý Mentha zvedl mohutnou hlavu. Jeho dlouhé rohy, ve špičkách nebezpečně zahnuté, s rozpětím téměř sedm stop, se zaleskly ve slunci.

Ruathain si povzddechl. "Nevydrží věčně, Arbone." "To nic," odušil skoták. Ruathain se na něho podíval. Arbonacast byl malý, lehce stavěný, s černými vlasy posypanými stříbrem a huňatým obočím nad zapadlým šedým očima. Obličej měl zbrzděný vráskami, vypadal jako mapa padesáti let tvrdé dřiny a zápasu. Byl to zvláštní obličej, tvrdý a hubený, a Ruathain mu věřil jako nikomu jinému.

"Tak ještě jednu zimu. Ale i když přežije, a přesto ztratí stádo kvůli mladšímu býkovi, znamená to pro něj rožeň."

"Myslím, že se blíží zlá zima," poznamenal Arbon, otočil koně a odjel na druhou stranu.

Ruathain se obrátil k domovu. Ovšemže to bude špatná zima. Stejně jako bylo špatné jaro, léto a podzim. Bez Merie nebyly nikdy dobré časy. Viděl ji každý den, díval se, jak jde k potoku či sedí na sluníčku. Nemluvil s ní však už přes tři roky. Ruathain zařídil, aby do jeho starého domu nosili jídlo i peníze, pokud nějaké měl. A často si povídal se svými syny. Přesto se mu o ní většinu noci zdálo. Byli zase spolu a on vedle ní ležel na prosluněné louce, hladil ji po vlasech a hleděl jí do zelených očí. Pak se probudil a zaúpěl, když ho realita zasáhla do srdce jako studený nůž.

S nikým o svém zoufalství nemluvil a snažil se vést život tak, jako vždycky.

Bez radosti to ale nebylo možné, a skoro každý ve Třech Potocích si rychle uvědomil, že Ruathain už není tím mužem, jakým býval. Pryč byla chvástavá dobrá nálada a bezstarostný šarm. Místo nich tu byl neklidný muž, nepřátelský, který se snadno rozčílil.

Na jaře s pěti dalšími muži vyjel proti pannonským zlodějům koní. V krátkém boji, který následoval, Ruathain dva z nich zabil. Nebylo obvyklé, aby v takových výpravách umírali lidé. Často byli bráni do zajetí a za malé výkupné propouštěni, občas však došlo k úmrtí, obvykle to však byla nehoda - neobratný pád z koně, či se jezdec dostal mezi splašené stádo. Toho dne se Ruathain vrhl mezi Pannony a jeho železný meč zazpíval. Dva muži šli okamžitě k zemi, ostatní pak odhodili zbraně.

Ruathain dojel k zajatcům a oči se mu leskly bojovým šílenstvím. Arbonacast vjel pánovi do cesty. "Řek bych, že je po všem," prohodil. Riganští jezdci si chvíli mysleli, že Ruathain udeří vlastního člověka, on však přitáhl otěže a odjel zpátky do Tří Potoků.

Ačkoliv o tom nemluvil, často na ty dva mrtvé myslel. Oba byli mladí a na první loupežné výpravě. Zasvěcení mezi muže. Ani jeden nečekal, že zemře. Ruathain kvůli tomu cítil velkou vinu. Mohl - měl - je čepelí naplocho jen shodit z koní. Myslel na ně i teď, když sjížděl k domu. Odsedlal koníka a vypustil ho do ohrady.

V té chvíli zaslechl dusot kopyt a otočil se. Od východního mostu přijížděl cvalem jezdec. Byl to další z jeho honáků, Arbonův syn Časta, jenž měl shánět stádo v jižních kopcích. Mladý muž přitáhl otěže.

"Co se děje, chlapče?" zeptal se Ruathain.

"Zdivočelý medvěd, pane. Za norvijskou osadou napadl tři děti. Dvě zabil a odnesl třetí. Pronásledovali ho a tvrdí, že ho zranili. Naposledy ho viděli, jak míří lesem na západ."

"Zahnali ho na naše území a nemají odvahu ho dál sledovat."

"Vypadá to tak, pane. Říkají, že je velký - největší medvěd, jakého kdy viděli."

"Kam ho zahnali?"

"Šest mil na východ od Riguanských vodopádů."

Ruathaina zachvátil strach. Jeho chlapci si šli k vodopádům zaplavat.

"Ihned sežeň muže," nařídil Castovi. "Přineste oštěpy a provazy."

Vběhl do domu, připjal si opasek se železným mečem a zvedl lovecký oštěp.

5

Přestože mu byla zima, nechtěl Riamfada vylézt z vody. Věděl, že letos je poslední den, kdy si může zaplavat, protože zima se rychle blížila a na kopcích již sněžilo. Vznášel se na zádech, pak se otočil a díval se, jak se na hladině odrážejí paprsky pozdně odpoledního slunce. Napravo od vodopádů se objevila duha. Riamfada na ni hleděl, celý bez sebe úžasem. Potom přes slunce přelétl řídký obláček a duha se vytratila. Kdybych jenom mohl pracovat s takovými barvami, pomyslel si. Vysoko nad ním vykřikl Govannan. Riamfada vzhledl a viděl, jak kovářův syn skáče z římsy a otáčí se ve skoku hlavou dolů. Govannan se vynořil, vytřásl si vodu z dlouhých vlasů a doplaval k Riamfadovi.

"Už máš dost, rybičko?" zeptal se.

"Ještě chvíli," řekl Riamfada.

"Začínají ti modrat rty. Myslím, že už bys měl uschnout." Govannan šlapal vodu a zadíval se na břeh, kde Connavar a Braefar zapálili malý ohýnek. Kolem plamínek se choulili další tři jinoši. Riamfada byl zklamán, když zjistil, že u vodopádů je i Galanis a jeho bratři. Ti na něj vždycky civěli a hovor se pokaždé nevyhnutelně stočil na jeho zmražené nohy. Chlapci dorazili do osady nedávno, jejich otec přišel z jihu, aby pracoval pro Ruathaina. Riamfada neochotně vyrazil ke břehu a Govannan plaval vedle něj. Když dorazili ke břehu, kovářův syn zvedl Riamfadu z vody a zanesl ho k ohni. Conn mu osušil nohy a pak mu kolem těla ovinul teplý plášť. "Bude to pěkně studená zima," prohodil.

"Bude taky dlouhá," připojil se Riamfada smutně.

Govannan se vedle utřel dosucha, oblékl se a došel na břeh, kde začal házet žabky. Connavar zašel dolů a také si párkrát hodil. Okamžitě začala soutěž o to, kdo hodí dál. K Riamfadovi si přisedl Braefar. "Už jsou zase v tom," utrousil. "Mezi těmi dvěma je všechno boj." Riamfada se zachvěl. Braefar mu pomohl do šatů a pak přiložil víc na oheň.

"Třeba na tebe někdo seslal kouzlo," ozval se Galanis. Byl vysoký, štíhlý mladík s dlouhými nohama, rudými vlasy a bledými tvářemi podobanými od neštovic.

"Kouzlo? Co tím myslíš?" optal se Riamfada a srdce mu pokleslo.

"S bratry nás napadlo, že třeba na tvoje nohy seslali Seidhe kletbu."

Druzi dva mladí muži, Baris a Gethenan, na něj teď také civěli. "Já nemyslím, že by mě někdo proklel," řekl Riamfada. "V roce, kdy jsem se narodil, bylo postižených hodně dětí. Všechny umřely. Vorna říkala, že to byla nějaká nemoc, co napadla matky."

"Já bych byl radši mrtvý než mrzák," prohlásil Baris.

"Drž hubu, Barisi," vyštěkl Braefar. "Plácáš samé pitomosti."

"No, je to pravda," ohradil se Baris, celý rudý.

"Pro tebe to nejspíš platí," řekl Riamfada. "Ale ty celý život chodíš a běháš. Pro tebe by ztráta nohou byla strašná. Jenže já nohy nikdy nepoužíval, takže jsem si na svůj stav jaksi zvykl."

"Co je to překvapení, cos nám slíbil?" zeptal se Braefar ve snaze změnit téma. Riamfada se usmál a zavolal na Conna a Govannana. Oba mládenci se vrátili ze svého souboje v házení žabek.

"Já hodil sedm," jásal Van. "O dvě jsem ho porazil."

"Našels jenom lepší kámen," zabručel Connarar.

Jakmile se usadili, Riamfada si odvázal od pasu měšec a položil si ho do klína. "Mám pro tři z vás nějaké dárky," vysvětloval. "Byli jste ke mně velice laskaví a já vám to chci nějak oplatit. Jen doufám, že se neurazíte." Rozvázal tkanice a měšec roztáhl. Z něj vytáhl sponu k plášti z lesklého bronzu a podal ji Govannanovi. Byla ve tvaru jelena ve skoku, s tauzovanými stříbrnými spirálami. "Je to nádherný kousek," vydechl Van. "Ještě jsem neviděl nic tak krásného." Riamfada vytáhl z vaku druhou sponu. Byla to kopie proutěného štítu, umně vyvedená z propletených stříbrných drátků. Braefar ji obrátil v rukou. Poslední sponu podal Riamfada Connovi. Bronzový kolouch lapený ve stříbrných ostružinách, zasazený ve tpřýtném zlatém pásu.

"Nevím, co říct," řekl Conn.

"Tak já budu mluvit za tebe, bratříčku," ozval se Braefar. "Děkujeme ti, rybičko. Tohle jsou nádherné dárky."

"A pro nás nic?" vložil se do toho Galanis. "Neuvědomil jsem si, že nosit mrzáky přináší takovou odměnu."

"Dávej si pozor na pus!" zařval Govannan, "nebo budeš jako náhrdelník nosit vlastní zuby."

"Tam, odkud pocházíme, se mluvit upřímně považuje za ctnost," odsekl Galanis.

"Je rozdíl mezi tím mluvit upřímně či hrubě," vybuhl Braefar. "Radši byste se to měli naučit, jestli chcete patřit mezi nás. Já si například nevzpomínám, že by vám někdo z nás předhazoval, že jste ta nejošklivější trojka, jakou jsme kdy viděli. Tvůj obličej, Galanisi, vypadá, jako by se na něm snažil uhnízdit datel. Přesto soudím, že tam, odkud vy pocházíte, by se tohle považovalo za upřímná slova."

Tři bratři se zvedli od ohně a odkráčeli směrem k osadě. Následovalo nepřijemné ticho. Riamfada se tvářil sklíčeně. Conn se předklonil a položil ruku mladíkovi na rameno. "Děkuju, Riamfado," pravil tiše. "Ale nemusel jsi nám nic dávat. Jsme tvoji kamarádi a máme tvou společnost rádi."

"To nebyla odměna," namítal Riamfada. "Jen jsem chtěl nějak ukázat, jak moc si vašeho přátelství cením. Vás všech. Udělali jste mi obrovskou radost. Větší, než můžete vědět. Líbí se vám moje dárky?"

"Ještě nikdy mi nikdo nedal lepší dárek," řekl Govannan. "Budu si ho cenit, rybičko."

Ještě chvíli seděli spolu, ale jak začalo slunce zapadat, vysoký Govannan uhasil oheň a Connar si zvedl Riamfadu na ramena pro dlouhou cestu domů.

Cestou zaslechli vzdálený řev. "Co to bylo?" zeptal se šeptem Braefar. Zvuk jako by visel ve vzduchu. Šli dál, nahore na kopci se vynořili z lesa na otevřenou pláň. V trávě tu leželo tělo, břicho mělo rozervané, obličej chyběl. Krvavé skvrny v trávě připomínaly trsy vlčích máků. Connar sundal Riamfadu do trávy a vytáhl svůj stříbrný nůž. Podle šatů mrtvolu poznal, že to byl Galanis.

"Medvěd," poznamenal šeptem Govannan. "A velký." Také vytáhl nůž. Braefar, jenž žádnou zbraň neměl, tu stál jako zkamenělý a zíral na znetvořenou mrtvolu. "Ostatní museli utéct. Vylezli na strom nebo tak," pokračoval Govannan.

Riamfada seděl v trávě a obhlížel okraj lesa. Z hloubi lesa se ozval další výkřik. Prudce utichl. Od lesa zavanul větřík. "Nezvěťtí nás," šeptl Connar. "Jdeme!" Vrátil nůž do pochvy, zvedl Riamfadu a tři mladí muži vyrazili přes kopce. Do daleka se táhla holá plocha, nebyl tu žádný úkryt ani stromy, na nichž by se mohli schovat. Riamfada, v Connarova náručí, se ohlížel k lesu a modlil se, aby se medvěd neobjevil.

Zaslechl, jak Govannan kleje. "Vítr se obrací," vydechl.

Téměř vzápětí, jen co Govannan domluvil, uviděl Riamfada obrovské zvíře, vyrazilo z lesa asi sto kroků za nimi. Medvěd došel ke Galanisovu tělu. Otevřel velkou tlamu a zakousl se do mrtvolu. Pak pohodil hlavou a vymrštil tělo vysoko do vzduchu. Zvedl se na zadní, tělo při pádu zachytil a rozerval drápy. Prosím, ať nás nezahledne, modlil se v duchu Riamfada.

Velká hlava se otočila. Šelma pustila tělo a otočila se k prchajícím mladíkům. "Jde po nás!" vykřikl Riamfada. Conn se ohlédl a rozběhl se. Riamfada si brzy uvědomil, že s takovým břemenem Conn nemůže bestii předběhnout. "Dej mě dolů!" zařval. "Zachraň se!"

Conn utíkal dál, pak se znovu ohlédl. Medvěd byl necelých třicet kroků za nimi. Conn zpomalil, položil Riamfadu do trávy, vytáhl nůž a obrátil se čelem k útočící šelmě. "Prosím tě, uteč!" prosil ho Riamfada.

"Vyřiznu tomu parchantovi srdce z těla," zasyčel Conn.

Medvěd se přiblížil a postavil se před vzdorujícím mladíkem na zadní. Riamfada od zvířete nedokázal odtrhnout oči. Medvěd byl přes osm stop vysoký a černý čenich a srst na hrudi měl značené krví. Rozpřáhl tlapy a šoural se blíž. Conn na něj nečekal, nýbrž se vrhl přímo proti obrovi a zarazil mu čepel hluboko do chlupaté hrudi. Zada mu rozervaly drápy a sprška krve dopadla až Riamfadovi na obličej. Zvíře Connarova odhodilo, ale on se proti němu znovu obrátil. Přes Riamfadu přelétl stín, jak se Govannan rozběhl, skočil medvědovi na záda a vrazil mu svůj nůž do krku. Medvěd se vzepjal a otočil. Govannan spadl na zem, ale jeho nůž zůstal zabodnutý v medvědově těle. Conn, silně krvácející, se zvedl na nohy a znovu zaútočil. Drápy mu roztrhly rameno, ale on zvedl stříbrný nůž a švihl jím dolů, rozsekl zvířeti srst, kost i svaly. Medvěd se spustil na všechny čtyři a přitiskl Conna pod sebou. Govannan zvedl velký kámen, rozběhl se k medvědovi a praštil ho kamenem po hlavě. Zvíře se otočilo, cvaklo zuby a jen tak tak mladence minulo. Zvedlo se a seklo drápy. Zakrvácený Connar pod ním se zvedl na kolena a oběma rukama mu zarazil nůž do břicha. Do ramene ho zasáhla obrovská pracka a Riamfada slyšel zvuk tříštících se kostí. Connar byl odmrštěn do trávy, bezvládný jako hadrová panenka.

Pak se ozval dusot kopyt cválajících koní. Přes Riamfada přeskočil koník a jezdec se předklonil a zarazil medvědovi do prsou dlouhé kopí. Medvěd se ohnal a drápy proťal koníkovi krk. Jezdec spadl na zem. Převalil se na nohy a vytáhl dlouhý železný meč. Šelma se otočila po něm. Přes hlavu jí sklouzl provaz, natáhl se a strhl ji zpátky. Šermíř přiskočil blíž a vrazil mu meč hluboko do břicha. Přicválali další jezdci. Někteří přes medvěda přehodili provazové smyčky, další do zraněného zvířete zarazili kopí. A šermíř do něj celou dobu sekal železným mečem. Riamfadovi to připadalo, že medvěd snad nikdy nezhebne. Zabil druhého koníka, ale pak se úplně zapletl do provazů. Šermíř mu zasadil tři hrozivé rány zezadu do krku a zvíře se zhroutilo na zem. Jezdci sesedli a znovu a znovu do mohutného těla bodali kopími.

"Podívejte se na Conna!" zvolal Riamfada. "Prosím, pomozte mu!"

Šermíř pustil meč a rychle se rozběhl k ležícímu mládenci. Riamfada se k němu snažil doplazit. Govannan ho zvedl a držel ho v náručí. "Nedívej se na něj," řekl smutně. "Je mrtvý."

"Ne. Ne, nemůže být."

"Pokud ne, tak již brzo bude. Nikdo nemůže ztratit tolik krve a přežít."

Govannan položil Riamfadu do trávy a rozběhl se k místu, kde muži obstoupili nehybného Connavaara. Riamfada viděl, že se snaží zastavit krváčení. O kousek napravo zahlédl Riamfada Braefara. Chlapec klečel v trávě a vzlykal. Riamfada na něj chtěl zavolat, utěšit ho, ale cítil se bezmocný, nemohl prostě dělat hluk při tak pochmurné scéně. O pár stop dál ležel vedle dvou koníků, které zabil, obrovský medvěd, stále ještě zamotaný v provazech. Několik mužů zašlo ke svým koníkům a odjeli na kopec. Riamfada se divil, kam to jedou. Pak si vzpomněl na mrtvého Galanise a jeho ztracené bratry. Roztrásl se.

Z lesa vyšla žena s prošedivělými černými vlasy. Nesla dlouhou hůl. Zbývající muži před ní couvali a Riamfada se díval, jak si žena kleká ke Connavarovi. Zvedla hubenou paži a bylo zřejmé, že mužům říká, co mají dělat. Tři z nich zraněného mladíka zvedli. Žena se vydala zpátky k lesu a muži ji následovali. Govannan došel k místu, kde seděl Riamfada.

"Ještě je naživu. Ale jenom tak tak," oznámil mu kovářův syn.

"Kdo byla ta žena?"

"Vorna, vědma. Nesou ho do její jeskyně."

"Měl bys promluvit s Braefarem," navrhl mu Riamfada. Govannan se zhluboka nadechl.

"Co bych měl říct?" opáčil.

Seděli tak spolu přes hodinu. Když se muži vrátili z Vorniny jeskyně, již se stmívalo a ochladilo se. Ostatní jezdcí našli těla Galanise a jeho bratří. Teď je, zabalené v pláštích, vezli zpátky do osady.

Z lesa se vynořil Ruathain a došel k místu, kde oba mládenci čekali. Govannan vstal a mlčky čekal, až se Ruathain přiblíží.

"Co se tady stalo?" zeptal se šermíř.

"Byla to moje chyba," vyhrkl Riamfada. Šermíř ke zmrzačenému mládenci poklekl.

"Jak to?" zeptal se.

"Conn nemohl medvědovi utéct, když mě nesl, a nechtěl mě tu nechat. Postavil se mu s nožem a zaútočil na něj. Govannan mu pomáhal," Slzy se zmrzačenému mládenci řinuly po tvářích. "Říkal jsem mu, ať mě tu nechá a uteče. Je to můj kamarád a já nechtěl, aby se mu něco stalo."

"Je to můj syn," řekl Ruathain hlasem zdušeným city. "Neopustil by přítele v nebezpečí. Říkáš, že mu Govannan pomáhal?" "Ano, pane. Conn se mu postavil a Govannan po něm skočil zezadu a bodl ho."

Šermíř vstal a obrátil se ke kovářovu synovi. "Vy dva jste se neměli zrovna v lásce," poznamenal. "A přesto jsi kvůli němu riskoval život. To nezapomenu. Měl jsem sice nějaké potíže s tvým otcem, ale moje přátelství budeš mít, dokud budu žít."

"Otec je dobrý člověk, pane," vyhrkl Govannan. "Ale jako mne, i jemu občas cválá pusa v sedle před mozkiem. Jak se daří Connovi?"

"Umírá," řekl Ruathain a snažil se ovládnout své pocity. "Rameno a levou paži má úplně rozdrčené a proraženou plíci. Vědma říkala, že použije všechnu svou moc, aby ho zachránila. Museli jsme ho ale nechat u ní. Odmítla mě, když jsem žádal, abych u něj mohl zůstat. Říkala, že by moje přítomnost rušila kouzla, která musí seslat."

"To mě opravdu mrzí, pane," řekl Govannan.

Šermíř přikývl. Když promluvil, lámal se mu hlas. "Měl bys být na sebe pyšný, chlapče. Dneska jsi stál po boku mého syna a čelil strašlivému nepříteli. Věř mi, že tě to změní. Už nejsi jenom kovářův nejstarší syn. Stal ses právoplatným mužem. A víc než to, jsi hrdina." Zhluboka se nadechl a potom poklekl před Riamfadou. "Nedávej si to za vinu. Dokonce i bez tebe by tihle mládenci medvědovi neutekli. Hrdina se může projevit v mnoha podobách. Nemusí to být zrovna bojovník. Když jsi žádal Conna, aby tě tu nechal a zachránil se, byl jsi připravený obětovat svůj život za jeho. Rozumíš? Taky bys měl být na sebe pyšný. Teď tě musíme dostat domů."

...

Vorna byla téměř k smrti vyčerpaná, když zaslechla, jak se k jeskyni blíží koníci. Věděla, že přijedou. Nepotřebovala čarodějnou moc, aby si uvědomila, že matka by se od syna nenechala odloučit, když život jejího dítěte visí na vlásku. A ohledně toho muže, Vorna o pár hodin dřív viděla zoufalství v jeho tváři. Nemohl zůstat stranou. Vstala z Connova lůžka, popadla svou hůl a vyšla ven do noci. Ruathain a Merie právě sesedli a blížili se k jeskyni.

Jaký je to hezký pár, pomyslela si, vysoký, širokoplecí válečník a hrdá žena po jeho boku. Podívala se jim do tváří a spatřila v nich odhodlání. Merie měla v zelených očích hněv a byla připravená vzdorovat. Vorna zvedla ruku. "Ten muž nesmí," pravila unaveně. "Pokud to udělá, rozbije síť kouzel a chlapec zemře. Matka může jít se mnou, ale vězte tohle: ohrozí tím svého syna."

"Jak může mateřská láska ohrozit syna?" chtěla vědět Merie.

"Napadá tě jediný důvod, proč bych ti měla lhát?" opáčila Vorna. "Seslala jsem kouzla, složitá, křehká kouzla. Může je narušit i zvuk tvých kroků. A ona - a moje moc - jsou to jediné, co drží Connavaara v říši živých."

"Tak půjdu potichu. Ale musím ho vidět."

Vorna věděla, jak bude znít odpověď. Přistoupila blíž a šepetem řekla: "Nesmíš v jeskyni promluvit, vzdychat ani plakat. Nesmíš se, za žádných okolností, Connavaara ani dotknout. Rozumíš tomu?"

"Bude žít?" zeptala se Merie.

"To nevím. Ale řekni mi, že rozumíš tomu, co jsem říkala. Je životně důležité, abys mě poslechla. Ani jediné slovíčko."

Nesmíš vydat žádný zvuk. Jestli to nedokážeš, tak tam nechod'."

"Poslechnu tě," řekla Merie.

"Visí na okraji propasti smrti," vysvětlovala Vorna. "Na jeho rány je strašný pohled. Připrav se teď a buď silná." Vzala Merii za ruku a vedla ji do jeskyně ozářené světlem lampy. Connavar ležel na břiše na kavalci. Vlasy na levém spánku měl oholené a od temene po bradu měl dlouhou zašitou ránu. Jeho záda byla zakrvácenou sítí stehů a levou paži mu držely dřevěné hůlky. Byl tak bledý. Merie stála úplně nehybně a Vorna jí stále svírala ruku. Vědma se stáhla zpátky. "Žádný zvuk," zašeptala. "Ne, dokud nebudeme zpátky pod hvězdami."

Merie, s rukou na ústech, couvala od svého syna, potom se obrátila a utíkala z jeskyně. Vorna ji následovala. Když se vynořily, Ruathain popošel dopředu. "Jak je mu?" zeptal se.

"Měl by být mrtvý," sdělila mu Vorna, "ale já seslala všechna kouzla, která znám."

"Je při vědomí?"

"Ne. Teď musíte jít, protože já mám spoustu práce."

"Žádej po mně cokoli," řekl Ruathain. "Udělám cokoli, jestli to zachrání mého syna."

Vorna byla příliš unavená, aby se zlobila. "Dělám všechno, co můžu, Ruathaine. Mohl bys mi slíbit všechny hvězdy do náhrdelníku, a stejně bych nemohla udělat víc. Můžeš sem ale každý den nosit jídlo a trochu vína. Med je dobrý pro sílu a léčení." S tím se odšourala zpátky do jeskyně, přitáhla si křeslo a posadila se k umírajícímu mládenci.

Zlehka mu na krku nahnátla puls. Byl slabý a nepravidelný. "Buď silný, Connavare," zašeptala. "Můj duch k tvému duchu, vezmi si mou sílu." Konečky prstů jí projelo teplo a ona cítila, jak se v ní síla pohybuje a proudí do jeho těla. Teprve když se jí zatočila hlava a cítila, jak slábne, odtáhla ruku. Connavar se nehýbal a dýchal tak mělce, že mu u úst musela přidržet mosazné zrcátko, aby zjistila, zda ještě žije. "Kam jsi odešel, Connavare?" zeptala se. "Kde létá tvůj duch?"

Seděla s ním ještě hodinu, pak se chvilku prospala. Probudila se náhle a znovu zkontrolovala jeho dech. Jen tak tak se držel života. Medvěd mu rozervl záda na čáry a ztratil hodně krve. Vorna mu rány sešila víc než sto čtyřiceti stehy. Věděla, že by měl být mrtvý. Bylo tu hodně věcí, jimž nerozuměla. Proč se o toho chlapce tak zajímá Morrigu? Proč ho Seidhe nezabili, když vstoupil do lesa Stromu přání? Proč je ještě naživu?

Vorna věděla, že kouzla, která seslala, jsou velmi silná - ale ani všechna dohromady by neměla dokázat, že Connavar ještě dýchá. Na to byly rány příliš hluboké.

Tak proč je naživu?

Vstala z křesla, došla přes jeskyni k tůňce a vypila několik šálků vody. Na kraj studánky položila dvě věci, které měl Connavar u sebe, když ho sem přinesli: darovaný nůž a sponu pláště ve tvaru koloucha lapeného v ostružině. Byl to pěkný kousek a znovu jí připomněl záhadu lesa Stromu přání. Seidhe k lidem nechovali lásku a jejich zákony byly ze železa. Každý člověk, který se do hvozdů vydal, riskoval smrt. A přesto ho nezabili. Místo toho jej podrobili zkoušce. Jaký však měla smysl? Proč kolouch? A proč ho odměnili nožem? Samozřejmě že se jich zeptala. Oni jí však neodpověděli.

Vorna si ke snidani připravila sušené ovoce a sýr a pak se vrátila k lůžku.

I když to přežije, utrpení ho změní. Kterého patnáctiletého by to nezměnilo?

Pravda, když se postavil té šelmě, prokázal nesmírnou odvahu. Nicméně mladí takoví bývali, to Vorna věděla, plní sebedůvěry, věřili, že jsou nesmrtelní. Mladí vždycky věřili, že budou žít věčně. Connavar - jestli přežije - bude myslet jinak. Poučil se, že někteří nepřátelé jsou nepremožitelní a že svět je velice nebezpečné místo. Bude pak stejně odvázný? Stejně starostlivý?

Vorna v to doufala. "Ale nejdřív musíš přežít," řekla mládenci v bezvědomí.

...

Ruathain jel o kousek napřed a Merie zjistila, že se dívá na jeho mohutná, nahrbená ramena. Noc byla chladná, foukal silný vítr. Její koník se plouhal dál, hlavu skláněl proti větru, a Merie si přitáhla pléd úžeji k ramenům. Jasně svítily hvězdy a úbočí Caer Druagh zalévalo stříbrné měsíční světlo. Merie byla otupělá - ale ne zimou. Hlavu měla plnou myšlenek na minulost, tančily pustými chodbami její paměti. Noc, kdy se Conn narodil, kdy se Varaconn vrátil z hory s očima lesknoucíma se strachem z nevyhnutelné smrti. Uchopil ji tehdy za ruku a plakal kvůli všemu, co už neuvidí.

"Nechod'," prosila ho. "Zůstaň a dívej se, jak roste. Ruathain to pochopí."

"Jo, pochopí. Jaký bych to ale byl muž, kdybych nechal svého bratra po meči bojovat samotného?"

"Nebude sám. Budou tam s ním stát stovky válečníků."

Jenomže on šel. A zemřel.

Tolik se snažila nedávat za jeho smrt vinu Ruathainovi, ale semínko hořkosti, jednou zasazené, rostlo na prázdném místě v jejím srdci.

Pak, tři měsíce poté, co hněvivými slovy vyhnala Ruathaina z domu, za ní přišla vědma Vorna, když v Tisovém údolí sbírala muchomůrky. "Se svým manželem se mýlíš," řekla tenkrát Vorna. "Myslím, že to víš."

"Jdi pryč a nech mě být," odháněla ji Merie. "Tomu nerozumíš."

"Chápu, že si v srdci pěstuješ lež. Sedí tam jako černá krysa a požívá všechno, co je dobré."

"Slíbil mi, že Varaconna udrží naživu!" zařvala Merie s očima plnými slz.

"Jo, to je mužská přirozenost, dělat velké sliby. Tak pojď, projdeme se."

Vorna ji uchopila za ruku. Kolem nich se z vlhké prsti zvedala mlha. Byla studená a vlhká, brzy byla hustá jako v zimě. Merie téměř neviděla Vorně do tváře. Vědma pevně svírala její ruku a šla dál.

"Kam jdeme?" chtěla vědět Merie. "Nikam," odvětila Vorna.

V dálce Merie zaslechla zvuk válečných trub a třesk čepel o čepel. Zvuk byl podivně tlumený. "Tam se bojuje?" špitla.

"Tam se bojovalo," opravila ji Vorna. "Pojď."

Mlha se pomalu pročištila a obě ženy se procházely po přízračném bojišti. Všude kolem nich bojovali muži, jejich postavy byly bledé a nehmotné, jejich křik slabý a kolísavý. Ženy šly dál. Bojovníci o nich nevěděli. Merie se rozhlížela kolem sebe, ohromená chaotickou zuřivostí boje. Mnozí válečníci měli rohaté přílby a drátěné košile a ona si uvědomila, že to musejí být Mořští vlci, nájezdníci z moře. Vorna ji zatahala za ruku a Merie klopýtala dál. Teď uviděla rigantský útok. Srdce jí v hrudi prudce bušilo.

Tam. Tam byla její láska. Varaconn, ohánějící se obouruč bronzovou čepelí, jak bojoval po Ruathainově boku. Merie si povzdechla a vytřela si slzy z očí. Vypadal vedle plavovlasého obra tak křehce. Na Varaconna se rozběhl bojovník s oštěpem. Ruathain si ho všiml, skočil mu do cesty a srazil ho k zemi. Ještě dvakrát, když byl Varaconn v nebezpečí, Ruathain vyrazil dopředu, aby nebezpečí odvrátil.

A pak bylo po všem - nebo si to aspoň myslela. Nájezdníci se stáhli. Viděla, jak Varaconn zvedá meč a jásá. Slyšela, jak křičí: "Jsem živý!"

Náhle se z prchající masy nájezdníků oddělila malá skupinka a rozběhla se k němu. Ruathain se jim vrhl vstříc. V té chvíli Varaconn pustil meč a pokusil se uprchnout. Ruathain zabil první dva útočníky, avšak další tři Varaconna dohonili. Jeden z nich vrazil prchajícímu muži meč do zad. Ruathain zařval: "Ne!"

Nájezdníci běželi dál, sekali a bodali po rigantských válečnících, dokud nebyli rozsekáni na kusy. Ruathain padl na kolena vedle svého přítele, vzal ho do náručí a držel ho v objetí. Merie viděla, jak Varaconn zvedá ruku a tiskne Ruathainovu paži, a viděla, že se mu pohybují rty. Neslyšela však, co říká. Chtěla se dostat blíž, ale Vorna ji zadržela. Varaconnovi klesla hlava na Ruathainovu hrud'

"Je čas jít," podotkla vědma. Kolem nich zavířila mlha. Merie chvíli jen stála a snažila se ještě naposledy zahlédnout svou umírající lásku. Potom byl pryč. Klopýtala zpátky za Vornou, a když se mlha znovu vytratila, stály v Tisovém údolí. "Proč jsi mi to ukázala?" zeptala se Merie lámajícím se hlasem.

"Proč myslíš?" optala se Vorna a odešla.

Merie za ní zavolala: "Co mám dělat?"

Ale vědma neodpověděla.

Celé dny to, co viděla, Merii pronásledovalo. A strašlivá pravda Ruových slov se do ní zaryla jako kočičí drápy. Nikdy.

Jejímu koníkovi kolem hlavy proletěl netopýr a poplašil ho. Merie se prudce vrátila do současnosti. Dívala se, jak umírá její manžel. Teď umíral její prvorozený syn. Dojela ke svahu. Pod sebou viděla světla Tří Potoků, na zápraží visely lucerny a okenicemi pronikalo světlo svíc, na hladině potoků se odrazil měsíční svit. Opřel se do ní vítr a strhl jí pléd z ramen. Nevšimla si toho. Ruathain se ohlédl, viděl, jak látka odlétá, a otočil koníka. Zachytil pléd a zajel k Merii. Seděla v sedle s pohledem upřeným před sebe. Jemně jí položil pléd kolem ramen, ale ona nezvedla ruce, aby ho přidržela, a vítr ho znovu zvedl. Ruathain ho zachytil a pak svedl jejího koníka dolů z kopce, přes první můstek a do ohrady za domem. Merie nesesedla. Seděla tam, hleděla před sebe, ztracená ve vzpomínkách.

Ruathain ji sundal ze sedla a odnesl do domu. U stolu seděl Braefar. Devítiletý Bendegit Bran si u ohně opékal topinku. Ruathain kolem nich prošel dozadu do ložnice. Přiběhl Braefar.

"Je máma zraněná?"

"Ne," uklidnil ho Ruathain. "Odhrň přehoz, uložíme ji do postele." Braefar poslechl. Bran přinesl topinku s máslem. "Pro mámu," vysvětlil.

"Nají se za chvíli, chlapče. Teď nás nech."

Chlapci se vrátili ke krbu. Ruathain uložil Merii do postele a přetáhl přes ni pokrývku. Pak si k ní přisedl a shrnul jí tmavé vlasy z čela. "Vyspi se," řekl. "Odpočiň si."

Merie zamrkala a vzhledla do jeho širokého obličej. Z očí jí vyhrkly slzy a ona odvrátila hlavu.

"Kluk je bojovník," řekl, protože nepochopil, co je zdrojem jejích slz. "Ty odpočívaj. Zítra zase pojedeme spolu." Chvilu jen ležela, ztracená v myšlenkách. Pak promluvila.

"Mrzí mě to, Ru," řekla. "Všechno. Můžeš mi odpustit?"

Žádná odpověď. Posadila se a rozhlédla se kolem sebe.

Ruathain byl pryč.

...

Po tři dny se Connavarův stav nezlepšil a ráno čtvrtého dne si Vorna začala dělat ještě větší starosti. Byla před jeskyní, když přijela Merie se zásobami. Vorna se na ni chabě usmála, aby zahnala strach v Meriiných očích, úsměvem, který říkal: "Tvůj syn ještě žije." Úleva přišla okamžitě. Merie přitáhla otěže, sklouzla z koníka, přivázala otěže ke keři a donesla raneček jídla k místu, kde seděla Vorna.

"Už se probírá?" zeptala se matka.

"Ne. A ještě jsem nenašla jeho ducha."

"Ale uzdravuje se?"

Meriino zoufalství přineslo vědmě novou vlnu únavy. Vzala si raneček, otevřela ho a vyndala skývu čerstvě napečeného chleba a voskem uzavřenou nádobku s medem. Merie vedle ní seděla mlčky a trpělivě vyčkávala, když Vorna odlomila vosk a dala se do jídla, ulamovala kousky chleba a namáčela je do medu. Když skončila, otočila se k Merii. "Bude-li mít dost času, plíce se zahojí sama," řekla. "Jenže maso na zádech má ošklivě potrhané a rány se začínají podobírat. Ale ani to mi nedělá hlavní starosti. Jestli se mu zhorší horečka - a já myslím, že ano - tak ho zabije nedostatek vody."

"No tak ho musíme probudit - donutit ho pít," navrhla Merie.

"Myslíš, že jsem to nezkoušela? Říkala jsem ti, že jeho duch uprchl."

"Ano, ale mohla by ses s ním spojit," naléhala Merie. "Udělala jsi to pro Pelain, když po porodu omdlela. Převzala jsi její tělo. Udělala jsi to pro spoustu žen. Mohla bys to udělat i pro Connavara. Pak bys mohla jeho tělo přimět, aby se napilo."

"Nechápeš, co žádáš, abych riskovala," řekla jí Vorna. "Je na pokraji smrti. Kdyby můj duch vstoupil do jeho těla a jeho tělo zemřelo, zemřela bych s ním. Pak je tu bolest. Spojení by znamenalo, že bych se stala Connavarem. Trpí takovými bolestmi, že jeho duch před tou agónií uprchl. Já bych ji ale musela zvládnout. A poslední - a nejdůležitější - je fakt, že on je muž. Má síla pramení z Veliké matky. Nikdy neměla být použita pro muže. Muži mají svoje druidy a krevní kouzla."

"Jestli se moc bojíš, tak to nauč mě!" vybuchla Merie.

Vědmu zachvátil hněv, ale ovládla se. Tentokrát nemohla vyplýtvat ani ždibec energie. "Ty se to nemůžeš naučit, Merie, protože se tě dotkl muž. Mě ne. To je cena, kterou jsem zaplatila za moc. Pro Vornu žádný teplý průnik, žádné děti, které by mohla pozorovat, jak si hrají na sluníčku. Ano, používala jsem spojení a nesla bolest z rození za jiné ženy. Nikdy ne pro Vornu." Přes snahu ho ovládnout, její strach pronikl na povrch. "Vorna žije sama a sama taky zemře, nemilovaná a neoplakávaná. Je to příliš děsivé? Ano, jsem vyděšená. Je mi třicet sedm. Obětovala jsem své mládí a sny, abych pomohla svému lidu. Ty teď říkáš, toho všeho se vzdej, Vorno. Ztrat' svou moc, aby se můj syn mohl napít vody, než zemře." "Takže nemá naději?" zeptala se Merie lámajícím se hlasem.

"Já nevím. Takhle je to prosté. A zápas o to, abych ho udržela naživu, mě téměř zabíjí."

Merie si povzddechla, pak se natáhla a uchopila Vorninu hubenou ruku do své. Vorna však nebyla zvyklá dotýkat se jiných a z prostého tepla doteku se roztřásla. Merie ruku okamžitě odtáhla. "Mrzí mě to, Vorno. Odpusť mně. Nechtěla jsem vypadat jako nevděčnice. Ale pověz mi, je nějaký způsob, jak bych mu mohla pomoci? Klidně bych za něj dala svůj život."

"Já vím," odpověděla Vorna unaveně. "Jsi jeho matka a velice ho miluješ. Ráda bych ti řekla, že je tu i role pro tebe. Víš, že by ti to ulehčilo bolest. Ale ty nic udělat nemůžeš, Merie, jen se modlit. Teď se vrať domů, protože já se musím vrátit k němu."

Když se Vorna snažila postavit na nohy, Merie ji objala a políbila ji na tvář. Vorna na kůži ucítila teplo jejích slz. "Ať se stane cokoli, vždycky ti budu vděčná," řekla. Vorna ji poplácala po zádech, potom se stáhla a vrátila se do jeskyně.

Několik hodin odpočívala, pak přistoupila ke Connavarovi. Horečka mu stoupala a srdce mu bušilo divoce a nepravidelně. Zmučené svalstvo na zádech mělo zanícenou barvu a mezi stehy prosakoval hnis. Z police u západní stěny Vorna vzala velkou hliněnou nádobu a postavila ji na plochý kámen. Potom do lněného šátku vetřela drcenou levanduli a omotala si jej kolem tváře, zakrývajíc si ústa a nos. Párkrát se zhluboka nadechla, potom se vrátila k nádobě a sundala dřevěné víko. Jeskyni okamžitě zaplnil odporný zápach. Dokonce ani levandulová maska nepřekonala ten puch, a Vorna cítila, jak se jí zvedá žaludek. Sáhla do misky a vyndala to, co kdysi bylo kouskem kýty, ale nyní to bylo pokryté slizkou modrozelenou plísní a hýbali se v tom červi. Plíseň jemně natřela Connavarovi na záda. Vyšla z jeskyně, v potoce si omyla ruce a sundala šátek. Když se vrátila k chlapci, stmívalo se. Zápach zmizel a na zhnisaném mase se krmili červi.

Přisedla si k chlapci a položila mu ruku na rudozlaté kučery. Nepřežije noc. "Kde jsi, Connavare?" zašeptala. "Kudy kráčí tvůj duch?"

Chlapec se ani nepohnul, jenom na zádech se mu svíjeli červi.

Vorna si v duchu vybavila Meriin obličej. Znovu viděla smutné zelené oči, pýchu a ochotu zemřít pro svého syna. Kdybych sama měla syna, byla bych ochotná pro něj klidně zemřít? přemítala Vorna. "To se nikdy nedozvíš," pronesla nahlas.

S pravou rukou stále na jeho čele, mávla levicí směrem k protější stěně. Ta se zamihotala a jako by se rozpustila. Nad kopci porostlými šťavnatou zelenou trávou se skvěla modrá obloha. Běželi tam tři mladíci, jeden z nich nesl Riamfadu. Vorna se dívala, jak z podrostu vyrazil medvěd a rozehnal se za nimi. Znovu pokynula rukou. Teď jasně viděla Connavarovi do tváře. Potil se pod svým břemenem. Ohlédl se, potom se zastavil a položil Riamfadu do trávy. Vorna se předklonila a upřeně hleděla Connavarovi do obličeje, četla jeho výraz, cítila rostoucí strach. Dívala se, jak skáče po obří šelmě, zaráží jí nůž do prsou - a trhla sebou, když se mu do těla zaryly medvědí drápy.

Luskla prsty a scéna se vytratila, se zamíhotáním se vrátila holá šedá stěna jeskyně. Vorna si povzddechla. "Věděl jsi, že zemřeš, Connavare. A přece jsi neutekl. Myslím, že kdybys byl mým synem, položila bych za tebe život." Pohládila ho po vlasech a cítila, jak jí po suché kůži na tváři stéká slza. Zvedla ruku a utřela ji.

"Takový sladký cit," ozval se z úst jeskyně čísi hlas. Vorna se otočila. Stála tam stařena a na rameni jí seděla černá vrána.

"Co chceš?" zeptala se Vorna. "Přišla jsem doprovodit jeho duši k Temné řece."

"Ještě není mrtvý."

"Brzy bude, Vorno. Už brzy."

"To tys poslala medvěda, aby ho zabil."

Stařena pokrčila rameny a rozhodila rukama. Při tom pohybu vrána zamávala velkými křídly. "Chtěl slávu, Vorno. Teď ji má. Příběh o jeho odvaze se donesl až k Norviům, Pannonům a dál - za moře. On je chlapec, který bojoval se šelmou. Není tohle to, po čem toužil? Aby se stal slavným?"

Morrigu popošla do jeskyně a zastavila se u ohniště. Rozhlížela se kolem po strohých šedých stěnách. "Dávám lidem, oč mě požádají. To přece víš. Tvoje matka byla běhna a tys toužila po účtě. Po moci. Copak jsem ti nedala všechno, po čem jsi prahla? Budeš žít desetkrát déle než kdokoli z tvého klanu a máš jejich účtu."

"Bojí se mě."

"Úcta, strach, to je to samé."

"Nenávidím tě," zasyčela Vorna.

Stařena se drsně, suše zasmála. "Morrigu každý nenávidí. Připadá mi to kouzelné. Přesto, jak jsi řekla, ještě není mrtvý. Vráť se za úsvitu." Smolně černé oči se jí zvětšily a ona se naklonila k vědmě. "Mohla bys ho, samozřejmě, zachránit. Jeho matka měla pravdu. Spojení by ho mohlo vrátit zpátky. Ty bys ale bez své moci nedožila konce zimy. Mohla bys zemřít na tomhle studeném, opuštěném místě. Nemilovaná a neoplakávaná, neříkala jsi to takhle?" Morrigu se usmála. "Nechám tě s tvými myšlenkami."

Stařena vyšla ven do noci. V jeskyni se ochladilo a Vorna zapálila oheň. Když se rozhořel, uvařila polévku s masem a zeleninou, které jí přinesla Merie. K tomu přidala bylinky a koření a míchala ji, dokud nebyla polévka hotová. Nalila si trochu do dřevěné misky, odnesla si ji k lůžku nemocného a čekala, až vychladne. Potom nalila do velkého poháru čistou vodu a postavila ho vedle misky. Dala si křeslo k čelu postele a položila ruce Connovi na obličej. Hodinu seděla, soustředila se a uvolňovala mysl.

Pak se spojila...

...a zaječela, jak se do ní zahryzla bolest. Málem omdlela. Uspořádala svou moc a snažila se zakrýt syrovou, kypící bolest rozežírající zmučené tělo. Chlapcovo tělo bylo zesláblé, a přimět je, aby se obrátilo na bok, vyžadovalo veškerou její sílu. Pak dostala pravou ruku pod tělo a zvedla ho na loket. Z očí jí vyhrkly slzy a Vorna cítila, jak sama umírá v rozervané a krvácející schráně, jež kdysi bývala Connavarem. Nepoddávej se zoufalství, varovala sama sebe. Zadrž bolest a přinut ho se posadit! Levá paže byla zlomena a k ničemu. S bolestným výkřikem dostala tělo do sedu, pak třesoucí se rukou sáhla pro polévku a zvedla misku ke rtům. Otevřela ústa a donutila tělo polykat. Převalila se přes ni vlna nevolnosti, ale ona ji potlačila. Potom vypila vodu, cítila, jak studená tekutina proniká do horečkou vysušených tkání. Pustila pohár, položila tělo zpátky a vrátila se do bezpečí vlastní vyčerpané schránky.

Vzpomínka na bolest byla téměř tak silná jako bolest sama, a ona omdlela, spadla z křesla na studenou kamennou podlahu jeskyně.

Když se probudila, byla už noc. Oheň téměř vyhasl. Se strachem v srdci ukázala na ohniště a zašeptala jediné slovo moci. Věděla, ještě než domluvila, že ji kouzla opustila. Už nebyla čarodějka.

Vstala a zkontrolovala Connarovu tep. Byl teď silnější, také lépe dýchal. Zapálila tři lampy a v jejich světle chlapci prohlédla záda. Plíseň ve spojení s červy rány vyčistila. Jehlou pečlivě vybrala všechny červy, jednoho po druhém je vytahovala z masa a házela je do ohně. Když měl záda čistá, nalila trochu studeného bylinkového čaje na plátýnko a položila ho na jeho zmučená záda.

Zabalila se do teplého pláště a vyšla do noci. Hvězdy nad Caer Druagh jasně svítily a vál mrazivý větřík. A Vorna měla dojem, že ve vánku, jenž jí nad hlavou vrzal větvemi bez listí, slyší zlomyslný, poťouchlý smích Morrigu.

...

Connavar visel na útesu. Vysoko nahoře mu kynul vrcholek skály, hluboko dole po černých skaliscích proudila ohnivá řeka. Kolem něj poletovali draví ptáci a klovali ho do zad. Jeden mu přistál na rameni a zakřiveným zobanem mu rozerval obličej. Prudce ptáka udeřil a dral se dál. Arian čeká. Nezemře...

Plazil se pouští. Z písku vylézali obrovští mravenci, viseli na něm kusadly a trhali mu svaly. Před sebou měl oázu. Vše v něm na něj křičelo, aby zavřel oči a odplul do požehnaného spánku. Neudělal to. Protože v duchu měl před očima tvář své bohyně. Své lásky. Svaly ho pálily a on se plazil dál...

Ležel nahý v ostružinovém houští, kolem něj, skrze něj se rozrůstaly trnité větévky, zabodávaly se mu do zad a užíraly mu maso z obličeje. Strašně to bolelo a on se nemohl ani hnout. Ležel tam a konečně poznal, že umírá.

Koutkem oka zachytil napravo jakýsi pohyb. Ostružiním nesměle postupoval kolouch. Došel k němu a zahleděl se mu do očí. Nevydal žádný zvuk, ale Connavar věděl, že ho zvířátko žádá, aby natáhl ruku a objal je kolem štíhlé šíje. Zkusil to, ale tělem mu projela žhnoucí bolest. Kolouch čekal. Ještě dvakrát se mládenec pokoušel pohnout. Bolest byla pokaždé silnější. Pocítil hněv, jenž mu obnovil síly. S řevem vyrval ruku z ostružiní a položil ji kolouškovi kolem krku. Tvoreček se stulil vedle něj - a začal růst. A jak rostl, vytahoval Connavara z ostružiní. Mládenec zjistil, že sedí na zádech mohutného jelena s obrovským paroží. Jelen se otočil a vyskočil z houští, zastavil se na břehu skalnatého plesa. Connavar mu sklouzl ze zad a zhluboka se napil.

Pak se probudil...

...

Levou paží měl silně obvázanou a tepala mu v ní bolest. Záda měl v jednom ohni. Otevřel oči a zjistil, že leží na břiše na jakémsi kavalci. Chvilí mu trvalo, než poznal, kde je. Potom uviděl Vornu, stála zády k němu v mihotavém světle ohně. Uslyšel hlas a vzpomněl si na stařenu v lesích. Morrigu!

"Kdo by si pomyslel, že jsi tak pitomá, Vorno? Kvůli jednomu nafoukanému klukovi ses vzdala dvou set let života. Jaký je to pocit, zůstat bezmocná? Bojíš se? Sežerou tě vlci, Vorno? Sejdou ze svého horského doupěte lvi a roztrhají tě na kusy svými tesáky?"

"Ale on žije," opáčila Vorna a Connavar z jejího hlasu zaslechl nesmírnou únavu.

"Ano, žije," sykla Morrigu. "Jeho tělo je potřhané, do tkání mu proniká hnis a dostává se mu do krve. Je o vlasek od smrti. Pro tohle jsi zahodila moc, kterou jsem ti darovala? Vy lidé jste tak sentimentální."

"Tady tě nikdo nechce a nepotřebuje," řekla jí Vorna. "Běž trápit někoho jiného."

Connavar zaslechl pleskání křidel, pak viděl, jak Vorna přichází k ohni. Dostal pravou ruku pod tělo a nazvedl se. Stehy na zádech se mu okamžitě napjaly. Vorna byla vzápětí u něj. Omámeně se o ni opřel. "Lehni si, dítě, na sezení jsi příliš slabý," řekla.

"Ne," zašeptal. Několikrát se zhluboka nadechl a čekal, až se mu přestane točit hlava. "Už je mi líp," vydechl, "Mohl... bych dostat... trochu vody?" Donesla mu pohár, ale on byl příliš slabý, aby ho udržel, a tak mu ho Vorna přidržela u úst. Hltavě pil. Obličej se mu zalil potem, který ho pálil v ráně na tváři. Zvedl ruku, přešel po ráně prsty a nahnatal

stehy. Potom si vzpomněl na medvěda, uslintanou tlamu a ty strašlivé tesáky. Matně si vzpomněl, jak mu Govannan běží na pomoc a jak zoufalý Riamfada leží v trávě. Na okamžik zaváhal, téměř se bál položit otázku. "Co se stalo s ostatními?" otázal se nakonec.

"Ty jsi jediný zraněný," řekla mu. "Přijel tvůj otec a ostatní muži z osady a medvěda zabili. Teď si odpočiň. Promluvíme si zítra."

Spánek přišel rychle. A nic se mu nezdalo.

...

Dalších deset dní Connavar občas upadal do deliria, ale ráno jedenáctého dne se probudil s čistou hlavou. Bolest v zádech ustoupila, avšak v rameni mu tepalo. Těžce slezl z postele. Jeskyně byla prázdná, ale jasně tu plápolal oheň. Necítil jeho teplo, protože od ústí jeskyně táhl studený průvan, a Conn v otvoru zahlédl poletovat sněhové vločky. Na dřevěném stole ležely přichystané čisté šaty. Conn si vzal zelené vlněné kamaše a s námahou se do nich dostal. S jednou rukou to nebylo právě snadné. Než skončil, byl zmáčený potem a dělalo se mu nevolno. Tak slabý se ještě nikdy necítil. S těžkou dlahou na levé paži si nemohl natáhnout halenu. Přehodil si ji přes ramena a přistoupil k ohni.

Vzpomínky měl zamlžené. Jak dlouho asi v jeskyni byl? Vzpomínal si, jak vedle něj sedí jeho matka, nejdřív v zelených, potom v modrých šatech a nakonec v těžkém kabátě s ovčínovým límcem. Všechno bylo tak zmatené.

Do jeskyně se vrátila Vorna. Měla na sobě černý plášť s kapuci a kolem krku měla omotaný tlustý červený šátek. Na ramenou měla sníh a zasněžená byla i otep dřeva, kterou nesla. Hodila topivo k ohništi a otočila se k chlapci. "Jak se cítíš?"

"Už mi bylo líp," připustil.

"Jed se dostal pryč z těla. Brzy budeš moci jít domů. Možná už zítra."

Conn se posadil na houni u ohně. Vorna si sundala plášť, vytřepala z něj sníh a pověsila ho na kolík. Přitáhla si křeslo, posadila se a natáhla ruce k teplu. Kůži na prstech měla promodralou chladem.

"Byla tady... ta stařena?" zeptal se. "Nebo se mi to jen zdálo?"

"Byla tady."

Conn se zachvěl, jak se o něj otřel mrazivý průvan, dotkl se ohně a způsobil, že se plamínky roztančily. Vorna okamžitě vstala, přinesla pokrývku a položila mu ji kolem ramen. Chlapec k ní vzhlédl, "Říkala, že ses vzdala své moci, abys mě zachránila."

"Do toho ti nic není," štekla.

Conna neodradila. "Co budeš dělat bez své moci?"

Vorna přiložila do ohně další poleno. Vzhlédla k mládenci a usmála se. "Neztratila jsem vědomosti o bylinkách a lektvarech. Zmizela jenom kouzla."

"Vrátí se?"

Vědma pokrčila rameny. "Vrátí, nebo nevrátí. Neplýtvěj kvůli tomu spánkem. Tak mi řekni, Connavare, proč jsi bojoval s tím medvědem?"

Zachvěl se při té vzpomínce, znovu před sebou uviděl tu obrovskou šelmu, hrůzu vycházející ze zakrvácené tlamy. "Neměl jsem jinou možnost."

"Nesmysl. Život je plný možností. Mohl jsi pustit břemeno a utéct."

"Kdybych byl nesl břemeno, byl bych udělal právě tohle," poznamenal Conn tiše. "Vážně si myslíš, že jsem to měl udělat?"

"Nezáleží na tom, co si myslím já," poznamenala Vorna a pověsila nad oheň měděnou konvici. "Udělal jsi, co jsi udělal. Na tom se teď už nedá nic změnit." Tmavé oči se jí ve světle ohně leskly. "Udělal bys to znovu, Connavare?"

Zamyslel se nad její otázkou. "To nevím," odpověděl nakonec. "Takovou bolest jsem ještě nepoznal. Ani takový strach." Povzdechl si. "Ale doufám, že udělal."

"Proč?"

"Protože opravdový muž neopouští své přátele. Neutíká před zlem."

Z konvice začala stoupat pára. Vorna si kolem ruky ovinula kus látky, zvedla konvici z plamenů a postavila ji na kámen vedle ohně. Mléky připravila dva hrnky bylinkového čaje slazeného medem.

V jeskyni se zatím oteplilo a Conna znovu zmáhal spánek. Když se čaj ochladil, Vorna podala jeden hrnek Connovi. "Vypij to," nakázala mu. "Pomůže to tvému tělu. Zítra ti sundám dlahy. Kosti v paži už se spojily. Naštěstí jsem to zvládla dřív, než jsem přišla o svou moc."

"Přijdu na způsob, jak ti to vrátit. Oplatit ti to," sliboval.

Vědma se usmála a ve vzácně laskavém gestu mu prohrábla rudozlaté kudrny. "To nebyla půjčka, Connavare. Byl to dar, dobrovolný dar. A mluvit o odplatě snižuje jeho cenu."

"To mě mrzí, Vorno. Nechtěl jsem tě urazit."

"Neurazila jsem se. Musíš se ještě hodně učit, Connavare. Existují věci, kterých ani hrdina nedosáhne. Copak jsi to ještě nepochopil? Nemůžeš dát Riamfadovi moc chodit. Nemůžeš svést Ruathaina a Merii dohromady. Nemůžeš zabít vztekklého medvěda nožem - ani čepelí vyrobenou Seidhe. A rozhodně nemůžeš vrátit zpátky moje kouzla. Ty jsi ale udělal něco mnohem důležitějšího."

"A copak jsem udělal?" zeptal se.

"Pozvedl jsi ducha všech, kteří slyšeli příběh o chlapci a medvědu. Za tu dobu byli muži pyšní, že jsou Riganti, protože sdíleli tvou odvahu. Jeden z nich se postavil šelmě. Jeden z nich se postavil smrti se skutečnou odvahou. Teď jsi a vždycky budeš součástí rigantských pověstí. A i když ty už budeš dávno pod zemí, ten příběh se bude stále vyprávět. Bude povzbuzovat další mladé muže k hrdinským činům. Teď ti pomůžu zpátky do postele. Zítra tě přijde navštívit Ruathain. Když ti bude dobře, dovolím mu, aby si tě vzal domů."

"Co budeš dělat ty?" zeptal se jí ospale. "Přežívat," odpověděla mu.

...

Od chvíle, kdy se naučil lézt, trávil Braefar hodně volného času sezením na doškové střeše svého domu, vysoko nad problémy světa. Odsud viděl na celé Tři Potoky, dřevěné domy, doškové střechy kulatých chýší dočasných dělníků, kovárny, pekárny i vysoko položené stodoly se zásobami na zimu. Často tam sedával brzy zrána a díval se, jak lidé procházejí po osadě, ženy mířily dolů ke spodnímu potoku prát prádlo, muži sedlali koníky, aby mohli vyjet na pastviny a pracovat s dobytkem či hlídat na hranicích. Čekal, až kovář Nanncumal zapálí oheň, pak poslouchal bušení kladiva o kovadlinu.

Na střeše byl Braefar králem, shlížejícím na svůj lid.

Tady byl v bezpečí, bez obav, spokojený.

Dnes však ne.

Protože pro Braefara byl návrat hrdiny domů bolestnou záležitostí. Seděl a díval se, jak dva jezdcí pomalu sjíždějí zasněženou strání. Nejdřív jim vyšlo vstříc jen pár lidí, ale jak se zpráva rozšířila, další a další Riganti vybíhali z domů, stavěli se do dvouřadu a tleskali, když se jezdcí přiblížili.

Byl tam i Nanncumal se svým synem Govannanem a dcerami, a také pekař Borga s manželkou Pelain. Potom přiběhli a k davu se připojili i kovolijec Gariapha s manželkou Wioccou. Cestu zanedlouho lemovaly desítky a desítky mužů, žen a dětí.

Vál studený vítr, ale Braefar ho přes svůj hněv téměř necítil. Podívej se na ně, říkal si. Hlupáci, jeden každý! Copak nevidí, že Connavar neprokázal odvalu, ale naprostou hloupost? Jenom pitomec se mohl postavit medvědovi pouze s nožem. Ještě nikdy Braefar nepoznal takovou zášť. Smířil se s tím, že je malý a útlý, věděl, že nikdy nebude tak silný jako Connavar, a ačkoliv svému bratrovi dovednost a sílu záviděl, nikdy na něj nežáril. Až doteď.

Všechno to bylo tak strašně nespravedlivé.

Od toho děsuplného dne lidé zřejmě nemluvili o ničem jiném než o boji s bestii a o tom, jak na ni Conn skočil. Vynášeli do nebes Govannanovu odvalu, protože mu běžel na pomoc, nejdřív s nožem, pak šelmu praštil kamenem.

"A co jsi udělal ty, Braefare?" ptali se jej.

"Neměl jsem žádnou zbraň," odpovídal.

"Aha," řekli oni. Jen takový nepatrný zvuk, tak nabitý významem.

Braefar věděl, co si myslí. Že je zbabělec. Druzí dva hoši bojovali, kdežto on tam jen stál jako zkamenělý.

Koníci se přiblížili. Viděl, jak ke Connarovi přibíhá Govannan a potřásá mu rukou. Lidé při tom hlasitě jásali. Dva hrdinové opět spolu!

Braefarovi se udělalo zle.

Té první, hrozné noci, když Connavar ležel blízce smrti, přišel za Braefarem Ruathain. Požádal ho, aby mu souboj popsal. Braefar tak učinil. "Nemohl jsem jim pomoci, otče. Neměl jsem žádnou zbraň," řekl.

Jeho otec jej poplácal po rameni. "Nemohl jsi nic dělat, Větre. Jsem jenom rád, že jsi naživu."

Ale Braefar viděl v Ruathainových očích zklamání. Zařízlo se do něj jako nůž.

Od té chvíle si v hlavě souboj s medvědem mnohokrát přehrával. Kdyby byl přiběhl, i kdyby jen hodil kamenem, všechno by bylo jiné. Teď, když se díval, jak hrdina přijíždí domů, si představoval, jak v tom sedle sedí on sám a poslouchá jásot okolo. Kdyby dal Banouin takový nůž mně, říkal si, taky mi mohli tleskat.

Jezdci zastavili před domem. Ruathain pomohl Connovi sesednout, pak ho zpola nesl dovnitř. Lidé se rozešli.

Braefar slezl ze střechy přes půdu a pak sešel po dřevěném žebříku do přízemí. Conn seděl u dlouhého stolu a kolem něj pobíhala Merie. Conn měl popelavou pleť a oči zarudlé a unavené. Tvář měl znetvořenou strašnou rudou jizvou a levou paži měl v silné vrstvě obvazů. U dveří mlčky postával Ruathain.

"Vítej doma," řekl kulhavě Braefar. Conn vzhlédl a unaveně se usmál.

"Rád tě vidím, Větre," prohodil.

"Potřebuješ odpočívat," řekla Merie. "Pojď, pomůžu ti do postele." Conn neodporoval. Zvedl se na nohy a dovolil matce, aby ho podpírala. Pomalu prošli kolem Braefara.

Později, když si Braefar vlezl do postele vedle Conna, všiml si, že bratr ještě nespí.

"Byl bych ti pomohl, kdybych měl zbraň," řekl.

"Já to vím, Větre."

V jeho hlase se ozývala něha a porozumění. Braefar ho za to nenáviděl. A řekl jedinou věc, o níž věděl, že způsobí největší bolest.

"Asi jsi ještě neslyšel o Arian. O svátku samain se vdala za Častu."

Jeho bratr ve tmě zasténal. Braefar se okamžitě zastyděl. "Mrzí mě to, Conne. Snažil jsem se ti povědět, že jí na tobě nezáleží."

Zima byla jednou z nejtvrděších v celých rigantských dějinách. Mrazivé vánice a teploty tak nízké, až praskaly stromy, jak v nich zamrzala míza. Napadlo tolik sněhu, že vysokohorské průsmyky zasypaly neprůchodné závěje a váha sněhu promáčkla střechu Nanncumalovy kovárny. Koníci nemohli dopravit krmivo dobytku, který zůstal lapený ve vysokých údolích, a tak se závějemí drápali muži na sněžnicích, s balíky sena na zádech.

Ruathain a Arbonacast málem zemřeli, když se snažili dostat do Medvědího údolí, kam se uchýlila spousta krav. Uvázli ve vánici, prokopali se pod sněhem zatíženou větví vysoké borovice a tam se celou mrazivou noc choulili k sobě.

Ráno vylezli ven, hodili si balíky na záda a našli stádo. Dva mladší býci pošli. Ale starý Mentha, nezdolný a silný jako vždy, si s osmi kravami našel úkryt na závětrné straně útesu.

V osadě Connarova slabost přetrvávala celou trpkou zimu. Chlapec ztrácel na váze a třikrát ho přemohla horečka, i když nikdy neohrozila jeho život. Míval záchvaty suchého kašle, rameno ho neustále bolelo a zraněná plíce se zřejmě nehojila, protože se mu pořád nedostávalo dechu. Merie si kvůli němu dělala velké starosti a nechápala, proč ztrácí odvalu. Braefar však věděl, že je hořem bez sebe nad ztrátou Arian, a pomalu přestával bratrovi závidět. Snažil se ho rozveselit, povzbuzoval ho ke cvičení, aby získal sílu. Connar ale neměl moc energie, a ještě méně touhy. Odpoledne obvykle prosperal, lehával u krbu zabalený v pokrývce.

Dokonce i když se pokusil cvičit, mrazivé plískanice a kousavý vítr ho zahnal dovnitř. Jednoho dne, když byla obloha šedá jako zašlá čepel meče, došel až ke druhému můstku a zastavil se u zamrzlého potoka.

Přišla Arian, zabalená do těžkého zeleného plédu, a zastavila se u něj. "Vypadáš silnější," prohodila. Conn si jí nevyšiml a chtěl jít dál. Ona ho uchopila za loket. Conn sebou trhl, jak mu ramenem projela bolest. "Nesmíš mě nenávidět," zaprosila. "Řekli mi, že umíráš."

Otočil k ní hlavu a podíval se jí do očí. Ona couvla, když v nich uviděla zuřivý vztek. "Jo," ucedil, "chápu to. Kdyby mně řekli, že umíráš ty, tak bych taky vyrazil na slavnost a pověšil se na první ženu, kterou bych uviděl. Jdi ode mě pryč, běhno. Teď už pro mě nic neznameneáš. Míň než nic." Byla to lež, hrozná lež, a přesto mu její raněný výraz, když ji vyslovil, zvedl náladu.

Pomalu se ploužil sněhem zpátky. A cestou si uvědomil, že mu Arian dala jeden poslední dar. Jeho hněv se vrátil - a s ním touha být opět silný.

Poté každý den stál hodinu v zimě a sekerou s dlouhým toporem štípal polena. Bylo to bolestně pomalé. Přestával každých pár minut a snažil se popadnout dech. Tvář měl zalitou potem. Když už ho přemáhala únava, pomyslel na Arian a dovolil svému hněvu, aby dodal síly jeho svalům.

Postupně, jak se přes hory dostávaly první vlny tepla, získával síly. Začal podnikat dlouhé procházky, dral se až na hranici vyčerpání - hranici, na niž se dostával s pozoruhodnou rychlostí.

Levé rameno mu stále dělalo potíže, zvláště za studených či deštivých dní, Ruathain mu ukázal několik cviků na posílení a protažení svalů. Asi třicet kroků od Ruathainova domu rostl mladý dub, jedna silná větev se táhla osm stop nad zemí. Connar se pod ni každý den postavil, vyskočil a sevřel ruce kolem dřeva. Pak se přitáhl, až se bradou dotkl větve, spustil se a celý pohyb opakoval. Poprvé to bylo neuvěřitelně neohrabané. Levou ruku nenatáhl, aniž by pocítil bolest, a musel vyskočit a chytit se jen pravou rukou, pak se chvíli snažil, než se mu podařilo zachytit i levou. Když se tam konečně dostal, zatímco se Ruathain díval, chvíli jen visel a podařilo se mu jednou přitáhnout.

Když dopadl na zem, hlasitě zaklel. Ruathain přistoupil blíž. "Musíš na svou sílu myslet jako na jelena, kterého lovíš," vysvětloval mu.

"Tomu nerozumím," odpověděl Conn a mnul si bolavé rameno.

"Nevezmeš přece jen tak luk a nevyrazíš do lesů. Pátráš, dokud nepoznáš všechny jelení zvyky, pak si najdeš místo - a čekáš. Dokonce i když ho uvidíš, nevystřelíš příliš brzy, a nikdy nestřílíš po prchajícím kusu. Měl by rozehrátou krev a pak je maso tuhé a špatně se žvýká. Lovec potřebuje trpělivost. Musí být nekonečně tichý, klidný a trpělivý. Tvoje síla je tím jelenem. Musíš ji hledat poklidně, metodicky. Naplánuj si strategii. Postupuj pomalu. Přijď každé ráno sem. Nesnaž se o příliš mnoho zdvihů. Přivodíš si jen zklamání a poničíš zraněné svaly. Dneska jsi skoro zvládl jeden. Zítra zkus dva."

"Jsem nemocný z toho, že jsem tak slabý," zavrčel Conn.

"Jsi slabý, poněvadž jsi byl nemocný. Jak jsem říkal, snaž se o malé zlepšení každý den. Až půjdeš, označ místo, kde budeš mít pocit, že už nemůžeš dál. Další den se pokus ujit o deset kroků víc."

Po jejich rozhovoru se Conn cítil klidnější. "Byl jsi někdy zraněný?" zeptal se.

"Jednou, když jsem byl asi o rok starší než ty. Ne tak vážně. Dostal jsem oštěpem do pravého ramene. Myslel jsem, že se mi síly už nikdy nevrátí. Ale vrátily. Věř mi, Connare, budeš silnější, než jsi byl předtím. Pojď, kousek se projdeme."

Byl jasný svěží den, ale v dálce, nad Caer Druagh, visela mračna plná deště. Ruathain mladíka vyvedl na nízký pahorek a několikrát se cestou zastavil, aby mu umožnil nabrat dech. Nahoře se oba posadili a zahleděli se na údolí. Popásala se tam Ruathainova stáda a Conn viděl Arbonacasta, sedícího na protějším svahu v sedle svého konika.

"Nevidím Menthu," poznamenal Conn. "Myslel jsem, že zimu přežil."

"Přežil," odpověděl Ruathain. "A jeden mladý býk ho vyzval k boji o vůdcovství nad stádem. Bojoval s Menthou několik hodin." Ruathain se smutně usmál. "Mentha ho nakonec porazil. Bylo to jeho poslední vítězství. Našli jsme ho druhý den ráno. V noci mu vypovědělo srdce."

"To je škoda," prohodil Conn. "Byl to dobrý býk."

"Jo, to byl. Zemřel však jako král, neporažený, nepokořený."

"Myslíš, že mu na tom záleželo?"

Ruathain pokrčil rameny. "Rád si to myslím. Jakpak se cítíš?"

"Mám potíže s dechem."

"Ta plíce mi dělají starosti. Zítra, až jí povezu zásoby, se mnou zajedeš navštívit Vornu."

Conn se na Kolohnátu podíval. Po celou zimu Ruathain obden putoval do Vorniny jeskyně a vozil jí zásoby. Nejdřív jezdil, ale když byla zima nejstudenější, dral se přes závěje na sněžnicích. Když už tam byl, nasbíral jí dříví a ujistil se, že je v pořádku. "Byl jsi na ni hodný," řekl Conn. "Děkuji ti za to."

"Muž stojí při svých přátelích," odušil Ruathain. "Bez ohledu na cokoli. Ty to chápeš víc než většina ostatních." Náhle se usmál. "Rekl jsem ti už, jak jsem na tebe pyšný?"

Conn se zasmál nahlas. "Jenom každý den."

"Nemůžu to říkat dost často. Teď se vrátíme. A nespěchej."

Když se vraceli přes louku, zahlédl Conn z komína Banouinova domu stoupat sloup kouře. Kupec se na zimu nevrátil a Conna to rozesmutnilo, protože se bál, že si na něj opravdu počkali v záloze, norvijští lupiči a že leží mrtvý někde v houštině. Ruathain si všiml, že Conn zírá na kouř.

"Cizinec se vrátil včera v noci," podotkl, "s pětadvaceti těžce naloženými koníky. Jenom bohové vědí, jak je dostal tou bouří."

Poprvé té zimy Conn zapomněl na svou slabost. "Bál jsem se, že je mrtvý."

Ruathain zakroutil hlavou. "Jeho by bylo těžké zabít," poznamenal a náhle se zachmuřil. "Je mnohem tvrdší, než vypadá. Doufám, že všichni jeho lidé nejsou taky takoví."

"Ty ho nemáš rád?" zeptal se Conn překvapen změnou Kolohnátovy nálady.

"Je to cizinec a jeho lidé válčí se všemi svými sousedy. Než můžeš jít do války v cizí zemi, musíš nejdřív vyslat zvědy, aby prohlédli krajinu. Jestli jeho lidé jednou překročí moře a zaútočí na naše území, kdopak jim podle tebe dodá mapy?"

...

Connavar nebyl hlupák a Kolohnátova slova zasáhla cíl. Přesto o nich nechtěl uvažovat. Banouin byl přítel, a dokud se neprokáže, že je špeh, Conn byl ochoten odsunout stranou všechny pochybnosti o jeho konání. Nicméně semínko bylo zasazeno, a když byl Conn v Banouinově společnosti, naslouchal mnohem pozorněji příběhům, které Cizinec vyprávěl ze svých cest.

"Věděl jsi," vykládal Banouin, když seděli před krbem a popíjeli ředěné víno, "že příběh o tvém souboji s medvědem dorazil až na jižní pobřeží?"

"To nebyl souboj," namítl Conn se stydlivým úsměvem. "Já ho dvakrát bodl a on mě roztrhl vejpůl."

"Podle toho, co se tam zpívá, jsi s ním bojoval dlouho, a když dorazili ostatní muži, byl už skoro mrtvý. No ano, a ty jsi nechránil malého mrzáčka, ale překrásnou pannu, co si vyšla trhat květiny."

Conn se zasmál nahlas. "Nepochybně princeznu."

"Ba právě. A ty, zdá se, máš v žilách urozenou krev. Pocházíš z rodu rigantských hrdinů."

"Lidi jsou hloupí, že věří takovýmhle věcem. Co se děje za mořem?"

Banouinův úsměv pohasl. "Moji lidé jsou zase ve válce proti sobě. Dochází k velkým bojům. Už byly pobity tisíce lidí. Ale Jasaray zase zvítězí. O tom nemám pochyb."

"Takže je to velký bojovník," poznamenal Conn.

"Nemyslím, že by uměl používat meč," odvětil Banouin. "Ale ví, jak používat vojsko." Chvilí seděli mlčky. Banouin přiložil na oheň a dolil jim poháry. "Chci ti něco ukázat," řekl Cizinec a zašel dozadu. Když se vrátil, nesl krátký meč z leštěného železa. "Tohle jsem ti přinesl," pravil a podal mládenci zbraň ze dřeva vyřezávaným jílcem napřed. Conn si ji vzal a potěškal ji.

"Je dobře vyvážený, ale čepel je moc krátká. Není o moc delší než dobrý lovecký tesák."

"Tenhle meč mění svět," poznamenal Banouin.

"Děláš si snad legraci?" opáčil Conn. Čepel nebyla o moc delší než jeho předloktí, dřevěný jílec chránila krátká bronzová záštita. Mládenec vstal a rozmáchl se mečem. Připadal mu neohrabaný, chyběl mu půvab známějšího dlouhého meče.

"To není zbraň k sekání," vysvětloval mu Banouin. "Je navržena k bodání."

"Kdybych šel proti někomu, kdo má tohle, a já měl v ruce Ruathainův dlouhý meč, tak vím, kdo by zvítězil," řekl mu Conn. "To je nejspíš pravda - kdyby to, jak říkáš, bylo jeden na jednoho. To podstatné ti ale uniklo. Když se keltské vojsko srazí s kamenickým vojskem, Keltové vždycky stojí proti přesile tři na jednoho."

"Jak to? Říkal jsi mi, že ve většině bitev stál Jasaray proti obrovským počtům Keltů."

Banouin došel k polici na stěně a sundal malou truhličku. Z ní vyndal pár hrstí malých stříbrných mincí, které rozhodil na silný červený koberec u svých nohou. "Kdyby mělo třicet rigantských válečníků zaútočit na nepřítele pěšmo, jak daleko od sebe by museli stát?"

Conn se nad tím zamyslel. V bitvě, když se každý muž rozháněl dlouhým mečem se třístopou čepelí, byli by nejméně pět stop od sebe. Kdyby se víc přiblížili, riskovali by, že se zraní o přítelův meč. Tohle taky pověděl Banouinovi. Cizinec si klekl na koberec, vybral třicet mincí a rozložil je. Pak vzhlédl ke Connovi. "Útočící Riganti by vypadali asi takhle?" zeptal se. Conn se podíval na lesklé kousky stříbra a představil si je jako útočící Riganty.

"Ano," přitakal nakonec. "Ne moc daleko, ale taky ne moc blízko."

Banouin vzal dalších deset mincí a naskládal je do dvou těsných řad po pěti. "Tohle jsou muži stojící rameno vedle ramene. Každý z nich má na levé paži čtvercový štít. Štíty se dají srazit k sobě, tím vytvoří hradbu, když se vykloní ven, můžou mezi nimi bodat krátké meče." Jenž posunul mince v roztáhnuté řadě dopředu, až se téměř dotýkaly dvou řad po pěti. "Představ si to jako dvě skupiny válečníků a potom pochopíš, proč každý Rigant, který dorazí k řadě, bude čelit třem štítům a třem mečům. Krátké meče, uzpůsobené k bodání, umožňují vojákům stát blízko u sebe a bojovat jako jednotka. Taky to znamená, že bez ohledu na to, jak velkou sílu má nepřítel, bude v každém případě v ohromné nevýhodě, protože jakmile každý jeho válečník dorazí k bojové linii, bude čelit třem protivníkům. Buď to, nebo se útočící voj stáhne natolik, že válečníci nebudou moct používat své meče."

"Jsem si jistý, že kterýkoliv Rigant se vyrovná třem kamenickým vojákům," prohlásil Conn věrně.

Banouin se usmál. "Viděl jsi jenom meč. Nepřinesl jsem bronzový štít, železný kyrys a železnou přílbu s chocholem. Ani náhlenice, chránící holeně, chrániče zápěstí a předloktí z tvrzené kůže nebo drátěnou košili bez rukávů. Většina úmrtí v boji mezi Riganty následuje po zraněních krku nebo bodnutí na srdce, do břicha a slabin. Občas válečník pomalu vykrvácí k smrti. Jindy podlehne infekci a snětí. Stejně jako většina Keltů, které jsem potkal tady i za mořem,

bojujete většinou beze zbroje. Vrhnete se v hojném počtu na nepřítele a každá bitva se rozdrobí do tisíce šarvátek mezi hrdiny. Budete-li si chtít uchovat svou nezávislost, budete se muset naučit bojovat jiným způsobem."

"Mluvíš, jako by válka s tvými lidmi byla nevyhnutelná," podotkl Conn tiše.

"Obávám se, že je. Ne letos ani napřesrok. Nejdřív si musí Jasaray podrobit vlastní nepřátele z říše. Potom se pustí do Perdiů, Ostrů nebo Gathů. To potrvá několik let. Ale - jestli přežije - přijde i sem, Conne."

"Budeš mu dodávat mapy?" zeptal se Conn.

Banouin zavrtěl hlavou. "Ne. Už žádné mapy nenosím. Všechno mám v hlavě. A už nebudu víckrát bojovat. Viděl jsem válku. Viděl jsem zkázu a utrpení. Ne. Až přijde válka, najmu si loď a odpluju na západ. Prý tam jsou úžasné kraje, bohaté a úrodné. Třeba tam lidé nebudou vést války."

"To budou slaboši," zamumlal Conn. "Silný muž bude mít vždycky nepřátele, a ti, kdo žijí na dobré zemi, ji budou muset bránit proti těm, co žijí na méně úrodné. Tak to ve světě chodí, Banouine. Možná jsem mladý, ale vím, že tohle je pravda. Silní vždycky povládnu a slabí budou trpět. Takhle to bohové zamýšleli. Proč by to jinak bylo vždycky takhle?"

"Nepleť do tohoto hovoru náboženství!" varoval ho Banouin. "Na to já nemám trpělivost. Dovol, ať tu námitku otočím. Kdyby sem přišli moji lidé a zničili vaše vojska, znamená to, že jste si zasloužili ztratit svou půdu? Bylo by to spravedlivé?"

Conn se rozesmál. "Jenom poražení, nešťastní a slabí mluví o tom, co je a co není spravedlivé, a o tom, co je a co není zasloužené. Já jenom vím, že budu bojovat za svůj lid a zabiju každého nepřítele, který přijde ke Caer Druagh."

"Jako jsi zabil toho medvěda?" otázal se Banouin mírně.

Conn zrudl. "To bylo něco jiného. Neměl jsem zbraně, abych medvěda zabil."

"V tom není žádný rozdíl, Conne. Ríganti nemají zbraně, aby zastavili moje lidi." Jeho slova zůstala viset ve vzduchu. Conn se nad nimi zamyslel a převaloval si je v hlavě.

"Kdy zase vyrazíš na jih?" zeptal se nakonec.

"Za tři měsíce. Vrchol léta je na cestování dobrá doba."

"Pojeď s tebou. Uvidím ta vojska a toho Jasaraye."

...

Když přišlo tání, Vorna opustila útočiště jeskyně a vydala se na dlouhou cestu dolů do osady. Ne že by zrovna bezmezně toužila po společnosti. Lidé Vornu nikdy neměli rádi, ani když byla ještě malá. Je na ní něco podivného, říkali. Ostatní děti se jí vyhýbaly. Když se u ní začala projevovat její moc, byla ještě opuštěnější a chlad v očích ostatních se změnil v strach. I když přicházela do domů nemocných a léčila je, cítila jejich úlevu, když se vydávala ke dveřím.

Ne, nehledala společnost. Ale po zimě, kdy uvízla ve studené šedé jeskyni, toužila po pohybu a zvucích. Po rytmickém bušení kladiva v kovárně, dětském smíchu, dusotu kopyt na pevné zemi, bučení dobytka a hovoru lidí, když vítali příchod nového slunce. - A chutích! Čerstvě napečeného chleba, horkých medových koláčků a kaše z podmásli. Když kráčela přes můstek, myslela právě na takové pochoutky. První osoba, kterou uviděla, byl chalupník Eanor, jehož ženu vyléčila deset dní předtím, než Connavaara napadl medvěd. Vzhlédl od práce, zrovna okopával hlinu v zeleninové zahrádce, a usmál se na ni. "Daanino požehnání, paní," zavolal. "Není dneska krásně?" Přivítání ji šokovalo. Když Vorna procházela kolem, nikdo ji nezdravil. Překvapeně jenom kývla a šla dál. Eanor měl pravdu, bylo krásně, sluníčko hrálo a obloha byla čistá a modrá.

Opodál spatřila pekařovu ženu Pelain, jak na dvorku za pekárnou sype slepicím. Jakmile si všimla Vorny, pousmála se a vyšla jí vstříc. "Vítej doma," pozdravila Pelain. Vorně se zdálo, že sní, a nevěděla, jak odpovědět. Pelain ze záhybů sukně vysypala poslední zrní na zem a vzala Vornu za ruku. "Pojď se dovnitř najíst," vybídla ji. "Borga ráno upekł sýrový chleba. Přímó se v puse rozpouští."

Vorna se pokorně nechala odvést do domu. U borového stolu seděl Borga a namáčel chleba do misky s hustým vývarem. "Máme hosta," hlásila Pelain. Borgovi se tlustý obličej rozzářil přívětivým úsměvem.

"Vítej, paní," řekl. "Posaď se." Pelain vzala Vorně těžký plášť s kapuci a pověsila ho na kolík u dveří. Vorna se posadila ke stolu. Borga nalil do poháru vodu a podal jí ho. Ona kývla na znamení díky, ale nemohla přijít na nic, co by řekla. Pelain z teplého bochníku ukrojila tři krajíce a namazala je máslem. Vorna mlčky jedla.

"Klukovi se teď daří docela dobře," poznamenal Borga. "Včera jsem ho viděl běhat na kopci. Dokázala jsi skvělou věc. Vážně." Vstal a zadem odešel do pekárny.

Naproti Vorně se posadila Pelain. "Ten chleba je dobrý, vid'?"

"Ano. Moc dobrý." Vorna se trochu vzpamatovala, ale nebyla zvyklá na přátelské klábosení a byla celá nesvá.

Pelain se k ní naklonila a ztišila hlas. "V posteli je možná k ničemu, ale peče bochníky, za které by položili život i bohové." Pekařka chvíli žvatlala, než si všimla, že host stále mlčí. "Promiň, Vorno," vyhrkla. "Občas moc mluvím."

"Proč jsi na mě... tak milá?" zeptala se bývalá čarodějka.

Pelain pokrčila rameny a ostýchavě se usmála. "Protože teď jsi jedna z nás. Vzdala ses své moci, abys zachránila Connavaara. Merie mi to vyprávěla. Říkala, že jsi riskovala smrt, abys ho přivedla zpět ze země stínů. Každý to cítí stejně, Vorno. Nevadí ti to, vid'?" Já vím, že se ráda držíš stranou, ale..." Odmlčela se a vstala od stolu, aby si taky ukrojila kousek chleba.

"Nevadí mi to," řekla Vorna. "A děkuju za snídani." Pelain se otočila a zazubila se na ni.

"Není to krása, že zase svítí slunko?"

"To ano," souhlasila Vorna. Vstala od stolu, vzala si plášť a přehodila si jej přes ruku. Když došla ke dveřím, Pelain zavolala: "Budeš tu vítaná, kdykoliv se budeš chtít zastavit."

"Budu si to pamatovat."

Vorna vyšla ven do sluníčka a procházela osadou. Když zamířila k Meriině domu, lidé jí mávali či volali pozdravení.

Než došla k Meriiným dveřím, třásla se a oči měla plné slz.

Když Merie viděla její úzkost, objala Vornu a přitáhla si ji k sobě. Teplo jejího těla bylo na vědnu příliš a ona zabořila obličej Merii do ramene a rozeštkala se.

...

Jako všechny keltské kmeny, i Riganti byli vášniví a vrtošiví lidé a často mezi sebou bojovali. Občas to skončilo špatně a horalové na svá zranění umírali. Takové tragédie však byly poměrně vzácné. Ještě vzácnější byl zločin znásilnění a vraždy.

A tak toho jarního dopoledne, kdy bylo objeveno první tělo, proletěly osadou Tři Potoky šok a nevíra.

Mrtvolu muže středního věku našli někdy po ránu. Jeden Rigant se vydal s lukem a psem lovit králíky a náhodou o tělo zakopl. Někdo ho odtáhl z hlavní stezky a spěšně ukryl v houštině. Během dvou hodin se asi padesát kroků od místa vraždy sešel lovecký oddíl o síle dvaceti mužů pod vedením Ruathaina. Arbonacast, Ruathain a Banouin poodešli od ostatních jezdců a pečlivě zkoumali stopy kolem místa.

Arbon přiklekl ke stezce. "Čtyři koně," pravil. "Všichni okovaní." Popošel po stezce dále a zlehka obcházel stopy. "Stařec táhl kárku, když ho jezdci dojeli." Zlehka přeskočil stezku k houštině a znovu se zastavil. Pak tiše zaklel.

"Cos našel?" křikl Ruathain.

"Ten stařík nebyl sám. Byla s ním mladá žena nebo dítě. Malé nohy." Arbon kývl, aby překročili stezku a vydali se do lesa. Ve chvílce našli druhé tělo, patřilo nahé dívce ne starší čtrnácti let. Bylo zřejmé, že byla znásilněna. Potom jí podřízli hrdlo. Ruathain zavřel mrtvé oči. Banouin tu klidně stál. On jediný necítil zděšení. Na svých cestách po cizích zemích už dávno zjistil, že takové zločiny jsou běžné. Ne však tady, na území Rigantů. Přelétl scénu pohledem a čekal, až Arbon prohlédne půdu. Skoták, s tváří bledou hněvem, nakonec vstal a vrátil se k prvnímu tělu. - Mrtvý muž, v dlouhé světle modré haleně s červeným lemem, měl probodnuté hrdlo, čepel zlomila vaz. Jeho kárka ležela převrácená na boku a náklad byl vysypaný v křoví. Byly tu dvě rozbité truhlice, v nichž bylo hlavně šatstvo, a tři pytlíky se zásobami.

Arbon přistoupil k Ruathainovi. "Ten muž a děvče šli pěšky. Pak k nim přijeli jezdci. Jeden z nich vytáhl zbraň. Stařec zvedl ruku - od toho má sečnou ránu na zápěstí. Ránu to nezastavilo a čepel mu rozdrtila vaz. Dívka v panice utekla do lesa. Jezdci sesedli, pronásledovali ji a chytli. Když s ní skončili, přehrabali se kárkou, odtáhli tělo starce do křoví a odjeli k severu."

"Co můžeš říct o těch mužích?" chtěl vědět Ruathain.

"Jeden byl hodně vysoký, měl víc než šest stop. Další byl malý a těžký. Jeden z nich jezdí na kobyle. Jeden nebo dva budou mít stopy po zápase. To děvče má pod nehty krev. Víc už toho moc říct nemůžu - až na to, že je zabili nejpozději včera, nejspíš pozdě odpoledne."

"Jsou to cizinci," podotkl Banouin.

"To víme všichni," ucedil Ruathain chladně. "Žádný Rigant by takový zločin nespáchal."

Banouin potřásl hlavou. "Myslel jsem, že přišli přes moře. Meč, který zabil starce, byl gladius. Tady nejsou běžné. A zabítí dívky bylo nejspíš součástí rituálu - oběti Gianidovi, Krvavému bohu. Uctívají ho Gathové a další kmeny za mořem."

"To jméno jsem už slyšel," poznamenal Ruathain.

"Je taky možné," pokračoval Banouin, "že ti jezdci staříka znali. Podle šatů pocházel z kmene Ostro. Jejich území hraničí s domovinou Gathů. Mohli se sem dokonce přepravit na stejné lodi."

"To se dozvíme, až je najdeme," prohlásil Ruathain a vydal se zpátky k čekajícím jezdcům.

Banouin zůstal stát, kde byl, a díval se na mrtvé dítě. Přistoupil k němu Connavar. Tvář měl přízračně bílou, oči plné chladného vzteku. "Tohle vidět nemusíš, Conne," řekl Banouin.

"Ale ano," zašeptal Conn.

Riganti nechali na místě čtyři muže, aby mrtvé pohřbili, a vydali se stíhat vrahy.

Pozdě odpoledne ztratili stopu a oddíl se rozdělil na dvojice, aby prohledaly okolí. Connavar a Banouin jeli spolu, mířili na severovýchod a hluboko do Langevinských lesů. Jeli až do setmění, potom Banouin navrhl, aby se vrátili. Conn zavrtěl hlavou. "Nechám tady koně chvíli odpočinout a pak pojedou dál," prohlásil.

"Ostatní už je možná našli," poukázal Banouin.

"Je to možné, ale já si to nemyslím," prohlásil mladík sesedaje.

"Proč to říkáš?" zeptal se se zájmem Banouin. "Jestli to jsou, jak říkáš, cizinci, tak tady museli mít nějaký cíl. Chtějí uzavřít obchodní smlouvy buď s Riganty, nebo s Pannony. Kdyby s námi, tak by jeli ke Starým Dubům, aby požádali o přijetí u Dlouhého lairda, nebo by mířili ke Cavellinskému sedlu. Tak nebo tak, jeli by touhle cestou."

"Mohli zamýšlet, že uhnou na západ lesní cestou," namítl Banouin. "A stejně, měli jsme hledat jejich stopy. Ty mluvíš, jako bys je chtěl chytit sám."

"To chci. A taky je chytím."

Banouin zaklel. "To by nebylo moudré. Jsou čtyři. Jak mrtvým prospěješ, když se necháš zabít taky?"

"Já nehodlám umřít."

"Žádný válečník nehodlá umřít, ale proč si myslíš, že porazíš čtyři?"

"Copak jsi neříkal, že jsem nejlepší žák, jakého jsi kdy měl?"

"Jsi jediný žák, jakého jsem kdy měl. Ano, při cvičení jsi rychlý a podivuhodně obratný. Tohle ale není cvičení, Conne. Tohle je drsná, smrtelně nebezpečná skutečnost." Banouin si povzdechl. "Vrátím se pro Ruathaina a ostatní. Jedeš se mnou?"

"Ne."

"A počkáš aspoň tady, než se vrátím?"

"Jistě."

Banouin otočil koníka. "Prosím, Conne, neudělej nějakou hloupost."

"Nejsem hlupák," opáčil Conn.

Když Banouin odjel do tmy, Conn znovu nasedl a zavedl koníka hlouběji do lesa.

Asi hodinu jel, pak v dálce zahlédl blikající světlo táborového ohně. Dojel blíž, uvázal koníka a tiše se začal plížit podrostem. Oheň hořel v malém dolíku u cesty. Kolem něj seděli tři muži a dojívali večeri. Ve vzduchu visela vůně vařeného masa. Conn obešel tábor a uviděl opodál uvázané tři koníky. Kde je chybějící čtvrtý muž?

Přepadly ho pochybnosti. Třeba to nejsou muži, po kterých šel.

Přiblížil se ještě víc a viděl, že dva muži mají krátké meče. Conn byl už dostatečně blízko, aby slyšel, o čem se baví. Mluvili tak cizím nářečím, že mu dalo práci porozumět jim. Vedle nich ležely měděné talíře a kotlíky a oni se zřejmě dohadovali, kdo by je měl umýt. Nakonec je posbíral malý tlouštík a vydal se k potoku. Druzí dva se mu smáli a on po nich hodil nadávkou.

Jeden ze dvou zbývajících vstal a protáhl se. Byl vysoký, přes šest stop.

Conn, přikrčený ve stínu stromů, vzpomínal, jak Arbon muže popisoval. Jeden vysoký. Jeden menší a těžký. Cizinci. Tihle muži odpovídali popisu, a kdyby byli čtyři, byl by si jistý. Mohli to však být jen nevinní poutníci.

Jak by se mohl ujistit?

Tlouštík se vrátil k ohni, uklidil talíře do sedlové brašny a posadil se. Jeden z druhých dvou přihodil do plamenů další klacky. Když oheň vyšlehl výš, uviděl Conn, že tlouštík má na pravé tváři tři jasné červené škrábance. Arbon říkal, že mrtvá dívka měla pod nehty krev.

Connavar se zhluboka nadechl, jak se v něm vzrýchal chladný vztek.

Tohle byli hledaní muži - nebo aspoň tři z nich.

•••

Banouin ho žádal, aby neudělal žádnou hloupost. Conn věděl, že vrhnout se na tři vrahy nelze považovat za moudré, a přesto cítil, že nemá moc na vybranou. Nešlo o to ponstít mrtvé, to věděl, i když by nejspíš o tohle jít mělo. Jeho důvod byl mnohem sobečtější. Od souboje s medvědem se Connarovi zdálo plno ošklivých snů plných úzkosti a bolesti. Obvykle v nich utíkal před něčím děsuplným, v hlavě měl zmatek, a probouzel se zalitý potem, s prudce bušícím srdcem. Celý život se Conn bál, že bude zbabělý jako jeho otec. A přesto ho od toho dne s medvědem mořil hrozný strach.

A strach, jako každého nepřítele, bylo nutné překonat.

Vytáhl seidheský nůž a krátký meč, který mu daroval Banouin, zvedl se z křoví a vstoupil do tábora. Tlustých ho zpozoroval první. Překulil se napravo, vytáhl meč a vyskočil na nohy, přičemž málem zakopl o lem černého pláště. Ostatní uskočili dozadu, jeden se rozběhl k pokrývkám a taky si vzal meč.

"Co tu chceš?" zeptal se dloubán a rozhlížel se po ztemnělém lese po známkách přítomnosti dalších mužů.

"Zabili jste dneska jednoho staříka a děvče," prohlásil Conn. "Jsem tu, abych poslal vaše vřiskající duše do temnoty." Byla to chrabrá slova, ale když je pronášel, třásl se mu hlas, takže poněkud postrádala skutečnou hrozbu.

"A tohle dokážeš úplně sám?" vyzvídal tlouštík se širokým úsměvem. Ostatní se taky šklebili.

"Nač bych potřeboval pomoc proti zbabělé chátře?" odvětil Conn silnějším hlasem; hněv překonával jeho strach.

"Jsi naduté štěně," ucedil dloubán opovržlivě. "Zabij ho, Tudri," nařídil tlustýchovi.

S válečným pokřikem se Tudri vyřít na Connarova. Conna zaplavila bojová zuřivost. Tudri zamířil železným mečem Connovi na prsa. Mladý Rigant ustoupil stranou, výpad odrazil a švihl seidheskou čepelí nahoru a doprava.

Tudri chvíli klopýtal a z přerušené krční žíly mu bublala krev a smáčela mu košili. Pak přepadl na břicho do trávy a chvíli se svíjel.

Druzí dva teď postupovali ostražitěji. Conn nehybně vyčkával a pozoroval je. Dloubán se pohyboval s půvabem a Conn usoudil, že bude i rychlý. Druhý muž byl nejistější, olizoval si rty a rychle mrkal. Muži se rozestoupili. Potom dloubán skočil ke Connovi. Conn výpad odrazil a pokusil se o protiútok, ale minul. V té chvíli zaútočil druhý muž. Conn se jen tak tak stačil otočit a bodnutí vykrýt. Seidheská čepel se mihla vzduchem a rozsekla útočnickovi rameno. Muž vykřikl a upustil meč. Conn se otočil na patě a pravou nohou kopl muže do břicha, až ho srazil na zem.

Dloubán po něm hodil nožem. Ten zasáhl Conna, jílce napřed, vysoko do tváře těsně pod pravé oko. Bolelo to, ale kdyby hod nebyl tak neohrabaný, boj mohl skončit tady a teď, protože by Connovi trčelo z očního důlku šest palců železa. Dloubán znovu zaútočil. Byl, jak Connavar ostatně uhádl, rychlý a Conn musel dvakrát uskočit, aby nebyl rozparán jako vepř. Druhý muž mezitím sebral svůj meč a čekal na příležitost. Conn vyrazil proti dloubánovi, ale ten ukročil a pěstí praštil mládence do nechráněného obličeje. Conn se zapotácel, ale neupadl. Dloubán sekl mečem Connovi na hrdlo. Conn se kryl - a potom bodl šikmo nahoru seidheskou čepelí. Mířil na krk, ale hrot se dloubánovi zaryl do obličeje pod lící kost, prosekl ústa a vyjel ven na druhé straně. Ta bolest přiměla dloubána uskočit dozadu. Conn musel pustit nůž, ale vbodl protivníkovi do břicha svůj krátký meč a prudce zatlačil.

Mezitím po něm vyrazil poslední muž. Conn zatahal za meč, ale ten uvízl v dloubánově těle. Conn pustil jilec a výpad vykryl levým předloktím. Železo mu rozřízlo košili a škrábalo ho na předloktí. Conn muže praštil do brady pravým hákem, až ho to otočilo. Pak vyskočil vysoko do vzduchu a kopl muže do spánku. Ten se sesul jako pytel turínů. Dloubán klečel a rukama svíral jilec meče, který mu vězel v břiše. Conn popadl seidheský nůž a vytrhl ho muži z obličeje. Poslední bojovník už byl zase na nohou, ale spatřil v Connových rukou nůž a zpanikařil. Rozběhl se ke svému koníkovi. Conn vyrazil za ním, skočil muži na záda a srazil ho k zemi. Popadl ho za vlasy a zvrátil mu hlavu dozadu.

"Tady je další dar pro vašeho krvavého boha," zasyčel Conn a podřízl muži obnažené hrdlo. Vstal z mrtvolky a vrátil se k místu, kde klečel dloubán. Kamaše měl promáčené krví a tvář měl popelavou.

"Kde je ten čtvrtý?" zeptal se ho Conn.

"Doufám... že... shniješ... a chcípneš," zašeptal umírající.

"Ty tu umřeš," odpověděl mu Conn. "Ale ještě by to mohlo více bolet." Natáhl ruku, uchopil jílec meče a otočil jím. Muž zavřískl.

"Kde je ten čtvrtý?" zeptal se Conn znovu. Muž přepadl doprava. Z úst mu vyletělo zachrčení. Následovalo ticho. Conn odstrčil mrtvolu dozadu, sebral svůj meč a očistil ho mužovým černým pláštěm.

Došel k ohni a posadil se. Ruce se mu třáslly, přišel šok z boje, ale tentokrát se za to nestyděl.

Medvěd mu odvahu nesebral, jak se bál.

Byl naživu. A zvítězil.

...

Euforie netrvala dlouho. Conn seděl u ohně a přemýšlel o mrtvých mužích za sebou. Zachvěl se a nervózně se ohlédl dozadu. Leželi tam, strašlivě nehybní. Dlouhán měl otevřené oči a vypadalo to, že hledí na něj. Conn vstal a došel k místu, kde mrtví leželi. Jeden po druhém vytahal jejich černé pláště a zakryl je. Pláště byly dobře utkané a uprostřed měly vyšito pět propojených stříbrných kroužků. Byly z nich dost drahé rubáše.

Vzrušení i strach pominuly a Conn dostával trudnomyslnou náladu. Překvapilo ho to. Copak nezabil tři válečníky? Copak to nedokazovalo, že je muž? Přiložil na oheň a zabalil se do pláště. Nad dolíkem přelétla sova a zamířila k lesu. Napravo vystrčila z houští hlavu liška a zadívala se na muže sedícího u ohně. Cítí krev, pomyslel si Conn. Už to nejsou lidé. Je to maso.

Jednoho dne se stane maso i z tebe.

Bylo to nepříjemné pomyšlení. "Muž by ve vítězství nikdy neměl být sám," ozvala se Morrighu. Conn sebou škubl. Seděla naproti němu u ohně a kolem kostnatých ramen měla přehozený šedivý pléd. Z větve nahoře slétla ponurá černá vrána a mávající křídly přistála na zemi vedle stařeny. Conn si sáhl za košili a sevřel do prstů ohnivý opál, který mu dala Vorna. Morrighu se zasmála. "Nepřišla jsem ti sem ublížit, Meči v bouři."

"Tak proč jsi sem přišla?"

"Zajímáš mě. Pověz, proč jsi ty muže zabil?"

"Zavraždili jednoho staříka a dítě."

"Aha. Takže prostá záležitost. Zločin následovaný spravedlivým ortelem. Co kdybych ti prozradila, že ten stařec byl nekromancer, který zabil mnoho lidí, a to dítě byla jeho příbuzná, temné, démonické stvoření, které požíralo duše dětí? A že muži, které poslali, aby ho zadrželi, byli gathští hrdinové? Co pak?"

"Nebyli to žádní hrdinové," namítl Conn, přestože ho její slova vyvedla z míry.

"Jak si můžeš být jistý?"

"Hrdinové by to děvče nikdy neznásilnili, a jestli byl ten stařec nekromancer, tak mi řekni, proč proti nim nepoužil svou moc?"

"Třeba nosili talismany, jako máš ty, a co se znásilnění týče, víš lépe než já, že každá žena obdařená kouzlem země se nikdy nesmí spojit s mužem. Možná že ji znásilnili, aby ji oloupili o její kouzla."

"Tomu nevěřím."

"Neřekla jsem, že je toto pravda," poukázala Morrighu. "Ale mohla by být."

"Co ode mě chceš?"

"Nechci nic, človíčku. Jak jsem říkala, zajímáš mě. Jednou jsem se tě ptala, po čem toužíš. Odpověděl jsi mi, že po slávě. Okusil jsi ji. Líbilo se ti to?"

"Myslím, že jsi zlá," řekl jí. "Nechci s tebou mít nic do činění." Morrighu se usmála. "Já stojím mimo zlo, dítě. Zlo je jenom malý tvoreček, bezvýznamný, s krátkým životem. Zlo je jako mor. Přijde, zaútočí a odejde. Já jsem Morrighu. Jsem vždycky tady. Jsem dárkyně. Lidé za mnou přicházejí a žádají mě o dary. Já jim dávám, oč požádají."

"Poslala toho medvěda, aby mě zabil."

"Chtěl jsi slávu, Connavare. Tvé jméno teď znají ve všech keltských zemích. Jsi hrdina. Třeba bys mi mohl poděkovat. Požádat mě o něco jiného. Vidíš, jak jsem velkorysá. Chtěl bys být králem?"

"Nechci od tebe vůbec nic," řekl jí. "Ten medvěd mi jako dar stačil."

"Copak máš tak ubohé sny, Meči vbouři? Kde je chlapec prahnoucí po slávě?"

"Vyrostl," odsekl Conn. "Pověz, proč jsi Vorně sebrala její moc?"

Vrána vzlétla a mávání jejích křídel způsobilo, že z ohně vyletěl snop jisker. Connovi v klíně přistálo několik žhavých uhlíků. Spěšně je smetl a zamrkal. Protože teď zase seděl sám a hleděl na trávu za ohněm. Neviděl Morrighu mizet, stejně jako ji neviděl přicházet. Bylo to jako probudit se ze sna, a on chvíli uvažoval o tom, jestli si snad její přítomnost jen nepředstavoval. Ale tam, na druhé straně ohně, leželo černé pero. Conn se zachvěl. Obešel plameny, hodil pero do ohně a díval se, jak se scvrkává a hoří.

Oč by byl požádal? Zamyslel se nad tím a odpověď byla prostá. Nic by mu neposkytlo větší radost než vidět, jak ze stínu lesa vychází Arian a přisedá si k němu vedle ohně. Představil si, jak naklání hlavu, vzpomínal na melodii jejího smíchu, na pohupování v bocích. Lhal, když jí říkal, že pro něj nic neznamena. Měl jí neustále plnou hlavu. To nemohla změnit dokonce ani její svatba.

Conn se snažil usnout, ale zdálo se mu o mrtvolách vstávajících s lesklými noži v rukou, a probudil se celý zpocený a vylekaný. Za ním se cosi pohnulo a jeho se zmocnila panika. Překulil se na kolena a zašátral po svém noži. Jednu z mrtvol tahala za paži liška. Connovi se ulevilo. Hodil po šelmičce kamenem. Zvíře zakníklo a uteklo do houští. Nyní byl Conn úplně probuzený a přiložil na skomírající oheň poslední dřevo. Instinktivně věděl, že příběh Morrighu o nekromancerech a démonech je lež, ale přesto... Co když na tom příběhu bylo něco víc? Co když to nebyl jen prostý případ znásilnění a vraždy? Pak jsem ty tři muže zabil neprávem, pomyslel si.

Uvědomil si tepající bolest pod okem, zvedl ruku a nahmatal napuchlou a měkkou kůži na místě, kam ho zasáhl jílec

nože. Lepší se o téhle části souboje nezmiňovat ani před Kolohnátem, ani před Banouinem, řekl si. Kdyby muž uměl nožem házet lépe, liška by teď ohryzávala jeho mrtvé tělo.

Napadlo ho, jak asi Ruathain zareaguje na jeho hloupost. Rozzlobí se? Nejspíš ano. Byl však také sám válečník, a jeho hněv ztlumí pýcha na to, čeho Conn dosáhl. Aspoň v to Conn doufal.

Těsně před úsvitem zaslechl z lesa kroky koní. "Tady!" zavolal.

Mezi prvními jezdci zahlédl Banouina a Ruathaina, pak Arbona, Govannana a dvě desítky dalších. Ruathain lehce sklouzl ze sedla a přistoupil ke skomírajícímu ohni. "Co se tu stalo?" zeptal se.

"Našel jsem tři z nich," řekl Conn. "Po čtvrtém není ani stopy."

"Myslím, že ho máme," podotkl Ruathain a ukázal na jednoho z jezdců, štíhlého muže s převýslými plavými kníry, jenž seděl mlčky na koni a ruce měl svázané za zády. "Objevili jsme ho v Modrém údolí, kupoval ve vesnici zásoby. Je to cizinec." Ruathain přistoupil k mrtvolám a stáhl z nich pláště. Arbon sesedl a prohlédl těla. "To jsou oni," sdělil jezdcům. "Vidíte, tlust'och má na obličejí škrábance. Vedl sis dobře, Conne." Conn přijal chválu bez poznámek, jen vzhlédl k Banouinovi. Cizinec se tvářil rozzlobeně a neřikal nic. A z Ruathainova výrazu se nedalo nic vyčíst.

"Co uděláte s tím čtvrtým?" zeptal se Conn Ruathaina.

"Tvrdí, že putoval sám. Vezmu ho k Dlouhému lairdovi k soudu. Můžeš jet se mnou. Stejně budeš potřebovat lairdovo svolení opustit zemi a cestovat s Banouinem."

Několik mužů sesedlo a prohledalo tábor i těla. Našli tři malé měšce plné stříbrňáků, ty si rozdělili jezdci. Ruathain a Banouin si nevzali nic. Conn, následuje jejich příkladu, také ne. Pak tři mrtvé pochovali a odjeli, zanechali na místě mládence s Ruathainem a zajatcem. Teprve tehdy dal Kolohnát průchod svému hněvu.

"Na cos to myslel, chlapče? Tři dospělí muži! Mohli to být zkušení válečníci!"

"Možná byli," opáčil Conn na obranu.

Ruathain zavrtěl hlavou. "Nejsem sice tak schopný jako Arbon, ale taky umím číst stopy. Ten tlust'och se na tebe vyřítíl jako pitomec. Menší utíkal, když jsi ho srazil na zem a podříz mu krk. Jenom ten vysoký něco uměl - a poznal tě na obličejí. Co bych asi řekl tvé matce, kdybys tady umřel?"

"Řekl bys jí, že jsem neutekl," prohlásil Conn a zvedl se v něm hněv.

Ruathain zavřel oči a zhluboka se nadechl. "O tvoji odvaze se tu nemluví. A když už jsme u toho, tak ani o odvaze tvého otce. Nemluvíme tady o odvaze, mluvíme tady o hlouposti. To, cos udělal, bylo ukvapené. To, že jsi zvítězil, na tom nic nemění. Poznal jsem hodně odvážných mužů, Conne. A spousta z nich je teď mrtvá. Odvaha nic neznamená, pokud není spojená s bystrou myslí." Přistoupil blíž a položil mládenci ruku na rameno. "Miluju tě, Conne, a jsem na tebe pyšný. Ale z tohotohle se musíš poučit."

"Musel jsem to udělat," poznamenal Conn tiše. "To ten medvěd. Už jsem nemohl vydržet ten strach." "Aha, chápu. A teď ses ho zbavil?"

"Ano."

Ruathain položil Connovi ruku kolem ramen a objal ho. "Tak už se o té pitomosti nebudeme víckrát bavit," prohlásil a políbil Conna na tvář.

Zajatec pobídl koníka blíž. "Nemohli byste mi uvolnit ruce?" požádal. "Už necítím prsty."

Ruathain pustil Conna a chladně se na muže podíval. "Proč by mě to mělo zajímat?" zeptal se.

"Dobře mě poslouchej," řekl zajatec. "Chápu, že mě považuješ za vinného vraždou, ale já jsem jen nevinný poutník. A jsem si jistý, že se to prokáže i u toho soudu, o kterém jsi mluvil. Nebo je vaším zvykem zastavit a svázat každého cizince, který má tu smůlu, že projíždí vašim územím?"

Ruathain k němu přistoupil a zkontroloval pouta. Opravdu byla příliš těsná, a on je trochu uvolnil. Muž sebou trhl, když mu do prstů zase začala proudit krev. "Teď pojedeme," prohlásil Ruathain.

...

Bratr Severák byl druid, i když tomu lidé, kteří se s ním setkali poprvé, nevěřili. Druidové byli převážně starší muži, zachmuření a smrtelně vážní, asketičtí, opovrhující světem a jeho radostmi. Existovali samozřejmě i mladší druidové, ale protože, pro oči průměrného pozorovatele, to byli muži, již se zoufale snažili předčasně zestárnout, zachmuření a smrtelně vážní, pohlíželi na ně lidé přesně stejně jako na jejich starší kolegy. Bratr Severák byl úplně jiný. Vysoký, se širokými rameny a sudovitým hrudníkem, často se hřmotně smál a občas lidem prováděl i různé žertíky. Také byl, na rozdíl od bratří kněží, velmi oblíbený. Zvláštní bylo, že tato oblíba sahala dokonce i do řad jeho bratří. Bylo vzácností vidět druida se smát, ale když k něčemu takovému došlo, černobradý bratr Severák byl jistě ve středu dění. Dnes však bratr Severák věděl, že žádné veselí nebude. Seděl mlčky v síni Dlouhého lairda, když dovnitř přivedli vězně. Stoly na kozách, u nichž šlechtici obvykle večeřovali, byly odsunuté ke stěnám a síň byla nacpána lidmi, čekajícími na souzení vraha. Než k tomu mohlo dojít, byli přiváděni obžalovaní v jiných procesech, muži obvinění z menších zločinů proti sousedům, hlavně vraček a pranic. Žena obviněná z útoku zaujala představivost davu, a když ji přiváděli dovnitř, lidé pokřikovali a povzbuzovali ji. Podle několika svědků praštila manžela do obličejí kusem dřeva, zlomila mu nos a uvolnila zuby. Tři svědkové potvrdili, že manžel byl dříve toho večera viděn ve společnosti noční ženky. Žena byla zproštěna viny, útok byl uznán za oprávněný. Následoval lovec koní, který údajně prodal zvíře s rozedmou plic, a dráteník obviněný z toho, že okradl vdovu. Lovec koní dostal pokutu dvaceti stříbrňáků a nařídili mu vrátit cenu za koníka kupci. Dráteník byl odsouzen k veřejnému bičování. Tyto případy samy o sobě by asi tolik lidí nepřilákaly. Rozhodně by si nežádaly služby bratra Severáka. Ne, obyvatelstvo Starých Dubů se sešlo, aby vidělo, jak bratr Severák vyslýchá muže obviněného ze znásilnění a vraždy.

Vězeň byl vysoký, šaty, byť ušpiněné po cestě, měl drahé. Halenu z jemné modré vlny protahované stříbrnou nití přes kamaše z měkké černé kůže. Bratr Severák se muži zadíval do tváře. Oči měl světle modré, vlasy plavé a pod převýslými kníry plné rty. Byl to hezký obličej, takový ten druh, kterému člověk důvěřuje, s hranatou bradou a dobře

tvarovanými kostmi.

Bratr Severák pohlédl na Dlouhého lairda, jenž seděl na pódiu nad ním. Laird zvedl těžkou ruku, aby utišil vlnu hněvivého mumlání z davu, doprovázející příchod vězně. "Budeme tu mít ticho, prosím," prohlásil Dlouhý laird hlasem, jenž duněl jako vzdálené hromobití. Všichni okamžitě poslechli. Bratr Severák se usmál. Dlouhý laird měl vystupování, za něj by většina knížat dala končetinu. Již mu bylo přes šedesát, v levé paži měl artritidu, takže mu nebyla k ničemu, záda měl ohnutá, nicméně stále zůstával velitelskou osobností. Laird si pohladil stříbrnou bradu, pak se předklonil a pozorně si prohlédl vězně, jenž stál mezi dvěma strážnými, vzpřímený, s rukama spoutanými za zády. Dlouhý laird strážné propustil a zajatec stál sám uprostřed síně, lidé se kolem tlačili jako lidská podkova.

Dlouhý laird se v křesle zaklonil a zavolal si Ruathaina. Bratr Severák si ho pozorně prohlédl. Setkal se s Ruathainem při nejrůznějších příležitostech a měl ho rád. Nemusel plýtvat silami, aby se ujistil, že ten muž ze Tří Potoků mluví pravdu. Ruathain vždycky říkal pravdu. Pocítil dotek pochyb, lehounký jako motýlí křídlo. Nebud' samolibý, napomenul se. Je tu v sázce lidský život. Zavřel oči, vsáhl do sebe a otevřel skryté dveře své moci. Projelo jím teplo a on otevřel oči.

Scéna před ním se nijak nezměnila - až na to, že barvy byly mnohem, mnohem jasnější. Ruathainova zelená halena zářila slávou jara a kolem odhaleného obličje a rukou měl slabou auru zlatavého světla. Všechno v tom muži leželo před bratrem Severákem jako na dlani: jeho pýcha, jeho odvaha, potřeba jednat čestně, jeho strach - dokonce i jeho sny. A ve světle bratr Severák viděl i temnotu, jež se dotýkala každé duše, ale u tohoto muže byla držena na řetězech silnějších než ze železa.

Líbíš se mi, Ruathaine, pomyslel si.

Na dotaz Dlouhého lairda Ruathain vypověděl o objevení zavražděného muže a dívky, o pronásledování a nakonec zjištění, že obžalovaný nakupuje zásoby. Také dodal, že ostatní tři muže zabil v souboji jeho syn Connavar.

Dlouhý laird vyvolal mladíka z davu. - Bratr Severák se předklonil, i kolem něj zářilo nazlátlé světlo, ale pod ním se převalovala temnota jako lev přecházející po kleci, hledající cestu ven. Druid si Connavaara prohlížel, klikatou rudou jizvu, táhnoucí se od spánku na bradu, a připomněl si příběh o chlapci a medvědu. Pak na chlapcově opasku zahlédl nůž. Zachvěl se.

Seidheská čepel!

Druid přimhouřil oči a cítil, jak ho svrbí kůže. Co jsi zač, chlapče? zapřemítal.

Dlouhý laird vyslyšel mladíka, jenž vyprávěl o souboji se třemi pronásledovanými. Příběh nanesl bez příkras, díky čemuž byl ještě dramatictější. Při vyvrcholení posluchači tleskali a jásali. Connavar zrudl.

"Kolik je ti let, mládenče?" zeptal se Dlouhý laird.

"Dva měsíce do šestnácti, pane," odpověděl Connavar.

"Slyšeli jsme o tobě a tvém boji se šelmou. Jsi skvělý Rigrant a mladík, na něhož můžeme být právem hrdí. Jako tvůj laird tě prohlašuji za muže, i když ještě nemáš správný věk. Od této chvíle máš v radě i životě práva muže. Smíš mě požádat o dar - a já ti přání splním."

Connavar chvíli stál mlčky. "Nepotřebuju žádné dary, pane, ale přišel jsem sem požádat o povolení cestovat s Cizincem Banouinem do jeho domova na druhém břehu jižního moře."

Druid poznal, že Dlouhý laird je překvapen. Většina mužů by byla požádala o kus půdy či stádo koníků. Chlapec nezádal o nic, poněvadž i bez jeho hrdinských činů nebylo příliš pravděpodobné, že by mu byla žádost o vycestování zamítnuta. Starý pán se usmál. "Žádáš ode mne příliš málo, horale. Povoluji ti cestovat na jih - a víc než to, opatřím ti dobrého koně a meč. Půjď po soudu za mnou domů." Connavar se uklonil a vrátil se mezi diváky.

Dlouhý laird se bolestně zvedl na nohy. Byl vysoký a kdysi býval nejsilnějším válečníkem severu. Ještě teď byl pozoruhodnou postavou. Zasunul si neužitečnou ruku za široký opasek a přistoupil k vězni. "Jsi obviněn z nejstrašnějšího zločinu, za nějž je trestem smrt utopením. Neexistuje hmotný důkaz, který by tě usvědčoval, proto je tu bratr Severák. Jak můžeš vidět z jeho bílého roucha, je to druid. Mezi mnoha jeho dovednostmi by tě měla nejvíc zajímat jeho schopnost zachytit lež. On tě vyslechne. Radím ti, mluv pravdu."

"Budu mluvit pravdu, pane," odpověděl muž. "Protože se nemám čeho bát."

"Tak nám řekni svoje jméno a jméno tvého klanu," vyzval ho Dlouhý laird.

"Jmenuji se Lexac a jsem z kmene Ostro. Můj otec je obchodník a poslal mě sem, abych získal výluční práva na přepravu a prodej naolejovaných vlněných kabátů, vyráběných na ostrovech."

Dlouhý laird se obrátil na bratra Severáka. Druid vstal a přistoupil k vězni. Strčil ruku do kapsy roucha a vytáhl malou černou krysu, kterou vysoko zvedl a jemně ji hladil po zádičkách.

"Aby ti bylo jasné, Lexaku z kmene Ostro, co se bude dít. Já budu klást otázky a ty na ně budeš odpovídat. Když budeš mluvit pravdu, nic se ti na tomto místě nestane. Když ale zalžeš, veliká bude tvoje bolest. Rozumíš tomu, co jsem řekl?"

"Ano," odpověděl Lexac s očima upřenými na krysu.

"Dobrá. Toto je můj malý pomocník. Je to Hledač pravdy." Bratr Severák zvedl ruku vysoko nad hlavu. Rukáv mu sklouzl dolů a odhalil mohutné svaly na předloktí a bicepsy. Černá krysa se mu usadila v dlani. Pak zmizela. Vězeň zamrkal. "Teď je Hledač pravdy pryč," řekl druid. "Ale vrátí se. Takže říkáš, že tě sem poslali kvůli právům na olejovanou látku."

"Ano," odpověděl Lexac.

"Pořádně se rozmysli, než odpovíš na další otázku. Před dvěma dny došli smrti tři vrahové. Znal jsi je?"

"Ano, znal."

"Jak to?"

"Viděl jsem je na lodi a mluvil jsem s nimi. Dva z nich jsem znal už dříve." "Jel jsi s nimi po vylodění?"

"Ano, chvíli."

"Ale nebyl jsi s nimi, když narazili na oběť a jeho dceru."

"Ne, já - " Věžeň se najednou zkroutil a zvrátil se dozadu. Z úst mu vystříkla krev. Lidé zalapali, jak se cosi černého vydralo vězni z úst. Černá krysa se mu vyškrábala na rty a skočila do čekající ruky bratra Severáka. Lexac padl na kolena a zvracel. Strážní přistoupili k vězni a zvedli ho na nohy. Neovladatelně se třásl, oči měl vytřeštěné a upíral je na tvorečka na druidově natažené dlani. Bratr Severák znovu zvedl ruku. Krysa zmizela. Věžeň zavřískl.

"Jen klid!" nařídil mu druid. "Mluv pravdu, a nic se ti nestane. Zalži ale ještě jednou, a Hledač pravdy se ti objeví v břiše. Pak se zuby a drápy prodere na svobodu. Rozumíš?" Lexac otupěle kývl a z rozervaných rtů mu kapala krev.

"Byl jsi s nimi, když došlo ke zločinu?"

"Ano."

"Zúčastnil ses ho?"

"Ano."

"Znal jsi toho mrtvého?"

"Ano. Byl to sok mého otce."

"Také chtěl získat práva na olejovanou látku?"

"Ano."

"Takže vražda byla spáchána z hamižnosti? Ke znásilnění poté došlo jen náhodou?"

"Ano. Je mi to líto. Je mi to líto."

Bratr Severák zvedl ruku. V dlani se mu znovu objevila krysa a druid se k vězni otočil zády.

Dopředu popošel Dlouhý laird. "Dnes v noci za tebou přijde bratr Severák. Zapiše tvůj výčet zločinů. Tento výčet pošleme tvému otci spolu s mým, a v něm popíšu, jak jsi zemřel." Strážní přistoupili blíž a uchopili vězně za ruce. Lexac se žalostně rozplakal. Lidé, stále ještě ohromení druidovým kouzlem, mlčeli, když strážní vězně odváděli pryč. Bratr Severák odešel ze síně do jasněho světla venku. Krysa v jeho dlani se začala smršťovat, až opět byla tím, čím vždycky, kouskem černé srsti o velikosti dvou palců. Krev se objevila, když si Lexac v panice prokousl rty. Jen Dlouhý laird znal to tajemství, a ani on je docela nepochopil, když bratr Severák toto kouzlo použil poprvé.

"Všichni známe tvé schopnosti, bratře," řekl tehdy Dlouhý laird. "I kdybys nám jenom řekl, že dotyčný je vinen, popravili bychom ho."

"To není správné, příteli. Máš pravdu. V těchto záležitostech já pravdu poznám vždycky. Zlo ale může udeřit kdekoliv, ať se jedná o rolníka, lairda či druida. V příštích dnech - až já budu dávno mrtvý - může přijít jiný druid, lhář a podvodník. Bylo by nebezpečné ustanovit precedens, kdy může pouze jeho slovo přivodit smrt obviněného. Zatím můj malý Hledač pravdy zajišťuje, že provinilec se ke svému hříchu přízná sám."

V jasném slunečním světle za síní se bratr Severák zhluboka nadechl, aby si pročistil hlavu, a propustil svou moc. U srdce ho tížilo, protože odsouzený nebyl skrz naskrz zlý. Bylo v něm vlastně hodně dobra. Teď bude dobro, stejně jako zlo, odsouzeno ke kalným vodám rašeliniště.

Bratr Severák nečekal od večera, který stráví s vězněm, žádné potěšení.

...

Connavar opustil síň a vydal se k vysoké palisádě. Pevnost na kopci byla obklopena dřevěnou hradbou, vybudovanou z ostrých kůlů, vytvářející vysoko nad Starými Duby jakoby korunu. Connavar vyšel po dřevěných schůdcích na ochoz a zahleděl se na osadu dole. Na míli podél řeky se táhly stovky malých kulatých domků, východní kopce pak zdobily větší domy. Pevnost Dlouhého lairda byla působivá stavba, která, třikrát za posledních padesát let, odolala obléhání Mořských vlků. Kopec, na němž stála, měl srázná úbočí a útočníci, kteří se neměli kde krýt, byli vystaveni krupobití střel, jež na ně ze řad obránců jen pršely.

Connavar přešel po ochoze a zahleděl se k lesům na jihu. Hlavu měl plnou myšlenek na Arian. Jak se mohla vdát za jiného? Zvlášť po té vášnivé noci u potoka? Byl to ten nejdokonalejší čas jeho mladého života, cítil, že se jejich duše spojují způsobem tak podivuhodným, až byl jedinečný. Věřil, že nikdo jiný na světě nemůže poznat takové kouzlo, takový soulad. A ona ho přesto zradila.

Teď ta vášně, to zmučené sténání patřily Častovi. Cítil, jak v něm roste hněv, a představoval si, jak se Častovi do břicha zarývá jeho čepel a rve mu duši z těla. Okamžitě se začal cítit provinile. Častova vina to nebyla. On ji nenutil, aby si ho vzala. Udělala to dobrovolně, zatímco Conn ležel blízce smrti. Všechno to bylo tak matoucí. Tvrdila, že ho miluje. A byla to strašlivá lež. Proč to tedy říkala? Co tím chtěla získat?

Zaslechl za sebou vrzání na schůdcích vedoucích na ochoz, otočil se a viděl, jak nahoru vystupuje bratr Severák. Muž byl mohutně stavěný, vypadal jako bojovník, což Connarovi jaksi neladilo s po kolena dlouhým bílým druidským hábitem, který měl na sobě. Ještě nikdy neviděl nikoho, kdo by méně vypadal jako kněz. Když se druid přiblížil, Conn pod jeho černým plnovousem spatřil jizvu podobnou té, kterou měl sám.

"Bojoval jsem ve třech bitvách," prohodil bratr Severák a dotkl se své jizvy. "To ale bylo předtím, než jsem uslyšel volání."

"Umiš číst v myslích," řekl Conn, náhle znejistělý.

"Ano, ale to by bylo nezdvořilé. Jenom jsem si všiml, kam civíš." Bratr Severák došel k hradbě a zadíval se do krajiny. "Odsud je to krása, stojíme vysoko nad starostmi světa. Podívej se na jejich domy. Nevypadají klidně a stejně? A přesto každý ten dům hostí klubko emocí - lásku, chtíč, hněv, hamižnost, soucit, starostlivost, sobectví. Vyhledka je možná nádherná, ale není skutečná."

"Kde máš svou krysu?" zeptal se Conn.

"Vidím, že tě moje filozofie nezajímá," podotkl bratr Severák s žalostným úsměvem. "Co tě zajímá, Connavare?"

Conn pokrčil rameny. Nechtěl se s tímhle mužem bavit o kouzlech. A o emoce zuřící v malých kulatých domech dole

se ani v nejmenším nestaral. Druid tu však mlčky stál a čekal na odpověď. "Lidé z Kamene," prohodil Conn nakonec. "Ti mě zajímají."

"Jsou to naši budoucí nepřátelé," podotkl bratr Severák.

Conna to překvapilo. "Měl jsi vidění?"

"Já nepotřebuji vidění, Connavare. Když opadá listí ze stromů, vím, že se blíží zima. Za mořem tihle lidé zavraždili spoustu druidů. Jsou to hladovci a jejich ctižádost nezná hranic. Proto jsi žádal o svolení přeplavit se za moře? Abys studoval tyhle válečné štváče?"

"Ano."

"A co přesně budeš studovat?"

Odpověď byla až příliš nasnadě. "Jejich vojska a jak bojují."

"To bude začátek. Ale abys je porazil, musíš taky zjistit, proč bojují."

Conn byl stále podrážděnější. "A co na tom záleží?" vyštěkl. Bratr Severák se odmlčel. Zavřel oči a Conn, jen na chvíličku, cítil, jak se mu o tvář otírá studený větřík. Pociťl klid, který pohltil hněv, jež cítil nad Arianinou zradou.

"Můžeme si promluvit teď?" zeptal se bratr Severák.

"Tys na mě seslal kouzlo?" opáčil Conn.

"Ne na tebe. Kolem tebe. Je to pomíjivé. Zeptal bych se tě, co ti dělá starosti, ale obávám se, že by taková otázka jen přivolala zpátky tvůj hněv. Jsi silný mladý muž, Connavare, ale musíš své myslí ukázat stejné odhodlání, jaké dáváš svému tělu. Nechci tě ale poučovat." Usmál se. "Rád bych však věděl, jak ses dostal k čepeli Seidhe." Normálně by Connavar řekl - jako to obvykle činil - že je to dárek od Banouina. Cítil však rozpaky nad svým předešlým hrubým chováním a uvědomoval si, že je v přítomnosti muže, který dokáže odhalit lež, a tak řekl pravdu. O svém odhodlání vyhledat pomoc v záležitosti rozchodu rodičů a o kolouchovi, kterého našel v ostružině. Bratr Severák pozorně poslouchal. Když Conn domluvil, druid se tvářil zmateně.

"Takže - kromě toho koloucha - jsi žádného Seidhe neviděl, ani jsi s žádným nemluvil?"

"Ne."

"Jak zvláštní jsou. Ale věz, mladý muži, oni mají vlastní cíle. Viděli v tobě něco, z čeho by mohli mít prospěch. Dary od Seidhe nejsou zadarmo."

"Co jsou Seidhe?" vyzvídal Conn.

Teď pokrčil rameny bratr Severák. "Nemohl bych začít s vysvětlováním jejich původu. Někteří lidé věří, že jsou to duše velkých hrdinů, žijící navěky ve světě, jako je ten náš. Jiní v nich vidí demony nebo bohy. Neznám všechny odpovědi. Víم však, že jsou pro zemi životně důležité."

"A jak?"

Bratr Severák se pousmál. "Musel by ses stát druidem a přijmout všechny naše přísahy, aby ses dozvěděl tohle tajemství. Mělo by ti ale stačit vědomí, že je to podivínská rasa, často se chovají zlomyslně. A jsou staří, starší než měsíc a oceány."

"Už ses s některým setkal?" chtěl vědět Conn.

"Jenom jednou a její jméno my nevyslovujeme," odpověděl druid.

"Aha," řekl Conn. "Taky jsem se s ní potkal. To ona poslala medvěda, aby mě zabil. A když jsem bojoval s těmi vrahy, přišla za mnou a nabídla mi dar. Nevzal jsem si ho."

"Odmítnout bylo moudré."

"Kdybych byl opravdu moudrý, byl bych odmítl už poprvé a medvěd by mě nepotrhal a nestál by mě mou lásku."

"Tvou lásku?" vypytoval se druid.

Conn sám sebe překvapil, protože mu to vyklouzlo dřív, než se stačil zarazit. A v té chvíli si uvědomil, že si o Arian potřebuje s někým promluvit. Pomalu druidovi vypověděl, celý příběh. Bratr Severák mlčky naslouchal, a když Conn domluvil, stál tam ztracen v myšlenkách. Nakonec se k mládenci otočil a promluvil smutným hlasem. "Její zrada se musela zarýt hloub než medvědí drápy," poznamenal.

"Jo, to je pravda. Proč to udělala?"

"Já ji neznám, Connavare, takže její důvody můžu jenom hádat. Dostal jsi surovou lekci. To, že cítíme velkou lásku, ještě neznamená, že je opětována. Pro tebe to byl podivuhodný - téměř posvátný - okamžik. Pro ni to - nejspíš - bylo jen potěšení. Nebo potřeba. Ruathain mi vloni vykládal, že jsi k vodopádům nosil zmračeného chlapce a učil jsi ho plavat. Pro Riamfadu byl dar, který jsi mu dal, větší než hora zlata. Pro něj znamenalo plavání svobodu a radost, jakou předtím ještě nikdy nezakusil. Pro tebe je plavání osvěžující a příjemné rozptýlení. Chápeš, kam tím mířím? Pro cizího člověka tu jsou jenom dva chlapci, kteří se baví. Skutečnost je však úplně jiná."

Conn se zhluboka nadechl a povzdechl si. "Chceš říct, že s Arian jsem jako Riamfada."

"Víc, než si zřejmě i teď uvědomuješ," řekl bratr Severák. "Teď už o tom nebudeme mluvit. Ona se vdala za jiného a zmizela z tvého života."

"Pochybuju, že mi někdy úplně zmizí ze života," poznamenal smutně Conn.

"Doufám, že se mylíš."

Pod nimi se otevřely dveře síně a lidé se začali rozcházet, mířili k bráně a točité stezce vedoucí do osady pod kopcem. "Už by ses měl vrátit," podotkl bratr Severák. "Nebylo by zdvořilé nechat lairda čekat."

Conn napřáhl ruku. "Děkuju, pane. A omlouvám se za to, jak jsem se předtím choval." Bratr Severák se zazubil a stiskl nabízenou ruku. "Nemusíš se omlouvat. Teď běž a vyber si meč a koníka."

•••

Smrt zimy a příslib nového jara byly pro Riganty časem oslav a svátek beltine byl vždycky radostnou událostí. Dívky ze Tří Potoků a okolních osad se oblékly do svých nejlepších šatů a vlasy si ozdobily zelenými lístky a květinami.

Mladí muži, do pasu obnažení, si mazali tváře a trup modrým borytem a účastnili se tancování kolem ohně, závodů v běhu a zápasů ve volném stylu. Za soumraku se lidé scházeli uprostřed osady, kde se chytli za ruce a tancovali kolem Nejstaršího stromu, než vytvořili dlouhý průvod s pochodněmi, který obešel všechny domy, překročil tři potoky a vrátil se k hodovním stolům.

Banouin výjev pozoroval s láskou i závistí. To, jak si byli Riganti blízcí, jak se snadno dotýkali navzájem, jejich zřejmá radost ze společnosti ostatních, bylo příjemné na pohled, nicméně to byla radost, kterou nedokázal sdílet. Nejenom proto, že byl cizinec, i když to s tím souviselo. Spíš proto, že byl samotář, družení neměl zrovna v lásce. Chápal potřebu jednoty ducha. Tihle lidé záviseli jeden na druhém. Úspěch či neúspěch jednotlivce se odrážely na komunitě jako celku. Avšak Banouin byl jiný. Měl lidi docela rád jako jednotlivce, ale takové shromáždění v něm vyvolávalo pocit odloučení a osamělost.

Na druhé straně hodovní louky zahlédl Connavara. Popíjel a smál se s přáteli, mezi nimiž byl i mrzák Riamfada. Banouin dokonce i na tu dálku viděl strašlivé jizvy na Connavarově těle. Zachvěl se. Nazývat jeho přežití zázrakem by zřejmě bylo podceňování. Napravo si Ruathain vykládal s ovdovělou Pelain. Její manžel, tlustý pekař, se před šesti dny zhroutil a zemřel. Vorna řikala, že mu vypovědělo srdce. Pelain nevypadala, že je bez sebe žalem, a Banouin si s pobavením všiml, že se očividně snaží udělat dojem na Ruathaina. Neustále si prsty projížděla tmavé vlasy, oči mu upírala do tváře a točila se před ním. Banouin pohlédl doleva, kde Merie rozprávěla s Vornou a černobradým druidem, bratrem Severákem. Merie se co chvíli s bezvýraznou tváří podívala na Ruathaina. Banouin měl dojem, že v jejich očích vidí hněv.

Když se blížila půlnoc, Banouin mlčky seděl pod Nejstarším stromem, popíjel šestý pohár silného piva a pozoroval mladé tanečnický, otáčející se ve světle ohně. Přišla za ním bývalá čarodějka Vorna a přisedla si. V posledních několika týdnech přibrala na váze, díky čemuž vypadala mladší. Banouin si s překvapením uvědomil, že jej přitahuje. Zahledl se do svého piva. Je snad tak silné? přemítal.

"Netancuješ, nezpíváš," prohodila Vorna. "Jenom tu sedíš a díváš se."

"Mně to k radosti stačí," vysvětlil jí. "Miluju Riganty, lidi, jejich zvyky. Všecko."

"Já taky." Hudba utichla, když se šli dudáci taky občerstvit.

"Všiml jsem si, že netancuješ, Vorno. Ani jsem tě neslyšel zpívat."

Usmála se, opřela se o obrovský strom a potom vzhledla skrze jeho větve k srpku měsíce na obloze. "Tančím v duchu a zpívám v srdci."

"Vypadáš šťastná."

"Veselá," opravila ho. "Vypila jsem hodně vína. Ale ano, šťastná jsem taky. Je tu jaro a moji lidé přežili zimu."

"Je toho víc," podotkl a zvedl trochu hlas, jak se znovu ozvala hudba k tanci.

Vorna se na něj usmála. "Ano, je toho víc. Poprvé se cítím skutečně živá. Srdce mám otevřené. V kouzlech je velická síla a lze tak získat ohromné znalosti. Přesto mě kouzla oddělovala od lidí. Jistým způsobem mě oddělovala ode mne samé. Teď se cítím celá. Úplná. Chápeš to?"

"Ne, ale jsem šťastný za tebe."

"Zatančíš si se mnou, Cizinče?"

"Myslím, že ano," řekl. Opatrně postavil hrnek na zem a zvedl se na nohy. Chvilí se pod ním země kymácela, pak ji vzal za ruku a společně se připojili k ostatním tanečnickům pod široou oblohou.

Nebyl tak opilý, jak se obával, a zjistil, že se pohybuje dokonale do rytmu, otáčí se a skáče, přitahován stále hlouběji do středu radosti, která plnila Riganty. Byla to opojná, silná zkušenost a Banouin ztratil veškerý pojem o čase. Nakonec ho Vorna vzala za loket a odvedla ho pryč.

Banouin se ocitl na prahu vlastního domu. Nebyl tu zámek, jen závora, kterou zvedl, a dveře otevřel. Vešel do domu a pozval dál i Vornu. Ta zůstala váhavě stát ve dveřích.

"Snad bych neměla chodit dál," podotkla.

"Snad bys ale měla," řekl s něžným úsměvem. "Už je to dávno, co můj dům poctila svou přítomností žena."

"Od smrti tvé ženy," řekla. Při té bolestné vzpomínce sebou trhl. Vorna přistoupila blíž.

"Mrzí mě to, Cizinče. Když jsem měla moc, věděla jsem hodně věcí."

Vzal ji za ruku a políbil. "Nemusí tě to mrzet. Byla to skvělá, úžasná žena. Měl bych na ni myslet častěji. Ale je to vždycky tak bolestné."

Chvilí stáli mlčky a těšili se z blízkosti toho druhého. "Já ještě nikdy nebyla s mužem," prohodila Vorna. Banouin se jí podíval do tmavých očí a spatřil v nich strach a samotu.

"Je to jenom jiný druh tance," řekl tiše. "Zatančíš si se mnou, Vorno?"

"Myslím, že ano," odpověděla.

...

Na slavnosti se zatím Riamfadovi chtělo spát. Nemohl pít víno. Pálilo ho z něj v prsou jako malý oheň a on se neodvažoval pít pivo ze strachu, že se pomočí. Po celou slavnost jen mlčky seděl, díval se, jak se jeho kamarádi baví, a velice se z toho těšil. Opřel se o desky ve tvaru V, které pro něj zatloukli do trávy, aby nespádl, a zvedl si přes ramena těžkou pokrývku. Byla to noc plná radosti. Govannan tancoval s pannou z osady vzdálené třicet mil na jih. Několikrát si zakopl o vlastní nohu, ona se však tvářila, že to nevidí. Connavar netančil a Riamfada si všiml, že pozoruje Arian na druhé straně hranice. Ona tancovala s několika muži, ke značné zlosti jejího nového manžela Časty, jenž seděl zachmuřeně opodál. Dál napravo viděl Riamfada Braefara. Chlapec si ošetřoval malou spáleninu na noze, kterou si způsobil, když se snažil přeskočit ohnivou jámu spolu s ostatními, vyššími a silnějšími chlapci. Nedoskočil, spadl do jámy a kolenem se opřel o žhavé uhlíky. Nyní seděl vedle svého nejmladšího bratra, desetiletého Bendegit Braná, který spal stulený u prošeďivé staré feny Caval.

Riamfada zívł a začal hledat otce. Gariapha seděl na lavici s Dlouhým lairdem. Oba popíjeli a směli se. Riamfada si k hubeným ramenům přitáhl plášť. Hrudí mu projela bolestivá křeč a on zachrčel. Neměl si na hovězí přidávat Banouinovo koření.

Zašel za ním Connavar a přisedl si vedle něj. "Jak se ti vede, rybičko?" otázal se.

"Bavím se. Ale jsem už hodně unavený."

"Odnesu tě domů."

"Ne, ještě ne," odmítl Riamfada. "Je to nádherná noc. Díval jsem se, jak lidi tancují s pochodněmi. Všichni jsou tak šťastní."

"A ty, jsi taky šťastný, kamaráde?" zeptal se Conn.

"Příští týden začne plavání," řekl Riamfada s úsměvem. "Těšil jsem se na to celou zimu." Náhle zakašlal a jeho vyhublé tělo se přitom otřásalo. Conn se k němu naklonil, podepřel ho a zlehka ho poplácal po zádech. Kašel ustal.

"Jak se vrátíme k vodopádům, zase budu silný," tvrdil. "Budu tady jen chvíli," sdělil mu Conn. "Odjíždím na jih s Banouinem. Ale Govannan tě tam vezme aspoň dvakrát týdně."

"Slyšel jsem, že odjíždíš." Riamfada se zadíval k hodovní tabuli. O stůl byl opřený Connův nový meč, na bronzovém jílcí se mihotalo světlo ohně. "Ukážeš mně dar Dlouhého lairda?" požádal. Conn došel ke stolu, vzal zbraň a donesl ji zpátky, kde ji položil Riamfadovi do klína. Riamfada s obtížemi zvedl zbraň za čepel a záštitu a dal si ji k očím. Potom ji pustil. "Nepoznám, jestli je to dobré železo," pravil. "Ne v tomhle světě. Ale jilec je neohrabaně udělaný, takže asi moc dobré nebude. Jednou ti udělám zvláštní meč s jílcem přesně pro tvou ruku. Bude to skvostná zbraň."

"O tom nepochybuju," řekl Conn. V té chvíli na něj zavolal Govannan a vybízel Conna, aby se připojil k novému tanci. Conn se podíval na Riamfadu. "Mám tě odnést domů?"

"Za chvíličku. Běž. Tancuj. Já si odpočinu tady."

Conn se zabubil a rozběhl se k ohni, kde se brzy otáčel a skákal přes oheň na melodii dud. Meč Riamfadu tížil a on se ho snažil odstrčit. Při tom mu hrudí projela další pronikavá bolest. Zachrčel a dopadl na desky. Snažil se sledovat tanečníky, ale obraz bledl a rozmazával se. Už nerozeznal jednotlivé postavy a hudba jako by se vzdalovala, jako by pištcí odtančili do dálky. Musím být unavenější, než jsem si myslel, usoudil.

Jeho pozornost upoutala jasná světla. Připlouvala vzduchem směrem k němu. Byla tři. Jaká je to krása, říkal si. Byla hlavně zlatá, ale probleskovala tu i modrá a karminová. Světla zablikala před ním a rozesadila se do trávy kolem něj. Riamfada se k nim snažil natáhnout ruku, ale zjistil, že se nedokáže pohnout. Zvláštní, ani mu to nedělalo starosti. Byl klidný. Světla doplula k němu a on zaslechl šepot.

"Pojď s námi. Poznej radost."

V té chvíli měl vidění dílny, kde bylo možné každý druh kovu tvarovat pouze rukou, bez výhně nebo kladiva. Spatřil předměty neuvěřitelné krásy, mezi nimi růži vytepanou ze zlata a stříbra a tak dokonalou, že se její zlaté okvětní plátky otevíraly jako u skutečné květiny. "Rád bych tady pracoval," řekl.

"To ti také nabízíme, člověčí dítě. Pojď s námi!"

"Nechci opustit přátele," namítl Riamfada, přestože cítil silnou touhu.

"To už jsi udělal."

A on věděl, že je to pravda, protože teď necítil svoje tělo ani tlukot srdce, slabý a nepravidelný ve vyhublé hrudi.

"Vstávej, Riamfado. Pojď s námi." Jeho ruky se dotkla ruka lehká jako motýlí křídlo, zvedla ho - a on stál. Nepocíťoval sebedešší bolest. Pomalu, obklopený zlatým světlem, se pohyboval, neviděn mezi tanečníky. Tady křepčil Conn, ruku v ruce s Gwydií, a Govannan tleskal do rytmu. A támhle byl Riamfadův otec Gariapha, objímal se s manželkou a líbal ji na tvář. Riamfada se ohlédl a uviděl drobné, křehké tělíčko vklíněné ve smrti mezi deskami. Potom se ještě jednou podíval na své přátele, naposledy se radoval z jejich štěstí.

"Miluji je," řekl.

"My víme."

Vzali ho za ruku a vedli ho k lesu Stromu přání. "Můžu utíkat?" zeptal se Riamfada.

Pustili mu ruce. Náhle pod bosýma nohama cítil trávu a noční větřík na prsou.

A Riamfada se rozběhl ke vzdáleným stromům.

...

V Banouinově domě otevřela Vorna oči. Tiše vyklouzla z postele a přistoupila k oknu. Viděla, jak k lesu Stromu přání letí světla. Sice ztratila svou moc, Seidhe však pořád dokázala vycítit a rozpoznat jejich kouzla. A rozeznala rozdíl mezi duchem Seidhe a lidskými dušemi. Přenesla pohled na vzdálená světla a snažila se zjistit, koho Seidhe odnesli. Nedokázala to. Poznala však, že člověk byl plný radosti.

"Na co se díváš?" zeptal se Banouin.

"Malý zázrak," sdělila mu, vrátila se do postele a vklouzla pod přikrývku. On ji objal a ona mu položila hlavu na rameno.

"Doufám, že ničeho nelituješ," zašeptal. "Protože já ne."

"Jak jsi starý, Cizinče?"

"Čtyřicet devět."

"Lituji jen, že jsem tohle neudělala před dvaceti lety." Prsty ji pohladil po černých a bílých vlasech.

"Obávám se, že sex není vždycky takhle dobrý," poznamenal Banouin.

"Dokaž to," řekla a otfela se mu stehnem o nohu.

Milovali se až do svítání a pak na několik hodin usnuli. Banouin se probudil první, rozfoukal oheň v obývací místnosti a uvařil ke snídani horkou ovesnou kaši slazenou medem a čaj ze sušeného bezového květu. Zanesl čaj Vorně a něžně ji probudil. Pak ji nechal se obléknout.

Přišla za ním a v družném tichu se najedli. "Jak dlouho budeš pryč?" zeptala se.

"Čtyři pět měsíců. Budu ti chybět?"

"Myslím, že budeš," přiznala.

"To je dobře," řekl jí s úsměvem.

Vorna se odmlčela a pomalu upíjela čaj. "Nač myslíš?" chtěl vědět.

Vorna vzhledla. "Myslela jsem na tebe a tvou geasu."

Banouin se usmál. "Úžasní lidé jsou tihle Riganti, ale trpí několika podivnými zvyky. Čím to, že každý horal je nucený nést takovou kletbu? Mně to připadá jako nesmysl."

"Geasa není kletba," vysvětlovala, "je to ochranná věštba. Vesnická vědma nebo svatá žena nebo občas druid vloží ruce na novorozeně a pokouší se o vidění. Hledají bod zlomu v budoucnosti dítěte. Většinou geasa nevěští smrt. Ukazuje na oblast, kde člověka čeká úspěch nebo bohatství. Před osmnácti lety jsem vložila geasu na malou holčičku. Ta říkala, že pokud uvidí třínohou lišku, má ji sledovat. Vloni uviděla lišku, co měla jenom tři nohy, a vydala se za svou geasou. U potoka pak našla mladého muže. Patřil k Pannonům a cestoval se svým strýcem. V té chvíli se do ní zamiloval a o svátku samain se vzali."

"No, na to, abys byla u mého narození, jsi moc mladá, paní. A já jsem příliš starý, abych si dělal starosti s pověrami." Náhle se zazubil. "Stejně mi ale prozrad' mou geasu - jestli ji znáš."

"Znám ji, Banouine. Vycítila jsem ji hned prvního dne, kdy jsem tě spatřila. Až uvidíš lva s krvavýma očima, nepij víno."

Banouin se rozesmál. "Myslel bych si, že na to, abych uviděl takové zvíře, bych musel vína vypít až moc."

"Poznáš, až ta chvíle přijde, Banouine. Měj se na pozoru. Nechci tě teď ztratit. Slib mi, že si moje slova zapamatuješ."

"Zapamatuju - a ty mě neztratíš," řekl. "Jaká je Connarova geasa,"

"Zemře v den, kdy zabije psa, který ho pokouše."

"Tak to bych měl dohlédnout na to, aby se psům vyhýbal," podotkl Banouin. "Vysvětlí mi ale tohle. Když člověk neporuší svou geasu, žije pak věčně?"

"Ne."

"Dobrá, tak ještě jedna otázka: Nic mě nemůže zabít, dokud neuvidím lva s krvavýma očima?"

"Ne," odpověděla s úsměvem. "Občas - i když ne často - člověk zemře dřív, než přijde jeho chvíle. Náhodně vystřelený šíp, pád z koně, mor nebo horečka. Jisté je jedině to, že když porušíš svou geasu, zemřeš ten den."

"Chápu. Takže s geasou a deseti stříbrňáky si můžu koupit koníka."

"Vždycky je lepší nevysmívat se něčemu, čemu nerozumíš," řekla mu vážně. Banouin byl okamžitě zkroušený. "Moc mě mrzí, jestli to znělo jako výsměch. Je mi lehké u srdce a cítím se skvěle. Slibuji ti ale, že nikdy nebudu ohrožovat nos nad rigantskými zvyky. Miluji tvůj lid i jejich kulturu. Mluvil jsem ale o geasách s Ruathainem, a on mi řekl svou: Nebuď královým štítem. Smál se tomu, protože Riganti žádné krále nemají."

"Ruathain mě tentokrát až tolik nezajímá," sdělila mu. "Jemu jsem nevěstila. Slibuješ, že na toho lva nezapomeneš?"

Banouin si položil ruku na srdce. "Slibuji," řekl. Natáhl se a uchopil ji za ruku. "A zůstaneš teď se mnou tady, dokud příští týden neodjedu?"

"To by v osadě vyvolalo spoustu řečí."

"Mohli bychom spolu obejít strom," podotkl tiše, stále ji drže za ruku. Slova visela ve vzduchu.

"Svatba není závazek, který by měl člověk skládat s lehkým srdcem" napomenula jej.

"Ne, to by neměl."

"Tak mi řekni, proč bych to měla dělat," šeptla.

"Jsou k tomu potřeba slova?" otázal se, přistoupil blíž a pohládl ji po tváři.

"K tomu jsou vždycky potřeba slova, Cizinče."

Políbil ji na tvář a pak se jí lehce otřel rty o ucho. "Miluji tě," řekl jí.

"Já tebe taky," odpověděla. "Projdeme se kolem stromu."

7

Zvedal se vítr a vlny s ostrými hřbety si malou lodí pohazovaly sem a tam. Connavar svíral zábradlí a toužebně se ohlížel ke křídovým útesům. Nad lodí kroužilo hejno racků a vzduch byl plný jejich pronikavých skřeků. Conn vzhledl, myšlenky měl plné jedu. Křik racků mu šel na nervy. Paluba se mu pod nohama prudce pohnula a on sevřel zábradlí ještě pevněji. Obrátil se mu žaludek. Kolem něj prošel pomalým krokem jeden z námořníků a zazubil se. Conn zatoužil vrazit mu pěst do obličeje, jenomže to by znamenalo, že by se musel pustit zábradlí.

Po jeho boku se objevil Banouin. Drobný kupec měl na sobě těžký plášť z ovčiny a přinášel bochník chleba. Kousek utrl a nabídl jej Connovi. Mládenec zavrtěl hlavou.

"Radši to sněz. Jinak budeš za chvíli zvracet přes zábradlí," radil mu Banouin. Conn chleba váhavě přijal a ukousl si. Chutnal jako popel a žluč. Pomalu žvýkal a polkl. Bílé útesy se zmenšovaly a rackové se otočili a zamířili zpátky k pevnině. Conn toužil mít křídla, aby se k nim mohl připojit. "Jez dál," přikazoval Banouin. Conn dojedl a s překvapením zjistil, že se mu žaludek uklidnil. Vzhledl k obloze. Měla barvu železa a v dálce zahlédl bouřková mračka.

"Za jak dlouho dorazíme do Goriasy?" zeptal se.

"Za čtyři... pět hodin." Conn se zachvěl. Banouin došel k místu, kde na palubě stálo spoutaných dvacet soumarů a také dva jezdecktí koníci, a odvázal od sedla Connův světle modrý plášť. Vrátil se k mladíkovi a přehodil mu jej přes ramena. Conn se vděčně usmál a připjal si jej sponou s kolouchem v ostružině, kterou mu vyrobil Riamfada. Za nimi

Connův ocelově šedý valach zaržál strachem, jak se loď znovu zhoupala. Connavar se pustil zábradlí, doklopýtal k místu, kde byl koník uvázan, a pohládl ho po dlouhém nose. "Jsi stejný jako já," šeptal mu Conn. "Ani jeden z nás ještě nikdy nebyl na lodi a ani jednomu se to nelíbí." Když valach ucítil uklidňující dotek svého jezdce, utišil se. Conn ho poplácal po krku a zašel k místu, kde se na palubě Banouin mezitím usadil v závětrí. Conn si k němu přisedl.

"Bude v Goriase vojsko z Kamene?" zeptal se.

"Ne. Ještě nepostoupili do zemí Ostrů ani Gathů. Poslední válku vedli proti Aidduiům asi osmdesát mil na východ.

Generál Jasaray tam vybojoval dvě významná vítězství. Teď bude zabezpečovat získané území. Nečekám, že by válka s Gathy vypukla dřív než za dva roky, možná za tři. Ne, myslím si, že příští kmen, který bude čelit kamenickým Pantherům, budou Perdiové. Jasaray nejspíš plánoval perdijskou válku, ještě než vytáhl proti Aidduiům."

"Co plánoval?" chtěl vědět Conn.

Banouin se usmál. "Válka je pro Riganty jako letní bouře, rychlá, zuřivá a krátká. Ne tak pro lidi z Kamene. Ti chtějí dobýt a udržet si území, které získají. Co je pro generála nejdůležitější problém?"

"Asi odvážní bojovníci," odpověděl Connavar bez zaváhání.

"Ne," odmítl Banouin, "je to jídlo a píce. Nezáleží na tom, jak odvážné máš vojáky, když hladovějí. Vojsko o síle dvacet tisíc mužů potřebuje nesmírné množství obilí, sušeného ovoce a masa. A to každý den. Pět tisíc koní potřebuje stovky jiter pastvin. Každý den. Až Jasaray vytáhne na nepřátelské území, bude potřebovat zásoby. Proto si teď bude předcházet různé kmenové náčelníky - mezi nimi i gathské - kteří jsou nepřáteli Perdiů. Ti pak budou zásobovat jeho vojsko na pochodu."

Začal padat lehký déšť. Banouin došel ke koníkům a odvázel plachtu, kterou zanesl k zábradlí. Roztáhl ji a zvedl nad hlavu. Connavar chytil druhý konec a společně seděli pod plachtou, mezitímco déšť sílil. Bušení dešťových kapek do plachty znemožňovalo rozhovor, a tak oba seděli mlčky, ztraceni každý ve vlastních myšlenkách.

Connavar myslel na Riamfadu a, nikoliv poprvé, uvažoval o tom, jestli by byl chromý mládenec ještě naživu, kdyby jej byl odnesl domů, když si poprvé postěžoval na únavu. Nemohl si být jistý a vina nad ním visela jako tmavý plášť.

Pohřbili Riamfadu na kraji lesa Stromu přání, což bylo velmi neobvyklé, ale Vorna trvala na tom, že hrob je na tom správném místě. Seděla mlčky s Gariaphou a Wioccou, mimo doslech ostatních truchlících, a probírali to. Riamfadovy rodiče zřejmě Vornina slova uklidnila. Riamfadu, jeho křehké tělo zabalené v pokrývkách, přivezli k lesu na dvoukoláku. Zde Gariapha, Connavar a Govannan vykopali hluboký hrob. Vorna pronesla krátkou řeč, poručila Riamfadova ducha bohům, pak truchlící zalili hrob vínem, zakryli ho drny a vrátili se do osady.

Cestou zpátky se ke Connovi připojil Govannan. "Lituješ, žeš ho zachránil?" zeptal se. Conna jeho otázka ohromila.

"Co tím myslíš?"

"Podívej, cos vytrpěl. A jemu to přineslo jen pár týdnů života. Stálo to za to?"

"Co myslíš ty?"

Govannan pokrčil rameny. "Nechápej mě špatně, Conne. Už teď mi schází. A jeho smrt mnou otřásla. To jenom... Já nevím. Všechno to vypadá tak bezvýznamné. Žil celý život s bolestí, nemohl chodit, nemohl dokonce ovládat ani svůj měchýř a konečník. Teď je mrtvý, bylo mu sedmáct. Je to tak... nespravedlivé."

Připojila se k nim Vorna, jež šla za nimi. "Nemůžeš Riamfadův lidský život posoudit. Nežil jsi ho. Zemřel šťastný. To se poštěstí málokomu. Věř mi."

"Proč říkáš lidský život?" chtěl vědět Conn.

"Viděla jsem ho běžet po louce," odpověděla Vorna, ale když se jí Conn vyptával dál, položila si prst na rty.

"Všechny věci mají svůj vlastní čas," řekla. "Ještě si o tom promluvíme." Odešla k místu, kde na úpatí kopce čekal Banouin.

"Věřil bys tomu?" zašeptal Govannan. "Vorna a vdaná!"

"Jsem rád kvůli ní," řekl Conn. "A kvůli Banouinovi taky. Byl sám tak dlouho."

V den, kdy odjížděli, Vorna Banouina na veřejnosti objala a darovala mu bronzovou sponu k plášti se zasazeným modrým opálem. "V téhle sponě je kouzlo," řekla tiše. "Najde si cestu zpátky ke mně. Pořád ji měj u sebe."

"Budu," slíbil a strčil sponu do sedlové brašny.

Cesta na jih jim zabrala skoro dva měsíce. Překročili území mnoha klanů, navštívili desítky osad. Banouin v mnoha z nich obchodoval, nakupoval sukno, šperky a zdobené dýky i lovecké tesáky. Než dorazili na pobřeží, původních jedenáct soumarů bylo těžce naložených a Banouin si najal devět dalších. Při jízdě Banouin Connavarovi přes den ukazoval významné mezníky a při několika příležitostech Conna vybídl, aby se podíval za sebe. "Asi by tě překvapilo, jak bude krajina vypadat při cestě zpátky jinak, až opadá listí nebo když se rozvodní řeky. Vždy se ohlížej zpátky a vryj si do paměti proměny krajiny." Poučoval Conna o různých kmenech, o jejich víře a zákonech. Jen zřídka kdy však mluvil o Vorně. Conna napadlo, zda snad kupec lituje toho, že se oženil.

Poslední noci, když se utábořili v lesíku nad křídovými útesy, se o tom zmínil. Banouin se usmál. "Litovat? Ničeho nelituji, Conne. Žil jsem sám už moc dlouho."

"Rozhodl ses pro svatbu nějak moc rychle," poukázal Conn.

"Jo, to je pravda. Jsem opatrný člověk. Možná až příliš opatrný. Ale tu noc o slavnosti ve mně Vorna probudila touhu po radosti, na niž jsem už zapomněl. Tohle bude moje poslední cesta, Conne. Rozhodl jsem se, že se usadím a prožiji zbytek svých dnů mezi Riganty."

"Co budeš dělat?"

"Dělat? Budu učit a budu se učit. Ohó, pořád budu obchodovat, ale už žádné dlouhé cesty. Budu chodit po horách s Vornou. Ona mě může poučit o bylinkách a rigantských tradicích."

"Nebude ti cestování chybět?"

"Chybělo by mi - kdyby svět zůstal takový, jaký byl, když jsem s tím začal. Jenomže svět se mění, Conne. A ne, jak se

obávám, k lepšímu."

Příštího rána odvedli koníky dolů do přístavu. Connovi pokleslo srdce, když uviděl maličké lodě s plochými, otevřenými palubami a dvěma plachtami. Připadaly mu křehké, a když se zadíval na šedé, hrůzu nahánějící moře, měl neblahou předtuchu.

Ted' ji cítil ještě silněji, když tu tak seděl pod plachtou, kolem syčel déšť a nad ním vyl vítr. Bouře zuřila ještě tři hodiny, pak začala slábnout. Zadní palubu zalil jasný paprsek slunečního světla. Banouin odrhul plachtu a vstal. Conn se taky zvedl a vytřásl z plachty zbylé kapky. "Nemám rád lodě," prohlásil.

"Jestli znáš lepší způsob, jak se dostat přes moře, rád si ho poslechnu," prohodil Banouin a protáhl se. Zasténal. "Na sezení pod plachtou začínám být už moc starý. Dneska v noci si odpočineme v nádherné krčmě, kde mají úžasné jídlo, božskou zábavu a měkké postele. Bude to pro tebe ohromná zkušenost." Sáhl do váčku u pasu a vytáhl čtyři stříbrňáky, které podal Connovi.

"Nač je tohle?" "Mohly by ti být docela k užítku," řekl Banouin se širokým úsměvem. "Potěšení v Goriase není nikdy zadarmo."

•••

Goriasa byla pro Conna nepříjemným překvapením. Banouin mu tvrdil, že je to velká osada, a Conn si představoval vesnici tak asi dvakrát větší než Tři Potoky. Skutečnost byla úplně jiná. Goriasa bylo město, které obrovským, ošklivým půlměsícem obtáčelo chráněnou zátoku. K sobě se tiskly tisíce a tisíce dřevěných domů, skladišť, stájí a ohrad, oddělené jenom úzkými proužky rozblácené, ohavně páchnoucí země. Na několika místech bylo otevřené prostranství, přecpané stánky kupců a zaplněné lidmi.

Banouin a Conn se se svými zvířaty proplétali davem, až nakonec dorazili k vysokému skladišti. Vstříc jim vyšel prošeďivělý stařec s jedním uchem a přivítal je. Promluvil si s Banouinem a potom odvedl koníky do budovy. Banouin a Conn, nyní opěšalí, vyšli ven do tlačenice. Conn se necítil dobře. Jeho zkušenosti s větším množstvím lidí se omezovaly na svátky, kdy byli všichni šťastní anebo opilí, všude se lidé veselili a tancovali. Tady nebyl nikdo veselý. Všichni zřejmě spěchali a ve tvářích měli napětí. Nezdravili se navzájem, ani se nedívali jeden druhému do očí.

Banouin zahrnul doleva do úzké uličky a vybíral si cestu přes dřevěná prkna položená do bláta. Conn ho následoval a po chvíli se vynořili v širší, méně zalidněné ulici. "Vždycky tady není tolik lidí," vysvětloval Banouin. "Začíná obchodní sezóna a na Goriasu se vrhají tisíce kupců."

"Kam jdeme?"

"Do Poutnická síně. Musím mluvit s Garshonem. To je v Goriase nejstarší radní a vezme si ode mě - jak doufám - dvě třetiny zboží. Dál pojedeme jenom se šesti koníky."

Poutnická síň byla působivá stavba asi dvě stě stop dlouhá a šedesát široká, zbudovaná na severním okraji Goriasy. Byla celá ze dřeva, měla dvě poschodí a žádná okna, zato na každé straně víc než deset dveří. Byla to ta největší budova, jakou kdy Conn viděl. Připadala mu zároveň velkolepá i vrcholně ošklivá. Vnitřek byl rozdělen přepážkami. Vzadu vlevo byly stoly s lavicemi, u nichž seděli a popíjeli lidé. Uprostřed byl velký, pískový kruh obklopený sedadly v řadách nad sebou. Sedadla byla obsazená, a Conn viděl, jak po písku provádějí vysokého koně. Dražitel přijímal nabídky za zvíře. Conn se zastavil. Kůň byl kaštanový hřebec, přinejmenším šestnáct pěstí vysoký. Koníci Rigantů by vedle něj vypadali jako trpaslíci. Zaposlouchal se do dražby. Konec prodali za sto deset stříbrňáků. Ohromná suma! Banouin mu poklepal na ruku a Conn ho následoval kolem kruhu do další jídelny, stoly tu byly rozestavěné na vyvýšeném pódiu. Většina stolů byla obsazená, ale Banouin našel u západní stěny volný stůl a posadil se.

"Najíme se tady," pravil. "Jídlo tady nemá sobě rovna." Conn se rozhlédl kolem sebe, ale neviděl tu žádné ohně na vaření. Mezi stolovníky se pohybovalo několik žen sbírajících talíře. Jiné přicházely zvenčí a přinášely talíře naložené masem a zeleninou a hliněné džbány plné piva. Banouin zvedl ruku a upoutal pozornost jedné z dívek. Plavovlasá a štíhlá, protáhla se mezi stoly a zastavila se u nich. Banouin se jí zeptal, jaká je nabídka. Conn seděl mlčky, když vyjmenovávala různé pokrmy: pečená kachna, bažantí prsíčka, hovězí svíčková, kořeněná labuť, studená šunka, holubí paštika, volský jazyk, ovčí mozeček, slavičí jazyčky. Nabídka jídla se zdála být nekonečná. Banouin jim objednal oběma a dívka odešla. Conn ji sledoval pohledem.

"Je moc hezká," prohodil Banouin. Conn zrudl.

"Viděl jsi toho koně?" zeptal se Conn odhodlán změnit téma.

"Ano. Thassilský. Dobrá zvířata, rychlá a silná. Dobrá pro závody a špatná do války."

"Proč špatná?" vyzvídal Conn. "Jsou odvážní?"

"Říkal jsem ti, že jídlo je nejdůležitějším hlediskem válečného tažení. Pomysli na koně. Musí přežít jen na pastvě, a té občas není moc. Každý den se na nich jezdí, občas celé týdny. Thassilští koně potřebují oves, aby zůstali ve formě. Taky mají jemnou konstituci a jsou náchylní k chorobám plíc a červům."

"Musím se hodně učit," řekl Conn. "Ale naučím se."

Banouin se usmál. "Ano, máš bystrou hlavu."

Pivo dorazilo první a s ním bochník tmavého chleba posypaný mákem. Conn rozhodl, že mu chleba chutná, i když nebyl tak dobrý, jako pékával nebožtík Borga. Maso však bylo výtečné, pečené jehněčí s mátovou omáčkou s vinným octem. Conn polykal s chutí. Jako poslední chod byl koláč plněný jakýmsi červeným ovocem. Conn se zaklonil na židli. "Bylo to vynikající," řekl. "Jak jsi ostatně sliboval."

"V Goriase se dají najít mnohá potěšení," poznamenal Banouin. "Nesud' město jen podle toho, jak ošklivě vypadá navenek. Ted' musím jít za Garshonem. Ty se projdi po síni. Je tu mnoho komnat a hodně k vidění i k potěše. Sejdeme se za pár hodin u pískového kruhu." Zavolal si servírku, zaplatil jí, vstal a odešel. Dívka zůstala.

"Ty jsi tu nový?" zeptala se Conna.

"Ano. Přijeli jsme odpoledne. Na lodi."

Divka natáhla ruku a pohladila ho po tváři. "Jak jsi přišel k té jizvě?" zeptala se ho. Conn se vedle ní cítil neohrabaný.

"Medvědí drápy," řekl.

"Máš ještě další jizvy?" Ted' se k němu naklonila skutečně blízko.

"Ano."

"Ráda bych je viděla."

"Ty bys chtěla vidět jizvy?" opáčil ohromeně.

"Ráda bych viděla tvoje. Za hodinu tady končím. Mohl bys přijít do mého pokoje. Bude to to nejlepší, za cos kdy utratil stříbrník." Při zmínce o penězích se Conn uvolnil, neboť si vzpomněl na Eriathu. "Budu tam," slíbil.

Usmála se a odešla. Conn vstal a protáhl se, potom odešel k pískovému kruhu, kde chvíli sledoval obchod s koňmi. Thassilští koně byli úžasní, chování pro sílu a rychlost. Conn maně zauvažoval o zkřížení thassilského hřebce s rigantskými klisnami.

Dražba skončila a Conn vyšel ven do noci, sedl si na plot a zadíval se na město na břehu moře. V měsíčním světle už Goriasa nebyla ošklivá. Ve stovkách oken svítilo světlo luceren a ulice a chodníky byly osvětlené loučemi. Město zářilo a třpytilo se jako drahokamy vykládaný náhrdelník zavěšený kolem krku zálivu.

Conn slezl z ohrady a už se chtěl vrátit do budovy, když nalevo zachytil jakýsi pohyb. Do kopce k síni kráčel jakýsi muž. Byl vysoký, širokoplecí, s nakrátko zastříženými vlasy, které se mu v měsíčním světle leskly jako stříbro. Connavar ho pozoroval a přemýšlel, co ho na něm tak zaujalo. Muž se pohyboval sebejistě, krok měl pevný, chování ostrážité. Conn se usmál. Ten muž se pohyboval jako Ruathain, se stejným lehkým a nadutým půvabem. Náhle ze strany ulice vyskočily černé postavy. Měsíční světlo se odrazilo na čepeli. Chodec si nebezpečí všiml a otočil se. Prvního útočníka zasáhl pěstí a ten couvl, ale zaútočil druhý, vyzbrojený kyjem. Kyj zasáhl muže do obličeje a ten upadl na zem. Conn vytáhl nůž, zařval z plných plic a rozběhl se ke skupince.

Dva z nich vyrazili proti němu. Jeden měl nůž, druhý palici. Když se přiblížili, v čele byl ten muž s nožem. Connavar se otočil a kopl jej do kolena. Ozvalo se hlasité křupnutí, následované pronikavým řevem, když rváč upadl. Conn jej přeskočil, zvedl levačku, vykryl ránu palicí a pak vrazil seidheskou čepel útočnickovi hluboko do ramene. Muž zachrčel a couvl, pak se otočil a utekl pryč. Od ležícího chodce se zvedli další dva muži a utekli uličkou. Conn je nepronásledoval, místo toho přiklekl k oběti. Přes bílé vlasy nebyl muž příliš starý. Conn usoudil, že je mu něco přes dvacet. Na spánku měl bouli a z rozražené kůže tekla krev. Zvedl se na kolena, pak zaklel. Conn mu pomohl na nohy.

"Pojď, odvedu tě do síně," nabídl se Conn.

"Můžu jít sám, příteli," odvětil dlouhán. "Už jsem utrpěl horší rány než tohle." Zadíval se Connovi do zjizvené tváře.

"A ty očividně taky. Co to bylo, lev?"

"Medvěd."

"Máš štěstí, žes to přežil."

Conn se zasmál. "Ty taky. Víš, kdo byli ti nepřátelé?"

"Hned to zjistíme," prohlásil bělovlasý a došel k ležícímu útočnickovi s nožem, který stále sténal. Měl nohu zlomenou pod kolenem a ohnutou v nemožném úhlu.

Dlouhán si k němu klekl. "Kdo vás poslal?" zeptal se. Zraněný zaklel a plivl mu do obličeje.

"Nic ti neřeknu, Kameňáku."

"To máš nejspíš pravdu," opáčil dlouhán a nedbale zvedl útočnickův nůž.

Connavar v jeho chladných očích viděl odhodlání k vraždě. "Nezabíjej ho," řekl tiše.

Muž se chvíli vůbec nehýbal, pak se uvolnil. "Riskoval jsi kvůli mně život. Jak bych mohl odmítnout tvou žádost? No dobrá, zůstane naživu." Podíval se na ležícího. "Když tě tu necháme, vrátí se pro tebe tvoji kamarádi?"

"Ano," zavrčel muž.

"Dobrá. Tak to se rozloučíme." Hodil muži nůž do klína a odešel. Conn jej následoval.

"Nazval tě Kameňákem. Ty jsi z toho města?"

"Ano. Jmenuji se Valanus. Proč tě zajímá Kámen?"

"S přítelem tam jedeme. Chtěl bych se o něm dozvědět co nejvíc."

"Je to velké město, chlapče. Střed světa. Ted' myslím, že bych si měl nechat prohlédnout tu ránu." Zastavil se. "Tak mi řekni, komu dlužím svůj život?"

"Jsem Connavar."

"Gath? Ostro? Kdo?"

"Rigant."

"Aha, ano, kmeny za mořem. Už jsem o nich slyšel. Hrdí lidé, jak se povídá. Uctíváte stromy nebo tak něco."

"Ne, my neuctíváme stromy," sdělil mu Conn cestou k síni. "Uctíváme bohy vzduchu a vody a duchy země."

"Existuje jenom jediný bůh, Connavare. A On sídlí v Kameni." Valanus se ve dveřích do síně zastavil. "Tak mi pověz, Connavare, proč jsi mi zachránil život?"

"A proč ne?" opáčil Conn. Valanus se unaveně usmál.

"Na tuhle debatu mě moc bolí hlava. Jsem tvým dlužníkem, Rigante."

S tím se otočil a odešel do síně.

...

Garshon byl pomenší shrbený muž, blížící se šedesátce. Plešatý, jednooký, přes osleplé levé oko nosil pruh červené látky. Svalnaté paže mu zdobily zlaté náramky a na každém prstě se mu třpytily prsteny jasných barev. Oko měl světlé, nemilosrdně modré, a buď upřeně civěl, anebo se zlobně mračil. U Garshona neplatily žádné polovičatosti. Ani ted', ani dřív. Ne od toho strašlivého dne před čtyřiačtyřiceti lety v Dokánském lese, kdy mu vypálili pravé oko.

Lovil zrovna králíky, když kolem projížděl urozený pán s paní. Mladého Garshona krása pánovy ženy tak ohromila, že

zapomněl sklonit hlavu. Místo toho k ní vzhlížel. Později, když ho družiníci svazovali a připravovali oheň, tvrdila, že na ni mrkl.

Garshon trpěl ještě několik měsíců. Bolest byla hrozná. Uvolnila v něm však nesmírnou ctižádost, která hořela stejně jasně jako rozžhavená dýka, která mu zničila oko.

Dosáhnout pomsty mu trvalo šest let, čtyři měsíce a osm dní. Posbíral skupinku psanců, loupil po celém Dokánském hrabství, shromažďoval bohatství a získával moc, najímal další žoldnéře a zabijáky, až nakonec oblehl i město urozeného pána. Když město padlo, nechal pána vytáhnout nahého na náměstí. Tam ho Garshon vykleštil a potom ho pověsil. Paní shodil z vysokého útesu a s uspokojením se díval, jak se její tělo rozbíjí na skaliscích dole. Její děti prodal do otroctví.

Ostatní urození pánové utvořili spojenectví, které téměř zničilo jeho vojsko. Garshon unikl, uprchl na západ se třemi koniky a truhlou zlata, až nakonec dorazil do malého přístavu Goriasy.

O třicet osm let později ovládal město a obchodní stezky, vládl absolutní mocí a měl nesmírný vliv. Kmenoví králové a knížata ho žádali o radu a záštitu. Garshonovo slovo mělo váhu ještě o šest set mil dál. A on přesto nebyl spokojený.

Pravdou bylo, že nikdy nebyl úplně spokojený. V den, kdy zabil pána, vyvěkl jeho paní na vrchol útesu. "Proč to děláš?" křičela.

"Podívej se na moje oko, ty krávo. Jak se můžeš ptát?"

Ona na něj hleděla naprosto nic nechápajícím pohledem. A on v té chvíli poznal, že si vůbec nevzpomíná na to, jak mu zničila život. Když s řevem padala na smrt, Garshon cítil jen prázdnotu. V pomstě nebyla žádná radost.

A od té doby žádnou opravdovou radost nepoznal. Měl ji nechat naživu, přinutit ji, aby si vzpomněla, aby poznala, že její trest je otázkou spravedlnosti, ne pouhé msty. Pak by možná byla její smrt sladká.

"Vypadáš zamyšleně," poznamenal Banouin. Garshon se zhluboka nadechl a soustředil se na drobného kupce. Měl ho doopravdy rád, což bylo vzácné.

"Přemýšlel jsem o starých časech."

"Nebyly moc dobré," poznamenal Banouin.

Garshon se zazubil. "Jsi skoro stejně bystrý jako já." Přinutil se myslet na obchod a chvíli s Banouinem smlouval, nakonec učinil nabídku za kupcovy koniky. Když si potřásl rukama, uvědomil si Garshon, že cena je příliš vysoká, a vynadal si, že dovolil, aby ho minulost rozptýlila. "Chceš peníze ve zlatě?" zeptal se.

"Schovej je pro mě," požádal Banouin. "Vrátím se na podzim."

"Jsi velmi důvěřivý muž, Banouine," poznamenal Garshon. "Co jestli se nevrátíš?"

"Tak je dej Connaroví, cestuje se mnou. A než se zeptáš, tak kdybychom se nevrátili oba, pošli je mé ženě do Tří Potoků."

"Ty ses oženil? Blahopřeji, Banouine. Udělám, co říkáš. A děkuji ti, že věříš v mou poctivost."

Banouin se zešířil a zasmál. "Tvému slovu bych klidně svěřil i víc než jen peníze, Garshone."

Jednooký kupec byl dojat i na rozpacích. Vstal, rozloučil se s Banouinem a z malé kanceláře vyšel na úzkou chodbu a nahoru po schodech do svých komnat v horním poschodí Poutnické síně. Jeho host si hověl na široké pohovce s nohama nataženými na měkké látce. Garshon si všiml, že si sundal holínky, což bylo víc, než čekal.

"Slyšel jsem, že tě napadli," poznamenal Garshon a luskl prsty. Přiběhl komorník a do sklenice z modrého skla nalil červené víno. Garshon se napil.

"Myslel jsem, že jsem je ztratil," řekl Valanus. "Překvapili mě."

"A já myslel, že vy, kameničtí válečníci, jste nepřemožitelní."

"Nikdo není nepřemožitelný," podotkl Valanus, dal nohy na podlahu a posadil se zpříma. Trhl sebou, když mu za očima projela pronikavá bolest.

"Máš bouli o velikosti husího vajíčka. Možná máš i nakrápľou lebku." Garshon se zazubil, když to říkal, potom si přitáhl křeslo a posadil se naproti Valanovi. Zadíval se na otok. "Kdopak je ten tvůj zachránce?"

"Jeden mladý Rigant - ještě ne dost starý, aby věděl, že to nemá dělat." Garshon se na hosta upřeně podíval. Při zmínce o zachránci se Valanův výraz na okamžik změnil. Ta změna byla prchavá, ale Garshon ji zachytil. Co znamenala? Podráždění? Nejspíš. Ale i něco víc. "Získal jsi od toho, co přežil, nějaké informace?" otázal se kupec.

"Ne."

"Aha, takže jsi ho zabil?"

"Ne, nezabil. Connar mě požádal, abych ho ušetřil."

Garshon se zaklonil a usmál se. "Požádal tě? Ta rána do hlavy tě musela přivést do velmi dobré nálady. Tohle se ti nepodobá, Valane, šetřit nepřátele."

"Přišel jsem si sem promluvit o jiných věcech," prohlásil Valanus a vrhl pohled na servírku.

"Aha, ano, jiné věci." Garshon se otočil k dívce a mávl rukou. Dívka se uklonila a odešla. Garshon chvíli seděl mlčky, když promluvil, bylo to jazykem Kamene. "Generál Jasaray je skutečně velkorysý. Můj muž v Esceliu mi poslal zprávu, že u něj byly zanechány tři tisíce zlatých,"

"Jenom pět set je pro tebe," připomněl mu Valanus. "Zbytek má být pro naše spojence."

"Spojence? Vy nemáte žádné spojence. Máte jenom sluhy. Čeho si žádáš od mých... přátel mezi Gathy?"

"Velké množství obilí, hovězí, náhradní koně a dva tisíce mužů nepravdělné kavalerie. Zaplatíme deset stříbrných za každého válečníka. Musejí však mít vlastní koně."

"Kolik obilí?"

"Pošlu ti podrobnosti, až se generál rozhodne, kudy potáhne."

Garshon si dolil víno. "Co byste dělali, Kameňáku, kdybyste nenašli žádné zrádce?"

"Stejně bychom zvítězili, Garshone. Bylo by to jen pomalejší. A já naše spojence nepovažuji za zrádce. Pomáhají nám

porazit vlastní nepřátele. V tom není žádná zrada." Valanus vstal. "Myslím, že si půjdu lehnout. Hlava mě bolí, jako by mi v ní bušila Hadova kladiva." "Takže nebudeš chtít na noc ženu?"

"Dnes v noci ne."

Vysoký stříbrovlasý bojovník odešel. Garshon se za ním díval. Kamenický válečník byl tvrdý muž, očividně neohrožený. A přesto...

Garshon vyšel z místnosti a dlouhou chodbou došel až do malého bočního pokojíku. Tam seděli čtyři muži. Jeden měl silně obvázané rameno, další tři dlahy na zlomené noze.

"Co se stalo?" otázal se Garshon.

Promluvil jeden z nezraněných, hubený plešatější chlapík s obličejem podřobaným od neštovic. "Měli jsme ho, ale pak přiběhl ten mladík. Zlomil Vaňkovi nohu a bodl Jaina. Byl vážně moc rychlý, Garshone. A nevěděli jsme, jestli je sám. Tak jsme utekli." Garshon neřikal nic. Věděli, že kluk je sám. Ale on je vyděsil. Obrátil se k Vaňkovi.

"Co dělá noha?"

"Zlomenina je čistá - těsně pod kolenem. Ale potrvá několik týdnů, než budu zase chodit."

"Proč tě nechal Valanus naživu?"

"Ten kluk mu řekl, aby mě nezabíjel. Řeknu ti, Garshone, skoro se mi zastavilo srdce."

"Chceš říct, že ho požádal, ne?"

"Ne. Prostě řekl: 'Nezabíjej ho.' Na chvíli jsem si myslel, že to stejně udělá. On to ale neudělal, díky Taranisovi!"

"Co myslíš, že by ten kluk udělal, kdyby tě byl Valanus bodl?"

Varik pokrčil rameny. "To nevím."

"Měl zbraň?"

"Ano. Lesklý nůž."

"Popiš, co se stalo. Přesně." Varik poslechl. Garshon poslouchal, nechal ho to zopakovat, pak se otočil. Když chtěl odejít, promluvil znovu podřobaný.

"Proč prostě nenecháš toho parchanta zabít v posteli?"

"Mohl bych nechat zabít v posteli tebe," řekl Garshon. "Myslíš, že chci Jasaraye za nepřitele? Neexistuje způsob, jak bych mohl zabít Valana ve vlastním domě. Nicméně jsem si myslel, že vy čtyři na to budete stačit. Jak jsem byl hloupý. Zase jsem ale nemohl vědět, že vás překvapí nějaký kluk."

Vyšel z místnosti, prošel chodbou a sestoupil do přízemí. Na pódiu tančily ženy a on si prohlížel dav diváků, až našel Banouina s jinochem. Chvilí jen stál a díval se na mladého muže. Pak si zavolal jednu servírku a poslal ji pro Banouina.

Vrátil se do svých pokojů a nachystal další dvě sklenice a džbán vína. O chvíli později vstoupil Banouin, následován rigantským mládencem. Chlapec se pohyboval dobře, vyrovnaně, jako zápasník. Garshon hostům pokynul, aby se posadili, pak jim nalil víno. "Tvůj mladý přítel mi prokázal velkou službu, Banouine," řekl. Kamenický obchodník vypadal překvapeně a ohlédl se na svého společníka. "Zachránil jednoho mého hosta před lupiči. Jsem jeho dlužníkem." A usmál se na jinocha.

"To nic nebylo," zabručel mládenec hlubokým, zvučným hlasem. Hlasem, který bude mít jednou moc, pomyslel si Garshon. Chvilí si jeho jméno obracel v hlavě. Connavar. Už ho někde slyšel. Všiml si zubaté jizvy na mladíkově tváři a zeleného a zlatého oka. "Aha," řekl, "ty jsi ten kluk, co bojoval s medvědem a zachránil princeznu."

"Nebyla tam žádná princezna," podotkl Connavar. "Jen ten medvěd."

Garshon ukázal na nůž u jeho pasu. "To je čepel, která zasáhla šelmu?"

"Ano."

"Můžu ho vidět?"

Connavar vstal, vytáhl nůž a podal ho, jílcem napřed, kupci. "Je překrásný," poznamenal Garshon. "Kdybys někdy uvažoval o tom, že ho prodáš..."

"To neudělám," prohlásil mládenec.

"Nedívám se ti." Vrátil nůž a obrátil se k ohromnému Banouinovi. "Mám za to, že tvůj mladý přítel se o svém hrdinství ani nezmínil."

"Zatím ne," řekl Banouin a snažil se zakrýt podráždění.

"Zápolil se čtyřmi lupiči. Jednomu zlomil nohu a druhého bodl do ramene. Ostatní utekli. Je velmi soucitný. Můj host by byl jednoho z nich zabil, ale Connavar ho zastavil." Světle modré oko se přeneslo na Connavara. "Proč jsi to udělal? Svět by byl bez pár lupičů určitě lepším místem."

"Zabil jsem muže, kteří si zasloužili zemřít," odpověděl Connavar. "Ale to jsem udělal v souboji. Ten lupič byl bezbranný." Pokrčil rameny. "Ničeho nelituju."

"Tohle může říct jenom někdo hodně mladý," poznamenal Garshon. Přistoupil k truhlici, zvedl víko a vytáhl váček, který hodil Connavarovi. "Je tam asi dvacet stříbrných. Prosím, přijmi je na znamení mé vděčnosti."

Všiml si, že se mladík podíval na Banouina, jenž téměř neznatelně kývl. Connavar si přivázał měšec k pasu, ale nijak přehnaně vděčný nebyl. "Zdržuji vás od radostí dole," řekl Garshon. "Dnes tu zůstanete jako moji hosté a všechny služby, které si vyžádáte, jdou na dům - víno, ženy, jídlo i ubytování."

"Děkuji, Garshone," řekl Banouin a vstal. "To je velmi šlechetné."

"Ale vůbec ne." Otočil se ke Connavarovi. "Kdybys někdy potřeboval moje služby, stačí jenom požádat."

Connavar kývl, ale neodpověděl.

Garshon je vyprovodil ke dveřím a vrátil se k pohovce.

Jak zajímavé, pomyslel si. Neohrožený Valanus se bál nějakého kluka. A teď Garshon věděl proč. Bylo tady něco velmi nebezpečného, číhalo to pod povrchem.

Něco smrtícího.

...

Conn byl rád, že již opouští bouřlivé město Goriasu. Vzduch jako by tam byl hustý, plný drsných vůní a odporných odérů. A noční ženka se ukázala být velkým zklamáním. Postrádala Eriathin um a dech jí páchl vyčichlým vínem. Na otevřené pláni se teď uvolnil. Tady cítil trávu a od moře váł chladný vánek.

Na téměř sto mil byla krajina rovná, jednotvárnost nenarušil ani kopeček. Jenom občas zahlédli nějakého poutníka, a když ano, na Conna udělalo nesmírný dojem, kolik toho o nich Banouin ví, podle různých barev plášťů, košil nebo ozdob jezdců poznával, ke kterému patří klanu. Banouina všude vítali přátelsky jako starého známého. Kupec si teď sundal rigantský oděv a nosil červenou, po kolena sahající tuniku, kožené kamaše, holínky a kuželový modrý klobouk. Klobouk byl starý, látka byla dost odřená, takže byla vidět dřevěná výztuha. Banouin tvrdil, že je to jeho "šťastný klobouk". Connovy šaty vzbuzovaly u poutníků, které potkávali, velký zájem, protože vzor jeho rigantského pláště, modrozelené kostky, nebyl mezi Gathy příliš známý, takže se ho lidé hodně vyptávali na jeho domovinu.

Většinou byli lidé přátelští a pouze jednou, hned na počátku cesty, se Conn cítil v ohrožení. Narazili na pět jezdců v černých pláštích. Postavili se přes silnici a vyčkávali, bez úsměvů, zachmuření.

"Jen klid, Conne," řekl Banouin tichým hlasem. Zvedl pravou ruku na pozdrav a pobídl koníka dopředu. Conn také pobídl své zvíře a postavil se vedle něj. Pětice mužů měla jezdecké šavle a nesla krátké lovecké luky. Conn si prohlédl jejich tváře a odhadoval je. Vypadali tvrdě, z jejich chování bylo zřejmé, že se jen třesou na útok. Conn dobře věděl, že Banouin umí bojovat beze zbraní, protože strávil nejedno odpoledne, kdy s Cizincem cvičil, jenže pět ozbrojenců nebylo lze brát na lehkou váhu. "Hezké ráno," pravil Banouin. "Kéž se Daan usměje na jezdce Gathů a, ještě lépe, na ty z vesnice Gudrů." "Znám tě, Modrý klobouku," opáčil vůdce jezdců, mladý muž se svěšenými plavými kníry a dlouhými vlasy spletenými do copů. "Ty jsi ten kupec, co koncem zimy přinesl medové sladkosti."

"A ty jsi ten kluk, co seděl na stromě," připojil Banouin. "Osta? Tak to bylo?"

Muž se zasmál nahlas. "Ostaran, ale Osta mi říká přátelé. Přivážíš medové sladkosti?"

"Ne tentokrát, příteli. Jste daleko od vesnice. Je tam vše v pořádku?"

Oba muži si chvíli povídali. Conn viděl, jak z jezdců opadá napětí, a když nakonec odjížděli, viděl, jak si Banouin vydechl úlevou. "To bylo těsné," prohlásil Cizinec.

"Oni nás chtěli oloupit?"

"To chtěli."

"Jak jsi věděl, že to jsou Gudrové?"

"Podle spon na plášti. Měly tvar dubové větvičky."

"Takže život nám zachránilo to, že jsi věděl o sponách," usoudil Conn.

"Všechny vědomosti jsou užitečné, příteli. Oni by nás ale zabili, jenom kdybychom se chtěli prát. Obvykle nezabíjejí jen z rozmaru."

Conn se usmál. "Napadlo tě někdy vzít si zbraň? Třeba přijde den, kdy tu sponu nepoznáš."

"Já znám všechny spony. Ale řekni mi, Conne, co bys byl dělal, kdyby se nás pokusili okrást?"

"Byl bych probodl muže nalevo od vůdce," odvětil Conn rychle.

"Proč jeho?"

"Protože ty by ses byl vrhl s koněm na vůdcovo zvíře, to by uhnulo napravo a zablokovalo ostatní. Jediný muž, který by byl volný, aby tasil zbraň a zaútočil na tebe, by byl ten jezdec nalevo."

Banouin se zhluboka nadechl. "Moc dobrý odhad, Conne. Učíš se rychle. Teď pojďme dál."

8

Prvních pět nocí tábořili poutníci na otevřeném prostranství, ale šestého zůstali v malé osadě, kterou Banouin znal. Asi osmdesát lidí si zbudovalo domovy na břehu široké řeky, na živobytí si vydělávali lovem ryb, také tahali bárky do Goriasy. Lidé tu byli snědí a Banouin Connovi prozradil, že původně - před mnoha sty lety - sem připutovali z východních pohoří, kde žili kočovným životem. Byli přátelští a pozvali Conna s Banouinem, aby se k nim připojili při společném jídle. Jedli v dlouhé dřevěné síni s došky z usušené dlouhé trávy. Když dojedli - černý chleba namáčený do rybího guláše - vytáhli několik hudebních nástrojů a hubený rybář zazpíval hlubokým barytonem několik balad. Když dozpívali, lidé se rozešli domů. Banouin s Connem zůstali ve společnosti vesnického náčelníka, svalnatého muže s černým plnovousem. Jmenoval se Camoe. Jeho dvě mladé ženy uklidily talíře a Camoe návštěvníkům nabídl džbánky piva. Pivo bylo zvětralé a bez chuti a Conn jen usrl.

"Jak daleko cestujete?" vyptával se Camoe Banouina.

"Až do Kamene."

"Nebezpečnou krajinou to budete procházet," poznamenal Camoe. "Kamenické vojsko postupuje proti lidem na řece Perdi. Blíží se, myslím, velká bitva." "Perdiové mě dobře znají," odušil Banouin. "Jejich král Alea je můj starý přítel,"

"Alea je mrtvý," řekl Camoe. "Prý se utopil."

"To je mi líto. Byl to dobrý člověk. Kdo je králem teď?"

Camoe pokrčil rameny. "To jsem neslyšel. Povídá se ale, že sto tisíc bojovníků čeká na to, aby mohli kamenickým mužům vyrvat srdce z těla. Myslím, že to nedokážou. Myslím, že tenhle Jasaray je démon v lidském těle."

"On není démon," namítl Banouin, "ale je to mazaný generál."

"Za jak dlouho dorazí sem, co myslíš?"

Banouin rozhodil rukama. "Možná za dva roky. Ale vám potíže dělat nebudou, Camoe. Budou od vás nakupovat ryby."

"Budou dělat potíže nám všem, Cizinče. Já jsem Cath. Až mě zavolají, budu bojovat." Pohledem zalétl k malému vaku vedle Banouina. "Z tohotohle piva se obrací žaludek. Vzpomínám, když jsme měli hojný úlovek lososů a koupili jsme pár džbánů jantarového ohně. To byly dobré časy."

"Čistě náhodou," podotkl Banouin, "si vzpomínám na to, jak ti chutnalo." Zalovil ve vaku a vyndal džbánek s uisge (Pozn. překl.: Uisge beatha neboli živá voda, dnes - pro abstinenty - whisky), obalený slámou, a hodil jej Camoemu. Vesnický náčelník ulomil voskovou zátku a zvedl džbánek ke rtům. Zhluboka se napil.

"A, to je ale dobrota," vydechl. "Nádherně se to propálilo až do žaludku. Kolik ti dlužím?"

"Ani měďák, přáteli. Rád jsem tě zase viděl. Ve vaku je druhý džbánek, aby sis ho vychutnal, až odejdeme."

Camoe se předklonil a plácl Banouina do ramene. "Na Kameňáka jsi dobrý. Jsi si jistý, že tě neadoptovali?"

Poutníci tu noc přespalí v síni a pak pokračovali v cestě na jih. Čím dál se dostali, tím víc slyšeli o postupujícím vojsku Kamene. Jasaray prý sbírá vojsko o síle patnácti tisíc mužů. Perdiů bude mnohem víc.

"Třeba je rozdrť," řekl Conn, "a tím hrozba skončí."

"O tom pochybuji," řekl Banouin, přitáhl otěže a sesedl, aby si mohl koník odpočinout. Conn se k němu připojil.

"Jak bitva proběhne?"

Banouin se nad tím zamyslel, "Patnáct tisíc mužů znamená čtyři Pantery a křídlo kavalérie. Každý Panther je tvořen třemi tisíci pěších vojáků. Jezdeckvo budou tvořit pomocné sbory, domorodci, kteří jsou s Perdií znepřátelení. Jasaray vytáhne na území Perdiů a pokusí se nepříteli zlákat k hromadnému útoku. Rozbijí se o jeho bitevní linii jako voda o skálu."

"A co když na něj takhle nezaútočí?"

"Tak vypálí jejich vesnice a osady a jejich ženy a děti odvede do otroctví. Zničí jejich úrodu a ochromí ekonomiku. Budou s ním muset bojovat."

Banouin si cestou také našel čas, aby Conna naučil víc z turgonštiny, jazyka a dějin Kamene. Když byli před čtyřmi sty lety poraženi ve válce kdesi daleko, uprchlíci se dostali přes moře, aby založili nové město. Na obloze uviděli hořící znamení, z mraků vyletěl obrovský kámen a za ním se táhly plameny. Zasáhl zalesněný kopec a pokácel všechny stromy. Na nově srovnané půdě zakladatelé vybudovali chrám a kolem něj město obehnané palisádou. Jak mýjela léta, podrobili si okolní domorodé kmeny a rozšiřovali své území. Dřevěný městys se postupně měnil v město z kamene, s vysokými hradbami, vodovody, chrámy a školami.

Conn napjatě poslouchal, ale zpozorněl vždy, když Banouin rozprávěl o válkách a taktice a lidech podrobených za posledních dvacet let. Velké bylo způsobené utrpení, vykládal Banouin, a zkáza.

"Nenávidím je," řekl Conn. "To, co dělají, je špatné."

"Jak špatné?" zeptal se Banouin, veda šest soumarů pomalu po hřebeni řady zalesněných pahorků. Conn ukázal na malou osadu na břehu řeky dole pod nimi. "Tihle lidé mají vlastní životy," řekl, "každý závisí na schopnostech souseda. Jsou společnost. Žijí a prospívají. Je to dobrý život. Vím to, protože to samé je mezi Riganty. Záleží jim na druhých. Lidé z Kamene jim seberou to, co mají, podrobí si je. To je rozhodně špatné."

"Otázka má ale širší hledisko," namítl Banouin a zastavil koníka. "Pojď," vyzval mládence a otočil zvíře. "Uděláme si zajíždku na vysočinu."

"Proč?"

Banouin se usmál. "Je tam něco, co bys měl každopádně vidět."

Celé dopoledne projížděli kopcovitým terénem a odpoledne se dostali ještě výš. Oba jezdcí si vybalili pláště, protože tu vál chladnější vítr. Za soumraku dorazili na řídc zalesněný hřeben a Banouin sesedl a odvedl koníky do mělké jeskyně, kde rozdělal oheň a připravil hustý guláš. Ve světle ohně Conn viděl, že stěny jeskyně jsou pokryté malbami: byli tu jeleni, zubři, lvi a medvědi. Tu a tam byl otisk ruky, zaznamenaný vybledlou červenou barvou, velké ruky s dlouhým palcem.

"Kdo je udělal?" zeptal se Banouina.

"Stará rasa. Na vysočině pořád ještě někteří z nich žijí, ukrytí před světem. Už jich je velmi málo. Asi tak stovka. Jsou jako my - a přesto nejsou jako my. Mají těžké nadočnicové oblouky a silnou bradu."

"Aha, ano," usmál se Conn, "Oškliví lidé. Kdysi bydleli nedaleko lesů Seidhe. Naše pověsti vyprávějí, že kradou děti a jedí je. Před sto lety je zničil Elagareth."

Banouin zavrtěl hlavou. "Oni žádné děti nejedí, Conne. Byli to - a jsou - primitivní lidé, mají pazourkové nástroje. Jedí listí a vyhrabávají kořinky. Občas uloví jelena a maso snědí syrové. Ale nejsou to kanibalové. Navštívil jsem pár jejich zbývajících osad. Jsou to mírní lidé, surovému násilí, které máme v srdci, prostě nerozumějí."

"Takže jsi mě sem přivedl proto, abych se podíval na tyhle malby?"

"Nejenom malby. Chtěl jsem, aby ses zamyslel nad lidmi, kteří se tisíce let potulovali touhle zemí, žili volně, bez válek. Potom, jednoho dne, přišla nová rasa s lesklými bronzovými meči a luky, které dokázaly zabíjet na dálku. Nově příchozí pobíjeli starší lidi, zaháněli je vysoko do studené země. Ještě teď, když zahlédnou někoho z nich, seberou lovecké oddíly, aby ho dohonili a zavraždili. Tihle vraždící příchozí zabrali území lidí a usadili se na něm, vybudovali statky a osady. Rozumíš?"

Conn pomalu přikývl, "A teď přišla nová rasa se železnými meči."

"Přesně. A za pár set let se jiný mocný kmen - nebo skupina kmenů - vrhne na jemný, mírumilovný lid Kamene. Pak bude nějaký mladý muž, právě jako ty, horovat proti jeho špatnosti."

"To by taky měl," prohlásil Conn. "Muž by měl být připravený bojovat za svou zemi, za svůj lid a svoji kulturu. Čím bychom byli, kdybychom to neudělali? Když na naše stáda zaútočí smečka vlků, zabijeme vlky. Bojujeme, abychom bránili, co je naše. Tohle z nás dělá muže."

"To je pravda," souhlasil Banouin. "Ale než přišli muži, byli to vlci, kdo udržovali stáda silná. Zabíjeli slabé a staré a

udržovali počty takové, aby stáda nenarostla příliš, takže by spásla všechnu travu. Příroda znamená rovnováhu, Connavare."

Conn se zasmál nahlas. "Kdybych dovedl to, co naznačuješ, k logickému závěru, tak když by ke mně domů přišel lupič, tak bych mu měl dovolit, aby sebral všechno, co je moje. Neměl bych dělat nic. Měl bych ho nechat znásilnit mi ženu, zabít děti a ukrást majetek. Takovou filozofii nemůžu přijmout."

"Já taky ne," řekl Banouin. "Teď se ale dostáváme ke klíčovému bodu problému. Já neříkám, že nemáš bojovat. Já říkám, že nemáš nenávidět. To ne válka vede k vražedným výstřelkům, ale nenávisť. Celé vesnice, města, národy jsou smeteny z povrchu země. Nenávisť je jako mor. Všechno požírá a zrod má v člověku. Naši nepřátelé se stávají démoni, jejich ženy matkami démonů, jejich děti malými démonky. Už chápeš? Vyprávíme příběhy o tom, jak naši nepřátelé jedí děti - jako se to stalo se staršími lidmi. Naše srdce zčernají a my pak těm, které nenávidíme, strašlivě odplácíme. Jenomže nenávisť nikdy neumírá, Conne. Zasadíme její semínko každým činem, který se z ní zrodí. Zabiješ muže a jeho syn tě začne nenávidět a touží po pomstě. Až tě pomsty dosáhne, tvůj syn se zase naučí nenávidět jej. Chápeš, co říkám?"

"Ne," přiznal Conn. "Nepřítele musíš nenávidět. Kdybys k nim necítil nenávisť, jak bys je mohl zabíjet?"

Banouin si povzdychl a Conn viděl, že je zklamaný. Chvilí seděli mlčky a jedli guláš. Banouin umyl misky a vrátil je do sedlových brašen. Conn si rozložil pokrývky a lehl si k ohni.

Malý kupec chvíli seděl u plamenů. "Existují jenom tři způsoby, jak jednat s nepřítelem," poznamenal. "Zničit ho, utéct před ním nebo se s ním spřátelit. Muž, který tě začne nenávidět, se s tebou nikdy nespřátelí."

Pak se taky uložil a přetáhl si přes sebe pokrývky.

Conn se převálil na bok a v mihotavém světle ohně se zadíval na nástěnné malby.

Jediná nevyvratitelná pravda, kterou znal, byla, že silní si vždycky podrobují slabé.

Až přijde vojsko z Kamene, Riganti budou silní.

...

Asi o osm dní později poutníci dosáhli vnější hranice území Cathů. Na severozápadě ležely vysoko položené osady Ostrů. "Navštívíme je cestou zpátky," řekl Banouin. "Bude to pro tebe dobrá zkušenost. Ostrové jsou rození obchodníci a nic nemají raději než celé hodiny smlouvat o nejlepších cenách." Úsměv pohasl a on se zhluboka nadechl. "Teď ale musíme přetpět cestu mezi Perdii."

Před nimi ležela široká řeka Perdii a za ní se táhla řada vysokých zalesněných kopců. Bylo pozdě odpoledne, když jezdci na unavených konících dojeli do osady na břehu řeky. Na druhém břehu rychle proudící vody byl uvázaný převoznický prám. Po převozníkovi nebylo ani stopy. Conn se zadíval na osadu. Osmnáct domů na říčním břehu bylo hrubě a bezstarostně sroubených, některé ze zelených klád, které se zkroutily, když vysychaly, a velké mezery mezi nimi byly ucpány jilem. Za nimi stála pevnější roubenice s drnovou střechou. U ní byla ohrada pro koně. Banouin k ní dojel, otevřel branku a zavedl koníky dovnitř. Když Conn sesedal, přistoupil k němu Banouin. "Lidem tady se nedá moc věřit," poznamenal. "Jsou mezi nimi lupiči a zloději. Vždycky se rychle rozčílí. Dělej, co já, a dávej si pozor na to, co řekneš a uděláš."

"Třeba bychom se mohli utábořit v kopcích," navrhl Conn.

"Už včera nás zahlédli. Tady nikde není úplně bezpečno, ale nechci se nechat chytit na otevřeném poli." Přinutil se usmát. "Nelam si s tím hlavu, příteli. Už jsem tudy prošel předtím bez nehody. Jenom říkám, aby ses měl na pozoru."

Conn neřekl nic. Viděl, jak je drobný kupec napjatý. Banouin byl tvrdý muž, neměl sklony k neopodstatněnému strachu. Conn si prohlédl domky. V blátě u řeky si hrály děti a na kameni opodál seděla jakási žena a přišivala záplatu na prodřený plášť. Měla na sobě jednoduché šaty, které kdysi bývaly modré, ale teď byly seprané do neurčité šedi. Vlasy měla dlouhé a špinavé, pleť suchou. Všechno na ní hovořilo o ztrátě a porážce. Conn odvrátil zrak.

Banouin mu pokynul a společně se vydali k roubenici. Nebyly tu žádné dveře, jenom závěs z hovězí kůže na tyči. Odhrnuli ji stranou a vstoupili do jediné místnosti. U stolu tu seděli čtyři muži a hráli vrhcáby s omalovanými prstními kůstkami. Když vstoupili, jeden z nich vzhledl. Měl obrovskou hlavu holou jako koleno a malá, tmavá očka. "Vy budete chtít přívaz," prohodil. "Dovis s bratrem vezli pár krav na jarmark. Do zítřka se nevrátí."

"Děkuji," odpověděl Banouin s přátelským úsměvem.

"Nechcete si zahrát?"

"Možná později. Musíme se postarat o koníky."

"Viděl jsem je," řekl muž, vstal ze židle a protáhl si hřbet. Byl velký, měl několik palců přes šest stop, a díky kazajce z medvědí kožešiny vypadal ještě úctyhodněji. "Jsou těžce naložení. Ty jsi ten kupec Banouin."

"Ano. My jsme se už setkali?"

"Ne. Poznal jsem tě podle toho modrého klobouku. Měl by ses k nám připojit. Bylo by to přátelské. Nebo ty nechceš být přátelský?"

"Já jsem vždycky přátelský," odvětil Banouin. "Ale jsem strašně špatný hráč. Při házení nemám nikdy štěstí." Otočil se a vykročil ke dveřím.

"Třeba by si s námi zahrála tady tvoje přítelkyně. Už jsme dávno neměli tak hezkou společnost," prohlásil plešoun. Ostatní se zasmáli.

"To bych rád," pravil Conn s úsměvem. "Moji lidé hrají vrhcáby moc rádi." Došel k obrovi, a když promluvil, znělo to klidně a nenuceně. "Ale než začneme hrát, musíme se nejdřív dohodnout na pravidlech. Já jsem tu cizí a neznám vaše zvyky. Ale učím se rychle. Například ještě jsme se nikdy nesetkali a ty mě přesto urážíš. Doma bych tě za to zabil." Conn se usmál a poklepal většinu mužů na prsa. "Vyřízl bych ti srdce. Musím ale brát v úvahu, že tu jsem v cizí zemi. Tady je zřejmě zvykem cizince škádlit. Mám pravdu, ty tlustá hnusná hromada kravského hnoje?"

Obrovi spadla brada, přimhouřil oči. Se sprostou nadávkou se na Riganta vrhl. Conn necouvl. Místo toho ho

levačkou praštil přímo do obličeje, načež následoval pravý hák, který ho srazil na stůl, jenž se převrátil a kostky a měďáky se rozsypaly po podlaze. Chlapík se zvedl rychle, ale Conn už přiskočil a pravačkou ho udeřil do tváře, až mu rozrazil kůži pod okem. Muž popadl Conna za halenu a snažil se ho přitáhnout do objetí, aby mu rozmačkal žebra na kaši.

Conn ho čelem praštil do nosu. Muž zařval a couvl. Conn ho zasáhl dvěma ranami levačkou a následoval pravým zvedákem do břicha. Rváči vyletěl vzduch z plic, předklonil se - přímo na Connovo zvedající se koleno.

Obr se v bezvědomí sesul na podlahu.

První z ostatních tří se vymrštil na nohy a ztuhl, když mu Conn opřel o hrdlo nůž, až propíchl kůži, takže mu na špinavou košili začala stékat krev. "Tam, odkud pocházím," řekl Conn lehkým konverzačním tónem, "se považuje za moudré poznat povahu člověka dřív, než si z něj uděláš nepřítele. Tady, v téhle smradlavé díře, máte asi jiné představy. Otázkou je, jestli ti mám podříznout krk a zabít i tvoje kamarády, nebo odsud odejdu podívat se na svoje koníky. Myslí vám to vůbec, vy smraďoši?" Nůž se zaryl hlouběji.

"Podívat... se na... koníky?" odvážil se muž.

Conn se usmál a podíval se na druhé dva, kteří seděli a tiše ho pozorovali. "A co vy? Souhlasíte?" Muži horlivě přikyvovali.

"No výborně! Takže si navzájem rozumíme." Conn vrátil čepel do pochvy, otočil se k nim zády a vyrazil za Banouinem.

Jakmile vyšli ven, Conn se podíval na svého společníka. "Mrzí mě to, Cizinče. Nemám tvoje diplomatické schopnosti."

"Nemáš se zač omlouvat. Diplomacie musí být vždycky podpořena silou. Tu situaci jsi zvládl velmi dobře. Nebyla jiná cesta. Oni se na rvačku jen třepali. Teď si to třeba znovu promyslí. Nicméně pokud připustíš trochu kritiky, tak ten první pravý hák byl trochu neohrabaný. Trefil jsi ho hřbetem ruky. To vzalo ráně skutečnou sílu. Myslel jsem, že jsem tě to naučil líp."

Conn se zasmál.

"Co bych si bez tebe počal, učiteli?"

"Vedl by sis moc dobře, aspoň podle toho, co jsem viděl," odpověděl Banouin.

Sundali ze všech osmi koníků sedla a náklad, vyhrbelcovali je, naházeli do ohrady seno a od řeky nanosili vodu. Pak se Banouin utábořil pod rozložitým dubem a připravil malý ohýnek. Noc byla světlá, hvězdy jasně svítily.

Brzy po západu slunce k nim zašla mladá žena. Byla hubená, v rozedraných šatech. Za kousek jídla jim slíbila "potěšení" pro oba.

"To je sice velmi laskavé," řekl Banouin. "Ale můžeš se k nám připojit i bez toho. Bylo by milé uvítat hosta."

Dívka chvíli jen stála. "Mám dítě," řekla pak.

"Tak ho přiveď taky," vybídl ji Banouin.

Dívka odešla k nedaleké chatrči a vrátila se s batoletem v náručí. Banouin uvařil guláš, okořenil ho a pak vytáhl dvě chlebové placky, které koupil předešlého dne v osadě na západě. Dívka po celou dobu, co jedli, neřekla jediné slovo a Conn si všiml, že nejdřív nakrmila batole, než shltala svůj díl guláše a chleba.

"Jsi tady už dlouho?" zeptal se ji Banouin.

"Tak dva roky, myslím."

"Kde je otec toho klučiny?"

"Odešel," odpověděla. "Zmizel jednou v noci. Nikdy se nevrátil."

"Odkud jsi?"

"Z Dlouhé Větve. To je perdijská osada."

"Znám ji," poznamenal Banouin. "Je to asi tři dny pěšky odsud. Proč ses nevrátila domů?"

Dívka neodpověděla. Hošík, s plným bříškem, jí mezitím usnul v náručí. Ona vypadala velmi unaveně. "A teď jsem připravená vám zaplatit," prohlásila. "Není třeba platit, dítě. Odnes svého synka do postele. A jestli s námi budeš chtít zítra cestovat, vezmu tě do Dlouhé Větve."

"Tam na mě nic nečeká," odmítla. "Nikde na mě nic nečeká. Kromě mého maličkého." Políbila batole na hlavičku, zvedla se na nohy a odešla.

"Není o moc starší než já," prohodil Conn.

"Dost stará, aby poznala zármutek," podotkl Banouin. "Trochu se prospím. Probud' mě za čtyři hodiny, pak budu hlídat já. Kdyby přišli, vzbud' mě dřív. Nesnaž se je přeprat všechny sám."

"Oni nepřijdou," podotkl Conn. "Četl jsem v jejich očích strach."

"Sebedůvěře je třeba zatleskat, nadutosti se vyhnout," ocitoval Banouin a uložil se do pokrývek.

...

Území Perdiů bylo hustě zalesněné a výrazně hornaté, což Conna potěšilo, protože mu to připomínalo domov, a byla pravda, že se mu v duchu stýskalo po pohledu na Caer Druagh a po domovských ohnících Rigrantů. Přesto, jenom co překročili řeku Perdii, byl Banouin stále napjatější a cestou se neustále rozhlížel po krajině.

"Co hledáš?" vyzvídal Conn.

"Potíže," odpověděl Cizinec stručně. Zřejmě neměl náladu na hovory, a tak oba jezdci skoro celé dopoledne putovali mlčky. Za soumraku se už Connavar rozhlížel po místě, kde by nechali odpočinout koníky a s chutí se najedli. V poledne se zastavili jen nakrátko a dojedli poslední chleba. Když slunce zapadalo, zahlédl Conn dubový háj, který spadal hluboko do údolí. Z místa, kudy jeli, Conn viděl třpytivou stužku bystřiny, lesknoucí se ve skomírajícím světle zlatem. Dojel k Banouinovi a ukázal do údolí. "Dobré místo na tábor?" prohodil. Cizinec zakroutil hlavou. "Taliský les." pravil. "Talis říkají Perdiové Seidhe. Tam nikdo nechodí. Mají pověst, která vypráví o válečníkovi, co jednou ráno

vstoupil do Taliského lesa a odpoledne z něj vyšel jako stařec. Pojedeme dál. Nedaleko je statek. Znáš dobře majitele. On nás u sebe na noc uloží."

K dřevěnému stavení dorazili za necelou hodinu a zjistili, že je chladné a opuštěné, dveře visely nakřivo v kožených závěsech. Banouin sesedl, vstoupil dovnitř a otevřel okenice. Našel několik kousků svíček a jeden zapálil, zvedl ho do výšky a prohlédl obývací místnost. Byl z ní odnesen nábytek a police byly prázdné. Pomalu prošel i ostatní tři místnosti. Všude bylo pusto a prázdno, všechno, co se dalo snadno odnést, bylo pryč. V obývacím pokoji zůstalo jenom rozbité křeslo a v kuchyni bylo poházeno několik otlučených talířů a pánví.

Conn se k němu připojil. "Myslíš, že je vyloupili?" zeptal se mladší muž. Banouin zavrtěl hlavou.

"Ne. Pořád se bál, že sem přijde válka. Myslím, že se prostě odstěhoval. Smutné, protože tenhle kousek půdy miloval."

U severní stěny byl kamenný krb a Banouin zapálil oheň a Conn se mezitím postaral o koníky. Později, když se najedli, usedli na hliněnou podlahu před malým ohýnkem.

"Teď už mi konečně povíš, co ti dělá starosti?" optal se Conn.

Banouin si sundal modrý klobouk a přešel prsty kolem dřevěné krempy. "S Perdii se těžko vychází, jsou vrtošiví, násilníci a hrozně nafoukaní. Tuhle část kontinentu ovládají už stovky let. Ostrové a Gathové jim platí daň, a proto je teď tak málo loupežných nájezdů. Před několika lety jsem se spřátelil s Aleou, jejich králem. Jeho rodina mě ale moc v lásce nemá. Zvláště ne jeho bratr Carac. Před pěti lety ode mě koupil nějaké zboží a pak poslal muže, aby mi ukradli peníze, které zaplatil. Nepodařilo se jim to. Potom tvrdil, že jsem ho podvedl. Byl by mě zabil, ale věděl, že by ho za to Alea potrestal."

"A teď je Alea mrtvý," řekl Conn. "Měl nějaké syny, co by vládli po něm?"

"Jednoho syna, milého kluka. Mělo by mu být asi tak sedmnáct."

"Mělo by?"

"Dost pochybuju, že měl sílu nebo schopnosti, aby Caraka porazil. Nejspíš je mrtvý. Obřadně uškrcený. To je perdijský způsob."

"On by uškrtil vlastního synovce? Co je to za chlapa, ten Carac?"

"Životy knížat nejsou stejné jako životy obyčejných lidí, Conne. Perdijské dějiny jsou plné příběhů o vraždách novorozeňat, otcovraždách, incestu a vraždách všeobecně. Carac se dokonce oženil s vlastní sestrou, protože tak má na trůn dvojí nárok."

"Předpokládám, že v jeho hlavním městě tedy obchodovat nebudeme."

"Ne, nebudeme obchodovat. Já tam ale jít musím, protože tam musím uzavřít jeden obchod, a budu to potřebovat pro svůj nový život s Vornou. Půjdu tam až za soumraku a odejdu za svítání. Je to velké město - skoro tak velké jako Goriasa. Měl bych projít bez toho, aby si mě všimli."

"Ne s tím modrým kloboukem na hlavě," poznamenal Conn.

Banouin se uchechtl. "Ten si nechám u tebe."

"Kdy dorazíme k městu?"

"Zítra odpoledne. Pak je to čtyři dny klidné jízdy k hranici a k první kamenné silnici. Potom budeme cestovat rychleji."

Následujícího rána se od severu přihnala bouře a v odjezdu jim zabránil hustý déšť. Zůstali na statku a povídali si o cestě, která je čekala. Banouin chtěl, aby Conn uviděl divy Kamene a lépe pochopil hrozbu, již lidé z tohoto města znamenali. Conn vyšel na zápraží. Stála tam hrubě přitesána lavička, chráněná převísem šikmých střešních. Posadil se, díval se, jak prší, a naslouchal vytí větru. Cítil zvláštní neklid, jehož zdroj nedokázal určit. Přistihl se, že myslí na Riamfadu a společné dny před příchodem medvěda. Připadalo mu to, jako by to byly zlaté časy, i když to tenkrát nedocenil. V den, kdy šli naposledy plavat, zbývalo Riamfadovi jen pár týdnů života, ačkoliv to nikdo nevěděl. Bylo by plavání, přemítal Conn, více nebo méně radostné, kdyby to věděli? Déšť přestával a na západě vysvitlo mezerou v mracích slunce. Náhlé světlo bylo kouzelné. Matně a mdlé zelenohnědý les v dálce náhle zazářil živými barvami, zašlá travnatá pláň se stala třpytivým smaragdovým mořem. Když se mraky rozdělily ještě víc, přes statek přelétlo zlaté světlo a Conn si na kraji lesa poprvé všiml trsu modrých květů. Připojil se k němu Banouin. Drobný kupec se zhluboka nadechl. "Vzduch nádherně voní, vid'?" poznamenal. "Miluju, když je po bouři." Poplácal Conna po rameni. "Čas běží," řekl.

...

O dva dny později Conn seděl ve tmě v chráněném dolíku u malého ohničku a čekal, až se Banouin vrátí z Alinu. Blížilo se ráno a mladý válečník byl stále znepokojenější. Přemlouval svého přítele, aby mu dovolil jet s ním, jenomže Banouin si postavil hlavu. "Jestli se dostanu do potíží, můj mladý příteli, nejlíp si s nimi poradím sám. Věř mi. A stejně, kdo by se postaral o koníky? Kdybychom je tu nechali samotné, mohl by je najít nějaký zatoulaný zloděj. Nebo by je taky mohli zabít vlci. Ne. Ty počkáš tady a budeš se učit trpělivosti."

"Koho tam jdeš navštívit?"

"Kupce Diatku. Schovává pro mě přes dvě stě zlatáků."

"A ty tomu muži věříš?"

"My kupci si musíme navzájem věřit, Conne. Nemůžeme cestovat po světě s truhlicemi nacpanými penězi. Počkej tu na mě. Uvidíme se, až slunce vyšplhá nad vrcholky hor."

Hodiny ubíhaly nepředstavitelně pomalu. Conn napřáhl ruce k plamínkům a podíval se k východu. Obloha světlala přislíbem rozbřesku. Vstal, vyšplhal k okraji lesa a zadíval se k hradbou obehnanému městu o půl míle dál. Brána byla zavřená. Po dřevěném ochoze přecházely dvě hlídky.

Conn tam chvíli stál, pak se vrátil k ohni. Měl hlad, a tak dojedl sušené maso. Slunce vyšlo, sněhové čepice na vrcholcích hor získaly korálovou barvu. Po Banouinovi pořád nebylo ani stopy. Conn cítil, jak mu buší srdce v prsou. Jakýmsi zvláštním způsobem věděl, že Banouin nepřijde. "To ze mě mluví strach," říkal si. Uběhla další hodina.

Conn zašel k potůčku a opláchl si obličej, pak se oholil seidheským nožem. Čekal ještě dvě hodiny, protože si nebyl jistý, co by měl udělat dál. Pokud se Banouin jenom opozdil, nadělal by víc škody než užitku, kdyby zajel do města. Ale co když ne? Co když ho chytí?

Conn se rozhodl, že počká do poledne. Zakryl oheň hlinou, zašel k lesu a posadil se na vývrat. Odsud dohlédl na dřevěné cimbuří. Za hradbami byly stovky budov natěsnaných k sobě. Lidé už vycházeli ven, na otevřeném čtverci uprostřed města se sbíral dav.

Brána se otevířela a ven vyjelo několik vozů. Conn si zastínil oči před sluncem a hledal Banouina. Nebyl tam.

Čekání bylo nyní nekonečné. "Uč se trpělivosti," řekl mu Banouin s úsměvem. Stejně dobře ho mohl žádat, aby se naučil létat jako pták.

Půl hodiny před polednem si Conn osedlal koníka a veda Banouinovo zvíře i šest soumarů, vyjel k Alinu.

Cestu mu zastoupil rozložitý strážný u brány, vyzbrojený mečem a oštěpem. "Nepoznávám tvoje barvy," řekl, ukazuje na Connův modrozeleně kostkovaný plášť.

"Rigant, z druhého břehu moře," sdělil mu Conn. "Jsi daleko od domova, chlapče."

"Jo, taky mám ten dojem. Hledám jednoho kupce, jmenuje se Diatka. Mám pro něj zboží,"

Muž popošel dopředu a pozorně se Connovi zahleděl do zjizvené tváře. "Vypadá to, že jsi byl ve válce."

"Hádka s medvědem," vysvětlil mu Conn s nuceným úsměvem. "A já ji nevyhrál."

"Přežil jsi, to stačí," poznamenal strážný. Otočil se a ukázal na hlavní ulici. "Jeď po téhle cestě, až dorazíš k Merinově kovárně. Nemůžeš ji minout - má na bráně pověšenou kravskou lebku. Zahni doleva, potom před sebou uvidíš řadu skladišť, tam zahni doprava. Uvidíš malý jablonový sad a dlouhé stavení se skladištěm vedle. Na tom domě je Diatkovo znamení, dubový list ve zlatém kruhu."

"Děkuju," řekl Connavar. Když projížděl bránou, strážný promluvil znovu. "Může to chvíli trvat. Lidi se budou vracet z poprav."

Connovi se obrátil žaludek. "Koho zabili?" zeptal se.

"Podle všeho nějakého špeha z Kamene. Já to neviděl. Jsem od svítání na stráži."

Conn jel dál. U kovárny nezabočil doleva, nýbrž zamířil na náměstí, kde předtím viděl dav lidí. Lidé teď procházeli kolem něj, ale on si jich nevyšiml a nakonec dorazil k šibenici vztyčené na dřevěném pódiu.

Z bronzového háku, který byl zaražený mezi lopatkami, viselo Banouinovo tělo. Tvář byla ošklivě potlučená a jedno oko vypichnuté. Šaty drobného kupce byly zmáčené krví a Conn si - zcela nesouvisle - všiml, že mu chybí jeden střevec. Kolem hlavy Connovi proletěl kámen a zasáhl Banouinovu mrtvou tvář. Conn se otočil a uviděl několik malých kluků, hihňali se a smáli.

Conn se s námahou ovládl, otočil se a vrátil se zpátky na hlavní ulici, kde u kovárny zahrnul doprava a vyhledal Diatkův dům. V dané chvíli neměl žádný plán, vůbec netušil, co udělá. Cestou si prohlížel lidi. Většinou byli vysocí, světlolascí a pohlední. Někteří muži měli perdijské, nebesky modré pláště s červeným pruhem uprostřed. Koníkům přes cestu přeběhla jakási žena a zahrnula do boční ulice. Byla hubená, ale tmavé vlasy měla již prošedivělé. Connovi se vybavila Vorna. Povzdech si, napadlo ho, že zajede zpátky do Tří Potoků a sdělí jí, že její nový manžel je mrtvý. Přišla za ním v noci před odjezdem, zaklepala na dveře a pak s ním vyšla na louku.

"Moje moc je pryč," promluvila. "Ale pamatuji si, že když jsem poprvé uviděla Cizince, viděla jsem jeho geasu. Dávej pozor, Connavare, na lva s krvavými očima. Může to být erb nebo socha. Může být dokonce skutečný."

"Budu na něj dávat pozor," slíbil. Nyní slib porušil, a nebylo podstatné, že Banouin trval na tom, aby zůstal v lese. Vína na jeho duši padala jako déšť.

Dorazil k sadu, našel zlaté a dubové znamení a sesedl. Uvázal koníky, došel k domu a zaklepal na dveře. Otevřel mu muž středního věku, shrbený a plešatý, v dlouhém hábitu z modrého sukna.

"Co se děje?" zeptal se a krátkozrace na Conna mžoural.

"Ty jsi ten kupec, Diatka?"

"To jsem," odsekl muž. "Co chceš?"

"Poslali mě sem obchodovat," oznámil mu Conn.

"Kdo tě poslal?" zeptal se Diatka přátelštějším hlasem.

"Garshon z Goriasy," řekl Conn z náhlého popudu.

Diatka vyšel ven do slunce. "A co přivážíš?"

"Kůže z černobilých rigantských krav, spony, které odlil Riamfada, a dvacet džbánek uisge."

Diatka chvíli mlčel, pak se usmál a pozval Conna dál. Na podlaze ležely jemné koberce a místnost byla plná krabic a truhlic, naskládaných jedna přes druhou. Diatka se mezi nimi proplétal a nakonec dorazil k volnému prostoru u ohně, kde stála dvě křesla a mezi nimi malý stolek. Nabídl Connovi křeslo a řekl: "Jak vidíš, mám problémy prodat zboží, které už mám. Blíží se válka. Východní obchodní cesty jsou pro mě většinou zavřené. Skladiště mám přeplněné zbožím. Mrzí mě, že ti nemůžu pomoci. Ale aspoň mi dovol, ať ti nabídnu pohár vína."

Zašel mezi krabice a na delší dobu zmizel, Conn se rozhlížel kolem sebe. Stěny byly pokryté ozdobami, obrazy, koberci a zbraněmi. Jeho pohled však přitáhl kulatý bronzový štít se lví hlavou. Conn zaťal pěsti a bojoval o klid. Když se Diatka vrátil, nesl dva stříbrné poháry. Jeden podal Connovi. Druhý postavil na stůl před sebe. Pak se posadil a opřel se v křesle. "Tohle nejsou pro kupce dobré časy," prohodil. "Tak jak se má Garshon?" Mládenc postavil pohár na stůl.

"Když jsem ho viděl naposled, měl se dobře." Conn žasl, že dokáže mluvit klidně a přátelsky.

"Na to, aby ti Garshon věřil, jsi dost mladý."

"Prokázal jsem mu službu." Conn se znovu podíval na stěnu za Diatkou. "Máš několik velmi neobvyklých ozdob. Odkud pochází tohle?" zeptal se Conn, ukazuje na bronzový štít. Diatka se obrátil.

"Lví štít? Je to hezký kousek. Pochází z pohřební mohyly na východě. Říkal jsem si, že ho prodám v Kameni. Oči má z rubínů. Velmi cenné drahokamy." Otočil se zpátky. "Nepiješ víno. Nechutná ti?"

"Učili mě, že mám počkat, až se napiji starší než já," odpověděl Conn.

"Aha, dobré vychování. Dneska zřejmě jen málokdo dbá o takové zdvořilůstky." Diatka zvedl pohár a zhluboka se napil. Conn ho následoval. Víno bylo těžké a červené, plné chuti.

"Je velice dobré," poznamenal Conn. "Asi nejlepší, co jsem kdy pil."

"Je z jihu," vysvětloval Diatka. "Tak mně pověz, mladý muži, proč mi lžeš?"

"Lžu"

"Rigantské kůže vždycky prodával Banouin, stejně jako ty Riamfadovy ozdůbky. Tebe neposlal Garshon."

"Ne, to neposlal," přiznal Conn. "Přijel jsem sem s přítelem. Včera v noci tě přišel navštívit. Teď je mrtvý. Jak se to stalo? Jak to, že ho tak rychle chytili?"

"Dal jsem mu do vína drogu," řekl Diatka. "Potom, když spal, poslal jsem sluhu ke Carakovi. Mrzelo mne, že jsem musel s chudákem Banouinem takhle zacházet, ale, jak už jsem říkal, obchod jde špatně a já musel použít většinu jeho zlata, abych se udržel. Zkrátka, nemohl jsem ho vyplatit."

"Nechal jsi ho zabít pro peníze," prskl Conn. "Co jsi to za člověka?"

"Jsem kupec. Obchoduju. A uzavřel jsem obchod s Carakem. Když ti hrozí bída, mladý muži, děláš, co musíš."

"Já ho pomstím," prohlásil Conn. "Zabiju tě velice pomalu a bude to hodně bolet. A až budeš umírat, třeba ti pomyslení na peníze přinese úlevu."

Diatka se zasmál. "To nemyslím, mladý muži. Jsem v obchodě dlouho a okamžitě jsem poznal, že pro mě znamená nebezpečí. Ve tvém víně taky byla droga. Zkus pohnout nohama. Zjistíš, že nemůžeš. Nohy jsou zasažené první, pak ruce, a nakonec upadneš do bezvědomí. Na rozdíl od Banouina se ale neprobudíš, protože jsem ti dal hodně velkou dávku. Žádná bolest nebude."

Conn se zhluboka nadechl, potom vstal z křesla. Diatka užasl. Vykulil oči a taky se pokusil vstát. Sevřel rukama lenochy křesla, ale nepohnul se. "Vyměnil jsem poháry," vysvětlil mu Conn, "no, když jsi mně vykládal o tom štítu. Lev s krvavými očima. Věděl jsi, že jedna vědma Banouina varovala, aby nepřijímal víno, až uvidí takovou šelmu?"

"Ne, ne," kňučel Diatka. "Nemůžu zemřít!" Conn došel k polici a vytáhl dlouhý lněný šátek. Přistoupil k Diatkovi, srazil mu mávající ruce a rychle mu dal roubík.

Poté došel k ohni. zvedl pohrabáč a strčil ho hluboko do plamenů. "Ale ty zemřeš," prohodil studeným hlasem. "Viděl jsem svého přítele viset na háku. Vypíchli mu oko. Rozžhaveným železem, myslím. Už brzo poznáš, jak se cítit." Zvenčí se ozval dětský smích a dusot dětských nožek, jak skupinka utíkala kolem. Connarvar obrátil pohrabáč v ohni. "Slyšel jsi ten zvuk, kupče? Slibuji ti, že dny radosti se pro Perdie blíží ke konci. Já udělám všechno, co bude v mých silách, abych tvůj kmen vymazal z tváře země. Budu je honit a zabíjet, jako by to byli červi. Věz tohle, až budeš umírat!" Vytáhl doruda rozpálený pohrabáč z ohně a přiblížil se ke zděšenému muži.

...

Ruathain, když ho Arbon a další dva skotači našli, byl na pokraji smrti. Seděl opřený o strom na kraji lesa za Horní pastvinou, byl v bezvědomí a v ruce měl zakrvácený nůž. Opodál leželi čtyři mrtví pannonsští válečníci. Arbon se rozběhl ke svému pánovi a poklekl u něj. Ruathain měl zelenou halenu smáčenou krví. Arbon ji roztrhl a našel čtyři bodné rány, dvě vysoko v levém rameni, třetí pod klíční kostí a čtvrtou nízko nad levou kyčlí. Ruathain zamrkal a pootevřel oči. Tvář měl popelavou a strhanou, oči se mu horečnatě leskly.

"Zatracení lupiči," zachrčel.

"Nemluv," zarazil ho Arbon. Ze tří ran na hrudi mu přestávala vytékat krev, ale ta čtvrtá, dole na boku, pořád krvácela. Arbon přimhouřil šedé oči, když se zadíval na pramínek krve. Byl pravidelný, což bylo dobře, poněvadž kdyby byla probodena tepna, krev by rytmicky stříkala. Přesto byl stav zraněného vážný. Do Tří Potoků to bylo nějakých pět mil a Arbon věděl, že i kdyby Ruathain mohl jet na koni, což bylo pochybné, zemřel by dávno předtím, než by dorazili do osady. Otočil se k ostatním jezdcům a jednomu nařídil, aby zajel zpátky do Tří Potoků a přivedl Vornu. Pak si sundal plášť a dýkou z něj uřízl dlouhý pruh. Položil Ruathaina na záda, poskládal pruh látky a položil jej na ránu. Zkřížil ruce a pevně obvaz přitiskl. Ruathain znovu omdlel a dýchal mělce.

Arbon na ránu chvíli tlačil - odolal nutkání obvaz zvednout a přesvědčit se, zda již krvácení ustalo. V duchu si nadával, že s sebou nevzal jehlu a nit. Když Ruathainův koník přicvalal do osady, Arbon uhodl, že jeho pán má potíže, a jak spěchal, aby se k němu dostal co nejdřív, zapomněl váček s ranhojičským vybavením. Arbonův syn Časta poklekl k raněnému na druhou stranu. "Co můžu udělat, tati?" zeptal se.

"Udělej z pláště polštář a zvedni mu hlavu." Časta poslechl. "Teď mu zkontroluj srdce. Počítej mi nahlas." Časta jemně přitiskl prsty Ruathainovi pod bradu.

"Jedna... dvě... tři... čtyři... pět... šest... sedm. Bije dost nepravidelně, tati."

"Hlavně že bije," zamumlal Arbon. "Bohové, jsem já ale hlupák. Mám ten ranhojičský váček šestadvacet let. A když ho potřebuju, je pět mil daleko."

"Nemohl jsi vědět, že ho přepadli." Časta se ohlédl na čtyři těla. "Všichni měli meče. Pán měl jenom svou dýku."

"Jo, je to tvrdý a nebezpečný chlap. A bude to potřebovat, aby přežil tohle. Chvilí to tu drž za mě. Slábnou mi ruce." Časta položil velké ruce na obvaz a zatlačil, zatímco Arbon ruce sundal. Starší muž se narovnal a protáhl si bolavá záda, pak se zkušeným okem rozhlédl kolem. "Vrhli se na něho náraz. Pletli se jeden druhému do cesty, díky Taranisovi!" Zašel si prohlédnout těla. Všechno to byli mladí muži, žádnému nebylo přes dvacet.

"Proč by ho chtěli zabít?" divil se Časta.

"Krevní msta. Před časem Ruathain zabil dva pannonské zloděje dobytka. Tohle byli nejspíš jejich příbuzní."

"Začíná se třást," poznamenal Časta.

Arbon Ruathainovi zakryl hrud' poničeným pláštěm a potom šel do lesa nasbírat dříví. Když zaslechl do kopce cválat jezdce, oheň už jasně plápolal. Otočil se a uviděl, jak na strakatém koníku přijíždí Vorna. Bývalá čarodějka sklouzla ze sedla, strhla sedlové brašny a rozběhla se k Ruathainovi. Dorazili i ostatní jezdci, Merie mezi nimi.

Vorna zvedla poskládanou látku z rány. Ještě pořád prosakovala trocha krve, ale proud se zastavil. "Vedl sis dobře," pochválila Castu. Potom se pustila do práce s jehlou a nití.

Ruathain otevřel oči. Merie ho vzala za ruku a políbila mu ji. Chabě se usmál a znovu ztratil vědomí.

"Bude žít?" zeptala se Merie.

Vorna mu nahmátla tep. "Myslím, že bude," odpověděla. "Teď mu to musím zašít." Otočila se k Arbonovi a zavolala: "Uřízni dvě dlouhé tyče a udělej nosítka. Nebude moct jet na koni."

Privézt Ruathaina dolů z hor jim zabralo téměř čtyři hodiny. Merie rozkázala, aby ho položili do její postele, a pak muže poslala po jejich práci. S Vornou se posadily k lůžku. Desetiletý Bendegit Bran čekal s nimi. "Neměl bych dojít pro Větra?" zeptal se.

"Kde je?" zeptala se Merie.

"Šel si s Gwydií zaplavat k Riguanským vodopádům."

"Ne, nelam si s tím hlavu. Tvůj otec bude v pořádku." Merie natáhla ruku a odhrnula Ruathainovi z čela pramínek vlasů. Když se dotkla jeho kůže, otevřel oči.

"Kde to jsem?" vydechl.

"Doma," sdělila mu. "Jsi doma." Zelené oči se jí zalily slzami.

"No tak, ženská! Nemáš důvod brečet. Já přece neumírám."

"Ty hlupáčku," řekla Merie tiše a hřbetem ruky si setřela slzy. "Proto přece nepláču."

Chvilí mlčeli. Potom Ruathain zvedl ruku a přivinul si ji k sobě. "Miluju tě, holka," řekl.

"A já tebe, ty hloupý chlapec." Vorna vstala, vzala Bendegit Brana za ruku, odvedla ho z místnosti a zavřela za nimi dveře.

"Bude tatínek v pořádku?" zeptal se zlatovlasý hoch.

"Oh, to určitě ano," odpověděla mu. "Oba budou v pořádku."

...

Slunce se již sklánělo za štíty na západě, když se Vorna vydala k Banouinovu domu. Pořád na něj nemyslela jako na domov. Bez Banouinovy energické přítomnosti a přes nadbytek nábytku, koberců a ozdob jí nějak připadal podivně prázdný.

Zhluboka se nadechla a zastavila se na cestičce, jak ji znovu zasáhla nevolnost. Za poslední měsíc - i přes heřmánkový čaj - byla ráda, když v sobě udržela jedno jídlo ze tří. Opřela se o plot Nanncumalovy ohrady pro koně a zavřela oči. Chladný vánek si pohrával s jejími dlouhými černobílými vlasy. Bylo to velice příjemné.

Jako vědma Vorna často zakoušela porod skrze spojení, ale - naštěstí - takovou chorobou sama nikdy netrpěla. Věděla, že většina žen cítí nevolnost brzy po ránu. Obvykle rychle přešla, zmizela bez toho, aby způsobila ženě větší potíže. Jiné - a ona byla zřejmě jednou z nich - si ji nesly jako prokletí. Vorna se narovнала. Jízda pro Ruathaina jí rozbouřila žaludek a přivolala tupou bolest v bedrech. Protáhla se a vydala se znovu na cestu.

V domě bylo dost chladno a ona v hlavním krbu zapálila oheň. Náhle se zachvěla a rozhlédla se kolem. Nikdo tu nebyl. To ji překvapilo, neboť v té chvíli si byla jistá, že není sama. Vstala, došla ke dveřím do ložnice a otevřela je. Širokým oknem dovnitř dopadalo měsíční světlo a ozařovalo širokou postel s přehozem sešitým z různobarevných kousků. Pokoj však byl prázdný. Vorna se zachvěla znovu. "Kdo je tu?" zašeptala. Nikdo neodpověděl. Vrátila se ke krbu, posadila se do Banouinova oblíbeného křesla a zavřela oči. Moc, kterou ji Morrighu obdařila, byla pryč, ale jako dítě měla vlastní moc, byla mnohem citlivější na náladu a atmosféru, než bylo obvyklé. Právě tohle jí umožnilo spatřit Riamfádova ducha mezi Seidhe. Nyní použila své nadání.

Něco tu bylo. Démon, či duch? Tiše seděla a rozjímala nad svými pocity. Ne, nebála se, tudíž nebylo pravděpodobné, že by to bylo něco zlého. O čelo se jí otřel závan chladného vzduchu. Vzápětí to bylo pryč a do místnosti se vrátila prázdnota. Vorna otevřela oči. Jen duch procházející nocí, pomyslela si, na cestě kdoví kam.

Vorna si uvařila ovesnou kaši s mlékem, potom se znovu posadila a čekala, až kaše vychladne. Myslela na Banouina a přemýšlela, kde asi právě je.

Představila si ho s bronzovou sponou, s modrým opálem. "Přivede tě bezpečně zpátky ke mně," řekla nahlas. "Je to to nejsilnější kouzlo, které mám."

Vzala si misku s kaší a pustila se do jídla. Téměř vzápětí ji přepadla nevolnost a ona misku postavila stranou a opřela se v křesle. Polekalo ji pleskání křídel. Na opěradle pohovky se usadila veliká vrána a začala si probírat peří. Vorně se v prsou vzedmul hněv a pohltil nevolnost.

Ve dveřích stála Morrighu, s potrhaným plédem kolem ramen.

"Co tu chceš?" sykla Vorna.

Morrighu vstoupila do místnosti, posadila se naproti Vorně a natáhla stařecké ruce k ohni. "Třeba jsem jenom zatoužila po společnosti." prohodila s povzdechem. Opřela si hlavu o opěrku a zavřela oči. "Sněz si tu kaši," řekla. "Tu tvoji nemoc jsem odehnala."

"Nemám hlad."

"Nebud' sobecká. Jíš teď za dva. Tvůj syn potřebuje výživu, Vorno. Nechtěla bys churavé dítě nebo mrzáka jako Riamfáda." Vorně v srdci zavířil strach jako zimní vánice. "Vyhrožuješ mi?"

"To není hrozba. Dítě mě nezajímá. Uklidni se, Vorno. A sněz si tu kaši."

Vorna znovu zvedla misku. Jakmile dojedla, přiložila do ohně další polínko, posadila se a zahleděla se do plamenů. Neměla ponětí, co Morrighu doopravdy chce, ale věděla, že jí to Seidhe řekne, až bude sama chtít. V místnosti se

rozhostilo ticho, ozývalo se jen praskání plamenů a občas si vrána natrásala peří. Vorna vzhledla k Morrigu. Stařena vypadala, že spí. Po chvíli už Vorna nedokázala tu nejistotu vydržet.

"Proč jsi doopravdy přišla?" zeptala se.

"Pochybují, že mně uvěříš, Vorno," prohlásila Morrighu. "Ale napadlo mě, že tu budeš chtít někoho mít, až na dveře zaklepe návštěvník."

"Jaký návštěvník?"

"Převozník z jihu. Bude tu zanedlouho. Jdi ke dveřím. Uvidíš, jak přechází první most."

Vorna se zvedla a přešla místností. Když otevřela dveře, uviděla v měsíčním světle přicházet jakéhosi muže. Vlekl se s hlavou skloněnou, jako by nesl náklad. U třetího můstku se zastavil, pak si všiml, že Vorna stojí ve dveřích. Pomalu k ní došel, Vorna mu vyšla vstříc.

"Jmenuju se Calasain," řekl.

"Vím, kdo jsi, převozníku. Pomáhala jsem tvé ženě s porodem tvého syna."

"To je pravda, paní. Ano." Stařec si nervózně olízl rty. Nechtěl - nemohl - se Vorně podívat do očí. "Tvůj muž... Banouin... překročil asi před třemi měsíci řeku. Můj syn..." Na chvíli se odmlčel a potom se zhluboka nadechl, "Můj syn je zloděj," řekl náhle a pak se z něj slova sypala jako o závod. "Okradl Banouina. Zjistil jsem to teprve před několika dny. Nevěděl jsem, co dělat. Říkal jsem si, že počkám, až se Cizinec vrátí, a pak..." znovu se odmlčel. "Je pozdě a já jsem unavená," řekla Vorna. "Pověz, co mi chceš říct."

Calasain otevřel měšec a vytáhl sponu. V měsíčním světle se zatřpytil modrý opál. "Seneca! tohle sebral Cizinci ze sedlové brašny. Chtěl jsem počkat, ale žralo mě to. Nemohl jsem spát. Musel jsem to sem prostě přinést." Natáhl ruku a podal Vorně sponu k plášti.

Bývalá čarodějka se opřela o futro, tvář měla popelavou. Calasain ji chytil, než mohla dopadnout na zem. Podepřel ji a pomohl jí do křesla u ohně. Vorna otevřela oči a po lících se jí řinuly slzy. Calasain k ní poklekl. "Nejsi nemocná?" zeptal se.

"Tvůj syn... zabil mého manžela," vzlykla.

"Ne, ne. Přisáhám, že mu jen ukradl tu sponu. Banouin odjel s Connavarem. Na to ti dávám své slovo."

"Běž pryč. Běž ode mě pryč," skýtala Vorna a obrátila hlavu.

Calasain se zvedl. Měl dojem, že slyší tlukot křídel velkého ptáka, a otočil se. Místnost byla prázdná. "Mrzí mě to, paní," řekl.

Chvilku vyčkával čekaje na odpověď. Když žádná nepřišla, odešel pomalu do noci a zavřel za sebou dveře.

"Mne to taky mrzí, Vorno," řekla Morrighu.

"Vypadni a nech mě na pokoji," vyjela Vorna.

Morrighu si povzddechla. "Mám pro tebe dar. Jakmile odejdu, tvoje moc se ti vrátí. Ale s úsvitem zmizí."

Vorna se vymrštila na nohy. "Nechci..." začala. Ale křeslo naproti bylo prázdné.

Ztracená a osamělá se Vorna sesula do křesla a rozplakala se.

Vlasy jí znovu prohrábl větřík a ona tentokrát vycítila jeho původ. Usadila se v křesle, uvolnila svého ducha a zvedla se ze svého těla. A tam, u jejího křesla, stála zářící postava Banouina.

"Vrátil jsem se," pravil.

9

Valanus se v horké provoněné vodě opřel a rozhlížel se po nové lázni s mramorovými sloupky a dřevěnými lavicemi v ozdobně vyřezaných výklencích. Lázeň byla ztělesněním elegance a stylovosti a jemu při výpravách mezi barbary nesmírně chyběla. Přesunul se do hlubší vody a cítil, jak se mu uvolňují svaly. Ošplíchal si obličej a prsty si prohrábl krátké bílé vlasy, pak zavřel oči a představoval si, že je zpátky ve městě s divadly a zahradami.

Jeho spokojenost zničil náhlý zmatek. Valanus se posadil a vzhledl ke dveřím s mramorovým ostěním. Tam stáli tři keltští náčelníci. Kamenický důstojník potlačil úsměv, když se je sluha snažil přimět, aby vstoupili a svlékli si oděv. To by spíš naučil opici hrát na píšťalu, pomyslel si Valanus, než naučil tyhle barbary základům civilizovaného života. Ponořil hlavu do teplé vody, obrátil se, přeplaval vykachlíkovaný bazén a vynořil se na druhém konci, kde stáli tři Keltové.

"Bylo to jenom pozvání, Ostarane," řekl Valanus s nuceným úsměvem, "ne rozkaz. Nemusíte se koupat. Jak jsem slyšel, někteří z vašich lidí se teplé vody bojí."

Ostaran se chladně usmál, potom si svlékl košili a kamaše a stáhl si vysoké boty a podal vše sluhovi. Muž jeho věci držel v natažených rukou, jako by se bál, že ho šaty propíchnou, a pak je odnesl na polici. Ostaran se posadil na kraji bazénu a ponořil nohy do vody. Jeho dva společníci ho zachmuřeně pozorovali. Ostaran se zhluboka nadechl. "Voní to levandulí," sdělil jim a potom se přehoupl přes okraj. Jakmile byl ve vodě, ošplíchal si obličej a štíhlýma rukama si otřel svěšené plavé kníry. Rozvázal si copy, roztřásl vlasy a ponořil se pod hladinu.

"Není to tak špatné, jak sis myslel, co?" utrousil Valanus, když se Ostaran vynořil. Vzhledl k druhým dvěma Keltům a zazubil se. "Kam může jít Gath, tam určitě můžou následovat i ostrostí válečníci."

"Ne vždy," ucedil první z mužů, mohutně stavěný, s rozdělenou rudou bradou. "Slyšel jsem o Gathovi, který kvůli sázce kdysi strčil hlavu krávkě do zadku. Zezelenaly mu z toho vlasy. Nikdy jsem ale neslyšel o Ostrovi, který by ho následoval." S tím pokynul svému společníkovi a odešli z lázně. Valanus se s úsměvem obrátil k Ostaranovi.

"To se vždycky usmíváš, když tě uráží?"

"On neurážel mě. Vysmíval se tobě."

Valanus si zavolal o mýdlo. Sluha mu přinesl skleněnou fíolu. Kamenický důstojník si vylil její obsah do dlaní a pak si ho vtíral do vlasů, až vznikla pěna. Ponořil se, pěnu vymyl a zase se zvedl. "Co si myslíš o lázni?" zeptal se Ostarana. Gathský vůdce se rozhlédl kolem sebe, prohlédl si čtyři obrovské nádrže obklopené kamennými sloupy, vysoká okna a nádherně vyřezávané lavice a police. Když promluvil, pot'ouchle se mu blýskalo v očích.

"Mně to připadá jako plýtvání kamenem a prací," prohlásil. "Člověk se může umýt i v potoce, když se mu zachce. Nicméně je to příjemné, to připouštím."

Valanus došel na kraj bazénu a posadil se vedle trubky vypouštějící horkou vodu. Ostaran se k němu připojil. "Co tvoji zvědové zaslechli o Connarovi?" otázel se.

"Není po něm ani stopy. Perdiové si mysleli, že ho lapili v kopcích. Chytili jeho koníky, ale on zabil dva jejich válečníky a unikl pěšky."

"Dva další? Kolik to už je celkem?" "Šest - sedm, když připočteš toho kupce, co ho v Alinu umučil k smrti. Zřejmě chytil jednoho z jejich zvěďů. Nechal ho uvázaného u stromu se zprávou pro Caraka. Řekl mu, ať králi vyřídí, že se vrátí a podrží mu krk a že ho nic na světě nezachrání."

"Poněkud rozhněvaný mladík," poznamenal suše Valanus. "Ale musím přiznat, že bych ho nechtěl za nepřítele. Ty ses s ním setkal, vid'?"

Ostaran přikývl. "Byl s medovým mužem. Nemluvili jsme spolu."

Valanus se zasmál. "Ty jsi bojovník, Ostarane. Stejně jako já. Mluv upřímně. Znepokojil tě, vid'?"

"Každý muž, který se pustí do medvěda jenom s nožem, mě znepokojuje," přiznal Ostaran. Zvedl ruce z vody a zadíval se na své prsty. "Svrasťuje se mi kůže," řekl očividně vyvedený z míry. "Už půjdu."

"Určitě až po masáži. Máme tu velmi dobře cvičené mladické otroky, kteří ti do svalů vetrou teplý olej. Věř mi, tohle by sis neměl nechat ujít."

"Nemáš pro tenhle úkol nějaké cvičené ženy?"

"Chlapci jsou lepší," prohlásil Valanus. "Pak ti to nekomplikuje vzrušení. Nebo taky ne, záleží na tvých sklonech. Pojd' a zkus to. Potom mi můžeš povědět, cos zjistil o Carakově vojsku."

Společně vystoupili z koupele. Okamžitě k nim přiskočili sluhové s nahnatými osuškami. Když byli suší, odvedl Valanus Ostarana do dlouhé místnosti, kde stálo sedm plochých lůžek. Tady již čekali dva mladí muži. Valanus se položil na pohovku. Ostaran se posadil na pohovku vedle něj, potom se otočil na břicho. Dva sluhové se pustili do práce. Valanus se uvolnil, když mu jinoch obratnými prsty hnětl svaly a uvolňoval z nich poslední zbytky napětí. Vzdychl, zavřel oči a zatoužil být zpátky v Kamení, kde by se mohl nechat obléknout a kočárem zajet do amfiteátru, aby před večeří v Řiční komnatě zhlédl poslední hru. Sluha pracoval na bederních svalech a bocích, pak přešel přes kolena na lýtka. Valanus se otočil na záda a nechal mladíka dokončit práci na stehenních svalech a konečně na hrudi a krku. Když masáž skončila, sluha použil kulatý slonovinový nůž a oškrábal Valanovi z těla zbytek oleje, pak mu podal bílé roucho. Když si ho oblékal, Valanus si všiml, že Ostaran na pohovce mezitím usnul. Sluha, jenž o něj pečoval, vzhlédl tázavě k Valanovi. Kamenický důstojník ho pokynem ruky propustil a pak do Kelta jemně strčil. Ostaran otevřel oči a zív.

"Tak co?" zeptal se ho Valanus.

"Nádhera." Ostaran se posadil a protáhl si ramena. Valanus si všiml, že se mu od klíční kosti nahoru k rameni táhne stará jizva.

"Vypadá to jako bodnutí oštěpem," poznamenal. Ostaran kývl.

"Loupeživý oddíl Perdiů. Trvalo měsíce, než se to konečně zahojilo, a když je chladné počasí, pořád mě to trápí." Zakroutil ramenem. "Tvůj chlapec mně to krásně uvolnil. Děkuju ti, Valane, že jsi mě k tomuhle přemluvil."

"To nic, příteli. Ted' mi pověz, co jsi zjistil."

"S Garshonem jsi měl pravdu. Dodává Perdiům železnou rudu na meče, oštěpy a zbroj. To vše výměnou za Carakovo stříbro. Nicméně, v našem zastoupení ujednal dohodu s Ostry a ti budou při tažení podporovat Jasaraye."

"Kolik mužů mi můžeš zaručit u Gathů?"

"Dva tisíce jezdců, jak jsi žádal. Každý s vlastním koněm. Kdy vyjedeme?"

"To může říct jenom Jasaray. Uvidíme se s ním dneska večer."

"Těším se na to," řekl Ostaran.

"On nemluví tvým jazykem, ale já vám budu překládat. Jak jde tvoje výuka? Když jsme spolu mluvili naposledy, dokázal jsi v Kamení říct nejvyšší 'nazdar'. Jako velitel křídla se budeš muset víc snažit."

"Umím už říct 'na shledanou', jak se máš' a 'dávej pozor, kam šlapeš, ty zahnojený barbarský čuně'. Stačí to zatím?"

"Tohle není legrace, příteli. Až začne bitva a budou vydány rozkazy, musíš jim rozumět. Když ne, Jasaray ti nedovolí velet."

"Já se to naučím," sliboval Ostaran.

"Tím jsem si jistý. Pověz, myslíš, že Connavar Perdiům unikne?"

"Nevím, jak by mohl. Carac poslal do kopců jezdce."

"Myslím, že se možná mylíš. Nevsadíme se? Sázím svého koně proti tomu zlatému náhrdelníku, co nosíš."

Ostaran se zasmál nahlas. "Můj torque stojí za padesát tvých zvířat. My barbaři nejsme tak hloupí, jak si, Valane, myslíš."

•••

Umění lovce Paraxe bylo vyhlášené i daleko za hranicemi území Perdiů. Jeho nadání bylo téměř mystické. Neexistovala zvířecí stopa, kterou by nepoznal, neexistovala stopa, kterou by nedokázal sledovat. Zbohatl na odměnách nabízených za chytání zločinců a psanců a ještě v jedenapadesáti dokázal i ze hřbetu svého strakáče poznat zlomené stéblo trávy. Parax byl hubený, s tmavými, hluboko zapadlými očima a stříbrem prokvetlými tmavými vlasy,

kteřé mu na spáncích ustupovaly. Měl tvrdý obličej, ošlehaný větrem a opálený sluncem, a kolem očí měl jen málo vrásek od smíchu.

"Nač myslíš?" zeptal se ho Bek, hubený válečník, vedoucí čtyři muže pátracího oddílu.

Parax neodpověděl. Pobídl zvíře a poodjel od skupinky. Neměl Beka rád a král Carak se mu hnusil. Když zahynul předešlý král Alea na honu, Parax na místo zajel a sám si je prohlédl. Bek a ostatní tvrdili, že Alea spadl z koně uprostřed řeky a utopil se. Parax věděl, že lžou. Našel místo, kde Aleu stáhli z koně a utopili na mělčině u břehu, kdy mu strčili hlavu pod vodu. Pravým podpatkem vyryl kus hlíny ze břehu, když ho tam přitiskli.

Avšak lidé jako Parax neměli v povaze odporovat metodám knížete, a tak si lovec své nálezy nechal pro sebe.

Nebyl v Alinu, když byl zavražděn ten kupec, nýbrž na své kolibě dvacet mil na sever. Carac pro něj poslal a Parax dorazil den poté. Nalézt stopy mu zabralo další dopoledne, mládence pak našli docela rychle.

Tehdy začala ta psina.

Parax se ohromně bavil. Bek vedl své muže krkolomným cvalem a chlapec zahrnul k jihozápadu, kde unikl do rozlehlého lesa. Jezdci se vrhli za ním. Dva ho dohonili. Oba zemřeli.

Od té doby uběhl týden a další čtyři je následovali Labutí stezkou. Bek byl vzteky bez sebe, což Paraxe těšilo.

"Ptal jsem se, na co myslíš," vyjel Bek a dojel Paraxe. "Ještě jednou mi neodpovíš, ty starý parchante, a já ti vyřizu koule."

Parax se na něho zazubil, "To by chtělo chlapa, synku. A lepšího než ty."

Bek sáhl po meči. Parax pobídl koníka blíž. Zvedl ruku a Bekova hrdla se dotkl hrot stahovacího nože. "Chápeš, co jsem tím myslel?" Starší muž vrátil čepel do pochvy. Bek pozvedl prst ke krku. Objevila se na něm krvavá skvrnka.

"Takže," prohodil Parax, "o čem jsme to mluvili? Aha, ano, ten mládenec. Je na svůj věk dost mazaný, o tom není pochyb. Nechal za sebou falešnou stopu mívající k východu - a dobrou - a pak zahrnul na západ. Myslí mu to."

"Jde pěšky. Už bychom ho pomalu měli dohonit."

"Možná," připustil Parax. "Ale pohybuje se v drsné krajině a cestu si vybírá velmi opatrně."

"Co jeho kouzla?"

Parax se opovržlivě zasmál. Po posledním zabíjení jeden z přeživších vyprávěl o tom, že chlapec má schopnost měnit tvar. Tři pronásledovatelé vstoupili na palouk. Náhle se před nimi zvedl keř a změnil se v muže. Dva lovce probodl. Třetí tvrdil, že ho zahrnul a chlapec utekl do kopců. Parax se přestal smát. "Tomu snad vážně nevěříš, Beku? Myslíš, že by se někdo, kdo ovládá kouzla, nechal honit od pařezu k vývratu po celých zdejších horách? Ten kluk si jenom sundal plášť, namočil ho do bláta, udělal do něj díry a těmi propletl větvičky a listy. Pak se přikrčil do podrostu a čekal na tvoje muže. Když se přiblížili, skočil po nich. Ten, co přežil, ho nezahrnul, ale otočil se a utekl. Viděl jsem stopy."

Bek zaklel a vrhl rozzlobený pohled na jednoho z jezdců za sebou. "Riganta musíme najít a přivést před tvář spravedlnosti," trval na svém Bek. "Takové jsem dostal od krále příkazy."

Parax neřikal nic. Poslouchal, jak si muži vyprávějí, a poskládal si celý příběh dohromady. Diatka zradil chlapcova přítele a vydal ho na strašlivou smrt. Chlapec ho pomstil. Tohle pronásledování nebylo o spravedlnosti. Bylo o strachu. Carakově strachu. Král vyjel s prvním oddílem pronásledovatelů a na vlastní uši slyšel zprávu, kterou mu Rigant poslal.

Nic na světě mi nezabrání, abych tě zabil.

Carakova tlustá tvář zrudla jako řípa. "Přines mi jeho hlavu," nařídil Bekovi. Pak odjel zpátky do Alinu s dvaceti muži, kteří ho hlídali. Opravdový válečník by byl, podle Paraxova názoru, zůstal s pronásledovateli.

Starý lovec sesedl a prozkoumal půdu. Byla holá a kamenitá a nebyly na ní vidět žádné stopy. Nalevo, u vyčnívající skály, ležel list z dubu. Očividně odpadl z chlapcova pláště, který použil jako převlek. Parax si prohrábl vlasy. Lov byl jako dvoření, jednota mysli a srdce. Lovec se pomalu seznamoval se svou kořistí, a tím, že ji poznal, ji buď začal mít rád, nebo nenávidět. Parax začínal mít chlapce rád. Nezpanikařil, všechno, co udělal, měl naplánované, cestu pečlivě zvažoval. Včera zabil králíka kamenem, stáhl ho a snědl maso syrové. Taky si udělal čas a hledal jedlé kořínky a bobule. A neutíkal naslepo. Občas se vrátil a prohlédl si své pronásledovatele, zvažoval je, a když přišla vhodná chvíle, zabíjel je.

Parax ostražitě vyjel na vrchol kopce a zastínil si oči, aby se porozhlédl po krajině. Na severozápadě se rozkládal Taliský les. Věděl chlapec dost na to, aby tam nechodil? Parax se nad tím zamyslel. Cestoval s Cizincem a Banouin znal tyhle kraje dobře. Určitě se zmínil o nebezpečí, které leželo v temném srdci hvozdu. Kam jinam tedy hoch zamířil? Na hranici s územím Ostrů? Bylo to pravděpodobné. Z té strany, koneckonců, přišel. Parax se zazubil. Sklouzl ze sedla a posadil se na kopci.

Chlapec byl lstivý a tvrdý. Bude vědět, co od něj čekají. Parax zalétl pohledem k severozápadu. Byl dost zbrklý, aby riskoval v těch lesích?

Od jihu se ozval dusot kopyt a pětice jezdců přiválala na kopec. Parax v duchu zaklel. Jaký smysl mělo unavovat koníky tímhle způsobem? Jezdci byli všichni mladí, z Bekova klanu. Parax si je prohlížel, studoval jejich obličej. Byli teď vyděšení. Šest jejich přátel potkala smrt. Žádného netěšila představa, že by mohl být dalším.

Bek s jezdcí promluvil, pak navedl koníka ke staršímu muži a sesedl. "Šel tudy?" zeptal se.

"Ano. Asi přede dvěma hodinami. Seděl tady pod kopcem," řekl Parax a ukázal na místo asi deset stop daleko. "Právě tam, kde měl hlavu schovanou za támhletím keřem. Chvilí nás pozoroval a přemýšlel o tom, kde by se mohl schovat."

"A to je kde?"

Parax se rozmáchl širokým obloukem. "Vyber si, Beku. Všude kolem jsou vrásky a dolíky, změř balvanů a háje. Ať je kdekoli, teď se na nás dívá a uvažuje, jestli jsme dost chytří na to, abychom uhodli, co udělá."

"A jsme, staříku?"

"Ne, my nejsme. Já ale jsem. Vím přesně, kde je. Hádám, že bych dokázal dokonce ukázat na strom, ze kterého nás

pozoruje."

"Takže ho máme," vyhrkl Bek vítězoslavně.

"Vy ho můžete mít. Já s tím nechci nic mít. Ale pět mladých mužů by mělo stačit."

"To bude. Řekni mi, kde je."

"Řeknu, ale hlavně by ses neměl dívat směrem, který ti řeknu."

"Nejsem blbec, Paraxi."

Ne, jsi prašivý královrah, pomyslel si Parax, ale nechal si to pro sebe. "Je na kraji Taliského lesa. Je to jeho poslední šance. Bude znát pověsti a bude vědět, že je známe i my. Riskuje život a doufá, že vy nemáte odvahu."

Parax viděl, jak se Bekovi vytrácí barva z tváře. "Taliský les? Jsi si jistý?"

"Jak jen to jde."

"Takže už je mrtvý."

"Možná. Možná ne. Jak jsem říkal, je na samém kraji. Třeba ho Talisové neuvidí. Třeba jsou jinde. Ty se ho bojiš sledovat, Beku?"

"Ano, bojím se," přiznal válečník. "Ty bys do toho lesa vjel?"

"Ne," řekl Parax. "Ale mě platí jenom za stopování."

"Kde přesně je?"

Parax se k lesu nepodíval. "Vezmi své muže a jed' kousek na východ. Pak se otoč a jed' podél okraje lesa. Dříve se pořádku na mě. Až dorazíš k místu, kde se podle mě schovává, tak vstanu a nasednu."

Bek se zhluboka nadechl a vyhoupl se do sedla. Parax se mlčky díval, jak Bek jede ke svým mužům a sděluje jim ponurou novinku. Začala ostrá debata. Nikdo z pětice nechtěl riskovat v Taliském lese. Bek se ptal, který z nich je připraven postavit se před Caraka a sdělit mu, že se příliš bál řídit se jeho rozkazy. Po tomhle se odmlčeli, protože Carac nebyl promíjející muž. "Hele," prohlásil Bek nakonec, "dojedeme co nejbliž a až dostanu znamení, zaútočíme a toho Riganta zabijeme. Pak odjedeme. Nemělo by nám to zabrat moc času."

Nepřesvědčilo je to, ale Parax věděl, že za válečníkem půjdou. Hodně se báli Carakova vzteku.

Bek je pomalu vedl z kopce.

...

Conn byl unavený do morku kostí. Nespál - až na pár ukradených okamžiků - už tři dny a živil se jenom kořínky, bobulemi a syrovým králíkem, ze kterého se mu udělalo špatně, dostal křeče a zvracel. V hlavě mu bušilo a ve spáncích cítil pronikavou bolest. Nyní se krčil za hustou stěnou křoví a sledoval jezdce na kopci.

Doufal, že pojedou dál na západ, takže bude moci proklouznout za nimi. Oni to však neudělali. Ať už ho stopoval kdokoli, byl v tom zběhlejší než Arbonacast.

Conn se rozhlédl kolem sebe, znepokojený a ustaraný. Kolem rostly vysoké duby a ani pták nezazpíval, ani zvíře se neozvalo. Dokonce tu ani nebzučel žádný hmyz. A přesto i přes nepřítomnost zvířecích zvuků les překypoval životem. Stromoví obři tu stáli nehybní, jejich větrovým nepohnul ani závan větru. Conn měl pocit, že ho pozorují a vyčkávají. Cítil se jako vetřelec. Stáhlo se mu břicho a on se předklonil a začal zvracet. Žaludek už měl prázdný a do hrdla mu vystoupila jen hořká žluč. Vyčerpaně se svalil na zem a podíval se na kopec. Všichni jezdci až na jednoho zmizeli. Poslední muž seděl na kopci, jeho koník oždivoval trávu vedle něj.

Connarovi steklo do očí pot. Utřel si ho rukávem košile. Když zvedl ruku, rána v rameni se mu opět otevřela a on cítil, jak mu na prsa stéká krev. Tisíc mil od domova, zraněný a sám, věděl, že jeho šance na přežití je skutečně malá. A přesto necítil strach, jen žhoucí hněv a touhu po pomstě.

Já tady neumřu, říkal si. Najdu způsob, jak přežít a zabít Caraka.

Pokusil se vstát, ale podlomila se mu pravá noha a on se natáhl do prachu, kde chvíli ležel v bezvědomí. Když otevřel oči, zaslechl koníky. Vyškrábal se na kolena a prohlédl kraj lesa. Podél hranice lesa projížděla pětice jezdců. Jeden z nich pořád vzhlížel k muži na kopci. Conn měl sucho v ústech a zamřžené myšlenky. Když si uvědomil, že se jezdci chystají vjet do lesa, pokleslo mu srdce. Zmýlil se snad Banouin? Není to snad začarované místo?

Znovu vzhlídl k osamělému muži. Jezdci čekali na jeho znamení. Zahlédl mě? přemítal Conn.

Protáhl se dál dozadu a dopotácel se k tlustému dubu. Vytáhl dýku. Meč ztratil už přede dvěma dny, zůstal zaklíněný v těle perdijského válečníka. Cítil, jak se mu cosi otřelo o tvář, a přejel si rukou po kůži.

Zachvěl se a uvědomil si svrbění, nepříjemné a vlezlé, nejdřív na kůži na krku a tváři, pak na zádech a pažích. Svrbení sílilo, začalo být bolestivé, jako by ho bodaly včely. Pak to bylo silnější než včely, jako by se mu do masa zarážely rozžhavené jehličky. Zasténal a upadl do trávy. Větve stromů kolem něj začaly šustit a pohybovat se, vydávaly šepavý, zlovonný zvuk. Bolest sílila, až byla téměř k neunesení, rozlila se mu na prsa a k zápěstím. Pak dosáhla k pravé ruce, v níž svíral jílec seidheské čepele. Z nože vyšlehlo jasné světlo.

Všechna bolest zmizela.

"Ty jsi Kolouší dítě," zašeptal mu v uchu hlas.

V té chvíli se do lesa vrátili jezdci. Conn se snažil sebrat síly, aby se jim mohl postavit. První z Perdiů, se skloněným kopím, navedl koně ke skoku přes padlý kmen, ostatní byli těsně za ním.

Conn zvedl nůž. Skákající kůň ale nikdy nedopadl zpátky na zem. Ztuhl ve vzduchu, socha ještě ve skoku. Všichni jezdci náhle naprosto znehybněli. V lese se ochladilo. Conn se roztřásl, ale nedokázal odtrhnout pohled od mužů, kteří jej přišli zabít. A jak se tak díval, začali se jezdci měnit, rostly jim vlasy a vousy, nehty se jim změnily v hotové drápy, šaty jim ztřetly, vlasy jim zbělely, svaly se jim vytratily, kůže zčernala a potom se sloupala z kostí vespod. Ve chvíli popadali z koní a leželi rozbití v trávě. Kostí se dál srašťovaly a zvápenatěly, až se změnily v prach, který zvedl vítr a rozfoukal po zemi. Koníci zůstali nedotčení, a když se poslední zbytky jezdců vytratily ve větru, ožili a zůstali klidně stát. Závan větru a čtyři koníci utekli z lesa. Pátý, kaštanový valach, zůstal nehybně stát.

Connavar padl na kolena, když ten hlas promluvil znovu. "Dotkni se stromu, Kolouší dítě," vyzval ho. Conn se otočil, doplazil se ke stromu, natáhl se a prsty se zachytil kůry. Žaludek se mu uklidnil a nesmírný chlad se vytratil. Conn si povzdechl. Mezerou v mracích vysvitlo slunce a na kůře vytvořilo obličej. Byl to mladý obličej, pohledný, přesto však přísný. Když se vyjasnil, Conn si uvědomil, že je to obraz jeho vlastní tváře.

"Jsi nemocné, Kolouší dítě. Lehni si. My se o tebe postaráme," řekla Stromová tvář.

Connovi docházely již poslední síly, takže si lehl a obličejem se dotkl studené země. Bylo to lepší než polštář, a když se mu vytrácelo vědomí, měl mladý válečník pocit, že kolem něj roste tráva a stahuje ho dolů, do tmavého, bezpečného útulku země.

Z pozeňnané temnoty se probral do bolestného světla, tak pronikavého, že mu z očí vyhrkly slzy. Přidržel si ruce před obličejem ve snaze zastínit si zrak, ale světlo mu svítilo skrz kůži, úplně ho oslepovalo a způsobovalo mu bolesti.

"Vydrž, Connavare," promluvil jiný hlas. „pokusím se vytvořit příjemnější prostředí.“ Světlo vzápětí pohaslo.

Connavar sundal ruce z obličeje a otevřel oči. Zprvu nic neviděl. Pak, když se mu zrak pročistil, viděl, že sedí v lese u zurčícího potůčku, jenž se třpytil v odpoledním slunci. Nebe bylo bez mráčku a stromy se pyšnily listím všech barev, od krvavě rudé po zlatou západu slunce, od smaragdově zelené po vybledle žlutou. Vzduch byl plný vůní: levandule, růže a zimolez. Bylo to to nejkrásnější místo, jaké kdy Connavar viděl, A přesto bylo na té scéně něco špatně. Stromy tu rostly všemožné, duby, jilmy, borovice, javory, všechny rostly pospolu ve stejné půdě, a přesto v různém období. Na některých právě rašilo listí, jiné měly listy barvy tmavého, podzimního zlata. A nebyly tu žádné stíny. Conn natáhl nahou paži. Sluneční světlo mu jasně svítilo na kůži, ale v trávě pod rukou se neobjevil žádný stín.

Connavar pomalu vstal a protáhl se. Cítil se teď klidnější než za celou dobu, co se pamatoval. Otočil se a rozhlédl se po louce.

A uviděl medvěda.

Stál - stejně jako předtím jezdcí - úplně nehybně, kolem mohutných ramen měl omotané lesklé řetězy, ovíjely se mu i kolem silných prack. Tlamu měl otevřenou, ukazoval strašlivé tesáky. Conn necítil strach a přistoupil k šelmě. Byla větší než zvíře, které mu rozervalo tělo, a nějak vzbuzovala větší hrůzu. Conn medvěda obešel a žasl nad jeho velikostí a silou. Povšiml si jizev z mnoha zápasů, některé rány byly celkem čerstvé. Natáhl ruku, pokusil se ho dotknout, ale ruka mu prošla medvědí tělem, jako by to byl kouř.

"Děsivá šelma," ozval se hlas. Po Connavarově boku se zhmotnila zářící postava. Conna to nevylekalo, ačkoliv měl pocit, že by mělo.

"Děsivá, ale trochu smutná," řekl svému novému společníkovi.

"Proč smutná?"

"Je v řetězech," vysvětlil Conn. "Žádný takhle hrdý tvor by neměl být v řetězech."

Zářící postava se přiblížila, vzala Conna za ruku a odvedla ho k potoku. Conn se snažil zhlédnout tvář, ale rysy se jaksi posouvaly a vlnily, neustále se měnily pod světlem, které zářilo kolem. Objevil se vous, pak zmizel, dlouhé vlasy, potom holá hlava, jako by se tvář neustále přeměňovala. Z toho, jak se snažil zaostřit, se Connarovovi zatočila hlava a musel odvrátit zrak. "Který ze Seidhe jsi?" zeptal se.

"Já nejsem Seidhe, Connavare. Jsem muž, který zemřel už dávno, jehož duše byla zachráněna a přivedena do lesa."

"Proč ti pořádne nevidím do tváře? Pořád se ti mění a posouvá."

"Už je to velmi dávno, co jsem naposledy přijal lidské tělo. Dej mi chvíli." Postava se posadila a znehybněla. Míhotavá světla kolem ní pomalu pohasínala. Conn zjistil, že vedle něj sedí mladý muž s tmavými vlasy a něžnými hnědými očima. "Je to lepší?"

"Ano. Takhle jsi vypadal zaživa?"

"Když jsem byl mladý. Bylo mi téměř sto let, když jsem zemřel."

"Proč Seidhe udržují tvou duši naživu?"

"Mají své důvody. Teď mi pověz, proč jsi zachránil toho koloucha."

Conn jen pokrčil rameny. "Byl lapený v ostružinách. Nemohl jsem ho tam nechat umřít."

"Stejně jako jsi nemohl opustit Riamfadu?"

Conn zavrtěl hlavou. "To bylo jiné. Byl to můj přítel. Muž si nezaslouží umřít bez přátel."

"Jak se cítíš?"

Conn se usmál. "Klidný. Je to tu moc pěkné, ale vím, že tohle je snové místo, a moje tělo zůstalo ve vašem lese, studené, mokré a krvácející."

"To ne. Zatímco tu sedíme, uzdravuje se. Budou tam na tebe čekat čisté šaty. A dar od přítele." "Všichni moji přátelé jsou mrtví," prohlásil Conn smutně, vzpomínaje na Banouina. Zjistil, že teď si dokáže představit mrtvolu na šibenici bez nenávisti k lidem, kteří ho zabili. Povzdechl si. "Co jste mi to sebrali?" zeptal se.

"Nic jsme ti nevzali. Jenom jsme... tě oddělili od tvých... lidštějších pudů. Kdybychom to neudělali, nemohl bys sem přijít."

"Mých lidských pudů?"

"Hněvu, sklonu k násilí, nenávisti, touhy po pomstě. Pro nic z toho tu není místo."

"Ale já jsem člověk," namítl Conn, "takže která část tu ze mě je?"

"Ta nejlepší část," odvětila postava. "Duch, oproštěný od temnoty těla."

Conn seděl na sluníčku a uvědomil si, že se cítí klidnější než kdy předtím. Ohlédl se na medvěda v řetězech. "Proč je tady ten medvěd?" zeptal se. "A proč v řetězech? Už je přece znehybnělý."

"My jsme na medvěda ty řetězy nevložili, Connavare. To jsou tvoje řetězy."

"Moje? Tomu nerozumím."

"Medvěd je tou částí tebe, která tady neexistuje. Řetězy jsou dobrovolné: povinnost, zodpovědnost, čest. Bez nich

by byl medvěd pouze divoký a sobecký zabiják. Už jsi připraven se vrátit?"

Conn se nad otázkou zamyslel. Tady bylo všechno mírumilovné, vzduch přímo dýchal harmonií. "Mohl bych zůstat mezi Seidhe jako ty, kdybys chtěl?"

"Ne," odpověděla postava smutně. "Možná jednou."

Conn se netoužil vrátit do světa a chvíli seděl mlčky a těšil se z klidu. "Jestli jsou Seidhe skutečně rasou bez nenávisti nebo hněvu," zeptal se, "proč dovoluji Morrighu chodit mezi námi a přinášet takové zlo?"

"Zajímavá otázka, Connavare. V odpověď ti řeknu tohle: Chtěl jsi slávu, Morrighu ti ji dala. Vorna chtěla být milována a přijímána. Teď je. Jakým způsobem to činí z toho, co udělala Morrighu, zlo? Všechny naše činy, Seidhe i lidé, mají důsledky - důsledky, které ne vždy vítáme. Morrighu nabízí dary. Když se muž - nebo žena - rozhodne jej přijmout, rozhodně tak musí učinit i se všemi případnými důsledky. Tys žádal slávu. Co kdybys požádal o skutečnou lásku nebo uzdravení Riamfady nebo mír a klid pro svůj lid? Mysli na to, Connavare. Ti, kteří žádají dary od Morrighu, vždycky chtějí něco jenom pro sebe - osobní zisk, slávu, obratnost při zacházení s mečem, překrásnou ženu do postele nebo svěst švarného jinocha, aby prosebníci miloval. Vždycky je to sobecké. Chraň se soudit to, čemu nerozumíš." Hlas se vytratil. A svět se zatočil.

•••

Probudil se v lese, otevřel oči a uviděl vedle stát kaštanového koníka s otěžemi visícími k zemi. Na chvíli mu zůstal pocit klidu, který poznal ve snovém světě Seidhe. Pak to bylo pryč. Vzpomněl si na lovce a dlouhé dny pronásledování, bojů a zabíjení. Víc než to, vzpomněl si na to proč, a tentokrát, když pomyslel na Banouina, zaplávl v něm hřejivý oheň vzteku.

Zvedl se a uviděl, že tu pro něj jsou skutečně připravené čisté šaty, složené ležely na plochem kameni. Byla tady košile z tenké tmavé kůže tak měkká, že byla jako hedvábí, černé kožené kamaše s všitým opaskem ze strakaté hadí kůže a jezdecké holínky, po stranách posílené stříbrem. Stáhl si rozervanou košili a kamaše a oblékl si seidheský oděv. Jak ostatně čekal, dokonale mu padl. Došel ke koníkovi. Zvíře si ho ostražitě prohlíželo a Conn k němu tiše promlouval, pomalu zvedl ruku a pohládl ho po nose.

Tehdy si všiml meče opřeného o strom. Byl to jezdecký meč, čepel byla těžká a mírně zakřivená. Byl ze stejného lesklého stříbrného kovu jako jeho nůž, ale Conna upoutal jílec. Byl ze zlata, stříbra a ebeny. Černá záštita měla tvar dubových listů, na zlatém koši byla vyrytá hlava medvěda a na stříbrné hlavici byl vyřezán kolouch lapený v ostružině. Conn zbraň potěškal. Byla lehčí, než čekal, a nádherně vyvážená.

Dar od přítele, říkala postava.

Bylo dobré vědět, že má takové přátele. Vzpomněl si na chudáka Riamfadu. Kdyby zůstal naživu, byl by Connovi vyrobil meč. Byl by skoro stejně krásný. "Chybíš mi, rybičko," řekl.

Pochva ležela u stromu. Byla z tvrzené černé kůže a byl u ní i tmavý opasek, který si Conn přehodil přes rameno. Pak zvedl otěže a vyhoupl se valachovi do sedla.

Pomalu vyjel z lesa. Překvapilo ho, když viděl, že osamělý jezdec pořád ještě sedí na koni na protějším kopci. Konici mrtvých mužů se pásli opodál. Conn k lovcovi dojel. Muž se nesnažil prchat, jen sesedl, posadil se do trávy a čekal na něho. Přes tmavé vlasy si Conn všiml, že je starý, tvář měl vráscitou, oči vědoucí.

Nenávist v Rigantově srdci byla silná, hodlal lovce zabít. Ale muž neudělal nic nepřátelského, a mládence to zaujalo.

"Jsou všichni mrtví?" zeptal se muž.

"Jo. Zabili je Seidhe - Talisové, jak jim říkáte."

Stařík si povzdychl. "Jsem lovec Parax. Jsem rád, žeš to přežil, Talisové mě vždycky zajímali. Moc rád bych věděl, proč tě nechali naživu."

Conn jen pokrčil rameny. "Na to neznám odpověď. Tas meč, ať už to máme za sebou."

"To nemyslím," řekl Parax. "Já nikdy nebyl moc dobrý šermíř. Ale udělám, co půjde, abys mě nezabil, jestli na tom budeš trvat. Doufám však, že si to rozmyslíš."

Conn se rozhlédl po krajině. Nikde nebylo ani stopy po dalších jezdcích. Zmátlo ho to. Čekal, že nepřítel bude bojovat. Místo toho tu ten muž klidně seděl na kopci a bavil se s ním, jako by byli staří přátelé. Conn neměl s ničím takovým zkušenosti, ale - přes svou nenávist - cítil, že by bylo naprosto špatné tohoto muže zabít. Parax si prohrábl vlasy a zasmál se. "Naučil jsem se tě znát, Connavare. Sledoval jsem tvoji stopu a četl ve tvém srdci. Jsi bojovník, ne vrah. Myslím, že tě mám rád. O většině lidí bych to neřekl."

"Mně nezáleží na tom, koho máš a nemáš rád," vyštěkl Conn. "Když jsi mě viděl vycházet z lesa, proč jsi tu čekal? Věděl jsi, že přijdu bojovat."

"Je tu otázka pýchy, mladý muži. Jsem lovec - a ačkoliv to říkám se vši skromností, jsem nejlepší lovec lidí, jakého tahle země kdy viděla. Řekli mi, abych tě našel. To jsem teď dokázal. Nikdo nemůže říct, že Parax neuspěl. To pro mě znamená hodně."

"Tvoji lidé zavraždili mého přítele," poznamenal Conn, hledající způsob, jak znovu rozdmýchat svůj hněv.

"Já vím," řekl Parax. "Byl to hnusný čin, spáchaný hnusnými lidmi. Avšak jeho smrt nebyla první. Perdiové mívají dobrého krále, víš. Život byl skvělý. Jemu na lidech záleželo. Záleželo mu na nich, cítil jejich smutek, dělil se s nimi o jejich radosti. Carac ho nechal zavraždit, zatáhli ho do řeky a drželi pod vodou. To byla odměna za osmnáct let dobré vlády. Jeho ženu uskrtili, jeho syna zahubili. A to všechno kvůli koruně, kterou mu z rukou vyrve Jasaray a to jeho kamenické vojsko."

"Ty říkáš, že Perdiové měli dobrého krále. Copak ty nejsi z jejich kmene?"

"Ne. Já jsem Rodessi. Ale žiju mezi Perdií už dvacet let." Parax se zvedl, došel ke svému koníkovi a zalovil v pytlí, který měl pověšený u sedla. "Chceš něco k jídlu?" zeptal se. "Mám masovou paštiku s cibulí. Je dobrá," řekl Parax.

Conn se během jeho řeči úplně ztratil a věděl to. Parax vytáhl paštiku, opatrně nalomil kůrku a podal kousek mladému

válečníkovi.

Conn automaticky poděkoval. "Potěšení je na mé straně," odvětil Parax s úsměvem. Pak se posadil a pustil se do jídla. Conn ochutnal paštiku. Parax podcenil její přednosti. Byla víc než jen dobrá. Byl to pokrm bohů! Conn se nutil jíst pomalu, a když paštiku shltl, olízl si z prstů šťávu.

"Lepší než syrový králík, co?" prohodil Parax.

"Ještě jsem nic lepšího nejedl," souhlasil Conn.

"Koupil jsem ji včera od chalupníkovy ženy. Měl jsi ji zkusit teplou. Chuť nic neuspokojí tak jako hovězí a cibule." Parax polkl poslední sousto a utřel si ústa. "Viš," podotkl, "tužil jsem, že v Taliském lese přežiješ. Vidím, že jsi nejen přežil, ale také jsi vyšel s dary. Nové šaty, meč. Jsou to podivíni, ale zřejmě se jim líbíš. Pověz, jak vypadají?"

"Viděl jsem, jak se v kůře stromu tvoří obličej, a zdálo se mně o muži, kterému jsem - nejdřív - neviděl pořádně do tváře, i když seděl vedle mě v jasném slunečním světle." Zhluboka se nadechl. "Rozhodl jsem se, že tě nezabiju, lovče."

"Já to věděl," prohlásil Parax a zvedl se ze země. "Jak jsem říkal, mladý Rigante, nejsi vrah. Chceš, abych donesl zprávu Carakovi?"

Connův výraz ztvrdl. "Už jsem mu zprávu poslal. Jedna stačí."

"Slyšel jsem ji. On taky." Parax se obrátil ke Connovi zády, došel ke koníkovi a vyhoupl se do sedla. "Na západě a na severu jsou jezdci. Kdybych byl tebou, zamířil bych přímo na východ. Je tam městečko. Opodál táboří kamenické vojsko. Tam budeš, myslím, v bezpečí."

S těmito slovy otočil lovec koně a sjel z kopce. Conn se za ním díval, jak odjíždí.

Pak také nasedl a zamířil k hranici. Parax měl pravdu. Nebyl vrah. To však nebyl důvod, proč nechal staříka naživu. Conn nenáviděl pouze Perdie. Lidi, kteří mu zavraždili přítele.

A cena krve za tento zločin bude vysoká.

10

Kamenický generál Jasaray pomalu procházel po vnitřním obvodu tábora a přivřenýma očima pozoroval činnost kolem sebe. Osm tisíc vojáků, pracujících v secvičených oddílech na předem určených úkolech, vytvořilo za pár hodin pevnost, kterou nebylo možné dobýt dřív než za několik dní. Když Jasaray procházel kolem, všichni vojáci cítili generálovu přítomnost a věřili, že cítí, jak přes ně přejíždí jeho světle modrý pohled jako zimní vítr, posuzující jejich práci, rychlost a přesnost, s jakou ji vykonávají.

Jasaray kráčel s rukama sepjatýma za zády a sluneční paprsky se mu odrážely na leštěném železném kyrsu. Na jeho postavě nebylo nic přímo imponujícího. Měl několik palců pod šest stop, byl štíhlý, tvář měl hubenou a asketickou, nakrátko ostříhané vlasy mu na spáncích a na temeni řídly. Beze zbroje vypadal jako učitel, jímž ostatně byl, než objevil své pravé povolání.

Všichni jeho vojáci znali ten příběh o Učenci. Ve věku osmadvaceti let, během první občanské války, byl matematik a učitel Jasaray spěšně povolán do Třetího vojska Republiky, aby sloužil pod generálem Sobiem. Dělal šikovatele. Jeho znalosti logisticky tak měly být co nejlépe využity při odhadování množství zásob, počtu vozů a vybavení a výstroje. Přes nedostatek vojenského výcviku Jasaray požádal a obdržel hodnost druhého generála. To, jak tvrdil, je nezbytné, když má jednat s důstojníky. Bez takové hodnosti by byla jeho autorita šikovatele podkopána. Dokázal, že se na tuto roli víc než hodí, a Třetí vojsko bylo nejlépe vybavené a vyzbrojené v Republice.

Naneštěstí pro vojsko nebylo nejlépe vedené.

Sobius byl přemožen, obklíčen a předstižen. Vojsko bylo zcela rozdraceno, čtrnáct tisíc mužů povražděno, unikly jen čtyři tisíce. Jelikož byla pobita většina starších důstojníků, nezkušený Jasaray byl nucen ujmout se velení. Zorganizoval bojovou zadní stráž a na sedmáct dní zadržel oddíly vzbouřenců, dokud nedorazily posily. Vůdcové Republiky byli zmatení a připravení se vzdát, ale Jasaray vedl proti vzbouřeneckému vojsku protiútok, na hlavu je porazil a zabil dva jejich vůdce. Tři tisíce vzbouřeneckých vojáků ukřižovali, vůdcům usekli hlavu. V devěťadvaceti byl Jasaray nepopíratelným hrdinou Republiky.

Ve dvačtyřiceti byl největším generálem, jakého kdy lid Kamene poznal, vážený a obávaný po celé říši, stále považovaný - i přes supremát Republiky - za císařství. A jak se císařství rozšiřovalo, vítězil v jednom tažení za druhým s vědecky odtažitou účinností. Jasaray se stal jedním z nejmocnějších mužů Republiky.

Pro své vojáky byl Učenec téměř božská postava, kterou bez váhání poslouchali a obávali se jí. Byl to také generál, který vždy zajistil, aby jeho muži měli teplé jídlo a včas dostávali žold. K tomu uměl pečlivě plánovat a nikdy své muže nevystavoval zbytečnému nebezpečí. Těchto vlastností si prostý voják cenil nade všechny ostatní. Že panovala tvrdá disciplína - bičování a věšení bylo na denním pořádku - jim nedělalo nemístné starosti. Téměř všechna disciplinární řízení byla vedena kvůli nedbalosti, a nedbalost mohla stát vojáky život. Muži to chápali. A líbilo se jim, že si Učenec nikdy nenechal zdobit zbroj ani nenosil zbraně obsypané drahokamy. Kyrys měl ze železa, meč z běžné výbavy, přilba - pokud se vůbec namáhal ji nosit - byla z otlučeného bronzu a bez chocholu či hřebene. Jediným odznakem hodnosti byl jeho purpurový plášť a to, že v jeho stanu každou noc umístili mozaikovou podlahu, kterou převáželi v šesti obrovských truhlicích na prvním voze zásobovacího třenu.

Jasaray pozoroval stavbu opevnění, sledoval celou plochu, všiml si, jak rychle postupují práce, rozmístění barevných praporků, ukazujících, kde budou stát stany a kde umístěna ohrada se zvířaty. Za ním kráčeli jeho mladší důstojníci a šest běžců, z nichž každý doufal, že generála nic nerozčílí.

Byli na pochodu již šest dní a za tu dobu vybudovali šest táborových opevnění, stejných jako bylo tohle, dlouhé strany měly dvanáct set stop, krátké devět set a celá plocha víc než milion čtverečních stop. Budou tu dvě brány, jedna

na východě, druhá na západě, zbudované z pokácených stromů, jejichž kmeny odborně našťípali. Ještě teď jezdcí na koních tahali dříví z lesa na východě.

Kamenické vojsko dávno poznalo cenu opevněných táborů, ale chtělo to génia Jasarayova formátu, aby proces vypiloval, až se z něj stala téměř umělecká forma.

Každý den - tři hodiny před soumrakem - když táhli nepřátelským územím, se dva vedoucí pluky Panterů, šest tisíc tvrdých veteránů, rozestoupily a vytvořily ochrannou stěnu kolem oblasti, již důstojníci Vlajkového oddílu vyhlásili za místo budoucího tábora. Důstojníci pak odměřili perimetr a vyznačili ho zelenými praporky. Uvnitř tohoto velkého obdélníku, o velikosti osmdesáti akrů, vyznačili praporky místo, kde měl stát generálský hlavní stan, stany ostatních důstojníků a mužů. místo, kde měla být provazová ohrada pro koně a oddíl vyhrazený pro vozy.

Když dorazil další pluk Panterů, vojáci si sundali zbroj, rozdělili se do pracovních čet, popadli lopaty a začali kopat obranný obdélníkový příkop. Do hodiny a půl byl příkop hotov a podél něj val s ochozem.

Než dorazil třetí, byla již palisáda téměř hotova a každá jednotka věděla přesně, kam má jít a co dělat. Když dokončili kopání, vojáci si oblékli zbroj a stáhli se do opevnění spolu se dvěma pluky Panterů, které doposud chránily okolí. Poslední dorazily jezdecké oddíly, hledající kolem tábora známky nepřitele.

Během tří hodin bylo v srdci nepřátelského území zbudováno mohutné opevnění. Do příchodu noci celé vojsko, všechny vozy a výstroj tábořily v poměrném bezpečí.

Jasaray šel dál, zatímco vojáci kopali hluboký příkop a, drny vyhazovali nahoru, čímž kolem tábora vytvářeli obranný val. Jinde vyměřovali důstojníci místo pro Jasarayův hlavní stan, mezitímco šest osobních sluhů stálo opodál a čekalo, až budou moci položit generálovu mozaikovou podlahu. Jasaray zaletěl pohledem k severu a vzdálené řadě kopců, za nimiž se shromažďoval nepřítel. Viděl hlídky a znovu zatoužil po tom, aby se jeho vojenský rozpočet nafoukl a on si mohl dovolit víc kamenických jezdců. Nesedělo mu, že se musí spoléhat na keltské domorodce. Nepochyboval o tom, že ten Gath, Ostaran, je bojovník, ale byl - jako většina příslušníků jeho rasy - horkokrevný a prchlivý, naprosto neměl pochopení pro širší taktiku.

Právě když ho to napadlo, uviděl přicházet k opevnění jakéhosi domorodce. Vedl zraněného koníka. Něco na tom muži vzbudilo v generálovi jiskřičku zájmu. V té chvíli však zahlédl, jak na kopeček vyjíždí první vůz třetího se zavazadly. Přimhouřil oči. Objevily se další povozy, pěší hlídky přecházely kolem nich. Muži byli příliš blízko třetímu. Pokud by nepřítel zaútočil, zatlačil by je až k řadě vozů, takže by nemohli vytvořit obranný čtverec. Jasaray luskl prsty. Po jeho boku se objevil mladý běžec.

Generál ukázal na ochrannou řadu vojáků. "Najdi jejich důstojníka a řekni mu, ať se jeho oddíly vzdálí od vozů na předepsanou vzdálenost. Taky mu řekni, ať se hlásí v mém stanu, hned jak se jeho vojáci dostanou za palisádu."

Generál, nyní podrážděný, začal přecházet sem a tam. Čtyři pobočníci a pět zbývajících běžců postávalo napjatě opodál. Každý z nich v duchu lál neposlušnému důstojníkovi, protože Jasarayův hněv bylo lze utišit pouze obětmi. Generál se otočil k nejmladšímu pobočníkovi, sedmnáctiletému mládenci na prvním tažení. "Cituj mi, co říká Getius o provizorních táborech," vyzval jej. Mladý muž si olízl rty.

"Já... to neznám... přesně... pane," řekl. "Ale hlavním bodem jeho teorie -"

"Já se neptal na hlavní bod" Jasaray chvíli mlčel, světlé oči upíral mladíkovi do tváře. "Běž pryč," řekl tiše. "Zítra ti položím jinou otázku. Jestli nebudeš znát přesnou odpověď, pane, tak tě pošlu s hanbou domů." Mladý muž se již obracel k odchodu, potom si však vzpomněl, že má zaslutovat. Jasaray mu opovržlivě odmávl a obrátil pozornost k ostatním. "Předpokládám, že jeden z vás odpověď zná. Co třeba ty, Bare?"

Mladý muž vystoupil z řady. Byl vysoký a štíhlý, jeho nakrátko přistřižené vlasy měly barvu havraního křídla. - "Je těžké zapamatovat si citaci, poněvadž všechna Getiova díla jsou rozvláčná a gramaticky nestravitelná. Nicméně podle mého mínění napsal: 'Důležitost opevnit noční tábory vyplývá nejen z nebezpečí, jemuž jsou vystavovány oddíly, které táboří bez takovýchto opatření, ale též ze zoufalé situace, v níž se vojsko poté, co se mu v poli dostalo zkoušky, ocitne bez útočiště a následně vydané na milost a nemilost nepříteli.'"

"Skoro dokonalé," odvětil Jasaray. "Přesná citace zní jemuž jsou ustavičně vystavovány oddíly'. Ustavičně. To je podstatou války. Teď můžeš jít a najít toho pitomce, kterého jsem právě poslal pryč. Můžeš strávit noc tím, že ho budeš učit. Jestli zítra neuspěje v mé zkoušce, zvážím, jestli nepošlu domů i tebe."

"Ano, pane," odpověděl mladík a řízně zasalutoval.

"A Bare, věnuj zvláštní pozornost topografii vyžadované u provizorních táborů."

"Budu, pane," pravil Barus. Když odcházel, zbývajících dva důstojníci se uvolnili. Mysleli si, že dvě oběti musí určitě stačit. Jasaray jim poskytl chvilku oddechu a prohlížel si ochranný příkop a nový val. Keltský zvěd, jehož předtím zahlédl, vstoupil do tábora a vedl koníka za sebou. Jasaray se na něj zahleděl, všiml si, jak se pohybuje, dokonale v rovnováze. Muž se na něj podíval a Jasaray si všiml jeho zvláštně zbarvených očí. Jedno bylo zelené, druhé zlatohnědé a pohlednou tvář mu na levé straně hyzdila ošklivá jizva.

"Mluvíš turgonsky?" zeptal se generál.

"Trochu," odpověděl válečník.

"Co se stalo s tvým koníkem?"

"Ale, šlápl do králíčí nory. Má štěstí, že si nezlomil hnátu."

Jasaray se ke Keltovi otočil zády a obrátil pozornost zpět ke dvěma mladším důstojníkům. "Jak široký má být ten příkop?" zeptal se.

"Osm stop," odpověděli zároveň. "A tři stopy hluboký," dodal první, čímž si od svého druhu vysloužil zdrcující pohled. Jasaray se jejich neklidu usmál. Vracela se mu dobrá nálada.

"A jaké je jediné penězi nezaplacené zboží, které generál nikdy nemůže nahradit?"

Oba důstojníci tu stáli zmateni a přemýšleli jako o závod. Jasaray si všiml, že mladý domorodec pořád stojí opodál a

usmívá se. "Tobě tedy připadá jejich nepříjemná situace k smíchu?" zeptal se ho.

"Ne," odpověděl válečník, "ale kdybych byl tebou, tak by mně dělala starosti jejich neznalost." S tím uchopil otěže a odcházel.

"Třeba bys mi chtěl odpovědět na otázku za ně," zavolal Jasaray. "Čas," pravil mladý muž. "A abych tě, generále, citoval přesně: „Můžeš nahradit muže a koně, meče a šípy. Ale ne ztracený čas.“"

"Ty jsi četl moje práce?" Otázka byla položena bez zájmu, znuděně, ale generál přimhouřil oči a pozorně si Kelta prohlížel.

"Ne, generále, já neumím číst. Měl jsem přítele, který mě naučil tvoje slova. Jestli mě omluvíš, musím se postarat o koníka."

Jasaray se za ním díval, jak odchází, a pak se obrátil ke svým důstojníkům. "Zjistěte, kdo to je, a ať večer po hlášení přijde do mého stanu."

"Můžu ti říct hned, kdo to je, pane," řekl první důstojník. "Jmenuje se Connavar a zverboval ho Valanus. Není Ostro ani Gath, ale domorodec ze země za mořem. Podle toho, co se povídá, zachránil Valanovi v Goriase život."

"A přísahal, že zabije Caraka," dodával druhý muž, aby se nenechal předběhnout. "To on je ten válečník, který se prbojoval celou zemí poté, co mu zavraždili přítele, kupce Banouina."

"Ze kterého je kmene?"

"Myslím, že je Rigrant, pane," sdělil mu první důstojník. "Ještě pořád si přeješ, aby přišel do tvého stanu?"

"Řekl jsem snad opak?"

Jasaray odešel prohlédnout si ochranný val. Slunce zapadalo za vršky na západě a od moře se blížila bouřková mračna.

...

"Když Učenec řekl, že tě chce vidět, znamená to, že tě buď nechá zbičovat, nebo povýšit," prohodil Valanus vesele. Conn si přitáhl plášť k tělu, jak plátěnou stěnou stanu prosakovala voda. Venku lilo. Plamínek svíčky se zamihotal, protože pahýl dohořival, ale než mohl zhasnout docela, přidržel u něj Valanus druhou svíčku. Vlhký vnitřek stanu na okamžik ozářily dva plamínky, takže vypadal o něco přívětivěji. Stan byl šest stop dlouhý, čtyři stopy široký a uprostřed pět stop vysoký. Podpíral ho tenký dřevěný rám. Do rámu byly upevněné háčky, na nichž visely dva pytle s oblečením. Byly tady čtyři skládací stoličky s plátěným sedadlem, které se daly spojit, takže vznikla úzká postel. Jedna ze stoliček se prohýbala pod tíží kyrsu, přilby, chráničů zápěstí a holení, vachrlatě vyrovnaných nad mokrou zemí.

"Myslel jsem, že ty jsi jeho oblíbenec," zavrčel Kelt. "Tak proč ti teče do stanu?"

"Prostě smůla," řekl Valanus nevšímaje si kapek dopadajících mu na hlavu. "Jsem vojákem z nezbytí. Nepocházím z právě bohaté rodiny. Proto dostávám jen standardní vybavení. Ve většině stanu je sucho. Pokusím se zítra najít lepší." Pousmál se, "Jasaraye by mělo pobavit, až přijdeš a budeš vypadat jako zmoklá slepice."

"Proč myslíš, že mi hrozí bičování?"

Valanus pokrčil rameny. "Učenec pro Kelty posílá jen ze dvou důvodů - když je chce odměnit, nebo potrestat. Tys neudělal nic, čím by sis vysloužil trest, takže předpokládám, že jsi na něj udělal dojem."

"Možná," utrousil Conn pochybovačně. "Ale zatím nikdo z nás neudělal nic, co by bylo nějak působivé, kromě toho, že pochodujeme, jezdíme a stavíme ohromné pevnosti, které druhý den opouštíme. Kdy budou Perdiové bojovat?"

"Nejspíš, až budou připraveni," usoudil Valanus. "A až to udělají, my je porazíme a tobě se dostane pomsty. Ostaran mi říkal, že jsi hrozný. Prý si můžeš připsat k účtu tři šarvátky a pět mrtvých Perdiů. Víš, jak ti Gathové říkají? Přízrak."

"Mně je jedno, jak mi říkají. Jak jsi říkal, byly to jenom šarvátky. A moje pomsta nebude dokončená, dokud Carakovi nepodřívnu krk svou dýkou." Důstojníkovi se vytratil úsměv z tváře, a když promluvil, ozýval se mu v hlase smutek. "A myslíš, že až bude mrtvý, bolest a žal prostě zmizí?"

"Buď zmizí, nebo ne," ucedil Conn a pozorně se na bělovlasého muže podíval. Valanus vypadal zamyšleně.

"Měl jsem kdysi přítele," začal. "Víc než přítele. Zajali ho při Tribantském tažení. Vypíchli mu oči, pak mu osekali ruce a nohy, potom mu uřízli varlata. Když jsem ho našel, ještě žil. Seškvařili mu rány, víš, horkou smolou." Svíčka se zamihotala, jak k plameni dopadla kapka vody. Valanus se zachvěl, pak se sebral a nuceně se usmál. "Od té doby jsem se s nikým nespřátelil. A mezi vojáky a válečníky si už nikdy přítele nenajdu."

Zvenčí se ozvalo zvonění, čtyřikrát. "No," prohodil Valanus, "je čas, abys šel navštívit generála. Jestli ti nabídne odměnu, třeba by sis mohl vzpomenout na nový stan pro mě. Nebo sluhu."

"Už sluhu máš. Viděl jsem, jak ti staví stan."

"Dělím se o něj ještě s osmi dalšími chudáky důstojníky. A nemůžu si dovolit strkat mu peníze navíc. Proto - " Mávl rukou a ukázal na potůčky vody stékající po plátěných stěnách.

Conn neřekl nic, ladně vstal, sklonil se, aby mohl projít ven, a vyšel do bouře. Na západě se zablesklo a následovalo zadunění hromu. Do půlnoci stále chyběly čtyři hodiny. Za jasného dne by v tuto denní dobu bylo ještě světlo. Jenomže bouře přikryla zemi jako temný rubáš. Conn se ploužil táborem, prošel kolem koní, uvázaných do řad hlavami k sobě, a kolem zásobovacích vozů a nakonec se propletl řadami kulatých stanů, kde přebývali prostí vojáci.

Jasarayův stan byl čtyřicet stop dlouhý a přinejmenším patnáct široký. Jeho stěny zlatě zářily od mnoha zapálených lamp uvnitř. Venku stáli dva vojáci s oštěpy, celkem chránění před deštěm chlopni podepřenou dvěma tyčemi. Když se Conn přiblížil, zkřížili před ním oštěpy. "Co... ty... chceš?" zeptal se strážný nalevo lámanou keltštinou.

"Mám se dostavit ke generálovi," odvětil mu Conn turgonsky.

Strážný se zatvářil překvapeně. "Počkej tady," řekl, podal oštěp druhovi a vstoupil do stanu. Byl pryč jenom chvilku. Když se vrátil, řekl Connovi, ať čeká, a Kelt stál na dešti a náladu měl stále zachmuřenější. Ze stanu slyšel hlasy, ale kolem něj šuměl déšť, takže nerozuměl, o čem se vede řeč. Po delší době ze stanu začali vycházet důstojníci a pak lijákem spěchali pryč. Ani poté ho nepozvali dovnitř. Conn byl tak rozzlobený, že už málem odešel, když zevnitř

zaslechl, jak ho volají.

"Teď smíš dovnitř," sdělil mu strážný. "Je tam rohožka. Otrí si bláto z bot. Generál nemá rád na své podlaze bláto. A meč a dýku necháš tady. Dovnitř nesmí nikdo se zbraní." Conn si sundal opasek a podal ho strážnému.

Vstoupil do stanu. Kontrast mezi tímto obydlím a Valanovým byl takový, až se Conn málem nahlas zasmál. Mozaiková podlaha byla odborně položená - většinou ji tvořily drobné bílé kamenné čtverečky. Ale uprostřed byly použity tmavší kameny, tvořící hlavu pantera. Druhý konec stanu zakrývaly závěsy. Conn usoudil, že tam generál spí. Z háků na stanovém rámu viselo sedm jasných luceren a jejich světlo dopadalo na šest dřevěných křesel se sametovými poduškami, dvě brokátové potažené pohovky a dlouhý, ozdobně vyřezávaný dubový stůl. Poblíž stálo železné ohřívadlo plné žhavých uhlíků a kolem křesel bylo rozloženo několik velkých tlustých tkaných koberců. Generál, v prosté bílé tunice po kolena a sandálech, se povaloval na pohovce. Nikdo nemohl vypadat méně jako válečník.

"Přístup blíž," vyzval Conna. Conn si otřel boty o rohožku a vykročil. Sundal si vlhký plášť, hodil ho na podlahu a přistoupil k ohřívadlu, užívaje si náhlého tepla. "Smíš se posadit," řekl Jasaray a ukázal na pohovku. "Mám mokré a zabláčené šaty," prohlásil Conn. "Radši postojím."

"Jak pozorné od tebe," poznamenal Jasaray. "Tak mi pověz o Banouinovi."

"Tys ho znal?" opáčil Conn, překvapený otázkou, ve snaze získat čas, aby mohl sestavit odpověď.

"Byl jak můj učitel, tak můj žák," řekl Jasaray, "a v obojím byl velmi schopný."

"To jsem nevěděl," pověděl mu Conn. "Banouin o tobě často mluvil, ale nikdy se nezmínil, že jste přátelé."

"Já jsem řekl učitel a žák," procedil Jasaray nedůtklivě. "O přátelství jsem nemluvil. Snaž se nedělat rychlé závěry. Komunikace je lepší, je-li přesná. Takže, slyšel jsem, že žil mezi tvými lidmi - dokonce se tam oženil."

"Ano, v obou bodech."

"Co ho, podle tvého názoru, tak přitahovalo k zemím Rigantů?"

"Říkal, že má rád hory a divoké lesy, vůni borovic a vřesu ve větru. Co tě naučil?"

Jasaray si jeho otázky nevšímal.

"Proč by tě měl Banouin učit moje teorie?" zeptal se místo toho.

"Snažil se mně vysvětlit velikost svého lidu," odpověděl opatrně Conn.

"Tomu nevěřím. Jemu se naše ctižádost příliš nezamlouvala, pokud si vzpomínám. Věděl jsi, že byl za občanské války generál?"

"Ne, ale hádal jsem, že byl voják."

"Byl skvělý generál, jeho muži si ho vážili a nepřítelé se ho báli. Naprosto postrádal marnivost. Ačkoliv jsem býval jeho žákem, když jsem se stal jeho vůdcem, řídil se mými rozkazy bez otázek. Vzácný člověk, tenhle Banouin. Přesto chybný člověk. Měl hlavu plnou abstraktních věcí: cti, šlechtnosti, odvahy, svědomí. Soustředil se vždycky na maličkosti. Podstatu lidské duše, možnost změny a vykoupení. Dobro a zlo, správné a špatné, takové abstraktní věci řídily jeho myšlenky i činy."

Některým slovům Conn nerozuměl. Turgonsky uměl téměř plynule, ale Banouin se nikdy nezmiňoval o vykoupení a svědomí. Pokud si však Banouin takových věcí vážil - ať už to bylo cokoli - tak si jich Conn hodlal vážít též. Když promluvil, volil svá slova s nejvyšší opatrností. "Neovládám tvůj jazyk natolik, abych mohl..." hledal správné slovo, "diskutovat o takových věcech. Vím jenom, že Banouin byl dobrý chlap - možná veliký. Lidé, kteří nebyli stejné rasy, ho milovali a já budu vždycky ctít jeho památku."

Jasarayovi se v chladným bledých očích mihl nepatrný záblesk podráždění. "Ano, ano," řekl, "lidi Banouina milovali. Já ho měl taky rád, svým způsobem. Vlastně mě překvapilo, jaký smutek jsem pocítil, když jsem se doslechl o jeho smrti. Řekl ti někdy, že odešel z mého vojska?"

"Ne. Nikdy o tom nemluvil."

"Škoda. Často jsem přemýšlel, proč se tak skvělý člověk stal potulným kupcem."

"Jemu se ten život líbil - potkával nové lidi, poznával nové kraje."

"Ano, on to s lidmi uměl. O tom není pochyb." Jasaray ukázal na stříbrnou karafu s vodou. Vedle ní stála jediná číše. Jasaray neřekl ani slovo, ale tím jediným gestem byl vyznačen celý jejich vztah. Conn byl možná hostem v Jasarayově stanu, ale v generálových očích byl jenom dalším sluhou. Teď však nebyla vhodná chvíle zaujímat postoje. Conn rychle došel ke stolu, naplnil číši a podal ji sedícímu muži. Jasaray si ji beze slova díky vzal, jen se usmál. Pak znovu promluvil. "Banouin měl taky oko na nadané muže. Proto mě zajímáš, Connavare. Co v tobě viděl a proč tě učil? Jsi snad synem náčelníka nebo krále?"

"Ne. Můj otec byl lovec koní, můj otčím chová dobytek."

"A přesto, jak jsem slyšel - v sedmnácti - jsi již ve své zemi slavný. Bojoval jsi s medvědem pouze s nožem. K tomu jsi vstoupil do hlavní perdijské osady, zabil kupce, který zradil Banouina, a pak šest pronásledovatelů. Od té doby ses mezi Gathy stal temnou legendou. Jsou všichni tvoji lidé tak dobří v boji?"

"Všichni," odpověděl Conn.

"O tom pochybuji." Jasaray vstal, zašel dozadu a rozhrnul závěsy. Za nimi bylo úzké lůžko a dřevěný stojan, na němž visela generálova zbroj. "Pomoz mi do toho," nařídil mládenci.

Conn došel ke generálovi a zvedl z kolíku železný kyrys. Jasaray se do něj nacpal a Conn mu zapjal řemínky na boku. Pak si generál natáhl kilt z bronzem posílených kožených pásů a opásal se mečem. Conn si k němu klekl a připjal mu bronzové náholenice. Neptal se, proč chce být generál v tuhle noční dobu oděn k boji, i když se tomu divil. Nakonec si Jasaray nasadil otlučenou přilbicí. Conn neodolal úsměvu a Jasaray si toho všiml. "Ano, já nejsem válečník," poznamenal beze stopy zloby, "a vím, že v tomhle oblečení vypadám směšně. Přesto slouží svému účelu."

Jasaray došel ke stanové chlopni, zvedl ji a na jednoho ze strážných křikl rozkaz. Muž generálovi podal Connův

opasek se zbraněmi a pak odešel do deště. Jasaray se vrátil do stanu. Generál vytáhl Connův meč a ve světle lucerny si ho prohlížel, "Tohle je skvělá zbraň," prohodil, "Už samotný jílec by stál několik set stříbrňáků. Tvůj otec musel být velmi bohatý chovatel dobytka."

"Ten meč je dar od přítele," vysvětlil Conn. Jasaray obrátil jílec v dlaních.

"Ten medvěd je skutečně překrásný, a já chápu, jaký má v tvém životě význam. Proč však kolouch v ostružině? Vidím, že na sponě na plášti máš stejný motiv."

"Jako malý jsem si roztrhal šaty, když jsem zachraňoval koloucha. Moji kamarádi si z toho dělávají legraci."

Jasaray se na něho pozorně zadíval. "Zabiják, který zachraňuje kolouchy? Na takového muže je třeba dávat dobrý pozor." Vrátil čepel do pochvy, hodil opasek Connovi a nařídil mu, aby si ho připjal. Pak vyšel ze stanu.

Bouře zvolna ustávala, ale pořád ještě hustě pršelo. Když se Conn připojil ke generálovi, viděl, že ze stanů vycházejí vojáci v plné zbroji. Venku tvořili mlčenlivé řady, stáli nehybní jako sochy a po krysách a přilbách jim stékaly praménky vody.

Bouřková mračna nad táborem se protřhala a scénu zalilo jasné měsíční světlo.

V témže okamžiku se táborem rozlehl bojový pokřik, vysoký a pronikavý, a přes val začaly létat oštěpy. Stany, vozy a koně stáli hodně daleko od valu, takže většina oštěpů dopadla na zem. Jeden probodl hřbet soumarovi a zvíře bolestí zaržalo a padlo na zem.

"Přicházejí!" zvolala hlídka na severním valu. "Jsou jich tisíce!" Zezadu ho do krku zasáhl oštěp a on přepadl z náspu dolů.

K Jasarayovi se rozběhlo několik důstojníků. Generál stál klidně s rukama za zády. "Vezměte jeden pluk Panterů k severní hradbě," rozkázal. "Dva držte v rezervě. Hlavní útok půjde odjinud - asi od západu. Za vozy rozestavte lučištníky."

Důstojníci odběhli zpátky ke svým mužům. Jasaray pomalu došel k přední řadě vojáků. "Omlouvám se, že jsem vás vzbudil tak časně," řekl jim, když se rozestupovali, aby mohl projít. Conn se držel po jeho boku a generálův klid na něj udělal značný dojem. Taký uvažoval, jak dlouho dopředu Jasaray věděl, že hrozí bezprostřední útok. Je snad kouzelník? Nebo tu byl nějaký klíč, který Conn přehlédl? Ten problém ho hryzal. Ze severního valu se ozýval křik raněných a umírajících, jak na tábor útočila jedna vlna perdijských válečníků za druhou, škrábali se na ochoz, kde sekali a bodali do obránců.

"Myslím, že přestává pršet," prohodil Jasaray. Zraněný soumar stále řičel bolestí a hrůzou. Jasaray poklepal jednomu vojákovi na rameno. "Běž a ušetř to zvíře trápení," nakázal mu. "V takovém hluku se nedá přemýšlet."

"Ano, pane," vyhrkl voják, tasil meč a vyběhl z řady.

Od západu zazněla polnice. Conn se zadíval k západnímu valu a uviděl, jak dva muži dávají znamení. "Tady přichází hlavní útok," prohlásil Jasaray. Byl vyslán druhý pluk Panterů a tři tisíce mužů se přikrčilo pod valem. Conn uviděl vršky tisíců provizorních žebříků. Popadl jílec.

"To zatím nebudeš potřebovat," řekl mu Jasaray. "Potrvá přinejmenším ještě hodinu, než bude potřeba nás. Až prorazí bránou." Conn se podíval na bránu, se šest stop širokými křídly ze stíhlých klád, přistřených a přitesaných a pak zkušene připevněných k sobě křížovými břevny. Nezdálo se, že by bylo příliš pravděpodobné, že je Perdiové dokážou otevřít. Možná je zapálí, pomyslel si Conn.

Před řadou vozů se nastavily stovky lučištníků v kožených kazajkách a otevřených kónických přilbách. Všichni muži měli krátký zakřivený luk a toulec šípů s černým opeřením.

"Můžu se na něco zeptat, generále?"

"Ovšem."

"Proč necháváš lučištníky postavit pod val? Shora by určitě mohli pozabíjet tucty nepřátel."

"Aby mohli střílet odtamtud, museli by se zvednout nad val, takže by ze sebe udělali cíle. Mám jenom šest set lučištníků. Jsou příliš cenní, abych s nimi plýtvat. Dívej se na ně a uč se."

Lučištníci čekali na Jasarayovo znamení. Jakmile přišlo, zvedli luky vysoko a vypouštěli jednu salvu za druhou. Střely vylétly nahoru, překlopily se a pak dopadaly s děsivě ničivým účinkem do namačkaných Keltů před táborem. Conn si žeň, kterou způsobily, mohl jen představovat.

Na valech byl boj nesmírně zuřivý, ale kameničtí vojáci, těžce vyzbrojení s krysami, přilbami a vypouklými obdélníkovými štíty, si vybírali mezi lehce vyzbrojenými nepřáteli strašnou daň. A jak Connovi kdysi vysvětloval Banouin, kamenické krátké meče byly na boj zblízka nekonečně lepší. Někteří perdijské válečníky, s tvářemi pomalovanými červeným okrem, prorazili do tábora. Jasaray poslal tři oddíly o šedesáti mužích, aby se jim postavily a zahradily mezery v obraně.

Od západní brány se ozvalo tupé zadunění a křídla se pod nárazem prohnula. Conn se rozhlížel po tvářích vojáků kolem sebe. Byli napjatí a netrpěliví, téměř však nebyl vidět strach. Jasaray tu stál, klidný jako vždy. Sňal si přilbu a poškrábal se v řídnoucích vlasech. "Je dobře, že přestalo pršet," prohodil. "Hrozně nerad bojuji v mokru. No, půjdeme jim vstříc."

Důstojníci začali křičet rozkazy a muži se rozdělili a ve čtveřicích prošli mezi vozy se zásobami na otevřené prostranství za bránou. Tam se rozestoupili do dlouhé bojové fronty, vždy deset mužů za sebou, a přední řada stála se štíty sraženými k sobě. Conn a Jasaray stáli za čtvrtou řadou.

Dunění pokračovalo. O chvíli později se brána rozletěla a mezi břevny se objevil dobývací beran s bronzovou hlavicí. Stovky červeně pomalovaných válečníků odsunuly poničená křídla brány a s řevem se vřítily do tábora. Za kamenickými válečníky se ozval buben a oni se vydali na pochod. Perdiové se vrhli na postupující falangu a kruté, bodající meče přední řady. Stovky jich zemřely okamžitě a kameničtí vojáci šlapali po tělech. Muži druhé a třetí řady dobíjeli padlé a cestou přes ně vráželi do zraněných Perdiů meče.

Keltům nechyběla odvaha a bitva pokračovala ještě skoro hodinu, než kamenická řada dosáhla pobožené brány. V té chvíli v řadách Perdiů zazněla trubka a válečníci se vytrhli do temnoty.

Dělníci rychle opravili bránu a vojáci vynesli mrtvé domorodce z tábora ven, vytvořivše tak hromadu mrtvých těl. V bitvě zahynulo přes dva tisíce Perdiů proti jen asi šedesátce zabitých kamenických vojáků a sto čtyřem se sečnými ranami, které vyžadovaly šití.

Když začalo svítat, Conn se prošel po ochoze a díval se na tři obrovské hromady perdijských mrtvých. Kameničtí vojáci, jež se nezúčastnili boje, vykopali dlouhé jámy a vyskládali je olejem napuštěným dřevem. Těla vytažili z tábora a házeli je do jam spolu s dalším dřevem.

Když slunce vyšlo o něco výš, vojáci naházeli do olejem napuštěné slámy na hromadách pochodně. Plamínky přeskočily, sláma chytla a Conn se díval, jak mrtvá těla olizují ohnivé jazyky. Brzy nad hromadami burácely plameny a táborem se nesl nasládlý pach pečeného masa.

Moje první bitva, pomyslel si Connavar, a já netasil meč v hněvu. Boj až do čtvrté řady nedosáhl.

Na valu se k němu připojil Valanus. Důstojník měl ránu na tváři, kterou mu někdo odborně sešil. "Co se s tebou stalo?" zeptal se Valanus. "Myslel jsem, že tě uvidím bojovat po mém boku u severní hradby."

"Byl jsem s generálem. Jak věděl, že se blíží útok? On je mystik?"

"Má pro tyhle věci cit. Na druhou stranu, tohle není poprvé, kdy povolal muže k nočnímu nástupu. Dělává to často, aby zůstali ostražití. Možná měl jenom štěstí. Jednou jsem mu předhodil, že mu štěstěna přeje víc, než se patří. Víš, co mi odpověděl? 'Čím pečlivěji plánuji, tím větší štěstí mám.' Tohle je snad jeho jediný pokus o vtip, co jsem od něj kdy slyšel. Takže, co ti chtěl?"

"Pořád nevím. Chtěl si promluvit o Banouinovi. Zřejmě to kdysi býval generál."

Valanus tiše hvízdal. "Takže to byl ten Banouin. Neuvědomil jsem si to. Banouin není v Kameni vzácné jméno. Ale tvůj muž byl Duch. Vedl jezdecký oddíl a vždycky se objevil tam, kde ho nepřítel čekal nejméně. Když skončila první občanská válka, odešel na odpočinek. Spoustu lidí tím překvapil. Čekalo se, že vstoupí do politiky." "Jasaray říkal, že Banouin byl jak jeho učitel, tak žák," poznamenal Conn. "Víš, co tím myslel?"

"Ano, to vím. Když Učence poprvé povolali k vojsku, nevěděl nic o vojenských záležitostech, ale velmi dobře rozuměl matematice a logistice zásobování. Banouina poslali, aby ho naučil základní vojenské etiketě, chceš-li, poslušnosti velení a tak dál. Jak vidíš, Jasaray se učil rychle."

Zněnil se vítr, ranní vánek vál přes hořící hranice a přinášel do tábora černý kouř. "Dva tisíce mrtvých," řekl Conn. "A ničeho nedosáhli. Takové plýtvání lidskými životy."

"Oni se nikdy nepoučí, tihle Keltové," prohodil Valanus. "Útočí hromadně, čekají, že nás přemůžou svou přesilou. Je to jediný způsob boje, který znají. Nemají žádnou skutečnou organizaci, žádné důstojníky, žádnou jasně určenou velitelskou strukturu. Bitevní plán mají pokaždé stejný: támhle je nepřítel, pojďme na něj zaútočit a uvidíme, co se stane. Jak jsi říkal, je to plýtvání životy."

"Co bys udělal ty na Carakově místě?"

Valanus se zazubil, "Vzdal bych se a žádal Kámen o poddanství. Nemůže vyhrát. My jsme neporazitelní. Po tom posledním útoku budou jeho muži vědět, že je to pravda. Vráti se a budou se mezi sebou bavit o tom, jak jsme tvrdí, jak nebezpeční. Jejich strach bude narůstat. Koncem léta budeme na perdijském území stavět kamenná města a přivedeme tisíce kamenických přistěhovalců. Mně osobně bylo slíbeno deset dílců prvotřídní půdy, kterou si můžu nechat nebo prodat."

"Doufám, že to vše vyměníš za dobrý stan," řekl Conn.

"To máš ztraceně pravdu," souhlasil Valanus.

...

Ostaran měl brzy zemřít. O tom nebylo pochyb. Což bylo ze dvou důvodů nesmírně rozčilující. Za prvé, tohle byla jen další šarvátka, a ne slavná, plně vyzrálá bitva. A za druhé, Přízrak ho varoval před ukvapenými útoky. Sekl šavlí do tváře útočícího nepřítele, přeskočil svého mrtvého koně a snažil se udělat si místo, aby se mohl pořádně napřáhnout. Jezdeckou košili mu roztrhl vržený oštěp a škrábl ho na paži. Vyběhl na něj šermíř. Ostaran prudký sek odrážel, přikročil blíž a hlavou vrazil do válečníka, který se, zpola oslepený, odpootácel dozadu.

Slunce jasně svítalo na čisté modré obloze a vál svěží větřík, přinášející vůni trávy a borovic. Ostaran se zhluboka nadechl. Á, ale že je život nádherný! pomyslel si. Perdiové aspoň chápali podstatu vojenské cti a útočili na něj po jednom, zkoušeli jeho odvahu i svou vlastní. Vyrážel proti němu další muž. Ostaran vyskočil do vzduchu, kopl válečníka do prsou a srazil ho zpět. Zleva zaútočil druhý šermíř. Ostaran zachytil výpad kulatým dřevěným puklím a provedl bleskovou ripostu. Perdijský bojovník odskočil dozadu, nohou se zachytil o nohu Ostaranova mrtvého oře a ztěžka dopadl na zem.

Ostaran si odepjal sponu s dubovým listem a nechal černý plášť spadnout na zem. Měl kulatou bronzovou přílbu a osnř bez rukávů sahající po stehna a začal nosit bronzové náhlenice ve stylu kamenických důstojníků. Osnř byl těžký, ale chránil ho před tím, čeho se bál nejvíc, totiž před páracím sekem na břicho. Jeho starší bratr zemřel právě na takovou ránu a Ostaran byl rozhodnut, že sám takovou agónií nikdy neprojde.

Zhluboka se nadechl. Vzduch byl velmi příjemný. Vyřítel se na něj útočník s oštěpem. Ostaran vyčkával do poslední chvíle, potom ukročil stranou. Když ho válečník míjel, vrazil mu Ostaran do brady bronzový koš svého meče. Muž se v bezvědomí svalil do trávy.

Ostarana podráždění přecházelo. Útok původně nepovažoval za zbrklý. Vedl svých třicet gathských jezdců do útoku na malou skupinku perdijských pěších vojáků - jen aby zjistil, že jsou součástí mnohem větší tlupy, která se skrývala v nedalekém lese. Vyřítla se z něj aspoň stovka Perdiů, řvoucích z plných hrdel bojový pokřik, což vyděsilo koně. Ostaran zadul na roh, dávaje znamení k ústupu. Jeho muži otočili koně, aby unikli, ale pak zasáhla smůla a Ostaranova

koně zranil šíp na prsou. Gathský vůdce odskočil od umírajícího zvířete a tasil šavli. Rozběhlo se k němu na tucet Perdiů.

"Pojďte a chci pňte, vy mizerní parchanti!" zaječel, Perdiové, s tvářemi pomazanými červeným okrem, ho obklíčili. Teď se ho snažili utahat.

Ostaran uslyšel dusot kopyt. Odrazil bodnutí a muže s nožem praštil pěstí do brady, čímž ho srazil na zem, pak se odvážil mrknout doleva.

Řítilo se k němu dvacet jezdců, kteří nepřátele rozprášili. Na vedoucím koni Přízrak natáhl levou ruku. Ostaran se k němu rozběhl, popadl mladého válečníka za zápěstí a vyhoupl se za něj na koňský hřbet. Rigant otočil koně a cválal pryč od perdijských pronásledovatelů. Ostatní jezdci mu chránili boky.

Dojel k nim jeden z Ostaranových mužů, veda náhradního koně. Ostaran přesedl a pak divoce zavýskl, zvedl šavli do vzduchu a zatočil s ní nad hlavou. Přízrak se zasmál. Připojilo se k nim asi čtyřicet jezdců. Nyní, když měl zhruba sedmdesát mužů, vedl je Ostaran do druhého útoku.

Perdiové se otočili a prchali k lesu. Ostaran dva dohnal, otočil koně a odklusal k místu, kde na koni, kaštanovém valachovi dobře šestnáct pěstí vysokém, seděl Connavar.

"Děkuju ti, Rigante," řekl Ostaran. "Už jsem se smířil s tím, že budu pít u Taranisova stolu. Ajá! Že je ale dobré být naživu!"

"Jak si vzpomínám," podotkl Conn a navedl koně k veliteli, "Učenec říkal, že se máme vyhýbat otevřeným střetům."

"Á, to říkal. Já zapomněl." Ostaran poodjel stranou, sesedl a prošel mezi mrtvými a umírajícími. Tři těžce zraněné perdijské válečnický rychle zbavil utrpení. Ostatním, kteří měli lehčí zranění, dovolili posbírat si zbraně a odejít do lesa. Muž, jehož Ostaran udeřil košem, byl pouze v bezvědomí, a když k němu gathský vůdce došel, zrovna se probíral k životu.

"Myslím, že Učenec ocení živého zajatce," poznamenal Connavar.

Ostaran k válečníkovi poklekl a opřel mu nůž o hrdlo. "Tehle muž je Kelt," pravil. "Možná není z mého kmene, ale ať jsem zatracen, jestli ho vydám Jasarayovým katanům. A stejně by jim nic nefeklo." Podíval se na raněného. "Neřekl bys nic, vid' že ne?"

Muž zavrtěl hlavou. "Vidíš?" Ostaran vzal válečníka za loket a pomohl mu vstát. "Měl bys najít svoje kamarády," poradil mu gathský vůdce. Perdijský válečník se poohlédl po svém meči, našel ho a pak pomalu vykročil k lesu.

Connavar zakroutil hlavou a oči se mu zatřpytily hněvem. "To je dost zvláštní způsob, jak vést válku," prohodil. "Proč jsi je nechal naživu?"

"Takhle by se měly války vést," odpověděl Ostaran. "Muž proti muži, vyrovnaný boj. Chrabrá srdce, zuřivý boj a vítězství zmírněné milosrdenstvím. Tihle kameničtí muži sebrali bitvě veškerou slávu. Jsou jako lavina. Žádné hrdinství, jen odporná a smrtonosná masa, která se převalí přes všechno, co jí stojí v cestě. Nemám je rád. Vážně ne."

"Tak proč bojuješ po jejich boku?"

Ostaran se zakřenil. "Naštěstí mám Perdie rád ještě míň. Nafoukaní zmetci."

"Máš na obličej krev," sdělil mu Connavar.

"Ta není moje, díky Daan," prohlásil Ostaran a přetřel si rukou tvář. Nazvedl si ošněř, z kapsy prošívané vylovil malý kostěný hřeben a pečlivě si učesal vislé plavé kníry. "Jak vypadám?" zeptal se.

"Moc hezky. Teď bychom se měli podívat po stopách nepřátelského vojska, ne?" Ostaran k němu přistoupil a položil Rigantovi ruku na rameno. "Víš, už tak jsi až moc vážný, mladý Connavare. Je úplně jedno, jestli je najdeme nebo ne. Tohle je jejich země. Oni si najdou nás. Budou bojovat a zemřou. Kamenické vojsko není možné porazit."

Connavar neřikal nic. Vyhoupl se na koně, projel podél hranice lesa a držel se přitom z dostřelu skrytých lučištníků. Ostaran se za ním díval. Zvedl svůj plášť, nasedl a odjel zpátky ke svým čekajícím mužům. Jeho černobradý bratr Arix se tvářil znepokojeně, což bylo v pořádku.

"Jak to, že záchranu vedl ten Rigant?" zeptal se kolohnáta Ostaran.

Arix pokrčil rameny. Do očí se Ostaranovi nepodíval. "To já nevím, bratře. Prostě převzal velení." Náhle se zazubil. "Ale byl dobrý, ne?" Někteří muži se zasmáli. Ostaran si jich nevšímal.

"Jsem naživu, to je samozřejmě dobře. Ale když jsem se já ztratil, ty jsi měl být v čele. Měl jsi velet."

"Já velím nerad," řekl Arix. "A stejně, Přízrak to dělá líp."

"Tak on to dělá líp?" opičil se Ostaran. "On není jeden z nás. Je to cizinec." Otočil se v sedle a ukázal na dalšího jezdce v černém plášti. "Proč jsi za ním šel ty, Darane?"

"Nařídil nám to," odvětil stíhlý rusovlasý Daran. "Copak jsi nechtěl, abychom tě zachránili, Osto?"

"Ovšemže jsem chtěl, abyste mě zachránili, ty pitomče. Jenom se snažím pochopit, jak mohl nějaký Rigant převzít velení nad oddílem gathských jezdců."

"Je to, jak říkal Arix," pokračoval Daran, "je v tom dobrý. Jako minulý týden, kdy na nás zavolaal, ať se nebrodíme přes ten potok. Byla to perdijská léčka. Byli bychom vjeli rovnou do ní." Několik mužů souhlasně mumlalo.

"Zřejmě by se vám líbilo, kdyby převzal Arixovu úlohu, ne?" zavrčel opovržlivě Ostaran.

"To by bylo dobře," prohlásil Arix.

"Drž hubu, bratře. Dělal jsem si legraci."

"Ne, to je dobrý nápad," přisadil si Daran. "Totiž, mám Arixe rád, ale on není velitel, že?"

"Díky, Dare," řekl Arix.

"To nebyla poklona, ty blbče," vybuchl Ostaran.

Debata ustala, protože k nim dojel Connavar. "Po nepřátelském vojsku tu není ani stopy," prohlásil. "A dorazil Vlajkový oddíl, aby rozměřil tábor."

"Takže je čas jet dál a najít něco k jídlu," prohlásil Arix.

Connavar navedl koně vedle Ostaranova. "Neřekl bych, že perdijské vojsko dorazilo tak daleko na sever. Myslím, že bychom se měli vrátit."

Ostaran zavrtěl hlavou. "Ne, zamiří na vysočinu. Tam je kamenitá půda, Učenec tam nemá šanci postavit noční pevnost."

"Kdyby to byla pravda, tak bychom asi narazili na nějakou stopu. Padesát tisíc mužů nemůže pochodovat bez toho, aby po nich něco nezůstalo. Stopa, kterou jsme sledovali, zanechala jen tu skupinku, se kterou jsme bojovali. Chtěli, aby to vypadalo jako vojsko na ústupu. Myslím, že hlavní oddíl se otočil a zamířil zpátky."

"A proč?"

"Aby Jasaraye napadli na pochodu. Zástup bude dlouhý přes devět mil. Kdyby Carac zasáhl hodně tvrdě, mohl by vojsko rozdělit nebo přinejmenším zničit zavazadlový třen a zásoby potravin."

Ostaran se zamyslel. Tato představa dávala smysl. "Co navrhuješ?" zeptal se. Uvědomoval si, že se jeho muži shromáždili kolem a pozorně poslouchají.

"Seber všechny naše jezdce a jeďte na jih. Pokud začne bitva, Jasaray bude potřebovat naši kavalerii."

"Správná bitva," prohlásil Ostaran. "Líbí se mi, jak to zní."

"Jeďte na jih," dodal Connavar, "ale ne moc rychle. Koně jsou už dost utahaní. Doženu vás." Rigant se oddělil od skupinky a odklusal k západu.

11

V jedenapadesáti byl Appius asi nejzkušenějším z Jasarayových generálů. Byl to muž s omezenou představivostí, jeho cena spočívala v tom, že se na něj dalo spolehnout, že vykoná rozkazy do posledního písmenka, aniž by se od nich odchýlil či si na ně stěžoval. Sloužil pod Učencem již devatenáct let, prodělal s ním pět tažení a dvě občanské války. Za těch devatenáct let se do Kamene vrátil jen osmkrát. Tento stav dokonale vyhovoval jeho nové mladé ženě Palii, o jejímž rozkošnickém životním stylu se povídalo po celém městě. Šedovlasému Appiovi se o jejích nevěrách nikdo nezmínil přímo, on o nich ale stejně věděl, což byl důvod, proč jí při svých řídkých návštěvách vždy posílal dopředu upozornění, aby jí umožnil odeslat pryč své milence a připravit dům na jeho příjezd.

Většina jeho mladších důstojníků si myslela, že Appiovi na Palii vůbec nezáleží a oženil se s ní jen proto, aby upevnil spojenectví mezi dvěma mocnými rody. To však nebyla pravda, i když o tom Appius nikdy nemluvil.

Nyní stál mezi sedmi sty padesáti muži Třetího drápu a díval se, jak Vlajkový oddíl vyznačuje tábor. Tři další drápy Prvního pantera zaujaly předepsané obranné postavení na severu, západě a východě od tábora a čekaly na příchod Druhého pantera, který začne pracovat na příkopu a valu kolem celého místa. Po jeho boku mlčky stál mladší důstojník, tmavovlasý Barus.

"Vybral jsi místo dobře, Bare," řekl Appius. "Spousta pastvy a les a poblíž otevřený vodní zdroj."

"Děkuji, pane."

"Slyšel jsem, že se koncem měsíce vracíš domů."

"Ano, pane. Musím dokončit studia na univerzitě."

"Byl bys tak laskav a doručil ode mě dopis?"

"Bylo by mi ctí, pane."

Appius si sundal bronzovou přílbu a prohrábl prsty bílý hřeben z koňských žíní. "Setkal ses již s mou paní?"

"Ano, pane. Vloni na Rovnodenních hrách. Myslím, že toho dne vyhrál jeden z vašich koní Císařský dostih. Byl to bělouš, ne?"

"Callias," řekl generál a uvolnil se. "Skvělé, skvělé zvíře. Srdce jako lev. Podle posledních dopisů, které jsem dostal, zplodil pár vynikajících hříbat." Úsměv pohasl. "Chci, abys zašel za Palii a vysvětlil jí, že se letos domů nedostanu."

"Ano, pane." Appius vzhledl k vyššímu muži. Barus se na něho neřádně a vypadal rozrušený. Appius si povzdechl. Samozřejmě znal pravdu. Každý ji znal.

"Taky pro ni mám dárek - nechal jsem vyrobit prsten. Je velmi cenný. Doručil bys i ten?"

"Ano, pane. Zařídím, aby ho dostala."

"Dobrá. Dobrá. Tak co, těšíš se, že zase uvidíš Kámen?" Všiml si, jak se Barus uvolnil a taky se mu zase podíval do očí. Zazubil se.

"Ano, pane. Mám být zasnoubený. Vezmeme se na slavnosti zimního slunovratu."

"Znáš tu dívku dobře?"

"Milujeme se od dětství, pane. Jsme si hodně blízcí."

"To je nejlepší, jak jsem slyšel," prohodil Appius. "Přeji vám radost."

Než mohl Barus odpovědět, uviděli, jak z kopce na východě sjíždí černě oděný Kelt. "To je ten muž, Connavar," poznamenal Barus. "Gathové mu říkají Přízrak. Věří, že má v boji nějakou mystickou sílu."

"Na dobrém bojovníkovi není nic mystického," prohlásil Appius. "Silná paže a chrabré srdce. To, a navíc trocha štěstí, když je potřeba."

Appius si nasadil přílbu a zapnul podhradní řemínek. Kelt se blížil rychle, což nevěstilo nic dobrého. Bylo možné, že hrozí nějaký útok? Appius doufal, že ne. Měl jen tři tisíce mužů, takže by to byl tvrdý oříšek, zadržet barbarské vojsko do příchodu dalšího Pantera.

Connavar přitáhl před důstojníky otěže a sesedl. Appius mladíkovi pohlédl do zvláště zbarvených očí, potom se podíval dolů a uviděl na jeho tunice a kamaších zaschlé krvavé skvrny.

"Kde se bojovalo?" zeptal se.

"Asi mílí odsud, generále, ale byla to jenom taková šarvátká."

"Jak daleko na sever je perdijské vojsko?"

"Nemyslím, že jsou na severu. Na sever se vydal jen malý oddíl, tak stovka mužů, a udělali falešnou stopu. Myslím, že Carac proklouzl na východ a vojsko ukryl. Taky si myslím, že dneska vyleze z úkrytu a zaútočí na generála Jasaraye, když bude ještě na pochodu."

"Ty myslíš, že celé perdijské vojsko je za námi?"

"Ano, generále. Asi padesát tisíc mužů."

"Můžeš se ale mýlit, ne?"

"Mohl bych se zmýlit v načasování útoku," připustil Connavar, "ale vím, že vojsko na sever neuteklo. Žádný jiný rozumný důvod pro takovou lest mne nenapadá. Chce Jasaraye překvapit."

Appius se nad tím na chvíli zamyslel. "Kolem pochoduující kolony bude clona zvěďů. Není možné, aby Jasaraye překvapili."

"Clona gathských zvěďů," zapojil se do hovoru Barus. „I kdyby udržovali předepsanou vzdálenost - což by byl skoro menší zázrak - měl by Jasaray jen pár minut, aby postavil obranu."

"Bude mít s sebou dva Pantery a třetí půjde hodinu za ním," řekl Appius. Obrátil pozornost zpátky ke Connavarovi a řekl: "Kde je Ostaran?"

"Poslal jsem ho, aby sebral svoje muže a odjel na jih. Jsme hodně roztažení, ale - podle toho, kde se bude bojovat - řekl bych, že dokážeme sebrat skoro tisíc jezdců."

"To je všechno moc hezké, pokud máš ovšem pravdu, mladý muži. Pokud ji nemáš, tak necháváš moje Pantery bez ochrany jezdeckta a vydané napospas útoku silného oddílu. Promyslel jsi i tohle?"

"Tady proti tobě žádné vojsko nestojí, generále," prohlásil Connavar. "To vím zcela jistě. Mně se zdá, že máš dvě možnosti. Buď dokončíš tábor, nebo vytáhneš na pomoc Učenci. Pro co se rozhodneš, je tvoje věc. Ale já jedu na jih." S tím se válečník vyhoupl do sedla, trhl otěžemi a pobodl koně do cvalu.

"Co myslíš, pane?" otázal se Barus.

"Vypadá jako schopný mladý muž. A jestli má pravdu, Jasaray se ocitne ve velkém nebezpečí."

"Co uděláme?"

Appius si otázky nevšímal a poodešel stranou. Dostal rozkaz chránit místo a počkat na další Pantery a Jasaraye.

Kdyby se svými muži vytáhl k jihu a domorodec se mýlil, směli by se mu.

Měl-li však Connavar pravdu...

•••

Skrytý za stromy obrovského Avelinského lesa stál Carac na královském bojovém voze a mlčky sledoval silnici o půl míle dál. Pomalu se po ní vlekly vozy, kryté po stranách pochoduujícími vojáky. Carac se ohlédl nalevo. Tiše tu čekaly tisíce perdijských válečníků s obličejí pomalovanými válecnou barvou. Po jeho pravici se přes míli daleko táhly jezdecké oddíly, tři tisíce mužů. Měli rozkaz napadnout vozy, pobít vozky a obrat kamenické vojsko o zásoby.

Král si rukou otřel z čela pot. Bylo skoro poledne a horko v lese začínalo být nesnesitelné. Carac se posadil na oblé sedadlo vedle svého nejstaršího syna Arakara, jenž byl dnes i jeho vozatajem. "Za jak dlouho, otče?" zeptal se čtrnáctiletý hoch šeptem.

"Už brzy," odvětil Carac a prohrábl chlupce plavé vlasy. Král byl k smrti unavený, oči ho pálily. Poslední tři noci vůbec nespál. Zítra měl mít čtyřicáté narozeniny a váha jeho gis na něm ležela jako balvan. "Ať není prolita žádná královská krev, Caraku. Pokud zklameš, nedožiješ se čtyřicítky."

Žádná královská krev nebyla prolita. Bratra utopili, jeho ženu uškrtili a jeho chlapce otráвили. Na žádné z mrtvol se neukázala ani kapka krve. Carac si sundal bronzovou přílbu a otřel její okraj. Kvůli zabíjení bratra necítil žádnou vinu. Jenom hněv. Alea, dobrý král, starostlivý král. Ten muž byl zrádce a zasloužil si zemřít. Jen málokdo věděl o jeho vyjednávání s kamenickým generálem. Po uzavření té dohody by se z Perdiů stali vazalové Kamene a Jasaray by mohl na jejich území stavět silnice a pevnosti. "Je to jediný způsob, bratře," vykládal mu Alea. "Oni jsou neporazitelní a my jsme došli na konec cesty. Jako jejich spojenci jim pomůžeme pokořit si ostatní kmény. Perdiové znovu vyniknou mezi Kelty."

"Máme sílu je rozdrtit," odpověděl Carac.

"Já je viděl, Caraku. Oni změnili tvářnost války. Přiženou se jako povodeň, nezdolní a smrtící. V tomhle mi věř."

Jako povodeň, říkal, Carac se usmál při vzpomínce na jeho smrt, kdy se dusil vodou z rozvodněné řeky. Smrt královně mu však žádnou radost neposkytla. Carac po záhadné Alinae vždycky vlně toužil. Nechtěl ji zabít a byl připraven nabídnout jí sňatek. Když za ní však přišel, zuřivě se na něj vrhla, vytáhla z rukávu dýku a šla mu po krku. Carac uskočil a ostří mu prořízlo kůži na tváři. Vztek bez sebe ji praštil pěstí, srazil ji k zemi a vykroutil ji dýku z ruky. "Jsi vrah!" vriskala. "Měla jsem vidění. Ty a Bek jste stáhli Aleu z koně. Vrahu!" Její hlas se rozléhal palácem a Carac jí sevřel ruce kolem hrdla, aby ji umlčel, a umlčel ji, vymáčkł život z jejího křehkého těla.

Lidem bylo řečeno, že si ze žalu nad smrtí milovaného manžela vzala život a že její syn spolkl jed. Nezáleželo na tom, že většina Perdiů příběhu nevěřila. Silný vůdce byl vždy vítaný a Carac byl silný.

Ztráty při přímém útoku proti kamenickému táboru byly mnohem škodlivější. Po něm zběhly tisíce válečníků. Zůstalo jich však ještě padesát šest tisíc a dneska navěky rozdrť mýtus o neporazitelnosti Kamene. Carac se zvedl na nohy a zadíval se znovu na kamenické vojsko.

Dostávalo se na dohled, ve čtyřstupu tu pochodovali dva Jasarayovi Pantefi. Carac vydal rozkazy, aby Jasaraye chytily živého, a těšil se, až před sebou uvidí kamenického muže pokořeného, na kolenou, žebrajícího o život.

Perdijský král tasil meč a kývl trubači, jenž stál vedle bronzového válečného vozu. Ozval se jediný tón.

Z lesa na severu vyjela perdijská jízda a zaútočila na třen půl míle daleko. Ozval se druhý signál a z lesa vyrazilo

padesát tisíc perdijských válečníků a vrhlo se na zástup pod sebou.

Carac se obrátil k synovi. "Dneska uvidíš slávu větší než kdy předtím," promluvil. Arakar se zazubil od ucha k uchu, uchopil opratě a za dvěma tisíci jezdci osobní královské stráže vyjel na svah.

Nebe bylo čistě modré - bez mráčku, a klid letního dne nenarušoval ani vánek. Carac bez dechu, se zlou předtuchou, sledoval, jak se perdijská horda vrhá na šest tisíc kamenických vojáků. Doufal, že uvidí, jak nepřítel panikaří a utíká, jenže vojáci to neudělali. Pochodující muži se hladce přeskupili a vytvořili bojový čtverec se sraženými štíty. Carac vzal synovi opratě a navedl bojový vůz dolů z kopce, aby lépe viděl a slyšel boj. Přední řada perdijských válečníků se dostala k nepříteli a vrhla se na štítovou hradbu. Řada vydržela, avšak Perdiové se kolem bojového čtverce rozlili jako rozhněvaný příliv, obklopili jej, až se vytvořil bronzový ostrov v moři blýskajících se mečů.

Perdijský král dojel s vozem blíž, jeho královská stráž klusala za ním. Na severu jezdci pobili desítky vozků a několik set válečníků odjelo k jihu, aby zaútočili na kamenickou zadní stráž.

Carac otočil vůz a vyjel do kopce, tam se obrátil, aby se podíval na poraženého Jasaraye. Už viděl generála, stál uprostřed čtverce s rukama za zády. Vypadal nevzrušeně. Podráždění v Carakově mysli zesílilo a změnilo se v hněv. Copak ten muž neví, že za chvíli bude čelit porážce? Necítí tíhu zoufalství?

Carac z háčku ve voze zvedl meč s vodou a napil se. "Vyhráváme, otče?" zeptal se Arakar. Carac neodpověděl. Bitevní pole bylo hustě poseté těly padlých Perdiů a zatím zemřelo jen pár kamenických válečníků. Carac si olízl rty. Pak se ozvalo dunění kopyt a král se podíval k severu.

Z kopce se k němu řítily téměř tisíce nepřátelských jezdců pod vedením černě oděného zabijáka, který přísahal, že mu vezme život. Carac na chvíli nevěřil vlastním očím. Gathská kavalerie byla odvedena na sever. Jak to, že je tady? Perdijský král zařval rozkaz na velitele své stráže. Muž otočil koně, tasil meč a vedl protiútok.

Carac cítil, jak mu srdce svírá chladný strach. Do očí mu stékal pot.

"Žádnou krev jsem neprolil," zašeptal.

•••

Gathští jezdci - s vlajícími černými pláště - se řítily dolů z kopce a střetli se s perdijským protiútokem. Connavar, s bronzovým puklím na levém předloktí a seidheským mečem v pravici, se vrhl na prvního nepřítele. Perdijský jezdec namířil kopím Connovi na prsa. Conn se v sedle uhnul, a jak projížděl kolem, švihl mečem nahoru a pak vodorovně. Čepel jezdce zasáhla a srazila mu hlavu.

Dvě řady jezdců se střetly - Gathové a Perdiové sekali a bodali, koně se vzpínali a padali, řičíce bolestí a hrůzou. Connavar bojoval jako šílenec, prosekával si cestu mezi nepřáteli a oči měl jen pro muže ve vzdáleném bojovém voze. Jeho koni probodl oštěp krk. Zvíře šlo k zemi. Conn seskočil a rozběhl se k perdijskému jezdci na bílém valachovi, bodl ho do břicha a stáhl z koně. Chytil se hřivy a vyhoupl se na koňský hřbet. Kůň neměl sedlo, jen čabruku ze lví kůže. Conn uchopil oštěže a otočil koně. Kolem něj proletěl vržený oštěp. Conn pobídl bělouše a vrhače oštěpu zabil.

Zaútočil na něj jiný válečník a oba koně se srazili. Connovo zvíře se vzepjalo a málem upadlo. Perdijský bojovník se ho pokusil bodnout. Conn zachytil ránu puklím a sekem přes ruku muži vyrazil meč z pěsti. Jezdec se snažil nahmátnout dýku. Conn mu mečem prosekl hrdlo a muž se zhroutil na zem. Na mládence zaútočil další válečník. Conn bodl a minul. Bojovník po Connovi skočil, popadl ho a oba muži se svalili na zem. Conn se zvedl první. Kopí ležícího do hlavy, popadl meč, který mu při pádu upadl, a probodl muže srdce. Vedle něho se vzepjal jakýsi kůň a kopyty ho udeřil do ramene. Conna to srazilo na zem. Kůň ho přeskočil. Conn se překulil, vstal a viděl, že bělouš stojí opodál. Rozběhl se k němu a nasedl. Zaútočili na něj dva perdijské jezdce. Conn otočil koně a vyjel jim vstříc. Jejich meče se srazily. Do Connova puklíře udeřil oštěp, odrazil se a natrhl mu kůži na rameni. Dojel k němu Ostaran a oštěpníka probodl šavlí. Conn se sehnul pod širokým sekem druhého jezdce a pobídl bělouše do mezery v nepřátelské linii.

Tři jezdci se ho snažili odříznout, ale on zamířil rovnou k nim, prvního zabil, sekl druhého a byl volný. Pobodl šimla do plného cvalu a řítil se ke královskému vozu. Při jízdě kousek za sebou slyšel jezdce. Odvážil se ohlédnout a ani ne půl koňské délky za sebou zahlédl válečníka s kopím. Muž jel na silném kaštanovém hnědákovi a dotahoval. Za ním cválal další jezdec, tento měl meč. Conn si přehodil meč do levé ruky, odepjal sponu a stáhl si plášť. Natáhl pravou ruku a pustil plášť, pak prudce zabočil s koněm doprava. Černý plášť se vzvedl před kopiníkovým koněm, vyděsil ho a donutil uhnout. Conn přitáhl oštěže a zaútočil na kopiníka. Muž byl zkušený jezdec, právě když se Conn přiblížil, postavil koně na zadní a obě zvířata se srazila. Bělouš šel k zemi. Conn dopadl ztěžka a pustil seidheskou čepel z ruky. Kopiník se na něj hnál. Conn vytáhl dýku a hodil. Čepel kopiníka zasáhla do krku a on přepadl koni na záda. Blížil se druhý jezdec. Conn se rozběhl ke svému meči, ale perdijský válečník ho odřízl. Conn vyrazil bojový pokřik a skočil proti jeho koni, zuřivě přitom mával rukama. Kůň se vzepjal. Conn proskočil kolem něj, popadl svůj meč a převalil se. Vstal právě včas, aby odrazil osklivý svislý sek. Třikrát se jejich čepele srazily a počtvrté Connův meč proklouzl a způsobil jezdci hlubokou ránu na stehně. Muž vykřikl a snažil se otočit koně. Conn doběhl blíž a vrazil meč muži pod žebra. Seidheská čepel se hluboko zabořila do Perdiova těla. Jezdec přepadl koni na krk a pak sklouzl na zem. Conn se ohlédl. Cvalet se k němu blížili další jezdci.

Ještě nebyli dost blízko. Conn vyskočil na koně mrtvého muže a pobídl ho do běhu. Už byl blízko královského vozu, dost blízko, aby viděl, že vozataj přebral opratě a bičem pobízí koně do trysku. Vedle vozataje stál sám perdijský král. Měl u ruky tři oštěpy a teď jeden vzal a potěžkal. Connavar vyrazil za vozem a rychle ho doháněl. Kolem něj proletěl oštěp, pak další. Třetí mířil přímo na něj. Conn zvedl meč a oštěp odrazil. Ratiště jej zasáhlo z boku. Conn po něm natáhl levačku a zbraň zachytil. Kůň pod ním rychle slábl, ale už byl dost blízko k prchajícímu vozu, aby viděl perdijskému králi do tváře. Vzedmula se v něm nenávist, páčila jako oheň. Levou rukou mrštil oštěpem po voze. Minul krále, ale zasáhl do zad vozataje, jenž spadl a zatáhl za opratě. Koníci prudce uhnuli do strany. Vůz se naklonil, pak se překotil a krále to vyhodilo ven.

Conn seskočil z koně a rozběhl se k ležícímu muži. Carac vstal a vytáhl meč. Byl silný a mrštný a rychlost jeho útoku

mladšího muže překvapila. Čepele se srážely a Conna zuřivost útoku přinutila couvnout. Ale vnitřním zrakem Conn znovu viděl tělo svého přítele, visící na háku v perdijském hlavním městě. Kolem vozu přecválaly dvě desítky králových jezdců a okolo bojujících vytvořily kruh. "Je můj!" zařval Carac. "Nechtě ho. Vyřiznu mu srdce."

Znovu zaútočil. Conn výpad odrazil a provedl zuřivou ripostu, kterou králi rozsekl rameno. Carac zachrčel a couvl. Nyní se dopředu tlačil Conn a meč se mu v odpoledním slunci leskl, jak sekal a bodal. Carac každý útok odrazil, ale byl stále unavenější. Conn pocítil příliv čerstvých sil a vykročil, aby krále dorazil. Čekal, že král znovu couvne, tudíž ho překvapilo, když se Carac vrhl přímo na něj. Jejich čepel se střetly. Král vykročil a levým hákem Conna zasáhl do nechráněné tváře. Rána byla silná a Conn se odpoťoval dozadu. Král ťal mečem Connovi na krk. Mladý muž klesl na kolena - a bodl, seidheská čepel zamířila králi na břicho. Conn vyskočil a zarazil meč králi do těla až po jílec, takže hrot vzadu vyjel ven. "Jak jsem slíbil, ty prašivý zmetku!" zasyčel Conn. "Ať se tvoje duše smaží v ohnivém jezeře!"

Carac mu sklesl do náručí. Conn ho odstrčil a vytáhl umírajícímu meč z těla. Král padl na kolena. Conn zvedl meč a sekl, úplně králi oddělil hlavu od silného krku. Hlava odpadla a skulila se do trávy.

Pak se mladý Rigant otočil k jezdcům. V kruhu kolem něj bylo asi dvacet mužů. "Kdo je další?" křikl Conn.

Jeden otočil koně a odjel pryč. Ostatní jej následovali. Conn došel k překocnému vozu a podíval se, jak probíhá bitva. Perdiové se vraceli zpátky k lesu. Na severu Conn zahlédl Appiova Pantera pochodovat v bitevní formaci. Od jihu se blížil další Panther.

V té chvíli Conn zaslechl sténání. Vozataj byl ještě naživu. Conn vytáhl dýku, došel k tělu, vytrhl muži ze zad oštěp a nohou otočil tělo. Klekl si, zvedl dýku - a zjistil, že hledí do vyděšených očí malého kluka. "Kde je můj otec?" zeptalo se dítě.

Conn vrátil čepel do pochvy. Chlapec měl na prsou krev, kde oštěp projel tělem skrz naskrz. Vypadal tak trochu jako Braefar. "Kde je můj otec?" zopakoval. Pak zakašlal a na rtech se mu objevila krvavá pěna.

"Tvůj otec je král?" zeptal se Conn.

"Ano. Největší válečník Perdiů. Kde je?"

"Je támhle," řekl Conn a posadil se k umírajícímu.

"Mohl bys ho zavolat?"

"Myslím, že by mě neslyšel. Jak se jmenuješ?"

"Arakar. To už je noc?"

Conn přešel chlapci rukou před očima. Tomu se ani nezachvěla víčka.

"Ano, už je noc. Chvilku si odpočín, Arakare. Klidně spi."

Hoch zavřel oči. Tuniku měl zmáčenou krví, ale proud již slábl. Barva se mu vytratila z tváře a hlava se mu skulila na bok. Conn se mu pokusil na krku nahmatat tep. Chvilíčku byl nitkovitý, pak byl pryč.

Přišel za ním Valanus a posadil se naproti němu. "No, dosáhl jsi své pomsty, Přízraku."

"Jo, to jsem dosáhl."

"Nepřipadáš mi, že bys překypoval radostí, příteli."

Conn se unaveně zvedl na nohy a rozhlédl se po bojišti. V trávě kolem místa, kde stál bojový čtverec, ležely tisíce těl, mezi nimi několik set kamenických vojáků v bronzové zbroji. Nad bojištěm kroužily vrány. Conn přemýšlel o zelených kopcích Rigantie, vysokánských, sněhem pokrytých štítech Caer Druagh a mírném tempu života ve Třech Potocích.

"Už mám zabíjení až po krk," prohlásil,

"To je škoda," podotkl Valanus. "Protože skutečné zabíjení teprve začne."

...

Té noci se Connovi zdály znepokojivé sny. Viděl v nich Banouina sedět u potoka a mluvit s nějakým mládencem. Oba se usmívali, těšili se ze sluníčka a ze společnosti toho druhého. Connar se k nim chtěl rozběhnout, ale měl těžké nohy a téměř se nedokázal pohnout. Banouin ho zahlédl, ale vstal, vzal chlapce za ruku a odcházel pryč. "To jsem já, Conn. Pomstil jsem tě!" křičel. Banouin se jednou ohlédl a v očích měl smutek. Neřekl však ani slovo. Mladík se taky ohlédl, a Conn viděl, že je to ten mladíček vozataj, jehož zabil oštěpem. Kolem obou se zvedla mlha a oni zmizeli z dohledu.

Connar se probudil zalitý studeným potem. Ve stanu se vznášel pach hořícího masa. Jasaray věděl, že z hnijících mrtvol se šíří nemoci, a vždycky nechal po bitvě všechna těla spálit. Tentokrát však bylo mrtvých tolik, že vojáci museli vykopat přes tucet obrovských jam a ohně hořely skoro celou noc.

Conn odhodil pokrývku, natáhl si vysoké boty a vyšel ze stanu. Byla už půlnoc a ve světle pochodní stále pracovaly stovky vojáků, tahaly perdijské mrtvé k novým jamám a házely je dolů.

Conn cítil tíhu na srdci. Byl to jenom sen, říkal si. Banouin se k tobě doopravdy neobrátí zády. V ústech měl sucho a vzpomněl si na rozhovor kdysi dávno v jeskyni. Síněmi jeho paměti se nesl Banouinův tichý hlas. "Já neříkám, že nemáš bojovat. Já říkám, že nemáš nenávidět. To ne válka vede k vražedným výstřelkům, ale nenávisť. Celé vesnice, města, národy jsou smeteny z povrchu země. Nenávisť je jako mor. Všechno požírá a zrod má v člověku. Naši nepřátelé se stávají démoni, jejich ženy matkami démonů, jejich děti malými démonky. Už chápeš? Vyprávíme příběhy o tom, jak naši nepřátelé jedí děti - jako se to stalo s lidmi. Naše srdce zčernají a my se pak těm, které nenávidíme, strašlivě odplácíme. Jenomže nenávisť nikdy neumírá, Conne. Zasadíme její semínko každým činem, který se z ní zrodí. Zabiješ muže a jeho syn tě začne nenávidět a touží po pomstě. Až té pomsty dosáhne, tvůj syn se zase naučí nenávidět jej. Chápeš, co říkám?"

Banouin by takovou odplatu nenáviděl a tak strašlivou pomstu by si nepřál. Táborem zaval studený větřík. Conn se zachvěl. "Nedělal jsem to kvůli tobě, Banouine. Ted' už to vím. Dělal jsem to pro sebe. Snažil jsem se utopit zármutek v krvi."

"Je to ve tvé povaze," řekl známý hlas. Conn se pomalu otočil a viděl, že za ním stojí Morrigu, její stařecké tělo rámovaly ohně z pohřebních hranic. "Vypustil jsi medvěda, Connavare. A uděláš to znovu."

"Ne. Z tohotohle jsem se poučil."

"Medvěd je tvou součástí, člověče. Bude mít svůj den."

"Nechci se o tohle hádat," prohlásil Conn. "Doufal jsem, že pomsta bude jako med na jazyku. A byla - když můj meč zasáhl cíl. Jenomže když jsem uviděl toho kluka..."

"Med se ti v žaludku proměnil ve žluč," dokončila za něj Morrighu.

"Jo, to je pravda."

"Tys Perdrie nezničil, Connavare. Byl jsi jenom obyčejný voják. Ať už bys sem přišel nebo ne, oni by stejně zemřeli. Tvůj jezdecký útok jenom zachránil pár stovek kamenických vojáků, ve svém důsledku však nijak nezměnil průběh bitvy."

"Kéž bychom sem nikdy nepřišli, Banouin a já."

"Přání je jídlo, které tě nenasytí," podotkla. "Pojď, projdeme se po kopcích, kde je vzduch stále čistý a já cítím nové listí."

Conna překvapilo, že ji chce skutečně doprovodit, ale potom si uvědomil, že přes svou poťouchlost je - přinejmenším - někým z domova, známou postavou, stvořením, které naposledy viděl v útočišti rigantských hor. Společně pak vyšplhali do kopců a vešli do lesa. Morrighu našla malý dolík a poklepala nohou na kořen stromu, který se vytočil nahoru a vytvořil pro ni sedátko. Sedla si a hlavu si opřela o kmen stromu. "To je lepší," prohlásila. Conn se posadil na zem.

Odsud viděl převrácený vůz. Carakovo tělo odnesli.

"Porušil svou geasu," poznamenala Morrighu.

"Kdo?"

"Carac. Varovala jsem ho, že bude-li prolita královská krev, nedožije svých čtyřicátých narozenin - což by bylo náhodou dneska. Takže bratra utopil, jeho ženu uškrtil a syna otrávil. Myslel si, že podvedl osud. Jenomže králova žena ho řízla, když ji napadl. Carac už zabil svého bratra a uchvátil korunu. Tudíž byl králem a podle definice měl královskou krev. K záhubě jej odsoudila jeho vlastní krev."

"I kdyby ho neřízla, stejně bych se k němu dostal," zabručel Conn.

"Ne. Tebe by zabili při útoku kavalérie."

"Nezabili mě."

"Odpusť," řekla Morrighu. "Na chvíli jsem zapomněla, že mluvím s člověkem, a pro tebe je tok času jako cesta listu, od pupenu na jaře k suchému podzimu."

"A pro tebe je to jiné?"

"Tak jiné, že to ani nedokážeš pochopit. Viděla jsem tvoje zrození stokrát a dívala jsem se, jak umíráš sto různými způsoby. V jednom životě ses nachladil a nedožil se prvních narozenin. V jiném tě zabil medvěd."

"A kde jsem všechny ty životy žil?"

"Ve stínu Caer Druagh."

"Tak proč jsem se v těch jiných životech nikdy neviděl?"

Morrighu na chvíli zavřela oči. "Kdybych nebyla tak unavená, vrazila bych si facku, že jsem o tomhle vůbec začala mluvit. Dejme stranou otázku mnohonásobné reality a vraťme se k obyčejným záležitostem." Otevřela oči. "Proč sis v noci vyšel na procházku?"

"Měl jsem sen..." začal a pak se odmlčel, "Aspoň si myslím, že to byl sen." Pověděl jí, jak viděl Banouina a chlapce, jehož zabil.

"To byl sen," sdělila mu. "Ne vidění."

"Jsi si jistá? Mrzelo by mě, kdybych si myslel, že se Banouin obrátil proti mně."

"Jsem si tím jistá. Banouinův duch překročil vody a tím opustil svět lidí."

"Takže mě neviděl, jak se mstím?"

"Ne. Chtěl bys, aby to viděl?"

Conn zavrtěl hlavou. "Bylo by mi to líto."

"Přijde ještě spousta věcí, kterých budeš litovat," upozornila ho.

"Co tím myslíš?"

"Vorna nosí jeho dítě. Oba zemřou. Dítě se narodí a nebude tam nikdo, kdo by je zachránil,"

"Ne," vyhrkl Conn, "to ne! To je nespravedlivé."

"Nespravedlivé?" Morrighu se zasmála. "Kde na tomto ubohém světě lidí vidíš spravedlnost? Na bojišti, kde zemřelo třicet tisíc mužů? V domech vdov? V očích osiřelých dětí?"

Conn se odmlčel, potom se zahleděl do stařecké tváře. "Mohla bys ji zachránit. Mohla bys je zachránit oba. Jsi Seidhe."

"Proč bych to dělala?"

"Jednou jsi po mně chtěla, abych tě požádal o dar, že mi přání splníš."

Morrighu se usmála. "Dobře si to rozmysli, dítě. To jsem řekla. A mohl bys žádat bohatství nebo zdraví po všechny své dny. Mohl bys žádat o silné syny nebo milující ženu. Mohla bych ti dát Arian. Nebo - a tohle si promysli - mohla bych ti dát vítězství nad lidmi z Kamene. Takový dar by mohl zachránit tisíce životů, Connavare. Celý lid. Bez tohoto daru by mohli v těch jámách hořet Riganti."

"Jo, to by mohli," připustil Conn. "Takže pomůžeš Vorně a dítěti?"

"Než řeknu ano nebo ne, dovol, ať se tě na něco zeptám. Co když dítě onemocní a zemře za pár dní nebo do týdne chytí Vorna mor? Budeš si i pak myslet, že můj dar stál za to?"

"Slyšel jsem, že tvoje dary jsou dvousečné. Že když tě lidi žádají o radost, ty jim dáš žal. Ale když mi dáš slovo, že na

Vornu ani dítě nesešleš nic zlého, tak tě znovu požádám, abys jí pomohla."

"Víš, že za tebou jednoho dne přijdu a ty budeš muset zaplatit cenu za moji pomoc?"

"A já ji zaplatím."

"Tedy se stane, jak si přeješ. Meči v bouři."

...

Ruathain přitáhl na kopci otěže. - Pod sebou měl pannonskou osadu Zářící Voda, postavenou na západním břehu Dlouhého jezera. Odsud viděl na hladině sedm rybářských plavidel s vysokou přídílí, táhnoucích za sebou sítě, a na břehu se těsně u vody zvedaly věže černého dýmu jako strážci. Dojel k němu Arbon.

"Teď už je příliš pozdě se vrátit," zavrčel Arbon a prohrábl si vlasy barvy pepř a sůl.

"Nechtěl jsem se vrátit," řekl mu Ruathain. Dvojice mužů, vedouc za sebou dvanáct koníků, sjížděla do údolí. Zářící Vodu nechránila žádná hradba a desítky domů byly postaveny dost daleko od sebe, každý na plácku vyhrazeném pro zeleninu a obilí. Bylo horko, ale Ruathain odvázel od sedla modrozeleně kostkovaný rigantský plášť, rozvinul ho a připjal na ramena. Arbon potřásl hlavou a zachmuřeně následoval svého pána na místo, jež považoval za nepřátelskou osadu.

Jak jeli dál, lidé vycházeli z domů a dílen, aby se podívali na projíždějící jezdce, a pak se přidávali za ně a blížili se k lairdově síni.

Bylo krásně. Prach pod kopyty koníků nerozvínil ani ten nejmenší vánek. Ruathain jel dál, nedíval se napravo nalevo a před síní přitáhl koníkovi otěže. Byla to ponurá budova, padesát stop dlouhá, přízemní, s okny opatřenými okenicemi a doškovou střechou. Dvoukřídlé dveře zaskřipaly, otevřely se a ven vyšel muž středního věku. Za ním vyšlo pět mladších mužů. Arbonovi bylo jasné, že to jsou jeho synové, protože všichni měli husté obočí a ploché, kruté tváře.

Arbon o lairdu Rybáři již slyšel vyprávět mnoho příběhů. A žádný nebyl příznivý.

"Jsem Ruathain z kmene Rigantů," ohlásil jeho pán. Dav začal mumlat a Arbon si velmi dobře uvědomoval, že k nim stojí zády. Podél páteře mu stékal pot a ruku přisunul blíž k nozi.

"To jméno jsem už slyšel," řekl laird Rybář a pohládl si tmavou bradu. "Ruathain Šílený pes. Ruathain Zabiják."

"Nikdy jsem nezabil muže, který by nedržel meč," prohlásil Ruathain klidně. "Něméně, ať je to jak chce, jsem tu, abych nabídl cenu krve pozůstalým."

"Takže souhlasíš, že jsi vrah?"

Ruathain chvíli mlčel a Arbon věděl, že se snaží ovládnout hněv. "Já souhlasím s tím, že zemřeli muži, kteří zemřít nemuseli. Dobrovolně přiznávám, že když chtěli tvoji muži ukrást můj dobytek poprvé, mohl jsem s nimi jednat méně drsně. Já to však neudělal. Nyní zemřeli čtyři další z tvých mladých mužů a já bych rád tuhle krevní mstu ukončil. Netoužím zabít další Pannony."

"Nebo se nechat zabít sám," poznamenal laird Rybář. "Už se mě pokoušelo zabít hodně mužů. Pořád jsem tady. Já se smrti nebojím, Rybáři. Nejsem tu, abych si zachránil život. Jsem tu, abych zachránil život tvým mladým mužům, kteří zatím neprokázali mnoho dovednosti, když přišlo na boj. Je to pouze fakt - fakt podložený jejich smrtí. Já jsem Ruathain, první šermíř Rigantů. Netěší mě zabíjení necvičených kluků." Ruathain se zhluboka nadechl, aby se uklidnil. "Přivedl jsem s sebou dvanáct nádherných koníků, které chci nabídnout jako cenu krve rodinám mrtvých. Mám tvé svolení s nimi promluvit?"

Laird Rybář se drsně zasmál. "Možná jsi zabiják, Ruathaine, ale vidím, že stále ctíš tradice. Máš moje svolení. Sesedni a vstup do mého domu. Pošlu pro rodiny pozůstalých."

Ruathain sesedl a sundal meč, který podal Arbonovi.

"Počkej tady u koní," nakázal mu.

"Ano, pane," zavrčel temně Arbon.

Ruathain došel rázným krokem k místu, kde čekal laird Rybář, a tam se uklonil. Laird ustoupil stranou, aby mohl Ruathain vstoupit do síně. Pak ho se svými syny následoval. Arbonovi vstoupilo v ústech, srdce mu prudce bušilo, ale seděl mlčky a tvářil se mírně znučeně. Ze síně vyrazil běžec a prohnal se mezi lidmi. O chvíli později se objevily tři ženy v černém hávu a vstoupily do síně, těsně za nimi následovalo pět mladých mužů.

Arbon chvíli čekal na sluničku, pak sesedl a protáhl se. Jakási postarší žena mu přinesla hrnek vody. Arbon se uklonil, když si ho bral, a zhluboka se napil. "Děkuju, matičko," řekl.

"Nejsem tvoje máma, ty rigantské prase," prohodila ona. "Ale vždycky by se měly dodržovat zákony pohostinství."

Arbon se znovu uklonil a zazubil se. "To by opravdu měly," souhlasil a vrátil jí hrnek. Jiná žena mu přinesla uzenou rybu a skývu chleba. Čas pomalu ubíhal a slunce se již sklánělo k západu, když se dveře síně opětovně otevřely. Pannonské ženy vyšly první, za nimi pět mladíků, pak Ruathain a nakonec laird Rybář a jeho synové.

Ruathain došel k Arbonovi. "Je to dohodnuto," řekl tiše, "ale ještě jsem lairdovi slíbil býka a deset volků na hostinu."

V té chvíli příběh od vody nějaký jinou. Byl vysoký, štíhlý, černovlasý, se světlými očima. "Co se to tu děje?" křičel.

"Jsi příliš mladý, abys do tohoto mohl mluvit," řekl mu laird Rybář. "Byla učiněna čestná nabídka a byla také přijata. Krevní msta skončila."

"Skončila?" ječel mladík. "Nic neskončilo. Tenhle řezník mi povraždil bratry. Já se pomstím." Otočil se na pět mladých mužů, kteří předtím byli při rokování. "Jak jste s tím mohli souhlasit? Šest životů bylo promarněno, jejich krev se vpila do trávy. Rodina. Pokrevní příbuzní. Nikdy se neožení a nezplodí syny, nikdy nepoznají radost. Copak tohle stojí za pár hubených koníků? Krev volá po krvi. Jejich duše volají po spravedlnosti a pomstě."

"Mlč!" zařval laird Rybář. "Copak ničemu nerozumíš, chlapče? Tvoji bratři zemřeli v bitvě. Nepočíhali si na ně ve tmě, ani jim ve spánku nepodřízli krky. Čelili nepříteli, který byl prostě lepší než oni. A tento nepřítel prokázal velkou odvalu, když přišel sem. Uctivé gesto, a dodržel keltské tradice. Ale ještě důležitější je, chlapče, fakt, že já jsem tvůj

pán a já ti říkám, že krevní msta skončila."

Mládenec chvíli stál mlčky, pak se otočil a rozběhl se zpátky ke svému člunu na jezeře.

Laird Rybář došel k Ruathainovi. "Ten dobytek mi pošli, nechod' sám, Ruathaine Zabijáku. V pannonské zemi nejsi vítaný."

Ruathain kývl, ale neodpověděl. Nechal dvanáct koníků stát, nasedl na svého oře a otočil ho k jihu. Dav se rozestupoval, když koník krokem procházel osadou. Arbon k němu dojel a podal mu meč, který si Ruathain připjal k pasu.

"Takže to skončilo?" zeptal se svého pán. "Ne, dokud je naživu ten kluk," odvětil Ruathain. "Jednoho dne si pro mě přijde a já ho zabiju. Pak to začne nanovo."

"Takže to bylo plýtvání koníky," zamumlal Arbon.

"Ne," promluvil Ruathain smutně. "Byla to dobrá cena za krev. Začal jsem to já, když jsem zabil ty lupiče. Dovolil jsem, aby hněv převládl nad sebeovládáním. To já zasil semena, přáteli, a teď musím sklidit úrodu."

12

V ložnici Banouinova domu jedna ze tří lamp zablikala a zhasla. Vorna už rodila čtrnáct hodin. Dvakrát za poslední hodinu ztratila vědomí. Merie a Eriatha byly zoufalé a ustarané. Merie pomáhala při čtyřech porodech, ale žádný nebyl tak těžký jako tenhle. Poslala pro Eriathu, která se v bylinkách a lektvarech vyznala skoro stejně dobře jako Vorna. Noční ženka si klekla k bezvládné Vorně a prohlédla ji.

"Levandule a jasmín jí nepomůžou," řekla Eriatha. "Děťátko není ve správné poloze. Nemůže vyjít na svět."

"Co můžeme dělat?" zeptala se Merie.

"Nemám potřebné znalosti, abych ho porodila," odpověděla Eriatha. "Slyšela jsem o vědmách, které dokázaly rozříznout břicho a dítě vyndat. Matka při tom ale většinou umřela."

"Něco se musí dát udělat," trvala na svém Merie.

Eriatha zavrtěla hlavou. "Potřebujeme vědmu, druida nebo porodní bábu. Ale i tak..." Odmlčela se.

Merie se zvedla od lůžka a došla k oknu. Vyhlédla na krajinu zalitou měsíčním světlem. "Jsou tomu teprve tři dny, co tu byl bratr Severák," poznamenala potichu, "ale nevím, kam odešel. Tohle je tak nespravedlivé. Nejdřív najde lásku, potom ji ztratí. Teď ji Banouinovo dítě zabíjí." Vorna zasténala a potom vykřikla bolestí. Merie ji vzala za ruku a Eriatha ji položila namočené plátýnko na čelo.

"Dítě je... obrácené," vydechla Vorna. Zhluboka se nadechla. "Rozřízněte mi břicho. Zachraňte dítě!" Znovu vykřikla a zvrátila hlavu dozadu. Pak se zhroutila a ztratila vědomí.

"Ona umírá," zašeptala Eriatha.

V té chvíli se ozvalo zabušení na přední dveře. Merie se rozběhla ke vchodu. Venku stála stařena, kterou Merie ještě nikdy neviděla. Byla oblečená do vybledlých světle šedých šatů po zem a kolem ramen měla černou šálu.

"Co chceš?" zeptala se jí Merie.

"Slyšela jsem, že tady rodí žena. Prý má problémy."

"Ty jsi porodní bába?"

"Mezi jiným," odvětila stařena a prošla kolem Merie do domu. Když procházela kolem, zachytila Merie ze ženiných šatů slabou vůni lesa, pižmovou a vlhkou, vůni tlejícího listí a mokré kůry. Zachvěla se a následovala ženu do ložnice.

"Vy obě odejděte," nařídila stařena. "Počkejte u ohně. Až vás budu potřebovat, zavolám vás."

"Dítě je v obrácené poloze," řekla Eriatha.

"Děkuji," utrousila stařena kysele. "Třeba bys mě mohla později naučit, jak vycucávat vajíčka."

Na otevřeném okně přistála velikánská vrána, roztáhla křídla a hlasitě zakrákala. Merie i Eriatha polekaně odskočily, ale stařena si ptáka nevšimla a přisedla si k bezvládné Vorně. "Řekla jsem ven," zasyčela a mávla hubenou rukou na obě ženy.

Váhavě ji poslechly. Merie zavřela dveře a s Eriathou došly ke krbu. Oheň dohořival a Merie přiložila několik polínek.

"Ty ji znáš?" zeptala se.

"Ne."

"Možná jsme ji neměly pouštět dovnitř."

"Možná ne," připustila Eriatha, "ale stydím se říct, že jsem ráda, že ona je tam a já tady." Merie souhlasně přikývla. Měla pocit, jako by z ní spadlo těžké břímě. Zaplavila ji únava a ona se svezla do křesla. "Bylo dobře, žeš přišla," řekla noční ženě.

"Kéž bych jí mohla nějak pomoci," odpověděla Eriatha a svezla se do druhého křesla. Noční ženka byla drobounká a štíhlá, vypadala mnohem mladší, než ve skutečnosti byla. Měla spanilou tvář a pleť bez jediného kazu.

"Jsi velmi krásná," prohodila Merie. "Jsi šťastná?"

"Proč bych nebyla?" opáčila Eriatha v obraně. "Mám co jíst a mám domov. Nebo snad noční ženka nemůže zažít radost?"

"Takhle jsem to vůbec nemyslela," vyhrkla rychle Merie. "Jenom mě napadlo, jestli máš přátele nebo jestli žiješ osaměle. To je všechno."

Eriatha se uvolnila a stydlivě se usmála. "Ano, jsem osamělá. A ne, nemám přátele. Copak to není úděl každé noční ženky? Stovka milenců a žádní přátelé?"

Merie se předklonila a natáhla ruku. "Mě můžeš počítat mezi svoje přátele, Eriatho." Mladší žena jí ruku krátce, jemně stiskla.

"Děkuju, Merie, ale já nepotřebuju litovat. Jsem mladá, živá a zdravá. A jsem ráda, že se Ruathain uzdravil ze zranění."

"Ty znáš mého manžela?" Merie nedokázala v hlase potlačit úlek. Eriatha se zasmála a tleskla.

"Už chápeš, proč noční ženky nemají žádné kamarádky?" prohodila. Merie zrudla a zasmála se taky.

"Ano, chápu. Tak a teď mi řekni, jestli za tebou Ruathain chodil, když jsme žili odděleně?"

Eriatha se odmlčela a pozorně se na Merii zadívala. Pak pokrčila rameny. "Ano, chodil."

"A po milování začal chrápat jako býk?"

Eriathu Meriina poznámka překvapila, jen se zahihňala. "Úplně se při tom trásly stěny."

"Takže," řekla Merie, "teď už můžeme být přítelkyně?"

"Myslím, že můžeme. Ty jsi výjimečná žena, Merie. Ruathain má velké štěstí, že tě má."

Než mohla Merie odpovědět, zaslechly z vedlejší místnosti pronikavý nářek novorozeněte. Obě ženy se vrhly do ložnice. Merie rozrazila dveře. Vorna ležela, klidně spala a děťátko, zabalené do měkké červené látky, měla položené v ohybu lokte. Stařena byla pryč.

Eriatha udělala znamení ochranného rohu. Merie došla k oknu a vyhlédla do kopců. Porodní bába však nebyla nikde v dohledu.

"Kdo to byl?" vydechla šepem.

Ale Eriatha neodpověděla. Stála u lůžka a zkoušela Vorně tep na zápěstí. Byl pomalý, ale pravidelný. Eriatha odhrnula pokrývku. Na prostěradle nebyla žádná krev a Vorna měla břicho neporušené. Noční ženka spící ženu opatrně zakryla.

"Byla to Seidhe," řekla Eriatha tichým hlasem. "Děcko se narodilo díky kouzlu."

Merie se zachvěla, pak zvedla spící novorozeně a jemně rozhrnula červenou peřinku. Byl to chlapeček a dokonale zdravý. Ani tady nebyla žádná krev. Pupeční šňůra byla odstraněna, aniž by zůstala sebemenší ranka, jen pupík z dokonale hladké růžové kůže. Hošíček se probudil a tiše zavrněl, Merie ho znovu zabalila a vzala ho do náručí.

Vorna se probudila a zívla. Hned viděla Merii držet dítě a usmála se. "Jak se vám povedlo zachránit mě i dítě?" zeptala se.

"Byl to zázrak," sdělila jí Eriatha.

Merie podala dítě matce. Vorna si rozhrnula noční košili a přidržela dítě u naběhlého prsu. To začalo hladově sát.

...

Na Ferolovi byla jasně vidět jeho povaha - rozhněvaný, zahořklý muž, sobecký a do sebe zahleděný. Právě ten druh člověka, který věří, že zima je tu jenom proto, aby mu bylo chladno. Bohatě nenáviděl pro jejich bohatství, chudé pak pro jejich chudobu. Na kulaté tváři měl neustále mrzutý výraz a široká ústa se dokonale hodila k tomu, aby co nejlépe zvládala opovrhlivý úšklebek. Ferol byl zloděj - a ještě něco horšího, ale své výstřelky omlouval tak, že sám sebe přesvědčil, že všichni ostatní by dělali to samé, kdyby jen měli jeho cílevědomost.

Byl obr, mohutný a rozložitý, vyrostl na severním okraji území Pannonů na malém statečku postaveném na kamenité půdě, kde úrodnou prst' neustále odnášely prudké větry a lijavce. Jeho otec byl tvrdě pracující muž a úzkostlivě poctivý. Ferol ho nenáviděl. Otec ho nutil pracovat za každého počasí a pravdou bylo, že Ferol nikdy nepřekonal strach z toho muže. Jednoho dne však, když s otcem káceli stromy, starý pán uklouzl a přes nohy mu spadl kmen a rozmáčkl mu stehenní kosti.

Ferol k němu příběhl. Stařec se skoro nemohl pohnout, ustaranou a sedřenou tvář měl šedivou bolestí. "Sundej to ze mě," zachrčel,

V té chvíli devatenáctiletý Ferol objevil svou svobodu. "Sundej si to sám," řekl, otočil se na patě a vrátil se domů. Domek prohledal, hledaje otcovo pečlivě schraňované stříbro. Ukázalo se, že je to ubohých devět penízků. Strčil je do kapsy, nasedlal starého koníka a odjel na jih.

Později svého činu litoval. Kdyby se byl posadil a počkal, mohl se dívat, jak ten starý všivák chcípá.

Ferol stál, se schýlenými rameny, u přístaviště a díval se, jak se blíží dvojice jezdců. Jeden byl rudobradý mladý válečník v lesklém osníří, druhý starší muž s tmavými, z čela ustupujícími vlasy. Vedli dva obrovské hřebce, každý měl přes šestnáct pěstí, a tři těžce naložené soumary. Ferol pohlédl nalevo, kde se o přívoz opíral jeho bratranec Roca. "Buď připravený," řekl. Roca kývl, obrátil se k řece a dal znamení čtvřem mužům na druhém břehu. Jezdci se přiblížili. Ferol jim vyšel vstříc. "Vítejte," řekl. "Jedete zdaleka?"

Válečník neodpověděl hned. Zastínil si ruce proti slunci a zadíval se přes řeku. "Kde je Calasain?" zeptal se.

"V domě," odpověděl Ferol. "Nebylo mu dobře."

"To mě mrzí."

"Ano," souhlasil Ferol. "Jeho syn Senecal požádal moje kamarády a mě, abychom pomohli s přívozem."

"Ty nejsi Rigrant."

"Jsem z kmene Pannonů." Dal znamení Rocovi, jenž vyhákl předek prámu a sklopil ho na přístavní můstek. "Nastupte. V domě se najíte."

Válečník a jeho společník sesedli a odvedli koně i soumary na prám. Roca zvedl lávku a začali s Ferolem tahat za lano. Prám se pomalu plahočil přes řeku.

"Tak odkud jedete?" zeptal se Ferol mladého muže ve snaze ho uklidnit.

"Z jihu," zněla odpověď. "Co je vlastně Calasainovi?"

"Můžeš se zeptat jeho syna. Čeká na molu," řekl, ukazuje na malého, podsaditého Senecala, jenž stál vedle tří ostatních mužů.

Prám přistál. Roca přešel dopředu a sklopil lávku. Ferol zacouval a pokynul válečníkovi, aby vyvedl koně na břeh.

"Až po tobě, převozníku," prohodil mladý muž tiše.

Ferola to podráždilo, ale poslechl a vystoupil z prámu. Válečník ho následoval a dal znamení svému staršímu společníkovi, aby počkal.

"Co se stalo tvému otci?" zeptal se Senecala.

Podsaditý muž se tvářil znepokojeně a mrkl na Ferola. "Říkal jsem ti, je nemocný," zavrčel Ferol. "Teď odved' svoje zvířata na břeh a zaplať za přepravu."

Válečník stál na svém. "Neznám tě, Pannone, ani žádného z nich, kromě Senecaia. Ale práce u přivozu nevyžaduje - a příjemny ani nedovolují - šest mužů. Teď se ptám znovu: Kde je Calasain?" Roca došel na břeh, zvedl starou pokrývku a vytáhl meč, který hodil Ferolovi. Rychle rozdal meče i ostatním.

Ferol se na mladého válečníka sebevědomě zazubil, "No, Calasain umřel," prohlásil se širokým, nepříjemným úsměvem. "A teď, pokud si nemyslíš, že s tím staroušem dokážete přeprat nás šest, tak ti dobře radím, dej nám svoje koně a soumary."

Válečníkův meč cestou z pochvy jen zasyčel, čepel se ve slunci jasně zatřpytila. Když znovu promluvil, měl hlas klidný a velmi chladný. "Vloni jsem viděl, jak povraždili tisíce Keltů. Některé jsem zabil sám. Nijak netoužím prolít krev dalších Keltů, ale jestli na tom trváte, zabiju vás všechny."

Ferol na kůži ucítil zimní mráz. Byl zlý a krutý, ale nebyl hloupý. Tenhle mladý bojovník stál proti šesti ozbrojeným mužům, a přesto nejevil ani ty nejmenší známky strachu. Z toho se daly utvořit pouze dva závěry: buď je hlupák, nebo je skutečně tak nebezpečný, jak tvrdil. Ferol vycítil, že platí to druhé, a už chtěl couvnout, když promluvil Roca.

"Ty nafoukaný zmetku!" zařval. "Chyťte ho!" Ferol stál jako přimrazený, zatímco se pětice mužů řítla na mladence. Válečník jim skočil vstříc a děsivě rychle se oháněl nalevo napravo svým lesklým mečem. Roca zemřel první a ve chvíli byli na zemi tři další. Ferol uskočil dozadu a stříbřitý meč minul jeho hrdlo jen o vlásek. Senecal odhodil dýku a rozběhl se k lesu za domem.

Válečník vykročil proti Ferolovi, jenž pustil meč. "Mám dost," vyhrkl, "Měl jsi docela pravdu. Už nebudeme prolívat žádnou krev, jo?" Válečník vrátil meč do pochvy a vydal se k domu. Ferol strčil ruku do rukávu a vytáhl vrhací nůž. Napráhl se. Zapomněl však na starce, který varovně vykřikl. Válečník se otočil na patě. Z prstů mu vylétlo cosi velmi lesklého a udeřilo Ferola do krku. Obr se zapotácel. Popadl jilec nože, který mu vězel v hrdle, a snažil se ho vytáhnout. Hlava se mu točila a poslední, co viděl, byl meč mladého válečníka, jak mu mří na krk. Když mrtvola dopadla na zem, Connavar se odvrátil, došel k domu a otevřel dveře. Místnost byla prázdná, ale na stěnách a na podlaze byly krvavé skvrny. Připojil se k němu Parax. "Chceš, abych se poohlédl po stopách?" zeptal se.

Connavar kývl, "Myslím, že vím, co najdeš," podotkl.

Starý lovec vyšel ven a začal pátrat na kraji lesa. Connavar se vrátil k prámu a odvedl koně na suchou zem. Parax byl za chvíli zpátky. "Muže a ženu pochovali do mělkého hrobu asi padesát kroků odsud. Oba probodli, muže ze zadu." Zakroutil hlavou. "Ten zbabělec, co utekl, byl jejich syn?" V jeho hlase se ozývala nevíra.

"Jo, jejich syn," řekl Connavar.

"To je k neuvěření."

"Po tom, co jsem viděl, klidně uvěřím čemukoliv," zabručel válečník. Podíval se na mrtvoly. "Myslel jsem, že návrat domů mi přinese klid a mír. Ne další krev a smrt."

"Znamená to snad, že po tom synovi nepůjdeme?"

"Jo, přesně tohle to znamená. Ohláším vraždy Dlouhému lairdovi. On může poslat lovce, aby ho našli."

"To je škoda," prohodil Parax. "Moc rád bych mu vyřízl srdce."

"Kdybys ho dokázal najít," řekl mu Connavar smutně.

...

Vorna seděla ve stínu s tříměsíčním synkem v náručí a těšila se z teplého letního dne. Lesy a louky zalévalo zlatavé sluneční světlo a jiskřilo na hladině vody. Dítě bylo nakrmené a usnulo tvrdým spánkem. Vorna byla ospalá a spokojená.

Neviděla dva jezdce sjíždět z kopce, ale zaslechla hluk z osady, když vjeli mezi domy. Opřela se v křesle, přivinula si malého Banouina blíž a zavřela oči. Začala zlehka podřimovat. Otřel se o ni závan větru, přinášející s sebou vůni trávy a slaboučký nádech zimolezu. Zaslechla řehat koně, a když otevřela oči, viděla, že přes louku k jejímu domu přijíždí jakýsi mladý muž s rudou bradou, ve válečném odění. Nějakou chvíli jí trvalo, než poznala Connavara. Změnil se - byl vyšší a díky těžkému osníří, který měl na sobě, vypadala jeho ramena širší. V rudé bradě měl zlatoplavé pramínky a bílý pruh. Když se přiblížil, viděla, že je to jizva po zranění medvědem, kolem níž mu už žádné vousy nikdy nenarostou. Kaštanový kůň, na němž přijížděl, byl mohutně stavěný, dobře šestnáct pěstí v kohoutku. Když se přiblížil, Vorna nevstala. Nechtěla rušit spící děťátko.

Connavar sesedl a uklonil se. Chvilí stál mlčky. Potom se zhluboka nadechl. "Moc mě to mrzí," řekl prostě. "Nemohl jsem nic dělat."

"Pojď," vybídla jej. "Dones si křeslo a sedni si ke mně."

Poslechl, nejdřív si sundal meč v pochvě a tu opřel o zeď. Když se posadil, Vorna se natáhla a vzala ho za ruku. "Už dávno jsem ti říkala, Connavare, že některé věci nedokáže ani hrdina. Nemohl jsi ho udržet naživu. Neměl by ses cítit provinile."

"Pod hvězdami není síla dost velká, aby ze mě smyla pocit viny," řekl. "Ne jenom z Banouinovy smrti, ale z tisícovek mrtvých, kteří následovali." Odmlčel se. Vorna neříkala nic a chvíli seděli ve stínu mlčky.

Děcko se zavrtělo, pak znovu usnulo. Vorna vstala, zašla do domu a uložila děťátko do kolébky. Bolela ji záda, protáhla se. Když se vrátila k místu, kde seděl Connavar, viděla, že hledí ke kopcům na jihu. Vypadal mnohem starší než na svých osmnáct.

"Nějaký kupec sem přinesl zprávu o tvém boji se zlým králem," poznamenala. Connavar kývl,

"Teď mi to připadá tak dávno, ale je to jenom pár měsíců." Zasmál se, ale v jeho smích nebylo žádné veselí. "Zlý král," zopakoval a potřásl hlavou.

"Takže on nebyl zlý?" zeptala se. "Zavraždil svého bratra, bratrovu ženu a syna a zabil Banouina. Ano, byl zlý. Ale jeho činy nejsou ničím ve srovnání s ohavnostmi, které následovaly po jeho smrti." Povzdechl si. "Nemluvejme o tom. Jsem rád, že jsem zase doma."

"Chyběl jsi nám. Kdo je ten muž, co přijel s tebou?"

"Jmenuje se Parax. Byl mezi zajatci, které pochytal Jasaray. Ted' slouží mně."

"Slouží?"

"Promiň. Byl jsem mezi muži z Kamene moc dlouho. Je to můj společník a myslím, že i přítel. Pomůže mi."

"S čím, Connavare?"

"S přípravami, Vorno. Muži z Kamene přijdou i sem. Možná ne příští rok. Ale přijdou."

"Já vím. Viděla jsem to, když jsem ještě měla moc. Jejich hlad je neukojitelný. A ty s nimi budeš bojovat. To jsem taky viděla." Na meč u zdi dopadl paprsek světla a ozářil jílec. Vorna se na něj zahleděla. "To je seidheská čepel. Jak ses k ní dostal?"

Connavar jí pověděl vše o tom, jak prchal z města Alin, a o setkání v Taliském lese.

"Ten Stromový muž byl Thagda," řekla mu, "Lesní stařec. Skutečně se ti dostalo požehnání. Ukaž mi ten meč." Conn ji ho podal a ona se pozorně zadívala na jílec, na hlavu medvěda na koši, na koloucha v ostružině na hlavici. Usmála se. "Víš, kdo vyrobil tu čepel?" zeptala se ho.

"Jak bych mohl?" opáčil.

"To byl Riamfada. Té noci, co zemřel, jsem viděla jeho ducha, mířil k lesům Seidhe."

Conn si vzal meč a podíval se na něj novými očima. "Slíbil mi meč," zašeptal.

"A svůj slib dodržel. Nyní se stal jedním z nich." V domě se rozplakalo dítě. Vorna vešla dovnitř, zvedla Banouina z kolébky, sedla si ke krbu a rozepnula si košili. Chlapec začal hladově pít. Conn se zastavil ve dveřích a díval se na něj. "Je to chlapec?" zeptal se.

"Ano, chlapec. Banouinův syn." Conn se snažil něco říci a Vorna se zasmála. Ještě od ní nikdy nic takového neslyšel a usmál se.

"Copak?" zeptal se jí,

"Chceš říct něco o tom, že má Banouinův nos nebo oči. Ale nemůžeš, protože všechna nemluvnata ti připadají stejná. Jako svařští starci."

Connavar se zazubil. "Tobě se vrátila moc?"

"Nepotřebuju kouzla, abych pochopila, jak muži myslí." Znovu se zasmála. "Už jsi byl navštívit matku?"

Conn se rozzářil, "Jo. Už se zase dali s Kolohnátem dohromady. Je to nádherná."

"To opravdu je. Jsou spolu a šťastní." Pozorně se na něj podívala. "Vypadáš unaveně, Connavare. Vrať se ke své rodině. Odpočiň si. Když budeš chtít, můžeš nás zase přijít navštívit."

"To bych moc rád, Vorno." Vstoupil do pokoje a pohlídl chlapčeka po hlavě. Pak políbil jeho mámu na tvář.

Když odcházel, cítila Vorna Connův smutek. Těžce na něj doléhal, jako olověný plášť.

...

Ruathain si té změny na Connavarovi také všiml a byl z toho smutný. Když tak stáli u oplocené ohrady a obhlíželi hřebce, pokusil se problém vyřešit. "Tak co se děje, chlapče?"

"Nic, s čím bys mi mohl pomoci, Kolohnáte. Vyřeším si to po svém. Je tu ale něco, co bych chtěl, abys pro mě udělal. Tihle hřebci jsou, myslím, životně důležité pro naši budoucnost. Ty máš stádo koníků. Moji hřebci, jak doufám, zplodí nové plemeno válečných koní, rychlejších a silnějších než koníci, které máme teď. Když budeme mít silnější zvířata, bude moc jezdec mít těžší zbroj." Ruathain se zhluboka nadechl. "Jsou to výborní koně. A budu je chovat, jak si přeješ. Koně mi ale největší starosti nedělají, Conne. To ty. Co tě změnilo? Banouinova smrt? Čas, který jsi strávil mezi lidmi z Kamene? Co?"

Conn odvrátil hlavu, a když se otočil zpátky, výraz mu změkl. "Máš pravdu. Změnil jsem se. Ještě o tom ale nechci mluvit. Prostě nemůžu. Ty vzpomínky jsou ještě moc čerstvé. Brzy si promluvíme, Kolohnáte." Conn se obrátil a došel k Ruathainovu starému domu, kde teď bydlel s Paraxem. Ruathain se za ním díval, jak odchází, a pak přešel louku k místu, kde Parax krmil hřebce ovsem. Parax k vysokému válečníkovi vzhledl a potom poplácal kaštanového hřebce po dlouhé šíji.

"Skvělá zvířata, co?" prohodil.

"Opravdu skvělá. Už si tu zvykáš?"

"Je to dobrý dům." Parax odešel od hřebce a vyšplhal na plot. Ruathain se k němu připojil.

"Syn mi vykládal, že jste se setkali v zemi Perdiů."

"Jo. Stopoval jsem ho pro Caraka. Je to mazaný mládenec a bojovník."

Ruathain se muži podíval do tmavých očí. "Co je to s ním?" zeptal se.

Parax pokrčil rameny. "Je to tvůj syn, Ruathaine. Radši se zeptej jeho."

"Ptám se tebe."

Parax slezl z ohrady. "Hodně jsme o tobě mluvili, Kolohnáte. Moc tě miluje. A naprosto ti důvěřuje. Musíš ale pochopit tohle: něco ho tíží na duši, a je na něm, aby o tom mluvil. Ne na mně. A taky si o tom promluví, až bude připravený. Dej mu trochu času, Ruathaine. Je tady nádherný vzduch a hory jsou překrásné. Má tady lidi, kteří ho milují. Jednou - a já doufám, že to bude brzo - se to břemeno trochu zvedne. Potom - možná - uvidíš syna, kterého jsi znal."

"Možná?" Parax pokrčil rameny. "Nemůžu to říct jistě. To nemůže nikdo. Ale, jak jsem říkal, on je bojovník. Dej mu čas."

Conn se vynořil z domu s těžkým pytle. Prošel přes ohrazenou louku, kolem rodinného domu, překročil první

můstek a zamířil k Nanncumalově kovárně. Plešatý, rozložitý kovář zrovna pracoval u kovadliny, když Conn vstoupil. Když ho Nanncumal uviděl, krátce se usmál a dál bušil do podkovy, než ji smočil v sudu s vodou. Zasyčela pára. Kovář odložil kladivo a kleště a suchým hadrem si otřel pot ze širokého obličejce.

"Co tě přivádí do mé kovárny?" zeptal se mladšího muže. Conn otevřel pytel a vytáhl dlouhý lesklý osníř, vyrobený ze stovek malých propojených kroužků. Hodil jej kováři, který osníř zachytil a odnesl na slunce, aby si jej prohlédl. Venku se Nanncumal posadil na širokou dubovou lavičku. Conn si k němu přisedl. Kovář si kroužkovou košili chvíli mlčky prohlížel. Kroužky byly maličké a celá věc se chovala jako tlusté sukno. "Je to úžasné," řekl po chvíli. "Nádherná práce. Tohle vyrobit trvalo celé měsíce, Connavare. Práce mistra. Děkuju, žeš mi to ukázal."

"Dokázal bys to napodobit?"

"Zcela poctivě? Ne, to nemyslím. Rád bych ale měl čas to zkusit."

"Máš dva syny tovaryše, kteří můžou dělat podkovy, závěsy, radlice, hřebíky a meče."

"Jo, ale tady je práce pro nás pro všechny. Taky by mně trvalo týdny, než bych vůbec přišel na to, jak tu košili vyrobili, a měsíce pokusů a omylů, než bych ji udělal celou. Moje rodina potřebuje nakrmit, Connavare."

Conn otevřel měšec u pasu a vyndal tři zlaté mince, které Nanncumalovi pustil do velké dlaně. "Nebesa, chlapče! Ty jsou pravé?"

"Jsou pravé."

Nanncumal se upřeně zadíval na obrys tváře na mincích a vavřínový věnec na reversu. "Kdo je to?" zeptal se. "Carac Perdijský."

"Ten král, cos ho zabil?"

"Právě ten. Uděláš pro mě ty osníře?"

"Osníře? Kolik jich chceš?"

"Stovku."

"Cože? To nepůjde, Conne. Tolik bych jich nedokázal vyrobit za celý svůj život."

"Nebudeš je muset dělat všechny sám. Nechal jsem stejné košile u šesti rigantských kovářů za řekou. Další tři dovezu do Starých Dubů k tamním kovářům."

"Vidím, že jsi na svých cestách hodně zbohatl, chlapče."

"Mě bohatství nezajímá," prohlásil Conn. "Je tu ale jedno vylepšení, které na košili chci. Kroužkovou kuklu, která bude chránit krk."

"Rozumné vylepšení," souhlasil Nanncumal. "Taky bych radil zkrátit rukávy. Kdyby byly rukávy jen k loktům, ušetřilo by to námahu i peníze."

"Souhlasím. Takže to uděláš?"

"Chceš je dál prodávat?"

"Ne. Chci je věnovat."

"Tomu nerozumím. K čemu to bude?"

"K přežití," odvětil Conn. "Jak se má Govannan?"

"Je zdravý a v pořádku. Je v Dalekých Dubech s dalšími mládenci, účastní se her. Moc rád tě zase uvidí." Kovář se odmlčel. "Já tě taky rád vidím," dodal tiše. "Tvoje a moje rodina si ne vždycky... rozuměly. Zmýlil jsem se v tobě, Conne. Doufám, že můžeme nechat minulost spát."

Conn se usmál. "Nikdy jsem ti žádné hřebíky neukradl, ale chtěl jsem ti ukrást dceru." Napřáhl ruku. Kovář mu ji potřásl.

"S těmi hřebíky bys na tom byl líp," řekl trochu smutně. "Nech ten osníř tady. Zítra to promyslím a příští týden na něm začnu pracovat."

...

Skvělý v bílém rouchu s věncem z dubového listí procházel bratr Severák kolem závodních polí, pozoroval běžce a zápasníky, rohovníky i vrhače oštěpů. Hry vždy miloval, žil v bláhové - a dlužno říci i marné - naději, že takový sport jednoho dne nahradí touhu po boji a násilí. Vzpomínal, jak se kdysi her sám zúčastnil a vyhrál Stříbrnou hůlku. Srazil pannonského šampiona po hodině zuřivého rohování. Smutné bylo, že na tu chvíli stále vzpomínal s pýchou, což, jak věděl, ukazovalo, jak daleko ještě musí jít na své cestě za duchovním naplněním.

Jak tak procházel mezi tou spoustou lidí, zahlédl stranou stát mladého Connavara. Mládenec pozoroval, jak se běžci připravují k šestimílovému závodu. Bratr Severák si ho pozorně prohlížel. Chlapec se od jejich setkání ve Starých Dubech změnil. Byl vyšší, širší v ramenou a honosil se vousem. Měl jinošské vousy, řídké, jen stěží zakrývající kůži, a kolem jizvy, památky na souboj s medvědem, je měl bílé. Vlasy mu spadaly až na ramena, rusé, proteplené zlatem. Bratr Severák k němu došel a podal mu ruku. Connavar mu s ní potřásl a druid se mu zahleděl do zvláštních očí.

"Jak se ti daří, Connavare?"

"Dobře, druide. A tobě?"

Bratr Severák se naklonil blíž a promluvil tichým hlasem. "Hovor mezi starými přáteli by nikdy neměl začínat lží."

Connavar se usmál, ale úsměv mu nedostoupil až k očím. "Víš, co se říká, bratře. Problém sdělený je problém zdvojnásobený. Takže tě žádám, abys přijal lež."

"Jak si přeješ, příteli." Druid se podíval na běžce. "Není to tvůj bratr Braefar?"

"Ano. Myslím, že si povede dobře. Vždycky byl hodně rychlý."

Sudí závodu zvedl ruku. Třicet běžců zaujalo postavení v nerovné řadě.

"Ted!" zařval sudí. Jakmile se závodníci rozběhli dolů z kopce, Connavar a druid se vydali k místu, kde stály stoly s jídlem. Bratr Severák koupil džbán piva. Connavar se k němu odmítl připojit.

"Jsem rád, že se Ruathain a Merie k sobě vrátili," poznamenal druid. "Hodí se k sobě."

"Jo, je dobré vidět, že je Kolohnát spokojený," souhlasil Connavar. "Kde je dneska Dlouhý laird? Doufal jsem, že si s ním budu moct promluvit."

Bratr Severák ukázal na skupinku šlechticů na druhém konci závodiště, kde se setkali pod černým baldachýnem. "Vidíš tu ženu v zeleném s prokvetlými dlouhými ruskými vlasy?"

"Ano."

"To je Llysona, lairdova žena. Trochu se... odcizili. Dnes je její den. Podle dohody sem laird nepřijde. Neviděli se - kolik? - osm let. Ona nyní přebývá na východním pobřeží."

Connavar neřikal nic. Upíral zrak na skupinku. "Kdo je ta vysoká žena vedle ní? Ta v bílých šatech."

"To je Tae, její dcera."

"Je moc milá."

"To skutečně je. Ten silák, co se drží vedle ní, je Fiallach. Někteří lidé říkají, že si ho na jaře vezme za muže."

"Ten obr v červené košili?" zeptal se Conn. Bratr Severák kývl, pohledem spočíval na mohutné postavě tyčící se vedle útlé Tae. Fiallach měl na výšku víc než šest a půl stopy, měl svalnaté tělo, sudovitý hrudník a mohutná ramena. Žluté vlasy měl sepjaté do culíku a neměl knír ani bradku, což bylo mezi Riganty vzácné. Oči měl daleko od sebe, velký obličej a ploché čelo i lící kosti. Nikde mu nevyčnívají žádné kosti, které by mohly pod úderem protivníkovy pěsti prorazit kůži, pomyslel si druid. Connavar znovu promluvil, zjevně opakoval otázku. "Ten muž v červené košili?"

"Ano. Uvidíš ho později při finále pěstního zápasu. Ten taky vyhraje."

"Vypadá starý." Bratr Severák se zasmál. "Ano, je mu třicet. Už mu kyne hrob."

Conn se zakřenil, "Myslel jsem starý pro ni. Kolik je jí, šestnáct?"

"Sedmnáct. Chtěl bys, abych vás představil?"

Conn zavrtěl hlavou. Přistoupil k nim muž středního věku. Connavar Paraxe představil druidovi. Bratr Severák si muže pozorně prohlédl a všiml si bystrého pohledu v zapadlých očích. Parax si ho prohlížel stejně oceňujícím pohledem. Bratr Severák se zazubil, "Tvrď jako starý dub. Ale dobrý člověk," řekl Connovi.

"To já vím, bratře."

"Jsem pořád tady," zabručel Parax. "Byl bych radši, kdybyste počkali, až odejdu, než se o mně začnete bavit."

"Ale bývá dost nedůtklivý," prohodil Conn. "Podle mě je to proto, že už stárne." Parax zaklel. Conn se zatvářil zhrozně. "A nemá žádné vychování, bratře. Vyslovit něco takového před druidem? Ostuda."

Bratr Severák poplácal Paraxe po rameni. "Omlouvám se. Nechtěl jsem být neuctivý. Jsem rád, že si Conn našel dobrého přítele, který za něco stojí."

Druid odešel přes louku, aby se díval na hod oštěpem. Soutěž vyhrál jeden mladý Pannon.

O necelou hodinu později se bratr Severák radoval spolu s ostatními lidmi, když se šestimílový běh blížil k závěru. Braefar vyběhl na kopec jako druhý, ale nasadil rychlý finiš a porazil běžce z klanu Jižních Rigantů.

Potom začalo finále pěstního zápasu. Fiallach získal surové vítězství, kdy pěstmi bušil do tváře svého soupeře. Měl rychlé pěsti a v nich ohromnou sílu. Bratru Severákovi se kolo nelíbilo. Měl dojem, že žlutovlasý Fiallach způsobuje bolest s až příliš velkou radostí. Mohl to skončit mnohem rychleji. Místo toho si s protivníkem pohrával a způsobil mu kromě porážky i ponížení. Druid zjistil, že si přeje, aby byl pořád ještě bojovníkem. Velmi rád by byl vstoupil do kruhu a dal Fiallachovi ochutnat trochu jeho vlastní krutosti. Bratr Severák zavřel oči a zašeptal modlitbičku na uklidnění.

Když Fiallach přebíral stříbrnou hůlku, bojovník přešel až k divákům, objal vysokou, štíhlou Tae a políbil ji na čelo. Druid si všiml, že se od něj dívka trochu odtáhla, a přestože se usmála, zřejmě ji jeho dotek rozčílil.

Po louce se začala šířit vůně pečeného hovězího. I bratr Severák zatoužil po jeho chuti, slané, šťavnaté, až se z ní sliny sbíhaly. Vyhnal tu představu z hlavy a snažil se vyvolat v sobě nadšení pro horkou slanou ovesnou kaši, kterou bude mít k večeři. Být druidem nebylo snadné.

"Daanino pozdravení, bratře Severáku," řekla Tae, jež k němu přistoupila.

Byla na ženu vysoká, měla těsně pod šest stop. Druid se jí podíval do tmavohnědých očí a snažil se nevnímat jemné křivky pod bílými vlněnými šaty, které měla na sobě, a raději se soustředil na stříbrný kroužek, jež nosila na čele, aby jí držel dlouhé tmavé vlasy. "Kéž ti duchové požehnají, dítě," odpověděl, "Bavíš se?"

"Budu se bavit víc, až mně bude dovoleno se zúčastnit, bratře."

Tohle bratr Severák považoval za rozkošný nápad. Ženy účastníci se atletických závodů. Z tohoto pramene představ proudily obrazy, při nichž znovu zauvažoval nad stinnými stránkami svého povolání.

"Tvá matka se má dobře?" zeptal se.

"Ano. Při hrách se vždycky dobře baví. Myslím, že jí chybí hory. Já sama mám moře ráda. Sedím a celé hodiny se dívám - zvláště když je rozbouřené a obloha má barvu železi za."

Bratr Severák se zdvořile usmál a čekal, až dojde k tomu, co měla doopravdy na srdci. "Pověz," řekla po chvíli snažíc se dávat najevo jen mírný zájem. "Kdo byl ten mladý muž, se kterým jsi mluvil před šestimílovým závodem?"

"Já však mluvil s mnoha mladými muži, má paní. Jak vypadal?"

"Byl vysoký. Má pruh ve vousech."

"Aha, ano. To bude Connavar. Je ze Tří Potoků."

"Ten muž, co zabil zlého krále?"

"A bojoval s medvědem. Ano, to je on. Chceš, abych ti ho představil?"

"Ne, vůbec ne. Jenom jsem byla zvědavá." Chvilí rozpačitě mlčela. "Je tu s ním jeho žena?"

"Není ženatý. Dokonce ani zasnoubený ne."

Přistoupil k nim Fiallach. Mohutný trup měl nyní obalený košilí z červeného saténu. "Zdravím tě, druide," řekl. "Díval ses na zápas?"

"Díval, Fiallachu. Blahopřeji ti."

"Vzhledem k tomu, že to říká bývalý šampion, to moc rád slyším. Myslíš, že bys mě dokázal porazit? Totiž, když jsi byl v plné síle?"

Bratr Severák se usmál. "Hrozná pravda o zápasnících, mladý muži - mne nevyjímaje - je ta, že vždycky věří, že jsou nejlepší. Dopředu je pohání jejich sebedůvěra. Přesto je vždycky někde někdo lepší. To je podstata lidského světa. Já měl ohromné štěstí, že jsem na takového muže nikdy nenarazil, když jsem ještě rohoval. Doufejme, že stejné štěstí bude provázet i tebe, Fiallach." Při řeči položil Fiallachovi ruku na rameno. V té chvíli pocítil všechen hněv a zahořklost obrovsky duše, avšak ještě hlouběji byl trvalý smutek a potřeba, které druida překvapily.

Bratr Severák dvojici opustil a zamyslel se nad tím, co zjistil. Na první pohled byl Fiallach krutý a surovec, jenž si liboval v ponižování těch, které považoval za menší muže. Byl tu však ještě jeden Fiallach, pohřbený hluboko, ukrytý mezi převládajícími se bouřemi hořkosti, marnosti a hněvu. Jako zlaté semínko ležící na dně žumpy.

Vykvete, nebo zajde?

To bratr Severák nevěděl.

...

Tae se podívala na lunu. Přes kouř stoupající z ohňů na vaření ji téměř nebylo vidět. Znovu se ozvala hudba a tanečníci se pustili se vši vervou do tance. Tae se držela zpátky, byla ráda, že Fiallach, jenž si odešel pro něco k pití, je nyní zabrán do hovoru s kupcem ze zámoří. Když byl po jejím boku, žádný muž ji nevyzval k tanci. Podívala se k místu, kde se ve skupince mladých mužů bavil Connavar. Všude, kam zašel, se vždycky našli lidé, kteří si s ním chtěli popovídat.

Tae si byla jistá, že se na ni dívá, ale kdykoliv se k němu přiblížila, nikdy nepromluvil, a jednou, když se jejich pohledy setkaly, ani se neusmál. Taky se bojí Fiallacha?

Hrozivá přítomnost mohutného válečníka ji rozčilovala. Všichni očekávali, že se za něj na jaře provdá. Včetně její matky. Fiallach už začal zahajovat hovor s ní slovy: "Až budeme svoji..."

Ne že by ho neměla ráda. Byl jí nablízku tak dlouho, jak se jen pamatovala, a jako dítě ho uctívala. Fiallach vypadal tak silný, tak vytrvalý. Když však pomyslela na svou svatbu, když snila o té první noci, nikdy do jejích snů nevstoupil. A když se snažila představit sama sebe, jak leží po jeho boku, nahá a sama, zachvěla se strachem.

Až budeme svoji...

Žralo ji, že se jí ani nezeptal, prostě bral její souhlas za předem daný. Tae přenesla pohled na tanečníky kolem ohně. Po lávce se rozběhl jeden mladík a skočil skrz plameny. Přistál zlehka a otočil se zpátky k čekajícím ženám. Byl plavovlasý a mrštný a ona si z předávání cen pamatovala, že zvítězil v šestimílovém běhu. Nevzpomínala si na jeho jméno, ale rozpomněla se, že je to Connavarův bratr. Jejich oči se setkaly a Tae se usmála. Mladík se uklonil a došel až k ní.

"Nechtěla by sis zatančit, paní?" zeptal se. "Ne, to by nechtěla," zavrčel Fiallach.

"Ano, ráda," řekla Tae vstávajíc z křesla. Mladý muž se zatvářil zmateně, nicméně natáhl k Tae ruku. Fiallach popošel dopředu a srazil mu ruku stranou. Tae k němu rozzlobeně vzhledla. Fiallach byl zarudlý v obličeji a v očích měl vztek.

Mladý muž stál úplně nehybně a Tae cítila jeho strach. Neodešel však. Fiallach se na něj vrhl, udeřil ho pěstí do prsou, až jinoch přepadl na záda a skončil kousek od ohně. Tae se lekla, že spadne až do plamenů. Fiallach šel po něm. Hudba utichla, jak tanečníci odstoupili od ohně.

"Okamžitě toho nech!" křičela Tae. Chlapec se vyškřábal na nohy a Fiallach se nad ním tyčil s napřaženou pěstí.

"Jestli ho praštíš, zabiju tě," ozval se čísi hlas. Slova byla pronesena téměř bez důrazu a jejich účinek byl o to větší. Fiallach ztuhl. Mladík se vytratil. Obr se pomaloučku otočil. Tae viděla, jak dopředu vystupuje Connavar. Přestože měl sám přinejmenším šest stop, vypadal proti mohutnému Fiallachovi malý.

"Ty se opovažuješ mi vyhrožovat?" zamumlal Fiallach.

"Copak ti můj bratr provedl, že si od tebe vysloužil výprask?" zeptal se Connavar stále ještě klidným, téměř konverzačním tónem. Nedostatek účinnosti vysokého válečníka zmátl.

Než mohl odpovědět, mladík opodál vykřikl: "Jen jsem požádal dámu o tanec, Conne. To je všechno. Pak mě praštil."

Z davu vystoupil bratr Severák. "Co je tu za problém?" zeptal se.

"Žádný problém tu není," odpověděl Connavar s příjemným úsměvem. "Jen malé nedorozumění." Přistoupil k Tae a uklonil se. "Chtěla by sis zatančit?" zeptal se jí.

"Ráda," odpověděla. Conn ji vzal za ruku a vyvedl do kruhu, potom zavolal na pištee. Okamžitě se ozvala hudba. Připojili se k nim další tanečníci, ale Tae se při tanci stále ohlížela k místu, kde na opačné straně ohně stál Fiallach a zlobně se na ně mračil. Conn se pohyboval dobře a Tae na chvíli vypudila z hlavy myšlenky na Fiallacha. Když hudba skončila, vzala Connarova za ruku.

"On na to nezapomene," pravila.

"Kdo nezapomene?" zeptal se jí.

"Fiallach. Je pomstychtivý."

"Ale, nedělej si žádné starosti. Slyšel jsem, že žiješ na pobřeží."

Tae potěšilo, že si našel čas, aby se na ni vyptal. "Ano. Je to tam krásné. Máš rád moře?"

"Radši se na ně dívám, než po něm cestuju." Odešli od ohně ke stolům, kde jí Connavar podal pohár jablečného moštu. Pak seděli mlčky, stranou od lidí.

"Tobě Fiallach opravdu nedělá starosti?" zeptala se ho.

Pokrčil rameny. "Buď po mně půjde, nebo ne. Nemůžu udělat nic, abych mu v tom zabránil. Tak proč bych si měl dělat starosti? Čeho bych tím dosáhl?"

"On se rozhodl, že si mě vezme," vysvětlovala mu Tae. "Mně to starosti dělá. I když tím ničeho nedosáhnu."

"A jak se rozhodneš ty?"

"Já nevím. Jednou jsem jela na otcově bojovém voze a koně se splášili. Prostě jsem je nechala běžet, až se sami unavili."

Conn se usmál. "Myslíš, že se Fiallach uštve sám?"

"Možná. Kdo ví? Požádal jsi mě o tanec, poněvadž sis chtěl se mnou zatancovat - nebo abys rozčílil Fiallacha?"

"Trochu z obojího," přiznal.

"Chceš, abych Fiallacha požádala, aby nechal tvého bratra na pokoji?"

"Ne."

Jeho odpověď ji rozčílila. "No, dosáhl jsi svého. Takže ti popřeji dobrou noc."

"Počkej přece!" vyhrkl, když vstala. Conn se také zvedl. "Právě jsem se vrátil z války - odporné války." Na chvíli se odmlčel. Pak se jí podíval do očí. "Nemám čas na osobní radosti. Jednoho dne ta válka přepluje moře. Musím se připravit."

"Ty se musíš připravit? Odpusť mi, já vím, že jsi hrdina. Každý to říká. Ty ale nejsi náčelník. Tak proč by mělo znamenat rozdíl to, že ty budeš připravený?"

"Protože to tak zařídím," řekl jí. Zrovna jako když mluvil s Fiallachem, tón jeho hlasu byl klidný, beze stop nadutosti či falešné pýchy.

"Tak to budu spát klidněji, když vím, že jsi připravený" prohlásila. "Fiallach je taky připravený. Nemluví o ničem jiném než o bitvách. Myslím, že se na nějakou docela těší."

Konečně k Taeině radosti vypadal vyvedený z míry. "Tak to je dvojnásobný hlupák. Já ale nemluvím o bitvách. Mluvím o válce. Bitvy jsou jenom malá část té bestie."

"Bestie? Ty myslíš, že válka je živá?"

"Jo, to myslím. Viděl jsem ji zabíjet. Viděl jsem, jak špiní lidská srdce. Viděl jsem věci, ze kterých mrazí." Najednou se zachvěl, "A nedovolím, aby tahle bestie pošpinila hory Caer Druagh." Vzal ji za ruku a políbil na dlaň. "Jsem rád, že Fiallach do mého bratra strčil. Protože být s tebou mě velice potěšilo." Connavar ji doprovodil ke slavnostnímu ohni a odešel.

Za Tae přišel Fiallach. "Zahanbila jsi mě," řekl. "Nesluší se, aby se zasnoubená žena takhle chovala."

"Já nejsem zasnoubená," opáčila. "Ne s tebou - ani s nikým jiným."

Fiallach přimhouřil oči. "Měli jsme dohodu."

"Ne. Ty jsi měl dohodu. Ani jednou jsi mě nepožádal o ruku."

Tehdy se usmál. "Aha. Ty se na mě zlobíš. Chápu. Choval jsem se k tomu klukovi... ukvapeně. Cestou domů to urovnáme."

...

Dlouhý laird se cestou z popravy rozhlížel po lese. Listí zlátko a ochladilo se. V artritickém rameni ho bolestivě píchalo a do kůže nepohyblivých prstů levé ruky jako by se mu zarážely rozžhavené jehličky. Po jeho boku jel bíle oděný bratr Severák a oba muži se mlčky vraceli do Starých Dubů před ostatními lidmi krácejícími pešky.

Když dojeli k síni, ujal se koníků jeden mladý družiník. Dlouhý laird zamířil rovnou do své komnaty a svezl se do širokého ušáku, stojícího u krbu, kde byl již zapálen oheň. Bratr Severák zvedl z police vedle džbánku s uisge a do malovaných hrneků nalil dvě velkodušné dávky. Dlouhý laird usrl zlatavé tekutiny a vzdychl.

"Měli jsme ho nechat zabít," podotkl. "V tichosti a bez rozruchu."

Bratr Severák neodpověděl. Soud nad Senecalem a jeho následné utopení ho sklíčily. Znal mladého muže celý jeho život. Senecal nebyl zlý člověk, jenom hloupý a snadno se nechal svést. Kdyby byl ponechán jenom sám sobě, nikdy by své rodiče nezavraždil. Ale pod Ferolovým vlivem upadl do spárů zla.

Lovci ho našli zpátky v rodinném srubu, kde naivně čekal na další práci s přívozem. Jeho jedinou obranou při soudu bylo, že rodiče zavraždil Ferol a on se Ferola příliš bál, aby utekl a ohlásil to. Bratr Severák mu věřil, ale zákon byl neoblomný a Senecal pocítil jeho zuřivost. Jakmile mu sdělili rozsudek, plakal a prosil o milost a odmítl jít na smrt. Když ho vyvlekli ze síně, vytrhl se mužům, praštil sebou na zem a chytil se uvazovacího sloupku pro koně. Dva strážníci mu vypáčili prsty, svázali ho a hodili na vůz. Senecal celou cestu až na místo popravy neustále brečel a vřiskal.

Dlouhý laird otočil konika a zajel k ječícímu vězni. "Ve jménu Taranise!" zahřměl. "Copak se nemůžeš chovat jako muž aspoň v hodinu své smrti?"

"Nezabíjejte mě. Prosím, nezabíjejte mě!" fňukal Senecal. Dlouhý laird nařídil, aby mu dali roubík. S nohama omotanými řetězem a spoutanými rukama Senecala vhodili do bažiny. Kalné vody močálu se mu rychle zavřely nad hlavou, jeho tělo klesalo dolů, aby se připojilo k dalším vražedníkům v bahně na dně.

V komnatě zatím bratr Severák dopil uisge. Dlouhý laird, ztracen v myšlenkách, hleděl do ohně. Bratr Severák se na něj zadíval, ve vrásčité tváři uviděl únavu. "Celý život jsem věřil, že Riganti jsou zvláštní lidé, úplně jiní než vraždící cizinci. Ale nejsme, že?"

"Ale jsme," ujistoval ho druid. "Na svých toulkách jsem se dostal až do Kamene. Tam jsou všude zločinci a psanci, vrahové, násilníci a svůdci. Všude. Ve větších městech skoro každou hodinu dochází k nějakému zločinu. Tady v horách je taková vražda ještě pořád - naštěstí - velice vzácnou událostí. Většinou nám na druhých dost záleží a žijeme v poměrném míru se sousedy. Mezi Riganty jsem viděl jen málo podlostí a krutostí."

Dlouhý laird pohlédl na svého přítele. "Jak můžeš tohle říct poté, co jsme usmrtili muže, který se podílel na vraždě svých rodičů?"

"Do některých plodů vždycky vleze červ - dokonce i na tom nejlepším stromě."

Chvilí seděli mlčky, ztraceni v myšlenkách. Bratr Severák přemítal nad moudrostí svých slov. Ano, věřil, že Riganti jsou zvláštní, ale kolik z té jedinečnosti vycházelo ze života v horách, kde se sousedé museli spoléhat jeden na druhého a kde každý muž a žena měli úlohu, kterou museli v životě klanu odehrát? A kolik z toho bylo v rukou Seidhe? Podle

druidského učení bylo v zemi kouzlo, a to kouzlo zrozené z ducha. Seidhe, podle víry druidů, byli ochránci tohoto ducha. Severák tu moc pocítil za svůj život mnohokrát, když vyšplhal vysoko do hor a díval se na krajinu a jeho vlastní duch vzlétl vysoko, jak jím proudilo kouzlo hor.

Šetřil si uisge a studoval tvář starého pána sedícího u ohně. Dlouhý laird vládl Severním Rígantům téměř čtyřicet let, vládl moudře, laskavě, mazaně a chytře i - jako dneska - s nelitostnou úctou k zákonu. Léta k němu nebyla laskavá. Jeho mohutné tělo obrala o svaly, klouby mu již vrzaly a bolely, srdce mu již téměř dotlouklo.

"Přichází další zima," zašeptal Dlouhý laird. "Roky ubíhají příliš rychle." Starý pán si zamnul rameno.

"Měl bys pít víc kopřivového čaje - a miň uisge," poznamenal bratr Severák. "Pomáhá to zmírnit bolest."

Dlouhý laird se zazubil. "Mládence to ale ze mě znovu neudělá."

"Tohle bys tedy chtěl? Znovu páchat všechny ty hloupé chyby?"

Dlouhý laird si pohladil stříbrnou bradu. "Měl jsem svůj život, přáteli, a žil jsem ho naplno. Ničeho nelituji. Většina mých nepřátel je mrtvá. Většina mých přátel také, když na to tak myslím. Ale procházel jsem životem s pýchou a hrdostí. Ne, nechci tím vším projít znovu, ale chybí mi radost mládí, běhání, boj, honění se za ženskými."

"Třikrát v tomhle týdnu jsi byl navštívit noční ženku," poznamenal bratr Severák. "Takže honění se za ženskými ti rozhodně nechybí."

Starý pán se zasmál. "Máš pravdu. Ale já ji teď hlavně žádám, aby mi dělala společnost a zahřívala postel. Schází mi moje žena. Občas v noci mám dojem, že slyším, jak Llysona volá moje jméno." Zachvěl se a natáhl zdravou ruku k ohni.

"Mluvíš o ní, jako kdyby byla mrtvá, příteli."

"Já jsem mrtvý pro ni. O tom není pochyb." Dlouhý laird se podíval druidovi do očí. "Myslíš, že kdybych za ní zašel, že by mi odpustila a vrátila se?"

"Ani náhodou," opáčil bratr Severák. "Udělal bys to ty, kdyby byla situace obrácená?"

Dlouhý laird smutně zavrtěl hlavou. "Ne, neudělal." Najednou se zasmál, "Úplně obrácená? Myslím, že kdybych našel Llyson v posteli se svou sestrou, tak by umřel zděšením." "Kdybys to chtěl úplně obrátit, tak by ona musela být v posteli s tvým bratrem," opravil ho druid puntičkářsky.

"Já vím, já vím. Jenom jsem hledal trochu odlehčení. Ztraceně, kdyby alespoň její sestra za něco stála. Slibovala hodně a dala jenom málo. Llysona mi ale schází - i malá, chtěl bych vidět, jak vyrůstá."

"Té malé je už sedmáct a nejspíš se na jaře vdá."

"Chápeš, co tím myslím?" řekl Dlouhý laird. "Roky letí jako zimní husy." Znovu se rozhostilo přátelské ticho a oba upíjeli z druhého hrníčku uisge. Po chvíli Dlouhý laird znovu promluvil. "Myslíš, že na jaře znovu silou zaútočí Mořští vlci?"

"To se nedá říct," připustil bratr Severák. "V posledních letech provedli nájezd jen občas. A nikdy ne na naše pobřeží. Proč myslíš, že by mohli?"

"Třeba to neudělají. Ale měli jsme štěstí už moc dlouho. Kéž bych měl syna. Nemám žádného následníka. Aspoň nikoho, komu by se dalo věřit."

"Věříš Maccusovi. Je to dobrý člověk."

"Ano, to je. Ale ta trocha ctižádosti v něm umřela spolu s jeho ženou. A ostatní? Fiallachovi chybí moudrost a není oblíbený. Ostatní jsou všechno malicherní soupeři. Kdyby se některý z nich stal lairdem, neviděl bys konce žabomyším sporům. Možná snad i občanskou neposlušnost. Přinejhorším by došlo k válce. Pak, až by Mořští vlci přišli se skutečnou silou, mohli by dokonce vyhrát. A to, můj příteli, je nesnesitelné pomýšlení."

"Co uděláš?" zeptal se bratr Severák.

"Nevím to jistě. Líbí se mi ten mladý Connavar. Má v sobě příslib velikosti. Přivést hřebce byl skvělý nápad. Za pár let budeme mít větší, silnější a rychlejší válečné koně. Ale je mladý. Kdybych měl pět let, abych ho vycvičil..."

"Dej mu nějaký úkol. Pak uvidíš, jak si povede."

"Úkol?" opáčil Dlouhý laird. "Jaký úkol?"

"Pošli ho k Llysoně na pobřeží."

"S jakým poselstvím?"

"Myslíš si, že by mohli zaútočit Mořští vlci. Jestli to udělají, vyplují z ústí řeky k Sedmi Vrbám. Proto posíláš válečníka, aby zorganizoval obranu a radil Llysoně. Pak uvidíme, jaké diplomatické schopnosti Connavar prokáže."

"Llysona už má Fiallacha. To je tvrdý a pyšný muž. Ten si od kluka radit nenechá."

"Connavar není kluk, příteli. Je jen o pár měsíců mladší, než jsi byl ty, když ti zemřel otec. Navíc to bude součástí toho úkolu. Když se Connavar nedokáže... prosadit, tak se ukáže, že by z něj nebyl dobrý laird."

"Jak dlouho už na to myslíš, druide?"

"Chvilí," připustil bratr Severák s úsměvem.

"Od slavnosti ohně, kdy tancoval s mou dcerou? Možná jsem starý, ale pořád umím naslouchat. Maccus mi vyprávěl, že Connavar přinutil Fiallacha couvnout. Přede všemi. Jejich příští setkání nebude jednoduché."

"Myslím, že Tae se ten mládenec docela líbil," prohodil druid.

Dlouhý laird se zasmál. "Takže teď je z tebe dohazovač." Úsměv pohasl. "Napadlo tě, že by Fiallach mohl přijmout výzvu a zabít ho?"

"Ano, taky by na něho mohl spadnout strom nebo by ho mohl shodit kůň anebo by taky mohl onemocnět a umřít. Hledáš dědice. Myslím, že Connavar by mohl být tím správným mužem. Pokud ano, tak se v Sedmi Vrbách prosadí."

Dlouhý laird zavrtěl hlavou a hořce se zasmál. "Víš, že Mořští vlci byli hlavním důvodem, proč si Llysona vybrala Sedm Vrb? Dobře věděla, že si budu dělat starosti. Muselo ji hrozně rozčítit, že nezaútočili. Nejspíš věděli, že tam je. U Taranise, raději bych se postavil celému vojsku, než se znovu dostal na dosah jejího jazyka."

"A Connavar?"

"Zeptám se ho, jestli se chce toho úkolu ujmout. Třeba odmítne."

"Sud piva proti poháru vína, že po té příležitosti skočí."

"Tu sázku беру," opáčil Dlouhý laird.

...

Mezitímco mladí muži ze Tří Potoků vyhledávali Connovu společnost, hledající pouze hrdinu, vysokého a silného, Merie - očima matky - viděla za tu fasádu a instinktivně vycítila hroznou bouři, která zuřila v jeho nitru. Jako Ruathain předtím, i ona se snažila zatáhnout Paraxe do hovoru. Se stejným výsledkem. Zdvořile ji odmítl.

Merie věděla, že nemá smysl bavit se se samotným Connem. Kdyby si chtěl promluvit o svých problémech, byl by to udělal. Merii to žralo. Ne že by se Conn nikdy neusmíval, jenomže když to udělal, bylo to rychlé, vzápětí bylo veselí pryč. Také si všimla, jak se jeho nálada mění v přítomnosti jedenáctiletého bratříčka Bendegit Brana. Vždycky změkl a zlatovlasého hochu objal, pak jako by se na něj snesla tma, a on se odmíchl. - Většinou poté, co se setkal s Branem, Conn odešel, sám, vrátil se do Ruathainova starého domu nebo odjel do lesa. Tohle Merii zvlášť mátl.

Ještě popletenější byla z toho, jak zareagoval, když se Bran řízl při hraní se starým nožem. Bylo to jen škrábnutí, stačilo jen pár stehů, ale když to uviděl Conn, zešedl a roztrásl se mu ruce.

Merie to naprosto nechápala.

Nanesla problém před Eriathou. Jednou týdně se scházely a povídaly si v Eriathině malém domku na kraji Tří Potoků. Noční ženka poslouchala, když Merie mluvila o Connovi a jeho podivném chování.

"Zvláštní, že o tom nemluví," podotkla Eriatha. "Podle mých zkušeností, muži nic nemilují více, než když můžou mluvit o sobě. Zeptala ses ho na to?"

"Ne," přiznala Merie. "Ruathain to zkoušel. Vždycky si radši povídal s ním než se mnou. Za mořem se něco stalo. Ne bitva. Něco jiného. Ať to bylo cokoli, straší ho to. Není stejný jako předtím."

"Myslela bych si, že válka změní každého. Všechna ta krev a zabíjení."

Merie zavrtěla hlavou. "Předě dvěma týdny se Ruathain zranil na rameni. Škrábl ho jeden býk. Conn mu ránu sešil. Neměl s tím žádné problémy. Když se ale řízl Bran, myslela jsem, že Conn omdlí." Merie si povzddechla. "Už kvůli tomu ani nespím. Miluju ho víc než svůj život a nemůžu mu pomoci."

"Já za ním zajdu," slíbila Eriatha. "Se mnou třeba mluvit bude."

Merie se usmála. "Doufala jsem, že to řekneš. Neprozradíš mu ale, že jsme o tom mluvily, vid'?"

"Ovšemže ne."

Následujícího večera přešla Eriatha přes můstek a louku ke Connovu domu. Zaklepala na dveře. Otevřel jí starší muž se stříbrnou bradou. Ustoupil a pokynul jí, aby šla dál.

"Přišla jsi za Connavarem?" otázal se.

"Ano."

"Vrátí se brzo. Je v kovárně, šel si promluvit s kovářem. Můžu ti donést něco k pití?"

"Ne."

"Ty jsi Eriatha, noční ženka, že?"

"To jsem."

"Conn pro tebe poslal?"

"Ne."

"No, tak se posad' k ohni, paní. Právě jsem chtěl zajít dolů do Pelaininy krčmy a vypít si džbánec nebo dva. Doufám, že mě nebudeš považovat za nezdvořáka, když tě tu nechám samotnou."

Eriatha na stole zahlédla nedojedené jídlo a všimla si, že Parax nemá holínky ani škorně.

"Ne, nebude to považovat za nezdvořilé, příteli. Teď běž a bav se." Parax si natáhl vysoké boty, sebral svůj plášť a vyšel do noci. Eriatha se posadila k ohni a rozhlédla se po místnosti. Stěny byly bez ozdob a na podlaze ležel jen jediný prodřený tkaný koberec. Podlaha byla z udusané hlíny, i když na ni někdo namaloval vzor z protínajících se kruhů. Eriatha usoudila, že to byl nejspíš Ruathain.

Trvalo ještě víc než hodinu, než se domů vrátil Connavar. Přehodil plášť přes opěradlo křesla a vydal se do kuchyně, ale pak si všiml Eriathy. Nedal najevo sebemenší překvapení.

"Kde je Parax?" zeptal se jen.

"V Pelainině nové krčmě."

"Už jsi jedla?"

"Nemám hlad, Conne. Jenom mě napadlo, že se zastavím a podívám se na tebe. Nevadí?"

"Vůbec ne. Pravda je, že jsem tě stejně chtěl navštívit."

Eriatha vstala z křesla. Měla na sobě jednoduché, nebesky modré roucho. Popošla k němu, shodila si šaty z ramen a nechala je spadnout na podlahu. Conn ji odvedl do první ložnice.

O hodinu později ležela Eriatha v posteli, byla vzhůru a Conn spal vedle ní. Milování bylo téměř nelitostné, přesto však v něm byly i něžné chvílky. Conn rychle usnul a teď zhluboka dýchal. Merie měla pravdu. Změnil se, pomyslela si. Zaslechla Paraxe, když tiše vstoupil do domu, prošel do své ložnice a zavřel dveře.

Noc pokračovala, a právě když chtěla Eriatha vstát z postele, začal se Conn třást. Ruka, kterou měl položenou na pokrývce, se mu sevřela do pěsti. Zasténal, znělo to nekonečně zoufale. Zmítal se a vykřikl. Eriatha se k němu naklonila a hladila ho po dlouhých, rudozlatých vlasech. "Jen klid," šeptala, "je to jenom sen."

Conn se probudil a přestal se třást. Obrátil se na záda a setřel si pot z obličeje. "To není sen," řekl. "Byl jsem tam. Viděl jsem to."

"Pověz mi o tom." Zavrtěl hlavou. "Nechtěla bys to poznat, věř mi."

"Povídej," trvala Eriatha na svém, mluvila tiše. "Vypusť to ze sebe."

Chvilí měla dojem, že ji nevnímá. Ležel tiše, oči měl zavřené. Potom promluvil, "Po tom, co padl Alin a perdijské vojsko bylo naprosto zničeno, kameničtí vojáci sehnali tisíce Keltů, aby je prodali jako otroky. Tisíce jich v řetězech poslali do země Kamene. Ostatní... zavraždili, přibili jim ruce ke kmenům stromů. Těch byly stovky." Odmlčel se. Eriatha si lehla vedle něj a neřikala nic. Čekala. Věděla, že to nejhorší teprve přijde.

"Našel jsem Paraxe mezi zajatci. Znal jsem ho. Požádal jsem, aby ho propustili. Jasaray to slíbil. Poslední den, když jsme se s Paraxem chystali odjet domů, jsme uviděli... jsme uviděli..." Posadil se a rukama si zakryl obličej. "Nemůžu," zašeptal.

"Vyslov to, Connavare. Potřebuješ to ze sebe dostat."

Zhluboka se nadechl a povzdychl si. "Vyjeli jsme z Alinu a uviděli na kopci pod dozorem vojáků sedět asi pět set dětí. Projeli jsme kolem nich až nahoru na kopec. Zanedlouho jsme uslyšeli křik. Jeli jsme dál. Na palouku půl míle od osady kameničtí vojáci zabíjeli děti. Byly tam stovky těl -malíčkových, nemluvnat a batolat. Už kopali hluboký hrob. Viděl jsem, jak jeden voják chytil dítě za nožičky a praštil s ním o strom..." Odmlčel se. "Chtěl jsem vytáhnout meč a vrhnout se na ty vojáky, zabít jich tolik, kolik jen půjde. Měl jsem to udělat. Budu litovat, že jsem to neudělal, dokud budu žít."

"Kdybys to byl udělal, byli by tě zabili a pak dál vraždili děti."

"To já vím. Stejně jako vím, že jsem cítil potřebu vrátit se na Caer Druagh a udělat, co bude v mých silách, abych zabránil tomu, že se takové hrůzy dotknou mého vlastního lidu. Nemůžu ale zapomenout na to, že jsem se k tamtěm dětem obrátil zády a odjel pryč. To by žádný hrdina neudělal. A je tu ještě něco jiného... V Alinu jsem zabil jednoho muže, těsně před válkou. Zradil Banouina. Když jsem ho chtěl zabít, proběhla venku skupinka dětí. Smály se. Řekl jsem mu, že dny smíchu pro jeho lid jsou u konce a že udělám všechno, co bude v mých silách, abych je vymazal z tváře země. A to jsem taky udělal."

"Bojoval jsi jako válečník, Conne. Tys žádné děti nezabil. A nemohl jsi je zachránit."

"Aspoň jsem pro ně mohl umřít."

"Možná to jednoho dne uděláš," zašeptala. "Stejně tomu ale nerozumím. Proč je zabíjeli?"

Conn se drsně zasmál. "O tak malé děti není na trhu velký zájem. Takže odvedli jen ty nejhezčí a ostatní povraždili. Jenom v samotném Alinu jich bylo víc než tisíc. Teď všude, kam přijedu, lidé říkají: "Támhle je Connavar, muž, který zabil zlého krále." Zlého krále." Zhluboka si povzdychl a pak si rukama přetřel obličej. "Pokud vím, tak Carac zavraždil čtyři lidi: svého bratra, bratrovu ženu a syna a Banouina. Jasaray, hrdina-dobyvatel z Kamene, teď povraždil nesčetné tisíce. A já mu pomáhal. Odměnil mě za to hřebci a šesti truhlami zlata. Když teď usnu, vidím tvářičky těch dětí. Volají na mne, abych je zachránil. A já nedělám nic. Connavar hrdina. Spíš Connavar zbabělec."

"Ty nejsi zbabělec, Connavare, a dobře to víš," prohlásila Eriatha. "A budeš chránit děti. Děti Rigrantů. Slyšela jsem, cos říkal Ruathainovi a ostatním. Jednoho dne vojáci z Kamene přeplyjí moře. Až to udělají, ty se jim postavíš. Minulost je mrtvá. Nemůžeš ji změnit. Budoucnost čeká. Kdybys sjel dolů a zabil pár vojáků, zemřel bys pro to. A tisíce dalších dětí, které se ještě nenarodily, by byly odsouzené ke strašlivému konci. Mysli na to."

"Myslím na to. Stejně jako myslím na toho klučíka, který uviděl moje šaty a poznal ve mně Kelta. Rozběhl se ke mně a prosil o pomoc. Jeden voják mu probodl hrud' oštěpem. Ten chlapec mě bude strašit do smrti." "Třeba je to dobře," poznamenala tiše. "A ty přesto prožiješ život jako muž - dobrý muž. Tys ty děti nezabil a nemohl jsi je zachránit. Každý jednotlivec má jen omezenou moc - dokonce i hrdina. Býval jsi chlapec, který bojoval s medvědem. Teď je z tebe muž, který zabil krále. Pořád jsi však jenom člověk. Nejsi zodpovědný za bída světa ani za zlo, které páchají jiní. Chápeš? Nemůžeš změnit minulost - ale můžeš ji využít, abys změnil budoucnost. Hrůza, kterou jsi viděl, tě posílila, Connavare. Dala ti cíl. Poděkuj za to těm mrtvým. A jdi dál."

Conn se opřel o polštář a zavřel oči. Eriatha se na něj pozorně podívala a poznala, že její slova zasáhla cíl. Vypadal klidnější. Zhluboka se nadechl, otevřel oči a usmál se. "Jsi velice moudrá," řekl. "A já budu brát zřetel na to, cos řikala." Zvedl jí ruku a políbil ji do dlaně. "Jsem ti vděčný, že jsi dnes v noci za mnou přišla. Mělas pravdu. Potřeboval jsem si o tom promluvit. Cítím, že aspoň část té tíhy mi spadla ze srdce."

"Dobře. Tak já nyní už půjdu. Slyším, jak mě volá moje postel."

"Zůstaň," požádal něžně.

A ona zůstala.

13

Krajina kolem Sedmi Vrb byla drsná a krásná, kopce pokrýval namodralý vřes a žlutý hlodáš, lesknoucí se ve slunci zlatem. Na posledním hřebeni přitáhl Conn svému šedákoví otěže a zadíval se na široké údolí dole a vzdálené, jiskřící moře.

Uprostřed zeleného údolí stálo Sedm Vrb, větší, palisádou obehnané městečko zvící asi tři set domů a asi dvacítká statků okolo. Na svazích kopců se popásal dobytek, ovce a kozy a o něco dál sklízeli rolníci z polí zlaté obilí. Dojel k němu Parax.

"Hezké místo," prohodil.

"Hezké a otevřené," opáčil Conn, ukazuje na široké ústí řeky. "Tam můžou bez potíží přistát dlouhé lodě. Není tu žádný kryt pro obránce a kolem města je jenom dřevěná palisáda. Každý oddíl větší než sto chlapů to město dobyde ani ne za den." Přelétl údolí pohledem. "Město měli postavit dál na západ na jednom z těch kopců s plochým vrškem. Svah by útočící oddíl zpomalil a lučištníci by pak měli víc času je trochu probrat."

"Možná," souhlasil stařík. "Jenomže je už deset let nikdo nenapadl. Takže musejí dělat něco správně. Nepojedeme dolů? Tady nahoře je vítr moc studený a mně již mrznou uši." Conn se na něho zazubil a pobídl koníka dolů stezkou.

"Stárneš," zavolal přes rameno.

"Že stárnu? Já byl starý už tehdy, když ty ses narodil, prcku! Teď jsem stařec a měl by ses ke mně chovat trochu uctivě."

Když dorazili až na dno údolí, slunce stálo vysoko a bylo horko. Parax si sundal světle zelený plášť, smotal ho a zahákl za dřevěnou sedlovou hrušku. Jak jeli dál, měli sedláky sklízějící úrodu. Několik dětí se zastavilo v práci a dívalo se za jezdce. Conn jim zamával, ale ony neodpovídaly.

U otevřené městské brány nebyly žádné stráže a oba muži vjeli do Sedmi Vrb, míříce k hlavní síni necelých sto kroků od východní brány.

"Dům vladaře obvykle stává blíž ke středu osady," utrousil Conn.

"Jo, ale tohle místo se během let rozrostlo," řekl Parax. "Koukni se támhle, vidíš u potoka ty zbytky staré palisády? Jak se osada rozrůstala, strhli starou západní hradbu a rozšířili palisádu."

Conn se na něj zazubil. "Tobě moc neunikne, co?"

Sesedli u ohrady vedle síně, odsedlali koníky a pustili je dovnitř.

Vyšel jim vstříc mladý válečník, aby je přivítal. Nebyl nijak zvlášť vysoký, ale ramena měl široká a svalnaté paže na svůj trup trochu moc dlouhé. "Ty budeš Connavar," řekl. "Pán Fiallach vás očekává."

"Určitě jsi chtěl říct paní Llysona."

"To je jedno," opáčil muž stručně. "Pojďte za mnou."

"Přátelské přivítání," zašeptal Parax. Conn pokrčil rameny a vydal se za válečníkem. Sín byla dobře osvětlená, horní část okenic na vysokých oknech byla otevřená a dovnitř proudilo sluneční světlo. Paní Llysona seděla v čele stolu ve tvaru podkovy. Po její pravici seděl obrovský válečník Fiallach. Po levici měla krásnou Tae. Na ostatních místech sedělo asi dvacet šlechticů. "Buď vítán, Connavare," pozdravila paní Llysona. Oděná v šatech ze zeleného saténu to byla spanilá žena. Červené, stříbrem prokvetlé vlasy měla propletené zlatým drátkem a kolem štíhlé šíje měla silný zlatý torque. Nyní jí bylo něco málo přes čtyřicet, kdysi to bývala veliká krasavice, a pohled na ni pořád bral dech. Connavar se uklonil.

"Děkuju, paní. Jsem rád, že jsem tady. Přináším pozdravy od Dlouhého lairda a taky naději, že jsi zdráva. Požádal mě, abych ti nabídl své rady v otázce obrany před vpádem z moře."

"Nepotřebujeme tvoje rady," prohlásil Fiallach.

Connavar si ho nevšímal. "Má paní, nedávno jsem se vrátil z války v zamoří, kde jsem viděl obléhání mnoha měst. Sedm Vrb je na to, aby odolalo útoku, špatně umístěné. Ale lepší hlášení ti podám, jakmile si prohlédnu okolní krajinu."

"Je od tebe laskavé, že sis našel čas nás navštívit," pravila Llysona. "Ale pán Fiallach je vyhlášený válečník a za obranu Sedmi Vrb zodpovídá on. Mám v něj naprostou důvěru. Proto se smíš vrátit do Starých Dubů."

Connavar se opět uklonil. "Jsem si jistý, že ta důvěra je opodstatněná, paní. Nicméně Dlouhý laird, můj pán a pán a správce této země, mi nařídil zkontrolovat situaci. Chceš, abych se k němu vrátil se zprávou, že v Sedmi Vrbách již neposlouchají jeho rozkazy?"

Úsečně se pousmála. "Žádného muže by neměli vyzývat, aby neuposlechl rozkazů svých vůdců. Já jenom říkám, že si laird nemusí dělat starosti kvůli našemu blahu. Třeba bys mu to mohl vyřídit."

"Rád mu předám tvoje slova, paní. Jakmile splním svůj úkol."

"Jsi hluchý, nebo jenom blbý?" vybuchl Fiallach. "Tady nejsi vítaný. Rozumíš tomu?"

Conn ani na okamžik neuhnul pohledem od paní Llysony, a když promluvil, hlas měl klidný a vyrovnaný. "U nás ve Třech Potocích, má paní, nikdy nepouštíme ke stolu štěkající psy. Ruší to hosty. Nicméně pokud mi chceš říct, že pán Fiallach teď vládne Sedmi Vrbám, budu se se vším obracet k němu."

Tentokrát se Llysona neusmála. "Já vládnu Sedmi Vrbám, ale pán Fiallach je můj nejspolehlivější rádce. A musím tě varovat, že není rozumné ho nahněvat."

"Já nechtěl nikoho rozzlobit. Jenom nabídnout dobrou radu a poučení. Budeš-li se mými radami řídit, to už záleží pouze na tobě - a tvých rádčích. Ať už to dopadne jakkoliv, sestavím hlášení pro svého pána a vrátím se domů."

"Kolik času budeš potřebovat?" zeptala se.

"Tak tři nebo čtyři dny pro základní hlášení. Potom... nevím, má paní. To vše bude záviset na tom, jestli moje rady přijmeš."

"Takže čtyři dny," řekla. "Farrar vám ukáže, kde budete bydlet." Ukázala na dlouhorukého válečníka, který pro ně přišel. Ten vstal od stolu a odvedl je ven, dál, přes nyní již prázdné tržiště k malému, hrubě postavenému kulatému domku. Trámy vyschly a zkroutily se, takže se objevily díry, a došková střecha nutně potřebovala opravit. Uvnitř stály dva kavalce. Oba byly rozvrzané a špatně vyrobené. Connavar vstoupil dovnitř a přes nohu mu přeběhla krysa.

"Užijte si návštěvu u nás," popřál jim Farrar s kyselým úsměvem.

"Už jenom to, že jsem ve tvé zářivé společnosti, mi stačí," řekl mu Parax. Muž zrudl.

"Tvůj sluha se mi vysmívá?" zeptal se Connavara.

"Zřejmě ano," odpověděl Conn chladně. "A kdybys si měl vybrat mezi tvou společností a havěť, co už obývá tuhle ruinu, vyberu si krysy. Teď se mi ztrat' z očí."

Farrarovi spadla brada. "Nenechám se urážet od..."

Conn popadl muže za předek haleny a přitáhl si ho blíž. "Pochop tohle, ty nevychovaný psí lejno. Nemáš ani mozek, ani sílu, ani moc mě urazit. A teď, jestli mě chceš vyzvat, tak to udělej. Zabít tě mi sice žádnou radost nepřinese, ale jestli mě přinutíš, udělám to."

Pustil vyděšeného muže, vystrčil ho z chatrče a obrátil se k Paraxovi. "Vyspíme se venku," řekl chladným, rozzlobeným hlasem.

"Ty teda umíš prosadit svou," poznamenal Parax s úsměvem. "Ještě jsem nepoznal člověka, který by si uměl tak

rychle udělat přátele. Jednou bys mě to měl naučit." Connův hněv se vypařil, mladý muž se usmál, "A stejně," pokračoval Parax, "můžeme tohle místo trochu zútulnit." Pokrývky v chýši byly zavšivené a Conn je nechal ležet, kde byly. S Paraxem se vydali do městečka, kde Conn zakoupil nové pokrývky, koště, několik dřevěných talířů, měděnou pánev, kus šunky, malý pytlík ovesných vloček a sůl. Vrátili se do chýše, vytáhli rozpadající se postele ven a hodili na ně zavšivené pokrývky. Parax vymetl shnilou slámu, kterou byla podlaha posypaná, a připravil oheň.

Conn vyšel ven a zastavil se u hromady nábytku. Viděl, jak z dlouhé síně vychází Tae a míří k němu. Podívala se na hromadu.

"Mrzí mě to," řekla. "Tohle je hrozné, ale matka se zlobila, že otec poslal někoho, aby nám nad hlavou praskal bičem, a Fiallach nezapomněl, že jsi ho zahanbil."

"Doufám, že nebudeš mít potíže kvůli tomu, že se mnou mluvíš," řekl škrobeně.

"To je jedno. Chtěl bys, abych ti zítra ukázala okolí?"

"To bych moc rád."

Usmála se na něj. "Bylo by hezké, kdybys mi řekl, žes přijal lairdovo jmenování, protože jsi mě chtěl zase vidět."

"To ti říct můžu - poněvadž je to pravda. Od slavnosti ohně tě mám plnou hlavu."

"Já na tebe myslela taky," řekla, otočila se a odběhla zpět do síně.

Z chýše se vynořil Parax. "Milá holka," podotkl. "Bude tomu Fiallachovi dobrou manželkou." Conn cítil, jak se mu ježí vlasy, ale pak si všiml, že se na něj Parax zubí. "Jsi všímavý," ucedil.

"Nejsem sám" - Parax ukázal hlavou k síni. Ve dveřích stál Fiallach a pozoroval je. "Dávej si na něj pozor, chlapče," radil Parax. "Je to zabiják."

...

Jakmile se snesla noc, Conn a Parax seděli v malé chýši u ohně, plápolajícím v kruhu kamenů, jenž také sloužil k osvětlení, protože tu nebyly lampy ani lucerny. "Proč jsou tak nepřijemní?" otázal se Parax. "Jsi nakonec ze stejného klanu."

"Uvázli jsme mezi dvěma zly," sdělil mu Conn. "Za prvé, je tu ta zášť mezi paní Llysonou a lairdem. Povídá se, že jí byl nevěrný, a ona odpověděla tím, že se přestěhovala do Sedmi Vrb. Mohla manželství ukončit, ale pak by jí nezůstala skoro žádná moc a neměla by žádný příjem. Takže je přirozené, že se snaží zmařit lairdovy plány. Za druhé, je tady problém s Fiallachem. Ten muž je surovec a tyran. Viděl jsem ho bojovat. Krutě si se svým soupeřem pohrával. A nemá mě rád. Jelikož to vypadá, že je Llysoniným hlavním rádcem, na nějakou spolupráci se těšit nemůžeme."

"Tak proč zůstáváme?"

"Rád bych dokončil, co jsem jednou začal, příteli," odvětil Conn s úsměvem.

"Je tu ještě jeden důvod," ozval se Parax.

"Jo, to je. Nemyslíš, že je krásná?"

"Mně připadají všechny ženy krásné - zvláště ty při těle. Teda zase ne až moc při těle. Ale baculky. No, ano, a tmavooké, s plnými rty. A přitulné. Musí být přitulné. V Alinu jsem se oženil s jednou baculkou. Byla skvělá." Parax si povzdychl. "Po dvou letech mi ji sebral mor. Nikdy jsem nenašel ženu, která by se jí rovnala."

"Vzdal ses hledání?"

"Nikdy se nesmíš vzdát, chlapče!" prohlásil stařík. "Ale nemyslím, že by ty mladé měly čas na starocha jako já. Leda bych zbohatl. Boháči nejsou v očích některých žen nikdy staří. Jenomže na to moc velkou naději nemám." Parax přiložil na oheň a pak se díval, jak kouř stoupá vzhůru k úzkému otvoru uprostřed klenuté střechy. Do ruky ho štípla blecha. Parax ji obratně chytil mezi palec a ukazováček a hodil ji do ohně. "Zítra bychom si měli najít nějaké lepší bydlení," utrousil.

"To hodlám. Banouin - můj starý přítel - mi vyprávěl o svém příteli, který tu žije. Jmenuje se Phaeton. Je to kupec. Zítra ho vyhledám."

Conn se uložil k ohni a přetáhl si pokrývku přes ramena. V duchu viděl Taeinu tvář a nespal moc dobře.

Parax ho vzbudil těsně před úsvitem. Stařík vypadal znepokojeně. "Co se stalo?" zeptal se Conn.

"Ukradli nám koníky."

Conn se posadil. "Tenhle nesmysl končí dneska," ucedil.

"Vracíme se do Tří Potoků?"

"Tak jsem to ale vůbec nemyslel." Natáhl si vysoké boty, opásal se mečem a dýkou a vyšel z chatrče. V noci zapršelo, dost na to, aby se budovy zaleskly a trochu se pročistil vzduch. Připojil se k němu Parax. "Kdepak jsou?" zeptal se Connar.

"Sledoval jsem stopy na louku asi půl míle odsud. Jsou tam tři muži. Ozbrojení muži."

"Ukaž."

Když se vydali na cestu, vyjela ven Tae v tmavě hnědé kožené košili a odpovídajících kamaších a holinkách. "Kde máte koníky?" zeptala se nevinně.

"Právě si pro ně jdeme," sdělil jí Conn s nuceným úsměvem. "Sejdeme se tu za hodinu."

Tae zajela s koníkem do ohrady a sesedla. Nechala zvíře tam a rozběhla se za dvojicí. "Tohle je očividně nějaký špatný vtip," vyhrkla. "Je mi to líto."

"Není to tvoje chyba," namítl Conn. "Ale nejlepší bude, když nebudeš nablízku, až najdeme muže, co je sebrali."

"Pověz mi, kde jsou, a já tam zajedu a přivedu ti je," nabídla. "Tak nedojde k potížím."

"Na to už zašla celá věc moc daleko," řekl jí Conn. Zpomalil, pak se zastavil a obrátil se k dívce. "Jsi s Fiallachem zasnoubená?"

"Ne."

"Dobře. To je jedna věc, která mě těší. Ted' nás, prosím, nechej."

"Nechceš nikoho zabít, že ne?"

"Připadám ti jako takový divoch?"

"Je v tobě něco divokého, Connavare."

"Jo, to je. Ale taky mám i něžnou stránku. Doufám, že ti ji ukážu." Pak ji nechal stát a s Paraxem pokračovali v cestě, až nakonec dorazili na louku, která přecházela v pastviny. Konici zde byli, přivázaní k plotu, a vedle nich tři muži, Farrar mezi nimi, hráli vrhcáby.

Když se dvojice mužů přiblížila, vzhledli a pak vstali.

Farrar vyšel Connovi vstříc. "Vaši konici zřejmě -" začal. Conn ho tvrdě praštil levačkou do obličeje. Jeho pěst rozrazila rty, až vystříkla krev. Rána pravačkou shora srazila Farrara na zem. Jeden ze dvou zbývajících mužů vytáhl nůž, ale Conn přistoupil blíž, srazil mu ruku s nožem stranou a udeřil jej pravým hákem, až odletěl do trávy. Třetí muž zacouval.

"Já jsem právě přišel," vyhrkl. "Nemám nic společného s tím, co vás rozzlobilo."

"Tak vypadni," poradil mu Conn.

Muž se otočil a utekl. Nedaleko stála stodola. Conn k ní došel a vrátil se se dvěma kusy provazu. Došel k bezvládným mužům a svázal jim ruce za zády. "Co teď?" zeptal se Parax.

"Teď začne legrace," prohlásil chladně Conn. Farrar zasténal. Conn ho vytáhl na nohy. "Vzbud' toho druhého," nařídil Paraxovi. Stařík si klekl k ležícímu a několikrát do něj strčil.

"Ten bude spát nejmiň týden," řekl. "Myslím si, žeš mu přerazil čelit."

"Za tou stodolou je studna. Přines vodu a prober ho."

"Za tohle tě Fiallach zabije," procedil Farrar skrze krvácející rty.

Conn si ho nevšímal a čekal, až se Parax vrátí s vedrem vody. Vychrstl vodu na bezvědomého Kelta, který se konečně aspoň zavrtěl. Parax mu pomohl na nohy. Muž se omámeně kymácel, ale ve stoje se udržel.

"Teď půjdeme do síně," řekl Conn a nasedl na svého koníka.

Jak projížděli osadou, začali se sbíhat lidé, a než dorazili k dlouhé siní, zpráva se donesla i k paní Llysoně, jež nyní stála na náměstí s Fiallachem po boku.

"Co má tohle znamenat?" zeptala se ledově.

Connavar sklouzl z koníka a hluboce se jí uklonil. "Mrzí mě, že ti přináším špatnou novinu, má paní, ale tihle muži ukradli naše koníky a já je chytil. Jak jistě víš, trestem za takový zločin je smrt oběšením. Nicméně jako svobodný Rigant mám přece právo požadovat soud soubojem na život a na smrt, což nyní činím. Zabiju tyto dva muže a tím celá věc skončí."

"Ty nikoho nezabiješ, ty parchante!" zařval Fiallach.

"Ano, zabiju," odušil Conn klidně, "protože takový je keltský zákon, a nikdo, ani ty, ty naduté prase, ani paní, které sloužíš, nemůže jít proti němu."

"U Taranise, zabiju tě sám," vybuchl obr.

"Přijímám výzvu," vyjel Conn, nyní rozzlobený. "Jakmile zabiju tyhle dva, budu ti k dispozici. A doufám, že s mečem bojuješ líp než s pěstmi, protože jsi dost starý a pomalý a já tě rozsekám na kusy."

Vztek z něj přímo vyzařoval a skupinka na náměstí umlkla. Conn si sundal plášť, poskládal ho a hodil Paraxovi. Pak vytáhl seidheskou zbraň, couvl a švihal mečem do vzduchu v ohromující sérii třípytíových oblouků, jak si uvolňoval svaly na ramenou a pažích. Pohyboval se s podivuhodnou rychlostí a mezi přítomnými snad nebylo muže, který by nepoznal, jak je mladý válečník nebezpečný. Parax mrkl na Fiallacha a uviděl v jeho očích pochyby. Jako rohovník byl sice velice obratný, ale Conn měl pravdu. Byl příliš těžký v pažích a ramenou, aby byl dost rychlý s mečem.

"Odřízni prvního, Paraxi," vybídl staříka Conn.

"Ne!" vyhrkla paní Llysona a v hlase se jí ozvalo zděšení. "Žádné zabíjení nebude. Tohle už zašlo příliš daleko. Nemůžeš to vzít tak, Connavare, že... přemístění vašich koníků nebyla krádež, nýbrž jen nechutný žert?"

"Chápu," opáčil mladý muž chladně. "Takový ten druh, jako uložit služebníky Dlouhého lairda do zavšivené díry s krysy jako společníky?"

"Ten samý," souhlasila. "Začněme znovu, Connavare. Vidím, že jsem tě odhadla špatně. Byla to moje chyba. Mohli bychom začít nanovo?"

Conn vrátil meč do pochvy, vzal si od Paraxe plášť a znovu se uklonil. "To bychom mohli," souhlasil a vrhl pohled na Fiallacha, jenž zešedl vzteky. Conn vytáhl dýku a přeřízl provazy poutající oba zajatce.

"Už jste dneska jedli?" zeptala se ho Llysona.

"Ještě ne, paní."

"Tak se k nám se svým sluhou připojte v siní." Llysona se otočila na patě a vrátila se dovnitř.

K místu, kde stál Conn, vyrazil Fiallach. "Nemysli si, že to skončilo," zasyčel. "Jsi můj. U všech bohů, to přísahám." Pak následoval urozenou paní dovnitř.

"Možná si neumíš dělat přátele," pošeptal Connovi Parax. "Ale nebesa, nikdo se ti nevyrovná, když dojde na to, udělat si nepřátele."

...

Tae seděla na nádherném čistě bílém valachovi, který okamžitě reagoval na dotek otěží či její pohyb v sedle. "Je úžasně cvičený," poznamenal Conn, když vyjeli na poslední hřeben a dojeli až na kraj útesu nad mořem. "Cvičila jsi ho sama?"

"Ne. Všechna naše zvířata cvičí můj bratranec Legat. On to s koníky umí. Přísahám, že mluví jejich jazykem. Žádný bič nebo hůl. On s nimi mluví a oni mu zřejmě rozumějí."

"Můj táta prý byl taky takový," pravil Conn a jméno mladého muže si uložil do paměti. Pro svá nová stáda bude

potřebovat zkušené koňáky. Zvedl se vítr, vál od moře, studený a svěží. Tae se dlouhé tmavé vlasy vzdouvaly jako černý praporec, takže jí byla vidět dlouhá šije. Jako labutí, pomyslel si Conn. Je jako krásná labuť. "Vraťme se do lesa," navrhl. "Spoutáme koníky a porozhlídne se kolem."

Tady vítr zastavil les. Sesedli a Conn se pěšky vrátil na útes, slezl dolů a posadil se na vyčnívající skalisko. Odsud viděl řeku a v dálce její ústí do moře. Na pobřeží bylo mnoho míst vhodných k přistání. Připojila se k němu Tae a on se vpijel do její krásy, když se nesla, vysoká a hrdá, s bezděčným půvabem.

"Je tu nádherně," poznamenala. "Tohle je jedno z mých nejoblíbenějších míst."

"Ano, je to nádherná," souhlasil. Otočil hlavu a zadíval se na mihotavou hladinu vody dole.

"Nač myslíš?"

"Vidím připlouvat dlouhé lodě a přistávat u břehu. Na západě země spadá dolů, a jediné varování, kterého se Sedmi Vrbám dostane, bude, až nájezdníci překročí to návrší asi míli od osady." Prohlédl si útesy a pak se vrátil ke koníkům. Jeli podél okraje skal k jihu a půda pořád stoupala. Nakonec dorazili na místo, odkud byla v dálce vidět palisáda. "Měla by tady stát strážní věž, pořád by tu měly být hlídky. A támhle signální hranice připravená k zapálení. Ve dne by se dala napustit olejem do lamp. Když se pak zapálí, kouř bude vidět z hradby. To čas na přípravu obrany ztrojnásobí."

"Ano, to je pravda," souhlasila. "Ale nájezdníci tu nepřistáli už deset let. To je dlouhá doba, abys někoho nechal sedět na věži." Při řeči se usmívala.

"Je to záhada," promluvil. "Dál na sever se řeka zužuje a je tam méně míst vhodných k přistání a jenom malé osady. A i tak je v posledních dvou letech několikrát přepadli. Nedává mně to smysl."

"Třeba si nás oblíbili Seidhe," navrhla.

"Očividně." Popojeli na východ a na kraji malého lesíka nad osadou znovu sesedli. "Já bych postavil čtyři věže, jednu na každém rohu, a vycvičil lučištníky. A kolem celé osady bych nechal vykopat hluboký příkop se zaraženými naostřenými kůly."

"Chtěla bych se tě na něco zeptat," řekla.

"Ptej se."

"Byl bys Farrara a ostatní opravdu zabil, nebo to byl jen chytrý plán, jak přimět matku, aby přišla k rozumu?"

Její otázka mu dělala starosti. Už se rozhodl, že Tae má něžnou duši, a nechtěl, aby si o něm myslela něco špatného. To, jak otázku postavila, mu poskytlo volnou cestu ven, on jí však nechtěl lhát. "Byl bych je zabil," řekl tedy. "Ale doufal jsem, že tvoje matka promluví." Viděl, jak se zatvářila zklamaně. "Je mi líto, Tae."

"Je zabíjení tak snadné?" zeptala se. "Mně se zdá, že života bychom si měli vážit. Farrar má ženu a dvě malé děti. Zbožňuje je a oni jeho. Občas se chová nabubřele a blahosklonně. V srdci je ale moc milý. A přesto mohl umřít, protože ti na chvíli odvedl koníka."

"Chápu, že to někomu může připadat takhle," připustil Conn.

"Myslíš ženě?"

"Někomu něžnému a laskavému," odušil. "Jsem ještě mladý a musím se hodně učit. Kdybych byl moudřejší, nejspíš bych celou situaci dokázal vyřešit bez vyhrožování. Zatím ale nikdo neumřel a já musím dokončit svůj úkol. Nejsem zlý člověk, Tae. Nechtěl bych zabít žádného bratra Riganta."

Viděl, že se uklidnila. "Promluvme si o něčem jiném než o válce," pravila. "Radujme se z krásy nebe, divokého půvabu moře, nádhery vycházejícího slunce. Pověďme si jako dva lidé, kteří se jen těší ze společnosti toho druhého. Slíbil jsi, že mi ukážeš své něžné srdce, Connavare. Přemýšlím, kdy ho asi uvidím."

"Chtěla bys, abych ti skládal poklony, Tae?"

"Poklony ženu vždy potěší. Pokud jsou míněny vážně."

Conn chvíli mlčel a dál obhlížel okolní kopce. "Zase myslíš na válku," plísnila ho jemně.

"Ale vůbec ne. Myslel jsem na tebe. Abych řekl pravdu, od chvíle, co jsme se prvně setkali, nemyslím skoro na nic jiného. Když v noci zavřu oči, vidím tvou tvář, a ty první mi přijdeš na mysl, když se ráno probudím. Velice mě to... rozptyluje."

Otočil se k ní a přistoupil blíž. Tae necouvla, jen zaklonila hlavu, očekávajíc polibek. Potom zaslechli kroky koně. Conn se vydal po zvuku. Na kopec přijížděl Parax. Když uviděl mladého válečníka, zamával a pobídl koníka k rychlejšímu kroku.

"Musíme si promluvit," řekl lovec.

"Nemůže to počkat?"

Starší muž zahlédl mezi stromy stát Tae. Sklouzl z koníka. "Jo, mohlo by to počkat. Ale nejdřív mě vyslechni. Říkals, že tady nebyl nájezd už deset let?"

"Ano."

"Tak proč jsem našel stopy, že tu teprve přede dvěma dny přistála dlouhá loď?"

"Jsi si jistý, že to byla válečná lodice, ne rybářský člun?"

"Spletl by sis stopu krysy s koněm?" opáčil Parax ostře. "Dneska jsi nedůtklivý, staříku." "Jo, no, mě taky neokouzila společnost krásné panenky. Ale je toho víc. Z lodě vystoupili muži. Mohlo jich být až dvacet. Dalo se to těžko poznat. Setkali se s jezdce z Sedmi Vrb. Jel na koníkovi s naštipnutým kopytem. Pak zase odpluli."

"Ukaž," vybídl jej Conn.

O chvíli později dorazila trojice jezdců na pobřeží. Conn uviděl hlubokou rýhu po kýlu dlouhé lodě a rozryté bláto po obou stranách, kde válečníci vyskákali ven, aby ji vytáhli na břeh. O kus dál našli zbytky ohně. "Co to znamená?" chtěla vědět Tae.

Connavar pokrčil rameny. O jezdci z osady jí neřekl nic. "Před několika dny tu v noci přistála dlouhá loď. To je vše, co víme. Možná to byl výzvědný oddíl. Těžko říct."

Do Sedmi Vrb se vrátili mlčky a Conn, když se nejdříve přeptal na cestu k Phaetonovu domu, se s Tae rozloučil.

Kupec byl doma, když tam Connavar a Parax přijeli. Byl to vysoký muž středního věku, s šedivějšími plavými vlasy a milým úsměvem.

"Banouin o tobě často mluvil," řekl. "Rád tě poznávám. Pojdte dál. Řeknu kuchařce, aby vám uvařila něco k jídlu. Musím to udělat opatrně, protože je to tvrdá žena a mému domu vládne železnou rukou."

"Ona je tvoje manželka?" zeptal se Parax.

"Ne. Najal jsem ji asi před pěti lety. Je skvělá kuchařka a hospodyně. Ale zlobí se na mě, protože to tu prodávám a stěhuju se na jih."

Trojice zašla do domu. Zvenčí se příliš nelišil od domků v sousedství. Uvnitř však byl navržen jako vila, dřevěné stěny byly obložené hlinou s bílou omítkou a podlaha zdobená zelenými a černými dlaždicemi mozaiky. Nábytek byl drahý a dovezený z ciziny, kůži potažené pohovky místo křesel a tkané koberce rozložené na podlaze měly jedinečné vzory, spojující jemné kvítky se svinutými zlatými draky. Z kuchyně vyšla statná žena, již se blížila čtyřicítka, postavila se do dveří a upřeně se na muže zadívala. "Neříkals, že budeš mít společnost," řekla.

"Neměl jsem nejmenší tušení, moje drahá Daro, že budu mít hosty. Tohle je Conn a Parax. Jsou to přátelé přítele."

"Asi budou chtít něco k jídlu, ne?"

"To by bylo milé," pravil Phaeton. Dara pohodila hlavou a odešla zpět do kuchyně. Phaetonovi se viditelně ulevilo.

"Radši si sundejte boty, mládenci. Jestli se na podlaze objeví blátivá kapka, bude mazec."

Dara uvařila skvělé jídlo, pečenou šunku, čerstvá vejčička a kořeněný koláč s jablečnou náplní. Pak si hodila plášť přes ramena, popřála jim dobrou noc a odešla.

Phaeton se uvolnil. "Jak jsem říkal, je skvělá kuchařka."

"Velká žena," pronesl Parax zasněně. "Je vdaná?"

"Manžel jí umřel přede dvěma roky. Byl starší než ona. Vypovědělo mu srdce."

"To mě vůbec nepřekvapuje," řekl Parax. "Uspokojit ji dá spoustu námahy, to teda jo." Phaeton se zasmál.

"Zrovna tohle jsem na mysli neměl," odvětil. "Pochybuju, že se dneska v noci vyspím. Máme ložnici pro hosty. Můžete tu pár dní zůstat. Potom sem přijde nový majitel."

"Proč odjíždíš ze Sedmi Vrb?" vyzvídal Conn.

"V Sedmi Vrbách je hezky a mám to tady rád. Ale od kamenických válek obchod s dobytkem a obilím pořád upadá. Líp se mi povede na jihu. Norvijské hlavní město je teď prospívající přístav. Připlouvá tam víc lodí, když jsou teď doly ve Zlámáných horách mimo hru. Odjíždím už za čtyři dny."

"Abych byl upřímný, zrovna teď by se mi postel hodila," prohlásil Parax. Phaeton mu ukázal velkou ložnici, kde byly tři postele. Parax mu poděkoval a kupec se vrátil do hlavní místnosti.

"Bylo mi moc líto, když jsem se doslechl, co se stalo Banouinovi," řekl Phaeton a nalil pohár vína pro Conna a pak pro sebe. "Byl to skvělý člověk - jeden z nejlepších."

"Jo, to byl."

"Pomáhal mi založit můj obchod. Půjčil mi sto stříbrňáků. Teprve vloni jsem mu je konečně splatil. Nestěžoval si, ani když obchody nešly a já nemohl zaplatit. Muži jako on jsou vzácní. Naneštěstí muži jako Diatka nejsou. Slyšel jsem, že jsi mu zařídil nepřijemné umírání."

"Co mi můžeš povědět o Sedmi Vrbách?" zeptal se Connavar, nevšímaje si otázky.

"To asi závisí na tom, co hledáš."

"Je to bohatá osada?"

Phaeton pokrčil rameny. "To zase závisí na tom, čemu říkáš bohatá. Půda je tu úrodná. Je tu nadbytek jídla, dobytek i ovci. Málo peněz - jenom kolem svátků, když vrcholí dobytčí trhy. Na severu je starý stříbrný důl, ale většinu rudy vozí do mincovny ve Zlámáných horách asi osmdesát kilometrů odsud. Do Sedmi Vrb se jí moc nedostane."

"Víš, proč jsem tady?"

"Dara mi řekla, že máš dohlížet na obranu před nájezdy. Je to tak?"

"Ano."

"Nenapadli nás už -"

"Deset let. Já vím. Zvláštní, vid'?"

"Darovanému koni na zuby nekoukej, příteli. Moc toho tu pro lupiče není. Dobytek ani obilí odnést nemůžou. Pro ně je - nebo aspoň bývalo - lepší zaútočit ve Zlámáných horách, kde je pokladnice, nebo dál na jihu na tamní obchodní střediska."

"Máš asi pravdu," řekl Conn. "Ale Mořští vlci taky kradou ženy, a v Sedmi Vrbách je spousta mladých žen."

"To doopravdy je. A pět zemních panen, za které by na trzích s otroky v Kameni dostali ohromné sumy. Pak je tu ještě otázka výkupného..." Phaeton se náhle zakřenil. "Niméně, mladý Connavare, myslím si, že tvoje problémy leží spíš o něco blíž k domovu. Povídá se, že sis zneprátelel Fiallacha." Conn jenom pokrčil rameny. "Je to surovec, nemám ho rád."

"Ano, je surový a velmi silný. Já bych ho za nepřítele nechtěl. Třeba svatba s Tae jeho divokou národu zklidní."

"S tím bych nepočítal," prohlásil Conn. "Hodlám se s ní oženit sám."

"Myslím, že příští dny budou hodně rušné," poznamenal Phaeton. "Mrzí mě, že tady nebudu, abych to zažil."

•••

Conn ještě tři dny prohlížel okolí. S Tae se skoro neviděl. Jednou ji zahlédl, když šla s Fiallachem, a při další příležitosti projížděla daleko na západě kolem. K němu se však nepřiblížila. Nerozuměl tomu. To první ráno v lesích to vypadalo, že stojí na pokraji něčeho nového. Nebo si to aspoň myslel. Teď si nebyl jistý.

Phaeton toho rána odjel, veda s sebou řadu víc než dvaceti soumarů, naložených zbožím. Conn mu popřál hodně

šťěstí na cestu a zašel do dlouhé síně, aby paní Llysoně podal konečné hlášení. V řadě stála tři křesla a urozená paní, v dlouhém tmavomodrém šatu, seděla uprostřed. Po jejím boku seděli Fiallach a Tae, oba v jezdeckém. Fiallach vypadal klidný, dokonce se i usmál, když se Connavar přiblížil. Tae držela hlavu sklopenou a vůbec se na něj nepodívala. Conn se uklonil paní Llysoně a podal své hlášení i doporučení.

Oni jej vyslechli bez přerušování, a když domluvil, paní Llysona mu poděkovala za jeho píli a slíbila, že vše, co řekl, důkladně promyslí. Fiallach neřikal nic a Tae se mu pořád nepodívala do očí.

Byl to zvláštní konec, prázdný a neuspokojivý.

"Takže ty nás dnes opouštíš?" otázala se paní Llysona.

"Jakmile se vrátí Parax, má paní."

"Kéž ti bohové dopřejí bezpečnou cestu domů." Conn se znovu uklonil a vyšel ven do slunce. Tae se na něj ani jednou nepodívala a on se snažil ovládnout hněv. Náladu mu nezvedlo ani to, že se Parax ještě nevrátil. Vyjel totiž brzy, jako to dělal každé ráno, aby pátral po stopě koníka s naštipnutým kopytem. Parax se ho snažil vystopovat od pobřeží zpátky do Sedmi Vrb, jenže přes cestu přehnali dobytek a hlína byla široko daleko rozrytá. Conn chápal, jak moc zkušeného stopaře neúspěch rozčiluje, ale nyní již na tom nezáleželo a on se nemohl dočkat, až osadu opustí.

Kolem poledne už to nevydržel a nechal u tlusté hospodyně Dary zprávu, aby Paraxovi vyřídila, že zamířil na východ a aby ho následoval. Tae se vůbec nenamáhala přijít a rozloučit se a podle Connova názoru to byla vrcholná nezdvořilost. Neúspěšně se ji snažil vypudit z hlavy a cítil, že když opustí Sedm Vrb, pomůže to. Jenomže asi o hodinu později, když se utábořil vysoko v lesích, odkud dohlédl na vzdálenou osadu, si pořád ještě přehrával jejich poslední setkání. Řekl snad něco, čím ji urazil? Na žádnou nevhodnou poznámku si nevzpomínal.

Vál studený, nepříjemný vítr a Connavar se začal nudit, takže zapálil oheň. Kde, ve jménu Taranise, se ten Parax toulá?

Na odpolední obloze se objevila bouřková mračna, přinášející s sebou tmu a zimu. Oheň vrhal tančící stíny na široký kmen prastarého dubu. Conn zamrkal. Díky hře světla se zdálo, že se kůra pohybuje.

Pak se ve dřevě začal tvořit obličej, až se objevila tvář starého muže s dlouhou rozevlátou bradou a huňatým, rozježeným obočím. "Nejsi klidný, Connavare," promluvil hlas, hluboký a truchlivý.

Connavar okamžitě poznal, že to je Thagda, Lesní stařec a nejmocnější Seidhe ze všech. Neměl cítit strach, poněvadž copak ho Thagda nezachránil v zemi Perdiů? A copak mu nedaroval první nůž? Přesto se Connovi rychleji rozbušilo srdce a cítil nutkavou potřebu uprchnout. Strom se zachvěl a vybouřil, nejdřív se objevila dřevěná paže, poté se z kůry vytvořila noha a oddělila se od kmene. Se zavrčením se ze stromu vynořila celá postava. Vous tvořil lišejník, plášť širokolistý břečťan, kamaše a halenu směs kůry a žaludů. Rysy jako by tvořilo leštěné, žilkované dřevo starého dubu a oči zářily zelení letního listí. Stařec stál stranou od ohně a natahoval ruce.

"Tohle kdysi bývaly lesy Seidhe," řekl Thagda. "Celý svět patřil Seidhe. Krmili jsme ho a krmili jsme se jím. Pak přišel člověk. Kouzlo se už z lesů většinou vytratilo. Jen duby se pamatují. Pradávné vzpomínky má dub, dítě. Kam máš namířeno, Meči v bouři?"

"Vracím se domů."

"Domů," pronesl hlubokým hlasem, obracel slovo na jazyku a protahoval je. "Doma je vždycky kouzlo. Cítíš jsi to sám, když jsi stál na bitevním poli a myslel na Caer Druagh. Doma je pokoj na duši." Stromový muž stál chvíli úplně nehybně, jen vítr šustil listím jeho pláště. "Cítíš to ve větru, Connavare?"

"Co mám cítit?"

"Soustřed' se. Ochutnej vzduch."

Conn se zhluboka nadechl. Cítil vůni lesa, tlející listí, vlhkou kůru. Nic víc. A potom, když už se chtěl Thagdy zeptat, co má cítit, zachytil příchut' moře, chaluh na pláži. Téměř slyšel křik racků, skřípění ráhnoví a pleskání plachet. Byla to zvláštní zkušenost. "Jsme daleko od moře," řekl.

"Člověk nikdy není daleko od moře," prohodil Thagda. "Kde je paní, kterou miluješ?"

Otázka Conna překvapila. "Nemiluju žádnou."

"Nahlédni do svého srdce. Láska je jednou z vzácných ctností tvé krvelačné rasy, Connavare. Nepřijde a nezmizí během několika úderů srdce. Láska přetrvává. Takže se ptám znovu, kde je paní, kterou miluješ?"

"V Sedmi Vrbách," přiznal Conn. "Dokonce se se mnou ani nerozloučila."

"Zvláštní, že muž, jenž je ochoten bojovat s medvědem a čelit vojsku, se neodvažuje požádat svou lásku, aby s ním prošla kolem stromu."

"Byl bych ji požádal - kdyby mi dala nějaké znamení, že si to přeje."

Thagda se dunivě zasmál. "Kolik znamení potřebuješ?"

Connavar pocítil záchvěv hněvu. "Přišels, abys mě trápil?"

"Vůbec ne," odpověděl Thagda. "Mám dost práce i bez toho, abych se věnoval nepatrným cílům. Jde jen o to, že tě sleduji od chvíle, kdy jsi jako malý chlapec přišel do lesa a volal moje jméno. Pokud si vzpomínám, chtěl jsi, abych seslal kouzlo na tvé rodiče."

"Jo, ale tys ho neseslal," poukázal Conn.

"Kdo říká, že ne? Copak nejsou spolu? A milují se víc než kdy předtím. Vy lidé jste tak netrpěliví. To je asi přirozené pro rasu, jejíž život se počítá na několik úderů srdce." V břečťanovém plášti mu zašvelel vítr a zašustil listky.

"Proč jsi za mnou přišel?" zeptal se Conn.

"Jak si vzpomínám, ty jsi přišel za mnou. Nechal jsi svou milovanou paní v Sedmi Vrbách, přijel na toto klidné místo a narušil mé spojení s duby. Vybral sis toto místo svým srdcem, Connavare. Protože tvoje srdce vědělo, že tady jsem. Jsme propojení duchem od chvíle, kdy jsi zachránil koloucha. Otázkou je, proč tě tvoje srdce přivedlo sem. Co vlastně hledáš?"

"Neuvědomuju si, že bych něco hledal."

"To možná proto, že se ještě pořád zlobíš na Tae kvůli tomu, že s tebou nemluvila. Hněv může být užitečný, často však vytváří mlhu, která nás zaslepuje před pravdou. Na jakou otázku se pokoušíš posledních několik dní najít odpověď?"

"Přemýšlel jsem, proč asi v zátoce přistála ta dlouhá loď a s kým se válečníci z ní setkali. A proč."

"A jaké odpovědi jsi našel?" "Žádné. Mořští vlci pořádají nájezdy kvůli lupu, který můžou odnést s sebou. Zlatu a stříbru. Občas kvůli ženám. V Sedmi Vrbách zrovna moc zlata není."

"Je tu ale velké bohatství - aspoň tak, jak to vidíte vy lidé," řekl Thagda.

"Tomu nerozumím."

"Kdo je mezi Riganty nejbohatším lairdem?"

"Můj pán. Vlastní tři doly, dva stříbrné a jeden zlatý."

"A čeho si podle tebe nade vše cení?"

"Jak to mám vědět?"

"Zamysli se."

"Nemůžeš mi to prostě říct?"

"Dub mě volá," promluvil Thagda. Těžkopádně se obrátil a vrátil se ke stromu, kde se znovu spojil s kůrou. Jak mizel, ozval se ještě jeho hlas: "Přijď v noci o samainu do lesa Stromu přání. Znovu si promluvíme."

Conn seděl u ohně a snažil se vyznat v celém rozhovoru. Mořští vlci. Zlato. Ceny. - Vzpomínky na rozmluvu se mu táhly hlavou jako kouř, dráždivé, přesto nehmotné. Potom uslyšel po stezce cválat jezdce. Vstal od ohně a zavolal na Paraxe. Stařík dojel do tábora a sklouzl z koníka.

"Co tě zdrželo?" zeptal se Conn.

"Kůň s naštipnutým kopytem. Našel jsem ho."

"Povídej."

"Jel na něm ten kupec Phaeton."

"Phaeton že se sešel s nájezdníky?"

"Jo, a je tu ještě jedna věc. Nájezdy na Sedm Vrb ustaly ten rok, kdy se v městečku usadil. Když jsem našel koně, vrátil jsem se do domu a vyslechl Daru. Phaeton byl ve spojení s havířskými osadami ve Zlámaných horách a několika dalšími středisky na jihu. Každé z nich bylo víc než jednou přepadené."

"Dodával lupičům informace," řekl Conn.

"Jo, tak nějak to vypadá. Musel znát pohyb zásilek stříbra a ve kterých vesnicích se vozkové zastaví k odpočinku. A tak dál. Když doly docházejí, nemá důvod tady dál zůstat."

"To chápu, ale proč ta poslední tajná schůzka? Co naplánovali, to bych rád věděl,"

"Na to ti žádný stopař neodpoví," prohlásil Parax. "Ale v Sedmi Vrbách není žádné zlato."

Conna zamrazilo, když si vzpomněl na hovor s kupcem. "Pak je tu ještě otázka výkupného..."

Phaeton větu nedokončil a Conn se dál nevyptával, "Ano, je tady bohatství," zašeptal. "Žena a dcera Dlouhého lairda. Kdyby je drželi kvůli výkupnému, desetkrát by je vyvážil zlatem. Kolik nájezdníků je v každé lodi?"

"Čtyřicet, padesát. Nikdy jsem se k žádné moc nepřibližoval," řekl Parax, "ale soudě podle otisku kýlu, řekl bych, že spíš padesát."

"Ta loď se nevrátila na moře," poznamenal Conn. "Ti nájezdníci čekali, až Phaeton odjede."

"Jak si můžeš být jistý?"

Conn se rozběhl ke koníkovi a nasedlal ho.

"Vracíme se," prohodil přes rameno a vyhoupl se do sedla.

Oba muži se rychle vraceli po horské stezce, ale oba jejich koníci byli unavení ze šplhání nahoru, a když dorazili na poslední hřeben, už se stmívalo. Ze Sedmi Vrb se zvedal vysoký sloup dýmu a Conn viděl, jak do kopců na severu přecháží lidé. Na jihu jen tak tak rozeznával lupem obtíženě nájezdníky, pomalu mřící k lesu.

Conn zpěněnému koníkovi přitáhl otěže. "Co teď?" zeptal se Parax.

"Jedu do zátoky, kde jsi našel otisk kýlu. Ty jeď dolů do osady. Jestli je Fiallach ještě naživu, řekni mu, kde jsem."

"A on tě příběhne zachránit?" odplivl si Parax. "To nemyslím."

"Jestli mají Tae, přijde."

"Ano, ale co když ji nemají? Co jestli unikla?"

"Neutekla. Kdyby ji nenašli, byli by ještě v Sedmi Vrbách a hledali ji. Teď mazej!" Ještě nedomluvil a už pobízel unavené zvíře k jihu.

...

Obrovský varský lupič Shard stál v bráně osady a těšil se z posledního pohledu na hořící budovy. Nájezd zprvu probíhal dobře. Přistál se svou lodí. Krvavým kvítkem, v poledne a nařídil válečníkům, aby se vydali do lesů nad osadou. Ta bouřka byla darem od Wotana. Na palisádě nestála jediná hlídka, když se padesát válečníků vynořilo z lesa a rozběhlo se dolů k otevřené bráně.

Shard si vryl do paměti uhlem načrtnutou mapu, kterou mu dodal Phaeton. Poslal třicet mužů do osady, aby zabíjeli, pálili a způsobili paniku, a svých dvacet válečníků vedl rovnou k dlouhé síni. Tento tah se ukázal být jediným vředem na těle jeho plánu. Ten pitomec Kidrik se pokusil chytit starší ženskou, ale ona od pasu vytáhla dýku a bodla ho. Kidrik, v bolesti a vzteku, sekl mečem a proťal jí hrdlo. No, z tohoto nájezdu nebude mít nic. Dokonce ani zlámanou grešli ne. Pitomec! Mladší žena proběhla síní a ven. Přímě do náruče Shardova bratra Jarika. Jedna rána, a skončila v bezvědomí. Jarik vstoupil do síně s holkou přehozenou přes rameno.

Přesto byl zisk z celého podnikání poloviční, z čehož byl Shard podrážděný, protože nejspíš nebude mít tolik, kolik

potřeboval na druhou loď. S jedním plavidlem a padesáti muži budou nájezdy vždycky ubohé. Ale se dvěma by mohl zaútočit i na větší osady nebo, když by vzali víc zásob, mohli jeho muži táhnout hlouběji na keltské území.

Plameny z hořících dřevěných budov vyletěly vysoko ke ztemnělé obloze. O kousek dál se v dešti jisker zbortil dům. Shard se chvíli opájel tou scénou, pak se obrátil k bráně. Jakýsi mladý keltský válečník se na něho rozběhl s oštěpem. Shard ledabyle odrazil oštěp dlouhým mečem a pak prudce sekl přes ruku a protal muži klíční kost a hrudník. Zraněný zaječel bolestí a upadl. Shard se nohou opřel o jeho hrudník a vytáhl čepel. Pak se ladně rozběhl zpátky k bráně a ven na otevřené prostranství. Přes své ohromné rozměry běhal Shard dobře, i když ne rychle, a vzdálenost překonával pravidelným, vyrovnaným klusem.

Koutkem oka zachytil jakýsi pohyb, podíval se a spatřil dva jezdce, jeden mířil k osadě, druhý k jihu. Nevšímaj si jich běžel Shard hustou trávou.

Tohle je dobrá země, pomyslel si nikoliv poprvé. Dobrá k sedlačení. Ne jako jalová, kamenitá půda jeho domoviny v zemi fjordů, kde byl dobytek kostnatý a hubený a obilí rostlo řídké a nízké. V posledním roce se dvakrát snažil přesvědčit otce - krále - aby provedl rozsáhlé tažení a tyto země dobyl, Arald se nenechal svést. "Nájezdy jsou dobré a výnosné," prohlašoval. "Ale já se zúčastnil posledního vpádu, který před osmnácti lety vedl tvůj dědeček. Nejenže byli Keltové proti Varsům v přesile tři na jednoho, ale bojovali jako lvi. Toho dne bylo zabito tři tisíce našich mužů, tvůj dědeček byl mezi nimi. Několika z nás se podařilo probíjet zpátky k moři. Neměli jsme ani dost mužů, aby obsadili všechny lodě, a dvacet sedm jsme jich museli spálit. Spálit! Umíš si představit, jaký to byl pocit, Sharde? Ty už tři roky sníš o druhé lodi. A my jich spálili sedmadvacet!"

"Teď jsou jiné časy, otče. Kdybychom přistáli s deseti tisíci muži, mohli bychom vyhrát a získat velký kus země. Pak bychom tam mohli poslat další zásoby a muže, přebrat keltské statky a domy. Mohli bychom též zbudovat silnou osadu a odtamtud postupovat a kousek po kousku získávat území - zrovna jako to dělají muži z Kamene na jihu."

Arald se usmál, "Vždycky je dobré mít velké sny, synu." A víc o tom nemluvil.

Mohlo to být úplně jiné, kdyby se na jeho stranu přidal i bratr Jarik. Jarik byl ten oblíbený syn, ale ani jeho, stejně jako otce, dobývání nezajímalo. Jenom snadno získaný majetek.

Shard utíkal dál. Přes tu nepříjemnost s Llysoninou smrtí mohl být nájezd pořád považován za úspěšný. Žádný z jeho mužů nezemřel, i když pár bylo posekaných. Kupec odvedl dobrou práci. Válečník Fiallach nebyl přítomen, stejně jako třicet jeho mužů. Odlákala je Phaetonova zpráva o obrovském lvu v horách na severozápadě. Fiallach lov miloval a takové návnadě prostě nedokázal odolat.

Shard doběhl k lesu. Kupec mu řekl, že Dlouhý laird za ženu a dceru zaplatí nejméně šest set ve zlatě. Stovku dostane potajmu Phaeton za svou pomoc. Tato suma teď byla poloviční - kupec dostane o padesátku méně. A polovina tak případně jeho mužům. Takže zbývalo sto dvacet pět zlatých. Polovinu z toho měl slíbenou Jarik. Shard dál počítal. Pořád mu na druhou loď bude chybět padesát. Pohrával si s představou, že si nechá platbu pro kupce, ale potom ji zavrhl. Ten chlap byl příliš cenný a jeho příští informace třeba pokryje ztracený zisk. Takže zbýval Jarik. Kdyby ho dokázal přesvědčit, aby se vzdal svého podílu...

Ne. Jarik by požadoval spojené vlastnictví lodi a s tím by Shard nesouhlasil.

Ohlédl se. Osada hořela jasněji, jak vítr rozněmňoval plameny směrem k severní straně.

Pak válečník vstoupil do temnoty v lese.

...

O tři čtvrtě míle vpředu Jarik konečně hodil vzpírající se Tae na zem. Když se snažila vstát, uhořel ji do obličeje, rána byla silná a ji to srazilo zpátky na zem. "Chovej se slušně, ty rigantská čubko," řekl jí, "a nic se ti nestane. Držíme tě kvůli výkupnému. Ne pro zábavu."

Dívka neřikala nic. Jarik si k ní dřepel a podíval se jí do očí. Neviděl v nich strach, jen nenávist a hněv. Zazubil se na ni. "Ale uděláš jedinou hloupost, a já se s tebou pobavím. Rozumíš?" Kývla. Jarik ji vytáhl na nohy a spolu se třemi svými muži se vydal ke břehu. Dívka zakopla. Jarik natáhl ruku, aby ji podepřel. Ona se náhle otočila, hlavou ho udeřila do obličeje a pak utekla do lesa. Jarik zaklel a rozběhl se za ní, jeho muži je následovali.

Byla rychlá, ale Jarik byl rychlejší a silnější. Přeskočila padlý kmen a zahнула doprava. Jarik ji doháněl, byl jen o pár kroků pozadu. Ona zahнула znovu ve chvíli, kdy ji už už měl. Teď, ačkoliv si to neuvědomila, utíkala přímo k vytažené lodi. Před ní byla stěna křoví a pak měsícem ozářený palouk. Dívka skočila přes keře. Jarik, těsně za ní, se po ní vrhl. Skoro mu unikla, ale on ji chňapl za kotník a dívka tvrdě dopadla na zem.

"Pamatuješ, co jsem ti říkal, čubko?" prskl Jarik. Popadl ji ze zadu a ona se ohnala loktem a zasáhla ho za ucho. V Jarikovi se vzedmul hněv. Otočil ji a pěstí ji praštil naplno do tváře. Dívka, zpola omámená, padla na kolena. Na palouk doběhli Jarikovi tři muži. Jarik si začal rozvažovat provazový opasek, který mu držel kalhoty.

"Nechej ji na pokoji," řekl první z mužů. "Takové jsou rozkazy."

"Zrovna ty máš co mluvit o rozkazech, Kidriku. Rozkaz zněl chytit obě ženské živé. A stejně, tahle čubka potřebuje naučit disciplínu," prohlásil Jarik.

"A ty potřebuješ poznat smrt," ozval se hlas.

Jarik couvl a otočil se. Na kraji palouku stál osamělý rigantský válečník s lesknoucím se mečem v jedné a nožem v druhé ruce. Nedávalo vůbec žádný smysl, že tady byl. Byli na doslech lodi a kousek za nimi bylo padesát válečníků, mřících právě sem. Jarik si chvatně zavázal opasek a mrkl na své muže. "Co zde tak stojíte? Okamžitě toho zmetka zabijte."

Tři muži tasili meče a zaútočili. Rigant jim skočil vstříc. Jeho čepele se v měsíčním světle leskly jako stříbro. První muž šel k zemi, pak druhý. Třetí upadl na záda s proseknutým hrdlem, na osníř mu bublala krev.

Jarik vytáhl meč a zaútočil, mířil obouručním sekem Rigantovi na hlavu. Rigant se v posledním okamžiku sehnul. Jarik, vyvedený z rovnováhy, klopýtl. Hrudí mu projela pálící, strašlivá bolest. Podíval se dolů a viděl, že mu mezi žebry trčí

jílec nože. Byl to krásný jílec.

Dopadl tváří do trávy. Byla chladná a velice příjemná. Jeho zraky přitáhl nedaleký keř. Uviděl tam přikrčenou lišku, dívala se a vyčkávala. Tělem mu projela nová bolest, jak Rigant vytáhl nůž z rány. Jarik zasténal a pokusil se vstát. Neměl však v pažích žádnou sílu. Podařilo se mu převrátit se na záda. Hlava se mu skulila. Rigant právě pomáhal dívce na nohy. Pak měsíc zastřel mrak.

A všude se rozhostila tma.

...

Tae byla pořád omámená z ran, které utřčila, ale klopýtala za Connavarem, jenž ji vedl hlouběji do lesa. V dálce slyšela ostatní nájezdníky. Někteří se smáli. Ten zvuk pronikl její závratí a naplnil ji strachem. Zvláštní, pomyslela si, když mě drželi v zajetí, nebála jsem se tak jako teď, když jsem volná. - To bylo něco, co si chtěla promyslet později. Connavar se před ní zastavil za silným dubem. Tae k němu došla.

"Co teď?" špitla.

"Musíme se přes ně dostat. Ještě nevědí, že utekla. Nebudou v rojnici. Ale nemůžu se vrátit zpátky ke koni. Musíme utíkat pěšky." Vrátil zbraně do pochev a vedl Tae doleva. Mraky nad hlavou se jim trhaly a objevil se jasně zářící měsíc. Connavar tiše zaklel a padl na kolena, Tae stáhl s sebou.

"Už chápu, proč ti říkají Přízrak," pošeptala mu, vzpomenuvši si na rychlost, s níž vyřídil její únosce. "Teď není čas na mluvení. Pojď za mnou." Lehl si na břicho a doplazil se ke křoví, které rostlo poblíž. Tae se protáhla vedle něj.

"Počkáme tu, dokud nepřejdou," řekl jí.

Za nimi se ozvalo troubení na roh. Následoval hněvivý pokřik. Tae nepotřebovala říkat, že našli těla. Mrkla na Connavara. Byl napjatý, tvářil se rozzlobeně. Uslyšela dusot běžících nohou a už se chtěla zvednout a prchat, když po ní Conn chňapl, "Drž se při zemi," zašeptal jí do ucha. "Budou pátrat po pohybu." Položil jí ruku přes rameno a přitáhl si ji blíž. Keře tu byly nízké a řídké. Každý, kdo by se podíval dolů, je musel uvidět.

Kolem proběhlo několik mužů. Jeden se zastavil téměř nad nimi.

"Vidíte něco?" zařval kdosi hrdečným hlasem.

"Nic."

"Nemohli se dostat daleko. Nebylo slyšet koně. Rozestupte se a pročesejte les."

Muž, jenž stál u nich, odběhl pryč. Tae pořád odolávala touze prchat. Connavar znovu promluvil, tichounce šeptal, ústa měl těsně u jejího ucha. "Čekají, že budeme zdrhat, takže budou koukat nahoru a hledat běžící postavy. Radši tu ještě chvíli zůstaneme. Jakmile se zase objeví mraky, můžeme to risknout a pohnout se. Teď se uvolni a odpočívej."

Uvolnit se? Jak by mohl být člověk klidný, když kolem něj pátrají lovci? Tae však ani nepromluvila. Zvedl se větrík a ona se začala, třást. Zda strachem, nebo následkem šoku z toho, co se udalo, nevěděla. Connavar se přitulil blíž, přehodil přes ni plášť a zahřívali se navzájem. Tae zavřela oči a znovu uviděla surovou ránu, která z těla její matky vyrvala život. Do očí jí vhrkly slzy, ale ona je potlačila. Čas k truchlení přijde později. Teď nebyla vhodná chvíle.

Zvuky, které vydávali lupiči, slábly a Tae učitila, jak se Connavar vedle ní zavrtil. Zvedl se na kolena a rozhlížel se po lese zalitém měsíčním světlem. Pak se zvedl a pomohl Tae na nohy. "Musíme na západ," řekl. "Budou čekat, že půjdeme na sever k Sedmi Vrbám." Tae kývla a vydala se za ním. Chvilí šel rychle, pak se uchýlil do úkrytu za dalším dubem. Když se Tae dostala k němu, vytáhl dýku a jílcem napřed jí ji podal. Dívka si vzala zbraň a užasla, že jí dokonale padne do ruky. Na první pohled vypadaly Connavarovy ruce mnohem větší než její. Uvažovala nad tím, jak dokáže používat zbraň s tak malou rukojetí.

Mladý muž znovu vyrazil na cestu, přebíhal od stromu ke stromu a při běhu se rozhlížel po lese.

Před ním se náhle vynořili dva nájezdníci. Oba chvíli jen zděšeně stáli. Pak jeden zařval: "Tady jsou!" Connavar skočil a prvním muži vrazil meč do břicha. Druhý, s válečnou sekerou, se na Connavara vrhl. Mladík ukročil a levou pěstí udeřil muže do brady. Útočník padl na kolena. Connavar ho sekl do krku a zabil ho.

Aniž si toho Tae všimla, zvedl se z křoví za ní třetí lupič. "Za tebou!" křikl Connavar. Tae se otočila na patě a ohnala se ve chvíli, kdy se muž vztyčil. Čepel dýky projela osnířem, jako by byl z vlny, a zbraň se zarazila, do těla až po jílec. Muž okamžitě zemřel. Tae dýku vytáhla a rozběhla se ke Connavarovi. Teď se všude kolem ozýval hluk.

Pak se vrátily mraky a zakryly měsíc. Connavar popadl Tae za ruku a vedl ji dále do lesa, až dorazili k hustému ostružiní. Lehli si na břicho a zalezli do houští. Tae prudce bušilo srdce a zdálo se jí, že dýchá tak hlasitě, že ji určitě musí zaslechnout. Snažila se ovládnout. Rozpršelo se a pak na jihu udeřil blesk. O chvíli později se lesem rozlehlo hromobití a déšť se proměnil v liják. Uprchlíci, částečně krytí ostružiním, byli potichu a nehýbali se.

Ubíhal čas. Tae na chvíli usnula, a když se probudila, viděla, že Connavar vedle ní spí. Jakmile se pohnula, probudil se a usmál se na ni. "Už odešli?" vydechla dívka.

"Nemyslím. Ale bude jim zima, budou promočení a teď už hodně nervózní. Buď zticha." Znovu zavřel oči a položil si hlavu na loket. Po chvíli déšť ustal a oni zaslechli pohyb, muži procházeli lesem, mířili směrem k zátocce. Pak kdosi zavolal.

"Já zjistím, kdo jsi, Rigante. A potom si pro tebe přijdu. A přísahám, při Wotanově krvi, že si neodpočinu, dokud nebude tvoje hlava napíchnutá na kopí před domem mého bratra."

Tae se podívala na Connavara a viděla, že se usmívá.

"Co znamená ten úsměv?" zeptala se šeptem.

"Muž by měl mít vždycky dobré nepřátele. Udrzuje ho to při síle."

Schovávali se ještě hodinu. Pak, právě když oblohu zabarvilo svítání, vylezli z ostružiní. Lesy byly tiché a oni se vydali zpátky k severu.

Na stráni se potkali s Fiallachem a padesáti jezdci. Byl s nimi Parax. Fiallach seskočil z koně a rozběhl se k Tae. "Neublížili ti?" zeptal se.

"Neměli čas. Byl tam Connavar. Zabil muže, kteří mě drželi."

"Jsem ti vděčný, Connavare," řekl kolohnát, "protože jsi zachránil mou budoucí ženu."

"Nebudu tvá žena, Fiallachu," pravila Tae mírně. "Zbožňuji tě jako svého přítele a učitele. Ale kolem stromu s tebou nepůjdu."

Fiallach si olízl rty a chvíli mlčel. "Ale já tě miluju," řekl nakonec.

Když promluvila, nebylo po dívce, již bývala, ani stopy. V jejích slovech se ozývala tichá autorita a dokonce lítost.

"A já miluji tebe, příteli. Kdyby bylo v mé moci milovat tě tak, jak si přeješ, udělala bych to. Ale já takovou moc nemám. Teď se musím vrátit do Sedmi Vrb. Je třeba udělat spoustu práce." A odešla od něj. Jeden z jezdců jí nabídl koníka a ona s úsměvem přijala, vyhoupla se do sedla a sjela dolů z kopce.

Fiallach se s povzdechem obrátil ke Connovi. "Měl jsem tě poslechnout," prohlásil. "To by na věci nic nezměnilo," uklidňoval ho Connavar. "Strážní věže se nedají postavit za den. Muž, který tohle způsobil, se jmenuje Phaeton." Conn obrovi vypověděl, jak Parax našel otisk kýlu a stopy. Fiallach zbělel vzteky.

"Právě on nám pověděl onu historku o lvovi, která mě a moje muže odlákala ze Sedmi Vrb."

"Na čerstvých koních byste ho měli být schopní chytit," navrhl Conn.

"A taky ho chytím," sliboval Fiallach. Ale nepohnul se. Světlé oči dál upíral do Connových. "Pověz, že není nic mezi tebou a Tae, a já ti podám ruku na znamení přátelství."

"Požádám ji, aby se mnou prošla kolem stromu," řekl Conn, a i když druhého muže neměl rád, rozlítostnilo ho, jakou bolest mu jeho slova způsobila. A jelikož sám ztratil Arian, věděl, jak Fiallach trpí.

"Jo, myslel jsem si, že ty jsi kořenem mých problémů. Oloupil jsi mě o jedinou radost v životě. Jednoho dne spolu zúčtujeme. Ne dneska. Na to mě příliš tíží u srdce. Najdu Phaetona a přivedu ho zpátky k soudu."

"Prostě ho zabij," řekl mu Conn. "Už ho nechci nikdy vidět."

• • •

Nájezdníci zabili třicet jednoho měšťana, dvaadvacet mužů, pět žen a čtyři děti. Jejich těla poskládali přeživší do řady a tváře jim zakryli pláště či pokrývkami. Oheň byl uhašen, hlavně díky tomu, že v noci přšelo, a lidé procházeli ohořelé pozůstatky, hledající věci, které mohly uniknout žáru.

Conn se zastavil v hlavní bráně a prohlížel si tváře lidí. Všichni měli stejný prázdný, odevzdaný výraz. Nájezdníci přicházejí a odcházejí. Život musí jít dál. Ale teď byl zatížen zármutkem. Conn zahlédl Tae, řídila práce, dávala rozkazy. Došel za ní. "Měla by sis chvíli odpočinout," řekl. "Odpočinu si později. Tohle je teď moje osada, Connavare. Já za ni zodpovídám."

"Já vím." Všiml si, jak zalétla pohledem k mrtvým. První v té řadě, s tváří zahalenou látkou protkávanou zlatou nití, ležela urozená paní Llysona. Tae ztěžka polkla a Connavar si chvíli myslel, že se rozpláče. Ona místo toho poodešla ke skupince čekajících mužů. "Potřebujeme nové stavební dříví," oznámila jim. "Orasi, ty zorganizuješ pracovní čety."

"Ano, má paní."

Obrátila se k dalšímu muži. - "Garone, chci, abys zařídil, že lidé, kteří ztratili domovy, budou mít dneska kde spát."

"Udělám, co říkáš, paní." Uklonil se a odešel.

"Co můžu udělat já?" zeptal se Conn.

"V horách na severu žije jeden druid. V jeskyni vysoko v kopcích u dubového háje. Sežeň ho, abychom mohli požehnat našim mrtvým."

Conn se uklonil a vydal se k bráně. Právě přijížděl Parax následovaný několika Fiallachovými muži. Conn se jednoho z jezdců zeptal, může-li si půjčit jeho zvíře. Muž nepřítomně kývl a sklouzl ze sedla. Pak zašel k jednomu vypálenému domu. Než k němu došel, zastavil se u řady mrtvých. Zoufale vykřikl a rozběhl se k tělu mladé ženy, stáhl z něj plášť a přivinul mrtvou k sobě.

Conn nasedl na jeho koníka a kývl na Paraxe, aby ho následoval. Stařík dojel vedle něho a Conn mu pověděl, jaký mají úkol. "Nemělo by být těžké ho najít," řekl Parax. Pak si povzdechl. "Černý den, Connavare."

"Jo. Ale mohlo být ještě hůř."

"Myslím, že je tu něco víc."

"Jenom krev, Paraxi. A smrt. Jak mohl kultivovaný muž jako Phaeton přivodit tak lhostejně pohromu lidem, mezi nimiž žil? Viděl jsi v něm nějaké zlo?"

"Ne. Ale kdo by viděl? Choval se k nám přátelsky a laskavě. Jednou jsem viděl zlatý pohár, který koupil starý král. Byl nádherný. Jednoho dne ho upustil a pohár narazil na kraj stolu. Pod tenkou vrstvou zlata bylo olovo. Nestál za nic. Phaeton byl nejspíš taky takový. Je to škoda. Měl jsem ho rád."

"Já taky."

Jeli dál a po nějaké době uviděli druida. Šel jim naproti a bílý hábit se mu leskl ve slunci. Byl to již starší člověk s dlouhými řídkými bílými vlasy a svěšenými kníry.

"Viděl jsem oheň," řekl, "Je hodně mrtvých?"

"Asi třicet," sdělil mu Conn. "Zabili paní Llysonu."

Druid kývl. "Tvrdá žena. Nechápal jsem ji. Její dcera je v pořádku?"

"Ano, organizuje přestavbu."

"Vraťte se a vyříd'te jí, že jsem na cestě."

"Můžeš jet se mnou," nabídl mu Conn.

"Půjdu raději pěšky," odmítl druid. "Budu tak mít víc času k modlitbám za mrtvé."

Conn celý dlouhý den pracoval po boku lidí z osady, tahal zpola ohořelé trámy a z lesa na severu vláčel nové dříví. V poledne si krátce odpočal spolu s dvacítkou mužů a seděl mlčky, mezitímco oni si kolem něj tiše povídali. "Proč my?" zněla nejčastější věta. Conn byl dost moudrý, aby věděl, že teď není vhodná chvíle na odpověď. Deset let poměrného

bezpečí je ukolébalo v samolibosti. Když lupiči zaútočili, nestály na hradbách žádné hlídky a brány osady byly otevřené.

Poučí se? přemítal Connavar.

Na chvíli. Jak budou léta mjet...

Nestojí to za přemýšlení, rozhodl se.

V duchu si probíral poslední rozhovor s Ostaranem. Perdiové byli poraženi a již téměř vyhlazeni. "Přijdou teď na řadu Gathové?" zeptal se ho Conn.

"Ovšemže ne. Jsme spojenci lidí z Kamene."

"Nebyli snad Perdiové vloni Jasarayovými spojenci?"

"Jsi velmi skličující společník, příteli. Co by od nás lidé z Kamene mohli chtít?" Ostaran to neviděl, i když to před ním leželo rozevřené jako zakrvácená mapa. Lidé z Kamene chtěli všechno. Nebudou spokojeni, dokud všechny obydlené země nebudou v jejich moci. "Hele," řekl Conn, zvedl klacík a načrtl do vlhké hlíny čáru. "Tohle jsou země Gathů a Ostrů. Jsou příliš daleko od Kamene a oblastí, které ovládají, aby mohly být útočné oddíly zásobovány při tažení k moři. Ale tady, vražená mezi nimi jako klín, je země Perdiů. Bohatá úrodná půda, tisíce kusů dobytka a koní. Oni se sem přesídlí, založí města a pevnosti. Odsud můžou zaútočit, kdykoliv se jim zachce."

"Proč by to ale dělali?" divil se Ostaran.

"Protože musejí. Pro ně je to ekonomická nutnost. Mají obrovské zahálející vojsko. Vojáci potřebují žold. Dobýváním získávají kořist, ze které bohatnou generálové a která zajišťuje věrnost vojáků. V Gathu je... kolik?... deset zlatých dolů?"

"Teď čtrnáct," opravil ho Ostaran. "A pět stříbrných."

"Tak to je lidé z Kamene seberou. A kdo ti přijde na pomoc teď, Osto? Adduové jsou zničení a Perdiové vyřízeni."

"My žádnou pomoc potřebovat nebudeme," prohlásil Ostaran. "Každého útočníka rozdrtíme. Gathové nejsou jako Perdiové. Naši bojovníci jsou dvakrát silnější."

"Jak tomu ještě můžeš věřit, po tom všem, co jsi viděl? Jasarayovi Panterí jsou velmi dobře vyzbrojení, disciplinováni a mají motivaci. Je náhlý útok nezlomí bez ohledu na to, jak udatní válečníci to budou."

"Dneska máš ponurou náladu," prohlásil Ostaran a náhle se zazubil. "Právě jsme dobyli velké vítězství. Jasaray ti dal truhly zlata a hřebce, po kterých jsi tolik prahl. Já a mí muži jsme dostali zapláceno a slunko jasně svítí. A řeknu ti ještě tohle, ty proroku zkázy: Jasaray sám mne ujistil, že neplánuje další tažení. Chce se vrátit do Kamene a stát se zase učencem. Říkal, že mu chybí klidné kouzlo univerzity. Vidíš! Co na to řekneš!"

"Řeknu jenom tohle: Až přijde konec, přived' tolik válečníků, kolik jen budeš moci, do Goriasy. Vyhledej tam kupce Garshona. Připomeň mu slib, který mi dal. Pak se s jeho pomocí přeprav přes moře a přijed' do země Severních Rigantů."

"Povím ti, co udělám, příteli," řekl Ostaran. "Jestli Jasaray přijde, tak až ho porazíme, pošlu ti jeho hlavu."

Conn se prudce vrátil zpět do přítomnosti, protože muži kolem něj vstávali a pokračovali v práci. Conn s nimi zůstal do soumraku, pak vyhledal Paraxe. Stařík odpoledne spasal v Phaetonově domě. Connavar mu nespílal. Parax již nebyl nejmladší a námaha předchozí noci si na něm vybrala svou daň.

Když Conn vstoupil, Parax smažil dva velké řízky. "Kde je ta tlustá ženská?" zeptal se.

"Byla mezi mrtvými," řekl Parax zachmuřeně. "Phaetonova pomsta, co?"

"Myslím, že ji měl rád," namítl Conn. "Nejspíš jen byla ve špatnou chvíli na špatném místě."

"Jako my - na chvíli," utrousil Parax a obrátil řízky.

Muži se posadili a mlčky snědli řízky, které, ač vypadaly dobře, byly tuhé a špatně se žvýkaly. "Měly se pár dní odležet," zamumlal Parax. "Ale maso bylo z býčka, kterého zabili lupiči."

Jakmile dojedli, prošel Conn domem a umyl se v potoce, který přitékal ze severu. Voda byla studená a osvěžující. Zbraně nechal v domě a odjel k pozůstatkům dlouhé síně. Větší kus střechy spadl, avšak bouřka a liják zachránily západní část síně. Našel Tae, jak sedí u starého kamenného krbu, v němž plápolal oheň. Kolem ramen měla pokrývku a hleděla do plamenů.

Connavar prošel ruinou a posadil se naproti ní. Tvář měla umouněnou od prachu a sazí a na lících stopy po slzách. "Mrzí mě tvoje ztráta, Tae," řekl. Ona kývla, ale neodpověděla. Oheň pohasínal a Conn přiložil pár polínek. "Odjedeš zítra?" zeptala se.

"Ano. Podám zprávu Dlouhému lairdovi. On sem pošle muže s vyschlým dřívím na stavbu."

"Bezpečnou cestu," zašeptala.

"Miluju tě, Tae," vyhrkl náhle. Vlastní slova jej polekala, protože tohle říci nechtěl.

"Já vím," řekla. "Teď ale není vhodná chvíle o tom mluvit."

"Byla bys teď radši sama?" zeptal se.

Zavrtěla hlavou a unaveně se na něj usmála. "Jsem sama, ať už jsi tady nebo ne. Všichni jsme sami. Rodíme se sami a sami taky umíráme. Mezitím se nás možná dotkne láska, ale stejně zůstáváme sami."

"Jo, to má něco do sebe," připustil. "Ale není to úplná pravda." Natáhl se, vzal ji za ruku a jemně stiskl. "Jsem tady, a s tímhle dotykem jsme my dva jedno." Přisunul se k ní, objal ji kolem ramen a přitáhl si ji do náruče. "Žádný tvor z masa a krve nemůže uniknout smrti," řekl. "Všichni jí čelíme a podléháme. Sleduje nás jako temný stín. A přesto, kdybychom neustále žili v hrůze ze smrti, nežili bychom vůbec. Ano, rodíme se sami, a ano, umíráme sami. Ale mezitím, Tae, žijeme. Zakoušíme radost. Já jsem osamělý člověk. Myslím, že vždy budu. Teď ale sám nejsem. Ne v této chvíli."

Tae neříkala nic, ale cítil, jak se k němu tulí, a tak jenom tiše seděl a hladil ji po vlasech. Usnula mu v náručí. Conn zůstal sedět a nehýbal se. Čas plynul a oheň pomalu dohasínal. Nakonec ji Conn jemně položil na podlahu, ze svého pláště jí udělal polštář a zakryl ji pokrývkou. Pak zahrnul žhavé uhlíky, vstal a otočil se ke dveřím.

Tam stál Fiallach, mohutná postava, s bezvýraznou tváří.

Conn k němu došel a oba muži společně vyšli do noci.

"Našels ho?" zeptal se Conn.

"Jo, našel jsem ho," odpověděl Fiallach. Zvedl zakrvácený váček a otevřel ho. Pokusil se vysypat jeho obsah do dlaně, ale ten se přilepil ke kůži. Fiallach strčil prsty do váčku a vytáhl z něho Phaetonovy oči. Již se začínaly svrašťovat. "Ten všivák bude v prázdnotě navěky slepý," prohlásil.

"Zasloužil si to," řekl Conn.

Fiallach vrátil oči do váčku a otřel si ruku o kamaše. "Jak se daří Tae?"

"Trpí. Ale je silná."

"Je to skvělá žena, Connavare. Možná nejlepší. Zaslouží si nejlepšího z mužů. Jsi nejlepší z mužů?"

"Kdo ví?" opáčil Conn.

"Pojďme to zjistit."

14

Fiallach se podíval svému sokovi do tváře a neviděl tam žádný strach, jen překvapení. "Ty se mnou chceš bojovat? Ted?" podivil se Connavar.

"Pokud se nebojíš," odvětil Fiallach. Od onoho posledního dne her Fiallach snil o tom, že toho nafoukaného mladíka zatluče do země. Od té chvíle šlo všechno špatně. Tae se obrátila proti němu a teď osadu, kterou měl chránit, vyrabovali lupiči. Nikdy nezapomněl na tu významnou chvíli, kdy ho chladný hlas varoval: "Jestli ho praštíš, zabiju tě." Zamrazilo ho z toho až do morku kostí. Měl se obrátit a srazit Connavara na kolena. Místo toho ztuhl a musel se dívat, jak jeho trapič odchází s Tae.

Cítil, že ji v té chvíli ztrácí, jako by měl krutou předtuchu. Vzpomínal, jak se zachvěl a na duši ho začal tížit žal. Láska k Tae byla jedinou stálicí v jeho rozbouřeném životě. Nejdřív ji zbožňoval jako dítě, jeho city byly otcovské a platonické. Učil ji jezdit, střilet z luku, dokonce i zacházet s dlouhým mečem. Silná? Ovšemže byla silná. Fiallach jí pomáhal takovou se stát. A když dospívala, jeho láska k ní ještě zesílila. Když dál vyhledávala jeho společnost, jezdila s ním na projížďky i na lov, věřil, že její city k němu rostou společně s tím, co cítil on k ní. Avšak od her byla jiná, paličatá a hádavá. Od svých mužů se doslechl, že se vyptávala na Connavara, chlapce, jenž bojoval s medvědem, muže, který zabil krále Connavara Válečníka.

Connavar... Connavar... Connavar...

Co kdy udělal, že by toho Fiallach sám nedosáhl? Odpověď zněla, vůbec nic.

Nicméně na tom nezáleželo. Connavar byl daleko. Ona by o něj časem měla ztratit zájem. Ale ne, Dlouhý laird považoval za vhodné poslat právě tohoto válečníka do Sedmi Vrb a Fiallach spatřil světlo v Taeiných očích. Pravdou bylo, že v nich také uviděl přízrak vlastní porážky. V jedenatřiceti byl skoro dost starý, aby mohl být Taeiným otcem - a potom mu začínalo pozvolna docházet, že ona v něm vidí otcovskou postavu. Silného ochránce, ale muže, o něhož se může opřít, nikdy ne ulehnout po jeho boku. Toto vědomí bylo velmi bolestné, téměř k neunesení. Viselo na něm jako vzteklý pes, jenž měl ostré zuby zahryznuté v jeho srdci.

Ted' tu byl Connavar, jenž vyjel do lesa, aby zachránil Tae ze spárů lupičů. A Fiallach byl vyřízený. Žádnou jinou ženu nikdy nemiloval. Kdyby se nebyl nechal odlákat na tu štvanici na lva, byl by to on, Fiallach, kdo by stál vedle Tae, s mečem v ruce, a chránil ji před zlem. Pak by ho možná viděla v lepším světle.

Ale ne, dokonce i bohové se obrátili proti němu, pronásledovali ho smůlou.

Jakmile zabil Phaetona, vrátil se do Sedmi Vrb, zašel do dlouhé síně a tam, na pozadí skomírajícího ohně, uviděl Tae, spící v Connavarova náručí. Pravdou bylo, že společně vypadali dokonale, a Fiallachovi to konečně zlomilo srdce. Stál tam mlčky téměř hodinu, pozoroval je a nakonec se díval, jak ji Connavar něžně ukládá na zem a dává jí svůj plášť pod hlavu místo polštáře.

Nyní neexistoval způsob, jak by mohl Connavara zabít. Tae pro něj byla nenávratně ztracena.

Přesto v něm zuřila žhavá touha ztlouci obličej svého soka pěstmi, srazit ho k zemi a stát nad jeho bezvládným tělem. Dokázat sám sobě, že je lepší než muž, který mu uloupil jeho lásku.

Ruce se mu třáslou touhou do něčeho praštit. "Pokud se nebojíš," slyšel sám sebe říkat.

Connavar se usmál. A udeřil jej. Síla a rychlost rány Fiallacha překvapily, ale vstřebal sílu úderu a odpověděl prudkou ranou levačkou přímo na Connavarovu tvář. Menší muž necouvl a souboj započal.

Fiallacha soupeřova síla překvapila. Connavar měl o fous pod šest stop, byl o šest palců menší než Fiallach a nejméně o třicet liber lehčí. Rány ale zasazoval silnější, než na co měl váhu, navíc dokonale načasované a přesně umístěné. Myslelo mu to, během souboje zůstával klidný. Neoháněl se pěstmi naslepo ani nedovolil, aby ho vztek připravil o soustředění. To Fiallach obdivoval.

Connavar přikročil blíž a Fiallachovi na břicho přistávala jedna prudká rána za druhou. Obr popadl levou rukou Connavara za vlasy, zvrátil mu hlavu dozadu a potom ho krátce sekl pravou rukou. Connavarovi se podlomila kolena. Fiallach pustil jeho vlasy a připravil se k další ráně. Connavar skočil a hlavou vrazil Fiallachovi do brady. Fiallachovi se zajískřilo před očima a couvl. Dvě tvrdé rovné rány levačkou ho přinutily ještě couvnout, ale pak vyrazil do protiútku, kryl se pravačkou a pak levým hákem praštil Connavara do tváře, až mu rozrazil kůži.

Souboj dále pokračoval. Za každou ránu, kterou Fiallach uštědřil, dostal od menšího muže dvě. Connavara však již opouštěly síly. Fiallach to vycítil. Váha, vkládaná do ran, z Connavara pomalu vysávala sílu. Jenomže Connavar byl statečný a dál útočil. Po líci mu stékala krev a jedno oko měl téměř zavřeně. Fiallach se připravil k poslednímu úderu, ale byl příliš dychtivý a šel na to moc brzo. Connavar ho tvrdě praštil pravačkou do nosu a zlomil mu ho. Obr měl teď kníry

potřísněné krví, a jak první část souboje skončila, začínal pociťovat bolest.

Oba bojovníci se nyní pohybovali pomaleji a snažili se získat výhodu. Conn Fiallacha ještě dvakrát uhodil do zlomeného nosu. Fiallach odpověděl tím, že mu mřil na nateklé oko. Fiallach věděl, že zápas může skončit jen jedním způsobem. Velký muž vždycky porazí dobrého malého muže. Bylo to zapsáno v kameni. Chytl druhý dech a Connarovy rány teď nebyly víc než včelí bodnutí. Fiallach se potřeboval jenom dobře trefit pravačkou. Connarv zaútočil a třikrát slušně umístil levačku a potom se přes ruku trefil pravačkou protivníkovi do obličeje. Jakmile rána dopadla, Fiallach spatřil svou příležitost a pravým hákem udeřil Connarova do brady. Menší muž tvrdě dopadl na zem, překulil se, vyškrábal se na nohy, dvakrát zakopl a potom zaútočil. Fiallach ho uhodil znovu. Tím to mělo skončit, ale Connar se silou vůle postavil na nohy a nejspíš vykročil.

Fiallach ho nechal přijít blíž a pak vyrazil levým hákem, následovaný pravým zvedákem. Connar dopadl na záda, zachrčel, převrátil se, zvedl se na kolena a pak na nohy. Zvedl pěsti a vykročil.

Přes svou nelibost na Fiallacha udělala dojem Connarova kuráž. Jindy by byl šel do toho a nemilosrdně ho ztloukl, ale dneska už svou zuřivost ukojil tím, že umučil k smrti zrádce Phaetona. Již necítil žádný hněv a uvědomil si, že nijak netouží v tomhle zápase pokračovat. Popošel dopředu a soupeře objal. "Dost, prcku," řekl. "Boj skončil."

"Máš tvrdou ránu," zamumlal Conn. "Chvilí jsem si myslel, žeš mě dostal." Náhle se zazubil a Fiallach se rozesmál.

"Přiznávám, že jsi nejlepší z mužů," řekl s trpkým úsměvem. Úsměv pohasl. "A dávej na Tae pozor. Zacházej s ní dobře. Budu hlídat. Jestli ji někdy zradíš, najdu si tě a budu se koukat, jak umíráš."

"Vždy je dobré skončit boj s příjemným pomyslením," prohlásil Connar.

Oba muži se vydali ke studni. Fiallach vytáhl vědro studené vody. Conn si opláchl obličej a Fiallach si setřel krev z naběhlého nosu.

"Jestli na mě chceš opravdu dohlížet," pravil Connar, "budeš muset být hodně blízko. Přijď v noci o samainu do Tří Potoků."

"Tam mě nic nečeká."

"Řekl bych, že zjistíš, že čeká. Mám tam pro tebe dárek, Fiallachu."

"Jaký dárek?"

"Přijď do Tří Potoků a zjisti si to."

...

Ohně již byly zapálené, jámy na pečení připravené, hudba dud a bubnů zněla naplno a nevázaně. Slunce zapadalo s veškerou nádherou a začínala se noc samainu. Do Tří Potoků se šely stovky Rigrantů z okolních osad, aby na vlastní oči viděli svatbu a ochutnali skvělou pečení, kterou dodal Ruathain.

Blížila se zima a Riganty čekaly hubené a hladové časy. Dneska v noci byl čas výstřelků, čas přezírání se, čas tance a zpěvu. Čas opíjení a radosti, světlá hodina před pustou hořkostí zimy.

Dlouhý laird seděl v čele stolu, Connar po jeho pravici, Tae po levici, Ruathain a Merie byli poblíž. Vedle Merie seděl lairdův první rádce Maccus. Byl to klidný, tichý muž středního věku, černostříbrné vlasy mu ustupovaly z čela, z očí mu zářila inteligence a spíše poslouchal, než mluvil. Merie ho měla ráda, ale ona taky byla první, kdo přiznával, že dává přednost mluvení před posloucháním.

Ruathain jí pověděl o Maccusovi a skutečnosti, že ač je nesmělý a jemný v míru, je to bojem zocelený velitel, který bojuje jako vlk zahnaný do kouta. Bylo zřejmé, že jej Ruathain obdivuje.

"Povídá se," zašeptala Merie, "že laird hodlá dnes v noci udělat prohlášení."

"To je pravda, paní," odvětil Maccus.

"O čem?"

"Bylo by ode mne troufalé to prozradit." Usmál se. "Máš překrásné šaty. Jen párkrát jsem viděl tak okouzující odstín zelené."

"Banouin - náš přítel - mi ho přivezl z poslední cesty. Je to satén a vyrobili ho dva tisíce mil na východ odsud. Ale jsou to moje oblíbené šaty, i když se obávám, že mi poslední dobou začínají být maličko těsné."

"Nejlepší šaty se s věkem trochu srazí," pronesl Maccus dvorně.

Braefar seděl vedle Govannana na druhém konci stolu, jeho bratr, dvanáctiletý Bendegit Bran, seděl vedle Conna. Zasedací pořádek Braefara rozzlobil. Byl druhý nejstarší. Nebylo správné povýšit kluka. Ne že by Branovi záviděl. Chlapec se nesmírně bavil a Braefar tomu byl rád, jenomže to byla urážka, jíž se neměli dopustit. Podíval se na Tae. Vypadala neskutečně krásně v bílých šatech zdobených smetanovými perlami, se stříbrným kroužkem se třemi opály na čele. Občas její pohled přitáhl Connar, jenž rozmlouval s Dlouhým lairdem.

Vítězný hrdina! Museli mu požehnat ihned při narození, pomyslel si Braefar. Chlapec, který bojoval s medvědem, muž, který zabil krále. Teď ještě zachránce krásné Tae. Deset let nic, ale po Connově příjezdu je Sedm Vrb vyloupeno a Conn si ke své nafouknuté legendě může přidat další hrdinství.

"Už jsi přišel na odpověď?" zeptal se Govannan.

"Cože?"

"Jak vyrobit lepší sedlo pro nové válečné koně."

"Aha, tohle. Pracuju na několika plánech," řekl Braefar lehkomyšlně. "Možná silnější dřevěná zadní rozsocha a vyšší hruška." "To by mohlo fungovat," usoudil Van. "Pořád to znamená, že se jezdec musí držet, a tak nemůže používat ruku se štítem."

Conn uložil Braefarovi obtížný úkol: přijít na způsob, jak by mohl válečník na koni získat větší rovnováhu. Rigrantské sedlo byl prostě kus tvarované kůže. Jezdec se v bitvě držel stehny kolem koníkova těla. To znamenalo, že rána či šťouchanec jezdce během bitvy snadno dostaly na zem nebo ho mohl za nohu stáhnout pěší voják. Braefar hodlal úkol odmítnout. Sedla ho ani trochu nezajímala. Dokud Conn nepoukázal, že Braefar je jediný muž, jehož zná, který je dost

bystrý a přemýšlivý na to, aby uměl přijít s odpovědí. Braefara tolik potěšilo, že uznává jeho nadání, že okamžitě souhlasil.

Promýšlel ten problém ze všech stran už šest týdnů a řešení mu stále unikalo. Možná chtěl Conn právě tohle, napadlo ho najednou. Možná se těšil na den, kdy mu Braefar bude muset sdělit, že nemá tak bystrou hlavu, jak bylo zapotřebí.

Podráždilo ho tohle další popíchnutí.

Přešel ho hlad, takže odešel od stolu a potuloval se mezi hosty slavnosti. Zhlédl Gwydii, seděla s tím obrovským válečníkem Fiallachem. Pohrávala si s vlasy a svůdně nakláněla hlavu. Bylo to hrozné uzavření kruhu, protože po ponížení, jehož se mu dostalo oné noci, kdy ho Fiallach uhodil, mu Gwydie sdělila, že s ním nepůjde kolem stromu. Snažil se jí vysvětlit, že kdyby se do toho Conn nezapletl, byl by se Fiallachovi postavil. Že se toho chlapa nebál. Gwydie mu řekla, že nepochybuje o pravdivosti jeho slov, ale že to s jejím rozhodnutím nemá co dělat. Vlastně mu řekla, že v něm prostě vidí spíš dobrého přítele než milence.

Prolhaná kráva! Myslela si o něm, že je zbabělec. Proto zrušila jejich zasnoubení.

Na pastvinách si hrály děti na otočném kůlu. Nanncumal ho vyrobil před několika lety. Byla to chytrá hračka. Na vršek kůlu připevnil provazy a šest dětí zároveň se usadilo do smyček dole. Pak Nanncumal chytil držadla, zasazená do kůlu, a roztočil je. Jak se kůl otáčel, provazy se napjaly a děti létaly výš a výš kolem kůlu. Pištěly nadšením a držely se jako klíšata. Braefar se nad jejich radostí usmál, vzpomněl si na požehnanou nevinnost vlastního dětství, kdy svět vypadal jako světlé a krásné místo. Jeho otec byl král, jeho bratr princ. Zbožňoval je oba.

A pak ho to napadlo. Málem se roztřásl radostí. Provazy a smyčky. Provaz zakončený smyčkou, upevněný po obou stranách sedla, by jezdcí poskytl větší rovnováhu. Ne, ne smyčka. Ta by se jezdcí stáhla kolem nohy, takže by měl potíže při sesedání. Kruh vařené kůže byl odpovědí. Vzrušením se mu zatočila hlava a Braefar se posadil do trávy a promýšlel veškeré komplikace. Různé délky nohou u různých jezdců znamenaly, že provaz se musí dát upravit. Lepší tedy použít řemenu, jako na opasek.

Ještě tam seděl, když uslyšel, jak Dlouhý laird buší pohárem o stůl, jak žádal o ticho. Braefar se rychle vrátil na své místo.

"Přátelé," začal Dlouhý laird dunivým hlasem, který se nesl do dálky, "jsme tu dnes, abychom oslavili víc než jen samain. Moje dcera Tae se má provdat za Connavara. Žehnám tomuto spojení. Jsou to skvělí mladí lidé, silní a hrdí. Jenom mě mrzí, že tu nemůže být Taeina matka, aby viděla její radost." Odmlčel se na chvíli a povzdychl si. "Už začínám být starý a unavený." Teď začali jeho přívrženci křičet: "Ne, pane!" ale on je pokynem ruky umlčel. "Je to pravda - i když vám děkuji za věrnost. Za šest měsíců odstoupím z místa vašeho lairda. Vráťím se na půdu svého otce na západním pobřeží. A svým nástupcem jmenuji Connavara, i když budete mít, jako vždycky, při obřadu rything právo volit proti. Connavar se stane mým synem a já v něm vidím záruku budoucího blahobytu našeho lidu. A nyní pozdravme moje děti, když budou procházet kolem stromu." Zdravou rukou odvedl Tae k Nejstaršímu stromu. Tam ji za ruku uchopil Connavar a společně vyslovili své přísahy a pomalu obešli prastarý dub. Když dokončili kruh, Connavar ji objal a za jáсотu davu se políbili.

Braefar se držel zpátky. Nejásal. Connavar se měl stát novým lairdem - a všechno jenom proto, že píchl nějakého medvěda.

Zatímco se díval, jak Connavar a Tae přicházejí k němu, Braefar mrkal, aby zahnal slzy zoufalství a hněvu. Nuceně se usmál. Tae jej políbila na obě líce a Conn ho objal.

"Tohle je nádherná noc, Větre," řekl.

"Ano, nádherná. Doufám, že spolu budete hodně šťastní. Jsem si jistý, že budete."

"Zatančíš si se mnou, Větre?" zeptala se Tae.

A tak spolu Braefar a Tae tančili v kruhu tvořeném stovkami horalů na hudbu, která jako by se odrážela od samotných hvězd. Braefar byl dobrý tanečník, mrštný a ohebný, a když hudba utichla, radoval se z potlesku. Tae ho objala. "Doufám, že mi budeš stejně dobrým bratrem jako Connovi," řekla. "Pořád o tobě mluvím."

Braefar jí instinktivně políbil ruku. "To určitě budu," slíbil jí.

Pak si odešla zatancovat s Connem. Připojily se k nim desítky párů a Braefar se vytratil do noci.

•••

Oslavy ještě probíhaly naplno, divoké, nevázané a plné radosti, když Conn s Tae vyklouzli k domu, kde měli bydlet. Chvilí seděli u ohně a drželi se v objetí, pak Tae vstala a začala si svlékat dlouhé bílé roucho. Pohybovala se nervózně a Conn se uložil na houni u krbu, ztracený v pohledu na její krásu. Světlo ohně se odráželo ve třech opálech zasazených do stříbrného kroužku kolem jejího čela. Stáhla si šaty z ramen, dolů k pasu, potom přes boky. Conn skoro nemohl dýchat. Pleť měla smetanovou a ňadra mohutnější, než vypadala, když byla oblečená.

"Myslím, že by ses měl svléknout," řekla upjatě.

Poslechl - a když ji znovu objal, zjistil, že se mu třesou ruce. Přejel jí prsty po zádech a žasl nad její hebkou pleť a dokonalou postavou. Měl dojem, že tak prudkou radost ještě nikdy nepoznal.

Milování, přes Eriathinu výuku, bylo zpočátku neobratné a nezkušené. V jedné chvíli se Tae rozhihňala a Conn se rozesmál s ní. Tohle uvolnění oba potřebovali a několik hodin pak leželi v širokém loži, chvílemi se dotýkali, chvílemi si povídali, ale hlavně se těšili ze společnosti toho druhého a opojného pocitu spojení.

Noc pokročila a Conn vstal a oblékl se.

"Kam jdeš?" zeptala se Tae překvapeně.

"Do lesa Stromu prání."

"Seidheského lesa?"

"Ano. Neboj se. Jsem pozvaný. Jdu navštívit Thagdu."

"On je ale démon Seidhe. Zabije tě."

"Nezabil mě, když jsme se setkali naposledy."

"Neutahuješ si ze mě?" zeptala se. "Dooopravdy jsi mluvil s Thagdou?"

"No jistě. Zjevil se mi u Sedmi Vrb. Vlastně mi vyhuboval, že jsem tě nepožádal, abys se mnou prošla kolem stromu."

"A přísaháš, že je to pravda?"

"Já nelžu, Tae. Požádal mě, abych v noci o samainu přišel do lesa Stromu přání."

"Půjdu s tebou."

"To by nebylo moudré," namítl. "O způsobech bohů vím jen málo, jistě ale vím, že by je člověk neměl brát na lehkou váhu. Řekl mně, abych přišel. Nikdo jiný. Vráť se brzo." Políbil ji, potom si přes ramena hodil plášť a vyšel do noci. Přesl pastvinu, prošel kolem posledních hýřilů, kteří ještě byli vzhůru, a pak přes louku ke vzdálenému lesu. Vál svěží váněk a vzduch byl chladný a čistý, plný vůně trávy a listů, promísené s kouřem ze slavnostních ohňů dole. Cestou vzlhl k rozežlánímu obrysu Druaghských hor a pocítil přívál pýchy. Krajina byla nádherná a Conn se cítil poctěn, že tady smí žít.

Když se přiblížil k lesu, Stromový muž už na něj čekal, v měsíčním světle mu lišejníková brada zářila zvláštní, světélkující zelení. Bez jediného slova se obrátil a vydal se hlouběji do hvozdů, plášť z listů mu ševelil ve vánku. Conn šel za ním a viděl, že procházejí kolem ostružinového houští, kde prvně uviděl kolouška.

"Jak blízko smrti jsi byl onoho prvního dne," prohodil Thagda.

"Místo toho jsi mě odměnil nožem."

"Musím říci, že se mi to dítě líbilo, zvláště když mě vyneslo z houští. Dotyk byl jemný. Vzpomínáš, jak jsi prohlížel mé tělo kvůli zranění, než jsi mi řekl, ať jdu za matkou?"

"Ano. Jsou v lesích skuteční kolouši?"

"Ani jeden. Riamfada ti vzkazuje, že tě má rád. Je tu šťastný."

"On je teď Seidhe?" podivil se Conn.

"Ne, Seidhe ne. Seidhe se nemůže stát, Conne. O nic víc, než by ses mohl stát psem nebo koněm. Jsme jiná rasa. Ale nasýtíli jsme jeho ducha trochu naší moci."

"Může chodit?"

Thadga vydal hluboký dunivý zvuk, jež Conn považoval za smích. Pak změnil téma. "Pověz, jaká je tvoje mladá nevěsta?"

"Je překrásná. Děkuju, žeš mi pomohl ji zachránit."

"Maličkost."

"Smím požádat o další laskavost?"

"Smíš požádat. Neříkám, že ti přání splním."

"Mohl bys Vorně vrátit její moc?"

Thagda chvíli mlčel. Conn jej nerušil. Když konečně promluvil, zněl jeho hlas ještě měkčeji. "Líbilo se mi dítě, jímž jsi byl," řekl. "Líbí se mi muž, jímž ses stal. Nezapomínáš na svoje sliby. Poznal jsem jen málo takových lidí. A žiji již dlouho. Nuže dobrá, splním tvou žádost. Pověz mi, Connavare, co řekneš, jestli já požádám o něco tebe."

"Řeknu ano."

"Ať to bude cokoliv?"

"Ne, pokud to budu považovat za špatnost. Pokud to bude cokoliv jiného, tak ano."

"Špatnost? Zajímavé pojetí. Kdybys po tomto světě chodil deset tisíc let, začal bys věci vidět jinak. Liška sežere koroptvi kuřata. Pro lišku je to chutná snídaně. Pro koroptev je to hrozná pohroma. Vše je jen otázkou toho, z čího pohledu se na věc díváš. Z pohledu koroptve, nebo lišky."

"V perdijských údolích povraždili více jak tisíc dětí," pravil Conn, "protože neměly žádnou cenu na trzích s otroky v Kameni."

"Za svůj život," opáčil Thagda, "jsem viděl umírat desítky milionů. Uvidím umírat i tebe, Connavare, a tvoje syny i jejich syny. Kolik mužů jsi zabil a připravil tak svět o jejich syny? Z kolika dětí se díky tvé čepeli stali sirotci? Co myslíš, považují tě ty děti za dobrého, anebo špatného? Podle mých zkušeností vykonala lidská rasa jenom málo dobrého, a hodně sobeckého a v konečném důsledku špatného. Já tě sem ale nepřivedl kvůli tomu, abychom si povídali. Pojď se mnou. Je tu někdo, kdo by si s tebou chtěl promluvit."

Šli dál, hlouběji do lesa. Tam u stromu, s pevně obvázanýma pokroucenýma nohama, seděl Riamfada tak, jak ho Conn viděl naposledy, s bledou, staženou tváří a velkýma očima. Connovi poskočilo srdce. Rozběhl se k němu a padl u přítele na kolena. "Ale že tě rád vidím, rybičko. Jak se ti daří?"

Riamfada se šťastně usmál, pak se natáhl a vzal Conna za ruku. Connavara překvapilo, že Riamfadova ruka je stejně teplá jako jeho vlastní. "Mám se dobře, Conne. Líp než kdy předtím." Conn se podíval na jeho poničené nohy. "Myslel jsem, že můžeš chodit."

"To můžu. Můžu též chodit, běhat, tancovat. Můžu létat vzduchem a dívat se na hory zpod mraků. Myslel jsem, že pro tebe bude... příjemnější... když mě uvidíš takového, na jakého se pamatuješ."

"Chyběl jsi mi," řekl Conn a posadil se vedle něj. "Nám všem."

"To ty jsi mně nechyběl," prohlásil Riamfada s plachým úsměvem. "Já jsem byl s tebou. Sledoval jsem tě. Byl jsem tam, i když ty jsi mě vidět nemohl, když jsme tě vyléčili tam v zemích Perdiů."

"Proč ses mi neukázal?"

Riamfada se zakřeml. "Já myslel, že jsem to udělal, když jsem ti nechal svůj meč. Líbil se ti? Nikdy nezreziví ani nepotřebuje brousit. Bude ostrý tak dlouho, dokud budeš žít, Conne."

"Jo, je to skvělá zbraň. Proč ses mi ale neozval?"

"Jsem teď u Seidhe, příteli. Máme přísná pravidla ohledně styku s... se smrtelníky. Porušujeme je jen velice zřídka. Ale

požádal jsem, jestli bych si s tebou mohl ještě naposledy promluvit."

"Jsem rád, žeš to udělal."

"Já taky. Kéž bych ti mohl povědět vše, co vím, Conne. Potěšilo by tě to a ušetřilo spoustu bolesti. Jenomže já nesmím. Můžu ti říct jenom tohle: dodržuj všechny svoje sliby, nechť jsou sebemenší. Občas jsou jako kamínek, který spustí lavinu, může se ukázat, že nějaká maličkost má nesmírnou moc."

"Já vždycky dodržuju svoje sliby, rybičko."

"Pamatuj, Conne, ať jsou sebemenší."

Conn se zasmál. "Budu si to pamatovat."

"Takže, co máš v plánu teď?"

"Mám po celé Rigantii kováře, kteří vyrábějí kroužkové košile. Ty rozdám válečníkům, kteří vytvoří malý vybraný bojový oddíl. Přivedl jsem také hřebce - velké válečné oře, a chovám nové stádo silnějších koní. Vědělš, že jsem dědicem Dlouhého lairda?"

"Jo. A ty koně jsem viděl. Jsou krásní."

"Krásní?" odfrkl si Conn. "Jsou skvělí. Když se dobře využijí, pomůžou nám proti kamenickému vojsku."

"Na to budeš potřebovat víc než jen velké koně, Conne."

"Jo, budu potřebovat disciplinované a dobře zásobované vojsko."

"Neporazíš je jenom s Riganty. Budeš potřebovat i Norvie, Pannony a všechny ostatní menší kmeny."

Connavar kývl. "Tohle mi dělá starosti. Všichni lairdi jsou podivuhodně nezávislí."

"Budeš je muset získat na svou stranu," radil Riamfada, "některé pochlebováním, jiné zisky a další válkou."

"Nejsem si jistý, jestli za mnou půjdou."

Riamfada si povzdychl. "Nepůjdou za tebou, Conne. Ale půjdou za králem."

"Králem? Víš, že my tady na ostrově žádné krále nemáme. Posledního krále svrhli před pár sty lety."

"Tak si říkej válečný náčelník nebo jaký titul podle tebe sjednotí kmeny. Ale nakonec budeš králem. Věř mi, je to stříbrem zapsáno ve svitu hvězd."

Conn se zaklonil a položil ruku Riamfadovi kolem útlých ramen. "Tohle jsi mi chtěl povědět?"

"Dodržuj svoje sliby, Conne," pošeptal mu přítel. Pak se Riamfada ladně zvedl a rozpráhl ruce. "Žij blaze, příteli." Poslední slova zněla jako ozvěna a Conn osaměl. Rozhlédl se kolem a uviděl na kraji palouku stát Thagdu.

"Je čas, aby ses vrátil do světa lidí, Connavare," prohlásil.

• • •

Vorna se probudila a zachvěla se. Vložnici byla zima. Cítila se divně, skoro se jí točila hlava, a napadlo ji, jestli se snad nenachladila. Sedla si a odhrnula pokrývky. Okno bylo zavřené, ale mezerami v okenicích již pronikaly paprsky jasu. Maličký Banouin ještě spal a ona slyšela, jak dýchá. Vstala z postele, došla ke krbu a prohrábla uhlíky, hledajíc řezavé kousky, k nimž by mohla přiložit třísky. Oheň však vyhasl. Měla jsem ho včera v noci přihrnout, pomyslela si.

Vorna na slavnosti nezůstala dlouho. Posledních několik dní tvrdě dřela, vyráběla z bylin odvary pro rodiny, jejichž děti dostaly horečku. Jedno nemluvně zemřelo, ale přinejmenším pětí dalším se ji podařilo pomoci. Ovinula si kolem ramen těžký pléd, klekla si k vyhaslému krbu, na popel naskládala trochu troudu a ocílkou vykřisla jiskru. Prokřehlé prsty se neohýbaly správně a ona se pokoušela zapálit oheň. Pociťovala hněv. Bývaly doby, kdy by jen zašeptala slovo moci, aby zažehla oheň.

Troud vzplál, což ji polekalo. Jiskra musela zapadnout hluboko. Přiložila třísky, sedla si a čekala, až chytí plamínky, než přiloží větší polínka. Banouin se zavrtěl a zaplakal. Vorna přistoupila ke kolébce a pohládila dítě po hlavičce. Čelíčko měl rozpálené a lepkavé potem. Bez přemýšlení zavřela oči a vyhledala infekci. Okamžitě zjistila, že začala v nosních konchách, a sledovala její cestu až dolů do maličkých plíc. Tam se bacily zuřivě množily. Srdíčko chlapečkovi prudce bušilo a jeho lymfatický systém se snažil vyrovnat s tímto hrozivým nepřítelem. Vorna se soustředila, posílila jeho systém svou mocí, cítila, jak infekce odumírá.

Jakmile otevřela oči, horečka byla pryč. Zvedla synáčka z kolíčky a vzala do náručí. "Už je všechno v pořádku, drobečku," vrkala. "Maminka je tady. Všechno je v pořádku."

Pak ji to došlo. Vyléčila ho.

Moc se jí vrátila. S Banouinem v náručí došla ke křeslu u ohně a posadila se. Zašeptala slovo. Oheň okamžitě zhasl. Znovu promluvila a plameny opět vyšlehly.

Banouin se k ní přitulil, Vorna si rozhrnula noční košili a přidržela si ho u prsu. Zasáhly ji jeho spokojenost a hlad. Když se nakrmil, zanesla ho do kuchyně, kde mu vyměnila špinavé plínky a umyla ho. Unavený po nemoci znovu usnul a ona ho vrátila do kolíčky.

Co se to s ní stalo?

Vorna se vrátila do obývacího pokoje a luskla prsty nad vyhaslým popelem v krbu. Okamžitě vyskočily plaménky. V kuchyni nasypala do rendlíku ovesné vločky, přidala sůl a mléko, odnesla si to do pokoje a postavila na oheň. Celou dobu přemýšlela - soustředila se na zvláštní návrat čarodějně moci. Připadala jí zcela přirozená, jako by nikdy nezmizela. A přesto se nepatrně změnila. Nedokázala na to ukázat prstem. Možná se nezměnila moc, nýbrž žena, jíž jsem se stala, napadlo ji.

Vycítila něčí přítomnost a nepřekvapilo ji, když zaslechla zaklepání na dveře. "Dále," zavolala.

V křesle u ohně se objevila Morrigu a natáhla vrásčité ruce k plamenům. "Studené ráno," podotkla Seidhe. "A jak se dneska máš?"

"Mám se celkem dobře. Nedala by sis trochu kaše s medem?"

Morrigu zavrtěla starou hlavou. "Děkuji, ne. Ale jsem ráda, že máš přívětivou náladu."

Vorna se usmála a došla ke krbu, kde dlouhou dřevěnou lžící zamíchala kaší s mlékem. "Neměla jsem příležitost

poděkovat ti, žeš mi porodila dítě," zavolala. "To bylo laskavé."

Morrigu strčila prsty do vroucí kaše. Vytáhla ruku a olízla si ji. "Málo soli," řekla. Vorna přihodila ještě špetku a dále míchala.

"Proč jsi mě zachránila?"

"A proč ne?" opáčila stařena. "Můžu dělat, co se mi líbí. Můžu zachraňovat, můžu zabíjet, můžu zaklínat anebo požehnat. Třebas to byl rozmar."

"Třeba to byl taky rozmar, co tě přimělo, abys mi vrátila mou moc?" "To byla laskavost. Změnila jsem názor. Posnídám s tebou. Už je to dávno, co jsem naposledy jedla. Vlastně ještě než ses narodila."

Vorna se zasmála. "Pak musíš mít hlad."

Morrigu natáhla ruku. V dlani se jí objevila hliněná nádoba s čerstvým medem. "Jsem na sladké," prohlásila.

Mléčky se u ohně nasnídaly, a když dojedly, Morrigu mávla rukou a talíře i nádoby zmizely. Vorna se na stařenu zadívala. Měla šedivou tvář, suchou kůži a zastřené oči. "Jsi v pořádku?" zeptala se náhle.

"Docela ano," štěkla Morrigu.

"Mluvila jsi o laskavosti."

Morrigu se v křesle opřela a zavřela oči. "Connavar požádal Thagdu, aby ti vrátil moc. Thagda souhlasil. To dítě rozhodně nezapomíná, co slíbilo. U lidí to je - podle mých zkušeností - neobvyklý rys."

"Co od něj chceš?" zeptala se Vorna.

"Proč bych měla něco chtít?"

"No tak," řekla Vorna, "i bez své moci jsem nebyla hloupá. Seidhe se lidem vyhýbají. Ale ne Connarovi. Dali jste mu jeho první nůž, vyléčili jste ho v perdijské zemi. Varovali jste ho před nebezpečím hrozcím jeho paní. Ducha jeho přítele jste vzali mezi sebe, místo abyste ho nechali potulovat se temnotou. Proč je pro vás tak důležitý?"

"Taky jsem poslala toho medvěda, aby ho potráhl," připomněla jí Morrigu.

"Jo, tos udělala, a já přemýšlením o tom strávila spoustu času. V těch prvních dnech v jeskyni jsem dělala všechno pro to, abych ho udržela naživu. Přesto neměl přežít. To tys udržela jeho duši na místě. Teď to vím. Stejně jako vím, žeš mě dohnala k tomu, abych se vzdala své moci a jeho tak zachránila. Nechtělaš, aby zemřel. Potřebuješ ho. Proč?"

"Taková chytrá holka, Vorno. Proto jsem tě měla vždycky ráda. Connavar je pro nás důležitý. Nejen pro to, čím je, ale pro to, co představuje. Víc ti už neprozradím. Ale dám ti jednu radu. Jestli si ceníš svých nově nabytých přátel, nedovol, aby poznali, že se ti moc vrátila. Dál je leč bylinkami a tak. Ať o tvé moci nic nevědí. Smrtelníci jsou tak přelétaví ve své náklonnosti."

"Ty nás nemáš zrovna v lásce, co?" řekla Vorna.

"Některé z vás mám ráda, drahousku. Opravdu mám."

S tím zmizela.

...

Ráno bylo svěží a chladné a Fiallach vstal brzy, s očima ještě zarudlýma po nočním hýření. Vzpomněl si na hostinu a tmavovlasou Gwydii, z jejíž společnosti se těšil. Bylo jí skoro osmnáct a Fiallach si vzpomínal, jak se jí ptá, proč se ještě nevdala. Odvětila mu, že ji ještě nepožádal ten pravý muž. Zachvěl se při té vzpomínce. Potom pomyslel na Tae a na to, jak byla krásná. Povzděchl si, vyšel z chýše a ze studny venku vytáhl vědro studené vody. Obloha byla jasná příslibem svítání. Fiallach si ošpíchal obličej a pak si mokrymi prsty prohrábl dlouhé žluté vlasy. Chvilku se díval na Druaghské hory, vysoké a pyšné proti světlající obloze. Tohle je dobrá země, pomyslel si.

V tak časnou hodinu bylo vzhůru jen pár lidí. Fiallach si natáhl vysoké boty a prošel osadou zpátky na místo, kde se pořádala hostina. Zbytky jídla byly posbírány, nezůstal ani drobeček. To byl dobrý zvyk, protože kdyby tu zůstalo jídlo ležet, zlákaloby k cestě do osady vlky či medvědy.

"Dobré ráno," pozdravila Gwydie, jež vyšla zpoza kovárně. Fiallach se obrátil. Tmavé vlasy teď měla svázané do uzlu a na sobě měla nebesky modré šaty a vlněný pléd smetanové barvy. Stejně jako on mohla spát nejvýše dvě hodiny, přesto vypadala odpočatě a oči měla jasné.

"Jsi venku časně," poznamenal.

"Já vždycky vstávám časně. Mám tuhle denní dobu ráda, ráda se dívám, jak slunce vychází nad hory." "Já taky," řekl, "Nechceš se chvilku projít?"

Usmála se a bezděky ho vzala za ruku. Společně přešli můstek a osadou prošli nahoru na louku. V dálce Fiallach spatřil dva orly kroužící na pozadí hor. "Bylo by hezké být orlem," prohodila Gwydie, "nemyslíš?"

"Nikdy jsem o tom nepřemýšlel," přiznal jí. Ale představa to byla pěkná. Rozepnout křídla a létat vysoko nad zemí. Procházeli se dál, pak se zastavili a pozorovali východ slunce.

Fiallach stál mlčky a cítil Gwydiinu malou ručku ve své. Měl zvláštní pocit, potom si zděšeně uvědomil, že cítí klid a mír.

"Nač myslíš?" optala se jej Gwydie najednou.

"Že jsem rozzlobený muž," odpověděl bez přemýšlení. Vlastní slova ho překvapila.

"Kvůli čemu se zlobíš?"

Usmál se. "Právě teď nevím, protože hněv zmizel."

"Je těžké být rozzlobený, když člověk viděl východ slunce," podotkla.

"To je zřejmě pravda," připustil. "Rád bych věděl proč?"

"Protože se potom cítíme malí a bezvýznamní. Slunko vychází věky a bude vycházet věčně, bez ohledu na to, co uděláme, anebo neuděláme. Všechny naše problémy jsou pro slunce ničím."

"Ano," řekl. "Už to chápu. Nikdy předtím jsem si to neuvědomil."

Zasmála se. "Ty ses nikdy na východ slunce nedíval?"

"Nikdy jsem se na něj nedíval s tebou."

Zapýřila se. Fiallach ji uchopil za ruku, zvedl ji ke rtům a políbil na prsty. Chvilí stáli bez hnutí, pak ho vzala za loket. "Pojďme k nám domů," vybídla ho tiše. "Máma ti udělá snídani."

"Byl bych pro tebe ten pravý já?" zeptal se jí.

Upřela tmavé oči do jeho zářivě modrých zraků. "Měl by sis promluvit s tátou," řekla mu. "Promluví. Ale potřebuju to slyšet od tebe."

"Jsi ten pravý," řekla. "Poznala jsem to včera v noci."

"Víš, že je mi přes třicet. Nemyslíš, že jsem pro tebe moc starý?"

"Hlupáčku," pronesla s úsměvem. "Pojď za tátou."

Kovář Nanncumal byl zatrpklý muž, ale jakmile mu Fiallach sdělil své přání oženit se s jeho dcerou, široce se usmál. Gwydie zašla do domu, aby matce pomohla prostřít na stůl a Nanncumal s Fiallachem odešli do kovárny. Nanncumal rozdmýchal k životu uhlíky ve výhni a přiložil na oheň. "Je to milá holka," pravil kovář. "Silná, věrná - jenom trochu moc bystrá."

"Nijak tě to nepřekvapilo, pane," poznamenal Fiallach.

"Řekla mi to včera v noci. Jenom jsem se bál, aby nebyla zklamaná."

"Včera v noci?"

"Způsoby žen, mladý muži, my chlapi prostě nemůžeme pochopit. Přišla domů úplně bez sebe vzrušením. Řekla, že potkala toho nejúžasnějšího muže. V noci jsem vstal a viděl ji sedět u okna. Zeptal jsem se ji, co dělá. Ona odpověděla, že se dívá na tebe. Takhle jsem ji ještě neviděl. Abych byl upřímný, jsem tomu velice rád. Odmítla pár skvělých mladých mužů. Tvrdila, že čeká na toho pravého. Zacházej s ní slušně."

"Na to ti dávám svoje slovo," slíbil Fiallach.

"Tak už o tom nebudeme dál mluvit." Výheň už žhnula a Nanncumal zašel k polici v zadu a sundal měděný džbánec se silným hrdlem. Podal jej Fiallachovi se slovy: "Je ještě brzo, ale mám dojem, že nastala vhodná chvíle na přípitek."

Fiallach džbánec potěžkal a pak se zhluboka napil uisge. "Človče, to je dobrota," řekl a podal džbánec Nanncumalovi.

"Dvacet let stará. Schovával jsem si ji právě pro takovouhle příležitost. Tak na tebe a Gwydií." Kovář si zhluboka přihnul, pak džbánec zašpuntoval a vrátil na polici. "Když už jsi tady," řekl, "musím něco zjistit." Zazubil se, vytáhl kus provazu a přeměřil Fiallachovi ohromná ramena.

"Co to děláš?" chtěl vědět kolohnát.

"To se brzy dozvíš," odušil Nanncumal a palcem si přidržel provaz na odměřené délce. "Ano, tak by to mělo být správně. Dělal mi to starosti."

"To je nějaký třípotoční svatební obřad?"

"Ne. Měj trochu strpení, mladý muži. Zjistíš to, až dneska zajdeš za Connavarem. Prozatím se půjdeme najíst."

O dvě hodiny později se Fiallach, Nanncumal a jeho syn Govannan vypravili ke Connarovu příbytku. Tae nebyla doma. Byla na návštěvě u Connarovy matky Merie. Když Fiallach vstoupil do domu, uviděl Conna, jeho otčima Ruathaina a druida, bratra Severáka. Fiallach spočinul pohledem na Ruathainovi a cítil, jak se mu zrychluje tep. Ten muž byl velký a silný a ve Fiallachovi se probudil bojovný duch. Ruathain se na něj podíval a zazubil se. On to také pocítil. Bylo to, jako by tady proti sobě stáli dva pyšní býci a v sázce bylo stádo.

Potřásl si rukama, zvažující se navzájem. Fiallach znal Ruathainovu válečnickou pověst. Byl prvním šermířem téměř dvě desetiletí. Napadlo ho, jak asi bojuje pěstmi. Jejich pohledy se setkaly. "Můj syn tě velice chválí," řekl Ruathain. Pak se vrátil a zaujal místo vedle Conna.

V tichu, jež následovalo, se Connavar postavil a zašel dozadu k truhlici, kterou otevřel a vytáhl košili ze zářivých kroužků. Fiallach si ji prohlížel s neskrývanou závistí. Byla krásná, kroužky malé, ale dokonale vytvořené. Ohebná byla jako tlustá látka. Connavar podal osníř Ruathainovi, pak vytáhl další a podal jej Govannanovi. Pak zvedl třetí, přešel místnost a podal jej Fiallachovi.

"Oblékněte si je," vyzval muže Connavar.

"Teď vidíš, proč jsem si dělal starosti kvůli tvým ramenům," řekl Nanncumal. "Conn mi řekl, že jsi zhruba stejně velký jako jeho otec. Doopravdy jsi o něco větší, ale myslím, že ti bude sedět."

Fiallach si přetáhl osníř přes hlavu. Byl těžký. Vklouzl do něj rukama a stáhl si ho dolů. Dosahoval mu ke kolenům. Vepředu a v zadu byl rozdělený, aby se jezdec mohl volně pohybovat. Rukávy byly krátké, končily kousek nad lokty, a byla tu kukla, kterou si Fiallach nasadil. Ještě nikdy na sobě neměl něco tak obdivuhodného. Silnými prsty pohladil kovové kroužky. Zastaví každý šíp a ochrání válečníka jak před bodnutím nožem, tak také sekutím mečem. Na jejich proseknutí bude soupeř potřebovat slušnou sekeru. Rozhlédl se kolem. Ruathain a Govannan už byli oblečení stejně.

"Mám v úmyslu," začal Conn, "vytvořit bojový oddíl, který bude chránit naši zem. Každý muž složí krvavou přísahu, že bude bez otázek plnit moje rozkazy. Celkem nás bude pět set, každý muž bude mít válečného oře. Až přijde ten den, vy tři budete mými kapitány. Totiž pokud budete souhlasit s přísahou."

"A s kým máme bojovat?" zeptal se Fiallach. "Se všemi sousedy přece žijeme v míru."

"Nepřítel přichází," řekl Conn. "V tom mi musíte věřit. Vojsko z Kamene přepluje moře a potom uvidíte vraždění, jaké jste ještě nikdy nepoznali. Musíme být připravení. Nebo padneme jako kmeny za mořem. Viděl jsem je, Fiallachu. Jsou nebezpeční, jejich vojsko je téměř neporazitelné. Když se zastaví a bojují, srazí štíty a vytvoří tak bronzovou hradbu. Viděl jsem, jak se proti té hradbě vrhají keltští bojovníci a vojáci je zabíjejí krátkými meči, kterými bodají, nesekají." Na chvíli se odmlčel a v očích se mu objevil výraz štvance. "A když zničí vojsko, projdou zemí a tisíce lidí odvedou do otroctví. Kromě dětí. Ty povraždí. Když je země vyčištěná, přivedou z vlastní země osadníky a vybudují kamenná města. Abychom je porazili, musíme přijít s novým způsobem boje." Promluvil Govannan. Za poslední rok se změnil, z

tváří se mu vytratil dětský výraz. Tmavé oči měl hluboko zapadlé, lice skoro vpadlé a nenosil vous. "Jestli přijdou, jak říkáš, Conne, tak jak pět set jezdců uspěje tam, kde selhala vojska s tisícovkami bojovníků?"

"Nebudeme sami. Bude tady také vojsko - pěšáci, jezdcí, lučištníci. Kameničtí vojáci jsou rozdělení do šesti jednotek, které dohromady tvoří oddíl zvaný Panter. Hlavou je elitní bojový oddíl, předsunutá jednotka. Pak tu jsou drápy. Nakonec přichází břicho. Tahle poslední skupina je zodpovědná za ochranu zásobovací linie. Když je kamenické vojsko na nepřátelském území, musí neustále dostávat potraviny: zrní, sůl, maso sušené ovoce." Conn se ponuře usmál. "Tam najdou moji jezdci nejlepší uplatnění. Budou ničit jejich zásoby, napadat konvoje. Oni si říkají Panterři. My budeme Železní vlci, budeme je lovit jako smečka. Taky budeme napadat a štvát ty, kteří je budou zásobovat. Nemylte se, protože je budou zásobovat i keltští náčelníci. To je jejich způsob. Když bojovali s Perdii, zásobovali je Gathové a Ostrové. Tady to bude také tak. Přistanou na dalekém jihu a nejspíš napadnou Norvie. Jestli se budou řídit stejným vzorem jako předtím, tak se nejdřív pokusí spřátelit s Cenii a ostatními menšími kmeny. Tyhle kmeny, které už dlouho chovají proti Norviům nenávisť, budou kamenickému vojsku prodávat obilí. Jakmile budou mít základnu, zřídí si vlastní zásobovací cesty." Rozhlédl se po místnosti a díval se, jak se tváří. "Nuže," řekl, "mám vaši krvavou přísahu?"

"Máš moji," pronesl Ruathain.

"Mou taky," přidal se Govannan.

Fiallach stál chvíli mlčky. Jindy by možná odmítl. Dnes však, když stále cítil radost z Gwydiina slibu, se usmál. "Půjdu za tebou, Connavare," prohlásil. "I na smrt."

...

Maccus byl unavený. Týdny strávil ježděním po zemích Severních Rigantů s Connavarem, kdy navštěvovali nižší náčelníky, objížděli statky a menší osady, navštěvovali též stříbrné a měděné doly a rybářské vesnice na pobřeží. Zada Maccuse bolela, jak každý den trávil hodiny v sedle, a hlava se mu točila vyčerpáním. Connavar byl k neutahání, plný mladistvé energie. Maccusovi již pozvolna táhlo na padesátku a těšil se na to, jak se stáhne do ústraní, až Connavar převezme úlohu lairda. Nepochyboval o tom, že mladý muž bude chtít vlastního prvního rádce, nejspíš svého otce Ruathaina.

Maccus přemýšlel o tom, jak se přestěhuje do útulného srubu vysoko v Druaghských horách. S manželkou ho postavili už asi před dvaceti lety. Prožili tam mnohé šťastné chvíle, než ho Dlouhý laird povolal do Starých Dubů a nabídl mu úlohu prvního rádce. Nejdříve Leie, jeho ženě, připadaly Staré Duby příliš rušné a hlučné, takže se odstěhovali několik mil od osady a převzali malý statek, který Leia vedla. Jak mýjela léta, statek slušně vynášel a zisk byl ještě větší od chvíle, kdy začala Leia chovat vepře. Uzená šunka byla na vysočině vybraná lahůdka a Leiina byla nejlepší, jakou kdy ochutnal.

Vstal z postele a zasténal, jak mu artritickým kloubem projela bolest. Postel na něj byla příliš měkká. Zvenčí slyšel pohyby členů domácnosti a cítil kouřovou vůni smažené slaniny. Uslyšel Connův hlas, pak ženský smích.

Přistoupil k oknu, otevřel je a vyhlédl na skalnatou krajinu s rozlehlou hladinou Hadího jezera. Rybáři již byli venku, sítě měli vržené a malé čluny se pohupovaly na šedých vlnách. Maccus se zachvěl. Od severu foukal studený vítr. K Hadímu jezeru to bylo devět hodin jízdy a Connavar pak pozdě do noci rozmlouval s náčelníkem.

Maccus si natáhl halenu, kamaše a vysoké boty a vyšel do dlouhé síně. Bylo tady asi dvacet lidí, včetně Conna, všichni seděli na lavicích kolem dvanácti stop dlouhého stolu. "Jápak ses vyspal?" zeptal se Arna, jednooký náčelník osady.

"Jako nemluvně," odpověděl Maccus a přisedl si k němu. Zúčastnil se bitky před dvaceti lety, v níž Arna ztratil oko. Byl to zuřivý boj s větší skupinou Mořských vlků. Maccus sám zneškodnil jejich vůdce, obra ohánějícího se dlouhou dvouhlavou sekerou.

"Takže," prohodil Arna dobromyslně, "ty myslíš, že tenhle chlapec se hodí za vůdce Rigantů?" Connavar se od srdce zasmál. Maccus se usmál.

"Mladý chlapec, stará hlava," opáčil. "A radši on než senilní starý trouba jako ty."

Arna se zakřivil. "Ty taky nejsi z nejmladších, Maccusi. Vzpomínáš na toho všiváka se sekerou?"

"Jistě."

"Myslíš, že bys ho dostal ještě teď?"

Maccus se nad tím zamyslel, zavzpomínal na úžasnou sílu toho muže a na hromadu mrtvých Rigantů kolem něho.

"Ne," řekl smutně. "Ne, nedostal bych ho." Arna schlípl.

"Ovšemže dostal," naléhal. "Jsi jenom tak starý, jak se cítíš." Maccus se náčelníkovi zadíval do zbylého oka a uviděl v něm strach. Stárí z nás dělá hlupáky ze všech, pomyslel si.

Nucené se usmál. "Jo, máš pravdu. Ale teď by mi to mohlo trvat o něco déle."

Arna se zasmál. "Nikdy se nevzdávej, Maccusi. To je to tajemství." Na chvíli se odmlčel a Maccus se napjal věda, co přichází. "Mrzí mě, co jsem slyšel o Leii. Byla to skvělá žena."

Rána se znovu ozvala, bolest začala v břiše a postupovala nahoru, až mu stáhla hrdlo. "Děkuju," řekl. Objevila se u něj mladá žena a položila na stůl misku husté rybí polévky a na talíři čerstvě napečený chleba. Maccus jí poděkoval, ulomil kousek chleba a dal se do jídla.

Blížilo se poledne, když s Connavarem odjížděli od Hadího jezera a vydávali se na cestu domů. Konici byli ještě unavení po namáhavém předchozím dni, a tak jeli pomalu po horských stezkách.

Kolem poledne se zastavili, aby dali odpočinout koním, a v úkrytu před větrem za balvanem zapálili oheň. "Arna o tobě mluvil velmi pochvalně," řekl Connavar. "Tvrdil, že jsi nejlepší z mužů."

"On vždycky hodně přeháněl."

"Vykládal mi, jak jsi vyhrál bitvu, když jsi zabil vůdce."

"To nebyla bitva, Connavare. Jen taková šarvátka." Maccus si přitáhl plášť k tělu a přetáhl si kapuci přes nakrátko

ostříhané, ustupující vlasy.

"Proč ses nechtěl stát lairdem?"

Maccus věděl, že tahle otázka přijde, a pořád na ni neměl skutečnou odpověď. Pokrčil jenom rameny. "Přemýšlel jsem o tom. Před deseti lety bych o to možná usiloval. Nevím, Connavare. To je pravda. Leia mi říkala, že jsem moc tichý, že mě netěší společnost mužů ani žen. Nebyla to tak docela pravda. Jenom jsem dával přednost jí před ostatními." Vzhledl, "A co ty? Proč ty chceš být lairdem?"

"Viděl jsem zlo, které přijde," odpověděl Conn. "Musím proti němu bojovat."

"Muž s posláním. Chápu. Třeba je tohle i moje odpověď. Já nemám poslání. A těším se na to, jak vyjedu na vysočinu a vrátím se do srubu, který jsme postavili."

"Co tím myslíš?"

"Až si vybereš svého prvního rádce."

Connavar se zasmál. "Já nikoho nového nechci, Maccusi. Budu tě potřebovat, abys mě vedl." Connova poznámka staršího muže polekala, a překvapilo jej, jak se mu po ní ulevilo. Neuvědomil si, jak dobrý je pocit, když člověka potřebují.

"A co Ruathain?"

"Jistým způsobem jsme oba stejní. Vznětliví. Ne. Zůstaneš?"

"Nevím. Musím si to promyslet." "To mi stačí."

"V létě mi bude padesát. A už mě také začínají pobolívat kosti."

Connavar přiložil na oheň dalších pár klacíků. "K Arnovi jsi byl velice laskavý. Ten muž je strachy bez sebe z toho, že stárne."

Maccus kývl. "Byl dobrý bojovník, a jako všichni mladí muži nikdy nevěřil, že to skončí. Staří pro nás byli úplně jiný druh. Myslím, že jsme jistým způsobem věřili, že ti lidé se rozhodli zestárnout. Léta se táhla před námi, plná příslibů. Často jsme vysedávali až do noci a stěžovali si na starce, kteří nám vládli. Byli unavení, vyčerpaní, ustrašení. My mluvili o všech těch věcech, co uděláme, až přijde náš den." Maccus se od srdce zasmál. "Když se teď dívám na mladé muže sedící kolem táboráků, vím, co říkají. A Arna, ten by mohl být jiný, kdyby měl nějaké děti. Bez nich muž cítí, že smrt skutečně znamená konec."

"Ty máš děti?"

"Ne. Leia tři ztratila. Takže to znám."

"Pověděl jsi mi, jaké to je být mladý, příteli," řekl Conn. "Jaké to je být starý?"

Maccus se nad tím zamyslel. Pak se usmál. "Přede dvěma dny se tvůj koník ohnal a kopl tě do holeně. Co modřina?"

"Je pryč."

"Kdyby ten koník kopl mě, měl bych modřinu tak asi dva týdny. Když je vlhko, bolí mě rameno a nemůžu rychleji pohnout rukou. Vítr v zimě cítím až v kostech a musím nosit dvě košile. Zkrátka jsem pomalejší a křehčí, než jsem býval. Myslím, že nejvíc mi vadí ta křehkost. Užívá mi sebedůvěru. Ano, byl jsem k Arnovi laskavý. Kdybych tomu Mořskému vlkovi čelil dneska, rozsekal by mě ve chvíli na kusy. Těžko se mi to přiznává, protože i já, jako Ruathain, jsem býval prvním šermířem."

"A teď jsi prvním rádcem."

"Jo. A připouštím, že se mi tahle úloha líbí."

Nalevo se cosi ozvalo a Maccus prudce otočil hlavu. Ramenem mu projela ostrá bolest. Z kopce k potoku se pomalu šoural černý medvěd. Zastavil se a podíval se jejich směrem. Conn ladně vstal a tasil meč. Potom pomalu poodešel stranou a zastavil se asi deset kroků od ohně. Maccus také vytáhl čepel a postavil se vedle něj.

Medvěd je chvíli pozoroval a pak se vydal dál.

Maccus se podíval na Connavara. Mladý muž byl bledý, ale neuhnul.

"Ještě že neměl hlad," prohodil Maccus. "Jinak by mohl jít po nás."

"To by byla poslední chyba v jeho životě."

...

Tae se v opevněné osadě Staré Duby nezabydla právě nejlépe. Conn byl většinu času pryč, vedl hovory se šestapadesáti klanovými náčelníky a menšími lairdy, kteří po odchodu Dlouhého lairda vytvořili lything. Ten byl ustanoven poprvé před čtyřmi sty lety po svržení posledního z králů, legendárního Gallise Krutého. Conn si rozhodně nebyl jistý plnou podporou a dělal, co mohl, aby zviklal váhavce.

Dlouhé období, kdy byl pryč, znamenalo pro Tae nudu, i když si většinou vyjela a učila se znát horské stezky a úzké průsmyky Druaghských hor. Krajina byla nádherná a ona se těšila z rozervané krásy vysočiny, skalnatých svahů, vysokánských štítů. Jenže byla mladá a čerstvě provdaná a manžel jí nesmírně scházel. Víc, jak se obávala, než ona chyběla jemu.

O jeho lásce nepochybovala, ale on byl posedlý, a to ji trochu děsilo. Stejně jako návrat do osady, kde její matka poznala takovou bolest. Tae měla na Staré Duby z dětství spoustu šťastných vzpomínek, na to, jak s otcem jezdila na koníkovi, jak si na svazích za dřevěnou palisádou hrávala s ostatními dětmi. Ale poslední, nač se pamatovala, bylo, jak její matka ječí vzteky a celá usazená utíká z dlouhé síně. Tae, stejně jako její matka, nikdy Dlouhému lairdovi neodpustila bolest, kterou způsobil, a jeho společnost jí nebyla právě příjemná.

To první ráno v osadě si ji zavolal do svých soukromých komnat. Stála mlčky a poslouchala, když mluvil o vlastním zármutku a lásce k Llysoně. Jeho slova se jí však nedotkla. Jenom se na starého pána dívala a trpělivě čekala, až dokončí zповěď, aby se mohla vrátit ke Connovi.

"Nikdy jsem tě nepřestal milovat, holka. Ani tvou matku," řekl laird.

Chtěla se ho zeptat, proč, když miloval Llysonu, se pelešil s děvčkou, ale udržela se a neřekla nic. "Pomohlo by mi,

kdybych věděl, žeš mně odpustila," dodal starý pán. Ta poslední poznámka byla příliš a její odhodlání být zdvořilá se rozpustilo v hněvu.

"Ale já ti neodpustila," vyjela na něj. "Matce jsi zlomil srdce a pak jsi ji poslal pryč. Kdyby toho nebylo, byla by ještě naživu. Jestli jsme tu skončili, tak bych se ráda šla projet se svým manželem."

"Skončili jsme," řekl s lítostí. Tae se mu uklonila, otočila se na patě a opustila komnatu. Od té chvíle spolu soukromě nehovořili.

V příštích dnech, týdnech a měsících se její nálada měnila od pocitu samoty k opojné radosti a zase zpátky, podle toho, jak Conn cestoval a vracel se, i když jen nakratičko.

Dneska ji Conn ujišťoval, že se spolu projedou. Přišlo jaro, oteplovalo se, a Ruathain, jenž do osady přihnál dobytek na trh, jim pověděl o jezírku nedaleko, odkud je mimořádně krásný výhled. Tae se těšila, že tam zajedou a stráví odpoledne s Connem o samotě.

Vzala si k tomu halenu ze zelené vlny lemovanou tmavou kůží, jezdecké kalhoty a vysoké boty. Pak vyšla na palisádu a hleděla k jihu, zda nezahledne Conna. Vyjel časně, aby se podíval na Arbonacasta, Paraxe a Taeina bratrance Legata, kteří se starali o stáda koníků. Jak se dny dloužily, chovná sezóna byla v plném proudu a Conn dychtěl zkontrolovat své hřebce.

Když Tae přecházela po ochoze, uviděla, jak na hradbu šplhá bratr Severák. Černobradý druid jí zamával a usmál se. "Jak to jde, spanilá paní?" zeptal se.

"Mám se dobře, bratře. A ty?"

"Rád konečně zase vidím svítit sluníčko. Byla to tuhá zima," řekl.

"Ano," souhlasila Tae. "Ruathain mi vykládal, že přišel o hodně kusů dobytka."

Druid kývl, "Bylo to zlé - a zvlášť pro Severní Pannony. Jezera zamrzla a oni nemohli rybařit. Povídá se, že dost hladověli. Dlouhý laird poslal do Zářící Vody tři vozy obilí. Je to laskavý člověk." Tmavé oči upíral do jejích, ale ona na návnadu neskočila. Tae lairdovi ještě zdaleka neodpustila a nehodlala se bavit o jeho přednostech.

"Povídá se, že se vydáváš na jih, bratře. To nás opouštíš natrvalo?"

"Ne - alespoň v to doufám. Letos je shromáždění druidů u řeky Gath. Je třeba probrat mnoho věcí. Těším se již na to. Už je to několik let, co jsem naposledy přeplul moře, a Gathové, pokud si vzpomínám, jsou pohostinní lidé."

"Budeš nám chybět," podotkla.

"Je hezké, že to říkáš, Tae. Obávám se, že víc budu scházet Dlouhému lairdovi. Má jen pár blízkých přátel."

Ted' se Tae zhluboka nadechla. "Má jenom to, co si zasloužil," prohlásila. "Zradil mou matku. Nevidím jediný důvod, proč mu odpouštět."

"Odpuštění žádné důvody nepotřebuje, Tae. Co se stalo mezi lairdem a tvou matkou, byla jejich věc, aby ji dali do pořádku. Ne tvoje. Lidé dělají hlouposti. Nechtěl Llysoně ublížit a už vůbec ne tobě. Llysona se zdržovala v Sedmi Vrbách, protože se tak sama rozhodla, nikoliv proto, že by ji on poslal pryč. Její smrt by neměla být dávana za vinu jemu."

"To on tě za mnou poslal?"

"Ne. Urazil by se, kdyby věděl, že se za něj přimlouvám."

"Já k němu nic necítím, jen odpor," sdělila Tae druidovi. "A svůj názor nezměním." Zahledla se k jihu - toužila po tom, aby už přijel Conn. "Šel s mou matkou kolem stromu. Složil přísahy a porušil je. Ona mu nikdy neodpustila. A já taky ne."

"Ona nebyla zrovna žena ochotná odpouštět," poznamenal bratr Severák. "To byla její veliká povahová vada."

"Budu ti vděčná, když přestaneš kritizovat mou matku," vyjela Tae ostře. Odešla z hradby a přes otevřené prostranství zamířila k síni.

15

Vorna měla starosti. Spánek jí kazily zlé sny, drsné a velmi živé. Viděla v nich mladého muže, tmavovlasého, světlookého, a s ním šest dalších mužů. Mladý muž dostal meč a luk. Ze zbraní kapala krev. Když každá kapka dopadla na zem, změnila se v minci, třípytivou a zlatou.

Vorna se probudila celá rozlámaná a vyčerpaná. Vstala, přebalila a nakrmila Banouina a pak ho odnesla k Merii do domu. Ruathainova žena slíbila, že se o dítě postará, zatímco bude Vorna chodit po osadě a rozdávat dětem medicínu na horečku. Vorna se řídila radou Morrighu a nikomu o své znovunabyté moci neřekla, i když ji neustále používala.

Poslední návštěva ji zavedla za postarším mužem s bolestí v břiše. Zjistila, že umírá na rakovinu, která se mu prožrala nyní křehkým tělem. Byla v příliš pokročilém stadiu, aby ji mohla vyléčit, tak alespoň muže zbavila bolesti, načež si vzala stranou jeho manželku a pověděla jí o blížící se smrti. Přestože to žena vzala klidně a poděkovala jí za námahu, viděla Vorna v jejích očích utrpení.

Když se vracela do Meriina domu, dostala vidění. Zprvu to bylo, jako by oslepla. Před očima se jí zatmělo a ona se zapotácěla. Pak následoval záblesk oslepujícího světla a ona vnitřním okem spatřila strom, z kterého tekla krev. Mladý lev, se šupinami stříbřité zbroje na zádech, útočil na starého medvěda. Zatímco spolu bojovali, proletěla kolem bílá holubice. Lev švihl prackou. Holubice spadla rozervaná na zem. V houští čekalo šest vlků. Vlci byli velcí a měli rudé, lesklé oči. Jako lev, i oni měli hřbety pokryté stříbřitými šupinami. Krev, stékající ze stromu, se vsakovala do hlíny a ta se začala zvedat a prohýbat. Země se rozestoupila a ze zakrvácené prsti se vyškrábala novorozená telátka a zůstala roztřeseně stát na palouku. Vorna se dívala, jak si vlci olizují pysky a pozorují telata.

Vorna se posadila pod Nejstarší strom a snažila se vyznat v tom, co viděla. Se smrtelnou jistotou věděla, že to byla

věštba, a zoufale toužila odhalit její tajemství. Medvěd byl symbol spojený s Connavarem. Ale Connavar ještě nebyl starý. Takže to nemohl být on. Vzpomněla si na první sen, kdy se krev měnila v peníze. Krvavé peníze. Weregild. Platba, již dává viník rodině oběti, aby zastavil krevní mstu.

Pořád to nedávalo smysl. Místo, aby zašla k Merii, vrátila se Vorna domů a posadila se k ohni.

Starý medvěd.

Mohl by to být Dlouhý laird? Ne, tenhle nápad zahнала. Lairda by ve vidění zastupoval mnohem pravděpodobnější býk, král stáda. A kdo byli ti obrnění vlci? Vojáci z Kamene, nebo snad Mořští vlci? Medvěd možná představoval jen napadenou zemi. Vorna si to však nemyslela. Nepřipadalo jí to správně. Obě vidění byla nějakým způsobem propojená a ona se soustředila na první - mladý muž s lukem od krve. Jeho tvář nepoznala, nepoznala ani tváře ostatních šesti mužů.

Šest mužů. Šest vlků. Věděla, že se lopotně blíží k rozluštění hádanky. Seděla úplně klidně a uvolnila se. Z luku kapala krev, z níž se stával weregild, platba za krev. Pak si vzpomněla na Ruathaina, když odjel do země Pannonů, aby nabídl takovou platbu a ukončil tak krevní mstu.

Ruathain. Starý medvěd. Tenkrát si uvědomila, že vlci vůbec nemají na zádech zbroj. Byly to skutečně šupiny jako u ryb. Rybářský lid od Zářící vody. A pak všechno zapadlo na místo. Pannonové v té oblasti v zimě velice utrpěli. Proto podnikli jednoho mladého válečníka, aby se pustil do boje s Ruathainem. Tak znovu vznikne důvod ke krevní mstě a Ruathain by jim mohl opět nabídnout dobytek a koníky, aby ji zarazil. Proto ta telata zrozená z krví prosycené země.

Vorna si vzpomněla, že laird Rybář má pět dospělých synů. Dohromady tvořili šest vlků z jejího vidění. A vlci poslali jednoho ze svého středu, aby zemřel, ne pro slávu či spravedlnost, ale pro zisk. Vorna se zachvěla.

Ruathain nebyl ve Třech Potocích. Odjel prodat dobytek do pevnosti Dlouhého lairda. Nebyl žádný způsob, jak se s ním spojit.

Už jenom díky tomu byla věštba matoucí. Vorna věděla, že nepopisuje nějakou vzdálenou příhodu, nýbrž tu, která se právě nyní odvíjela. Pročez nemělo vidění vůbec žádný smysl, protože ona stejně nemohla udělat nic, aby změnila události, které viděla. Vidění nepřicházela, aby jasnovidce tránila. Vždycky, podle jejích zkušeností, měla nějaký smysl a cíl.

Vorna si povzddechla. Nijak se netěšila na dlouhou jízdu do Starých Dubů.

...

Connavar byl spokojený, když naváděl svého strakatého koníka horskou stezkou, což byla rychlejší cesta zpátky do Starých Dubů. Klisny přicházely do říje a Conn si byl jistý, že jeho hřebci zplodí pěkná hříbata. Nyní to byla jen otázka trpělivosti. Arbon, Parax a Taein bratranec Legat se starali o tři stáda a bude trvat ještě jedenáct měsíců, než se narodí první hříbata, a potom další dva roky, než budou koně připraveni k výcviku. Prozatím Conn poslal kupce na jih přes moře, aby nakoupili gathská zvířata a přivedli je na vysočinu.

Zamířil na otevřenou pláň a těšil se z toho, jak ho jarní sluníčko hřeje do zad. Dneska byl rád, že je naživu, zvláště kvůli vyhlídce na vyjížďku s Tae k jezeru, o němž jim vyprávěl Ruathain. Řekl jí, že se vrátí brzy po poledni, a po téhle nové cestě, kterou mu popsal Arbon, by to měl bohatě stihnout.

Při jízdě přemýšlel o nadcházejícím lythingu. Mnoho náčelníků mu slíbilo podporu. Věděl, že je to hlavně díky jeho pověsti. Jeho činy, ačkoliv v jeho očích celkem o nic nešlo, vytvořily mezi lidmi legendu. A legendy, jak si teď uvědomil, jsou při cestě za mocí příhodné nástroje. Connavar byl přesvědčen, že z padesáti šesti náčelníků a menších lairdů s právem volit získal přinejmenším třicet hlasů. A o úlohu lairda zatím nijak zvlášť neusiloval nikdo jiný.

Conn pobídl koníka do kopce a po hřebeni dál. Na kraji lesa po své pravici zahlédl skupinku chýší a za nimi mísovitou louku, na které ještě místy zůstával sníh. Páslo se tady snad dvě stě kusů vyhlášených černobílých krav Dlouhého lairda. Conn se zastavil a prohlížel si je. Brzy budou jeho, takže měl pocit, že by se měl seznámit se školáky, kteří tu žili. Vzhlédl k obloze, usoudil, že má čas na krátkou návštěvu, a otočil koníka k pastvině.

Když se přiblížil k první chýši, vyšla ven jakási žena. Jak jí slunce ozářilo zlaté vlasy, Connovi se zadrhl dech v hrdle.

Byla to Arian.

V ústech mu vyschlo a srdce se mu rozbušilo jako o závod. Žena vzhlédla, spatřila ho a úsměv její tvář ještě víc zkrášlil. Koník šel dál, až do ní málem vrazil. Conn zatahal za otěže.

"Vypadáš moc dobře, Conne," řekla Arian.

"Ty taky," podařilo se mu ze sebe vypravit. "Kdo tady žije?"

"Já s Častou a tři další rodiny." "Kde je Časta? Rád bych si s ním promluvil."

"O krávy se starají dva z chlapců. Časta a ostatní muži odešli do Starých Dubů pro zásoby. Nesesedneš na chvíli? Ještě nám zůstalo trochu cidre."

Conn sklouzl ze sedla a následoval ji do malého domku. U jižní stěny stála hrubě přitesána postel z borového dřeva a uprostřed stůl se čtyřmi sedátky. Před malým krbem ležela prodřená hovězí kůže, celá podobaná od odpadlých žhavých uhlíků. Arian mu nalila do poháru cidre, a když mu pohár podávala, jejich ruce se dotkly. Conn cítil, že se červená.

"Jsi teď šťastný, Conne?" zeptala se ho.

"Ano. A ty?"

Usmála se, došla ke krbu, poklekla a přiložila na oheň. Conn ji pozoroval a vzpomínal na společně strávený čas a nesmírnou lásku, kterou k ní cítil. Myslel si, že už k ní nic necítí, ale teď věděl, že to není pravda. Miloval Tae z celého srdce, ale když se Arian přiblížila, celý se roztrásl. Snažil se potlačit vzrušení, jež v něm probudila. "Musím už jít," vyhrkl a couval ke dveřím.

Arian přistoupila blíž - tak blízko, že cítil vůni jejích vlasů.

"Moc mě mrzí, jak jsem tě ranila," vydechla. "Od té doby skoro na nic jiného nemyslím."

"Už je to pryč," poznamenal. Uviděl v jejích očích slzy a pudově ji objal.

"Tolik jsem se bála, když mi řekli, že umíráš. A byla jsem tak hloupá. Nikdy jsem tě nepřestala milovat, Conne. Nikdy."

Conn zavřel oči a políbil ji na temeno. V chýši bylo teplo a stíny plamenů poskakovaly po holých stěnách. Popadla ho kolem krku. Chvilí se snažil vzdorovat, ale potom sklonil hlavu a políbil ji. Léta zmizela a bylo mu opět patnáct a pevně objímal první ženu, kterou kdy miloval.

Na vnější svět úplně zapomněl. Teď existovala jen tato místnost, oheň a zvoucí postel v rohu.

•••

Ruathain, jelikož byl velký a těžký, vždycky myslel na své koně. Sesedl na úpatí skalnatého svahu a vyvedl valacha nahoru. Tae se řídila jeho příkladem, přestože jí řekl, že to není nutné. Byla dost lehká, aby ji koník unesl. Tae se na muže usmála - a nevšímal si jeho rady.

Ruathain se cestou do kopce zlobil na Conna. Vyhlička, kterou chtěl Tae ukázat, by byla lepší, kdyby tu byla se svým miláčkem - a ne manželovým otcem. Cítil se neohrabaně a v rozpacích. Kdysi na tohle místo přivedl Merii a milovali se na úbočí. Když se Conn neobjevil a odpoledne rychle ubývalo, požádala Tae Ruathaina, aby jí jezero ukázal on. Pokoušel se zdvořile odmítnout, ale ona nechtěla ani slyšet. Ohlédl se na ni. Byla to krasavice, o tom nebylo vůbec pochyb. Tmavé vlasy měla rozpuštěné a její úsměv byl nakažlivý. Ruathain chápal, pod jakým tlakem se Conn nachází, ale každý muž, který trávil čas raději pozorováním hřebců a klisen, místo jejich napodobování, potřeboval pár pořádných facek, aby se vzpamatoval.

Ruathain přejel hřeben a zamířil dolů. V prsou ho píchalo po šplhání do kopce a cítil slabé bodnutí bolesti. Tae došla k němu a společně s úžasem hleděli na otevřenou krajinu. Pod nimi se třpytilo jezero jako čepel meče. Na svazích rostla přehrášel žlutokvětých rostlin a zalesněné kopce v dálce vypadaly jako obrovský zub, pasoucí se pod sněhem pokrytými horami. Vzduch byl svěží a chladný, obloha jasná a zářivě modrá.

"Je to nádherné," šeptla Tae. Vzdychla radostí. Kousek za jezerem byl kruh stojících zlatých kamenů. Ruathain na ně ukázal. "Podle pověsti to kdysi dávno bývali obři, avšak urazili Taranise. Jedné noci, když se přišli poradit o válce s bohy, se v jejich středu objevil Taranis a proměnil je v kámen."

"Věříš tomu?"

Ruathain jen pokrčil rameny. "Ne, ale je to hezký příběh. Kdysi dávno před námi tu žila jiná rasa. Myslím, že kruh vytvořili oni."

"Oškliví lidé?" optala se s úsměvem.

"To ne, ještě před nimi. Na sever odsud je údolí. Jednou tam oral jeden sedlák a objevil zakopanou hradbu. Se synem se snažili vytahat kameny, ale byly příliš velké. Každý vážil mnoho tun. A přesto je někdo nastavěl na sebe."

"Jak dlouhá byla ta hradba?"

"To nikdo neví. Ten sedlák se snažil kopat kolem ní, ale zjistil, že to nejde, a tak nechal pole ležet ladem."

"A nikdo jiný se tam nešel podívat?"

"K čemu by to bylo dobré?" optal se Ruathain. "K čemu je zakopaná hradba?"

"Mohly by tam být pozůstatky - stopy vedoucí k lidem, kteří jí postavili. Najmu muže a vykopy ji sama," prohlásila Tae.

Sjeli k jezeru. Ruathain zapálil oheň a podělili se o pečenou šunku a vajíčka natvrdo, což splachovali studenou vodou z jezera. "Jsem tak ráda, že jsme sem jeli," řekla Tae. "Přivedls sem někdy Merii?"

"Ano," odpověděl a začervenal se při té vzpomínce. Tae byla natolik vychovaná, aby se o věci dál nešířila, což Ruathaina potěšilo.

"Povídej o Connovi," požádala jej. "Byl vždycky tak vážný?"

Ruathain se tady cítil na bezpečnější půdě. Zavrtěl hlavou. "Byl to dobrý mládenec, prováděl kdejaké lumpárny. Ale měl dobré srdce. Nikdy jsem ho neviděl ubližovat jiným dětem nebo se posmívat neštěstí druhého. Za těch časů ale bylo snadné ho ranit. Děti jsou asi takové. Jsou otevřenější. Myslel si, že jeho otec byl zbabělec, což nebyla pravda. Tohle ho nutilo, aby si dokázal, že on sám zbabělý není. Jednou, když byl hodně malý, utekl do lesa, aby zabil vlka. Našel jsem ho sedět v křoví s nožem v ruce a starým hrncem na hlavě místo přílby. Již se stmívalo, když jsem ho našel, a byl k smrti vyděšený, i když se snažil nedávat to najevo. Byl to hodný kluk. Ještě je."

"A bojoval s medvědem," vybídla ho jemně k dalšímu vyprávění.

"Jo. Nechtěl opustit kamaráda. Byl to skvělý čin - kéž by se to nikdy nestalo."

"Proč?" zeptala se překvapeně. "Přežil a stal se díky tomu slavným."

"To je pravda. Ale skoro to zničilo Braefara. Ten den se oba kluci změnili. Conn se stal hrdinou. Ale Vitr..." Ruathain si zhluboka povzdechl. "Nikdo mu nikdy nedával za vinu, že s medvědem bojoval. Byl mladý a neozbrojený. Díval se na ten souboj, viděl, jak jeho bratra trhá medvěd na kusy. A pak cítil, že ho všichni považují za slabocha. Nikdo si to samozřejmě nemyslel. Ale ovlivnilo to jeho život. Myslím, že z toho viní Conna. Snažil jsem se mu to rozmluvit..."

Pokrčil rozpačitě rameny a odmlčel se. "Teď je rozzlobený a ublížený, protože se Gwydie vdala za Fiallacha. Miloval ji a myslel si, že se vezmou. Ale Merie mi říkala, že ji začalo nudit, jak si pořád stěžuje, že jsou všichni proti němu a nikdo mu nerozumí. Už to bylo dost špatné, ale sňatek s mužem, který ho zahanbil při hrách... Á, to ho velice ranilo." Nuceně se usmál. "Ale ty jsi sem nepřišla, abys poslouchala, jak tlachám o své rodině."

"Nesmysl," odmítla. "Je to taky moje rodina. Vitr se zase změní, až najde pravou lásku."

Ruathain zavrtěl hlavou. "Já si to nemyslím."

"A co Bran? O něm moc nemluvíš."

"Neodvážuju se," sdělil jí spiklenecky. "On je moje pýcha a radost. Kdybych dával najevo své city přes příliší, Vitr by se cítil ještě ublíženější. Je to úžasný mládenec, tenhle Bran. Neohrožený. Přesto je to uličník. Holky ho milují a já se obávám, že on je vodí za nos."

"Copak ty jsi to nedělal, když jsi byl mladý?"

"Ne," řekl. Opřel se o balvan a zadíval se na lesklou hladinu. "Ne, já se zamiloval brzy, do Merie. Stejně tak můj kamarád Varaconn. Ona si vzala jeho. Skvěle se k sobě hodili. Myslím si, že se z jeho smrti nikdy úplně nevzpamatovala. Zvláštní, já vlastně taky ne. Taky jsem ho miloval. Byl to nejbližší přítel, jakého jsem kdy měl. Velice lituju toho, že ho Conn nikdy nepoznal. Je tak snadné někoho velebit nebo zatratit. Já jsem vynikající šermíř. A proto jsem hrdina. Stal se ze mě odvážný muž. Ale kde by byla odvaha beze strachu? Já se v boji nikdy nebál. Varaconn ano. Trásl se strachem. Přesto tam byl. Po mém boku. On přemohl svůj strach. To je podle mě ta největší odvaha." Podíval se na Tae a zasmál se. "Už dost, ženská, začínám žvanit. A slunko zapadá. Měli bychom se vrátit."

Tae se k němu naklonila a políbila ho na tvář. "Jsi dobrý člověk, Ruathaine. Jsem ráda, že jsi teď mým otcem."

"Jo, mě to taky těší," ujistil ji.

Chvilí jeli mlčky. Tae si rozbalila plášť a přehodila si ho přes ramena, protože se ochladilo.

Ruathainovi byla taky zima. Zvlášť ho bolela levá ruka, pořád zatínal a otevíral pěst. Ze šunky mu bylo nevolno a při jízdě cítil napětí v prsou. Několikrát se zhluboka nadechl, což bolest poněkud zmírnilo.

Tae jela vedle něj. "Před námi jsou nějakí lidé," poznamenala. Ruathain se zadíval do šera. Na kraji lesa stáli čtyři muži. Jeden držel luk. "Nejspíš lovci," řekl, "i když teď nic neuloví. Slunko už skoro zapadlo."

Dojeli blíž ke čtveřici. Na lučištníkovi bylo cosi, co bylo Ruathainovi povědomé. Jeho zrak však již nebyl to, co dřív, a v houstnoucím šeru nerozeznával mužovu tvář.

Když byli asi patnáct kroků od nich, lučištník nasadil šíp na tětivu. Ruathain ho konečně poznal. Byl to ten mladík z pannonské rybářské vesnice. Ten, který odmítl přijmout konec krevní msty.

Ruathain okamžitě tasil meč. Mladík napjal luk. Když vypouštěl střelu, jeden z jeho druhů se k němu přiblížil a jakoby do něj šťouchl. Šíp minul Ruathainovu hlavu. Válečník pobídl koníka do běhu a vrhl se ze sedla. Mladý vrah zrovna nasazoval další šíp, když se Ruathain zvedl. Mladý muž vzhlédl - a v okamžiku čiré hrůzy spatřil Ruathainův meč jen chvíli před tím, než mu prorazil lebku. Ruathain se otočil, ale zbylí tři muži utekli do lesa.

Zadíval se na mladého mrtvého. "Ty blbče!" vybuchl a kopl do těla. "Tak promarněný život."

Obrátil se - a krev mu ztuhla v žilách.

Tae ležela na zemi těsně za stojícími koníky. Ruathain se k ní rozběhl a klesl na kolena. Měla klidnou tvář. Mohla by spát - až na to, že jí z prsou trčel šíp s černým dřikem. Vytekl jen málo krve. Ruathain jí roztřesenou rukou sáhl na krk a hledal tep. Žádný nenašel.

Zvedl ji do sedu, kolébal ji v náručí a mluvil na ni, v duchu odmítl přijmout tu strašlivou pravdu, že je mrtvá. Těhle bystré, milující mladé ženě ukradl život pomstychtivý mladík, který ji ani neznal.

Bylo to horší než jakákoliv noční můra, jakou kdy Ruathain zakusil. Zavřel oči, hladil ji po vlasech a několikrát se pokoušel nahmatat tep, o němž věděl, že ho nenajde.

Potom strašlivě, zoufale vykřikl, jeho hlas se odrážel lesem.

Slunce zapadlo.

...

Když se Conn dostal na dohled pevnosti osvětlené měsíčním světlem na pozadí temnější oblohy, uviděl daleko pod sebou osamělou jezdkyňu. Měla na sobě plášť s kapuci, ale ta jí spadla a odhalila tak černostříbrné vlasy. Conn pobídl koníka do cvalu a zavolal na ni. Zprvu ho neslyšela, pak se otočila v sedle a přitáhla otěže.

Conn k ní dojel. "Vorno. Myslel jsem si, že jsi to ty. Co tě přivádí do Starých Dubů?"

"Tvému otci hrozí nebezpečí," vysvětlovala Vorna. Pověděla mu o svém vidění a společně pak vyjeli k městečku na kopci.

"Myslíš, že Ruathain je ten starý medvěd a že tenhle... laird Rybář pošle muže, aby ho zabili?"

"Takhle si své vidění vykládám." - Když dojeli k městu, uvědomil si Conn, že se cestou ani jednou neusmála, ani mu neřekla nic milého. Třeba to bylo jen tím, že byla unavená po dlouhé a namáhavé jízdě.

"A takhle se vidění objevují vždycky?" zeptal se ji. "Ve snových symbolech? Vlcí, medvědi, holubice?"

"Vždycky ne. Občas vidím nějakou scénu jasněji, Connavare." Jejich oči se na zlomek vteřiny setkaly a Conna zamrazilo. Věděla to.

"Už se to nikdy nestane, Vorno," řekl tiše a velice se styděl.

"Svůj život žiješ ty, Connavare. Není na mně, abych tě soudila."

"A přesto mě soudíš."

Povzddechla si. "Jistě, soudím. Tvoje manželka je skvělá žena a od svého manžela si zaslouží něco lepšího. Právě teď nejspíš čeká na..." Vorna se odmlčela a přitáhla otěže. Koník se zastavil. Conn na vědmu hleděl, protože ta se nahnabila a zakymácela se v sedle. Pobídl koníka blíž a natáhl ruku. "Ne!" vyhrkla prudce. "Nesahej na mě, Conne! Och ne!"

"Co se děje?"

Teď se na něj podívala a Conn v jejích očích spatřil takový smutek, až se polekal. "Já jsem to vidění nevyložila... úplně." Vorna sesedla a málem upadla, než došla na kraj cesty a posadila se. Conn seskočil z koníka, rozběhl se k ní a popadl ji za ruku. "Pověz mi to! Kolohnátovi se něco stalo?"

"Ne, ale holubice zemřela."

"To já vím. Řeklas mi to. Lev se ohnal prackou. Co se stalo Ruathainovi?" Trásl s ní, ale ona chvíli nic neřikala. Conn poznal, že sbírá síly. Trpělivost nepatřila k jeho přednostem, přesto se mlčky posadil a podíval se na ni. Vorna vzhlédla a pak ho vzala za ruku.

"Neznám slova, abych ti to řekla jemněji, Connavare. Ta holubice byla Tae. Jela s Ruathainem, když zaútočili. Šíp jí proletěl srdcem." Conn slyšel, co říká, ale slova jako by neměla žádný význam.

"Tae jela s Ruathainem a je zraněná?" slyšel svá vlastní slova.

"Je mrtvá, Conne. Zabitá."

"To není možné! Mýlíš se. Slíbil jsem jí, že se projedeme. Ona se na mě zlobí. To je všechno. Přestaň říkat tyhle věci." Strachem se mu roztřásl ruce. "To mě trestáš za Arian? Je to tak?"

Vorna zakroutila hlavou a škrábala se na nohy. "Občas jsem v životě byla krutá, Conne. Takhle krutá bych ale nikdy být nedokázala. Ruathain veze její tělo zpátky do Starých Dubů."

Conn rozechvěle vstal. V uších mu hučelo a v nohách neměl žádnou sílu. V koutech paměti zaslechl slova.

"Dodržuj všechny svoje sliby, nechť jsou sebemenší. Občas jsou jako kamínek, který spustí lavinu, může se ukázat, že nějaká maličkost má nesmírnou moc."

"Já vždycky dodržuju svoje sliby, rybičko."

"Pamatuj, Conne, nechť jsou sebemenší."

"Ať jsou sebemenší," zašeptal. Padl na kolena, s hlavou v dlaních. Vorna si klekla k němu a hubenou ruku mu položila kolem ramen.

"Pojď, Connavare, půjdeme za ní."

"Porušil jsem slib, Vorno. Porušil jsem ho."

"Pojď," řekla a zvedla ho na nohy.

...

Laird Rybář seděl v síni u dlouhého stolu prostřeného k večeři, svoje syny měl kolem sebe. Moc toho nenamluvili a laird hodně pil, pohár za pohárem silného piva. "Teď žádný weregild nebude," prohodil Vor, jeho nejstarší syn.

Laird Rybář se zadíval do poháru a zachvěl se. Pak se podíval na Vora. Rozložitý mladý muž s ošklivým plochým obličejem byl zklamaný a tvářil se mrzutě. Laird se zachvěl znovu a vrhl pohled na muže u stolu. Jeho synové. Kdysi do nich všech vkládal veliké naděje, měli z nich vyrůst silní muži, pannonští válečníci, které budou všichni obdivovat. Ocho ano, tělesně byli silní, jenže žili v jeho stínu. Dopil pohár. Z piva měl trudnomyslnou náladu. Znovu se podíval na Vora. "Jak jste ho mohli nechat, aby zabil tu holku?"

"To je trochu nespravedlivé," bránil se Vor. "On byl velký cíl přímo před ním. Trochu jsem do něj drcl, aby minul. Nechtěls, aby Ruathain umřel. Chtěls od něj další koníky a krávy. Ten šíp mohl letět kamkoliv. Byla to prostě smůla."

"Jenomže on neletěl kamkoliv," vyštěkl laird Rybář a ve velkých rukou držel pohár. Jedna ze tří lamp párkrát zablikala a zhasla, takže v síni bylo ještě větší šero. Jeden z jeho synů k ní přistoupil a sundal ji ze zdi.

Laird si chtěl naplnit pohár, zjistil, že je džbán prázdný, a zvedl se. Byl to velký chlap s nevýraznými rysy. "Zemřít měl jenom ten hlupák," zavrčel. Hlasitě zaklel a mrštil pohárem o protější zeď. Sebral prázdný džbán, zašel dozadu a naplnil ho ze sudu. Zvedl džbánek a zhluboka se napil. Jantarová tekutina mu stékala po stříbrné bradě a smáčela předek halen. Bylo mu těžko u srdce a byl nemálo vyděšený. Porušil snad svou geasu? Nebyl si jistý. A věštyně Maggria opustila ráno, v den, kdy ten hlupák odešel se svým lukem, osadu. A nikdo nevěděl, kam se ztratila. – "Ať žádný z tvých činů nezlomí srdce ženy." Většinu života byla tato geasa zdrojem ponurých vtipů. Byl ošklivé dítě a ještě větší šereda jako muž. Ne ten druh muže, kterého by ženy milovaly. Manželka si ho vzala jen kvůli jeho postavení a nikdy, pokud věděl, ho nemilovala. On ji vlastně taky ne. Porodila mu pět synů a pak prohlásila, že by ráda dům vysoko v kopcích. Laird Rybář jí ho postavil a ona se odstěhovala. Pravdou bylo, že mu nescházela.

Nyní tu byla mrtvá mladá žena se srdcem prostřeleným šípem. A on vyslal lučištníka na jeho výpravu.

Porušil svou geasu?

Síni zavál studený průvan a lampy divoce zablikaly. Pak se zabouchly dveře. Laird Rybář se zadíval do šera. U dveří stála vysoká postava s mečem, lesknoucím se ve světle lamp, v rukou.

Čtyři jeho synové se bavili mezi sebou a nově příchozího si nevšimli. "Kdopak, ve jménu Taranise, jsi?" zavolal laird Rybář, odložil džbán a vydal se k muži. Jeho nejmladší syn Alar se vracel ke zdi, aby pověsil dolitou lampu.

"Jsem smrt tvého rodu," pravil cizinec. Když promluvil, Alar se k němu přiblížil a zvedl lampu k držáku na zdi. Bojovník udělal pár rychlých kroků. Meč zasvítl vzduchem a ut'al chlapci hlavu z ramen.

Zbývající synové lairda Rybáře vyskočili, odběhli ke stěně a popadli zbraně. Tři se chopili meče, poslední oštěpu. Laird Rybář stál jako zkamenělý. Tělo jeho nejmladšího syna spadlo za stůl, ale hlava se skutálela po pilinami posypané podlaze a oči vzhlížely k otci. Ze spadené lampy za stolem se vylil olej a dřevěná prkna začaly olizovat plameny.

Starý válečník vyrazil bojový pokřik a rozběhl se, aby se připojil k ostatním synům. Hlava se mu točila z vypitého piva. Laird Rybář se dopotácel až k plamínkům a pokoušel se je udupat. Jenomže piliny už chytily. Laird Rybář se otočil a viděl, jak na podlaze leží další dva jeho synové a všude je krev. Vor po muži bodl oštěpem. Bojovník ustoupil a vrazil svůj meč Vorovi hluboko do břicha, škuhl jím prudce nahoru a prosekl srdce. Vor vyvriskl bolestí. Laird Rybář se díval, jak jeho synové jeden po druhém umírají, pak bojovník vykročil směrem k němu.

"Neznám tě," zamumlal. "Nevím, kdo jsi."

Když se muž přiblížil, všiml si, že jeho zuřivě se lesknoucí oči mají divnou barvu, jedno bylo světlé, druhé tmavé. Muž se před ním zastavil. Laird Rybář za sebou cítil šlehající plameny, slyšel praskání trámů. Světlo ozářilo bojovníkův obličej, takže vypadal jako démon. "Kdo jsi?"

Odpovědi se nedočkal. Lairdu Rybáři prosekl meč břicho. Laird Rybář padl na kolena a na podlahu se mu hrnul vnitřnosti. Naštěstí mu pak lesklý meč prosekl krk.

...

Connavar sundal ze zdi lampu a vyšel do noci. S větrem v zádech se rozhlížel po osadě. Došel k nedaleké chýši, vyšplchl na dřevěnou stěnu olej a zapálil ji. Vitr plameny rozdmýchal a hořící uhlíky létaly z jedné doškové střechy na druhou. Brzy hořelo na mnoha místech. Lidé začali vybíhat z domků. Connavar mezi nimi procházel a sekal mečem napravo nalevo. Za ním z otevřených dveří dlouhé síně vyšlehly plameny, pak prorazily střechou.

Osadou se šířila panika, jak Connavar procházel plameny a zabíjel každého, kdo se ocitl na dosah jeho meče. Vrhli se na něj dva mladí muži se sekerami. Conn je oba zabil. Vesničané začali opouštět osadu.

Pokrytý krví vrátil Connavar meč do pochvy, popadl vidle a házel hořící došky na domky, jichž se oheň prozatím nedotkl. A jak dlouhá noc pokračovala, postupoval od domku k domku a zapaloval, až nakonec hořely všechny chýše. Kůži měl ožehlou a plášť mu chytil plamenem. Conn ho odhodil a rozběhl se k malému přístavu, kde kotvilo sedm rybářských člunů. Zapálit je trvalo mnohem déle a on tak strávil hodinu tím, že na paluby házel hořící došky a trámy a strkal je do malého podpalubí. Svítání Conna zastihlo sedícího u vody s tváří zčernalou kouřem a rukama plnými puchýřů. Dlouhá síň se zborčila, stát zůstal jenom kamenný komín. Jak se však Connavar díval, zkroutil se i ten a s třeskem dopadl na zem. Pět člunů se potopilo, jeden byl poškozený tak, že se už nedal opravit, ale na sedmém oheň uhasl a člun se stále pohupoval na hladině. Vše ostatní bylo pryč, domy, kolny se sítěmi, skladiště.

Conn se díval na naprostou skázu.

Cítil se teď prázdný a nesmírně unavený. Zuřivost, kterou cítil v noci, ho již přešla. Znaveně se vyškrábal na nohy a prošel tím, co kdysi bývalo hlavní ulicí osady. Všude ležela těla, některá spálená, jiných se oheň ani nedotkl. Cestou Conn viděl, že nečinil žádné rozdíly. Ženy ležely mrtvé vedle svých mužů a na druhém konci ulice ležely zabitě dvě děti. Soudě podle krvavé stopy, se jedno kousek plazilo, než zemřelo.

Jak tam tak stál a díval se na pochmurný důkaz vlastního vzteku, věděl, že zuřivost jen částečně vyvolala chamtivost lairda Rybáře.

Celý život se snažil být hrdinou, žít tak, aby se zapomnělo na údajný Varaconnův odkaz. Díval se teď na trosky, na to, jak ve větru poletují vločky šedého popela. Všechno se proměnilo v popel. Našel lásku - velkou lásku - a nechal ji zemřít. Přitom se stal nejen cizoložníkem, ale také vrahem žen a dětí.

Po kouřem začerněných lících mu tekly slzy. Conn padl na kolena a pořád dokola volal Taeino jméno.

V kopcích se shromáždili ti, co masakr přežili, a naslouchali těm zvukům. Zoufalý křik skoro nebyl lidský a nesl v sobě hoře i šilenství. Přeživší se choulili co nejbliž k sobě a modlili se, aby je démon už nechal na pokoji.

...

Po Connavarovi nebylo dva týdny vidu ani slechu. Ačkoliv ho viděli jet směrem ke Třem Potokům, do osady nedorazil. Ruathain požádal Arbonacasta, aby ho vystopoval, ale honák ztratil stopu. Takže bylo na mazaném Paraxovi, aby ho našel. Starý lovec se vyptal, která místa měl Conn v oblíbené jako malý kluk a kde jsou v okolí jeskyně. Pak vyjel do kopců a neustále pátral po stopách. Už jednou Conna stopoval, takže znal jeho zvyky. Mladý muž nechtěl, aby ho našli, a svou stopu schoval. Musel ale jít a zůstat v teple.

Parax byl trpělivý člověk, jeho pozornému zraku nic neuniklo. Patnáctého dne od Connova zmizení našel prostou past na králíky a nepatrné stopy mřící od ní. Okamžitě poznal, že našel Connavara, a sledoval stopu k jeskyni, kde kdysi bydlívala vědma Vorna. Connavar právě starou sekerou štípal dříví. Když lovec sesedl, vzhledl, ale nepromluvil. Sebral náruč dřeva a zašel do jeskyně. Parax také neřekl ani slovo, jen posbíral dříví a následoval svého pána dovnitř.

Jeskyně byla hluboká a Parax se rozhlédl po tomto ponurém místě. Stékající voda vzadu vytvořila mělké jezírko a byl tu hrubý krb a starý kavalec. Někdo u západní stěny zbudoval police, ale ty teď byly prázdné a plné pavučin. Parax si říkal, jak nehostinné je to místo. Oba muži mlčky naskládali polínka ke krbu, pak se Connavar posadil k ohni. Zhubl, měl kruhy pod očima a propadlé tváře. Parax zašel ke svému koníkovi a přinesl tlumok s jídlem, z něhož vytáhl chleba a sýr a nabídl je Connovi. Válečník zavrtěl hlavou a přihodil na oheň pár klaciků. Parax položil jídlo k ohni, došel k lůžku a lehl si. Stopoval Conna několik dní a byl unavený. Asi hodinu spal. Když se probudil, byla jeskyně prázdná. Lovec zív, protáhl se a vrátil se k ohni. Jídlo, našťástí, bylo pryč.

Vyšel z jeskyně, nasedl na koníka, vrátil se do Tří Potoků a šel se ohlásit Ruathainovi.

Na druhý den k jeskyni zajel Ruathain. Kolohnát čekal několik hodin, ale po Connovi nebylo ani vidu, ani slechu. Usoudil, že jeho syn ví, že přijel, ale nechce se bavit. Bylo mu z toho smutno, ale, jako Parax před ním, také jen nechal v jeskyni jídlo a vrátil se do osady.

Sedmnácté noci, když Connavar stahoval králíka, vstoupila do ústí jeskyně štíhlá postava. Conn vzhledl a uviděl Eriathu. Zhluboka se nadechl a chtěl promluvit, pak změnil názor a dál se věnoval králíkovi.

"Jak dlouho tu zůstaneš?" zeptala se ho.

"Nevím. Ted' mě nech na pokoji."

"Tady máš pokoj? Ne, Connavara, tohle je forma mučení sebe sama. Nejsi první muž, který ztratil někoho, koho miloval. A nebudeš ani poslední."

"Nic o tom nevíš!" řekl tiše.

"Tak mi o tom pověz," naléhala. "Pověz mi, proč sedí nový laird v jeskyni, zatímco jeho povinnosti vykonávají jiní." Eriatha vstoupila do jeskyně. Nehořely tu žádné svíčky a oheň poskytoval jen málo světla. Conn byl také odtazitý - skoro bez citů, jako by ze sebe dostal veškeré citění. "Lything tě zvolil. Jsi lairdem," oznámila mu Eriatha. "Tak proč se tady schováváš? Tvoje žena je mrtvá, tys ji pomstil." V očích se mu stále neobjevoval oheň, dokonce i když použila slovo schováváš. Eriatha se zhluboka nadechla. "Jaký smysl má tohle... nesmyslné vyhnanství?"

"Nemá žádný smysl," řekl jí. Po tvářích mu stékaly slzy. "Běž pryč. Nech mě být!"

Nuceně se zasmála, jak nejopovrhlivěji dokázala. "Nikdy by mě nenapadlo, že něco takového uvidím," řekla pohrdavě. "Veliký Connavar je zlomený. Brečí jako malé dítě."

Náhle se zuřivě vymrštil na nohy a naklonil se k ní. "Vypadni hned teď!" zasyčel, popadl ji za ramena a prudce přistrčil k ústí jeskyně. Eriatha tvrdě dopadla a vykřikla, spíš zděšením než bolestí. Conn si jí nevšímal a vrátil se k ohni.

Eriatha se posadila a mnula si ruku. "Já neodejdu," prohlásila.

"Dělej, jak myslíš."

Eriatha byla spokojená, že ho vytáhla z letargie. Ted' už zbývalo jen, aby ho přiměla k řeči. "Chci to pochopit," řekla mírně, vstala a šla si sednout k němu. "Pověz mi, proč jsi tady. Pověz mi to a já půjdu. A ty budeš mít svůj pokoj." Zprvu si myslela, že ji bude dál ignorovat. Dokončil stahování a položil maso stranou. Když promluvil, skoro šeptal.

"Dostal jsem varování, abych dodržoval všechny sliby. Varování od Seidhe. Bral jsem ho na lehkou váhu. A proč bych také neměl? Protože já jsem Connavar." Skoro to jméno vyplivl, "A Connavar je přece známý tím, že drží slovo." Znovu se odmlčel a zadíval se do ohně. "Řekl jsem Tae, že za ní přijedu. Slíbil jsem jí, že budu v poledne zpátky. Ten slib jsem nedodržel a ona odjela s Ruathainem. Odjela na smrt. A proč jsem se opozdil? Protože jsem byl se ženou. Váleli jsme se spolu jako dva psi v říji."

"Co chceš, abych řekla?" zeptala se ho. "Že nejsi dokonalý muž? Ha! Jako by takový tvor někdy existoval. Porušil jsi bezvýznamný slib a následky byly hrozné. Jo, proti tomu se nedá nic namítat, Conne, příteli. S tímhle porušeným slibem budeš muset žít do konce života. Bude to dlouho bolet. Možná věčně. My ale žijeme s bolestí. Jednou jsi mi řekl, že jsi odhodlaný nebýt nikdy jako tvůj táta - nebýt nikdy zbabělý. Promysli tohle: Jak bys nazval muže, který udělá chybu a pak se otočí zády ke svým povinnostem? Já bych ho nazvala zbabělcem. Taky jsi mi řekl, že jednoho dne přitáhne do naší země kamenické vojsko a ty ho hodláš zastavit. Copak už vojáci nepřicházejí? Nebo ti už na téhle zemi a jejím lidu nezáleží?"

"Záleží," přiznal.

"Tak co děláš tady, Conne?"

"Snažím se přijít na to, jaký smysl má můj život," řekl. "Už jsi mě pomohla předtím, když jsem nechal umřít ty děti. Přijímám, cos řekla. Věřím tomu. Možná proto, že tomu potřebuju věřit. Ale to, co se stalo, mne skoro zničilo. Tae byla krásná a měla před sebou celý život. Byla jako moje duchovní sestra. Poznal jsem to, hned když jsem ji uviděl poprvé. Teď to vím ještě líp. Ale nesedím tady plný sebelítosti. Neválím se ve svém hoři. Pronásledují mě výčitky. Rozežirají mi mysl, poněvadž nemůžu změnit, co se stalo. Nemůžu to napravit."

"Ne, to nemůžeš. Je mrtvá. Její duch odletěl."

Conn k ní vzhledl.

"Myslíš, že je to jenom kvůli Tae? Víš, co se stalo v Zářící Vodě?"

"Zabil jsi ty, kteří za to byli zodpovědní. To ví každý."

"Ach, Eriatho, kdyby to tak byla pravda. Proč jsi sem přišla? Řekni mi pravdu."

"Přišla za mnou tvoje máma. Myslela si, že ty a já..." Eriatha si povzddechla a pak se plaše usmála. "Myslela si, že mezi námi je jisté pouto."

"A to taky je," řekl Conn. "Patříš mezi mé nejdražší přátele. A dokonce i s tebou se mi těžko říká pravda. Nechci, abys mě nenáviděla."

Eriatha se nehýbala. "Myslím, že bys mi měl povědět, co tě tíží, Conne."

"Vypálil jsem tu vesnici. A huť. Skoro si nepamatuju, jak jsem se cítil, když jsem přijel k síni lairda Rybáře. Bylo to, jako by se ve mně všechn hněv, bolest, ztráta a hanba změnily v mráz. Vešel jsem do síně a zabil lairda a jeho syny. Všude kolem mě byly plameny. Síně hořela. Nevzpomínám si, jak to začalo. Ale když jsem odcházel, nesl jsem lampu a zapálil domy okolo. V hlavě mi hučelo a pak kolem mne pobíhali lidé, křičeli a ječeli. Sekal jsem kolem sebe hlava nehlava. Zabíjel jsem, Eriatho. Když se rozednilo, prošel jsem trosky. Viděl jsem těla. Dvě byla dětská. Ale byly tam i ženy."

"Tys zabil i ženy a děti?" Eriatha byla zděšená. "Och, Conne! To byla špatnost."

"Já vím." Odvrátil od ní zrak. "Nevěděl jsem, co dělat, tak jsem přišel sem, abych se pokusil přemýšlet. Ano, byl to zlý skutek a já vím, že pro něj neexistuje omluva, ale opravdu jsem nevěděl, co dělám. Když jsem uviděl jejich těla, bylo to, jako by mi srdcem projel oštěp. Kdybych je dokázal přivést zpátky - třeba svou smrtí - udělal bych to. Bez váhání."

"Jenomže ty už je zpátky přivést nemůžeš," promluvila chladně Eriatha. "To nikdo nemůže. A nemůžeš to ani napravit. Tyhle činy ti pošpinily duši. A budou tě pronásledovat - a pronásledovat by tě měly - až do dne tvé smrti. Myslela jsem, že lekci jsi dostal, když jsi bojoval s Perdii. Myslela jsem, že sis uvědomil, že nenávisť vede ke špatnosti a zlu. Doufám, kvůli nám všem, že teď ses konečně poučil."

"Jo," ucedil Conn. "Vpálilo se mi to do srdce." Podíval se na ni, tvářila se vážně, a všiml si i chladu v jejích očích. "Je mezi námi pouto?"

"Nebudu ti lhát, Conne. Vážím si tě méně. Myslela jsem, že jsi silnější. Ó, vždycky jsem věděla, že máš v povaze násilí, ale věřila jsem - hloupě - že ho ovládáš."

"Takže už nejsme přátelé?"

"Vždycky budeme přátelé, Conne," pravila mírně. "Máš v sobě hodně dobrého a hodně toho, co obdivuju. A jako tvoje přítelkyně mě mrzí víc, než můžu povědět, že jsi přišel o Tae. Ale řekni mi tohle: Jak to, že když jsi ji tolik miloval, mohl ses pelešit s cizí ženou?"

"Nebyla cizí," přiznal. "Byla to Arian. Nevěděl jsem, že žije tak blízko Starých Dubů. Zajel jsem tam, abych si promluvil se skotáky, kteří se starají o lairdův dobytek. Byla tam ona. Sama. Myslel jsem, že už je to za mnou. Nemiluju ji, Eriatho. Ale když jsem byl blízko u ní..."

"Chal!" prskla opovrzhlivě, "aspoň tomuhle rozumím. Volání těla. Muži jsou tím posedlí." Její výraz změkkl. "Jenomže tys Arian kdysi zoufale miloval, Conne. Vzpomínám na tu noc, kdy jsi mně o ní vyprávěl. Láskou ti oči zářily jako dvě lucerničky." Podívala se mu do očí, měl je podlité krví a v nich uštváný výraz. "Jak dlouho jsi nespál?"

"Několik dní, myslím. Když usnu, zdá se mi o Tae. Potom, když se probudím - jenom na chvíli - myslím si, že je ještě naživu. A čeká na mě." Zachvěl se. "Lepší je nespát."

"No, teď přišel čas se vyspat. Pojd'," řekla vstávajíc.

Unaveně se vyškrábal na nohy. "Nezasloužím si tvoje přátelství," vydechl.

"Ne, to nezasloužíš. Ale máš ho, Conne." Pomohla mu při svlékání - šaty měl špinavé a na rukou zaschlou krev. Eriatha ho dovedla k posteli, svlékla se a spolu ulehli. Eriatha přes oba přetáhla pokrývku, přivinula si ho blíž a položila si jeho hlavu na rameno.

A on usnul.

Eriatha vedle něj ležela přes hodinu. Pak opatrně vstala, oblékla se, vzala si koníka a odjela zpátky do osady. Před rozbřeskem se vrátila. Conn ještě pořád spal. Probudil se do vůně smažené slaniny. Sluneční světlo pozlatilo vstup do jeskyně a on viděl krásu čisté oblohy venku. Posadil se a viděl, že tu jsou pro něj přichystané čisté šaty.

"Běž se umýt do potoka," nakázala mu Eriatha. "Pak se můžeš najíst."

Conn vstal a vyšel ven do slunce. Eriatha rozbila na pánev dvě vajíčka a opekla pár krajíců chleba. Conn se vrátil po pár minutách, utřel se a oblékl. Mléky se nasnídali a ona ho pozorně sledovala. V očích měl poněkud méně uštváný výraz a spíš připomínal mladého muže, jehož znala.

"Už jsi připravený opustit jeskyni?", zeptala se ho.

"Jo. Vráťím se zpátky do světa. Ale ne jako stejný muž."

"Buď lepší, drahoušku."

Vyšel z jeskyně a venku našel čekat Paraxe. Vedl druhého koníka. Stařík se usmál a napřáhl ruku na přivítanou.

"Už se cítíš lip, chlapče?" zeptal se.

"Docela dobře, staříku. Jak jsi mě našel?"

Paraxe se zazubil. "Nechal jsi za sebou stopu, kterou by mohl sledovat i slepec. Skoro to nestálo za to, shánět se po službách tak skvělého člověka jako já, abych tě našel. Jsi připravený vyrazit?" Conn přikývl. "Jsem připravený," odpověděl.

16

Během jara a léta Conn neúnavně dřel, vrhal se do svých povinností s téměř šílenou energií. Projížděl zemí, organizoval stavbu mlýnů, sýpek a skladišť a nařídil sčítání všech osob žijících na území Severních Rígantů. Ustavil Fiallacha do vedení Sedmi Vrb a nakázal mu, aby podél pobřeží zbudoval strážní věže a posílil tak obranu městečka. Braefar byl jmenován druhým radním pod Maccusem, protože staršího muže náklad nové práce rychle vyčerpával.

"K čemu všechny ty nové sýpky?" zeptal se Conna jednoho dne Maccus, když spolu jeli na obhlídku nově objeveného zlatého dolu v Druaghských horách.

"Válka už není záležitostí odvahy jednotlivců a hromadného útoku," vysvětloval mu Conn. "Je to záležitost zásobování. Nezáleží na tom, jak udatní jsou muži, prostě nemůžou bojovat, když je nenakrmíš. Jakmile přijde válka, bude životně důležité, abychom dokázali nakrmit sebrané vojsko bez toho, abychom museli spoléhat na okolní kmény."

"Možná," odušil Maccus, "ale za pouhé čtyři měsíce jsi skoro vyprázdnil pokladnici Dlouhého lairda. Doufáme, že v té nové štolě bude hodně zlata."

Důl se zprvu ukázal být zklamáním. Správce dolu Lycus, podsaditý robustní muž, jenž také spravoval lairdovy dva stříbrné doly, Conna ubezpečil, že časem se ukáže, jak je důl bohatý. Conn zůstal nedůvěřivý a poslal na naleziště Govannana, jemuž nařídil, aby předstíral, že je jen potulný havíř, který hledá práci. Po šesti týdnech Govannan zjistil, že víc než dvě třetiny zlata putují na severovýchod, do Skalní Královny, přístavní osady na pobřeží, kde Lycus vlastnil několik domů a velký kus země.

Conn, Ruathain, Maccus, Govannan a dvacet Connových Železných vlků dorazili první podzimní týden do osady, vpadli do tří skladišť a objevili poklad ve zlatě a stříbře. Lycuse odvedli zpět do Starých Dubů a po veřejném soudu ho oběsili na hlavním náměstí.

Důlních operací se ujal Braefar a příjmy tím pohádkově vzrostly.

S prvním sněhem přišla do Starých Dubů špatná zpráva, že Dlouhý laird zemřel. Starý pán, jehož zlomila smrt Tae, trpěl jednou nemocí za druhou. Zemřel ve spánku ve své ložnici, z jejíhož okna byl výhled na vysokánský štít Caer Druagh.

Conn se pohřbu nezúčastnil. Odjel do Sedmi Vrb na návštěvu za Fiallachem a také proto, aby zkontroloval nová obranná zařízení.

Příštího jara, když se začala rodit první hříbata, narodil se bílý hřebeček s dlouhou černou lysinku. Znamení připomínalo meč a Conn ho nazval Černý meč.

O Connových jedenadvacátých narozeninách čítali Železní vlci dvě stě dvacet mužů a pravidelně se scházeli k výcviku, učili se cválat na vysokých gathských koních v sevřené formaci, oddělovat se a znovu se sformovat do širokého klínu, který Conn poprvé uviděl u Gathů. Braefarův vynález tímene měl ohromný úspěch a jezdci měli nesmírnou výhodu. Conn si také objednal dvě stě lehkých štítů místo malých puklů, které jezdci obvykle používali, a každý muž byl vyzbrojen dvěma meči - první byla dlouhá šavle, druhý krátký meč, užívaný převážně k bodání, založený na modelu z Kamene. Na podzim toho roku začal Conn organizovat nový oddíl: Koňské lučištníky. Lehce vyzbrojené, na rychlých konících, cvičili se ve střelbě v plném trysku. Conn svolal několik turnajů v lukostřelbě, nabídl skvělé ceny nejlepším lučištníkům a ty pak přijímal do svých služeb. Mezi vybranými byl také jeho patnáctiletý bratr, zlatovlasý Bendegit Bran, jenž v jízdě na koni a střelbě z luku neměl sobě rovného.

Jeho vstup do oddílu rozzlobil Merii, která při návštěvě ve Starých Dubech Connovi vyhubovala. "Je to jenom dítě," namítala.

"Na jaře z něj bude muž," prohlásil Conn mírně. "Už není nemluvně - i když by sis přála, aby byl." Slunce už bylo skoro za horami a v místnosti se stmívalo. Merie došla k ohni, zapálila knot a pak dvě lampy na stěně. Chvilí seděli v zamyšleném tichu a pozorovali západ slunce.

"Všechno se to udalo tak rychle, Conne," poznamenala Merie po chvíli. "Připadá mi, že uběhlo jenom několik měsíců od doby, kdy jste všichni byli dětmi. Ty dny mi schází. Schází mi, že kolem sebe nemám děti. Občas hlídám malého

Banouina. On je zlatíčko! Pořád se jenom směje a hrozně rád se chová. To tys vždycky nesnášel, Vykroutil ses. Nechal ses pochovat jenom od Ruathaina. Často jsi mu usnul v náručí."

"Jak se má Kolohnát? Už jsem ho nějakou dobu neviděl."

Merie pokrčila rameny a pak se zasmála. "Má se už dobře. Nachladil se a kašlal a plival po celém domě, pořád se vztekal a naříkal. On byl vždycky nemožný, když byl nemocný. Ještě se úplně nevzpamatoval a musí často odpočívat." Usmál se. "Ale je mu už přes čtyřicet a dávno není mladý býček."

Chvilí si povídali, společnost toho druhého je uklidňovala. Potom Merie načala téma bližší svému srdci. "Měl by ses znovu oženit. Conne. Už jsem tě neviděla smát se celé věky." Conn na takový rozhovor zrovna čekal. Chtěl to smést stranou nebo změnit téma. Ale teď, když seděl ve vyhřátém pokoji a zapadající slunce měnilo hory v oheň, neudělal ani jedno. "Nemiloval jsem ji dost, víš. Tuhle vinu si nesu - spolu se vším ostatním. Byla krásná a - jak mi jednou řekla Vorna - zasloužila si něco lepšího. Miloval jsem ji. Ale když jsem zase uviděl Arian..." Podíval se na Merii a lítostivě se usmál, "Nebudu se ženit, mami. Zatím ne. Myslím, že v srdci mám místo jenom na jedinou velkou lásku."

"Hlupáčku. Další láska přijde. Počkej a uvidíš."

"Stejně jako přišla k tobě, když umřel Varaconn?"

"Přála bych si, abys řekl otec. Mluvíš o něm, jako by to byl nějaký vzdálený příbuzný."

"Tak můj otec. Teď mi odpověz na otázku."

Merie si povzddechla, naklonila se v křesle, zvedla z podlahy deku a přehodila si ji přes nohy. "Začíná už být zima. Zavřel bys okno?"

"Jo - ale pořád žádám odpověď." Vstal, zavřel okenice a zasunul zástrčku.

Pak se posadil a podíval se Merii do zelených očí. "Ne," přiznala. "Už nikdy nepřišla taková láska, jako byl Varaconn. Nechci, aby to znělo, že pomlouvám Rua. Je to ten nejlepší muž a já ho velmi miluju. Víc, než jsem čekala. Ale Varaconn a já, naše duše byly stejné."

"Jo, ten pocit znám."

"Á, Conne, bolí mě, když tě vidím tak nešťastného. Teď je z tebe laird, velký muž, vážený a obdivovaný, ano, dokonce obávaný. Stáváš se mezi Riganty legendou. Většina mladých mužů by dala deset let života, aby mohli být jako ty."

"To já vím," řekl. "Vidí chlapa na vysokém koni a slyší všechny ty příběhy o medvědovi a zlém králi. To nejsem já, mami. Je to jenom jedna moje část. Vyrůstal jsem s bolestí, protože jsem věřil, že Vara... můj otec... byl zbabělec. Pak jsem viděl, jak jste se s Kolohnátem rozešli kvůli něčemu, co jsem udělal..." "To ne ty - " začala Merie. On ji pokynem ruky umlčel.

"Já vím, já vím. Tenkrát jsem tomu ale nerozuměl. A co se medvěda týče - no, ukázal mi mou smrtelnost, serval mi maso z kostí. Ztratil jsem přátele. Riamfadu - i když je teď šťastný - a Banouina. Díval jsem se, jak se pozvedá veliké zlo - a dokonce jsem bojoval na jeho straně. Pak - poté, co jsem zradil svou manželku na smrt, jsem zničil celou vesnici a zabíjel muže, ženy a děti. Nejsem hrdina, za jakého mě pokládají."

"Byl jsi zničený žalem, Conne. To neudělal můj milovaný chlapec. Byl jsi posedlý. Nevěděl jsi, co děláš."

Conn se zasmál. "Á, co je to, mít matčinu lásku. To jsem byl já, mami. To ta šelma uvnitř mě, když povolily řetězy. Byla to moje vina a já se nebudu omlouvat za to, co jsem udělal. Pannonové mi říkají Strašný laird. Můžeš jim to dávat za vinu? Každý rok o samainu jsem poslal nabídku weregildu - každý rok větší sumu, a už ta první byla ohromná. Ale Horalský laird s mými zástupci odmítá být jen promluvit."

"Ty nejsi strašný. Jsi můj syn a máš dobré srdce. Pročpak se zabýváš jenom tím špatným? Pracuješ bez oddechu, abys ochránil svůj lid. A zachránil jsi Riamfadu před tím medvědem. Taky jsi pomstil Banouina. Kolohnát je na tebe pyšný. Copak tě tohle netěší, Conne?"

"Ale ano, těší."

"A tvůj přítel Banouin, ano, zemřel hrozně, ale měl dobrý život, Conne, a dobré přátele. A část toho života žije dál v jeho synovi. Už jsou mu skoro čtyři. Je to hodný chlapec. Ale chybí mu Bran. A mně taky. To ho chceš u sebe držet celou zimu?"

"Ne, může jít domů. O samainu přijdu sám." Ozvalo se zaklepání na dveře a ven ho volal Maccus. "A teď se s tebou musím rozloučit, mami. Musíme s Maccusem probrat opojné radosti vybírání důchodů." Merie ho popadla kolem krku a políbila na vousatou tvář. "Jsi moje srdíčko," řekla mu se slzami v očích. "Miluju tě víc než svůj život." Prohrábla mu dlouhé rudozlaté vlasy a nucene se usmála. "Matky umějí být tak trapné," vyhrkla.

"Ach to není trapné, mami," zalhal. Došel ke dveřím, ale ona na něj ještě zavolala.

"Jestli se vrátíš na samain domů, tak bys měl vědět ještě o jedné věci."

Conn se zarazil, "O čem?"

"Arian opustila Častu. Je zase doma u Nanncumala."

"Proč se rozešli?"

"Má dítě, Connavare. Věděl jsi to? Chlapec. A on má zvláštní oči, jedno zelené a jedno hnědé. Myslela jsem, že bys to měl vědět."

Conn do Tří Potoků o samainu nepřišel a místo toho svátek strávil s bratrem Severákem ve Starých Dubech. Celou zimu druid učil Conna, Braefara, Maccuse a Govannana číst písmo. Conn se pro tyhle lekce rozhodl poté, co nařídil sčítání lidu, poněvadž byl stále nervóznější, jak potřeboval sehnat písaře a úředníky, aby ta čísla spočítali. Braefar se učení zhostil s pozoruhodnou lehkostí, učil se mnohem rychleji než ostatní. Byl nejlepším žákem a chvála učitele ho těšila. Govannan se do úkolu pustil tvrdošíjně, ale na jaře měl o předmětu jen docela chabou představu. Conna jemnosti jazyka příliš nezajímaly. Potřeboval umět číst a přinutil se naučit dost těch divných maličkých symbolů, aby mu dávaly smysl aspoň svitky ze sčítání.

Když se vyčásilo a Connovi se blížily dvaadvacáté narozeniny, začali do Starých Dubů přijíždět kupci se zprávami ze zámoří.

Kamenické vojsko vytáhlo na gathské území. Došlo tam ke třem velkým bitvám, jedna skončila nerozhodně, ale následovaly dvě strašlivé porážky Gathů. První zprávy tvrdily, že zahynulo přes třicet tisíc gathských válečníků.

Kamenické vojsko pochodovalo na přístavní město Goriasu, poslední gathskou pevnost. Na východě byl v šarvátce zabit král Mořských vlků a po něm nastoupil jeho syn Shard. Conn o Shardovi nic nevěděl a promluvil o něm s bratrem Severákem. "Chodí druidové ještě po krajích Mořských vlků?"

"Ne. Varsové uctívají krvavé bohy, a každého druida, kterého by chytili, by zavraždili."

"Neslyšel jsi něco ohledně toho Sharda?"

"Málo. Ale buď si jistý, že to není mírumilovný člověk."

Conn zařídil, aby se všichni kupci dozvěděli, že má zájem o nového varského krále, a během pár týdnů u něj požádal o přijetí jakýsi postarší obchodník s kůžemi z kmene Ostro. Sešli se v bývalých komnatách Dlouhého lairda. Conn odsud odstranil většinu nábytku, nechal jen dlouhý oválný stůl a deset křesel. Kupec vstoupil, uklonil se a Conn ho vyzval, aby se posadil. Muž byl vysoký a štíhlý, s kulatými rameny, plešatý. Tvář měl vrásčitou, ale tmavé oči bystré.

Connavar seděl v čele stolu, Maccus po jeho levici, Braefar po pravici. Když muž vstoupil, Connavar ho ohodnotil a usoudil, že je chladný a vypočítavý".

"Děkuju, žeš mě přijal, pane," řekl Ostro hlasem uhlazeným jako olivový olej. "Slyšel jsem, že se chceš dozvědět něco o králi Shardovi."

"Zajímá mě," připustil Conn.

"Mám jistou informaci, která by ti mohla pomoci. A mohl bych získat další. Totiž, pokud bych mohl získat větší zásobu kůží. Varsové si potrpí na kazajky a holínky z vašeho černobílého skotu."

Maccus se naklonil ke Connovi, něco mu pošeptal a on kývl.

"Už jsem se ohledně rozdělení a prodeje těch kůží dohodl se dvěma obchodníky, ale zvýším množství kůží pro tebe - pokud tvoje informace bude užitečná."

"Jsi laskavý a chápavý člověk, pane." Stařec se usmál. "Nepřekvapuje mě, že se tak zajímáš ovarského krále. On se rozhodně zajímá o tebe."

"Jak to?"

"Zdá se, pane, že jsi mu před pár lety zabil při nájezdu na Sedm Vrb bratra. Složil krvavou přísahu, že přinese tvou hlavu k bratrovu domu a tam ji narazí na kopí." Conn se zasmál, ale Maccuse to zjevně znepokojilo.

"S čím ještě s nimi obchoduješ, příteli?" zeptal se Connavar.

"Hodně miluji uisge."

"Při příští cestě ti dám třicet soudků. Potřebuju znát jeho plány. Sbírá muže, staví lodě? Cokoliv, co má něco společného se sbíráním bojovníků. Rozumíš?"

"Jistě, pane. Bude mi potěšením ti sloužit."

Conn mu poděkoval a stařec se znovu uklonil a odešel. "Víš," poznamenal Maccus, "že ten hubený všivák taky prodá Shardovi informace o nás?"

"Ovšem," odtušil Conn. "Žije pro zisk a vydělává, kde to jen jde. Odkud připlul?"

"Ze Skalní Královny. Většina kupců, kteří cestují na východ, používá tenhle přístav," sdělil mu Maccus.

"Máš tam nějaké přátele?"

"Jo - hodně."

"Zítra tam zajedeš a zkusíš najít někoho, kdo se k němu připojí při jeho další plavbě. Bylo by dobré mít mezi jeho posádkou našeho člověka."

...

"Měl bys to říct Merii," pravila Vorna přísně. Ruathain pokrčil rameny a tvářil se nejistě. Dovnitř vběhl maličký Banouin a nadšeně zajásal, když uviděl Kolohnáta. Hned se mu vyškrábal do klína.

"Našel jsem diamant," řekl čtyřletý hošík, natáhl umatlanou ručku a ukázal Ruathainovi lesklý bezcenný kámen.

"Jsi bystrý mládenec," řekl mu Ruathain. "Ale měl by sis umýt ruce, než máš umazat nábytek. Tak mazej. Já ti ten diamant pohlídám." Banouin vyběhl z místnosti. "Moc hodný kluk," poznamenal. Vorna se nenechala zvíkat.

"Slábne ti srdce, Ruathaine. Prášek z náprstníku trochu pomůže a taky další bylinky. Ale musíš zpomalit. Nesmíš se vyčerpávat, ani jinak srdce zatěžovat."

"Nemůžu ho zase posílit?"

"Kdybys byl přišel dřív, bylo by to lepší. Takhle... Ne, nemůžeš ho posílit. Můžeš jenom zpomalit chátrání. Měl bys to říct Merii. Má právo to vědět."

"A právo dělat si starosti? To nemyslím. Byla by z toho sama nemocná. Jak dlouho mi to proradné srdce bude ještě bít?"

"Nemluv takhle," napomenula jej. "Není proradné. Mysli na ně jako na postonávajícího přítele, který ti celá léta pomáhal a teď sám potřebuje pomoc. Nesmíš na ně tolik tlačit. Pij víc vody a míň uisge. Jez víc vloček - bez soli."

"Ptal jsem se jak dlouho, Vorno."

"Když budeš opatrný, mohl bys mít deset let. Ale ne víc, myslím."

"To mi bude padesát. To docela stačí."

"Bude ti třiapadesát, ty ješito," pronesla Vorna s úsměvem. "Teď chci, abys bral tyhle prášky přesně tak, jak jsem ti popsala. S tím náprstníkem buď velice opatrný. Pamatuj, že víc není líp. Když vezmeš moc, může tě zabít. Nesmíš se nechat svést a špetku přidat."

Banouin přiběhl zpátky a ukázal Ruathainovi ruce. "No, hezky sis je umyl, prcku," řekl a hošíka zvedl do výšky.

Banouin zavýskl nadšením, když ho Ruathain vyhodil do vzduchu a zkušeně ho chytil. Vorna potřásla hlavou a potlačila smích.

"Dvě děti," utrousila, "jedno velké, jedno malé."

"Můžu jít dneska s tebou?" vyzvídal hošík. "Zaježdíme si?"

"Dneska štípu dříví," řekl Ruathain, "můžeš mi pomáhat válet polena. Potřebuju ale silného mládence." "Já jsem silný, že, mami?"

Vorna kývla a pak se přísně podívala na Ruathaina. "Tak štípání dříví, co? Často odpočívej." Zavolala si Banouina. "Jestli uvidíš, že Kolohnát rudne v obličej, tak mu řekneš, aby se posadil."

"Ano, mami."

"Tak jdeme," řekl Ruathain, strčil léky do kapsy a vyšel ven do sluníčka. Banouin se rozběhl za ním a chytil ho za ruku. Kolohnát ho zvedl a posadil si ho za krk.

"Koukni, jak jsem vysoký!" křičel Banouin. "Koukni, mami!"

"Vidím tě," řekla Vorna ode dveří. Dívala se za nimi, jak odcházejí, a slyšela, jak se Banouin cestou přes louku směje. Slunce na ně jasně svítilo a Vorna měla pocit, že jí snad pukne srdce.

...

Zima byla mírná a Conn o samainu opět do Tří Potoků nepřijel a zůstal ve Starých Dubech. Slavnostního večera se nezúčastnil, místo toho zůstal v síni s Maccusem, Braefarem, Govannanem a Fiallachem.

Mohutný válečník přijel ze Sedmi Vrb se zprávou, že byla spatřena flotila dvou set dlouhých lodí, mířící podél pobřeží k severu. Fiallach sebral svých pět set bojovníků, ale loď nepřistály.

Zpráva byla současně poplašná i matoucí. Dvě stě lodí znamenalo deset tisíc bojovníků. K žádnému nájezdu ještě nedošlo v zimě, kdy byly zásoby potravin omezené. Kde tedy vzalo deset tisíc mužů jídlo? A kam měli namířeno?

"Museli vpadnout k Pannonům," usoudil nakonec Maccus. "To je šílené. Dokonce i kdyby Horalského lairda porazili, pořád tam pro ně nebude dost jídla."

Conn vyslal jezdce k Horalskému lairdovi s varováním a nabídl vojenskou podporu, ale jezdec se od pannonského pána vrátil zpátky se strohým vyřízením. "Nepotřebujeme vás a ani vás nechceme."

"Kolik mužů může proti Varsům mít?" zeptal se Conn.

"Ne víc než dvanáct tisíc," odpověděl Maccus.

"A kolik jich sebereme my do - no, řekněme - deseti dnů?"

"Horalský laird nás doma nechce," poukázal Fiallach. "Ať si sní, co si navařil, sám."

"Pannonové jsou Keltové," prohlásil Conn. "Ale víc než to, musíme zvážit velikost útočného oddílu. Deset tisíc mužů pro nájezd nepotřebuješ. Přišli dobývat a zabrat území. Jakmile se tady uchytlí, budeme mít na severu nepřitele na život a na smrt. Ne. Ať už nás tam chce nebo ne, my mu pomůžeme Varsy porazit."

"Do deseti dnů," ozval se Maccus, "bychom mohli sebrat patnáct tisíc bojovníků."

"Ano, sebrat bychom je mohli," řekl Braefar, "ale zásobovat je bude něco docela jiného. Sýpky jsou sice plné, ale k vození zní pro patnáct tisíc mužů na pochodu přes pannonské území budeme potřebovat úctyhodný počet vozů. Ty včas sehnat nedokážeme. Dokonce ani nevíme, kde Varsové přistáli. Mohli by být sto mil daleko na severu."

"Něco na tom všem mi pořád nesedí," ozval se Govannan. "Souhlasím s Connem, že to je útočný oddíl a musíme se mu postavit. Ale proč útočit na pannonské území? Není tam moc zlata a zatraceně málo sýpek. Kdežto my máme nové doly a obrovský přebytek potravin. My jsme přirozeným cílem pro každý vpád, a taky už víme, že král Shard Conna nenávidí a přísahal, že dostane jeho hlavu. Takže nedává žádný smysl, aby plul sto mil na sever a napadl chudého souseda."

Braefar zavrtěl hlavou. "Ne nutně. Jestli, jak se domnívá Conn, jsou tady, aby získali opěrný bod, mohli by tam poslat na lodích víc mužů a na jaře pak proti nám vytáhnout s plnou silou do války. Mohli by nás pak zasáhnout na dvou frontách - pochodující vojsko ze severu a druhý vpád do Sedmi Vrb."

"Je tu ještě třetí možnost," ozval se Maccus. "Pannonové jsou naši nepřátelé. Horalský laird to dal jasně najevo. Nemají však sílu nás napadnout. Avšak nemylte se. Pannonové nás hodně nenávidí. Dejme tomu, jen pro tuto chvíli, že Horalský laird nečelí invazi, nýbrž Sharda pozval, aby se k němu připojil ve válce proti nám. Je-li tomu tak, budeme stát proti deseti tisícům bojem zoceleným Varsům a dvanácti tisícům pannonským válečníkům."

Kolem stolu se rozhostilo ticho, jak každý muž tu hroznou představu vstřebával. - Nakonec promluvil Connar, hlasem plným smutku. "Doufám, že se mylíš, Maccusi. Ale jestli máš pravdu, je to moje chyba, protože tuhle nenávisť zrodila moje pomsta. Snažil jsem se to napravit, ale některé činy se prostě nedají smýt ani zlatem."

Fiallach zaklel, "Ale, člověče, uděláš, co by udělal každý válečník. Já sám, když jsem se doslechl, že Tae zabili, bych smetl každého Pannona z tváře země. Já jenom chci vědět, jak rozhodneme, co podniknout?"

Connar chvíli mlčel. Pak se podíval na Maccuse. "Vyšli jezdcé, ať seberou vojsko. Ať pochopí, že je to naléhavé. Nevytáhneme na pannonské území okamžitě. Ale pro jistotu se připravíme. Jestli jsou Pannonové skutečné oběti, tak jim rychle vyrazíme na pomoc. A jestli nejsou, budeme připraveni bránit vlastní území." Obrátil se k Fiallachovi. "Ty, příteli, seženeš Železné vlky, a jestli dojde k bitvě, budeš jim velet."

"Kde budeš ty?" zeptal se Fiallach.

"Já budu bojovat pěšky s hlavním oddílem. Už je to mnoho let, co Riganti naposledy bojovali v bitvě, a pro spoustu mladších mužů to bude nová zkušenost. Já budu stát s nimi s padesáti Vlky. Zbytek pojede s tebou."

"Je to pro mě čest," řekl Fiallach a oči se mu leskly pýchou. "Nenechám tě padnout." Conn přenesl pohled na Braefara. "Věřte, tebe budu potřebovat, abys řídil zásobování. Možná budeme muset vojsko držet pár týdnů, než se situace vyvine. Nesmíme dovolit, aby to skončilo na nedostatku jídla."

"Co chceš ode mě, Conne?" zeptal se Maccus.

"Pokud dojde k bitvě, ujměš se velení Koňských lučištníků. Do té doby připravíš zvědy, kteří budou vyjíždět na pannonské území a sbírat informace. Čím dřív zjistíme pravdu, tím líp se připravíme."

...

Již za tři dny začali do Starých Dubů přicházet první gigantští válečníci. Pátého dne se shromáždilo přes šest tisíc mužů. Naštěstí panovalo stále mírné počasí, protože válečníci museli zprvu spát venku. Braefar byl natolik předvídavý, aby nařídil stáhnout z vysočiny dřevo a narychlo postavit provizorní přístřešky. Conn se každý den scházel s vůdci klanů a menšími náčelníky a schůzky trvaly až dlouho do noci.

Šestáho dne přijeli poslední zvědové.

Maccusovy obavy se potvrdily. Horalský laird Pannonů uzavřel s varským Shardem dohodu a oba muži vedli svá vojska k gigantským hranicím.

Byla půlnoc a Conn opět seděl se svými kapitány, k nimž se nyní připojil ještě Ruathain. Kolohnát toho při schůzce moc neřekl, jen seděl a mlčky poslouchal, jak plánují bitvu. Conn propátral oblast severně od Starých Dubů a rozhodl se střetnout s nepřítelem v nízkém pohoří, asi tak šest mil od osady. "Údolí se mezi dvěma kopci zužuje, a když budeme bojovat tam, nebudou mít takovou výhodu díky přesile," oznámil jim Conn. Zvědové hlásili, že spojené oddíly mají těsně pod osmnáct tisíc mužů - skoro dvojnásobek současného počtu gigantského vojska. Conn se obrátil na Maccuse. "Za jak dlouho se sem dostanou?" "Zítřka - když půjdou celou noc. Za rozbřesku pozítří, když ne."

"Kolik válečníků máme teď?"

"Těsně pod devět tisíc - ale pořád přicházejí další. Zítřka bychom měli mít skoro deset, možná jedenáct tisíc."

"Proč nemůžeme bojovat tady?" zeptal se Braefar. "Není to snad důvod, proč Dlouhý laird nechal postavit tuhle pevnost?" Vypadal nervózní a vyvedený z míry.

Odpověděl mu Ruathain. "Jo, mohli bychom bojovat tady, ale Varsové by nás obklíčili a pak do kraje vyslali loupeživé oddíly. Menší osady by úplně smetli. Horší by ale bylo, že válečníci, kteří se k nám připojili, nechali doma ženy a děti. Nebudou chtít být zavření tady, zatímco nepřítel bude pronásledovat a zabíjet jejich milované. Conn má pravdu. Na nepřítele musíme vytáhnout a rozhodnout celou věc v jedné velké bitvě."

"Jo, velká bitva," vyštěkl Braefar. "Bitva, při které budeme stát proti přesile tak dvě ku jedné."

"S počty nemůžeme udělat nic," pravil mu Conn. "Naši muži ale budou bojovat, aby bránili zemi, kterou milují. To jim poskytne výhodu. A potom tu ještě máme Železné vlky, Díky nim budeme mít navrch."

"Jak nás rozestavíš?" chtěl vědět Fiallach.

"Budeme muset udržet kopce po obou stranách a přinutit nepřítele, aby se soustředil na údolí mezi nimi. Tam budu stát já. Horalský laird mě tam uvidí. Nenávidí mě tolik, že podle mě nasměruje hlavní oddíl na mne. Ty, Fiallachu, budeš držet svoje muže na východním kopci, dokud ti nedám znamení. Pak zaútočíš na jejich pravý bok. Nenech se zatáhnout do boje. Napadni je a stáhni se, budeš na ně útočit znovu a znovu. Maccus s Koňskými lučištníky nepřítele objede a zaútočí zezadu. Až přijde ta správná chvíle a nepřítel bude zmatený, povedu útok a zabiju lairda a Sharda."

"Pokud půjde vše podle plánu," poznamenal Braefar. "Ano, pokud půjde všechno podle plánu," řekl Conn mírně. "Výrazíme zítřka. Ty zůstaneš tady, Věťe. Bude tu spousta opozdílů. Sebereš druhý oddíl, a jakmile to půjde, vyrazíš nám na pomoc."

Porada skončila, a jakmile ostatní odešli, Ruathain ještě chvíli poseděl a rozmlouval s Connem. Mladší muž cítil, že Ruathaina něco tíží, nenechal se tím však ovlivnit. Místo toho změnil téma. "Myslíš, že je moudré, aby zadnímu oddílu velel Vitr?"

"Na bojišti by k ničemu nebyl, Kolohnáte. Viděls ho včera večer. Skoro jsi mohl jeho strach cítit."

"Jo, všiml jsem si. Ale zadní oddíl může znamenat rozdíl mezi vítězstvím a porážkou, Conne."

"Ano, je to riziko. Nemůžu si ale dovolit nechat tady Govannana. Potřebuju ho u sebe."

"Mohl bych zůstat já."

"Ty, Kolohnáte? A nechat si ujít bitvu?"

"Myslím, že by to bylo moudřejší."

"Promyslíš to. Jsi v pořádku, táto? Vypadáš zamyšlený."

"Ale, jsem silný jako býk, chlapče. Toho se bát nemusíš. Jenomže jsem dost utahaný, takže, myslím, půjdu do postele. Merie nejspíš čeká a bude chtít všechno slyšet."

Connavar se zasmál, "Překvapilo mě, žeš ji nenechal ve Třech Potocích."

"Nechat ji? Myslíš, že by to strpěla, když jdete s Branem do bitvy? U všech bohů, Conne, to bych radši čelil Varsům, než jí řekl, aby zůstala doma."

Ruathain syna pevně objal a potom se vydal do svého pokoje.

Conn vstal a vyšel do noci. Prošel kolem dvou vrčících psů, kteří se rvali o zbytky jídla ze stánku na tržišti. Vylezl na ochoz na hradbě. Chvilu tam stál a díval se k severu, obhlížel stovky táborových ohňů, dodávajících teplo jeho spícímu vojsku. U srdce mu bylo těžko. Celý život chtěl chránit svoje lidi, ale teď na ně přivedl tuhle pohromu. Jeho nenávist a pomsta byly ohněm, na němž bylo ukováno spojenectví mezi Horalským lairdem a Shardem. A zítřka nebo pozítří za to stovky, možná tisíce mužů zaplatí svými životy.

Vitr byl kousavější a on si přitáhl plášť úžeji k tělu a sešel dolů. Z dlouhé síně vyšla žena v dlouhých rozevlátých šatech, s hlavou a rameny zakrytými tmavým vlněným šálem. Merie ho spatřila a zamávala mu. Conn si povšiml, že něco nese, a usoudil, že je to jídlo pro něho. Mile se usmál. Dokud bude živa, bude v něm vidět dítě, které potřebuje nakrmit.

Když se přiblížili, jeden ze psů se rozběhl k Merii a zuřivě štěkal. Ona se k němu otočila. Pes ucítil jídlo. Conn se rozběhl a křičel z plných plic, aby zvíře zahnal. Pes skočil po Merii a cvakl zuby. Žena uskočila. Pes vrčel. Byl to hubený, vyhladovělý vořech a vůně jídla ho doháněla k šílenství. Znovu skočil a tentokrát se snažil hryznout ženu,

která mu odmítala vydat jídlo. Conn přiběhl a švihl rukou. Psovy zuby se mu sevřely na koženém chrániči zápěstí. Conn se prudce otočil a máchl rukou. Ozvalo se odporné křupnutí, pes dopadl na zem a svíjel se. Conn k němu poklekl. Nebyl to zvlášť velký hafan, byl již starý a kosti měl křehké podvýživou. Zlomil si vaz. Conn přistoupil k Merii. "Jsi v pořádku, mami?" zeptal se. Merie stála úplně nehybně a tvář měla v měsíčním světle přízračně bílou.

"Tys ho zabil."

"Nechtěl jsem."

"Zabil jsi psa, co tě pokoušel, Conne," zašeptala. "O dobré nebe."

Connovi ztuhla krev v žilách. V noci před bitvou porušil svou geasu. Chvilí stáli mlčky, pak ho Merie uchopila za ruku.

"Co budeš dělat?"

"Co můžu dělat, mami? Povedu Riganty do bitvy." "Ne," zašeptala couvajíc. "Už ne! Nesmí se to stát znovu!"

...

Ruathain zasténal a převrátil se. Tělem mu projela bolest. Snažil se posadit a pak si všiml, že postel je prázdná. Se zachrčením se vyškřábal na nohy a došel ke křeslu, přes něž měl přehozené šaty. Z kapsy kazajky vytáhl váček s léky od Vorny, nabral špetku náprstníkového prášku a nasypal ho do poháru, který dolil vodou. Zamíchal obsah a zhluboka se napil. Napětí v prsou po chvíli ustoupilo.

Bolelo ho, že musel požádat Conna, aby ho nechal tady, až vojsko vytáhne. Toto rozhodnutí však mělo rozumný důvod. Jakkoliv Větra miloval, nevěřil, že přivede posily včas. Nebylo možné, že by Vitr spěchal do boje. Ruathain se ještě napil vody. V ústech mu po léku zůstala hořká pachut'.

V den, kdy odjížděl do Starých Dubů, za ním přišla Vorna. Společně se procházeli podél plotu kolem Nanncumalovy ohrady. "Tys jí to neřekl, vid', Kolohnáte?"

"Ne."

"Poslouchej mě, Ruathaine, jestli budeš bojovat v té bitvě, umřeš. Srdce tě zradí. Když už se nedokážeš přimět říct to své ženě, řekni to aspoň svému synovi."

"Povím mu to. Počkám vzadu se ženskými a děcký," štkl a snažil se ovládnout hněv. Srdce mu bolestivě tlouklo. Vorna mu položila útlou ruku na prsa a on se uklidnil.

"Vrátila se ti moc," šeptl.

"Ano. Ale nestačí to, abych tě vyléčila. Nezapomněls na svou geasu?"

"Ovšem. Vždycky to byl ohromný nesmysl. Myslím, že ta vědma musela být opilá. Nebuď královým štítem. Tehdy to nedávalo smysl. A nedává ho ani teď."

"Vždycky to má nějaký smysl, Ru. Vědma má vidění - obraz, chceš-li. A ten potom převede do slov. Ty ses držel slova král, avšak mohlo to znamenat i vládce, vladka anebo laird. Connavar vládne Rigantům. Pověz, zná Merie tvou geasu?"

"Ne. Zná Connovu. Ale od Varacconovy smrti se všem hovorům o věštbách vyhýbá. Děsí ji."

Vorna si povzddechla. "Najdi způsob, jak jí to říct, Ru, jestli to půjde. Ať už se ale rozhodneš jakkoliv, až pojedíš do Starých Dubů, myslí na Merii a své syny. Oni tě milují. Jestli tě ztratí, zlomí jim to srdce. Můj maličký Banouin tě zbožňuje. Mysli na tohle. Mysli na to hodně. Nedovol, aby tě pýcha obrala o poslední léta. Na světě je tak málo dobrých lidí, Ruathaine. Zůstaň s námi ještě trochu déle."

Její slova ho dojala. "Nebudu bojovat v té bitvě, Vorno. Povím to Connovi."

Ale nepověděl. Conn musel už tak myslet na dost věcí bez toho, aby si ještě dělal starosti s otčimovým zdravím. Místo toho se chopil příležitosti zorganizovat zadní oddíl a poslat na bojiště posily.

Uslyšel, jak se otevřely dveře. Dovnitř vpadla Merie. "Co se děje, holka?" zeptal se, objal ji a přivinul k sobě.

Pověděla mu o psovi a porušené gease.

"Říkáš, že se pes zakousl do jeho chrániče zápěstí?" vyptával se.

"Ano."

"Prokousl mu kůži?"

"Ne."

"Tak to není pokousaný. Geasa pořád platí."

Merie se od něj odtáhla. "Varacconovi jsi namluvil, že krkavce zabil jeho kůň. Řekls mu, že svou geasu neporušil. Jenomže on umřel. Och, Ru, můj syn nesmí zemřít taky. To bych neunesla." Ruathain se odvrátil.

"Promluví s ním," řekl.

"Promluvit? O čem chceš mluvit? Musíš ho udržet naživu, Ru. Kdysi jsi mi slíbil, že mi přivedeš manžela zpátky. On umřel. Tentokrát to musí být jiné. Jsi největší rigantský válečník. Všichni to vědí. Musíš ho ochránit, Ru. Musíš stát po jeho boku. Uděláš to pro mě?"

Podíval se jí do vyděšených očí. "Když jsem ti dal ten první slib, byl jsem mladý. Věřil jsem tehdy, že jsem neporazitelný a že dokážu ochránit ty, které miluju. Teď jsem starší a moudřejší."

"Ne!" zavřískala. "Tohle dokážeš! Nikdo není silnější než ty. Dokážeš mi přivést syna zpátky. Och, prosím, Ru, jestli mě miluješ, tak mi slib, že budeš jeho štítem."

Ta slova jej udeřila strašlivou silou. Sevřel se mu žaludek a stáhlo se mu hrdlo. Podíval se jí do vyděšených očí a zatoužil prozradit jí, co po něm právě žádala. "Miluju tě, holka," pravil, "Víc než svůj život. Mnohem víc než svůj život." Zhluboka se nadechl. Pak se usmál. "Slibuju," řekl. Zoufalství z ní opadlo a ona se o něj opřela. "Ty jsi moje skála," vydechla. Ruathain ji pohládl po zádech a políbil do vlasů. "Musíš zajít za Connem," řekla. "Musíš mu zvednout náladu, jako jsi ji právě zvedl mně. Teď vím, že všechno bude v pořádku. Já to vím."

"Jo, všechno bude v pořádku," řekl tiše. Potom se oblékl a prošel chodbou do Connova pokoje. Jeho syn seděl u

stolu s pohárkem uisge. Vzhledl.

"Řekla ti to." Nebyla to otázka.

"Myslíš, že by to neudělala?" opáčil Ruathain s úsměvem. Posadil se, sebral Connovi uisge a zhluboka se napil. "To je dobrota," prohlásil a vychutnával pití. "Jak se cítíš?"

"Jsem v pořádku, Kolohnáte. Vážně. Jestli je geasa porušená, už se stalo. Hodně jsem se provinil, spáchal jsem veliké zlo a příjmu to jako trest. Ale, u Taranise, tu bitvu neprohraju. Jestli mám umřít, tak až po tom, co zničím to, co ohrožuje naši zemi."

Ruathain se předklonil a poplácal syna po rameni. "Tak takhle mluví pravý muž. Jsem na tebe pyšný, chlapče."

"Myslel jsem na to, cos navrhoval. Dává to smysl. Zůstaneš tady a pošleš tolik mužů, kolik to jen půjde. Ale ne malé skupinky, víš. Ať nevyrazí dřív, dokud jich nebudou nejmíň dva tisíce."

Ruathain zavrtěl hlavou. "Ne, Connavare. Tentokrát se musíme spolehnout na Větra, protože já budu po tvém boku."

Connavar se zešíroka usmál. "Máma ti nařídila, abys mě chránil, vid'?"

"Nic menšího bys ani nečekal, chlapče. Řekl jsem jí, že tu bitvu vyhraje, a pak tě umyju, přebalím, zavinu do peřinky a donesu domů do její milující náruče."

Conn se zařehotal. "Byla tvoje máma taky taková?"

"Úplně stejná. Říká se, že muž nezestárne, dokud žije jeho matka. Myslím, že je to pravda. V jejích očích jsi pořád malý kluk. Hrozně to člověka rozčiluje. Víš, když jsou pak pryč, dal bys všechno na světě za to, abys je zase slyšel, jak s tebou mluví jako s děckem."

"Tys se mnou nikdy jako s malým nezacházel, Kolohnáte. Vždycky jsem měl díky tobě pocit, že jsem zvláštní: bystrý, inteligentní, neohrožený."

"Tys všechno tohle byl, mládenče."

Jejich oči se setkaly. "Jsi ten nejlepší táta, jakého jen muž může mít," řekl Conn.

"Ach, chlapče, teď začínáš být ufnukaný. Dolej nám. Ještě se s tebou napiju a pak mizím do postele. Zítra nás čeká dlouhý den."

...

Shard stál na kopci s Horalským lairdem po boku a přehlížel nepřátelské oddíly. Odhadl, že na kopcích i v průsmyku stojí asi deset tisíc mužů.

"Můžeme je dostat," prohodil Horalský laird. Je to ubožák, má malou postavu, slabý hlas a slabou mysl, pomyslel si Shard. Cítil jeho strach. Bylo tak samozřejmé, že se bojí. Kdyby se nebál, nikdy by tohle spojení neuzavřel. Laird potřeboval Mořské vlky, aby prorazili rigantskými řadami. Došlo jenom k jedinému sporu - o to, kdo zabije Strašného lairda. Shard se vždycky považoval za velkorysého muže, jenomže bylo těžké se v téhle záležitosti podvolit. Chytnou-li Connavara živého, zabije ho Horalský laird, ale hlavu dostane Shard, aby ji dopravil k bratrovu domu. Varský král cítil lehké podráždění. Ještě teď, po všech těch měsících, co uzavřeli dohodu, zjistil, že ho to žere. Přimhouřil oči a snažil se zahlédnout Connavara.

"Který z nich to je?" zeptal se lairda. Mužik si odchrchlal a odplivl.

"Vidíš toho obra v kroužkové košili uprostřed. No, tak ten nalevo. Ten, co ukazuje na kopec."

"Už ho vidím. Jak chceš postupovat, lairde?"

Pannon se poškrábal v černé bradě a posadil se na kámen. "Myslím, že bys měl vést muže proti středu. Moji muži zaútočí na kopce. Pak se na Connavara dostaneme ze tří stran."

Shard neřikal nic a prohlédl znovu nepřátelské řady. Na západním kopci stáli muži ve zbroji. Pokud viděl, bylo jich asi pět stovek. Nicméně za nimi rostly stromy a v lese se mohla skrývat další tisícovka. Muži těsně kolem Connavara se také chránili osníři, štíty a přílbami, ale hlavní masa válečníků byli horalové v plátěných košilích a modrozelených pláštích. Shard přešel na druhou stranu kopce a podíval se na svůj vlastní oddíl. Deset tisíc bojem zakalených válečníků, dobře vyzbrojených meči a sekerami. Většina z nich měla osníře, ačkoliv žádný neměl štít. Štíty byly i v té nejlepší chvíli neohrabané předměty a zpomalovaly útok. Pannonský oddíl, čítající osm tisíc mužů, byl asi dvě stě kroků západně od jeho vlastních bojovníků. Pannonové byli lehce vyzbrojení, převážně dřevěnými oštěpy, a nervózně čekali, až začne boj.

Zvláštní, pomyslel si Shard, jak vojsko vždy odráží osobnost svého vůdce. Tihle mladí horalové byli dost odvážní. ale šli za nervózním mužem, a to se, nějakým podivuhodným kouzlem, přeneslo na válečníky pod jeho velením.

Ať na kopce zaútočí oni, řekl si v duchu. Ať už je dobudou nebo ne, celkem na tom až tak nezáleží. Jakmile rozdrtíme střed a zajmeme Connavara, zbytek uteče. Uprchnou do dočasného bezpečí Starých Dubů. A já je pak vykouřím.

Zašel zpátky k místu, kde stál laird a zlobně se díval na rigantské řady o půl míle dál. "Dneska budeš mít svou pomstu," prohlásil mile Shard.

"Jo. Zaplatí za vraždu mého bratra lairda. Bude trpět za děti, které pobil, a za ženy, které znásilnil."

Shard slyšel příběh o Connavarově pomstě. Nevzpomínal si, že by se v něm mluvilo o znásilňování. "Musel mít plné ruce práce," zabručel. "Pozabíjet všechny ty lidi, vypálit vesnici a ještě si najít čas na zábavu."

Horalský laird ho neposlouchal. Shard mu položil obrovskou tlapu na rameno. "Jsou dvě hodiny po východu slunce. Je, myslím, čas dát se do války."

Všiml si, jak laird ztěžka polkl. Pak mrňous sešel z kopce ke svým mužům. Shard se ještě naposledy podíval na Riganty. Mlčky čekali. Někteří seděli. Nebyla z nich cítit žádná panika, nebo ji aspoň na tuhle vzdálenost nerozeznal.

Shard sešel z kopce ke svým čekajícím kapitánům, zachmuřeným mužům s divokýma očima. Vzal si meč a přílbu a vydal se do středu vojska, kde zařval: "Jste připraveni na vrání hody?" Z tisíců hrdel kolem něj se ozval krvelačný řev. Shard počkal, až válečníci umlknou. "Ať se bohové napijí dosyta!" zaječel, zvedl meč a mávl jím směrem k nepříteli.

Vojsko se vydalo na pochod, zprvu pomalu, pak začaly nohy dusat o tvrdou hlínu a Mořští vlci se rozběhli k

nepřátelským řadám.

...

Ve chvíli kdy Mořští vlci zaútočili, Fiallach stál klidně na západním úbočí. Govannan vedle něj si odkašlal. "Myslím, že v noci přijde mráz," prohodil a snažil se, aby to znělo nezúčastněně. "Cítím to ve větru."

Fiallach se zasmál. "Tak to se zahřeje pláštěm Mořského vlka."

Ted' se do útoku vrhli i Pannonové a mířili přímo k místu, kde stál Fiallach. "Přiveďte koně," zavolal. "Mějte je připravené."

Govannan se k němu naklonil. "Myslím, že Conn bude mít spoustu práce, aby Varsy zadržel. Je to pěkně divoká banda parchantů."

Ze stínu lesa vystoupily stovky lučištníků s gathskými válečnými koňmi. Na pět set Fiallachových Železných vlků se stáhlo z hřebene a nasedlo. Lučištníci příklusali blíž, natáhli luky a do postupujících řad Pannonů vysílali jednu salvu za druhou. Fiallach nasedl a pohlédl na východní kopec. Odsud viděl, že se Maccus řídí stejnou taktikou. Padly desítky Pannonů, a pak další.

Východní kopec byl značně příkrý a nepřátelský útok zpomalil a téměř se zastavil. Ve chvílce byly zasaženy stovky pannonských bojovníků. Těla se kutálela z kopce a ještě dál brzdila postup, jak podrážela mužům nohy.

Dole v údolí byli Mořští vlci jenom dvě stě kroků od rigantské řady. Fiallach pobídl koně do kroku. Lučištníci na kopci se chvatně stáhli, probíhali přitom mezi koňmi. Fiallach tasil šavli. "Ted'!" zařval a pobodl koně k běhu.

Pět set těžkooděnců na koních sjelo z kopce a udeřilo do seřazených Pannonů. Válečníci sekali a zabíjeli. Ochromení útokem se nepřátelé stáhli a snažili se přeskupit. Ale jezdcí je těsně následovali a nemilosrdně na ně doráželi. Následovala panika, jak Železní vlci dál pokračovali v útoku, a bitva na stráni se rychle měnila v jatka.

Fiallach zahlédl k severu prchat Horalského lairda. Toužil vyrazit za ním, ale Connovy rozkazy byly jasné. Jakmile budou Pannonové rozprášení, měl Fiallach obrátit pozornost na křídla hlavního varského oddílu.

Fiallach přeskupil jezdce, otočil oddíl a pod úhlem zaútočil. Plán byl takový, že Železní vlci zaútočí na nepřítele jako nůž při ořezávání klacku, pod přesným úhlem. Tak je to nevtáhne doprostřed nepřátelského vojska, kde by jim tísnící se těla zabránila v pohybu.

Na druhé straně údolí vedl Maccus své Koňské lučištníky podél pravého boku nepřítele a do řad Varsů hustě přšely šípy.

Fiallach dvakrát vedl útok. Při druhém ho téměř dostal z koně jeden mladý bojovník se sekerou, jenž po něm skočil, popadl ho za osníř a pokoušel se ho stáhnout ze sedla. Fiallach ho štítem udeřil do obličeje. Když muž padal, Fiallachův kuň zakopl a přehodil jezdce dopředu. Fiallach pustil šavli a chytil se valachovy hřívy. Bojovník ho zasáhl do levého ramene, nad štítem. Fiallach cítil, jak mu křupla klíční kost. Valach se srovnal. Fiallach vytáhl krátký meč, otočil koně a vrazil čepel Varsovi do krku. Pak se po jeho boku objevil Govannan, rozprášil ostatní nepřátelské bojovníky a Fiallachovi se podařilo odcválet do bezpečí.

Při jízdě ho rameno velice bolelo. Fiallach po chvíli otočil koně a světlýma očima obhlížel bojiště. Pannonové prchali, ale Mořští vlci zatlačili Conna dál mezi kopce. Connova fronta ted' byla prohnutá, napjatá jako luk. Fiallachovi stekl do očí pot.

"Co ted'?" zeptal se Govannan, když se Železní vlci shromáždili kolem Fiallacha.

"Je... myslím... čas zapomenout na rozkazy," vyrazil ze sebe Fiallach a zaskřípal zuby, jak jej bolelo pod krkem, když se konce zlomené kosti třely o sebe. "Musíme se vrátit na kopec a zaútočit přes řady bojovníků. Dost... tlačí na Conna. Řada se může každou chvílí prolomit. Za mnou!" Fiallach pobídl valacha do kopce. Bolest byla tak silná, že rigantský válečník málem omdlel. S námahou si sundal štít z levého předloktí a nechal ho spadnout na zem. Pak si zastrčil levou ruku za opasek.

Podíval se dolů a uviděl zuřivý zápas mezi kopci. Conn a Ruathain ted' bojovali bok po boku a nepřítel se mohl každou chvíli dostat kolem nich. Stovky rigantských válečníků již zemřely. Fiallach i přes svou obrovskou bolest obdivoval Connovu a Ruathainovu sílu. Byli nepohybliví, stáli pevně proti hordě a sekali nalevo i napravo. Fiallach si vytřel pot z očí.

"Rovnou do středu," řekl Govannanovi. "Pak sesednout a vytvořit řadu kolem Conna."

"Přijdeme o koně," podotkl Govannan. "Rozsekají je na kusy."

"Lepší koně než muže," zavrčel Fiallach. "Kupředu!"

A Železní vlci zaútočili dolů ze svahu.

...

Poprvé zhruba po roce Ruathain necítil v prsou žádnou bolest, ani slabost v údech. Když pozoroval, jak Mořští vlci postupují, uvědomil si, že je z něj znovu muž, první šermíř Rigantů, připravený bojovat s nepřítelem svého lidu.

Střibrem prokvetlé vlasy měl svázané do culíku, na hlavě svou starou kulatou přilbu, stál po boku svého syna a obouruční dlouhý meč měl zaražený do hlíny před sebou.

"Drž se u mě, Connel!" řekl. Conn neodpověděl. Na levém předloktí měl kulatý bronzový štít, seidheský meč držel v pravé ruce a klidně čekal, zvláště zbarvené oči upíral na ječící stěnu mužů řítící se na ně.

Ruathain zvedl svůj meč a velké ruce sevřel na kůži omotaném jílci. Mořští vlci se přiblížili - všechno to byli vysocí chlapi, světlolasí a modroocí. Tvrdí a nemilosrdní, vyrostlí na jalové půdě kolem fjordů, byli to rození válečníci. Ruathain cítil jejich nadutost a víru, že tyhle horaly před sebou prostě smetou. Ruathain mrkl na svého syna a vzpomněl si, kdy naposledy stál vedle někoho, koho miloval, a čelil zuřivým Varsům.

První řady rigantské fronty se vrhly vstříc Mořským vlkům, leštěné čepele se jen blyštěly. Rychlost a váha útoku je smetla stranou. Ruathain vyrazil mocný bojový pokřik a mečem rozrazil lebku vysokého Mořského vlka ohánějícího se sekerou. Conn byl po jeho boku a seidheská čepel prosekávala kroužkové košile, jako by byly z plátna. Padesát

Železných vlků se postavilo vedle svého lairda, byli to silní muži, nepoddajní.

Varský útok zakolísal, jako hněvivá vlna útočící na velkou skálu. Ruathain se držel vedle Conna a pořád dával pozor. Třikrát skočil a odrazil muže, vrhající se na Conna z boku.

Síly se mu vrátily a v duchu děkoval Merii, že mu tento den vnutila. Jistě, bylo by to skvělé, myslel si, strávit deset tichých let s rodinou a čekat, až jeho churavé srdce selže, když bude sedět v křesle a dívat se na hory. Tohle ale bylo lepší. To byl život! Ne zabíjení a křik umírajících, kteří náhle stáli před děsivým příznakem vlastní smrtelnosti. To ne, ale čelit svému strachu jako muž, stát na kraji velké propasti a odmítnout se ohnout nebo se nechat srazit na kolena.

Mošští vlci opět zaútočili, přehnali se kolem Connavara a zatlačili jeho ochránce. Ruathain si nebezpečí uvědomil a vyrazil dopředu, ramenem srazil jednoho válečníka stranou, pak vysoko vyskočil a kopl dalšího do prsou, čímž ho shodil na jeho druhy. Vzápětí byl zpátky po boku svého syna. "Zády k sobě!" křikl. Conn ho slyšel a oba se postavili těsně k sobě a sekali dál do nepřátelských válečníků hrnoucích se kolem nich. Ruathain utřil několik ran do trupu, ale osníř vydržel. Do lýtky ho řízl nůž, rána byla hluboká. Ruathain se podíval dolů a uviděl smrtelně zraněného Varsu, který se připlazil, aby ho bodl. Kolohnát ho sekl šikmo přes hrdlo a pak rychle zvedl meč, aby odrazil zuřivý sek druhého válečníka. Connovi Železní vlci zase postoupili dopředu a Varsy na chvíli zatlačili, čímž Connovi a Ruathainovi umožnili stáhnout se dál mezi řady. Někteří Varsové teď šplhali na východní vrch ve snaze obránce obklíčit. Ruathain viděl, jak Maccus a jeho Koňští lučištníci cválají do kopce, aby je odřízli.

Znovu se otočil ke Connovi. Jeho syn byl zbrocený krví, obličej a vousy měl celé karmínové. Conn couvl a rychle se rozhlédl napravo nalevo, pak dozadu k zadním řadám, jak odhadoval, kolik bojovníků ještě zbývá. Vyřít se na něho varský šermíř. Ruathain ho odrazil a zabil strašlivou ranou, kdy mu prosekl rameno a hrudník až k srdci.

Bitva nyní dosáhla vrcholu. Pokud na ně budou Varsové dál tlačit, mohli by prorazit a rozdělit Connovy bojovníky na dvě části. To by jim dodalo odvalu a naopak vysálo kuráž ze srdcí Rigrantů. Kdyby je jen bylo možné zadržet ještě chvíli, jejich pýcha by se začala vytrácet a oni by pocítili strach. Ruathain věděl, že celý výsledek tohoto krvavého dne by mohl záviset na příštích několika minutách. Conn to věděl taky a zbrkle se vrhl na protivníkovy řady, přesvědčen, že ho jeho muži budou následovat.

Zbytek Železných vlků, ani ne dvacet mužů, pod vedením Ruathaina, spěchalo za ním. Connavara přemohla zuřivost, tak silná, že se prosekal hluboko do nepřátelských řad. Ruathain zoufale bojoval, aby se k němu dostal. Conna zasáhl do prsou oštěp a srazil ho na zem. Ruathain vyrazil bojový pokřik, skočil a ut'al oštěpníkovy paži. Muž s řevem upadl a jeho druhové se přes něj přehnali.

Mohutný Ruathain se postavil nad ležícího Conna a oháněl se kolem sebe obouručním mečem. Conn se převrátil na kolena, sebral svůj meč a postavil se otcí po bok. Do Ruathainovy přílby narazil meč a srazil mu přílbu z hlavy. Kolohnát se zapotácel. Na nechráněnou hlavu mu zamířila druhá rána. Conn ji odrazil a poskytl tak Ruathainovi dost času šermíře zabít. Zaslechli dunění kopyt a Ruathain se odvážil mrknout napravo.

Do varských řad se zarazil klín Fiallachových válečníků a rozprášíl tak muže před sebou. Tlak na střed přestal, jak se Mošští vlci otáčeli, aby čelili novému nepříteli. Jezdci se drali dál. Několik koní spadlo a shodilo jezdce do varských řad, kde je rozsekali na kusy. Ale Fiallach se dostal až do středu rigrantských řad, seskočil z koně, a když dopadl na zem, trhl sebou. Železní vlci sesedli kolem Conna a nechali koně odběhnout.

Všude zavládl zmatek a Ruathain přivítal získaný čas, poněvadž funěl a potřeboval si chvíli odpočinout. Ohlédl se k jihu. Vitr už by měl poslat další muže, ale zatím žádné posily nedorazily.

Pojednou si vzpomněl na Bendegit Brana. Toho také, na Meriino naléhání, nechali ve Starých Dubech. Chlapec byl vzteky bez sebe. Ruathain si v té chvíli uvědomil, že se se svými syny ani nerozloučil. Bylo mu z toho smutno.

Potom Varsové znovu zaútočili. Ruathain se protlačil k Fiallachovi a Connovi. Síly se mu vrátily a pořád necítil bolest.

Pocit, jakým bitva působila, se nyní měnil. Riganti zadrželi útok, a ačkoliv utrpěli hrozné ztráty, zatlačovali Varsy zpět. Mošští vlci to také cítili. Teď již nebojovali, aby dobývali, ale aby zůstali naživu.

Maccus a jeho lučištníci už vypustili všechny střely, takže dojezí za frontu a sesedli. Sebrali zbraně padlým a běželi se připojit k bojujícím druhům.

Ruathaina začínalo zrazovat levé lýtko. Holínku měl plnou krve a silně kulhal. Connavar mu nařídil stáhnout se, ale Ruathain zavrtil hlavou. Pak je oba znovu pohltil boj.

Ruathain dostal ránu do hlavy plochou stranou meče. Zapotácel se a upadl. Dva Železní vlci ho zvedli na nohy, ale on znovu klopýtl. Měl dojem, že slyší koně, a ohlédl se k jihu. K bojišti cválaly na konících stovky jezdců. V čele spatřil zlaté vlasy Bendegit Brana. Ruathain se jim potácel vstříc a mával rukama směrem k východnímu kopci. Bran ho zahlédl, otočil koně a vedl jezdce do kopce, kde sesedli a zaútočili dolů na levý bok nepříteli.

Varsové se stáhli a snažili se přeskupit.

Jejich spojenci uprchli. Byli teď v menšině. Prostě nemohli zvítězit. Chvíli ještě bojovali, pak se jejich fronta rozbila a ti, kdo přežili, prchali, utíkali zpátky na sever.

Riganti je nepronásledovali.

Ruathain se díval, jak utíkají. Byl teď unavený, vyčerpaný do morku kostí. Zarazil meč do země před sebou a posadil se na kámen. Došel k němu Conn. "No, Kolohnáte, tolik geasy" prohodil.

"Jo, tak na to se napiju," řekl Ruathain. "Viděls, jak Bran vedl útok? Nebesa, chlapče, z něj bude chlap jako hora."

Conn si k němu přisedl. "Přestal jsem počítat, kolikrát jsi mě dneska zachránil."

"Cítím, že jsem to dlužil tvému otcí. Byl to opravdu ten nejlepší chlap, Conne."

"Ty jsi nejlepší chlap ze všech. Ale od teď ho budu v duchu ctít."

"To by mě potěšilo, synku."

Přihnal se k nim Bendegit Bran s úsměvem v pohledné tváři. "Skoro mi uniklo vítězství," vyhrkl.

Conn věděl přesně, co Kolohnát řekne. Stejně tak Bran, který se podíval na svého staršího bratra a mrkl.

"Jsem na tebe pyšný, mládenče," řekl Ruathain a jinocha objal. Chlapec se zazubil a potom tátu políbil na vousatou tvář. "Byla snad někdy doba, kdys na mě pyšný nebyl?" zeptal se.

"Nevzpomínám si," odpověděl Ruathain s úsměvem.

"Musím se podívat na zraněné," ozval se Conn. "Pojď se mnou, Brane. Můžeš mi vysvětlit, co tady děláš přes můj výslovný rozkaz." Ruathain se díval, jak odcházejí, a viděl, jak Connavar položil ruku bratrovi kolem ramen. Mezi mraky vykouklo slunce a on na své syny hleděl s velikou pýchou.

Opřel si ruce o záštitu meče, rozhlížel se po bojišti a pak po vzdálených horách.

Tohle byl dobrý den, pomyslel si.

...

Smrtelná daň však byla děsivá. Zemřely téměř tři tisíce rigantských válečníků, včetně dvou set dvaceti Connových Železných vlků. Další dva tisíce utrpěly vážná zranění, některá si dokonce vyžádala amputaci. Těla Pannonů a Mořských vlků nikdo nespočítal. Na Connův rozkaz z nich stáhli veškerou zbroj, posbírali zbraně a pak těla naházeli do hlubokých jam, které vykopali.

Connavar s Branem zašli za Fiallachem. Mohutný válečník byl svlečený do pasu a nechával si ošetřit a obvázat zlomené rameno. "A tady je další muž," podotkl Conn s úsměvem, "který přesně ví, kdy porušit naprosto správný rozkaz." Fiallach byl ve tváři šedý bolestí a pod tmavýma očima měl kruhy.

"Na můj vkus to bylo ztraceně těsně," prohlásil. "Poslal jsem Govannana a ostatní chlapy, co ještě mají válečné oře, aby nepřítelé pronásledovali a zahnali ho dál na sever."

"Řekl mu, aby se nenechal zatáhnout do bitvy?"

"Řekl. Je dost chytrý."

Conn si ke zraněnému dřep. "Vedl sis dobře. Moc dobře. Odteď jsi generálem mých Vlků."

Fiallach se uvolnil a usmál se. "Věřil jsi mi, Conne. To ti nikdy nezapomenu."

Conn a Bran odešli. Objeví se tři druidi, dva z nich byli Pannonové, třetí bratr Severák. Ošetřovali raněné společně s několika ženami, které sem dorazily z nedaleké rigantské osady. Přes bojiště přecházeli válečníci a hledali mezi mrtvými raněné. Pannonské zraněné odnášeli k ošetření. To Varsové takové štěstí neměli. Kdekoliv je našli, okamžitě je zabíjeli.

Conn si vzal Branův stranou. "Kde je Vitr?" zeptal se.

Bran pokrčil rameny. "Ve Starých Dubech. Měl pocit, že je tam potřeba velká síla pro případ, že by nepřítel prorazil."

"A poslal místo toho tebe."

"Ne tak docela, Conne. Já vlastně porušil i jeho rozkazy, stejně jako tvoje. Den jako stvořený pro vzdor, co?" Bran zvedl kámen a vyhodil ho vysoko do vzduchu, míře na holuba, jehož těsně minul.

"Tak jak zněly jeho rozkazy?"

Mladík si prohrábl dlouhé zlaté vlasy. "Ale, Conne, nemá cenu se na něj zlobit. Znáš ho. Řekl všem válečníkům, aby se stáhli do pevnosti. Já se s ním hádal, ale on nechtěl vůbec nic slyšet." Bran odvrátil zrak. "Byl strašně vyděšený, Conne. No, já zahlídl jednookého Arnua, lairda od Hadiho jezera, přijížděl se svými muži, tak jsem si vzal koníka, zajel k němu a řekl, že máme rozkaz připojit se tady k tobě. On měl s sebou přes osm set chlapů a všichni měli slušné koníky. Zvládli jsme to za necelé dvě hodiny. To není špatné, co?"

"Pomohl jsi zvrátit příval," přiznal Conn. V duchu zaklel. "Kolik mužů zavřel Vitr u sebe v pevnosti?"

"Přes tři tisíce."

"Byli by se nám tu hodili," prohlásil Conn chladným hlasem.

"Jo, ale nepotřebovali jsme je, ne?"

"O to nejde, Brane. Musím vědět, že se můžu spolehnout na to, že moje rozkazy budou splněny."

"Ale nespoleháš se na mě nebo na Fiallacha, víš?" Bran se zasmál nahlas a jeho smích byl tak nakažlivý, že si Conn nemohl pomoci a usmál se taky. "Jsi drzý rošťák. Teď seber pár mužů a pomoz bratru Severákovi."

"To udělám. Ale slib mi, že to proti Větrovi nepoužiješ, Conne. On si nemůže pomoci, prostě je takový, jaký je."

"Slibuju. Teď mazej!"

Odpoledne pokračovalo, zranění byli ošetřováni, mrtví pohřbíváni, dorazili tři dudáci a začali hrát Žalozpěv válečníků, jehož tóny se strašidelně odrážely od kopců.

Za soumraku přijel zpátky Govannan se svými muži. Govannan unaveně sesedl. "Zahnali jsme je na moře," oznámil Connovi. "Král Mořských vlků unikl. Mysleli jsme, že už ho máme, ale on provedl protiútok. Nebesa, je to ale bojovník. Museli jsme se stáhnout. Přesto jsme přivedli zajatce." Govannan dal znamení dvěma jezdcům, kteří pobídli koníky do kroku. Za nimi, s rukama svázanýma, jel Horalský laird. Kterýsi z jezdců jej sestrčil ze sedla. Mužik ztěžka dopadl a pak se vyškřábal na nohy. Vypadal vystrašeně, ale držel se zpřímá, a když ho přivedli ke Connovi, plivl mu do obličeje. Govannan mu chtěl jednu vrazit, ale Conn zvedl ruku a zavrtěl hlavou.

"No tak, uvolni mu ruce," nařídil Conn. Govannan vytáhl nůž a přefezal lairdovi pouta. "Pojď, projdeme se," vyzval lairda Conn a vydal se ke skupině balvanů, kde se posadil a zahleděl se na bojiště.

"Čekáš, že budu prosit o život?" vyjel laird. "To teda budeš čekat dlouho."

"Neočekávám, že budeš prosit. Jsi keltský náčelník. Já od tebe čekám moudrost - a tys jí zatím moc neukázal. Kdyby byli Varsové úspěšní, znamenalo by to konec naší kultury. Byli by zabrali naši zemi a přivedli sem rodiny a další válečníky. Tvoje žízeň po pomstě tě zaslepila, žes tohle neviděl - stejně jako touha po pomstě zaslepila mě. Nemínul ani den, abych si nevzpomněl na ty děti v Zářící Vodě nebo na ženy, které padly mou rukou. Nečekám odpuštění. Některé zločiny se odpustit nedají. Ale jestli chceš moji smrt, pošli svého bojovníka a já se mu postavím." Conn se zadíval na bojiště. "Zabil jsem několik tvých lidí, lairde. Ty jsi zavinil smrt tisíců. A proč? Čeho jsi tím dosáhl?" Conn chvíli seděl mlčky. Pak vzhledl a podíval se mužíkovi do očí. "Pošli k tobě posla s nabídkou weregildu za Zářící Vodu. Ty ji přijmeš."

"Proč bych ji měl přijímat?" zeptal se laird.

"Protože je to tvoje právo. Chápej mě dobře. Tahle bitva by mohla být koncem naší krevní msty." Conn se předklonil a probodl muže před sebou studeným pohledem. "Anebo může být začátkem strašné války, kterou proti tobě povedu. Zničím tvá města, tvoje osady i přístavy. Pak srovnám se zemí tvoje domy a na tvoje pastviny zaseju sůl. Půjdu po tobě a zabiju tě a celou tvoji rodinu s tebou. Volba je tvá. Mír, nebo válka. Rozhodni se hned."

"Co jsi udělal s pannonskými raněnými?" zeptal se laird.

"Ošetřuji je spolu s mými muži," řekl mu Conn.

"Tak bude mír," prohlásil Horalský laird.

"Odpřísáhneš to jako krvavou přísahu před druidy. Pak můžeš jít."

"Zůstanu a pomůžu s raněnými," odmítl laird.

"Jak si přeješ."

Dudáci ještě hráli a smutné, žalostné zvuky dud Conna plnily hlubokou trudnomyslností. Dnes ráno byli jeho muži otcové, bratři, manželé a synové. Dnes v noci tu zbyli jen vdovy a sirotci a po celé zemi bude v mnoha domech veliký smutek.

Uviděl Brana, jak si povídá s bratrem Severákem, a připojil se k nim, aby druidovi řekl o míru, který slíbil Horalský laird. "Přijmeš jeho krvavou přísahu?" zeptal se Conn. Bratr Severák kývl.

"On není příliš počestný. Mohl by své slovo porušit."

"Jestli to udělá, zabiju ho," ucedil Conn.

Náhle se cítil unavený a zadíval se na pláň. Hořely tu louče a na oštěpech zaražených do země visela tu a tam lucerna. V průsmyku mezi kopci uviděl sedět Ruathaina, s rukama položenýma na záštitě meče a bradou na složených rukou. Conn se usmál a zamával mu. Ruathain se nepohnul a Conna zamrazilo.

Rozběhl se. Bran ho uviděl a rychle ho následoval.

Conn doběhl k otci a padl před ním na kolena. Ruathainovy mrtvé oči hleděly do dále a ve tváři měl spokojený výraz. V dálce dál vyhrávali pištci. Bran si klekl vedle Conna a po lících se mu koulely slzy.

Chvilí tam jen seděli a dívali se, jak zapadající slunce hází odlesky do prostříbřených plavých vlasů mrtvého a odráží se od lesklého osníře. Potom se k němu Conn posunul a objal ho. Bran si sedl na druhou stranu a zavřel Ruathainovi oči.

"Ach, Kolohnáte," zašeptal Conn. Pohled měl zamlžený slzami a hrdlo stažené. "Co z nás teď bude bez tebe?" Hladil otce po vlasech.

Poslední sluneční paprsky zažhnuly nad zemí a změnily hory ve zlato.

A dudy se odmlčely.

Epilog

Valanus stál na kopci nad přístavem a díval se na stovky zrekvírovaných lodí kotvících v půlměsíčním zálivu Goriasy. Kamenický důstojník si sundal přilbu a plavidla spočítal. Tři sta dvacet tři. Jasaray rozkázal čtyři stovky. Generál nebude mít radost.

K Valanovi se doneslo kvílení desítek žen. Podíval se dolů a uviděl hemžení lidí na popravišti. Zrovna tam zvedali dvě stě gathských zajatců s rukama přibítyma k dvanáct stop dlouhým trámům - Zemřou rychle, pomyslel si Valanus. Váha těl pověšených za paže stáhne hrdla a zabráni přístupu vzduchu do plic. Bylo by to mnohem delší, kdyby byl generál nařídil, aby jim přibíli i nohy. Ale Jasaray měl od pádu Goriasy dobrou náladu.

Ta ho přejde, až zjistí, že ten zrádce Ostaran ukradl dvanáct lodí a unikl za moře s téměř dvěma stovkami stoupenců.

"Nemysli si, že budeš v bezpečí, Ostarane," zašeptal Valanus a obhlížel obzor. "Brzy přijdeme za tebou."

V té chvíli zavál přes útesy studený vítr. Valanus se zachvěl. "Mohl bys tu chytit rýmu, vojáku," ozval se hlas. Valanus se otočil na patě a spatřil starou Keltku zabalenou do prodřeného plédu. "Na někoho tak starého chodíš potichu," poznamenal v rozpacích, že ho polekala.

"Byl jsi ztracený v myšlenkách, muži z Kamene. Proč hledíš za vodu?"

"Tam se teď vydá kamenické vojsko," řekl jí. "Budeme tam bojovat."

"Je tam Connavar," řekla prostě. "Daleko na severu, ale je tam."

"Ty ho znáš?"

"Mluvíli jsme spolu. A co hledáš za vodou ty, Valane?" zeptala se ho. Ostře se na ni zadíval a chvilku se divil, odkud zná jeho jméno. Pak se uvolnil, protože cožpak neznal každý jméno velitele Goriasy?

"Hledám slávu," řekl jí.

"A té se ti taky dostane," slíbila mu stařena. Její smích zněl studeně, mrazivě. "Ach ano, Valane. Dostane se ti slávy."